

အကွေးအမြင်

စာစဉ် (၁၇၄)

၂၀၀၅ ခုနှစ်

တာဝန်ခန့်ခေါင်းဆောင်မှု
 ရတနာဂီရိစံ သီပေါမင်း၏နောက်ဆုံးအလှူ
 ရာမဝတ္ထုနှင့် သင်္ကေတဝါဒအမြင်
 ရှင်မြ သို့မဟုတ် မိဘမြစ်ရုက္ခီနှစ်ခြင်း
 ဂန္ထဝင် စံတင်ထိုက်သော ဉာဏ်ကြီးရှင်များ
 လူငယ်လေးတွေလိမ္မာစေဖို့ လူကြီးမိဘ လိမ္မာကြဖို့
 ဖားကလေးများ ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်း၏
 အတိတ်နိမိတ်များ
 ရာဇမတ္တဏ်၊ ပြာသန္တီ၊ ယာယီယတြာ
 အသိပညာနှင့် ဉာဏ်ပညာ
 မြင့်မိုရ်တောင် ရှိ မရှိသောအယူအဆများနှင့်...
 ဆိတ်ဆိတ်တွေး နေနေပေါ့
 ဘာထရန်ရပ်ဆဲလဲ ကိုယ်ကွင့်အမြင်အပိုင်း (၂)
 ပညာတတ်တို့၏ပေါက်တတ်ကရအတွေး
 ၉၀ နီးကြီးတစ်ဦး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ
 သမိုင်းပညာ (၄)
 နေ့ခေတ်ဘုရင် ထီးဘုရားနှင့် ပညာရှိ သုခမိန်များ
 အရေးပိုင်စိမ်းဘားနှင့် ကျားဗိုလ်
 မန္တလေးမြို့တွဲ လွမ်းချင်း
 ထားမေတ္တာ-ပွားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ
 တစ်ချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်
 သစ်တေဝေခွဲ အဆောက်အအုံဖွက်ခြင်း
 ဂျပန်နိုင်ငံရောက်မြန်မာစာပေပညာရှင်အနုပညာရှင်များ
 ကွင်းလန်အကောင် တော်တော်ထောင်တယ်တိုလား
 စာတ်ခုံပေါ်ကပြကြတဲ့အခါ
 အကျိုးရှိပြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်သော သင်ယူမှု
 စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနှင့် ဥပဒေ
 အင်္ဂုလားမှု ဂလိုဘယ်လေဟာနယ်
 ဂိမ်းသီတိုရီနောက်ဆက်တွဲ
 စစ်အေး (၂) - ပေါ်လစီနှစ်ရပ်
 ခြေကမ္ဘာနေမှုများ
 ခွက်လှည့်သဘင် (သို့) ချစ်မေတ္တာဦးကာ
 စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို သင့်ဘာသာကုသပါ
 အသစ်လိုသောယောက်ျား ဘိုးဟောင်းသွားသော မိန်းမ
 စာကလေးတစ်ကောင်ရဲ့ သုတေသန
 အင်္ဂါချင်ဆုံးနေ့ (၂)
 ဂိုဏ်းဝဏ္ဏ အာယာတနဲ့ မစ္စရီယ
 အကျင့်ပျက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး
 စာသင်ကျောင်း၏ရည်မှန်းချက်များ
 သုငယ်ချင်းဟောင်း
 အာကာသခရီးနှင့် ငတ်မွတ်မှုပြဿနာ
 ဝေါမြို့က လာမဲ့တယ်

ခေါင်းကြီး	၅
မောင်မ	၇
ပါရဂူ	၁၀
ခင်မျိုးချစ်	၁၃
ပုံရွာနေစာ	၁၈
မြမြဆွေ (စိတ်ပညာ)	၂၂
ခေါက်တာမြင့်လွင်(စိတ်ပညာ)	၂၆
ကဲလူငွေ	၂၈
ညီထွက်အောင်	၃၄
ဘုန်းမြင့်ဦး	၃၉
မောင်မောင်လှိုင်(အပ်စိုက်ကျ)	၄၃
မောင်ရဲဗိုလ်	၄၆
ဘိုးလှိုင်	၄၉
ဦးဆွေတင် (D.S.C.)	၅၅
ခေါက်တာဘိုးလှ	၅၉
တက္ကသိုလ်ညီသန်	၆၃
ရွှေဘိုမိမိကြီး	၆၈
ညိုညိုညို	၇၆
ဆွေအေးမောင်	၈၀
ခေါက်တာခင်မောင်ဝင်း	၉၀
မောင်သာနိုး	၉၉
မြန်မာ့အသံကျော်ဦး	၁၀၄
ကြည်မင်း	၁၁၅
မောင်ကောင်းမြင့်	၁၁၉
ကျော်မြင့် (မြောင်းမြ)	၁၂၀
မင်းခက်ရဲ	၁၂၃
မောင်စူးစမ်း	၁၂၇
ဦးကြည်မြင့်	၁၃၀
ကျော်ဝင်း	၁၃၃
ဦးခင်မောင်ဆွေ	၁၃၇
မောင်သန်းဆွေ (ထားဝယ်)	၁၄၄
အောင်သန်းချစ်	၁၅၆
ယဉ်မင်းဦး (ဆေးတက္ကသိုလ်)	၁၆၀
မေသက်ဦး	၁၆၅
စိန်ရုပ်ဘသော်	၁၆၉
ဝင်းထွဋ်ဇော်	၁၇၄
မင်းဟန်စော	၁၇၇
သုရိန်ထက်လင်း	၁၈၀
ဘက်	၁၈၅
အောင်ကျော်	၁၉၁
မောင်ဝံသ	၁၉၉

ပြည်သူသဘောထား

- နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး
- * အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- * မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- * တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရပ်မြင့်မားရေး

၁၉၈၄ခု၊ အောက်တိုဘာလက စတင်ထုတ်ဝေသည်။

စာစဉ်(၁၇၄)
၂၀၀၅ခု၊ ဩဂုတ်လ

ရဲမြင့်နှင့် ဇော်ဝင်း စီစဉ်သည်။

ဒေါ်ဇော်စာပေ

၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀
e-mail: daung73@myanmar.com.mm

အတွေးအမြင်စာစဉ်၊ ၂၀၀၅ခုနှစ်

၁။ စာစဉ် (၁၇၁)	ဇန်နဝါရီလ
၂။ စာစဉ် (၁၇၂)	ဖေဖော်ဝါရီလ
၃။ စာစဉ် (၁၇၃)	မတ်လ
၄။ စာစဉ် (၁၇၄)	ဧပြီလ

ပထမအကြိမ်
စောင်ချုပ်
တန်ဖိုး

၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
၁၀၀၀
၅၀၀ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ- ဦးကျော်ဟင်း (၀၉၁၀)၊ ယုံကြည်ချက်စာပေ၊ ၁၁၁၊ ၃၃လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
အတွင်းနှင့်အဖုံးပုံနှိပ်သူ-ဒေါ်တင်ရီ(၀၂၈၃၉)၊နန်းသင်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၊ ၃၉လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၃၀၀၅၂၀၅၀၆ ။ မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုအမှတ် ၅၄၀၆၉၅၀၅၀၈ ။

အဖုံးဒီဇိုင်း- နောင်နောင်စိုးသိမ်း။

အတွေးအမြင် စာစဉ် (၁၇၄)

တာဝန်ခန်း ခေါင်းဆောင်မှု

လူ့အဖွဲ့ ယန္တရား ရှင်သန်လှုပ်ရှား စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးနေစေရန်အတွက် အလွှာ အဆင့် အသီးသီး၌ ထက်မြက် ထိရောက်သော ခေါင်းဆောင်မှုကို စဉ်ဆက်မပြတ် တည်ဆောက်နေရသည် ဖြစ်ရာ ခေါင်းဆောင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်များကို နိုင်ငံတိုင်းလိုလို၌ ပြုစုလျက် ရှိသည်။

သုတေသီများ၏ လေ့လာချက်အရ ခေါင်းဆောင်မှု ပုံစံနှစ်မျိုး ရှိသည်။ အခြေခံ အကျဆုံး ပုံစံနှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမှာ လုပ်ငန်းဦးတည် ခေါင်းဆောင်မှု ဖြစ်သည်။ ထိုခေါင်းဆောင်မှု အမျိုးအစားသည် အမိန့်အာဏာ သုံးသည်။ လမ်းညွှန်စေစားသည်။ ဒုတိယ တစ်မျိုးမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးတည် ခေါင်းဆောင်မှု ဖြစ်သည်။ ထိုခေါင်းဆောင်မှု အမျိုးအစားသည် ဗဟုဝါဒထုံး လိုက်သည်။ ကာသာပေးသည်။ လိုက်လျောညီထွေ ကျင့် သည်။ လက်ရည် တစ်ပြင်တည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးသည်။

ထိုခေါင်းဆောင်မှု နှစ်မျိုးအနက် အနောက်တိုင်း ဖွံ့ဖြိုးချမ်းသာ နိုင်ငံများ၌ ပထမ အမျိုးအစားကို နှာခေါင်းရှုံ့ကာ ဒုတိယ အမျိုးအစားကို ဖူးဖူးမှုတ်လာခဲ့သည်မှာ ကာလ အတန်ကြာလာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ အမျိုးအစား ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင်သာ လူထု ပိုမိုပျော်ပိုက်သည်။ လုပ်သားထု ပိုမိုနှစ်သိမ့်သည်။ ကုန်ထုတ်စွမ်းရည် ပိုမို တိုးမြှင့် လာသည်ဟု မှတ်ယူခဲ့ကြသည်။

ထိုသဘောထားသည် အရှေ့အုပ်စုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများသို့ ကူးစက်ပျံ့နှံ့လာသည်။ ဗဟုဝါဒရေပန်းစားလာသည်နှင့်အမျှ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ၌ လုပ်သားထုအား မျက်နှာသာ ပေးသော လက်ရည်တစ်ပြင်တည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဦးတည် ခေါင်း ဆောင်မှုပုံစံ လူထုအကြိုက် ဖြစ်လာသည်။

ဤအခြေအနေတွင် အနောက်တိုင်း ဖွံ့ဖြိုးချမ်းသာနိုင်ငံများ၌ ခေါင်းဆောင်မှု ဆိုင်ရာ အယူအဆသစ်များ ပေါ်ထွက်လာပြန်သည်။

ထိုအယူအဆသစ်အရ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးတည် ခေါင်းဆောင်မှုသည် လူထုအကြား တက်ကြွ ဇောသန်မှုကို ပိုမိုမြှင့်မားအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း မရှိဟု ဆိုသည်။ ကုန်ထုတ်စွမ်းရည် မြင့်မားမှုဘက်က ကြည့်လျှင်လည်း ထိုခေါင်းဆောင်မှုပုံစံသည် ကုန်ထုတ်စွမ်းရည် မြင့်မား စေနိုင်စွမ်း ရှိလိုရှိ မရှိလိုမရှိ သဘောမျိုး ဖြစ်သည်။ အလျဉ်းမရှိဟူ၍ ဆိုနိုင်စရာပင် အကြောင်းရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုအယူအဆပေါ်တွင် အခြေခံလျက် တတိယ အမျိုးအစား ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံ တစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်လာသည်။ ပထမ အမျိုးအစားနှင့် ဒုတိယ အမျိုးအစား နှစ်ခုအနက်မှ ကောင်းကွက်တို့ကိုယူထားသည့် စပ်ကြားပုံစံ ဖြစ်သည်။ တာဝန်ခန့်ခွဲပြီးတည် ခေါင်းဆောင်မှု ဟု အမည်နာမ သတ်မှတ်ထားသည်။

တာဝန်ခန့်ခွဲ ဦးတည်ခေါင်းဆောင်မှုတွင် ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းသည် အပ်နှံ အာဏာ မသုံး။ ချုပ်ကိုင် ခြယ်လှယ်ခြင်း မပြု။ သို့သော် နောက်လိုက်လူထု လိုက်နာဆောင်ရွက် ရမည့် တာဝန်ခန့်ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ချမှတ်ညွှန်းဆိုသည်။

နောက်လိုက် အင်အားစုအဖို့ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဘက်က ဘာဖြစ်စေချင်၊ ဘာလုပ်စေ ချင်၊ ဘာပြီးစေချင်သည် ဆိုသော မိမိတို့၏ တာဝန်ကဏ္ဍကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိမြင် သဘောပေါက်ထားခြင်းဖြင့် လုပ်ရဲကိုင်ရဲစိတ် ရှင်သန်လာသည်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့် ရှိလာသည်ဟု ဆိုသည်။ သူများယောင်လို့ယောင် အမောင်တောင်မှန်း မြောက်မှန်းမသိ အဖြစ်မျိုး ကင်းလာသည်။ အမှား လုပ်မိန်းမိန်း စိုးရွံ့တွန့်ဆုတ်သော မလုပ်ဝံ့၊ မကိုင်ဝံ့စိတ် ပြေပျောက်လာသည်။ မြေစမ်းခရမ်းပျိုးရဲ လာသည်။ အဆုံးအဖြတ် ပေးဝံ့လာ သည်ဟု ဆိုသည်။

ခေါင်းဆောင်ပိုင်း အနေဖြင့် နောက်လိုက်အင်အားစု၊ ပြည်သူလူထု၊ အလုပ်သမားထု စသည်တို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အရေးထားတတ်ရမည်။ အလေးထားတတ်ရမည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ထိုအင်အားစုတို့ လိုက်နာ လုပ်ဆောင်ကြရမည့် တာဝန်ခန့်ကို ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်နိုင်စွမ်းသော ဩဇာအာဏာ ရှိရမည်ဟု ဆိုသည်။

ဤသည်တို့မှာ ခေတ်သစ်လူမှုရေးပညာရှင်တို့ လေ့လာ သတ်မှတ် ထားကြသည့် ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံ သုံးမျိုးသုံးစားနှင့် ယင်းတို့၏ ထိရောက်စွမ်းဆောင်မှု အနေအထားများ ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးပေါ်ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံ၏အချုပ်သဘောမှာ မန်နေဂျာများက နောက် လိုက် အင်အားကို မာရေကြောရေလည်း မခိုင်း၊ ကျို့ကျို့ယိုယိုလည်း မျက်နှာချိုမသွေး။ တာဝန်ခန့်ကို လမ်းညွှန်သည်။ တာဝန်ခန့်ကို သိမြင်စေသည်ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများစွာ၌ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည် နယ်ပယ်အားလုံးရှိ ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံများ ပြောင်းလဲလာနေသည်။ ထက်မြက်သော ခေါင်းဆောင်မှု၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု ရှိသော ခေါင်းဆောင်မှု၊ စစ်မှန်သော ခေါင်းဆောင်မှု၊ ရှင်သန်သော ခေါင်းဆောင်မှု၊ လူလိုနတ်ကြိုက်ခေါင်းဆောင်မှု ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် ကြံဆ လှုပ်ရှားနေ ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ရည်ညွှန်း - အတွေးအမြင် စာစဉ် (၃၈)

စာမူရှင်များသို့.

**အတွေးအမြင်သို့ ပေးပို့သောစာမူများကို မိတ္တူလက်ခံထား၍ ပေးပို့ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။
အသုံးမပြုသောစာမူများကို ပြန်လည်ပေးပို့ခြင်း မပြုတော့ပါကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။
စီစဉ်သူ**

မောင်မဲ

ရတနာဂီရိစံ သီပေါမင်း၏ နောက်ဆုံးအလှူ

ခရစ်-၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၆ ရက် နေ့တွင် ဂါယာမြို့၌ ရောက်နေသော ဓမ္မပါလက ပင့်ရန်လွှတ်လိုက်သူ သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) မှာ ကိုရင်ကြီး သုမင်္ဂလ၊ ဦးစန္ဒောဘာသနှင့် ကျောင်းသား မောင်ဘိုးရင်တို့နှင့်အတူ ထိုနေ့ည (၇) နာရီတွင် ထွက်မည့် ကုလားအုပ်ဆွဲ ရထားလုံးနှင့် လိုက်ပါကြရာ ညဉ့် (၁) ချက်တီး အချိန် တက်ဆီ ဒေဝရိယာ ဘူတာသို့ ရောက်ကြသည်။ ထိုဘူတာမှ ရထား ပြောင်း၍ ထိုည နာရီပြန် (၂) ချက်ထွက်မည့် ရထား ပြောင်းစီးရသည်။ ဧပြီလ နံနက် (၉) နာရီတွင် ‘ဆွန်ပူရ်’ ဘူတာသို့ ရောက်သည်။ တစ်ဖန် ရထားပြောင်း၍ (၁၁) နာရီ ထွက်မည့် ရထားကို စီးကြရပြန်ရာ (၁၂) နာရီတွင် “ဘန်ကီပူရ်” ဘူတာသို့ ရောက်သည်။ ထိုဘူတာတွင် ည (၇) နာရီ ဂါယာသို့ထွက်သည့် ရထားဖြင့် လိုက်ခဲ့ကြရာ ထိုည (၁၀) နာရီတွင် ဂါယာမြို့သို့ ရောက်ကြသည်။

ဂါယာမြို့ ရွှေနေတစ်ဦးအိမ်တွင် ဓမ္မပါလနှင့် တွေ့၍၊ ရတနာဂီရိ သီပေါမင်းထံသွားမည့် ကိစ္စနှင့် အခြားကိစ္စ အဝဝကို ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဧပြီလ (၂၁) ရက် နေ့နံနက် (၆) နာရီ မီးရထားဖြင့် ဘုံဘေမြို့သို့ သွားကြသည်။ လမ်း၌ “မိုဂတ် ဘရယ်”

ဘူတာ၊ ထို့နောက် “ဆေဝကီ” ဘူတာ ရထားနှစ်ခါပြောင်းစီးရပြီး ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့ ၂ နာရီတွင် ဘုံဘေမြို့သို့ ရောက်သည်။ ဘုံဘေတွင် ဆရာဝန်ကြီး ဗာလစန္ဒြအိမ်တွင် တည်းခိုကြသည်။

ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့ ၁၁ နာရီတွင် သင်္ဘောဖြင့် လိုက်သွားကြရာ ညနေ ၃ နာရီတွင် ရတနာဂီရိမြို့ ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်သည်။ ဤတွင် ဓမ္မပါလက ကြိုတင် ကြေးနန်းရိုက်ထားသည့်အတိုင်း သီပေါမင်း၏ ကျေးကျွန် ဒရဝမ်ကုလားတို့ အသင့်ကြိုဆိုလာသော နွားလှည်းဖြင့် အစိုးရဗိုလ်တဲသို့ သွားရောက်တည်းခိုကြရသည်။

ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့၊ နံနက် မိုးလင်းသောအခါ သီပေါမင်း စံအိမ်တော်မှ ပို့လာသော မုန့်-ပဲ-လက်ဖက်များကို သုံးဆောင်ပြီး နံနက် ၈ နာရီအချိန် သီပေါမင်း၏စံအိမ်မှ ဝန်ထောက်မင်းကြွလာပြီး ဓမ္မပါလကို ၎င်း၏နေအိမ်သို့ ဖိတ်ခေါ်၍ လာရင်းကိစ္စ အဝဝကို သီပေါမင်းအား ကြိုတင်လျှောက်ထားနှင့်ရန် မေးမြန်းသည်။ နေ့ဆွမ်းကို မင်း၏ စံအိမ်မှ စီမံပို့ပေးသည်။

ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့ ညနေ ၆ နာရီတွင် ဝန်ထောက်မင်းက လျှောက်ထား

သည့်အတိုင်း စံအိမ်တော်သို့ ကြွသွားကြရာ ယူနီဖောင်း အနီဝတ်လျက် ဒေါင်းတံဆိပ်နှင့် ဦးထုပ်ကိုဆောင်းကာ လက်တစ်ဖက်တွင် တံခွန်ကလေးများ ကိုင်ဆောင်၍ထားသော သီပေါမင်း၏ အသုံးတော်ခံများသည် လမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်၌ စီတန်း၍ ကြိုဆိုကြသည်။ မြန်မာမင်းတို့၏ အဆောင်အယောင် ဒေါင်းတံဆိပ် စသည်တို့ကို တွေ့ရသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ဘဲ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် မည်သူမျှ စကားမပြောနိုင်တော့ဘဲ တိတ်ဆိတ်စွာ အိမ်ဝင်းအတွင်းသို့ ဝင်သွားကြရာ ကြိုဆိုနေသော လူကြီးတစ်ယောက်သည် ရှေ့သို့ တိုးလာပြီး ကုသိနာရုံဆရာတော်ကို “ကြွတော်မူပါဘုရား” ဟုဆိုလျက် ရှိသေစွာ ပင့်ဆောင်သွား၍ စံအိမ် တံခါးဝသို့ ရောက်သောအခါ လက်အုပ်ချီလျက် အသင့်စောင့်ဆိုင်းကြိုဆိုနေသော သီပေါမင်းကို စိတ်မချမ်းမသာသော အမူအရာ ညှိုးငယ်သော မျက်နှာနှင့် ပက်ပင်းပါ တွေ့ရသော ထိုအခါ၌မူ ယူကျုံးမရ မျက်ရည်ပင် ကျခဲ့ရ၏။ သီပေါမင်းသည် ဝမ်းနည်း ကြေကွဲစွာပင် “အိမ်တော်အတွင်းသို့ ကြွတော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်တင် သည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်စွာ ခင်းကျင်း ထားသော နေရာတွင် ထိုင်လိုက်ကြသည်။

ကုသိနာရုံဆရာတော် ဦးစန္ဒြေမဏိနှင့် ဓမ္မပါလ နေသားတကျ ထိုင်ပြီးကြသောအခါ ဝန်ထောက်မင်းက ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ယခုကြွရောက်လာတော်မူကြသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်ကြောင်း သီပေါမင်းကိုလျှောက်ထားသည်။

ထိုအခါ သီပေါမင်းက “ဤဓမ္မပါလ

ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းလော၊ သာမဏေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘိုးသူတော်လော” ဟုကုသိနာရုံဆရာတော်အားမေးလျှောက်၏။

ကုသိနာရုံ ဆရာတော်က “ရဟန်းလည်းမဟုတ်၊ သာမဏေလည်းမဟုတ်၊ ဘိုးသူတော်လည်း မဟုတ်ပါ တကားတော်” ဟု မိန့်သည်။

သီပေါမင်း “သို့မဟုတ်က တကားတော် မည်သို့ မှတ်ရပါမလဲ”။

ကုသိနာရုံဆရာတော် “ရှစ်ပါး-ဆယ်ပါးသော သီလတို့ကို မဆောက်တည်ဘဲ ဒုစရိုက်-ဒုရာဇိဝတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ပြန့်ပွားအောင် အားထုတ်နေသော လူသူတော် တစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်”။

သီပေါမင်း “သင့်လျော်ပါသည်”။

ဓမ္မပါလ “ကျွန်ုပ်တို့ လာရောက်ရ ခြင်းအကျိုးအကြောင်းကို ဤကုသိနာရုံဆရာတော်က မိန့်ကြားလိုပါသည်။”

အတွင်းဝန် “မိန့်ကြားတော်မူပါဘုရား။”

ထိုသို့ အခွင့်ပေးသောအခါ ကုသိနာရုံ ဆရာတော်က “မဟာဗောဓိအသင်း”ကို ဓမ္မပါလ စတည်ထောင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အသင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ရှင်းလင်းပြောပြပြီးနောက် ယခုအခါ မဟာဗောဓိစေတီတော်အနီး၌ ဆောက်လုပ်ထားသော အုတ်ဇရပ်ကို အကြောင်းပြု၍ မဟာဗောဓိအသင်းနှင့် မဟာဗောဓိပင် အနီးအနားရှိ မဟာန်းတို့သည် အကြီးအကျယ် တရားတဘောင် ဖြစ်ပွားငြင်းခုံလျက် ရှိနေကြသည်။ မဟာဗောဓိအသင်းက ၎င်းဇရပ်ကို မြန်မာဘုရင်မင်းမြတ်တို့က ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားတို့

ရတနာဂီရိစံ သီပေါမင်း၏နောက်ဆုံးအလှူ

သာ ပိုင်ဆိုင်ထိုက်သည်။ မဟန့်တို့ကလည်း ၎င်းဇရပ်ကို မြန်မာမင်းတို့ ဆောက်လုပ်ထားသည်မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့ကသာ ဆောက်လုပ်ထားသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာများအား မပေးနိုင်ဟု အချင်းချင်း ဝိဝါဒဖြစ်နေကြသည်။ ဒါကြောင့် ယခု ဆရာတော်တို့ ကြွလာရခြင်းမှာ တခြားမဟုတ်။ ၎င်းဇရပ်ကို မည်သူက ဆောက်လုပ်ထားခဲ့သည်ကို ရှင်းလင်းစွာ သိလိုသောကြောင့် လာရခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုတွင် သီပေါမင်းက “၁၂၄၀ ပြည့်နှစ် ခမည်းတော်ဘုရား နတ်ရွာစံပြီးနောက် တကာတော် မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပါသည်။ ခမည်းတော်ဘုရား၏ အမိန့်တော်မှတ်တမ်းတွင် ဗုဒ္ဓဂါယာ မဟာဗောဓိစေတီတော်အနီးအပါး၌ ကျောင်းတော်ကြီးများကို ဆောက်လုပ်၍ ငါတို့မြန်မာပြည်က ရဟန်းသံဃာများကို သီတင်းသုံးနေထိုင်စေပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာကို တစ်နေ့တစ်ခြား ပြန့်ပွားစည်ပင်လာအောင် အားထုတ်စေရမည်ဟု တွေ့ရှိရသည့်အတိုင်း အမတ်များနှင့် တိုင်ပင်ရာ...”

မဇ္ဈိမဒေသ၌ သာသနာတော် လုံးဝကွယ်လျက်ရှိပါသည်။ ဤအချိန်ကာလတွင် တိုက်တာကြီးများ ဆောက်လုပ်၍ ရဟန်းတော်များကို စေလွှတ်ပါသော်လည်း သပ္ပာယ်ဖြစ်မှုမရှိ၊ အကယ်၍ သပ္ပာယ်မဖြစ်ပါမူ၍ နေထိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိခဲ့ပါလျှင် ငွေကုန်လူပန်း၍ အချည်းနှီးဖြစ်စရာရှိသည်။ အစပထမ တိုက်ဇရပ်တစ်ဆောင်သာ စမ်းသပ်ကြည့်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည့်အတိုင်း

(၁) ညောင်ဝန်စာရေးကြီး မဟာမင်းလှသင်္ခယာ။

(၂) စာရေးတော်-မဟာမင်းလှ

ကျော်ထင်စည်သူ။

(၃) စကားပြန် - နေမျိုးစည်သူ ရာဇာ။

(၄) စာရေးတော် ကိုသိန်း တို့ကို စေလွှတ်လျက် ၁၂၄၁ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်စေခဲ့သော တိုက်ဇရပ်ဖြစ်ပါသည် ဘုရား” ဟု မိန့်ဆိုတော်မူပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြို့ဝန်က “အချိန်တော်ပါပြီ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေသည်။

ထိုအခါ သီပေါမင်းက “ဤအရပ်၌ နေထိုင်ရသော တကာတော်မှာ သံဃာတော်တို့ကို ဖူးမျှော်ရခြင်းငှာ အလွန်ခဲယဉ်းလှပါသည်။ ယခုဆရာတော်တို့နှင့် တွေ့ဆုံဖူးမျှော်ရသည့်အတွက်ကြောင့် အထူးဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း” လျှောက်ထားသည်။

ကုသိနာရုံဆရာတော်ကလည်း “ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ရေးအတွက် ဤရတနာဂီရိမြို့သို့ ကြွရောက်လျက် တကာတော်နှင့် တွေ့ဆုံနှီးနှောရသဖြင့် များစွာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြောင်း ပြောဆိုလျက် ထွက်လာကြရာ သီပေါမင်းသည် လက်အုပ်ချီကာ စမုဒ်တံခါးဝအထိ လိုက်ပို့သေးသည်။

သီပေါမင်း၏ နောက်ဆုံးအလှူ

ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့ ဆွမ်းစားပြီး၍ ပြန်ကြရတော့မည်ဖြစ်ရာ သီပေါမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ မဟာ ဗောဓိပင်အား ဆီမီး ထွန်းညှိ ပူဇော်ရန် ဆီ (၁) ပုလင်းအား လှူလိုက်ပါသည်။ ဤ အလှူသည် သီပေါမင်း၏ နောက်ဆုံး အလှူပင်ဖြစ်ပါသည်။

မောင်မဲ

(ကုသိနာရုံဆရာတော် ဦးစန္ဒြေမဏိ၏ ရတနာဂီရိသွားမှတ်တမ်းမှ)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ရာမဘုရားကျောင်း မရှိသောရွာ
သို့မဟုတ် မြို့ဟူ၍ မရှိသ လောက်ပင် ရှားသည်။
ရာမဝတ္ထုမကြားဖူးသူ ဟူ၍လည်း တစ်ယောက်မျှ
ရှိမည် မဟုတ်ပေ။ ရာမကို အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ
ရိုသေသမှုပြုနေကြသနည်း

ပါရဂူ

ရာမဝတ္ထုနှင့် သင်္ကေတဝါဒအမြင်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ရာမနှင့် ရာမအုပ်ချုပ်ရေးကို ထူးထူးခြားခြား အမြတ်တနိုးထား ကြသည်။ နံနက် အိပ်ရာကထသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် “ရာမ... ရာမ” ဟုနှုတ်က ရွတ်ဆိုလျက် ပုတီးစိတ်လေ့ ရှိကြသည်။ “ရာမ... ရာမ” ဟုပြောလျက် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ရိုသေသမှု နှုတ်ဆက်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ် ကြသည်။ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဈာပန ပြာကျဖို့ အတွက် သုသာန်သင်္ချိုင်း ပို့သော အခါ၌ လည်း “ရာမ... ရာမ ဆကျဟဲ့” (ရာမ သည်သာ အမှန်တရားဖြစ်၏) လမ်း တစ်လျှောက်လုံး ရွတ်ဆိုပြီး ပို့ကြသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ရာမဘုရားကျောင်း မရှိသောရွာ သို့မဟုတ် မြို့ဟူ၍ မရှိသ လောက်ပင် ရှားသည်။ ရာမဝတ္ထုမကြားဖူး သူ ဟူ၍လည်း တစ်ယောက်မျှ ရှိမည် မဟုတ်ပေ။ ရာမကို အဘယ်ကြောင့် ဤ မျှ ရိုသေသမှုပြုနေကြသနည်း။ ရာမခေတ် နောက်ပိုင်း၌လည်း တရားဓမ္မ မြတ်နိုးသူ၊

တာဝန်ဝတ္တရားကျေပွန်သူ၊ ပြည်သူအကျိုး ဆောင်ရွက်သူ၊ တရားမှုကို ချစ်မြတ်နိုးသူ၊ နီတိကျင့်ဝတ် လိုက်နာကျင့်ကြံသူ၊ ဘုရင် ဧကရာဇ်များ အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ သည်။ သို့သော်လည်း ရာမနှင့် ရာမအုပ် ချုပ်ရေး၏ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်ပုံကို အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ သီဆိုကျူးရင့်နေကြ သနည်း။ ရာမ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ဤရွှေ့ ဤမျှ ထုတ်ဖော် ပြောကြား နေကြသော်လည်း ယနေ့ ခေတ်စားနေသော ရာမဝတ္ထုကြား ရသူများနှင့် ဖတ်ရသူများသည် ရာမနှင့် ပတ်သက်ပြီး အတွေးအခေါ်တစ်မျိုးစီ ရှိနေကြသည်။

လူပေါင်းများစွာတို့က ရာမဝတ္ထုကို ဖြစ်ရပ်အမှန်ဟု ထင်ကြသော်လည်း တွေး ခေါ်စဉ်းစားကြသူ အတော်များများကမူ ရာမဝတ္ထုကို ရှေးဟောင်းစိတ်ကူးယဉ် ဝတ္ထု ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ လယ်ထွန် မင်္ဂလာပြုလုပ်စဉ် လယ်ထဲက ထွန်ရေး

ရာမဝတ္ထုနှင့် သင်္ကေတဝါဒအမြင်

ထွန်ကြောင်းတစ်ကြောင်းထဲက သီတာ
မွေးဖွားလာသည်ဟု ဆိုခြင်းကိုလည်း
ကောင်း၊ ရာဝဏခေါ် ဒဿဂီရိ၌ ခေါင်း
(၁၀) လုံးရှိသည် ဆိုသည်ကိုလည်းကောင်း
အကြိမ်များစွာ ဦးခေါင်းပြတ်ပြီး တစ်ဖန်
ပြန်ဆက်သည်ဟု ဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
ကြီးစွာသော ခွန်အားဗလရှိသည့် ယက္ခ
ဘီလူးများကို မျောက်များက အနိုင်ရရှိ
သည်ဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရေပေါ်
တွင် ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ပြား ကူးသွား
သည်ဟုဆိုခြင်း စသည်များကိုလည်း
ကောင်း ဖြစ်ရပ်အမှန်ဟူ၍ မယုံကြည်ကြ
ပေ။ ယင်းအဖြစ်အပျက်များကို သမိုင်း၌
တကယ် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်
များဟု မယုံကြည်သူ တချို့က ရာမဝတ္ထု
ကို သင်္ကေတဝါဒ သို့မဟုတ် တင်စားပြီး
ရေးထားသော ဝတ္ထုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး
စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနက်အဓိပ္ပာယ်များနှင့်
ဆက်စပ်မှု ပြုလုပ်ကြသည်။

ရာမနှင့်ယောက် ရှိသည်ဆိုခြင်းမှာ
မှန်သည်။ အယုဒ္ဓယ၌ ထင်ရှားကျော်ကြား
သော ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သည့် ရာမသည်
ရာမ၏ ကိုယ်ခန္ဓာပိုင်းဆိုင်ရာ အမည်နာမ
ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ပုံသဏ္ဌာန်မဲ့
“ပရမတ္ထမ” သို့မဟုတ် “ဘုရားသခင်” ကို
“ရာမ” အမည် မှည့်ထားခြင်းမှာမူ နှစ်သက်
လိုလားဖွယ် ရှိသူ၊ ဆွဲဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်
သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရာမဟူ
သော ဝေါဟာရသည် လူ့စိတ်နှလုံးကို ရွှင်
ပြုံးစေသည်ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။

သီတာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထင်ရှား
ကျော်ကြားသော ဆိုရိုးစကားရှိသည်။
သီတာသည် အမိဝမ်းတိုက်တွင်းက
မွေးဖွားလာခြင်း မဟုတ်ဘဲ ထွန်ရေးထွန်
ကြောင်း တစ်ခုထဲက မွေးဖွားလာသည်ဟု

ဆိုသည်။ သီတာနှင့် ပတ်သက်သည့် ယင်း
ဆိုရိုးစကားသည်လည်း စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
လျှို့ဝှက်ချက်ကို သိသာထင်ရှားအောင်
ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ဂီတာနှင့် တခြား
ဓမ္မကျမ်းစာများ၌ ကိုယ်ခန္ဓာကို “ခေတ္တ”
(လယ်မြေ) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “အတ္တမ”
သို့မဟုတ် ဝိညာဏ်ကို “ခေတ္တဇ” (လယ်မြေ
ကဖွားသူ) ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောဆို
ထားသည်။ လူသား (ခေတ္တဇ) ၏အသိ
ပညာတည်းဟူသော “ခေတ္တ” ၌ သို့မဟုတ်
လယ်မြေ၌ အသိဉာဏ်တည်းဟူသော
ထယ်ကို ထိုးရသည်။ ထိုအချိန်၌ ထယ်ရေး
ထယ်ကြောင်းများမှ သို့မဟုတ် အသိဉာဏ်
နှင့် ပတ်သက်သော ရင့်ကျက်သည့် အယူ
အဆမှ သီတာ (အသိဉာဏ်တည်းဟူ
သော “အတ္တမ”) မွေးဖွား ပေါ်ပေါက်လာ
သည်။ ယင်းမွေးဖွား ပေါ်ပေါက်လာခြင်း
သည် မိခင်၏ ဝမ်းတိုက်တွင်းမှ မွေးဖွား
လာခြင်း မဟုတ်ပေ။ “အတ္တမ” သို့မဟုတ်
ဝိညာဏ် မွေးဖွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့
မဟုတ် နီးကြားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့
မဟုတ် ငုပ်နေရာမှ တစ်ဖန် ပေါ်ပေါက်
လာခြင်းဖြစ်သည်။

အမှန်က ဤကမ္ဘာလောကသည်
ဆူးချုံ့အပြည့်ရှိနေသော တောဖြစ်သည်။
မဟာဘုတ် (၅) ပါး (မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ၊
ကောင်းကင်) ဖြင့် ဖန်တီးပြုလုပ်ထားသော
ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌ “အတ္တမ” သို့မဟုတ်
ဝိညာဏ်တည်းဟူသော သီတာရှိနေသည်။

စိတ်နှလုံးထဲတွင် ရည်မှန်းချက်ကို
ဆောင်ထားရန်ပေးသော အမိန့်သည်
လက္ခဏာ ဆွဲထားသော မျဉ်းကြောင်းဖြစ်

သည်။ ယင်းမျဉ်းကြောင်းကို ကျော်လွှား သွားခြင်းသည် “အတ္တမ” တည်းဟူသော သီတာအတွက် ပိတ်ပင်ထားသော အမိန့် ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ “မာယာ” (မောဟ) တည်းဟူသော ရာဝဏ က ရသေ့အသွင်ဖြင့်လာသောအခါ သီတာ တည်းဟူသော အတ္တမ သို့မဟုတ် ဝိဉာဏ် သည် ရည်မှန်းချက်တည်းဟူသောမျဉ်း သတ်မှတ်ချက်ကို မေ့ပြီး အပြင်ဘက် ထွက် လာသည့်အတွက် ရာဝဏ၏ အကျဉ်းသား ဖြစ်သွားရသည်။

ဤနေရာ၌ ရာဝဏရသေ့အသွင် ဖြင့် ရောက်လာခြင်းသည် “မာယာ” နှင့် ဖောက်ပြန်မှုများသည် ဦးစွာ ပထမ ရသေ့ အသွင်ဖြင့်သာ ထင်ပေါ်လာကြခြင်းဖြစ် သည်။ ထို့နောက်မှသာ မိမိတို့၏ အယောင် ဆောင်ထားသော ဆွဲဆောင်မှုဖြင့် ဩဇာ လွှမ်းမိုးအောင် ပြုလုပ်ပြီးလျှင် လူတို့ကို မိမိတို့ဘက်ပါလာအောင် ပြုလုပ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုလိုသည်။

ကာမဂုဏ် အာရုံခံစားမှု မရှိလျှင် ကမ္ဘာလောကသည် မည်သို့မည်ပုံ ရှေ့တိုး သွားမည်နည်း။ ဒေါသမရှိလျှင် မိမိတို့၏ အရှိန်အဝါ မည်သို့မည်ပုံ လွှမ်းသွားနိုင် မည်နည်း။ မောဟမရှိလျှင် ကလေးသူငယ် များကို မည်သို့မည်ပုံ မွေးမြူမည်နည်း။ လောဘမရှိလျှင် မည်သို့မည်ပုံ အိမ်ထောင် မိသားစု ရပ်တည်သွားနိုင်မည်နည်း။

ထိုနည်းအတိုင်းပင် ရာမဇာတ်၌ ပါသော မာရိစ၊ သုပ္ပနုခါ၊ ခရဒ္ဒသဏ စသော ဇာတ်ဆောင်များသည်လည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဟိသာ အစရှိ သော နတ်ဆိုးများကို သင်္ကေတသဘော ဖြင့် ဖော်ပြထားသော ဇာတ်ကောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းသဘောတရားများ

သည် လူတို့၏ အတ္တမများကို သို့မဟုတ် ဝိဉာဏ်များကို လမ်းလွဲလမ်းမှား ရောက် သွားအောင် အားပေးအားမြှောက် ပြုလုပ် ကြသည်။ စိတ်ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်ဖြစ် ခြင်းတည်းဟူသော ရာဝဏ၏ အကျဉ်း သား ဖြစ်သွားသော အတ္တမ သို့မဟုတ် ဝိဉာဏ်တည်းဟူသော သီတာသည် ထိတ် ထိတ်ပြာပြာ ဖြစ်သွားပြီးလျှင် “ပရမတ္ထမ” တည်းဟူသော ရာမထံ အာရုံရောက်သွား သည်။ ရာမသည် လူ့ဘောင်တည်းဟူသော တောအတွင်း၌ လူသားအသွင် ဆောင် လျက် လျှပ်ပေါ်သော သဘောထားရှိ သည့် မျောက်နှင့်တူသော သွက်လက် ဖြတ်လတ်သည့် အကျိုးဆောင် အပြုအမူ များကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းထားလိုက်သည်။

အသွင်မဲ့ ရာမနှင့် သို့မဟုတ် “ပရ မတ္တမ” ရာမနှင့် ဆုံရန်အတွက် လုံ့လ၊ ဥဿဟ စိုက်ထုတ်ရလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ် လျှင်လည်း မြင့်မြတ်စင်ကြယ်သော အကျင့် ကို ကျင့်သုံးရလိမ့်မည်။ မြင့်မြတ်သော အကျင့် ကျင့်သော လမ်းမ၌ စမ်းသပ်မှု အမျိုးမျိုး၊ အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင် ရလိမ့်မည်။ မိမိ၏ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်မှုကို ပြရန်အတွက် “အဂ္ဂနိပရိက္ခာ” ခေါ် မီး နှင့်စမ်းသပ်မှုမျိုးနှင့်ပင် ရင်ဆိုင်ရ လိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း တစ်နေ့သော အခါ၌ အမှန် တရား ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် တလက်လက် တောက်ပလာလိမ့်မည်။ ယင်းသည်ပင်လျှင် စစ်မှန်သော “ရာမကထာ” ဖြစ်သည်။ စစ်မှန်သော “ရာမဝတ္ထု” ကြောင်း ဖြစ်သည်။

ရာမဝတ္ထုကို သင်္ကေတဝါဒအမြင် သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမြင်ဖြင့် တင်ကြည့်သော အချို့ပညာရှင်များ၏ အမြင်ဖြစ်သည်။

ပါရဂူ

ခင်မျိုးချစ်

ရှင်ဖြူ သို့မဟုတ် မိဘဖြစ်ရကျိုးနပ်ခြင်း

သားလေး ရှင်ဖြူဖို့အချိန် ရောက်လာသော အခါ ပျော်ရွှင်မှုနှင့် မျှော်လင့်ချက် များစွာ ဖြင့် မိဘတို့၏ အရေးအကြီးဆုံး တာဝန် တစ်ခုကို ထမ်းဆောင်ရတော့မည် ဖြစ်သည်။

သားလေး ရှင်ဖြူရတော့မည်ဖြစ်၍ အလွန်စိတ်လှုပ်ရှားလျက် ရှိသည်။ ကိုလတ် နဲ့ ကျွန်မတို့ သည်ကိစ္စကို တိုင်ပင်ကြပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်မှာ အခမ်းအနားကို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မလုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လုပ်ဖို့လည်း မတတ် နိုင်ပါ။ ဘာသာရေးကိစ္စသက်သက် ဖြစ် သည့်အလျောက် သံဃာတော်များအား လှူဒါန်းရာတွင် အဓိက ပုံအော၍ သုံးရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ လူများကို ဖိတ်ကြားခြင်း၊ ကျွေးမွေးခြင်း၊ ပွဲများကျင်းပခြင်းတို့ လုံးဝ မရှိရပါ။ သံဃာတော်များအား အကောင်း ဆုံး ကျွေးမွေးလှူဒါန်းပါမည်။ ဆွေမျိုးရင်းချာ နှင့် ဆွေမျိုးကဲ့သို့ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ အချို့ကိုတော့ ဤရှင်ဖြူကို လာရောက် ကြည့်ညှိရန် ဖိတ်ကြားပါမည်။

သားလေး ရှင်ဖြူရန်အတွက် ပြင် ဆင်ကြသည့် အချိန်တွင် မိဘဖြစ်ရခြင်း၏ အရေးကြီးပုံကို ပို၍ သဘောပေါက်ပါ သည်။ ရှေးဦးစွာ သားလေးကို ဘုန်းတော် ကြီးတစ်ပါးထံသို့ ဆုံးမဩဝါဒများ ခံယူရန် အပ်ရပါသည်။ ဒေါ်ဒေါ်က အားလုံးကို

ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ခေါ်သွားသောအခါ ကျွန်မ နှလုံးသားထဲတွင် ပျော်ရွှင်မှုနှင့် မျှော်လင့်ချက်များ ပြည့်နေပါသည်။ ကျွန်မ တို့သည် မိဘ၏ အရေးအကြီးဆုံး တာဝန် တစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရတော့မည် ဖြစ်သည်။

ကိုရင်မဝတ်မီ ဆုံးမဩဝါဒ ခံယူခြင်း

ဘုန်းကြီးကျောင်းသည် အရိပ် ကောင်းသော သစ်ပင်ကြီးများ ကြားတွင် တည်ရှိသည်။ ကျောင်းဝင်းကြီးသည် ကျယ် ပြီး အလွန်သန့်ရှင်းသည်။ အဆောက် အဦများသည် ဟောင်းနွမ်း၊ ခိုင်ခံ့ပြီး ဟန်ဆောင်မှု ကင်းမဲ့ပါသည်။ နံနက် ၈ နာရီတွင် ဘုန်းကြီးများသည် ဆွမ်းခံ ကြရာမှ ပြန်ကြွလာသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိ သံဃာတော် များသည် ရှေးထုံးစံအတိုင်း နေ့စဉ်ဆွမ်းခံ ကြကြရကြောင်းကို ဒေါ်ဒေါ်က ရှင်းပြ သည်။ ကျွန်မ ငယ်စဉ်က တွေ့ဖူးခဲ့သည့် အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆွမ်းခံကြခြင်းသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် နှိမ့်ချသည့်စိတ်ဓာတ်နှင့် လူများအပေါ်တွင် ထားသော မေတ္တာ ကရုဏာတို့ကြောင့် ပြုအပ်သော လုပ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ လူများအား ကောင်းမှု ကုသိုလ်များ ပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးပေး ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် ကျွန်မတို့အားလုံး

ကို မေတ္တာရှေ့ထား၍ ကြိုဆိုပါသည်။ ကျွန်မတို့ကလည်း သားလေး ရှင်ပြုရန် အတွက် လိုအပ်သော ဆုံးမဩဝါဒများ ခံယူရန် ဘုန်းတော်ကြီး တစ်ပါးထံသို့ အပ်ရသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသည် သားလေး ခင်မောင်ဝင်းအား ကျက်မှတ်ရန်အတွက် ပါဠိနှင့် မြန်မာဘာသာ စာပိုဒ်များကို ပေးသည်။ ကိုရင်ဝတ်မည့် ကလေးသုံးယောက် ရှိပါသည်။ ကျွန်မ၏သားလေး၊ မောင်အငယ်ဆုံးနှင့် ဒေါ်ဒေါ်၏သားအငယ်ဆုံးတို့ ဖြစ်သည်။ သူတို့သုံးဦးသည် နံနက်တိုင်း ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ သွားကြရသည်။ ကျွန်မ၏ မောင်အငယ်ဆုံးနှင့် ဒေါ်ဒေါ်၏ သားတို့သည် ၁၅ နှစ်အရွယ်လောက် ရှိကြပြီ ဖြစ်သဖြင့် ကိုရင်ဝတ်ဖူးကြသူများ ဖြစ်သည်။ ယောက်ျားလေးတစ်ယောက် အနေဖြင့် တစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ ရှင်ပြုခြင်းသည် မဆန်းပါ။ သို့သော် အသက်နှစ်ဆယ် အရွယ်တွင် ပိုမို၍ အရေးပါသော မင်္ဂလာပွဲတစ်ခု ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းမှာ ရဟန်းဝတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သားယောက်ျားလေး ရရှိခြင်းသည် အလွန် ကောင်းသော ကုသိုလ်တစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ က ပထမဦးဆုံးရှင်ပြု

နောက်ပိုင်းရက်များတွင် သားလေး ရှင်ပြုမည့်အကြောင်းကိုသာ ပြောနေကြသည်။ ကိုးနှစ်အရွယ် ရှိပြီဖြစ်သော သားလေးကို ရှင်သာမဏေ ဖြစ်ခြင်း၏ အရေးကြီးပုံကို သဘောပေါက်စေသည်။ ကျွန်မသည် သားလေးကို မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်ရာဟုလာ အကြောင်းကို ပြောပြသည်။ ဤကဲ့သို့ သားလေးကို တစ်ဆင့် ပြောပြတော့မှ သားတော်ရာဟုလာ၏

ဇာတ်လမ်း၏ အနှစ်သာရကို ပို၍ သဘောပေါက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးများ ဆွမ်းခံသည့်နောက်မှ လိုက်နေသော ကိုရင်များကို သားလေးအားပြသည်။ အဝါရောင် သင်္ကန်းများ ဝတ်ဆင်ထားသော ကိုရင်ကလေးများသည် အနက်ရောင် သပိတ်များကို ပိုက်လျက် မျက်လွှာချ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော အသွင်ဖြင့် ဆွမ်းခံကြနေကြပုံကို ပြသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကလည်း သားတော် ရာဟုလာသည် သူ၏ ဖခင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေရာအတိုင်း လိုက်ခဲ့လေသည်။ သားတော် ရာဟုလာသည် သူမွေးခါစ ကတည်းက သူ့အား စွန့်ခွာသွားသော သူ၏ ဖခင်ကို ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် စောင့်နေ ရသည်။ သူသည် သူ၏ မိခင် ယသော်ဓယာ၏ ရင်ခွင်ထဲ၌ အိပ်ပျော်နေသော ညတစ်ညတွင် သူ၏ ဖခင် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် နန်းတော်မှ မြင်းစီးပြီး အဖော် တစ်ဦးတည်းဖြင့် ထွက်ခွာသွားပုံကို မိခင်က ပြောပြသည်။ သူ့ဖခင် ဘယ်ကို ထွက်သွားသနည်း၊ ဘာကြောင့် ထွက်သွား သနည်း။ ဤအကြောင်းများကို သားတော် ရာဟုလာက သိချင်သည်။ သူ့မိခင်ပြောပြချက်အရ သိရသည်မှာ သူ့ဖခင်နှင့် လိုက်ပါသွားသော အဖော်သည် တစ်ဦးတည်း နန်းတော်သို့ ပြန်လာသည်။ သူ့ဖခင် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် မင်းသားအဝတ်များကို ချွတ်၍ အဝါရောင်အဝတ်ကိုသာ ရုံပြီး တောထဲသို့ ဝင်သွားကြောင်း ပြန်ပြောပြသည်။ ဘာကြောင့် ဒီလိုလုပ်သနည်း။ သူသည် ဒုက္ခဆင်းရဲ အပေါင်းနှင့် သေခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်ရာလမ်းကို ရှာရန်ဟုဆိုသည်။ ဒုက္ခအပေါင်းမှ ချုပ်ငြိမ်းရာ တရားကိုတွေ့လျှင် သူပြန်လာ၍

ရှင်ပြု သို့မဟုတ် မိဘဖြစ်ရကျိုးနပ်ခြင်း

လူများအား ဟောကြားမည် ဖြစ်သည်။

ခုနစ်နှစ် ကြာသောအခါ ပြန်လာခဲ့သည်။ သို့သော် သူသည် အရင်ကနဲ့တော့ တစ်ခြားစီ ဖြစ်သွားသည်။ ဆံပင်ကို ရိတ်ထားသည်။ ကြမ်းတမ်းသော အဝါရောင် အဝတ်ကို ရုံထားသည်။ အနက်ရောင်ခွက် တစ်ခုကို လက်ထဲ၌ ပိုက်ထားသည်။ သူ တစ်ချိန်က အစောင့်အကြပ်များ၊ မြင်းများ၊ ဆင်များ ခြံရံလျက် ခမ်းနားထည်ဝါစွာ မြင်းစီး၍ သွားခဲ့သော လမ်းများပေါ်တွင် ယခုတော့ တစ်ဦးတည်း မျက်လွှာချ၍ လျှောက်လာသည်။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးသည် ရှက်လည်းရှက်၊ ဒေါသလည်းထွက်သည်။ စကြာမင်းဆက်ကဲ့သို့ မျိုးဆက်ကို ဤသို့ အရှက်ခွဲရသလားဟု ဆိုသည်။ ထိုအခါ မင်းသားက သူသည် ယခု စကြာမင်း ဆက်တွင် မပါဝင်တော့ကြောင်း၊ သူသည် ရှေးကပွင့်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားများနှင့် နောင်ပွင့်မည့် မြတ်စွာဘုရားများ၏ မျိုးနွယ်ဖြစ်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ဖြေသည်။ ဤသည်ကား အလွန်ထူးခြားသော တွေ့ဆုံခန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အဝတ် တန်ဆာများ ဝတ်ဆင်ထားသော အလွန် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော ဘုရင်ကြီးက တစ်ဖက်၊ သူ၏သားဖြစ်သူ အဝါရောင် သင်္ကန်းဝတ်ထားသူက တစ်ဖက်။ သားဖြစ်သူသည် အမြင့်မြတ်ဆုံးသော ဘုရင်များ ထက်ပင် မြင့်မြတ်သွားလေပြီ။ အကြောင်းမှာ သူသည် ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်နေပြီ။ သူသည် ဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်ငြိမ်းရာ တရားတော်ကို ဟောကြားမည့် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သားတော် ရာဟုလာ၏ မိခင်နှင့် ဖခင် ဖြစ်သူ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ တွေ့ဆုံခန်းသည် ပျော်စရာ

ကောင်းသလို၊ မျက်ရည်ကျစရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဖခမည်းတော် မင်းကြီးက နန်းတော်တွင် ဆွမ်းဖိတ် ကျွေးခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားက လက်ခံသည့် သတင်းကြောင့် နန်းတော် တစ်ခုလုံး လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်နေသည်။ ဆွမ်းဘုန်းပေးပြီး သည့်နောက် အားလုံးသည် မြတ်စွာဘုရားကို လာရောက် ဖူးမျှော်ကြသည်။ သို့သော် အားလုံးထဲတွင် အချစ်မြတ်နိုးဆုံးသော ယသော်ဓယာ မင်းသမီး မပါရှိပါ။ ယသော်ဓယာ အနေဖြင့်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သူ့ထံသို့ ကြွရန် တာဝန်ရှိသည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်အတိုင်း နေနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအခါကျမှသာ သူသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ဂါရဝ ပြုမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ကလည်း သူသည် ယသော်ဓယာထံသို့ မကြွလျှင် ယသော်ဓယာသည် ရင်ကွဲနာ ကျ၍ အသက်ဆုံးရှုံးမည်ကို မြင်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် သပိတ်ကို သူ့ဖခမည်းတော် အား ပေးခဲ့ပြီး ရဟန်းတော် နှစ်ပါးနှင့်အတူ ယသော်ဓယာ၏ အခန်းသို့ ကြွတော်မူပြီး ပြင်ဆင်ထားသော သလွန်ပေါ်၌ ထိုင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါကျမှ ယသော်ဓယာ မင်းသမီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေဖမိုးတော်နှစ်စုံကို ပါးဖြင့်ကပ်၍ ပူဇော်ကန်တော့ရင်း မျက်ရည်များဖြင့် စိုရွှဲစေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် သူ့ခမည်းတော်၏ နေပြည်တော်တွင် ခေတ္တမျှ ဆက်လက်၍ သီတင်းသုံးရင်း တရားဓမ္မတို့ကို လူများအား ဟောကြားလေသည်။ တစ်နေ့တွင် သားတော် ရာဟုလာ၏ မိခင်က သားတော်လေးအား သူ့ဖခင် မြတ်စွာဘုရားထံတွင် အမွေတောင်းရန် လွှတ်လိုက်လေသည်။ မင်းသားလေးသည်

မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ သွားရောက်၍ “ဖေဖေ ကျွန်တော့်ကို အမွေပေးပါ” ဟု လျှောက်ထားသောအခါ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သားတော် ရာဟုလာအား ရှင်သာရိပုတ္တရာ ထံသို့ အပ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ သားတော် ရာဟုလာအား ရှင်သာမဏေ ဝတ်ပေးလိုက်သည်။ ဤသည်ကား ဗုဒ္ဓ၏ အမြတ်ဆုံး အမွေဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏အမွန်မြတ်ဆုံးအမွေ

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ က မြတ်စွာဘုရား သူ၏ သားတော်ကို ပေးခဲ့သော အမွေကို ယခုအခါတွင် ကျွန်မတို့ ၏ ကိုးနှစ်အရွယ် သားလေး ခံယူရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့၏ သားလေးသည် ဗုဒ္ဓ၏ ဆွေမျိုးရင်းချာ ဖြစ်တော့မည်။ သားလေးကို ဗုဒ္ဓ၏ အဝါရောင်သင်္ကန်းဝတ် အသင်းထဲသို့ သွတ်သွင်းရတော့မည်။ ဤသည်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အချင်းချင်း လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း၏ အမြင့်မြတ်ဆုံးသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဖြစ်သည့် ကိုယ့်သွေးသားကို ဗုဒ္ဓ၏ သားတော်အဖြစ် ပေးလှူခြင်းကို ပြုလုပ်ရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ပိုင်း အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဈေးဝယ်ခြင်းဟူသော အလုပ်များကို လုပ်ရင်း ကုသိုလ်ပွားကြရပါသည်။ သင်္ကန်းနှင့် ပရိက္ခရာများ အားလုံးအသင့် ပြင်ကြရပါသည်။ ရှင်ပြုမည့်နေ့တွင် အားလုံးသည် အိမ်မှ ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ထွက်ခွာကြပါသည်။ ကိုလတ်က သင်္ကန်းများကို သယ်သည်။ ဒေါ်ဒေါ်နှင့်အခြား မိန်းကလေးများက လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို သယ်ကြသည်။ သားလေး ခင်မောင်ဝင်းသည် ပိုးလုံချည်၊ အင်္ကျီတို့ကို ဝတ်ဆင် ထား

သည်။ ကျွန်မတို့သည် အခမ်းအနား ပကာသနနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် လျှော့ထားသည့်အတွက် မင်းသားအဝတ်တန် ဆာများကို တော့သားလေးကို ဝတ်ဆင်မပေးထားပါ။ မြင်းစီးခြင်း၊ ရွှေထီးဆောင်းခြင်းတို့လည်း မပါဝင်ပါ။

ဆွမ်းကျွေးခြင်းနှင့် ရှင်ပြုအခမ်းအနား

ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိ သံဃာတော် ၁၁၅ ပါးကို နေ့ဆွမ်းကပ်လှူကြပါသည်။ သံဃာတော်များ ဆွမ်းစားနေသည်ကို ဖူးရသော မြင်ကွင်းသည်ကား မမေ့နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သံဃာတော်များကို ဗုဒ္ဓ၏ သားတော်များအဖြစ် ကြည်ညိုဖွယ် ဖူးမြင်ရပါသည်။ နံနက်တာဝန်များ ပြီး သောအခါ သားလေးနှင့် အဖော်နှစ်ယောက်တို့ကို ခေါင်းစ၍ ရိတ်ပေးပါသည်။ ကိုလတ်နှင့် ကျွန်မတို့သည် ဆံပင်များကို ပိတ်ဖြူဖြင့် ခံယူပြီး စေတီတစ်ဆူ၏ အောက်တွင် မြှုပ်ထားပေးပါသည်။ ကလေးသုံးယောက်ကို သူတို့၏ ဥပဇ္ဇာယ်ဆရာဖြစ်မည့် ဘုန်းကြီးထံသို့ ခေါ်သွားပါသည်။ သူတို့၏ လက်များကို လက်အုပ်ချီလျက် သင်္ကန်းတစ်စုံဆီကို လိပ်၍ ညှပ်ထားကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးရှေ့တွင် ကန်တော့၍ သူတို့အား ရှင်သာမဏေ ဝတ်ပေးတော်မူရန် တောင်းပန်ကြသည်။ ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးက သင်္ကန်းများကို ယူ၍ ကိုရင်ဝတ်ပေးလိုက်သည်။ ကျွန်မတို့သည် သား၏ လူဝတ်တန်ဆာများကို ကောက်ယူ၍ သိမ်းလိုက်ကြသည်။ သားလေးသည် အဝါရောင် သင်္ကန်းဝတ်ဖြင့် ရပ်နေသည်မှာ အလွန်အေးချမ်းပြီး ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ အသက်အား

ရှင်ပြု သို့မဟုတ် မိဘဖြစ်ရကျိုးနပ်ခြင်း

ဖြင့် ငယ်ရွယ် နုနယ်ပြီး ဤမျှလောက် ကြည်ညိုစရာကောင်းသော သား ကိုရင် လေးကို ဖူးမြင်ရ၍ ကြည်နူးပြီး မျက်ရည် များပင် ကျခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ကိုလတ် တို့၏ မေတ္တာပေါင်းစည်းမှုကြောင့် ဤမျှ လောက် ကြည်ညိုစရာ အဆင်းသဏ္ဌာန် တစ်ခု ဖြစ်လာခြင်းသည် အံ့ဩဖွယ် မဟုတ်ပါလား။ ကျွန်မတို့၏ သားလေး မဟုတ်တော့သည့် ဗုဒ္ဓ၏သားတော်လေး၏ ခြေရင်းတွင် အရိုအသေပေး၍ ကန်တော့ ကြပါသည်။

ကိုရင်လေး၏ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးခဲ့ရသော ကာလ

သားလေးသည် ကိုရင်ဝတ်ဖြင့် ကိုးရက်တိုင်တိုင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် နေခဲ့ရပါသည်။ ဆောက်တည်ရသော ဆယ်ပါးသီလထဲတွင် တစ်ပါးမှာ နေ့လယ် (၁၂) နာရီ နောက်ပိုင်းတွင် အစားအစာ မစားရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့သည် သားလေးအနေဖြင့် ညနေစာ မစားဘဲ နေနိုင်ပါ့မလားဟူ၍ စိတ်ကြသည်။ ညနေ ပိုင်းတွင် ဖျော်ရည်သောက်ရပါသည်။ သူသည် ဤဘဝသစ်တွင် ကောင်းစွာ ဖျော်မွေ့နိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မည်သူ မှ ညနေစာ မစားသောနေရာဌာနတွင်၊ အများနည်းတူ ဤကဲ့သို့ နေရခြင်းသည် ထင်သလောက်ခက်ခဲမှု ခက်ပါ လိမ့်မည်။ ညနေစာ မစားခြင်းကြောင့် ၎င်းနှင့်တွဲလျက် ပါလာသော အမှုကိစ္စများ လျော့သွားပြီး တရားအားထုတ်ခြင်းနှင့် စာပေလေ့လာ ခြင်းတို့ကို ပို၍ လုပ်နိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အချိန်ကာလ တစ်ခု အတွင်း သီလစောင့်၍ နေခြင်းကြောင့် ကလေးများသည် ပို၍ ကျန်းမာသန်စွမ်းလာသည်ကိုလည်း တွေ့ရ ပါသည်။

ကိုရင်၏နေ့စဉ် ဆွမ်းခံကြသည့်တာဝန်

နံနက်တိုင်းတွင် သားလေးကိုရင်နှင့် အခြားကိုရင်ကြီးများသည် သပိတ်ကို ပိုက် ၍ ရောက်လာကြသည်။ ကျွန်မတို့သည် ဆွမ်းနှင့် ဟင်းလျာများကို လောင်းကြ သည်။ ထိုအချိန်တွင် သားလေး၏ ဘဝ သည် လုံးဝပြောင်းလဲ သွားလေပြီ။ ဆံပင် ကို ရိတ်ထားရသည်။ အဝါရောင် သင်္ကန်း ကို ဝတ်ဆင်ထားပြီး အမည်အားဖြင့်လည်း ပါဠိဘာသာဖြင့် သူ၏ ဆရာတော်က ပေး ထားသော အမည်အသစ်ကို ရရှိထား သည်။ သူအား ပါဠိအမည်သစ်ဖြင့်သာ ခေါ်ရသလို ကိုရင်ကလည်း ကျွန်မတို့ကို ဘဘ၊ မေမေ ဟူ၍ မခေါ်ရတော့ဘဲ တကာကြီး၊ တကာမကြီးဟု ခေါ်ရသည်။ ကျွန်မတို့သည် သူ၏ မိဘများ မဟုတ် တော့ချေ။ သူသည် ဗုဒ္ဓ၏သားတော် ဖြစ် သွားလေပြီ။ ဤအဖြစ်အားလုံးကြောင့် နှလုံးသားထဲတွင် ပီတိတစ်မျိုးကိုလည်း ခံစားရပါသည်။

သားလေး၏ ရှင်ပြုကြောင့် ငယ်စဉ် ဘဝက ကြည်နူးစိတ်များ ပြန်လည်ဖြစ် ပေါ်လာပါသည်။ ယခု သားလေး ရှင်ပြု သော ဘုန်းကြီးကျောင်းသည် ကျွန်မ ငယ်စဉ်က တွေ့ခဲ့ဖူးသော ကျောင်းများနှင့် တော်တော်တူပါသည်။ သံဃာတော်များ သည် အေးအေးချမ်းချမ်း တရားအား ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပရိယတ္တိ စာပေ များကို လေ့လာခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်စေ ပါသည်။

ခင်မျိုးချစ်

(ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ Colourful Myanmarမှ Shinpyu- A fulfilment of parenthood ကို သားဖြစ်သူ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းမြန်မာပြန်သည်။)

မုံရွာနေလေ

ဂန္ထဝင် စံတင်ထိုက်သော ဉာဏ်ကြီးရှင်များ

မြန်မာ့သမိုင်း၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ ထူးထူးခြားခြား ဉာဏ်ထက်မြက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ချွန်များ မြောက်မြားစွာ ရှိခဲ့ပေသည်။ ဉာဏ်ကြီးရှင်များ၏ အကြောင်း အချို့ကို မိမိဆောင်းပါးရေးဖူးပါပြီ။ ယခု ဤဆောင်းပါး၌လည်း ဂန္ထဝင်မြောက်အောင် စံတင်လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဉာဏ်ကြီးရှင်အချို့ကို ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ မထေရ်ကြီးသုံးပါး

(၁) သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ) မှ ပထမ အဘယမထေရ်သည် မွေးဖွားပြီးနောက် ငါးရက်မြောက်သောနေ့မှ အစ ပြုပြီး တွေ့ကြုံ ဆုံစည်းခဲ့ရသော ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ်များ အားလုံးကို ကောင်းစွာ ပြန်ပြောပြနိုင်သည့် မှတ်ဉာဏ်အလွန်ကောင်းသည့် မထေရ်ကြီးဖြစ်၏။

မထေရ်မြတ်ကြီးသည် မွေးဖွားပြီး ငါးရက်မြောက်သော နေ့တွင် ဝိဇာတမင်္ဂလာခေါ် မွေးနေ့မင်္ဂလာအတွက် နွားနို့ထမင်းကျွေးရာ၌ ထမင်းပေါ်သို့ ကျီးကန်းတစ်ကောင် လာနား၏။ မိခင်က ကျီးကန်းကို 'ဟဲ့ . . . ဟဲ့' ဟု ခြောက်လှန့်လိုက်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာ ကလေးမှ စတင်၍ ယနေ့အချိန်အထိ တစ်သက်လုံး တွေ့ရှိသမျှကို ကောင်းစွာ မှတ်မိပြီး အားလုံးကို ပြန်ပြောပြနိုင်လေသည်။

(၂) သီဟိုဠ်ကျွန်းမှပင် ဒုတိယ အဘယမထေရ်သည် မိမိကို မွေးဖွားပြီးနောက် ကိုးရက်မြောက်နေ့၌ ပုခက်

အတွင်းမှာ ပက်လက်ကလေး အိပ်စက်နေစဉ် မိခင်က ချစ်ခင်ယုယစွာ နမ်းစုပ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ မိခင်၏ ဦးခေါင်းတွင် ပန်ဆင်ထားသော မုလေးပန်းကုံးသည် မိမိ၏ ရင်ဘတ်ပေါ်သို့ ပြုတ်ကျ လာ၏။ ထိုအကြောင်းအရာကလေးမှစ၍ ယခုအချိန်အထိ ဘဝတစ်သက်တာ အတွင်းမှာ ကြုံတွေ့လာခဲ့ရသော အကြောင်း အရာတို့ကို အကုန်အစင် မှတ်မိလေ၏။

(၃) တတိယ အဘယမထေရ်သည်လည်း သီဟိုဠ်ကျွန်း အနူရာဓမြို့တွင် မွေးဖွားသန့်စင်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ တတိယ အဘယမထေရ်သည် အနူရာဓမြို့၌ နေထိုင်သော လူတို့ကို မြို့ရိုးတံခါးမှ ထွက်စေရာ၏။ ထိုမြို့တံခါးမှ ထွက်သမျှ လူအပေါင်းတို့၏ အမည်များကို အကုန်မှတ်မိလေသည်။ ထိုလူများ မြို့တံခါးအတွင်း သို့ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာသောအခါ တစ်ယောက်ချင်း တစ်ယောက်ချင်းကို ဤသူကား မည်သူ၊ ထိုသူကား မည်ဝါဟူ၍

ဂန္ထဝင် စံတင်ထိုက်သော ဉာဏ်ကြီးရှင်များ

၁၉

သေချာဂဏမမှားရအောင် လူနှင့်နာမည် ကပ်ကာ မှတ်မိနိုင်စွမ်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ကြီး ဖြစ်ပါ၏။

(သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ စာ-၁၂၀)

မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသော

အမတ်ကြီး ဘိုးရာဇာ

အမတ်ကြီး ဘိုးရာဇာသည် မင်းကြီး စွာစော်ကဲ လက်ထက်တွင် မင်းတိုင်ပင် ပညာရှိ အမတ်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်၏။ အမတ် ကြီး ဘိုးရာဇာ၏ လျှောက်ထားချက်တို့ သည် ဂန္ထဝင်မြောက်အောင် မှတ်သား လောက်သော စကားများ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဘိုးရာဇာ၏ လျှောက်ထုံး များကို စုရုံး၍ ‘မဏိရတနာပုံကျမ်း’ ဟူ သော အမည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်တစ်စောင် ပြုစု ထားရှိလေ၏။

တစ်ရံရောအခါ မင်းတရားကြီးက ‘အဘိုး လောက၌ အဘယ်အရာသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်သနည်း’ ဟု အမေး တော်ရှိလိုက်လေ၏။

မင်းတရားကြီးမှာ ပွဲတော်တည်ပြီးစ မေးမြန်းလိုက်ခြင်းဖြစ်၍ ရသာရုံနှင့် ပတ်သက်သော မေးခွန်းသာ ဖြစ်ရမည်ဟု ဘိုးရာဇာက သတိပြုမိလိုက်၏။ သို့ဖြင့်-

‘ဖွတ်ဥ၊ လိပ်သည်း၊ ကျွနို့ခဲ ဖြစ်ပါ သည် မင်းတရားကြီး’ ဟု လျှောက်တင် လိုက်လေ၏။

မင်းတရားကြီးသည် ဘိုးရာဇာ လျှောက်တင်သော ရက်၊ လ၊ အချိန်နာရီ တို့ကို မှတ်သားထားလိုက်၏။ သုံးနှစ်ကြာ သွားပြီးနောက် ထိုလ၊ ထိုရက်၊ ထိုအချိန် မှာပင် အခြားစကားများကို ပြောကြားနေ ရင်းမှ ကောက်ကာငင်ကာ (ဘာမှစကား အဆက်အစပ်မရှိဘဲ)

‘အဘိုး . . . သူ့ချည်းပဲလား’ ဟု ရုတ်တရက် မေးမြန်းလိုက်လေသည်။

ဘိုးရာဇာသည် လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ် က မိမိတင်လျှောက်ခဲ့ဖူးသော ‘ဖွတ်ဥ၊ လိပ်သည်း၊ ကျွနို့ခဲ’ သည် အကောင်းဆုံး အရသာများဖြစ်ကြောင်း လျှောက်တင် ထားချက်ကို ချက်ချင်း သတိရလိုက်သည်။ ရသခြောက်ပါးတို့တွင် ‘ဆား’ မပါက ပေါ့ ပျက်ပျက် ဆိုထားသောကြောင့်

‘မှန်လှပါ ‘ဆား’ ပါရ ပါဦးမည် မင်းတရားကြီးဘုရား’ ဟု လျှောက်တင် လိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မင်းတရားကြီးသည် ဘိုးရာဇာအား အလွန်သဘောကျ အားရ တော်မူပြီး ဆုတော် လာဘ်တော်များဖြင့် များစွာ ပူဇော်လိုက်လေသတည်း။

လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်က မေးမြန်းခဲ့ သော မေးခွန်းတစ်ခုမှ အဖြေနောက်ဆက် တွဲကို သုံးနှစ်ကြာမှ ‘ဖွတ်ဥ၊ လိပ်သည်း၊ ကျွနို့ခဲချည်း မဟုတ်ပါ ‘ဆား’ ပါ ပါသေး သည်’ ဟု ဖြေဆိုနိုင်ခဲ့သော အမတ်ကြီး ဘိုးရာဇာ၏ ‘မှတ်ဉာဏ်ကောင်းပုံ’ မှာ လည်း အံ့မခန်းလောက်ပေ၏။

အင်းဝခေတ်က

ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး

(၁) အင်းဝခေတ်တွင် ကျော်စော ထင်ရှားသော ကျမ်းဂန်တက် ဆရာတော် ကြီးများ မြောက်မြားစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေ သည်။ ညောင်ကန်ဆရာတော် ‘ဦးသူ’ သည်လည်း တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်၏။ အထက်အညာ အရပ်ဒေသတွင် ဒေသ၏ ထုံးစံအရ ကျော်စောထင်ရှားသော ဆရာ တော် သံဃာတော်များ၏ ဘွဲ့တော်ကို မခေါ်ကြဘဲ လူနာမည်ကိုသာ ခေါ်လေ့ရှိ

ကြပါသည်။ လူအမည်ဖြင့်သာ ထင်ရှားသွားလေ့ရှိပါသည်။ ယခု ဆရာတော် ဦးသူသည်လည်း ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက် ထူးချွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါ၏။ ဆရာတော် ဦးသူသည် စာကို တစ်ကြိမ်မျှ ဖတ်ဖူး၊ ကြည့်ဖူးထားလျှင် တစ်သက်လုံး မမေ့တော့ပေ။ အမြဲအာဂုံ အလွတ်ရနေသည် ဆို၏။

(၂) လူသိထင်ရှား ကျော်ကြားလှသော ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်အကျော် ညောင်ကန် ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓသည်လည်း မည်သည့် စာကိုမဆို သုံးကြိမ်မျှ ဖတ်ရ၊ ကြားလိုက်ရလျှင် တစ်သက်လုံး မမေ့တော့ချေ။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓသည် ပါဠိတော်များ အဋ္ဌကထာများ၊ ဋီကာများ၊ ဂန္ထန္တရစာပေများ၊ မြန်မာကဗျာ စာပေများကို အလွန်ကျွမ်းကျင်တော် မူ၏။

ရတနာပုံခေတ်က ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး

(က) လုံးတော်ဆရာတော်-

လုံးတော် ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ရှင်သာမဏေဘဝ ၁၉-နှစ်သား အရွယ်ကပင် ဘုရားဟော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို ကျမ်းကြီးပေါက်သင်ယူတတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်နေ၏။ ၁၉ နှစ်သားအရွယ် ရဟန်းလောင်းဘဝ ကာလ၌ပင် စာပေကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်၍ ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက်တွင် စာပေသင်ယူစရာ မလိုတော့ဘဲ မိမိဘာသာ ကြည့်ရှုလေ့လာ၏။ ဂန္ထန္တရ(စာပေမျိုးစုံ) တို့၌ အလွန်ကျွမ်းကျင်နံ့စပ်တော်မူ၏။ မိမိသင်ယူခဲ့ဖူးသောစာ၊ တတ်မြောက်ခဲ့သောစာ၊ ကြည့်ဖူးသော စာပေများကို ကောင်းစွာ မှတ်မိ၏။ မေ့သည်မရှိ။ ဘယ်

အချိန်မေးမေး အကုန်ဖြေနိုင်၏။ မှတ်ဉာဏ် အထူးကောင်း၏။

ရဟန်း ရှင်လူတို့ မေးမြန်းလာသမျှကို စာပေကျမ်းဂန် သာဓကများနှင့်တကွ ရှင်းလင်းစွာ ဖြေဆိုပြနိုင်လေ၏။ ဆရာတော်၏ အဖြေမှတ်တမ်း ပုရပိုက်ပေါင်း မြောက်မြားစွာ ရှိ၏။ တွေ့ရှိသမျှသော အဖြေစာတို့ကိုသာ စုပေါင်း၍ ‘ပကိဏ္ဍကဝိဿဇ္ဈနာကျမ်းကြီး’ (အဖြေစုံကျမ်းကြီး) အဖြစ်ဖြင့် ပေမူတင်ကာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

လုံးတော်ဆရာတော်ကြီး ပြုစုတော်မူခဲ့သည့် ကြွင်းကျန်သော စာမူများ၊ ပုရပိုက်များ၊ ပေစာများ ပျောက်ပျက်ကုန်ပြီဟူ၏။ အလွန်နမောစရာ ကောင်းလှပါ၏။ ပရိသတ်အလယ်၌ ဖြေတော်မူသောအခါ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို အာဂုံရွတ်၍ ဖြေဆိုတော် မူနိုင်သဖြင့် များစွာ အံ့ဩကြရပါသတိ။

(ခ) ဘုန်းတော်ကြီးဦးထွန်းအေး

ဘုန်းကြီးဦးထွန်းအေးသည် မုံရွာမြို့နယ်၊ တောင်မာတောရွာဇာတိ ငါးကျမ်း ဆရာတော်ကြီး၏ တူတော်အရင်းဖြစ်၏။ ဘုန်းကြီးဦးထွန်းအေးသည် မန္တလေးတောင်ပေါ်တွင် ဧကစာ (တစ်ပါးတည်း) သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူ၏။ တောင်ပေါ်ရှိ တောကြက်ပေါင်း ရာပေါင်းများစွာတို့ကို အစာကျွေးပြီး စောင့်ရှောက်ထားတော်မူ၏။ ဆရာတော်၏ အနီးတွင် ကြက်တိရစ္ဆာန်များ ဝန်းရံခြံရံလျက် ရှိသောကြောင့် ‘ကြက်ဘုန်းကြီးဦးထွန်းအေး’ ဟု အမည်တွင်ခဲ့လေ၏။

ကြက်ဘုန်းကြီး ဦးထွန်းအေးသည် စာကို တစ်ကြိမ်မျှ ကြည့်ဖူး၊ ကြားဖူးထား

ဂန္ထဝင် စံတင်ထိုက်သော ဉာဏ်ကြီးရှင်များ

၂၁

လျှင် တစ်သက်လုံး မမေ့တော့ဟု ဆိုပါ၏။ ဆရာတော်ထံသို့ စာပေကိစ္စ မေးမြန်း ဆွေးနွေးရန် ရောက်လာကြသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူပေါင်း မြောက်မြားစွာ ရှိလေသည်။

ထိုသတင်းကို မင်းတုန်းမင်းကြီး ကြားသိသွားသောအခါ ‘ရာဇဂုရုဘွဲ့ တံဆိပ်တော်’ ကို ဆက်ကပ်လိုကြောင်း လျှောက်ထားစေ၏။ သို့ရာတွင် ကြက် ဘုန်းကြီး ဦးထွန်းအေးကား ဘွဲ့တံဆိပ်ကို လက်ခံခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ (အံ့ဖွယ်ဆရာတော် တစ်ပါးပင်။ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းလှ ပါ၏။)

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကြက် ဘုန်းကြီး ဆရာတော် ဦးထွန်းအေးသည် တစ်ပါးတည်းသာ ‘ဧကစာရီ’ ကျင့်သုံးနေ ထိုင်၍ တရားဓမ္မဖြင့် ချမ်းမြေ့စွာ နေလို သောကြောင့်တည်း။ ရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်ကို အလှူခံပြီး မင်းအရိပ်တွင် မင်းဆရာအဖြစ် မနေလိုသောကြောင့်တည်း။ သို့သော် မင်းတုန်းမင်းကြီးသည် ကြက်ဘုန်းကြီး ဦးထွန်းအေးအား လစဉ် ဆွမ်းဆန်တော် အလှူ အလှူဝတ်ကို အမြဲပြုတော်မူခဲ့၏။

ကြက်ဘုန်းကြီး ဦးထွန်းအေးသည် ‘ငယ်ပြု’ ဖြစ်၏။ (ငယ်စဉ်မှပင် စတင်၍ သင်္ကန်းဝတ်လာသော ရဟန်းသံဃာများ ကို ‘ငယ်ပြု’ ဟု ခေါ်လေ့ရှိကြသည်။ အမှန်စင်စစ် အိမ်ထောင်သားမွေး မရှိခဲ့ဘဲ

ငယ်စဉ်ကပင် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ကာ ရှင်ရဟန်း ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ် သောကြောင့် ‘ငယ်ပြု’ ဟုခေါ်မှ ပို၍ မှန်ကန်နိုင်ပါသည်။ စကားချပ်။) စာတတ် အကျော် အမော်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ သို့သော်-

ထိုခေတ်က အစဉ်အလာ ထုံးစံအရ မင်းကိုးကွယ်သော ‘မင်းဆရာ’ ဖြစ်ပါမှ ‘ဆရာတော်’ ဟု ခေါ်ရသတဲ့။ မင်းဆရာ မဟုတ်ပါက ‘ဘုန်းတော်ကြီး’ ဟုခေါ်ကြ သည်။ သို့ဖြစ်၍သာ စာတတ်ပေတတ် အကျော်အမော် ဖြစ်ပါသော်လည်း ထို ဆရာတော်ကြီးကို မန္တလေးတောင် တစ် ဝိုက်နှင့် မြောက်ပြင်မှ တပည့် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများကလည်းကောင်း ရဟန်း သံဃာတော် အချင်းချင်းကလည်းကောင်း ‘ကြက်ဘုန်းကြီးဦးထွန်းအေး’ ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြပါကြောင်း။

(ကျမ်းကိုးစာကိုး - မဟာသုတဒီပနီကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ၊ အမှတ်- ၂၂၊ တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းဆရာဘီ၏ ဆောင်းပါး။)

စာပေဗဟုသုတ အတွေးအမြင်များ ကြွယ်ဝတိုးတက်ပြီး ဉာဏ်ထက်မြက် ထူးချွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါစေ။ ပေါ်ပေါက်ပါစေသတည်း။

မုံရွာနေဇာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒဿနိကဗေဒ ကထိက ဆရာမကြီး

ဒေါ်မေတင်ထွဋ်

အမှန်တရား ဒဿနဆောင်းပါးများ

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၀၈/၀၂/ (၀၂)

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

လူငယ်လေးတွေ လိမ္မာစေဖို့ လူကြီးမိဘ လိမ္မာကြဖို့

မြမြဆွ
(စိတ်ပညာ)

လူငယ်လေးတွေ လိမ္မာစေဖို့၊ ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးတွေ ရေးသား ခဲ့ကြတဲ့ ဆောင်းပါးတွေ အများကြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ကတော့ စိတ်ပညာ ဆရာမ တစ်ယောက်အနေနဲ့ စိတ်ပညာ ရှုထောင့် ကနေ ကြည့်ပြီး လူကြီးမိဘတွေ လိမ္မာကြဖို့ ဆောင်းပါးရေးချင်စိတ် ပေါ်လာပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးမှု စိတ်ပညာအရကတော့ လူငယ်လေး တွေ လိမ္မာရေးခြား ရှိဖို့အတွက် လူကြီးမိဘ တွေက ဆုံးမတဲ့ အခါ လိမ္မာပါးနပ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ လူကြီး မိဘနဲ့ လူငယ်တွေရဲ့ ဆက်ဆံရေး ဆက်နွယ် မှုဟာ လူငယ်လေးတွေရဲ့ နောက်ပိုင်းဘဝ ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ အရေးကြီးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ “ဟာ ငါတို့ကတော့ လူကြီးမိဘအရွယ်တောင် ရောက်နေပြီ၊ လိမ္မာပြီးသား၊ လူကြီးမိဘတွေ လုပ်သမျှက အမှန်တွေချည့်ဘဲ” လို့ ပြောလို့ မရပါဘူး။ လူကြီးမိဘရဲ့ ဆိုဆုံးမမှု မှားယွင်း တဲ့ အတွက် ပျက်စီးလေလွင့်သွားတဲ့ လူငယ် တွေရှိသလို၊ လူကြီးမိဘရဲ့ ဆိုဆုံးမမှု နည်း လမ်းကောင်းတွေကြောင့် လူငယ်တွေ ဘဝဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မြင့်မားသွားတာတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။

လူကြီးမိဘတွေဟာ သားသမီး လူငယ်တွေကို ထိန်းကျောင်းတဲ့ အခါ လိမ္မာပါးနပ်ဖို့ အများကြီး လိုအပ်ပါတယ်။ လူငယ်တွေကို ထိန်းကျောင်းတဲ့အခါ

ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်၊ ပျိုဖော်ဝင်စ အရွယ်ဟာ အခက်ခဲဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ် လည်း ဆယ်ကျော်သက်ဘဝက ဖြတ်သန်း ပြီးမှ လူကြီးမိဘ ဘဝကို ရောက် လာရတာ ပါ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ချင်းစာစိတ် ကလေး ထားပြီး လူကြီးမိဘများဟာ သားသမီး များကို သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာ ဆိုဆုံးမဖို့ လိုအပ် ပါတယ်။ လူငယ်တွေအတွက်ကလည်း ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ကို ဖြတ် သန်းရတာ အတော်ကို စိတ်လှုပ်ရှားမှု များပြားရပါ တယ်။ လူကြီးမိဘတွေက အလုပ်အကြောင်း၊ စီးပွားရေးအကြောင်း ပြောဆိုတဲ့အခါ ဆယ် ကျော်သက် လူငယ်လေးက ဝင်ပြောမိရင် “မင်းက ကလေးပဲ ရှိသေးတယ်၊ နားမလည် ဘဲနဲ့ လူကြီးတွေ စကားပြောတဲ့အထဲ ဝင်မပြောနဲ့” ဆိုပြီး လူရာမသွင်းဘဲ တားမြစ်တတ်ကြပါတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဒီလူငယ် လေးဟာ မောင်လေး၊ ညီမလေး၊ တခြား ကလေးတွေနဲ့ဝင်ပြီး ကစားနေတဲ့ အခါကျ တော့ “ဟဲ့ မင်းက ကလေးမဟုတ်တော့ဘူး၊ ဘာကြောင့် ကလေးတွေကစားတဲ့ အထဲပါနေတာလဲ” ဆိုပြီး လူကြီးတွေက ဆူကြပြန်ရော။ ဒါကြောင့် ပျိုဖော်ဝင်စ အရွယ်လူငယ်လေးတွေဟာ လူကြီးစာ ရင်းထဲလည်း မဝင်၊ ကလေးစာရင်းထဲလည်း မပါနဲ့ စကောစက ဂွကျကျနဲ့ ကြားကာလ အချိန်လေးကို ဖြတ်သန်း ရပါတယ်။ ပြီးတော့ လိင်ဆိုင်

လူငယ်လေးတွေ လိမ္မာစေဖို့ လူကြီးမိဘလိမ္မာကြဖို့

ရာ အင်္ဂါရပ်တွေလည်း ဖွံ့ဖြိုးစပြုလာပြီ ဖြစ်လို့ ရှက်တတ်လာပါတယ်။ မိန်းကလေး တွေမှာ သွေးသားပြောင်းလဲလာတဲ့ အတွက် ပိုပြီး ရှက်တတ်ကြပါတယ်။ ဒါကို လူကြီး မိဘတွေက နားလည်ပြီး၊ သူတို့ ဘဝလေး တွေ လမ်းမှန်ရောက်အောင် မေတ္တာတရား နဲ့ စိတ်ရှည်ရှည်ထားပြီး ထိန်း ကျောင်းပေးဖို့ လိုပါတယ်။

လူကြီးမိဘတွေဟာ လူငယ်လေး တွေကို သူတို့အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်ကို မကြိုက်လို့ ဆိုဆုံးမချင်ရင် မိမိသားစုသာ ရှိတဲ့ အချိန်မှာ အေးအေးဆေးဆေး ဆုံး မရပါမယ်။ နားလည်အောင် ရှင်းပြရပါ မယ်။ သူတို့ကို လူရာသွင်းပြီး သူတို့ရဲ့ ခံစားချက်လေးတွေကို ကိုယ်ချင်းစာစိတ်နဲ့ နားလည်မှုပေးပြီး ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းသွားဖို့ လိုပါတယ်။ အရေးကြီးဆုံး ကတော့ လူငယ်တွေကို တခြားသူစိမ်း တွေရှေ့၊ သူတို့ အပေါင်းအသင်းတွေ ရှေ့မှာ မဆူမိ၊ မရိုက်မိဖို့ လိုပါတယ်။ အဲသလို တခြားသူရှေ့မှာ ဆူမိ၊ ရိုက်မိရင် လူငယ်လေးဟာ မလိမ္မာလာဘဲ ပိုဆိုးလာ မယ်။ အရွဲ့တိုက်လာပါတယ်။ မိဘက ရိုက်လိုက်တဲ့ အသားနာတဲ့ဒဏ်ရာထက်၊ စိတ်ထဲမှာ ရှက်ပြီး နာတဲ့ စိတ်ဒဏ်ရာက ဖျောက်လို့ မရတော့ပါဘူး။ လူငယ်ရဲ့ ဘဝ မှာ ပိုဆိုးလာပြီး အိမ်မှာ မပျော်တော့ဘဲ ပျက်စီးလေလွင့်စေတဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ကျွန်မရဲ့ ဘဝနဲ့ရင်းပြီးရခဲ့တဲ့ မိဘရဲ့ မေတ္တာ၊ စေတနာနဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ဆိုဆုံးမမှု လေးတစ်ခုကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်မ ရဲ့ မိဘတွေကတော့ ကျွန်မအတွက် စံပြ မိဘတွေပါပဲရှင်။ ကျွန်မရဲ့ အဖေက စာဖတ် ဝါသနာပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာကို ကျွမ်းကျင်တယ်။ စည်းကမ်းကြီးတယ်။

စနစ်ကျတယ်။ ကျွန်မရဲ့ အမေကတော့ အိမ်ရှင်မကောင်းတစ်ယောက်ပါပဲ။ အမေ ကတော့ သားသမီးတွေကို လိုလေသေး မရှိ ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေး ပြုစုစောင့်ရှောက် တယ်။ အေးချမ်းမှုနဲ့ မေတ္တာတရားတွေ ပေးတယ်။ ကျွန်မ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ ကလေးဘဝဟာ ပျော်စရာကောင်းခဲ့ပေ မယ့် အတိတ်ဘဝက မကောင်းမှုကြောင့် ထင်ပါရဲ့။ ဆဌမတန်းလောက်မှာ နှာခေါင်း ပေါ်မှာ သွေးကြောစုနာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆဌမတန်း ရောက်တဲ့အခါ ခွဲစိတ်ကုသမှု ခံယူခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်မလည်း ပျိုဖော်ဝင်စ၊ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ရောက်ခဲ့ပါပြီ။ နှာခေါင်းက အနာက ခွဲစိတ်ကုသပြီးတဲ့အခါ ပျောက်သွားပေမယ့် အမာရွတ်ကြီး ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန် က ကျွန်မရဲ့ ခံစားချက်ကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ပျိုဖော်ဝင်စ အရွယ် လှချင်ပချင်တဲ့ အရွယ် မှာ မျက်နှာပေါ်မှာ အမာရွတ်ကြီး ရှိတယ် ဆိုတော့ ကျွန်မ အားငယ်လာပါတယ်။ လူတွေ ကြားထဲ သွားရမှာ သိပ်ကြောက် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အိမ်မှာရော၊ ကျောင်း မှာရော စာကို ကြိုးစား ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မ က အတန်းစဉ်အလိုက် နှစ်တိုင်းဘဲ ဆုတက် ယူရပါတယ်။ ဆုရတာ ပျော်ပေ မယ့် ဆုတက်ယူခါနီးတိုင်း ရင်တွေ တုန်ပြီး စင်ပေါ်တက်ရမှာ လူအများရဲ့ ဝိုင်းကြည့် မှာကို အရမ်းကြောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဆုယူတဲ့ အခါလည်း ဓာတ်ပုံဆရာကို ဓာတ်ပုံမရိုက်ဖို့ မှာထားပါတယ်။ ဆုယူပြီးရင်လည်း သူများ တွေမှာ ကိုယ့်အတန်းပိုင် ဆရာမနဲ့ ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကြပေမယ့် ကျွန်မကတော့ အားငယ် စိတ်နဲ့ အိမ်ကို အမြန် ပြန်ပြေးခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်မမှာ အတန်းစဉ်အလိုက် ဆုကတ်ပြား တွေ ရှိပေမယ့် မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံ ဆိုတာ မရှိခဲ့ပါဘူး။

နောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျွန်မဟာ အိမ်ကနေ အပြင်ကိုထွက်ရင် ဘယ်ကိုပဲ သွားသွား၊ နှာခေါင်းကို လက်ကိုင်ပဝါနဲ့ ကွယ်တဲ့အကျင့် ရလာပါတယ်။ ကျွန်မမှာ လူကြားထဲသွားပြီဆိုရင် လက်ကိုင်ပဝါ လေးဟာ ကျွန်မရဲ့ ကျေးဇူးရှင်ပါ။ လက်ကိုင်ပဝါမရှိရင် ကျွန်မအတွက် မဖြစ် လို့ ကျွန်မလွယ်အိတ်ထဲမှာ လက်ကိုင် ပဝါတွေ အများကြီး ထည့်ထားပါတယ်။ ကျွန်မဟာ နဝမတန်းရောက်ကတဲက လက်ကိုင်ပဝါနဲ့ ကွယ်တဲ့အကျင့်ကို စတင် ခဲ့ပါတယ်။ နောက်တော့ ကျွန်မ ဒဿမ တန်း ရောက်တော့မှ ကျွန်မရဲ့ အဖေက ကျွန်မရဲ့ အကျင့်ကို သိလာပါတယ်။ ဒါနဲ့ တစ်နေ့မှာတော့ အဖေက ကျွန်မကို သူ့ရှေ့က စားပွဲခုံရှေ့က ထိုင်ခုံမှာ ထိုင် ခိုင်းပါတယ်။ ပြီးတော့မှ အဖေက ပြောပါ တယ်။ “သမီးက မောင်နှမတွေထဲမှာ စာ လည်းသိပ်တော်တယ်၊ အင်္ဂလိပ်စာလည်း တော်တယ်လို့ ဆရာမက ပြောတော့ အဖေကျေနပ်တယ်။ လိမ္မာရေးခြားလည်း ရှိတယ်လို့ သမီးရဲ့ အတန်းပိုင် ဆရာမက အဖေကို ပြောလိုက်တယ်။ အဲသလို သမီး က စာလည်းတော်တယ်၊ လိမ္မာရေးခြား လည်းရှိတယ်၊ ဆရာ၊ ဆရာမတွေကလည်း သမီးကို ချစ်ကြတယ်။ အဲသလို ဖြစ်ရဲ့နဲ့ ဘာကြောင့် မျက်နှာကို လက်ကိုင်ပဝါနဲ့ ကွယ်ပြီး တစ်နေကုန် နေရတာလဲသမီး” လို့ အဖေက မေးပါတယ်။ ကျွန်မကလည်း မျက်ရည်တွေလည်လာပြီး “အဖေရယ်၊ သမီးနှာခေါင်းမှာ အမာရွတ်ကြီး ရှိလို့ပေါ့။ တခြားလူတွေကျတော့ လှနေကြတာ။ သမီးကျတော့ ဒါကြီးက လာဖြစ်တော့ ရှက်တာပေါ့” လို့ ပြန်ပြောမိပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ အဖေက “သမီး လူဆို တာ ရှက်စရာလုပ်မှ ရှက်ရမယ်။ ရှက်စရာ

မဟုတ်ရင် မရှက်ရဘူး။ သမီးကို ရှက်စရာ လုပ်တာနဲ့ ရှက်စရာ မဟုတ်တာကို အဖေ ခွဲပြမယ်။ ဥပမာ သမီးရှက်ရမှာတွေကို အဖေပြောပြမယ်။ သမီးက သူများပစ္စည်း ကို ခိုးခဲ့ရင်၊ သူများ အသက်ကိုသက်ခဲ့ရင်၊ လိမ်ညာပြောခဲ့ရင်၊ မူးယစ်စေတတ်တဲ့ အရာ၊ အရက်သေစာသောက်စားခဲ့ရင်၊ အိမ်ထောင်ရှိတဲ့ယောက်ျားနဲ့ ဖောက်ပြား မိရင်၊ အဲဒါတွေ အကုန်လုံးဟာ ရှက်စရာ တွေချည့်ဘဲသမီး၊ အဲဒါတွေ တစ်ခုမှ သမီး က မကျူးလွန်ဘူးဆိုတော့ လူကြားထဲ သွားတဲ့အခါ သမီးဟာ ရှက်စရာမလိုဘူး။ နှာခေါင်းက အမာရွတ်လေးကလည်း သနပ်ခါးလိမ်း၊ ဆေးလိမ်းပါများရင် ပျောက်သွားမှာပဲ။ ရွေးဘဝကုသိုလ်ကံ မကောင်းလို့ သူ့ဘာသာ အနာပေါက်လာ တယ်။ အဲဒါကို ဘာမှ ရှက်စရာမလိုဘူး။ အကျင့်စာရိတ္တနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ ပြီးတော့ သမီး က လက်ကိုင်ပဝါလေးနဲ့ ကွယ်ထားတဲ့ အတွက် လူတွေကဘာကြောင့် ကွယ်တာ လည်းဆိုပြီး သိချင်စိတ်နဲ့ ပိုပြီး စိတ်ဝင် စားပြီး ကြည့်ခံရလိမ့်မယ်။ ဘာမှ မကွယ် ဘဲထားရင် ကိုယ်ကသာမန်လူဘဲမို့ လူတွေ က သိပ်ကြည့်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကဲ သမီးက လိမ္မာပါတယ်။ အဖေစကားကို နားထောင်နော်။ ပြီးတော့ ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်ကြည့်။ ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းရဲ့ “သား ဂုဏ်ရည်နဲ့ သမီးဂုဏ်ရည်” စာအုပ်။ အဲဒီထဲက “သမီးဂုဏ်ရည်” ကို သေချာ ဖတ်နော်” ဆိုပြီး အဖေက စကား အရှည် ကြီးနဲ့ နားဝင်အောင် ဆုံးမခဲ့ပါတယ်။

ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းရဲ့ “သမီးဂုဏ် ရည်” ကိုဖတ်ပြီး ကျွန်မရဲ့ အပြုအမူနဲ့ အားငယ်စိတ်တွေကို ပြုပြင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘဝမှာ အမြင်မှန်တွေရရှိပြီး အားမာန်တွေ၊ သတ္တိတွေ၊ အများကြီး ရလာခဲ့ပါတယ်။

လူငယ်လေးတွေ လိမ္မာစေဖို့ လူကြီးမိဘလိမ္မာကြဖို့

ဆရာကြီးရဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ မိန်းကလေးတွေမှာ အလှကိုယ်စီ ရှိကြတယ်။ တစ်ယောက်တစ်မျိုးစီ လှကြတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မလှဘူးလို့ အားမငယ်ရဘူး။ “ငါလှတယ်” ဆိုပြီး စိတ်ဓာတ်မြင့်တင်ပြီး ကျော့ကျော့ ရှင်းရှင်းနဲ့ ခေါင်းမောရင်ကျော့ပြီး သွားရမယ်။ အဲသလို သွားတဲ့ အခါမှာလည်း ရိုးရိုးယဉ်ယဉ်လေး ဝတ်ရင် မြင်သူငေးတဲ့ အလှပိုင်ရှင်မလေး ဖြစ်လာမယ်ဆိုတဲ့ အချက်တွေဟာ ကျွန်မအတွက် အားဆေးတွေပါပဲ။ အဲဒီအသိပညာတွေနဲ့ ကျွန်မအဖေရဲ့ ဆုံးမစကားတွေ နားထောင်ပြီး ကျွန်မ ဒဿမတန်းအောင်ပြီး တက္ကသိုလ်တက်တဲ့ အခါမှာတော့ ဒေါင်းမလေးလို ကျော့ကျော့လေး ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ လူကြီးမိဘတွေရဲ့ ဆိုဆုံးမစကားတွေမှာ လူငယ်တွေကို နားဝင်အောင် ပြောတတ်တဲ့၊ ပညာသားပါတဲ့ စကားတွေဟာ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ သာမက ပြနေပါတယ်။ လူကြီးမိဘတွေ ဟာ လူငယ်တွေကို စာကောင်းပေမ္မန်တွေကိုဖတ်ဖို့ ရွေးချယ်လမ်းညွှန်ပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ကျွန်မရဲ့ အဖေကျေးဇူးက ကြီးမားသလို အမေရဲ့ အေးမြတဲ့ မေတ္တာတရားကလည်း ခွန်အားဖြစ်စေပါတယ်။ ကျွန်မ ဒဿမတန်း ဖြေစဉ်မှာ အမေရဲ့ လိုလေသေးမရှိ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့တာတွေ ပြန်တွေးမိရင် ကြီးမားလှတဲ့ မိဘမေတ္တာကို နားလည်ခဲ့ရပါတယ်။ အဖေကသာ ကျွန်မရဲ့ အားငယ်စိတ်တွေကို ဖယ်ရှား နိုင်ပြီး ခွန်အားဖြစ်စေမယ့် စကားတွေသာ မပြောကြားခဲ့ရင်၊ အမေကသာ အေးမြတဲ့ မေတ္တာတရားနဲ့ ကျွန်မရဲ့ ပညာရေးကို အားပေးစောင့်ရှောက်မှု မရှိခဲ့ရင် ဒီအချိန်မှာ ကျွန်မဟာ တက္ကသိုလ်ဆရာမတစ်

ယောက် ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငယ်ငယ်တုန်းက ဓာတ်ပုံရိုက်ခံရမှာ အရမ်းကြောက်ခဲ့တဲ့ ကောင်မလေးတစ်ယောက်ဟာ ပညာရေး တက္ကသိုလ်တက်တော့ ဓာတ်ပုံအစားဆုံး မိန်းကလေး (Miss Photogenic) ဆုကို ရခဲ့တယ်ဆိုရင် ဘယ်သူမှ ယုံကြမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တက္ကသိုလ် ဆရာမ မဖြစ်ခင်မှာလည်း အလယ်တန်း ပြဆရာမ၊ အထက်တန်းပြဆရာမ ဘဝနဲ့ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ပါတယ်။ တပည့်တွေ အများကြီး ရခဲ့ပါပြီ။ ငယ်ငယ်တုန်းက အားငယ်စိတ်နဲ့ လူကြားထဲမှာ လက်ကိုင် ပဝါလေးကွယ်ပြီး နေခဲ့ရတဲ့ ကျွန်မဟာ အခုတော့ မျက်လုံးပေါင်းများစွာရဲ့ ချစ်ခင် လေးစားမှု အပြည့်နဲ့ ကြည့်ကြတဲ့ တပည့် သားသမီးတွေရဲ့ရှေ့မှာ ပညာရဲရင့် ပွဲလယ် တင့် ခဲ့ပါပြီ။

ဒါတွေဟာ ကျွန်မရဲ့ ဘဝနဲ့ရင်းပြီး ရခဲ့တဲ့ သင်ခန်းစာတွေပါ။ လူကြီးမိဘတွေဟာ သားသမီးတွေကို လိမ္မာစေချင်ရင်၊ ဘဝမှာအောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းစေချင်ရင် လိမ္မာပါးနပ်စွာနဲ့ ဆိုဆုံးမတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ လူကြီးမိဘတွေလည်း စာဖတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်မရဲ့ ကျေးဇူးရှင် မိဘနှစ်ပါးကို စံနမူနာယူပြီး လူကြီးမိဘတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ မျိုးဆက်သစ်လေးတွေကို နားဝင်အောင် ဆိုဆုံးမနိုင်ပါစေ။ စာကောင်းပေမ္မန်တွေဖတ်ဖို့ လမ်းညွှန်နိုင်ပါစေ။ မျိုးဆက်သစ်တွေရဲ့ ပညာရေးကိုလည်း နွေးထွေးသော ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုတွေနဲ့ အားပေးနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သလိုက်ပါတယ်။

(ကျေးဇူးရှင် မိဘနှစ်ပါးအား ဤဆောင်းပါးဖြင့် ကန်တော့ပါသည်။)

မြမြဆွေ(စိတ်ပညာ)

ဖားကလေးများ ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်း၏

အတိတ်နိမိတ်များ

ဒေါက်တာမြင့်လွင်(ဝိတ်ပညာ)

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အလှပဆုံး ကုန်းတစ် ပိုင်း ရေတစ်ပိုင်း သတ္တဝါများထဲတွင် ကော့စတာ ရီကာနိုင်ငံ မွန်တီဗာတီကလောက် ဘေးမဲ့ သစ်တောထဲတွင် နေထိုင် သော ရွှေရောင် ဖားပြုတ်ကလေးများ ပါဝင်ကြပြီး ၎င်းတို့ သည် အဆိုပါ သစ်တော၏ ထူးခြားသော သင်္ကေတတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ နွေဦး ရာသီရောက်တိုင်း တောက်ပသည့် လိမ္မော်- ရွှေရောင် ဖားပြုတ်ထီးလေးများသည် တွင်းအောင်း နေရာမှ သစ်တော၏ ကြမ်းပြင် မိုးရေအိုင်များရှိရာသို့ ရာနှင့်ချီ၍ ပျော်ရွှင်မြူးတူးစွာ စုရုံးရောက်ရှိလာလေ့ ရှိကြသည်ကို ထိုဒေသမှ လူများ သတိရနေ ကြသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်လောက်အထိ ထိုဖားပြုတ် ကလေးများကို အမြောက် အမြား တွေ့နိုင်ကြသော်လည်း ၁၉၈၈ ခုနှစ်လောက်တွင် ၎င်းတို့ ထူးဆန်းအံ့ဩ ဖွယ်ကောင်းစွာ ရှားပါးလာကုန်ကြသည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တစ်ကောင် တစ်လေသာ တွေ့ရတော့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်ကစ၍ အဆိုပါ ဖားပြုတ်ကလေးများကို မတွေ့မြင် ကြရတော့။

သူတို့ တစ်တွေ ဘာတွေများ ဖြစ် ကုန်ကြတာပါလိမ့်။ အဲဒီအကြောင်းကို မည်သူမျှ ဂဏသေချာစွာ အတိအကျ မသိ။ သူတို့နေထိုင်ရာ ဘေးမဲ့တောကြီး

သည်လည်း ပြောင်းလဲမှု ထူးထူးခြားခြား ရှိဟန်မတူ။ သို့သော် မိုးရေချိန် သို့မဟုတ် ရာသီဥတု ပုံစံ လျှို့ဝှက်နက်နဲစွာ ကွာခြား လာခြင်းသည် ဖားလေးများ ပျောက်ကွယ် ကုန်ခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း ဖြစ် ဟန်တူသည်။ လေထုညစ်ညမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ရေထုညစ်ညမ်းခြင်းသည်လည်း ဖားကလေးများ ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်း၏ လက်သည်။ အဓိက တရားခံ ဖြစ်ပုံ ပေါ်သည်။ အဆိုပါ ဖားကလေးများ၏ အရေခွံသည် အဆိပ်တို့ စိမ့်ဝင်မှုကို မကာ ကွယ်နိုင်လောက်အောင် ပါးလွှာသည့် အတွက်ကြောင့် ဖားလေးများသည် ကမ္ဘာ ပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေးကို ညွှန်ပြနိုင် သည့် သင်္ကေတများ ဖြစ်နေကြပြီဟု ဆိုနိုင် သည်။

အဆိုပါ ဖားကလေးများ ရှားပါး ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်း၏ အဆိုးဝါးဆုံး သော အတိတ်နိမိတ်သည် ချွင်းချက်မျှ သာသော ဖြစ်ရပ်ဟုတ်ဟန်မတူ။ ကမ္ဘာနှင့် အဝှမ်းရှိ ဖားများ၊ ရေပူတံသင်များ စသည် တို့အပြင် ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်ဆွေ ကုန်း တစ်ပိုင်း ရေတစ်ပိုင်း သတ္တဝါလေးများ ရုတ်တရက် ရှားပါးလာကုန်ကြသည်။ သို့မဟုတ် သူတို့နေထိုင်ရာ စွတ်စိုသော စိမ့်မြေဒေသများမှ လုံးဝ ကွယ်ပျောက်

ဖားကလေးများ ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်း၏ အတိတ်နိမိတ်များ

၂၇

ကုန်ကြသည်။ ဒိန်းမတ်၊ ပီရူး၊ အိန္ဒိယ၊ ကနေဒါ၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် အနည်းဆုံး အရေအတွက် တစ်ဒါဇင် လောက်ရှိသည့် တခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်မှ အနှစ် ၂၀ လောက်အတွင်း ကုန်တစ်ပိုင်း ရေတစ်ပိုင်း သတ္တဝါလေးများ ပျောက်ကွယ်ရှားပါး လာကြောင်း အစီရင်ခံကြသည်။

၎င်းတို့ ပျောက်ကွယ်ရှားပါးကုန် ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း။ ထင် ရှားသည့် အကြောင်းရင်း တစ်ခုတည်း တော့ ဟုတ်ဟန်မတူ။ သို့သော် အလေ့ အထသဖွယ် ဖြစ်လာသော ကမ္ဘာပတ်ဝန်း ကျင် ယိုယွင်းပျက်စီးလာမှုသည် နေရာ များစွာ၌ ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ သံသယဖြစ် ဖွယ် အကြောင်းရင်းများအဖြစ် ဦးတည် သွားစေသည်။ စိမ့်မြေဒေသများကို စိုက် ပျိုးရေးအတွက် ရေဖောက်ထုတ်ခြင်း၊ မြို့ပြ ဒေသများ ချဲ့ထွင်ကျယ်ပြန့်လာခြင်း၊ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် သစ်တောများ ခုတ်ထွင်ကြခြင်း၊ ရေတိုက်စားမှုတို့ကြောင့် မြစ်၊ ချောင်း၊ ရေအိုင်တို့တွင် နှူးများပို့လာ ခြင်း စသည့် အကြောင်းရင်းများလည်း ပါဝင်ဟန်တူသည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘာပတ် ဝန်းကျင်ကို ခြိမ်းခြောက်နေသည့် တခြား သော အကြောင်းရင်းများထဲတွင် ရေထု ညစ်ညမ်းမှု၊ အက်စစ်မိုး၊ ပိုးသတ်ဆေးများ နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို အဆိပ်သင့်စေသည့် အခြားဓာတုပစ္စည်းများ ပျံ့နှံ့ကုန်ကြခြင်း တို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်များသည်လည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိုမျှမကသေး။ လူသားတို့ ယူဆောင်လာခဲ့ကြသည့် အခြားဒေသမှ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များသည် မူရင်းဒေသရှိ ဖားများ၊ ဖားဥများ၊ ဖား လောင်းများကို စားပစ်ကြသည်။ ဖားလေး

များသည် ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင် စမ်းသပ်ရန် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်အဖြစ် မွေးရန်၊ စား သောက်ကုန်များအဖြစ် ပြောင်းလဲရန် နှစ်စဉ်သန်းနှင့်ချီ၍ အဖမ်းခံကြရသည်။ ဖားတို့ ကွယ်ပျောက်ကုန်ခြင်း အကြောင်း ရင်းများထဲတွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး ပူနွေးလာမှု (ဖန်လုံအိမ်အကျိုး) ကြောင့် ရာသီဥတုများ ပြောင်းလဲခြင်းသည်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပါဝင်လိမ့်မည်။

လူဦးရေ တိုးတက်လာခြင်း၊ နေရာ များစွာသို့ လူသားများ ပျံ့နှံ့နေထိုင်လာ ခြင်း၊ ထိုအချက်တို့၏ ထူးခြားမှုများကြောင့် မည်သည့်နေရာတွင် မည်သည့် သတ္တဝါ မျိုးစိတ်များ မည်မျှ ရှိနေသည့်အပေါ် မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနေ သေးသည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သိဖို့ ခက်နေသေးသည်။ တချို့ ဖြစ်ရပ်များတွင် မူ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြသည့် တိရစ္ဆာန်တို့ တစ်နှစ်နှင့်တစ်နှစ် ဦးရေ အတက်အကျ ကြီးမားစွာ ရှိနေမှုမှာ ပုံမှန် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နေပါလိမ့်ဦးမည်။ များစွာ သော သတ္တဝါမျိုးစိတ်တို့ လျော့ပါးလာ ကြသော်လည်း တချို့မှာမူ အတော်လေး ပေါများကြွယ်ဝစွာ ကျန်ရှိနေပြီး တချို့မှာ အရေအတွက် တိုးပွားလျက်ပင် ရှိနေသေး သည်။ သို့သော် ကုန်းတစ်ပိုင်း ရေတစ်ပိုင်း သတ္တဝါ အများစုအတွက်မူ ကမ္ဘာကြီး သည် တစ်ခုခုတော့ မှားယွင်းနေပုံ ပေါ် သည်။ ဤအခြေအနေအတွက် ကျွန်တော် တို့ ပြုပြင်နိုင်လိမ့်မည် ဆိုသည့် သတင်း ကောင်းများလည်း ရှိပါသည်။ သဘာဝ တရားသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဒဏ်ခံနိုင် ပြီး လှိုင်လှိုင်ပေါများ တတ်ပါသည်။ စိမ့်မြေ များကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင်

စာမျက်နှာ(၃၃)သို့

ရာမေတွက် ပြဟသျှနီ ယာယီယတြာ

ကလုဌေ

မြန်မာရာဇဝင် ကျမ်းများကို လေ့လာ
သောအခါ ဧကရာဇ် ဘုရင်များ အပေါ်
တွင် နက္ခတ်ဗေဒင် ပညာ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှာ
များစွာလွန်ကဲလှကြောင်း ကောင်း စွာ သိရှိ
သတိမူမိသည်။

အိန္ဒိယ နက္ခတ်ဗေဒင် ပညာကို
ကျွမ်းကျင်သော ဗြာဟ္မဏပုဂ္ဂိုလ်များ
သည် မြန်မာ့နန်းတွင်းတွင် ထာဝစဉ်
တာဝန်ထမ်းခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။ ဆောင်
ရွက်ရသည်များမှာ အင်းတော်ရေးခြင်း၊
မန္တန်ရေးခြင်း၊ ရာသီအလိုက် နာရီမောင်း
ပြောင်းပေးခြင်း၊ နေကြတ်လကြတ်အခါ
ကို၊ ကြိုတင်တွက်ချက် လျှောက်ထားရ
ခြင်း၊ ပြက္ခဒိန်ဆက်ရခြင်း၊ မင်းခမ်းမင်းနား
ဆိုင်ရာ၊ အခါတော်ပေးရခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ဘုရင်မင်းမြတ် အခမ်းအနားတွင်
လက်ဝဲရှစ်ပါး၊ လက်ယာရှစ်ပါး ခစားရ
သည်ကို အစွဲပြု၍ တွင်သော၊ အဆင့်မြင့်
ဗြာဟ္မဏများ ဖြစ်သည့် ရှစ်ပါးပုဂ္ဂိုလ်များ
မှာ၊ ပညာရှိအရာ၊ နာရီတော်မှူး အရာများ
ခန့်ထားခံရသည်။ ကိုးပါးပုဂ္ဂိုလ် ဆိုသည်
မှာ ဘုရားကိုးဆူ၊ ဂြိုဟ်ကိုးလုံး အမြဲပူဇော်
ရခြင်းကို အရင်းထား၍ ခေါ်ဆိုသည်။
စလွယ်ကိုးသွယ်တင် စစ်ကိုင်းပုဂ္ဂိုလ်များ
မှာ မဟာပိန္န၊ စန္ဒီ၊ နတ်ကြီးငါးပါး ပူဇော်

ရသည်။ စလွယ်ကိုးသွယ်တင် မဏိပူရ
ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဟုံးနတ်ကို ပူဇော်ရသည်။
စလွယ်ခြောက်သွယ်တင် မဏိပူရ ခေတ္တရာ
ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်၊ စလွယ်သုံးသွယ် တင် မဏိပူရ
ဗိသျှပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လောကီ စာများကို
ပြန်ဆိုရေးသားကြရသည်။ စစ်
ကိုင်းသုဒ္ဓါ၊ မဏိပူရသုဒ္ဓါ၊ ညေဝတီ သုဒ္ဓါ
ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးတို့မှာ ထွက်တော်မူ ဝင်
တော်မူ၊ ရေတော်ခပ်၊ အလှူတော်အခမ်း
အနားများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရ
သည်။ ဘုရင်အဆက်ဆက် ပုဂ္ဂိုလ်ဝန်၊
ပုဂ္ဂိုလ်ခေါင်း ခန့်ထားလျက် ထမ်းရွက်စေ
သည်။

ဘုရင်တို့သည် မည်မျှသေးငယ်
သော ကိစ္စအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏
အကြံဉာဏ်အရ ဆောင်ရွက်ကြသည်။
နန်းတွင်း၌ ကျင်းပသော မျက်နှာရှုမျှော်
မင်္ဂလာ၊ အမည်ပေး၊ ပုခက်တင်၊ နားထွင်း၊
ဆံထုံး၊ ဥသျှောင်ထုံး၊ တဘက်ဝတ်၊
ဒက်ဆင်၊ လက်ထပ်ထွက်တော်မူ စသော
မင်းခမ်းမင်းနားများတွင် ပုဂ္ဂိုလ်များပေး
သော အခါနာရီအတိုင်း ထွက်တော်မူ
တသွေမတိမ်း ခပ်သိမ်းကုန် လိုက်နာ
ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ဘိုးတော်ဗဒုံမင်းသည် ဗေဒင်ပညာ

ရာဇမတ္တဏ်၊ ဂြဟသျှန္တိ၊ ယာယိယတြာ

ကို အလေးထားလျက် နက္ခတ်ဗေဒင် ကျမ်းများစွာ နိုင်ငံခြားမှ ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့၍ ခရစ်နှစ် ၁၇၈၆ မှ ၁၈၁၄ အတွင်း ၅၄ ကျမ်း ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

မင်းခမ်းမင်းနားများတွင် အထူး အရေးပါသော ထီးဆောင်းဥကသ် မင်္ဂလာ၊ မုဒ္ဒါဘိသိက်မင်္ဂလာ၊ မဟာဥကသ် မင်္ဂလာများ၌၊ ဗေဒင် အခါတော်ကို အထူး ဂရုစိုက် လိုက်နာကြသည်။ ဆင်ဖြူတော် သိမ်းခြင်းနှင့် မြို့သိမ်းခြင်း၊ နန်းသိမ်းခြင်း တို့တွင်လည်း အခါတော်ကို အသေးစိတ် လိုက်နာကြသည်။ မြို့နန်းတည် အခမ်း အနားမှန်သမျှတွင် အခါတော်၌ မည်သည့် နေ့နံသားက မည်သည့်မျက်နှာမှာ နေရ မည်။ မည်သည့်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မည်သည့်ပန်းကို စွဲကိုင်ထားရမည် အစ ရှိသော အသေးစိတ် ညွှန်ကြားမှုများကို လိုက်နာကြသည်။ အခါတော်ကို တိကျစွာ လိုက်နာကြသောကြောင့် မြို့တည်ဇာတာ ခွင် ဖွဲ့၍ရသည်။ ကုန်းဘောင်ဆက် မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၌ အလောင်းဘုရား ၏ ရတနာသိင်္ဃံမြို့၊ ပဒုံမင်း၏ အမရပူရမြို့၊ စစ်ကိုင်းမင်း၏ အင်း ဝမြို့၊ သာယာဝတီ မင်း၏ အမရပူရမြို့ (ဒု- ကြိမ်တည်)။ မင်းတုန်းမင်း၏ ရတနာပုံ မန္တလေးမြို့တည် ဇာတာခွင်များကို လေ့လာနိုင်ကြသည်။

စစ်ချီတက်ကြရာတွင်လည်း ဗေဒင် ပညာရှိများ ပေးသော အခါတော်နှင့် အညွှန်းအတိုင်း ချီတက်ဆောင်ရွက်ကြစမြဲ ဖြစ်ရာ အလောင်းဘုရားသည် ဟံသာဝတီ သို့ အခါတော်ပေးသော အချိန်တွင် စစ် ထွက်ခဲ့ပြီး စတင်ချီတက်ရာ၌ ကောင်း ကင်သို့ မျက်နှာမော်လျက် ချီတက်ခဲ့ရ သည်။

မြို့တည် နန်းတည်သောအခါ

မြို့တော် အပြင်၌ ဂြဟ်အိမ်ဆောက်ကာ ဂြဟ်နတ်ရုပ်ထား၍ ပူဇော်ရသည်။ ထိုမျှ မက မြို့တည် အခမ်းအနားများဖြစ်သော တောချုံခုတ်ရှင်းချိန်၊ မြေညှိမြေပြင်ချိန်၊ မြို့တော် ခုနစ်ဌာန ပန္နက်ချချိန်၊ အုတ်မြစ် စီခင်းချိန်များ၌လည်း ဂြဟ်နံအလိုက် ပူဇော်သော ပစ္စည်းများဖြင့် ကိုးပါးပုဏ္ဏား များက ရာဇမတ္တဏ်ကျမ်းအရ ရွတ်ဖတ် ပူဇော်ကြရသည်။

ထို့ပြင် ဘုရင်များ ဘိသိက်သွန်း သော အခါ၌လည်း ဂြဟ်ပူဇော်သည်။ ဆင်ဖြူတော် သင်္ကြန်ခေါ်ရန် သင်္ကြန်တန် ဆောင်း ဆောက်သောအခါ ဟုန်းနတ် ပူဇော်ရန် တန်ဆောင်း၊ ဂြဟ်နတ်ပူဇော်ရန် တန်ဆောင်းတို့ကိုပါ ထည့်သွင်း ဆောက် လုပ်ရသည်။ ဆင်ဖြူတော် သင်္ကြန်ခေါ် သည့်နေ့တွင် ဂြဟ်နတ်၊ ဟုန်း နတ်တို့ကို ပုဏ္ဏားများက ပူဇော်ပသပေး ရသည်။ ဆင်ဖြူတော် သိမ်းသောအခါ၌ လည်း ဂြဟ်နတ်၊ ဟုန်းနတ် တန်ဆောင်းများ ဆောက်၍ ပူဇော်ရသည်။

ထိုကဲ့သို့ မင်းခမ်းမင်းနားများတွင် ဂြဟ်ပူဇော်သည့်အပြင် ဗေဒင်ကိန်းခန်း အရ ဂြဟ်ပြေ နံပြေ ပူဇော်ခြင်းလည်း ပြုသေးသည်။ ဘုရင်များ ဇာတာစစ်ဆေး သောအခါ ပဏ္ဏန္တာကြိုက်လျှင်၊ လင်မ ကောင်းလျှင်၊ ဗီဇကြိုက်ခြင်း ဂြဟ်စား ဒဿမကောင်းခြင်း၊ ကောဇာဂြဟ်တို့ ခြင်း နင်း ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ မသင့်သောအရပ် သို့ ယတြာမူခြင်း၊ နေရပ်နေရာ မြို့ရွာ ဒေသ အရပ်အနေ မသင့်ခြင်း၊ ကောဇာ ဂြဟ်တို့ ဗျကြစရိယာမူခြင်း၊ သီဟဇာမူခြင်း မူလနက္ခတ်၌ ပါပဂြဟ်တွင်ခြင်း၊ နာမ အက္ခရာ နက္ခတ်၌ ဂြဟ်စီးဂြဟ်နင်း မကောင်းခြင်း ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဗေဒင်ကျမ်း

များမှ ပြဟသန္တိအစီအစဉ်ဖြင့် ဂြိုဟ်နတ် ပူဇော်ကြရသည်။

ဂြိုဟ်နတ်၊ ဟုန်းနတ်ပူဇော်သည့် အပြင် ဂြိုဟ်ကိုးပါးသင်္ကြန်လည်း ခေါ်ရသည်။ အစီအစဉ်မှာ မြေနေရာပြုပြင်ခြင်း၊ ဂြိုဟ်ကိုးခန်းပါသော တဲဆောက်ခြင်း၊ တဲအပြင်တွင် အခြံအရံအဖြစ် ဒီဝါဒီ နတ်ကွန်းရှစ်ခု၊ တံခွန်ရှစ်ခု၊ မင်္ဂလာတုရိုဏ် တိုင် ရှစ်ခုပြုလုပ်ရခြင်း၊ မြစ်ဆိပ်ရေဖြင့် ပကတိသင်္ကြန်ရေ ဖြစ်စေပြီး၊ ဂြိုဟ်ကိုးမျိုး၊ တစ်မျိုးချင်းထည့်သွင်းရသော ပစ္စည်းတို့ နှင့် သင်္ကြန်ရေကိုးမျိုး ပြုလုပ်ခြင်းတို့ စီစဉ် ပြီးနောက်၊ သင်္ကြန်တော်ချိန်ခါ ရောက်သောအခါ ဘုရင်မင်းကို သင်္ကြန်တဲတွင်း တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်မင်း အခန်းမှစပြီး အစဉ်အတိုင်း လှည့်၍ ဂြိုဟ်နံသင့် သင်္ကြန်ခေါ်ရသည်။ ပြီးတိုင်း ပကတိသင်္ကြန်ရေဖြင့် သင်္ကြန်ခေါ်ရသည်။ ထိုစဉ် စောင်းညှင်း ခရသင်းတို့ကို တီးမှုတ်ရသည်။ ပုဏ္ဏားများက ဂြိုဟ်ပူဇော်ဂါထာ ကိုးမျိုး ရွတ်ဖတ်ရသည်။ ထိုသို့ သင်္ကြန်ခေါ်ခြင်းကြောင့် ခပ်သိမ်းသော ကိစ္စများ ပြီးစီးအောင်မြင်မည်။ ဂြိုဟ်စီးဒသာ ကောင်းမွန်မည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြလေသည်။

ဧကရာဇ်ဘုရင်တို့မှာ ဗေဒင်ပညာကို ယုံကြည်သည့်နည်းတူပင်၊ ဗေဒင်ကိန်းခန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသော၊ ယတြာပြုခြင်းကိုလည်း အထူးယုံကြည် လိုက်နာခဲ့ကြသည်ကို ဖတ်ရှုသိရှိရသည်။

အင်းဝနိုင်ငံ၌ ခရစ်နှစ် ၁၇၄၂ တွင် မိုးခေါင်ရေရှား၍ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းလုပ်ငန်းများ ပျက်စီးသည်။ အစာရေစာ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၍ လူအများ သေကြေပျက်စီးရသည်။ သူခိုးဓားပြ ထူပြော၍၊ တစ်နိုင်ငံလုံး လူယက်တိုက်ခိုက်မှုများ ပေါ်

ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ခရစ်နှစ် ၁၇၄၃ မှစ၍ အကြီးအကဲအချို့မှာ မိမိတို့ရပ်ရွာ ကို ဆူးတပ်၊ သစ်တပ်များ ကာရံ၍ နေကြရသည်။ မဟာဓမ္မရာဇာ ဓိပတိမင်းသည် ခရစ်နှစ် ၁၇၄၆ တွင် သောင်းကျန်းလွန်းသော သူခိုးဓားပြများကိုပင် နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်များဖြင့် ဘွဲ့အမည်ချီးမြှင့်ပေးအပ်ကာ အုပ်ချုပ်စေခဲ့ရသည်။

နှစ်ရှည်လများ ပြည်ရွာ မငြိမ်ဝပ်ခြင်းနှင့် ကသည်းအရေး၊ ကွေ့အရေး၊ စစ်မက်ရေးရာများကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားများ လယ်ယာမလုပ်နိုင် ဖြစ်ရကား၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးဘေးကြီး ကျရောက်လာသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၇၅၁ တွင် အင်းဝ နေပြည်တော်၌ ဆန်ရေစပါး မရှိတော့သလောက် ဖြစ်သွားသောကြောင့် ကျွဲ၊ နွား၊ လူအသေကောင်များကိုပင် စားသောက်ကြရသည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ဟံသာဝတီ စစ်သည်များ အင်းဝနိုင်ငံတွင်းသို့ ချီတက်လာခဲ့ကြသည်။

အင်းဝဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိသည် ကိုယ်တိုင် ဗေဒင်ပညာတတ်ကျွမ်းကာ ယတြာချေတတ်သူ ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည် အခြေအနေကို ဗေဒင်ဆယ်နှစ် ကြိုတင်တွက်ချက်၍ သိရှိသောကြောင့် ယတြာများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မြောက်အရပ်၌ မင်းလောင်းပေါ်မည်ဟု တဘောင်ပေါ်ခဲ့သောကြောင့် စာသင်ဆရာ ရွှေဖြိုးအား ဘုရင့်နောင်ဘွဲ့နှင့် ထီးဖြူမြှောက်စည်ပေး၍ စစ်ကိုင်းတွင် မင်းပြုစေသည်။ တောင်ငူရာဇာကိုလည်း စဉ်းကိုင်ကို ကေတုမတီသမုတ်၍ မင်းပြု စေသည်။

“ရဲတစ်ထောင် နောင်တစ်ရာ ခံလတ္တံ့” နိမိတ်တဘောင် ရှိသည်ဟူ၍ ငယ်မည်ငဦးကို မင်းရဲဦး၊ ငကျော်ကို မင်း

ရာမေတ္တကံ၊ ဂြဟသူန္တိ၊ ယာယိယတြာ

ရဲကျော် စသည်ဖြင့် ရဲတစ်ထောင်ပြည့် အောင် ရဲဘွဲ့များပေးခဲ့သည်။ ထိုနည်းတူ မင်းစောနောင်၊ မင်းမြတ်နောင် စသည်ဖြင့် နောင်တစ်ရာပြည့်အောင် အမည်ပေးခဲ့ သည်။ ရွှေစေတီ ကျောင်းနေရဟန်းကို ရဟန်းမင်းပြုစေသည်ဟု ရွှေဦးထုပ် ရွှေသင်္ကန်း ဝတ်ဆင်စေသည်။ ရွှေကြာပင် ဆရာ ပညာမဇ္ဈကို ဘေးမဲ့ပေး၍ သေမည့် သူတို့ကို နှုတ်ယူစေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အများအပြား ကျိန်းခန်းချခဲ့သည်။

မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိမင်းမှာ ယာယိ ယတြာတတ်လိမ္မာ၍ များစွာ ကျိန်းခန်း ချခဲ့သော်လည်း တိမ်းစောင်းနေသော တိုင်းပြည် အခြေအနေကို တည့်မတ်ပေး ရန် မကြိုးစားခဲ့သောကြောင့် ခရစ်နှစ် ၁၇၅၂ (ကောဇာ ၁၁၁၃) တွင် အင်းဝ ပျက်ကာ ဟံသာဝတီသို့ ပါသွားခဲ့ရပြီး သုံးနှစ်အကြာ၌ သားသမီးတို့နှင့်တကွ ရေမှာ ဖျောက်ခံရသည်။ ဤဟံသာဝတီပါ မင်းအား ပုဂံခေတ် တရုတ်ပြေးမင်း၊ မဒရပ်ပါ သီပေါမင်းတို့နှင့်အတူ မြန်မာ ရာဇဝင်တွင် အညံ့ဆုံး မင်းသုံးပါး၊ ကျင့် ဝတ်တရား ချွတ်ယွင်းခြင်းကြောင့် မင်းနှင့် တကွ နိုင်ငံပါ ပျက်စီးရကြောင်း “မြန်မာ မင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း”၌ ဦးတင်က ကျယ် ပြန့်စွာ ရေးသားခဲ့သည်။

စစ်ကိုင်းမင်းသည်လည်း ခရစ်နှစ် ၁၈၂၃ တွင်၊ ဓာတ်ပန်းကိန်းစုံ ကြိုကြိုက် နေသောကြောင့် စံနေရင်း အင်းဝမှ အမရပူရသို့ ပြောင်းရွှေ့စံကာ ယတြာချေ ခဲ့သည်။ ထိုမင်းလက်ထက်တွင် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ၁၈၂၅ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်တို့က ပြည်မြို့ကို ရေကြောင်း၊ ကုန်းကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်ရာ မြန်မာတို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ကြရ

သည်။ ထိုနှစ် မေလ ၁၅ (ကောဇာ ၁၁၈၇ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၄) တနင်္ဂနွေနေ့ နေ့တစ်ချက်တီးကျော် နာရီပြည့်အချိန် တွင် ဂြဟသူန္တိကျမ်းနှင့်အညီ ဂြိုဟ်ကိုးပါး ပူဇော်၍ ဂြိုဟ်ကိုးပါး သင်္ကြန်ခေါ်ကာ၊ ယတြာပြုလုပ်သည်။ မြေနန်းတော်ရှေ့ စံနန်းတော်ကို အောင်နန်းဘုံသာဟု အမည်ပေးပြီး နယုန်လအတွင်း ဓာတ်နန်း စံပြန်သည်မှာလည်း၊ အဌသာခါ ယောဂ ယတြာကျမ်းအရ ယတြာပြုလုပ်ခြင်းဖြစ် သည်။ နောက်ဆုံး၌မူ ရှုံးနိမ့်သောကြောင့် ရန္တပိုစာချုပ်ဖြင့် ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီကို အင်္ဂလိပ်သို့ အပ်ရတော့သည်။

မကြာမီပင် အောက်ပြည်မှ ထကြွ၍ စစ်ချီရပြန်ရာ အန္တရာယ်ကင်း စေရန် ရည်ရွယ်လျက် ၁၈၂၇ မတ် ၅ တွင် ဇေယျာဘိသိက်ခံယူခဲ့သည်။ ဘိသိက်မခံမီ ဂြိုဟ်ကိုးပါးနှင့် ဟုန်းနတ်ပူဇော်ခြင်း၊ ဂြိုဟ် ကိုးပါးသင်္ကြန်ခေါ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုနည်းတူ ၁၈၃၀ ဇန္နဝါရီ ၉ နှင့် ၁၈၃၂ မေ ၂၅ တို့တွင်လည်း၊ ဗေဒင်ကိန်းခန်း အရ ဂြိုဟ်ပူဇော်ခြင်း၊ သင်္ကြန်ခေါ်ခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့သေးသည်။ ၁၈၃၆ ၌လည်း ကိန်းခန်းအရ ယာယိစံနန်း ဆောက်ကာ မြတ်နန်းစံကျော် အမည်ပေး၍ ဓာတ်နန်း စံပြီးလျှင် ယတြာပြုခဲ့ပြန်သည်။ သို့ရာတွင် ပြည်ထဲရေးထက် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး မိဖုရားမယ်နု ဦးစားပေးလွန်း၍ ညီတော်သာယာဝတီ မင်း၏ နန်းချခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

ပုဂံမင်းလက်ထက် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲတွင် ဗေဒင်ကိန်းခန်းအရ အခါနာရီရွေး၍ စစ်ချီခဲ့ကြသည်။ ဗေဒင် ပညာရှိများပေးသော အခါတော်မှာ (၁၈၅၂ မတ် ၂၁) ၁၂၁၃ တန်ခူးလဆန်း နှစ်ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်နေတက်၊ လေးချက်တီးကျော်၊ နှစ်နာရီ၊ တစ်ပါး၊ တစ်ဆယ့်တစ်မိနစ်၊ ပြန်ခရာပြည့်၊ မိန့်လက်၊ မိန့်စန်း၊ အင်္ဂါကြင်း၊ ကြာသပတေး နဝင်း၊ နက္ခတ် နှစ်ဆယ့်ခြောက်လုံး၊ တစ်ပါးထက်လက်စီးသော အချိန်ဖြစ်လေသည်။

ထိုနာရီ၏ ဖဝါးမှာ သုံးဆယ့်တစ် ဖဝါးပြည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ စတင်ချီတက် သည့်အခါတွင် ဂြဟဇာဖွင့်ရာ အရှေ့ အရပ်သို့ မျက်နှာပြု၍ ရတနာသုံးပါး၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာစသော သမာဒေဝနတ်တို့ အား ပသပူဇော်၍ တိုင်ကြားရသည်။ တနင်္လာနံ၊ ဗုဒ္ဓဟူးနံ အမည်ရှိသော နေ့နံ သားတို့ကို၊ ရှေ့မှ ဦးဆောင်၍ ချီတက်စေ သည်။ အဆောင်ပန်းအဖြစ် သပြေညွန့်၊ နေဇာညွန့်၊ အုန်းညွန့်တို့ကို ဆောင်စေ သည်။ တပ်တော်ချသောအခါ၌ ကြာသ ပတေးနံအစ၊ ဗုဒ္ဓဟူးနံအဆုံးရှိသော မြစ် လောင်းအရပ်တွင် ချစေခဲ့သည်။

မည်သို့ပင် ဗေဒင်ကိန်းခန်းနှင့်အညီ စီရင်ချီတက်သော်လည်း ရှုံးနိမ့်ကာ၊ အောက်ပိုင်းပြည်ရွာကို၊ အင်္ဂလိပ်လက်၊ ပေးဆက်ခဲ့ရသည်။ ပုဂံမင်းမှာ ညံ့ဖျင်း၍ မြို့ဝန်ဘိုင်ဆတ်၊ စာရေးမောင်ပိန်ကဲ့သို့ သော အာဏာအလွဲသုံးစား လုပ်သူများ က အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားတွင် တွင်ကျယ် နေခဲ့သောကြောင့် မင်းတုန်းကနောင် ညီတော်နှစ်ပါး၏ နန်းချခြင်းကို ခံရလေ သည်။

သီပေါမင်း လက်ထက်တွင်မူ “ဗုဒ္ဓ ယတြာ” များစွာလုပ်ခဲ့သည်ဟူ၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒ အရ “စေတနာသည်ပင် ကံ” ဖြစ်ရကား၊ ရတနာသုံးပါးကို ရိုးရိုးသားသား သဒ္ဓါ ကြည်ညို၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လျှင်သာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာရပေသည်။ ကိုယ် ကျင့်သီလ မခိုင်မာဘဲ ဘယာဘေးတွေ့မှ ဗေဒင်ကိန်းခန်းအရ လုပ်ဆောင်လာကြ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကုသိုလ်မျိုးကား ကောင်း ကျိုးရဖို့ နည်းပါးပေမည်။

(၁၈၈၃ ဖေဖော်ဝါရီ ၈) ၁၂၄၄ တပေါင်းလဆန်း သုံးရက် နံနက် တစ်ချက် တီးကျော်၊ ခြောက်မောင်းတွင် နံတော်သင့် လောကရန် နှိမ်စေတီကို မြို့အရှေ့တောင် ထောင့် ဇမ္ဗူမျက်ရှင်အရပ်၌ တည်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မိဖုရားနံတော်သင့် ရတနာတန်ဆောင် စေတီကို မန္တလေး တောင်၊ အရှေ့ဖက် အာရုံခံဥယျာဉ် အတွင်း တည်ထားသည်။ စေတီအရပ် တော်နှင့် ဖိနပ်တော် သံတောင်ခုနစ် တောင်ကို ခုနစ်ရက်အတွင်း အပြီးတည် ဆောက်ရသည်။ (၁၈၈၃ ဧပြီ ၁၅) ၁၂၄၅ ကဆုန်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့တွင်လည်း ကနက္ကဒဏ် ထီးဖြူတော်ကို သီပေါမင်း နံတော်သင့် မဟာမုနိဘုရားသို့ စန္ဒီထီးဖြူ တော်ကို မိဖုရားနံတော်သင့် မဟာလော က မာရဇိန်သို့ ပို့ဆောင်လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ဤအလှူတို့မှာ ဗေဒင်ကိန်းခန်းအရ ယတြာပြုခြင်းသဘောပင် ဖြစ်သည်။

၁၈၈၅ တွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာ တတိယ စစ်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ရာ သီပေါမင်း၏ ဇာတာကို နိုဝင်ဘာလတွင် ဗေဒင်ပညာရှိ များအား စစ်ဆေးစေပြီး လောကီယတြာ များစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓယတြာလည်း များစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အရှေ့

ရာမေတ္တကံ၊ ဂြဟသူန္တိ၊ ယာယိယတြာ

၃၃

တိုင်း ပဒေသရာဇ်၏ ယတြာများသည် အရှိန်အဟုန် ပြင်းစွာ ထိုးဖောက်လာသော အနောက်တိုင်း နယ်ချဲ့စနစ်ကြီးကို တွန်းလှန်ခုခံနိုင်စွမ်း မရှိပေ။ သီပေါမင်း သည် (၁၈၈၅ နိုဝင်ဘာ ၂၉) ၁၂၄၇ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ရှစ်ရက်နေ့ တွင် ထီးနန်းကျကာ မဒရပ်မြို့သို့ ပါတော် မူခဲ့လေပြီ။ အချိန်နာရီ အတိအကျမှာ ဗေဒင်ပညာအရ-

၁၂၄၇ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် ကျော် ရှစ်ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၊ နေ့သုံးချက် တီး။ မေထုံတွင် စနေ။ သီဟတွင် စန်းနှင့် အင်္ဂါ၊ ရာဟု။ ကန်တွင် ကြာသပတေး။

ဗြိစ္ဆာတွင် တနင်္ဂနွေ။ မကာရတွင် သော ကြာ။ မိဿတွင် လင်္ကာ။ စဉ်နက္ခတ် ဆယ် လုံးတပါး လေးဗီဇနာ။ ဟူ၏။

အတ္တဝါဒ ဗြာဟ္မဏစဉ်လာ၊ ဗေဒင် နက္ခတ်ပညာကို ယုံမှတ်၍ ပုံအပ်မိလျှင် အန္တရာယ်ကြီးလှသည်။ အနတ္တဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဘာသာမှာ၊ ကံ ကံ၏အကျိုး ယုံကြည်မှု ဖြစ်သည်ကို မျက်ခြေမပြတ်ကြရန်လိုသည်။ ကောင်းမှု မကောင်းမှု၊ ကံနှစ်ခု၊ ပြုပြုသမျှ ပြင်မရ။ ကိုယ်ပြုကိုယ်ကံ၊ ကိုယ် ခံ စံကြရမည်မှာ သေချာမလို ဧကန်ပင် တည်း။

ကံလူငွေ

စာမျက်နှာ(၂၇)မှ

မှီတင်းနေထိုင်သော တခြားအရေးပါသည့် တိရိစ္ဆာန်များကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ လေထု ညစ်ညမ်းမှုနှင့် ရေထုညစ်ညမ်းမှုများကို လျှော့ချနိုင်ဖို့ ကြိုးစားခြင်း၊ နယ်မြေခံ မဟုတ်သည့် အခြားအရပ်မှလာသော သတ္တဝါမျိုးစိတ်များကို ဖယ်ရှားခြင်း စသည်တို့သည် ဖားကလေးများ သံပြိုင် အော်ဟစ်သံတို့ကို သူတို့၏ နယ်မြေတွင် ပြန်လည်စိုးမိုးနိုင်အောင် ကူညီပါလိမ့်မည် ဟု သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ပညာရှင်များက အဆိုပြုကြပါသည်။

သဘာဝတရားအား အရှိအတိုင်း လှပနေသည်ကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ပထမအဆင့် မှာ ကျွန်တော်တို့ လူသားများအားလုံး သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို နားလည်ရန်နှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အပေါ် လူသားတို့၏ အပြုအမူများက မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိစေ သည်ဆိုသည်ကိုလည်း နားလည်ရန် လိုပါ သည်။ ထို့အပြင် ဂေဟဗေဒစနစ်သည်

မည်သို့ အလုပ်လုပ်သည် ဆိုသည်ကို နားလည်ရန် လိုသလို သဘာဝလောက ကြီးနှင့် သဟဇာတဖြစ်စွာ နေထိုင်ဖို့ လူသားတို့၏ လုပ်ငန်းများကို မည်သို့ စီမံ ခန့်ခွဲဖို့ လိုသည်ဆိုသည်ကိုလည်း ကျွန် တော်တို့ သိဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ ထိုအရာတို့ အတွက် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် သိပ္ပံ En- vironmental Science ဘာသာရပ် သည်လည်း မရှိမဖြစ် အရေးပါလာပါလိမ့် ဦးမည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဖားကလေးများ ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်း၏ အတိတ်နိမိတ်ဆိုးသည် ကျွန်တော်တို့၏ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေး ဆိုးရွား စွာ ပြောင်းလဲလျက်ရှိနေပြီ ဆိုသည်ကို ပြဆိုနေပြီး ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့လူသား များအားလုံး ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းဖို့ လိုနေပြီ ကို ပြဆိုလျက် ရှိပါသည်။ အဲသည်အထဲ တွင် သင်ရော၊ ကျွန်တော်ရော လူသား အားလုံးပါဝင်ပါသည်။

ဒေါက်တာမြင့်လွင် (စိတ်ပညာ)

အသိပညာ နှင့် ဉာဏ်ပညာ

ညီထွက်အောင်

အသိပညာအရာတွင် ရှေးယခင် ခေတ်အဆက်ဆက်ထက် ကျွန်တော်တို့ ခေတ်တွင် အလွန်သာလွန်လှသည့်တိုင် အသိပညာ တိုးတက်သလောက် ဉာဏ် ပညာအရာတွင် တိုးတက်မှု မရှိပါဟုဆိုလျှင် အများစုက သဘောတူကြပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် “ဉာဏ်ပညာ” ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကိုဖွင့်ဖို့ ကြိုးစားကြည့်သည့် အခါ ဉာဏ်ပညာ တိုးပွားရေး နည်းလမ်း များကို စဉ်းစားကြည့်သည့်အခါ ယင်း သဘောတူညီချက်သည် ပျက်သုန်းသွားရပါသည်။ ဉာဏ်ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဉာဏ်ပညာကို သင်ကြားရန် ဘာတွေ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်းဟု ကျွန်တော် မေးခွန်းထုတ်ကြည့်မိပါသည်။

ဉာဏ်ပညာရှိခြင်း အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

အကြောင်းရင်းများစွာ အနက် “မယုတ်မလွန်သော အချိုးစားကျနသည့် အမြင်” အကြောင်းကို ကနဦးဆုံး တင်ပြပါမည်။ “မယုတ်မလွန်သော အချိုးစားကျနသည့် အမြင်” ဆိုသည်မှာ ပြဿနာတစ်ရပ်တွင် အရေးပါသည့် အချက်အလက် အားလုံး ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားကာ ဆက်နွှယ်ချင့်ချိန်တတ်သော အရည်အချင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ အထူးပြု နယ်ပယ်အသီးသီးမှ အတတ်ပညာရှင် အသီးသီးတို့၏ အသိပညာများမှာ ကျယ်ပြန့်ရှုပ်ထွေးလာရကား မယုတ်မလွန်သော အချိုးစားကျနသည့် အမြင်ရှိဖို့ ဆိုသည်မှာ ဟိုယခင်ကထက် ပိုမိုခက်ခဲလာပါသည်။ ဥပမာဆိုလျှင် ဆေးသိပ္ပံ ပညာရပ်တွင် သုတေသန လုပ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဆိုပါစို့။ သုတေသနအလုပ်ဟူသည် ခက်ခဲလှသော လုပ်ငန်းဖြစ်သဖြင့် သူ၏ ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းအားလုံးကို ထိုအလုပ်တွင် နှစ်မြှုပ်ထားရပေမည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏ တွေ့ရှိမှု တီထွင်မှုများသည် ဆေးပညာနယ်ပယ်၏ ပြင်ပတွင် မည်သို့မည်ပုံ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိမည်ကို တွေးတောရန် သူ့အနေနှင့် အချိန်ရလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ခေတ်သစ်ဆေးပညာ နယ်ပယ်တွင် လက်တွေ့အောင်မြင်မှု ရနေကြသည့်အတိုင်း သူ သည် မွေးကင်းစ ကလေးငယ် အသေအပျောက်နှုန်းကို ဥရောပနှင့် အမေရိကတွင်သာမက အာရှနှင့် အာဖရိကတွင်ပါ အလွန် အံ့အားသင့်စရာ ကောင်းလောက်အောင် လျော့ချနိုင်ခဲ့သည် ဆိုပါစို့။ စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်ခြင်း ကမ္ဘာ့လူဦးရေအထူထပ်ဆုံး ဒေသများတွင် လူနေမှုအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျသွားခြင်း စသည်တို့သည် ယင်းအောင်မြင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်

အသိပညာနှင့် ဉာဏ်ပညာ

လာသည့် ရည်ရွယ်မထားသော အကျိုးရလဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုလတ်တလော အများသူပါ၏ စိတ်ထဲတွင် ရှိနေသည့် ပိုမိုအံ့အားသင့်စရာကောင်းသည့် သာဓကတစ်ခုကို ပြပါမည်။ ကိုယ်ကျိုးမဖက်ဘဲ အသိပညာရှာမှီးလိုသော သဘောဖြင့် အက်တစ်တည်ဆောက်ပုံကို လေ့လာကြသည်။ ထိုလေ့လာ တွေ့ရှိမှုသည် မသမာသော အာဏာရှိသူရူးတို့ လက်ထဲသို့ အမှတ်မထင် ရောက်ရှိသွားနိုင်ကာ လူသားမျိုးနွယ်စုတစ်ခုလုံးကို ပြုတ်ပြုတ် ပြုန်းသွားစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အသိပညာ ရှာမှီးမှုကို ဉာဏ်ပညာနှင့် မပေါင်းစည်းနိုင်လျှင် အသိပညာ ရှာမှီးမှုသည် အန္တရာယ်ရှိသည်။ အသိပညာရှာမှီးသော ပညာရှင်များထဲတွင် ခြုံငုံသုံးသပ်သော အမြော်အမြင်များ ဉာဏ်ပညာများ ရှိစရာလိုသည်တော့ မဟုတ်ပါ။

ခြုံငုံသုံးသပ်နိုင်မှု တစ်ခုတည်းဖြင့်လည်း ဉာဏ်ပညာဖြင့် ပြည့်စုံသည်ဟုဆို၍ ရနိုင်သည်တော့ မဟုတ်ပါ။ လူသားမျိုးနွယ်စု၏ နိဂုံးကိုပါ သတိချပ်ဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ အတိတ်သမိုင်းကို လေ့လာကြည့်လျှင် ဤသရုပ်သကန်မှာ ပေါ်လွင်လာပါလိမ့်မည်။ ထင်ရှားသော သမိုင်းပညာရှင်များစွာသည် အချက်လက်မှန်များကို ၎င်းတို့၏ ခံစားချက်မကင်းစွာဖြင့် ရွဲ့စောင်းစွာ ရှုမြင်ကြသောကြောင့် ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးကို ဖြစ်စေသည်က များလှသည်။ ဟေဂယ်တွင် သမိုင်းဒဿနတစ်ရပ် ရှိသည်။ ယင်းသမိုင်းဒဿနသည် လုံးဝဥသံ့ ပြည့်စုံမှုရှိသည်ဟုဆိုရမည်။ ရှေးမဆွ ခေတ်များမှသည် အကန့်အသတ်မဲ့ အနာဂတ်ဆီ ပါဝင်သည့် သမိုင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သူ့အဓိက

သင်ကြားသည့် သမိုင်းသင်ခန်းစာမှာ အေဒီ ၄၀၀ စုမှ သူရှင်သန်နေထိုင်သည့် ခေတ်အတွင်း ဂျာမဏီနိုင်ငံသည်သာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အရေးပါဆုံး တိုင်းပြည်ဖြစ်ပြီး စံချိန်မီသောတိုးတက်မှုကို ဆောင်ကြဉ်း လာသည့် နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သည်။ အမြော်အမြင်ရှိစွာ ခြုံငုံသုံးသပ်မှုတွင် အသိဉာဏ်ရော ခံစားချက်ပါ ထည့်သွင်းစရာ လိုသည်ဟု ချဲ့ထွင်ဆိုနိုင်ဖွယ် ရှိပါသည်။ အသိပညာကျယ်ပြန့်သလောက် အတွေးအမြင်ကျဉ်းမြောင်းလှသူတွေ တွေ့ရတတ်သည်မှာ မရှားလှပါ။ ဉာဏ်ပညာ နည်းသည်ဟု ကျွန်တော်ဆိုချင်သူများသည် ယင်းသို့သော လူစားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

အများပြည်သူ တစ်ရပ်လုံး၏ အတိုင်းအတာသာမက တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်း၏ ပုဂ္ဂလိက ဘဝအသီးသီးတွင်ပါ ဉာဏ်ပညာရှိဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ လျှောက်လှမ်းကြမည့် ပန်းတိုင်များ ရွေးချယ်ရာတွင် သာမက ပုဂ္ဂလိက အာဃာတတရားများမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ဖို့ ရာတွင်လည်း ယင်းဉာဏ်ပညာသည် လိုအပ်ပါသည်။ ရလျှင် ကောင်းမည်ဆိုသည့် မြင့်မြတ်သည့် ပန်းတိုင်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ရနိုင်ခြေမရှိသည့် ပန်းတိုင်ထားကာ အားထုတ်ခြင်းသည် အမြော်အမြင်နည်းရာ ကျပါသည်။ ရှေးခေတ်က လူများစွာတို့သည် သူတို့၏ ဘဝများကို မြှုပ်နှံကာ တန်ခိုးကုက္ကိုပတ်တွေ ရှိသည့် ဓာတ်လုံးနှင့် ၉၆ ပါးရောဂါပျောက်ဆေးများကို ရွာဖွေ ခဲ့ကြသည်။ တွေ့ရှိခဲ့လျှင် လူသားမျိုးနွယ်စု အားလုံးအတွက် ဧရာမ အကျိုးကျေးဇူးကြီးများ ဖြစ်ထွန်းမည်မှာ မလွဲမသွေဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် တကယ့်လက်တွေ့တွင် ကား

သူတို့၏ ဘဝများ အချဉ်းအနီး ဖြစ်ခဲ့ရသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သူရဲကောင်းဆန်ဆန် ကိစ္စတွေ ခဏဘေးချိပ်ကာ သာမန်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို စဉ်းစားကြပါမည်။ ဦးကနှင့် ဦးခဆိုသော လူနှစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မုန်းတီးနေကြသည်။ အပြန်အလှန် မုန်းတီး နေကြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို လုံးဝပျက်စီးသွားစေချင်နေကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့် ဦးက ဆီသွားကာ “ခင်ဗျား ဘာဖြစ်လို့ ဦးခကို မုန်းတာလဲ” ဟု မေးကြည့်မည်ဆိုပါစို့။ သူက ကျွန်တော်တို့ လန့်ဖြန့်သွားလောက်အောင် ရှည်လျားလှသည့် ဦးခ၏ ယုတ်မာမှု စာရင်းရှည်ကြီးကို ထုတ်ပြပါလိမ့်မည်။ ထိုအထဲတွင် ဟုတ်တာတွေရော မဟုတ်တာတွေပါ ပါနေလိမ့်မည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့က ဦးခဆီသွားကာ မေးခွန်းထုတ်ကြည့်မည်။ ဦးခကလည်း အလားတူပင် အမှန်နှင့် မုသား ရောပြွန်းနေသော ဦးက၏ အကောက်ကြံမှုများကို ကျွန်တော်တို့အား ပြပါလိမ့်မည်။ တစ်ဖန် ဦးကဆီပြန်လာကာ “ဦးကရေ ခင်ဗျား သိပ်အံ့ဩသွားလိမ့်မယ်။ ဦးခကို ခင်ဗျား မြင်သလိုပဲ ဦးခကလည်း ခင်ဗျားရဲ့ မရိုးသားမှုတွေကို ကျုပ်ကို ဖောက်သည်ချလိုက်တာ မနည်းမနောပါလားဗျာ” ဟု ပြောဆိုသလို ဦးခဆီ နောက်တစ်ခေါက် ထပ်သွားကာ ဤသို့သော စကားမျိုးတွေ ဦးခကို ပြောသည်ဆိုပါစို့။ သေချာပေါက် ပြောရဲပါသည်။ တစ်ဦး၏ မတရားမှုကို အခြားတစ်ယောက်က ရွံ့ကြောက် ကြောက် ဖြစ်နေကြသဖြင့် သူတို့နှစ်ဦး ကြား ပထမဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် သူတို့ထားရှိသော

အမုန်းမီးကို ဆွပေးလိုက်သလိုသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့သာ ဇွဲရှိစိတ်ရှည်၍ သံတမန်ဆန်သော ဖျောင်းဖျူမျိုး ပြုနိုင်ခဲ့လျှင် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်ကြား ရှိနေသော အကောက်ကြံမှုသည် လူတို့ကြား ဖြစ်လေ့ရှိသော သာမန်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် အပရိကမ္မသာဖြစ်၍ အမုန်းအာယာတ ထားရှိမှုသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးအတွက် အန္တရာယ်ကိုသာ ဖြစ်ထွန်းစေသည်ဟု သူတို့နှစ်ဦးအား သဘောပေါက် နားလည်အောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့လျှင် ကျွန်တော်တို့ အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းသည် ဉာဏ်ပညာ တစ်စွန်းတစ်မျှ သွပ်သွင်း သင်ကြားခြင်းမည်၏ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

မျက်မှောက်ပြုထားသော ပစ္စုပ္ပန်၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အာရုံငါးပါး အောက်မှ ဖြစ်နိုင်သမျှ လွတ်မြောက်အောင် လုပ်ခြင်းသည် ဉာဏ်ပညာ၏ အနှစ်သာရဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အတ္တစွဲ အာရုံများရှိနေခြင်းကို ကျွန်တော်တို့ လွှဲရှောင်၍ ရနိုင်သည်တော့ မဟုတ်ပါ။ စက္ခုအာရုံ၊ သောတအာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာအာရုံ တို့သည် ကျွန်တော်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကြီးကို နှောင်ရစ်ထားသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့မှာ အတ္တမှ ခွဲမရ ခွာမရနိုင် ဖြစ်နေရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ စိတ်အာရုံများသည် ကျွန်တော်တို့ဆီမှပင် မြစ်ဖျားခံလာခြင်း ဖြစ်သည်။ မွေးကင်းစကလေးငယ် တစ်ယောက်၏ ဆာလောင်မှု မအီမသာဖြစ်မှုသည် သူ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေများမှ တစ်ပါး အခြားသော အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ရသည် မဟုတ်

အသိပညာနှင့် ဉာဏ်ပညာ

ပါ။ တစ်စတစ်စနှင့် နှစ်များ အလီလီ ကြာညောင်းလာသောအခါ သူ့မိုးကုတ် စက်ဝိုင်းက ကျယ်လာသည်။ ထိုသို့ ကျယ် ပြောလာသည်နှင့်အမျှ သူ့အတွေးများ၊ သူ့ စိတ်ခံစားမှုများသည် အတ္တသဘောမှ ဖယ် ခွာလာကာ ရုပ်ခန္ဓာကြီး၏ အခြေအနေ များနှင့်လည်း သိပ်မပတ်တော့ပါ။ ထိုသို့ ဖြင့် မြော်မြင်ဉာဏ် ကြီးမားသူ ပညာ ဉာဏ်ကြီးမားသူအဖြစ် ရောက်ရှိလာပါ သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးအကြား မြော်မြင်ဉာဏ် ကွာခြားမှုရှိသည်ကား အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လောကကြီးကို လုံးဝဥသံ့ အစွဲကင်းစွာ မည်သူမျှ ရှုမြင် နိုင်ကြသည် မဟုတ်ပါ။ ရှိနိုင်ခဲ့လျှင်လည်း ဘဝဆက်လက် ရှင်သန်ရပ်တည်ဖို့ကား ခဲယဉ်းလှပါသည်။ သို့သော် မိမိတို့နှင့် ကာလရော ဒေသပါ အတန်သင့်အလှမ်း ကွာဝေးသော မိမိနှင့် သိပ်မဆိုင်သော အချင်းအရာများကို နားလည်မှု ပေးစွမ်း ခြင်းဖြင့် အတ္တစွဲကိုခွာချဖို့ မပြတ်ကြိုးစား ရန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ တစ်ဖက်ကလည်း ထို အချင်းအရာများကို ကျွန်တော်တို့ စိတ်ထဲ တွင် မပိုလွန်း မလျော့လွန်း စောင်းကြိုး ညှင်းသလို အတန်အသင့်သာ ထားအပ်ပါ သည်။ အတ္တစွဲကင်းမှုဆို ဤသို့သော ချဉ်း ကပ်နည်းသည်သာ ဉာဏ်ပညာရှိသော ချဉ်းကပ်နည်း ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ ဉာဏ်ပညာမျိုးကို သင် ကြား၍ ရပါ၏လော။ သင်ကြား၍ ရနိုင် သည်ဆိုလျှင် ဉာဏ်ပညာကို သင်ကြားပေး ခြင်းသည် ပညာရေး၏ ပန်းတိုင်တစ်ခု မဖြစ်သင့်လော။ ထိုမေးခွန်း နှစ်ခုစလုံး အတွက် အပြုသဘောဆောင်သည့် ထောက်ခံချက် အဖြေကိုသာ ကျွန်တော် ပေးပါသည်။ ဘုရားကျောင်းတက်သည့်

တန်ခိုးနွေနေ့များတွင် ကျွန်တော်တို့သည် ကျွန်တော်တို့၏ အိမ်နီးချင်းများကို မိမိ ကိုယ်မိမိ ချစ်မြတ်နိုးသလို သူတို့ကိုလည်း ချစ်မြတ်နိုးစိတ် မေတ္တာစိတ်ထားဖို့ စောင့် ထိမ်းအပ်သည့် သီလအဖြစ် ကျွန်တော် တို့အား သွန်သင်ပါသည်။ သို့သော် ရက် သတ္တပတ်၏ ကျန်ခြောက်ရက်တွင် အမုန်း စိတ်တွေမွေးဖို့ ကျွန်တော်တို့အား အခြေ အနေ အရပ်ရပ်က တိုက်တွန်းနေပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အား အမုန်းစိတ်ထားခိုင်း သည်မှာ ကျွန်တော်တို့၏ အိမ်နီးနားချင်း များကို မဟုတ် အခြားသူများကိုသာ ဖြစ် သည်ဟုဆိုကာ ကျွန်တော့်စကားများကို အဓိပ္ပာယ်မရှိဟု ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။ ဤ သို့ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ အိမ်နီးနားချင်း များဆိုသည်မှာ ဒုက္ခရောက်သူများကို ရက်ရက်ရောရော ကူညီတတ်သော ဆမာ ရစ်တန်များကိုသာ သာဓကဆောင်ထား သည့် သီလဟု ဆိုစရာရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဆမာရစ်တန်များ အပေါ် အမုန်းစိတ် လုံးလုံးလျားလျား မထားရှိတော့သည်ကား ဟုတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ဤ ကိုယ်ကျင့်သီလ ဒေသနာတွင် အံ့ချော်နေ သည့်အချက် တစ်ချက် ရှိနေပါသည်။ ဤ နေရာတွင် ဆမာရစ်တန်များ၏ နေရာ၌ ကွန်မြူနစ်များ သို့မဟုတ် ကွန်မြူနစ် ဆန့် ကျင်သူများကို ကျွန်တော်တို့ အစားထိုး ကြည့်သင့်ပါသည်။ အန္တရာယ်ပေးသူကို မုန်းတီးခြင်းသည် မှန်ကန်သည်ဟုဆိုကာ ကျွန်တော့် အကြံပြုချက်ကို ကန့်ကွက်နိုင် စရာ ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တော့ ထိုသို့ မအောက်မေ့ပါ။ ကျွန်တော်တို့က ၎င်းတို့ အား အမုန်းစိတ်ထားလျှင် ကျွန်တော်တို့ သည်လည်း အလားတူ အန္တရာယ်ပြုသူ

များ ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့အား ၎င်းတို့၏ ဆိုးယုတ်သော လမ်းစဉ်များကို စွန့်လွှတ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ဖြောင့်ဖြတ်တိုက်တွန်းဖို့ ရန်မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ အလားအလာ မမြင်ပါ။ ဆိုးယုတ်မှုကို အမုန်းစိတ်ထား ခြင်းကိုယ်၌က ဆိုးယုတ်မှုနှင့် ပေါင်းဖော် ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထွက်ရပ်လမ်းကား အမုန်းစိတ် မဟုတ်ပါ။ နားလည်မှုသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုးယုတ်မှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်း မပြုရဟု ကျွန်တော် လျှောက်လဲချက်ပေးနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် ပြောချင်သည်မှာ ဆိုးယုတ်မှုကြီးထွား ပြန့်နှံ့ခြင်းကို ထိထိရောက်ရောက် တားဆီးဆန့်ကျင်လိုသည် ဆိုလျှင် နားလည်မှုကို အတတ်နိုင်ဆုံး ပေးစွမ်းရမည်ဖြစ်ပြီး အင်အားသုံးမှုကို အနိမ့်ဆုံး အနေအထား၌သာ ထားရှိရပါမည်။ အင်အားသုံးမှု ဆိုရာတွင်လည်း ကျွန်တော်တို့ လိုလားသည့် ကောင်းမြတ်မှုများ ရှင်သန်ရပ်တည်ခွင့်ကို မထိခိုက်စေနိုင်သော အင်အားသုံးမှုမျိုးသာ ဖြစ်ရပါမည်။

ကျွန်တော် ထောက်ပြပြောဆိုနေသော ဤသို့သော အမြင်မျိုးသည် လက်တွေ့ အင်အားသုံးဖြေရှင်းရသည့် အခါမျိုးတွင် ကိုက်ညီမှုမရှိ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မရှိဟု အများက အကျောက်အကန် ပြောကြသည်ရှိပါသည်။ အများ၏ အမြင် မမှန်ကန်ကြောင်း သမိုင်းက သက်သေခံနေသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ အင်္ဂလန် ဘုရင်မ အဲလီးဇဘက် ၁ (ဘာသာရေး ဂိုဏ်းဂဏကွဲနေသူများကို အတူတကွ နေထိုင်နိုင်ကြအောင် ထူးခြားစွာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်သူ) နှင့် ပြင်သစ်ဘုရင် ဟန်နရီ ၄ (၁၆ ရာစုက အလွန်ပြင်းထန်သော ဘာ

သာရေး စစ်ပွဲများကို ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနှင့် အဆုံးသတ် သွားစေကာ တိုင်းပြည်ကို တည်ငြိမ်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့သူ) တို့သည် ပရိုတက်စတင့်ဂိုဏ်း သို့မဟုတ် ကက်သလစ်ဂိုဏ်း တစ်ခုခုပေါ် လူတိုင်းလိုလို အလွန် အယူသီးလွန်းသော ခေတ်တွင် အုပ်စိုးခဲ့ရသူများ ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ဦးစလုံးသည် သူတို့ခေတ်ကာလအတွင်း အများကင်းစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအများကင်းစွာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်ခဲ့မှုကြောင့်ပင် အယူသီးကြသည့် နှစ်ဂိုဏ်းစလုံးအတွက် ကောင်းကျိုးကုသိုလ်တွေ အသီးသီး ပြုနိုင်ခဲ့ကြသလို အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများလည်း များစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။ အီဗရာဟင် လင်ကွန်းသည်လည်း ကျွန်တော်ဖော်ညွှန်းနေသည့် “ဉာဏ်ပညာ”မှ ဖယ်ခွာမသွားစေဘဲ မြင့်မြတ်သော မဟာစစ်ပွဲကြီး တစ်ခုကို ဆင်နွှဲခဲ့ပါသည်။

မြော်မြင်မှုဉာဏ်ပညာကို အတိုင်းအတာ တစ်ရပ်အထိ သင်ကြား၍ ရနိုင်သည်ဟု ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်အထင်ကို ပြောရလျှင် ဤသင်ကြားမှုသည် အစဉ်အလာ သင်ကြားမှုဖြစ်သည့် စာရိတ္တပညာရေးကို ဇောင်းပေးမှုထက် အသိဉာဏ်ပညာရေးပေါ် ပို၍ အခြေခံထားသင့်ပါသည်။ အမုန်းတရားရှိသော အမြင်ကျဉ်းသူများကို အသိပညာပေးရာတွင် အမုန်းတရားနှင့် အမြင်ကျဉ်းမြောင်းမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကပ်ဆိုးကြီးများ အကြောင်းကို ဖြစ်ရပ်များနှင့် တကွ ထောက်ပြသင်ကြားသင့်သည်ဟု ကျွန်တော် ယူဆပါသည်။ အသိပညာနှင့် ကိုယ်

စာမျက်နှာ(၄၅)သို့.

မြင့်မိုရ်တောင် ရှိမရှိစသော အယူအဆများနှင့် ခံယူချက် သဘောထား

ဘုန်းမြင့်ဦး

သိပ္ပံပညာက ရှင်းမပြနိုင်သော ဗုဒ္ဓဝါဒမှ အချက်အလက်များ
ရှိသည်ကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သလို သိပ္ပံပညာက ချေ
ဖျက်နိုင်သော အယူအဆများ ရှိလာလျှင်လည်း
လက်ခံရန်သာဖြစ်သည်

ကမ္ဘာ့ဘာသာ တရားတို့ကို ပညာ
ရပ်နယ်ပယ် အသီးသီး (ဥပမာ-သမိုင်း
ရှုထောင့်၊ မီလော်ဆိုဖီရှုထောင့်၊ ဘာသာ
ဗေဒရှုထောင့်) မှ ချဉ်းကပ်လေ့လာကြရာ
တွင် အငြင်းပွားဖွယ် (Controversial)
ကိစ္စများ ပေါ်လာစမြဲ ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ
ဗုဒ္ဓဝါဒတွင်လည်း အနတ္တ၊ အတ္တပြဿနာ၊
ပဋကတ်၊ အဋ္ဌကထာတို့၏ ခိုင်ခံ့မှု၊ ဗုဒ္ဓ
သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ် အန္တိယတိုက်ငယ်
မဇ္ဈိမဒေသ၏ ပြင်ပသို့ ဒေသစာရီ လှည့်
လည်ခြင်း ရှိမရှိသော မဟာပညာကျော်တို့
၏ ပညာဉာဏ်ကို အလုပ်ပေးသော ကြီး
ကျယ်သည့် အငြင်းပွားဖွယ်များ ရှိသလို
ယူဇနာ၏ တိကျသော အကွာအဝေး
ဟတ္ထပါသ်၏ တိကျသော အတိုင်းအတာ
စသည့် အသေးအဖွဲ့ အငြင်းပွားစရာ ဝိဝါ
ဒများ ရှိပေသည်။ ထိုအထဲတွင် မြင့်မိုရ်

တောင် မည်သည့်နေရာ၌ ရှိသနည်းဟူ
သော ပြဿနာမှာလည်း တစ်ခုအပါ အဝင်
ဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓ၏ လေးနက်လှသော
သစ္စာလေးပါး တရားတော်စသည့် သွန်
သင်ဟောကြားချက်များ အလယ်တွင်
အရှင်းရခက်သည့် ဆူးကလေးသဖွယ် ဖြစ်
နေရသည်။

ဤဆောင်းပါးကို ရေးဖြစ်ခြင်းမှာ
အတွေးအမြင် စာစဉ် (၁၇၁) တွင် ဖော်ပြ
ထားသော မုံရွာနေဇာ၏ “မြင့်မိုရ်တောင်
တကယ်ရှိသလား” ဆိုသည့် ဆောင်းပါးကို
ဖတ်မိ၍ ဖြစ်သည်။ ယင်းဆောင်းပါးတွင်
မြင့်မိုရ်တောင်အကြောင်း ရေးသားထား
သော ကျမ်းဂန်အထောက်အထားကို
ဖော်ပြ၍ ရှိနိုင်သည့် နေရာကိုလည်း
မှန်းဆထားပါသည်။

ကိစ္စတစ်ရပ်ကို ချဉ်းကပ်ဆွေးနွေး

ရာ၌ ခံယူချက် သဘောထားသည် လွန်စွာ အရေးကြီးသည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒသည် အခြား ဘာသာကဲ့သို့ လူသား၏ အသိဉာဏ် တိုးတက်မှုကို တားဆီးပိတ်ဆို့လေ့ ရှိသော သဘာဝမကျသည့် ရှေးဟောင်းအယူအစွဲ များသာ ဖြစ်သည်ဆိုသော အမြင်နှင့် ဗုဒ္ဓ ဝါဒသည် သိပ္ပံနည်းကျဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ သင်ကြားချက် မှန်သမျှကို သိပ္ပံပညာနှင့် ကိုက်ညီကြောင်း သက်သေပြနိုင်သည် ဆိုသော အမြင်နှစ်ရပ်လုံးကို ပယ်ရမည်ဟု ဆိုသည်။^၁ အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် ဘာသာ ရေးသည် စိတ်ကို စူးစမ်းသောအတတ်၊ သိပ္ပံပညာသည် ရုပ်ကို စူးစမ်းသော အတတ်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ထို့ပြင် ကိစ္စတစ်ရပ်ကို ဆွေးနွေးရာ တွင် အဓိကနှင့် သာမညကိုလည်း ခွဲခြား ထားသင့်သည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် အများ အားဖြင့် ပိဋကတ်ကျမ်းရင်းများနှင့် အဋ္ဌ ကထာများကို တစ်တန်းတည်းထားကြ၏။ ပိဋကတ် စာပေကို ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး နှစ်ရာ နှင့် ချီ၍ ကြာပြီးမှ ပေထက်အကွရာတင် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အဋ္ဌကထာများမှာ ထို့ထက် ပင် နောက်ကျမှ ရေးသားပြုစုကြသည် လည်း ရှိ၏။ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓအပေရှင်များသည် ပိဋကတ်ကျမ်းရင်းနှင့် အဋ္ဌကထာများကို စေ့စပ်စွာ ခွဲခြားလေ့လာခဲ့ကြသည်။ (ဥပမာ- Mrs Rhys Davids, Dr Winternitz) သို့သော် မြန်မာဗုဒ္ဓစာပေ ပညာရှင် ရှင်လူရဟန်းများသည် ကျမ်းရင်း နှင့် အဋ္ဌကထာတို့ကို တစ်တန်းတည်းထား မွေ့နှောက်ရေးသားခဲ့ ကြသည်။ ဥပမာ ဒီဃနိကာယ် မဟာကရိနိဗ္ဗာနသုတ် ပါဠိ တော်တွင် မာတုဂါမ မိန်းမများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည် နည်းဟု ရှင်အာနန္ဒာ၏ မေးလျှောက်မှုကို

ဖြေကြားရာတွင် မိန်းမများအား ကဲ့ရဲ့ ပုတ်ခတ်သော စကားလုံးများ မပါရှိပေ။ သို့သော် ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း၌မူ ကျမ်း ရင်းမှာထက်ပို၍ စကားများ ချဲ့ထွင်ပါရှိ နေရာ ကျမ်းပြုဆရာတော်ကလည်း အဋ္ဌ ကထာမှာယူ၍ ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်လေ သည်။

ထို့ကြောင့် စူးစမ်းလေ့လာရာတွင် ဖွင့်ဆိုထားသောစိတ် (Open Mind) ဖြင့် အဓိကနှင့် သာမညကို ခွဲခြားလက်ခံရမည် ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ယခု “မြင့်မိုရ်တောင် တကယ်ရှိသလား” ဆောင်းပါးတွင် ခိုင်လုံ သော အကိုးအထောက်အဖြစ် ပြသွား သည်မှာ ကျမ်းရင်းပါဠိ ပိဋကတ်များ မဟုတ်ဘဲ အဋ္ဌကထာများသာ ဖြစ်သည် ကို တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့မှာ-

သုတ္တနိပါတ၊ အဋ္ဌကထာ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ အဋ္ဌကထာ

သုတ်ပါထေယျ၊ အဋ္ဌကထာ တို့ ဖြစ်သည်။

အကျော်အမော် ပါဠိပညာရှင်ကြီး များ၏ စကားသည် အမြဲမှန်ကန်ရမည် ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်စွဲရှိလျှင်ကား အမှားကြီး မှားပေလိမ့်မည်။ ဘုရားရှင်သည် အမှန် တရား ရှာဖွေနည်းကို ကာလာမ အမျိုး သားတို့အား ဟောကြားရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲကို ဖျောက်ရန် သတိပေးတော် မူခဲ့၏။ ထိုသို့ သတိပေးစေကာမူ မစွဲရိုင်းစံဒေဗစံ စသော အချို့ဥရောပ ပါဠိပညာရှင်များ နှင့် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ စသော အချို့ ရှေးဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စကားကို မျက်စိမှိတ် အကြွင်းမဲ့ လက်ခံ ယုံကြည်နေသော အနောက်နိုင်ငံသားများ နှင့် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အမြောက် အမြား ရှိကြပေသည်။

မြင့်မိုရ်တောင် ရှိမရှိစသော အယူအဆများနှင့် ခံယူချက် သဘောထား ၄၁

မြင့်မိုရ်တောင်၏ တည်နေရာ၊ ရှေး ဘဝ နောက်ဘဝ အထောက်အထား၊ စိတ် ၏ တည်နေရာ (ဦးနှောက်လော၊ ဟဒယ နှလုံးလော) စသည့် ပြဿနာများမှာ ဗုဒ္ဓ ဝါဒီပညာရှင်များ မကြာခဏ ဖြေဆိုနေရ သည့် ကိစ္စများ ဖြစ်သည်။ ဂေါတမဗုဒ္ဓ သည် အရာကိစ္စ အားလုံး၌ ဖြေကြားဟော ပြောခဲ့ခြင်း မရှိပေ။

“... မည်သည့် အယူပင်ရှိစေကာ မူ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ် စိတ်ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသည် ရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ယင်းတရားတို့ကို မျက်မှောက်ဘဝ ၌ပင် ဖျက်ဆီးပစ်ရမည်ဟု ငါဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ငါမဟောကြားသည်ကို မဟောကြားသည့် အတိုင်း မှတ်သားလော့။ ငါဟောကြား သည်ကို ဟောကြားသည့်အတိုင်း မှတ် သားလော့” ဟု မိန့်မှာဖူးလေသည်။

အချို့ ဗုဒ္ဓစာပေ ပညာရှင် ရဟန်း တော်များကလည်း အနှစ်သာရ အပိုင်းကို သာကြည့်ရန်၊ အပေါ်ယံ အခွံအကာပိုင်း များတွင် ငြင်းခုံမနေကြရန် သတိပေး ထားကြသည်။ အပေါ်ယံ ပြဿနာများမှ ကျေနပ်လောက်သော အဖြေကို မရစေ ကာမူ ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ အနှစ်သာရမှာ မထိခိုက် ချေ။

မြင့်မိုရ်(မေရု)တောင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြရလျှင် The Seeker's Glossory of Buddhism ၌ သုမေရု(တောင်) ဟုတည် ပုဒ်ပြုကာ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုထားသည်။ ယင်းဖွင့်ဆိုချက်များ၌ The mythical word mountain ဟုလည်း ဆိုသည်။ mythical မှာ ဒဏ္ဍာရီလား စိတ်ကူးယဉ်ဟု အနက် ရသည်။ နောက်ဖွင့်ဆိုချက် တစ်ခု၌ ယူဇနာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် မြင့်ကြောင်း၊

တောင်စဉ်ခုနှစ်ထပ်ရှိကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။ နောက်ဖွင့်ဆိုချက် တစ်ခု၌မူ “မြင့် မိုရ်တောင် တကယ် ရှိသလား” ဆောင်းပါး နိဂုံးနှင့် မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီ ကျမ်းပြု ပညာရှင်အချို့ ဆိုသကဲ့သို့ ဤ ကမ္ဘာ မြေပြင်ပေါ်၌ ရှိချင်မှ ရှိမည်ဟူသော သဘောမျိုး ဖော်ပြထားသည်။

နောက်ဖွင့်ဆိုချက် တစ်ခုမှာ မဟာ ယာနဗုဒ္ဓဝါဒ ရှုထောင့်မှ ဖော်ပြပြီး အဝတံ သက သုတ်ကို ကိုးကားကာ မမြင်ရသော တောင်တစ်ခုအဖြစ် ဆိုထားသည်။^၁

အဂ္ဂိဟ်ကျမ်းကို ဦးစွာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သူ ပညာရှင် ဦးရွှေဇံ အောင်ကလည်း သူ၏ Buddhism and Sci-
ence^၂ စာတမ်းတွင် ပထဝီဝင် (Geography) အခန်း၌ မြင့်မိုရ်တောင် အကြောင်း ဆွေးနွေးထားသည်။

မင်းကွန်းအလယ်တောရ ဆရာ တော်အမေး၊ မန်လည်ဆရာတော်အဖြေ ပဉ္စစက္ကာလီသ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကျမ်းတွင် သမုဒ္ဒရာရှစ်သောင်းလေးထောင်အနက် ရှိသည့် နေရာမှာ မြင့်မိုရ်တောင်ခြေရင်း ဟု ဖြေထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။^၃

ကမ္ဘာပျက်သောအခါ မြင့် မိုရ် တောင်ပါ မွေ့ကြေသည်ဟုလည်း ဆို သည်။^၄ ကျမ်းဂန်အသီးသီး၌ ဖော်ပြချက် အရ မြင့်မိုရ်တောင်သည် ကမ္ဘာအတွင်း၌ ရှိသည်ဟုလည်း ကမ္ဘာ့အပြင်ဘက်၌ ရှိသည်ဟုလည်းကောင်း ယူဆစရာရှိပေ သည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့စာပေ ပညာရှင် များ၏ နည်းနာအတိုင်း ဗုဒ္ဓဝါဒကို လေ့ လာသူများ ပိဋကတ်ကျမ်းရင်းကို နာနာ ကပ်၍ ဆန်းစစ်သင့်သည်။ ပိဋကတ်၌ တစ်စွန်းတစ်စသာ ပါသည်ကို အဋ္ဌကထာ၊

ဇီကာတို့၌ ချဲ့၍ ဖွင့်ဆိုကြရာ လက်ခံနိုင်စရာ ရှိသလို အငြင်းပွားစရာများလည်း ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓစာပေ ပါဠိပိဋကတ်၊ အဋ္ဌကထာများကို စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် ဝေဖန်ဆန်းစစ်သော ကျမ်းများကို လေ့လာသင့်ကြသည်။ (ဥပမာ-ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ဗုဒ္ဓစာပေသမိုင်း) သို့မှသာ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ဗုဒ္ဓစာပေ၌ မည်သည့်အချက်သည် ခိုင်ခံ့၍ ဟာကွက်မရှိသည်။ မည်သည့်အချက်က ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှု မခံနိုင်လောက်အောင် ပျော့ကွက်ရှိသည်။ မည်သည့်အချက်က ဗုဒ္ဓ၏ ဆိုလိုရင်းစစ်စစ်ဖြစ်၍ မည်သည့်အချက်က ပြင်ပ ပယောဂရှိနေသည်ကို သိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်က မည်သည့်ဘာသာတရားတွင်မှ မရှိသော ကမ္ဘာ ကျော်ကာလာမသုတ္တန်ကို ဟောကြားထားသည်ဖြစ်ရာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်း ဝိဘဇ္ဇာအမှုသည် ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျပင်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ဖြတ်သန်းလာပြီး ခေတ်အဆက်ဆက် လူအထွေထွေကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဝါဒတွင် အနှစ်ကို အနှစ်အတိုင်း အကာကို တကာအတိုင်းမြင်အောင် ကြည့်ရန်သာရှိသည်။

ဒေါက်တာ ရာဒါကရစ်ရှနန် ပြောသကဲ့သို့ပင် ယုံကြည်မှုတစ်ရပ်သည် အခြေခံနှစ်ရပ်ကို ဖြည့်ဆည်းရမည်ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်ကား အမှန်တရားကို ပြဆိုရန်နှင့် ဒုတိယအချက်ကား ခေတ်နှင့်အညီ ဖော်ပြနိုင်စွမ်း ရှိရန်ပင် ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံပညာက ရှင်းမပြနိုင်သော ဗုဒ္ဓဝါဒမှ အချက်အလက်များ ရှိသည်ကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သလို သိပ္ပံပညာက ချေဖျက်နိုင်သော အယူအဆများ ရှိလာလျှင်

လည်း လက်ခံရန်သာဖြစ်သည်။ များစွာသော သုတ္တန်များ၌ ဗုဒ္ဓသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မထိပါးသည့် သာမန်အရပ်သားတို့၏ ယုံကြည်ထားချက်ကို ကန့်ကွက်တော်မမူ။ ဝိနည်းပညတ်ချက်များ၌ ထိုအချက်သည် ထင်ရှား၏။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော် သိပ္ပံပညာက အကျိုးအကြောင်းနှင့် ချေဖျက်နိုင်သည်မှာ အဋ္ဌကထာအချို့၏ မခိုင်ခံ့မှုနှင့် ဗုဒ္ဓက အပရိကထားခဲ့သော အရေးကြီးသည့် အကြောင်းအရာများသာ ဖြစ်ပေမည်။ ဤအချက်ကို သဘောပေါက်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ယောနိသောမနသိကာရကို ဆုပ်ကိုင်မိပြီဟု အောက်မေ့မိပါသည်။

မေတ္တာဖြင့်
ဘုန်းမြင့်ဦး

ရည်ညွှန်း -

- ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် သိပ္ပံပညာ- ဦးသန်းထွန်း (ရွှေဘို)
- ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ
- အတွေးအမြင်-စာစဉ် (၁၇၁)
- ပိဋကတ်မှ ဗုဒ္ဓနှင့်ဓမ္မ-ဦးအေးမောင်
- ဗုဒ္ဓအမြင် လူသားစွမ်းအင်- ဦးအေးမောင်
- မဇ္ဈိမနိကာယ်
- ပညာဝိမံသနကထာကျမ်း
- သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ
- www.nibbanna-com
- The Seeker's Glossary of Buddhism
- What Buddhists Believe- Dr.K-Sri Dhammananda
- Narada Felicitation Volume-BPS

ဆီတိဆီတိထွေး

ရေးရေးပေါ်

မောင်မောင်လှိုင် (အပ်စိုက်ကု)

တရုတ်စာပေပညာရှင်ကြီး ‘တိန်းတီ’ ၏ စာပေသုတေသနဆုရ ‘ကျင့်ရိုးယိတယ်’ ခေါ် ‘ဆိတ်ဆိတ်တွေးလျင်ရ၏’ ဟူသော နိတိကျမ်း ကို တရုတ်ဘာသာမှ မြန်မာပြန်သည်။

- တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်သည် ရှိသမျှ ရှုပ်ထွေးပွေလီမှု၏ ဇစ်မြစ်။
မုန်းတီးစိတ်မူကား ရှိသမျှ ချေမှုန်း သတ်ဖြတ်မှု၏ ဇစ်မြစ်။
- နေ့တိုင်း တံမြက်စီးလှဲမှ အိမ် အတွင်း သန့်ရှင်းမည်။
နေ့တိုင်း ပြန်လည်သုံးသပ်မှ စိတ် နှလုံး ကြည်လင်မည်။
- အယုံအကြည် ကင်းသွားအောင် ဖန်တီးသည်က စကားတစ်ခွန်း တည်း။
အယုံအကြည် ပြန်ရအောင် ပြော ရမည့် စကားက အခွန်းတစ်ထောင်။
- ‘အငြိုးစိတ်’ သည် ကောင်းကျိုး မဖြစ် အပြစ်များ၏။
‘စာနာစိတ်’ သည် ကောင်းကျိုး အစစ် အပြစ်ကင်း၏။
- အိမ်ထောင်၏ မလိုလားအပ် ဆုံး (၃) ပါးမှာ
မွဲတေခြင်း၊ နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးစကားများခြင်း။
လူတစ်ယောက် မလိုလားအပ်ဆုံး (၃) ပါးမှာ၊
မရှက်ခြင်း၊ မျှော်လင့်ချက်မဲ့ခြင်း၊ အကာအကွယ်မဲ့ခြင်း။
- စာနာစိတ်ရှိမှ အများအကျိုး ဆောင်နိုင်မည်။
ခွင့်လွှတ်စိတ်ရှိမှ အများကို သက် ညှာနိုင်မည်။
သည်းခံစိတ်ရှိမှ အပေါင်းအသင်း များနိုင်မည်။
- နှုတ်ကတည်မှ၊ စိတ်ကမှန်မှ၊ အတွေးမြန်မှ၊
ခြေလက်ဖြတ်လတ်မှ၊ လူ့လောက အလယ် အနှုံးမရှိ ရပ်တည်နိုင်၏။
- အသပြာတစ်ထောင်ဖြင့် ‘ချစ် တယ်’ ဆိုသော အသံကို မဝယ်နိုင်။
အသပြာတစ်သောင်းဖြင့် ‘ရိုးဖြောင့် တယ်’ ဆိုသော ဂုဏ်ကို မဝယ်နိုင်။
- ‘ကျေးဇူး’ သည် အပြန်အလှန် သဘောတည်း။
‘အချစ်’ သည် အကြွင်းမဲ့အနစ်နာ ခံခြင်းတည်း။
- ဆင်းရဲပါလျက် ငွေမမက်က တရားသိအစစ်။
ချမ်းသာပါလျက် အာဏာမမက်က သုခအစစ်။

- နည်းနည်း နစ်နာဆုံးရှုံးခံနိုင် လျှင် နည်းနည်းကျော်ကြားမည်။
များများနစ်နာ ဆုံးရှုံးခံနိုင်လျှင် များများကျော်ကြားမည်။
- အလင်းရောင်အောက်မှာ ပညာသင်ယူ လေ့ကျင့်ပါ။
အမှောင်ကွယ်ရာမှာ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ ထိန်းသိမ်းပါ။
- ဒေါသထဲတွင် နှစ်သိမ့်မှုကို ရှာ မတွေ့နိုင်။
ရန်ငြိုးထဲတွင် ခွင့်လွှတ်မှုကို ရှာမ တွေ့နိုင်။
- လောဘကြီးသူ၏ နိဂုံးသည် ‘ဗလာ’ တည်း။
အနိုင်ရလိုသူ၏ နိဂုံးသည် ‘အရှုံး’ တည်း။
- သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုသာ မြင်တတ်လျှင်၊ လောကတွင် ပေါင်းသင်း ရမည့်သူ တစ်ယောက်မျှမရှိ။
လုပ်ငန်း၏ အခက်အခဲကိုသာ မြင် တတ်လျှင်၊ လောကတွင် လုပ်နိုင်မည့် အလုပ် တစ်ခုမျှမရှိ။
- သူတစ်ပါးကို အနစ်နာခံစေ၍၊ မိမိကိုယ်ကျိုးကို ဖြည့်စွမ်းခြင်းသည်၊ ခွင့် မလွှတ်နိုင်ဆုံး ပြစ်မှုကြီးဖြစ်၏။
မိမိကိုယ်ကို အနစ်နာခံ၍၊ သူတစ် ပါးအကျိုးကို ဖြည့်စွမ်းခြင်းသည်၊ အမြင့် မြတ်ဆုံး ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်၏။
- မိဘ၏ စကားသည် အယုံ ကြည်ရဆုံး။
မိမိ၏ ခွန်အားသည် အားအကိုးရ ဆုံး။
- သံသယစိတ်ကြီးသူနှင့် သိပ် မဆွေးနွေးနှင့်၊ အထင်အမြင် လွဲမှားမှု ကင်းမည်။
စေတနာဖြောင့်မှန်သူထံ နည်း ပညာခံက ဒွိဟစိတ်များ လျော့ပါးမည်။
- သူတစ်ပါးကို မချစ်တတ်လျှင် ကိုယ့်မုန်းစိတ်ကြောင့်။
သူတစ်ပါးက ကိုယ့်ကိုမချစ်လျှင် ကိုယ့်သိက္ခာကြောင့်။
- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ထိန်းချုပ်ခြင်း သည် အုပ်ချုပ်မှုအမှန်တော်၏။
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လိမ်ညာခြင်းသည် လိမ်လည်မှု အစစ်ဖြစ်၏။
- အများအကျိုးတွက်ဖြစ်လျှင် မေတ္တာတရားပင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျိုး အ တွက်သာဖြစ်လျှင် လောဘတရားပင် ဖြစ် ၏။
စာနာတတ်လျှင် ကရုဏာတရား ဖြစ်၏။
မေတ္တာမဲ့လျှင် အမုန်းတရားပင် ဖြစ်၏။
- မေတ္တာဖြင့် ဆိုဆုံးမခြင်းကို ခံယူရသူ သဘောတူ၏။
နည်းလမ်းကျသော ဝေဖန်မှုကို ခံယူရသူ စိတ်ကြည်ဖြူ၏။
မျှတသော အပြစ်ပေးမှုကို ခံယူရသူ စိတ်ကျေနပ်၏။
- အကျင့်ကောင်းကို မွေးမြူခြင်း သည်၊ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးအတွက် နံပါတ်တစ်တရား။
ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ခြင်း သည်၊ လူမှုဆက်ဆံရေးအတွက် နံပါတ် တစ်တရား။

ဆိတ်ဆိတ်တွေး ရေးရေးပေါ်

၄၅

- ကိုယ်ကသူ့ကို လိုအပ်ချိန်တွင် သူက ကိုယ့်ထက်ပိုမြင့်၏။
သူက ကိုယ့်ကို လိုအပ်ချိန်တွင် ကိုယ်က သူထက် ပိုမြင့်၏။
အပြန်အလှန် လိုအပ်ချိန်တွင် တန်းတူညီမျှပင် ဖြစ်၏။
အပြန်အလှန် မလိုအပ်ချိန်တွင် အပြန်အလှန် လေးစား၏။
- ကိုယ်က ဘယ်သူ့ကိုမျှ အညံ့ မခံလျှင်၊ ဘယ်သူကမျှ ကိုယ့်ကိုမစော်ကား ဝံ့။
ကိုယ်က ဘယ်သူ့ကိုမျှ မစော်ကား လျှင်၊ ဘယ်သူမဆို ကိုယ့်ကိုလေးစားမည်။
- အထီးကျန်နေတတ်သူကို မိတ် ဆွေမဖွဲ့နှင့်။
စိတ်ကူးယဉ်နေတတ်သူကို ဆရာ မတင်နှင့်။
- ကိုယ်က သူတစ်ပါးကို မယုံ ကြည်လျှင် သူတစ်ပါးက ကိုယ့်ကိုစွန့်ခွာသွားမည်သာ။
ကိုယ်က သူတစ်ပါးကို မချစ်ခင်လျှင် သူတစ်ပါးကလည်း ကိုယ့်ကိုမုန်းမည်သာ။
- သည်းခံခြင်း၏ နိဂုံးရလဒ်သည် အမှန်အမှား ကွဲပြားမှု၏ နိဒါန်းဖြစ်၏။
- လူတော် လူကောင်းမှ လူတော် လူကောင်းကို သိ၏။
လူတော် လူကောင်းမှ လူတော် လူကောင်းကို သုံး၏။

မောင်မောင်လှိုင်(အပ်စိုက်ကု)

စာမျက်နှာ(၃၈)မှ

ကျင့်တရားကို အလွန်အမင်း ခွဲခြားမထားသင့်ပါ။ တတ်ကျွမ်းမှု အသီးသီးအတွက် လိုအပ်သော အထူးပြုဘာသာရပ် အသိပညာနှင့် မြော်မြင်ဉာဏ်တို့ ဘာမှ ပတ်သက်စရာ မလိုသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သို့သော် မြော်မြင်ဉာဏ်ကို လူသားတို့၏ ဆောင်ရွက်မှု အားလုံးတို့တွင် သူနေရာနှင့် သူ ချင့်ချိန် အသုံးချနိုင်ရန် ပညာရေးတွင် ဖြည့်စွက်သင်ကြားသင့်ပါသည်။ အတော်ဆုံး အတတ်ပညာရှင်များပင် ဖြစ်လင့်ကစား နိုင်ငံသားကောင်းများ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ကျွန်တော် ပြောချင်သော “နိုင်ငံသားကောင်းများ” ဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာ့သားကောင်းများကိုသာ ဖော်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံ စသည်ဖြင့် နိုင်ငံစွဲထားမဖော်ပြလိုပါ။ အသိပညာနှင့် အတတ်ပညာများ တိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ ဉာဏ်

ပညာလည်း တိုးပွားဖို့ လိုအပ်လာပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အတတ်ပညာ အသိပညာ တိုးပွားလာသည့်အခါ ကျွန်တော်တို့၏ ရည်မှန်းချက်များကို အမှန်တကယ် ရရှိလာမည်သာဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ရည်မှန်းချက်များသည် လျော်ကန်သင့်မြတ်မှု မရှိခဲ့ပါက ဆိုးယုတ်မှုသာ ဖြစ်ထွန်းလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ကမ္ဘာကြီးသည် ဉာဏ်ပညာကို ယခင်ကထက် အဆပေါင်းများစွာ ပိုမိုလိုအပ်နေသည်။ အသိပညာများ ဆက်လက်တိုးပွားနေသ၍ မြော်မြင်တတ်သော ဉာဏ်ပညာကို ကမ္ဘာကြီးအနေဖြင့် ယခုထက်ပိုလိုအပ်လာပါလိမ့်မည်။

ညီထွက်အောင်

ရည်ညွှန်း - Knowledge and Wisdom by Bertrand Russell.

ဘာသာရပ်စာပေ၊ ကိုယ်ကျင့်စာပြင်

အပိုင်း (၂)

အလိုရမ္မက်တို့ရဲ့ ပဋိပက္ခ

အခန်း(၁)

မောင်ရဲခိုင်

ကျင့်ဝတ်မှ နိုင်ငံရေးသို့

ပြီးခဲ့တဲ့ အခန်း တွေမှာ တရားကိုယ် သဘော ဆောင်တဲ့ ကျင့်ဝတ် ပိုင်းကို ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပြီ။ ဒါတွေကို လူသားရဲ့ သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို မသိတဲ့လူ တစ်ယောက်ရှေ့ ချပြလိုက်ရင် တစ်လော ကလုံးဆိုင်ရာ ရောင့်ရဲကျေနပ်မှုသို့ သွား ရာ လမ်းမကြီးဟာ ဖြောင့်ဖြူးလွယ်ကူ သလို ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ တသီးပုဂ္ဂလများနဲ့ အုပ်စုများရဲ့ ဆန္ဒတွေဟာ လိုက်ဖက်ညီမှု ရှိကြပြီး သူတို့ရဲ့ ပင်ကိုယ်သဘာဝအရ တစ်ခုကို တစ်ခု တွန်းဖယ်မပစ်ကြဖို့ပဲ လိုတော့တာပေါ့။ တကယ်တော့ အဲဒီလို မဖြစ်နိုင်စရာ အကြောင်းလည်း မရှိပါဘူး။ နှိုင်းယှဉ်ချက်အားဖြင့် အရေးမကြီးလှတဲ့ ချွင်းချက်တချို့တော့ ရှိချင်ရှိမှာပေါ့။ လူ့ ဆန္ဒတွေဆိုတာ မပြုပြင် မပြောင်းလဲနိုင် တာတွေမှ မဟုတ်တာပဲ။ သူတို့ကို ပတ် ဝန်းကျင် အခြေအနေ၊ ပညာရေးနဲ့ အခွင့် အလမ်းတွေက သက်ရောက်မှု ရှိစေ နိုင် တယ်။

ကျွန်တော်တို့လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်ထား တဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုများနဲ့တကွ ဘောဂဗေဒ ပညာရှင်တွေ လူမှုဗေဒ ပညာရှင်တွေရဲ့ အသိပညာတွေ ဖြန့်ဖြူးပေးမှုတို့အရ အဖျက်သဘောဆောင်တဲ့ အလိုရမ္မက်

တွေကို လျော့ပါးသွားအောင် လုပ်နိုင်ကြ ပါတယ်။ လောလောဆယ် ရောက်ရှိနေရာ ထက် ပိုပြီး အရေးမပါတော့တဲ့ နေရာကို ပို့ပစ်နိုင်ကြပါတယ်။ ဒီအလိုရမ္မက်တွေက သာ လူလူချင်း သတ်ဖြတ်မှုဆီ ဦးတည်စေ တာဖြစ်တယ်။ ဒီအတိုင်းသာ ဆောင်ရွက် နိုင်ကြရင် ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံးဟာ မကြာ မီအတွင်း ရောင့်ရဲကျေနပ်မှု ရကြမှာဖြစ် တယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး စတင်ဖွဲ့စည်း ခဲ့ကတည်းက မသိရ မကြုံရဖူးတဲ့ ပျော်ရွှင် မှုကို ဖြန့်ဝေပေးနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။

သို့ပေမယ့် တကယ့်ကမ္ဘာမှာတော့ အရာကိစ္စတွေဟာ ဒါနဲ့ ခြားနားနေကြ တယ်။ သမိုင်းမှာရော မျက်မှောက်ခေတ် မှာပါ တွေ့မြင်ကြရတဲ့အတိုင်း လုပ်ကြ ကိုင်ကြတာတွေရဲ့ မူလဇစ်မြစ်ဟာ သူတစ် ပါးအပေါ် အနိုင်ယူဖို့က များနေတယ်။ အာဏာ မက်မောမှုတွေ ရှိနေတယ်။ ဘက်ပြိုင်မှုတွေ ရှိနေတယ်။ အမုန်းစိတ် ရှိနေတယ်။ ဒါ့ပြင် အားနာနာနဲ့ ကျွန်တော် ဖြည့်စွက်ရမှာကတော့ ဒုက္ခ ရောက်ပုံတွေကို ကြည့်ပြီး ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်နေမှုတွေ ရှိနေတယ်။ အလိုအရမ္မက် တွေဟာ ဘယ်လောက်ထိ ပြင်းထန်သလဲ ဆိုရင် လူ့အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ အပြုအမူ တွေကို

ဘာထရန်ရပ်ဆယ်ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်အမြင်

လွမ်းမိုးနေရုံမျှမက ဒီအလိုရမ္မက်တွေကို ဆန့်ကျင်ပြောဆိုသူတွေအပေါ်မှာတောင် မုန်းတီးမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာနေစေတယ်။ ခရစ်တော်က လူလူချင်း ချစ်ခင်ကြဖို့ ပြော ပြတဲ့အခါ လူအုပ်ကြီးက ဒေါသ ထွက်ပြီး ‘သူ့ကို ကားစင်တင်ကြ၊ သူ့ကို ကားစင်တင် ကြ’ လို့ အော်ခဲ့ကြတယ်။

လူတွေဟာ အသိဉာဏ်ကိုတော့ သုံးခဲ့ကြပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် အလိုရမ္မက်ကို ယဉ်ပါးလာအောင် မဟုတ်ပဲ မြင်ကွင်းချဲ့ ပေးဖို့သာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ အစောဆုံး မူလအစမှာကိုပဲ အားနည်းသူ အပေါ် အားကြီးသူက ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ ကျွန် စနစ် ရှိခဲ့တယ်။ တောင်သူလယ်သမား အသိုင်းအဝိုင်းအားလုံးနီးပါးမှာပဲ အလုပ် ကြမ်းတွေကို မိန်းမတွေ လုပ်ခဲ့ကြရတယ်။

ဘက်ပြိုင်မှုတွေဟာလည်း အလား တူ ပျက်စီးစေခဲ့တာပဲ။ တစ်ဦးချင်း ဥစ္စာ နေနဲ့ လူမှုရေး မြင့်မားမှုအတွက် ပြိုင်ဆိုင် ကြတာကို ကျွန်တော် စဉ်းစားနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ စစ်ရဲ့ ရေသောက်မြစ်ဖြစ် တဲ့ အဖွဲ့အစည်းချင်း ဘက်ပြိုင်ကြတာကို ကျွန်တော် စဉ်းစားနေတာပါ။

ဒီကိစ္စရပ်တွေမှာ ကမ္ဘာကြီးဟာ ပိုမို ကောင်းမွန်လာပြီလို့ မပြောနိုင်သေးပါဘူး။ လူရယ်လို့ နည်းပါးနေသေးပြီး လူမှုအဖွဲ့ အစည်း အစိုင်းအခဲ မဖြစ်သေးမီကတော့ ငတ်မွတ်မှုရှိတယ်။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် များ ရဲ့ အန္တရာယ်ရှိတယ်။ သို့သော် တွေးခေါ် မြော်မြင်မှု အလေ့အထဖြစ်လာတဲ့ အခါ ကျတော့ ငတ်မွတ်ခြင်းနဲ့ အန္တရာယ်တို့ ကင်းဝေးနေတဲ့ အချိန်တွေမှာ ပျော်ရွှင် မှုဟာ ဖြစ်နိုင်လာတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း ကြီး ပိုမိုစုဝေးလာတဲ့ အခါကျပြန်တော့ လူများစုကြီးအတွက် သောကမဲ့ ပျော်ရွှင်

မှု ကြားကာလဟာ ရှားပါးသထက် ရှားပါး လာတယ်။

အတိတ်က ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရတဲ့ လူ တွေရဲ့ ဒုက္ခ အစုအပေါင်းဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အစိတ်ကလောက် ဘယ်တုန်းကမှ မကြီးကျယ်ခဲ့ဖူးလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဂျူးတွေကို သုတ်သင်ဖို့ နာဇီတွေရဲ့ လှုံ့ ဆော်မှုရှိခဲ့တယ်။ ရုရှတောင်သူလယ် သမား သန်းပေါင်းများစွာ ငတ်မွတ်သေဆုံး ကြရတယ်။ အကြီးအကျယ် အပုတ်ချမှု တွေရှိခဲ့တယ်။ အဓမ္မ လုပ်အားစခန်းတွေ အများကြီး ရှိခဲ့တယ်။ ဒီမျှနဲ့ မကျေနပ် သေးတဲ့အလား ဒီစနစ်ကို တရုတ်ပြည်မှာ ဆက်ကျင့်သုံးခဲ့ကြပြန်တယ်။ အနောက် ထိုင်းနိုင်ငံတွေကလည်း ပျော်ရွှင်မှုတွေ တိုးပွားလာအောင် လုပ်ပြီး ချိန်ခွင်လျှာ ညီအောင် ညှိနေတယ်လို့လည်း ဟန်မ ဆောင်နိုင်ကြဘူး။ အကြောင်းကတော့ သူတို့အပေါ်မှာ အနုမြူဗုံး ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဗုံးအန္တရာယ်တွေက ရစ်ဝဲနေလို့ဖြစ်တယ်။ ခေတ်သစ်အကျဉ်းထောင်တွေမှာ ကျင့်သုံး လာကြတဲ့ ရက်စက်မှု အနုစိတ်ပုံစံတွေ ရှိနေတယ်။

ပိရမစ်တွေ တည်တဲ့ ခေတ်ကစပြီး မျက်မှောက်အထိ သမိုင်းကို လေ့လာ ကြည့်ရင် ဗြဟ္မစိုရ်တရား စောင့်ထိန်းသူ အတွက် အားတက်စရာ မကောင်းလှဘူး။ ခေတ်ကာလ အသီးသီးမှာ ကောင်းမွန် တာကို မမြင်တွေ့ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့လည်း လူ့အပြုအမူရဲ့ ပုံစံ ကို မပြောင်းလဲနိုင် ခဲ့ကြဘူး။ ဗုဒ္ဓက ခရစ် တော်ကဲ့သို့ပဲ အကြွင်းမဲ့ မေတ္တာကို သင် ကြားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် အပြီးသတ်မှာ အိန္ဒိယ ပြည်သားတွေက သီဝ (Siva) ကို သာ ပိုနှစ်သက်ခဲ့ကြတယ်။ စိန့်ဖရန်စစ်ရဲ့

တရားဟာ အင်မတန် ညင်သာခဲ့တယ်။ သို့သော် သူ့သာဝကတွေကတော့ ကြမ်းကြုတ်တဲ့ စစ်ပွဲဆင်နွှဲဖို့ လူသူစုဆောင်းခဲ့ကြတယ်။ လူ့သဘာဝမှာ ပြင်းထန်တဲ့ ရမ္မက်ကိုသာ တိမ်းညွှတ်မှုအားကောင်းတဲ့ အတွက် ဒါတွေကို ဆန့်ကျင်သူတွေမှာ အမြဲတစေ အမုန်းခံကြရတယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရားစနစ် တီထွင်ထားပုံကိုက ကြမ်းကြုတ်မှုဟာ မြင့်မြတ်သယောင် ဖြစ်နေခဲ့တယ်။

ဒီလို စဉ်းစားမှုတွေကြောင့် ကျင့်ဝတ်ကို နိုင်ငံရေးမှာ ကျင့်သုံးဖို့ ခက်သွားတော့တယ်။ ဘယ်လောက်ထိ ခက်သလဲဆိုရင် ရံဖန်ရံခါမှာ အချိုးနီးလို့တောင် ထင်မြင်ရတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ဟာ လူ့သမိုင်းမှာ ပထမဆုံးအဖြစ် လူသားမျိုးနွယ်ရဲ့ တည်တံ့မှုကြီးကိုယ်တိုင် လူတွေ ကျင့်ဝတ်စဉ်းစားမှု အပေါ် မူတည်နေတဲ့ အချိန်သမယကို ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီ ဖြစ်တယ်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့ဟာ အဖျက်ရမ္မက်တွေ ဆက်လက်ပွားများနေကြမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တတ်ကျွမ်းမှုတွေဟာ ပျက်စီးကိန်းကိုသာ ဆောင်ကြဉ်းလာမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် လူသားမျိုးနွယ်ဟာ လုံးဝ ပျက်သုန်းမှု အပြီးသတ် ကမ်းပါးမှာ ခေတ္တရပ်ပြီး စဉ်းစားလိမ့်မယ်လို့တော့ မျှော်လင့်စရာရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မုန်းတီးသူများရဲ့ ကောင်းစားရေးဟာ ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက် ဖြစ်တည်ရေးအတွက် ပေးရတဲ့ တန်ဖိုးအနေနဲ့ မများလှဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်ကောင်း ပေါက်လာကြ လိမ့်မယ်။

အဖျက်သဘောဆောင်တဲ့ ရမ္မက်တွေဟာ စစ်မှန်တဲ့ ပျော်ရွှင်မှုကို မပေးပါဘူး။ ကျွန်ုပ်တို့ရှင်တွေဟာ ပုန်ကန်မှုကို

ကြောက်နေကြရတယ်။ ပြိုင်ဘက်လက် နက်နိုင်ငံတွေဟာ စစ်ရှုံးမှုကို စိုးရိမ်နေကြရတယ်။ မတရားမှုနဲ့ အမြတ်အစွန်းရရှိထားသူ အားလုံးဟာ ရက်ရောတဲ့ ခံစားချက်တွေကို ချုပ်ထိန်းထားကြရမယ်။ လူ့ဘဝက ပေးလာမယ့် အကြီးမားဆုံး ပျော်ရွှင်မှု အချို့ကို မသိမမြင်ပဲ နေကြရလိမ့်မယ်။

လာမယ့် အခန်းတွေမှာတော့ ယဉ်ကျေးမှုကြီး စတင်ခဲ့ကတည်းက ရှိခဲ့တဲ့ အစုအဝေးလိုက် ရမ္မက်များရဲ့ ပဋိပက္ခနဲ့ ဒီပဋိပက္ခကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရတဲ့ ပျော်ရွှင်မှုဆုံးပါးခြင်း အကြောင်း စဉ်းစားကြပါမယ်။ လူတွေဟာ ဘာကြောင့် အသိဉာဏ်ကို သုံးပြီး ကမ္ဘာကြီးမှာ လူအနည်းစုကသာ စည်းစိမ်ခံရပြီး အများစုကြီးမှာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များထက်တောင် ဒုက္ခရောက်အောင် လုပ်ခဲ့ကြသလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြရပါမယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်ရတယ်ဆိုတာ နားမလည်မချင်း ကျင့်ဝတ်သဘောတရားတွေကို ထိရောက်အောင် လုပ်နိုင်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ လာမယ့် အခန်းများမှာ စိတ်ပျက်စရာတွေ တွေ့ရတယ်ဆိုရင် တစ်ခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လူသားကို ပျော်ရွှင်စွာ နေအောင် ဖျောင်းဖျနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းများ ရှာဖွေတွေ့ရှိရေးသာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။

အားလုံးကို ဒြိုလိုက်လျှင်တော့ ပြဿနာဟာ ဖြေရှင်းလို့ မရနိုင်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီမှာ အဓိက ဆွဲဆောင်မှုဟာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာကြီးမှားယွင်းနေတာကြောင့် ပိုမိုပျော်ရွှင်နေသူဆိုလို့ မဖြစ်စလောက်သာ ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒီအနည်းစုကလေးထဲမှာ ကြီးမားတဲ့

စာမျက်နှာ(၅၄)ဆို.

ဘာသာရပ်ရပ်ဆယ်၏ “လူမကြိုက်သောစာများ” စာအုပ်မှ

ပညာတတ်တို့၏ ပေါက်ကရအဏ္ဏေး

အပိုင်း (၅)

ဆိုးလှိုင်

**အရစ္စတိုတယ်သည် ဂုဏ်သတင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်ပါသော်လည်း
မဟုတ်က ဟုတ်က ဗလပွတွေ ထားခဲ့၏။ မြောက်လေသင့်ချိန်
ဆောင်းတွင်းကာလတွင် ကလေးပဋိသန္ဓေ ယူသင့်သည်။ ငယ်ငယ်
ရွယ်ရွယ် အိမ်ထောင်ရက်သားကျသူတို့ မိန်းကလေး မွေးလိမ့်မည်
စသည်ဖြင့် အရစ္စတိုတယ်က မိန့်ဆို၏**

တွေးရိုးတွေးစဉ်နှင့် မတူအောင် စဉ်းစား
တတ်သူသည် မှန်၏ဟု ထင်မြင်သော
ထိပ်တန်းတွေးခေါ် ပညာရှင်အချို့ ရှိပါ
သည်။ ဤကား အတွေးချော်ခြင်း ဖြစ်၏။
ဤအတိုင်းသာ မှန်ပါမူ သစ္စာ တရားရှာရ
သည့် ကိစ္စသည် အလွန်လွယ်ကူပေလိမ့်
မည်။ အမှားသည် မရေတွက်နိုင်သော
နည်းလမ်းအစုံဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။
ပေါကြောင်ကြောင် ပုဂ္ဂိုလ်များတွင်လည်း
လူကြိုက်နည်းသော အမှားကို လက်ခံသူ က
လူကြိုက်နည်းသော အမှန်ကို လက်ခံ
သူထက် များပြားနေ၏။ ကျွန်တော် တွေ
ကြုံဖူးသော လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ တစ်
ယောက်သည် တွေ့သမျှလူကို ဤသို့
ပြောလေ့ရှိ၏။ “ကိုယ့်လူနေကောင်းတယ်
နော်။ ရောဂါဖြစ်ရင် ဘုရားကုကုသတဲ့
နည်းနှစ်နည်း ရှိတယ်ခင်ဗျ၊ ခရစ်တော်
ကိုယ်တိုင် သုံးတဲ့နည်းနဲ့ ခရစ်ယာန်သိပ္ပံ
သမားအများစုရဲ့ လက်စွဲနည်းပဲ။ အဲ ကျုပ်
ကတော့ ခရစ်တော်ရဲ့နည်းနဲ့ ကုသတယ်”

ကျွန်တော်နှင့် တွေ့ပြီး သိပ်မကြာမီ
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငွေစာရင်းလိမ်မှုနှင့် ထောင်
ကျသွားရှာသည်။ ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်း
မှုအတွက် ဥပဒေက မျက်နှာသာ မပေးပါ။
ကျွန်တော့်အသိ စိတ်ရောဂါဆရာဝန်
(အရူးကု) တစ်ယောက် ရှိသေးသည်။ သူ
သည် ဒဿနိကဗေဒ လေ့လာပြီး တက္က
ဗေဒသစ် (new logic) တစ်မျိုးကို အခြား
သူများကို သင်ပေးနေ၏။ ယင်းအသိ
ပညာကို သူကုသပေးရသော အရူးများထံ
မှ သင်ယူရကြောင်း သူက ပြောင်ဝန်ခံ၏။
သူသေသောအခါ သူ၏ နည်းသစ်သိပ္ပံကို
ပို့ချမည့် ပါမောက္ခရာထူး တစ်နေရာ သူ
ဥစ္စာဖြင့် ခန့်ထားပေးရန် သေတမ်းစာရေး
ခဲ့သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ သို့ရာတွင်
ပါမောက္ခကို ထောက်ပံ့စရာ သူက အမွေ
ပစ္စည်းဘာမျှ မထားခဲ့ချေ။ သူရူး၏ တက္က
ဗေဒအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာသည် မူမမှန်
ဖြစ်တော့သည်။ တစ်ခါက ဒဿနဗေဒ
စိတ်ဝင်စားပါသည်ဆိုသူ တစ်ဦး ကျွန်တော့်

ထံလာပြီး ကျွန်တော်ရေးခဲ့သည့် စာအုပ်တွေထဲမှ ဘယ်စာအုပ်တွေကို ဖတ်သင့်ပါသလဲ၊ ရွေးပေးပါဟု ပြော၏။ ကျွန်တော်ပြောပြလိုက်ပါသည်။ သို့သော် နောက်တစ်နေ့တွင် သူပေါ်လာပြန်ပြီး စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်နေပါပြီ။ စာအုပ်ထဲတွင် သူနားလည် သဘောပေါက်သော အဆိုတစ်ရပ်သာ တွေ့ရပြီး ယင်းအဆို ကလည်း မှားယွင်းချွတ်ချော် နေသည်ဟု သူ ထင်ကြောင်း ပြောလာတော့သည်။ အဲဒီ မှားနေတဲ့အဆိုက ဘာပါလိမ့်ဟု ကျွန်တော်က ပြန်မေးသောအခါ သူက ဂျူးလီးယက်ဆီဇာ သေပြီလို့ ဆိုထားတာ မှားနေတယ်ဟု ဆိုလေသည်။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဤအဆို မှားယွင်းပါ သနည်းဟု ကျွန်တော်က ထပ်မံစောကြောသောအခါ သူက ဗြုန်းခနဲထရပ်ပြီး “အကြောင်းကတော့ ဗျာ ဂျူးလီးယက်ဆီဇာဆိုတာ ကျုပ်ပဲလေ” ဟုဆိုလေသည်။ ဤသည်တို့ကား ‘ကြောင်’ နေသည့် အတွက် အမှန်တရား (သစ္စာ) ကို သိသူ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဥပမာအချို့ဖြစ်ပါ၏။

သိပ္ပံပညာသည် လူအများ လက်ခံထားသော အစွဲများကို အမြဲတမ်း ကြုံတွေ့ကျော်လွှားခဲ့ရ၏။ ယခုအခါ စိတ်ပညာနယ်တွင် သိပ္ပံပညာက ရင်ဆိုင်ရမည့် တိုက်ပွဲတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်နေသည်။

လူ့သဘာဝကို အပြည့်အစုံ သိနားလည်ပါသည်ဟု ထင်သူများသည် ဖောက်ပြန်မှုများကို တွေ့သောအခါ ဘာမျှ မတတ်နိုင်အောင် ဖြစ်ရသည်။ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ကို သင်၍ရသော သင်ခန်းစာကို သင်ပေး၍မရသော ကလေးများရှိသည်။ မဟုတ်ကဟုတ်ကကို သည်းမခံတတ်သူက ဤကိစ္စမျိုး ကြုံသောအခါ အပြစ်ဒဏ်ပေး

တတ်သည်။ ကလေးကို ရိုက်နှက်မည်။ သင်ပေး၍ အကြောင်းမထူးပြန်သော် ပို၍ ရိုက်နှက်သည်။ ဤပြဿနာကို လေ့လာခဲ့သော ဆေးပညာရှင်များက ဒဏ်ပေးခြင်းသည် ပြဿနာကို ပို၍ခက်ခဲစေကြောင်း သိရှိပြီးဖြစ်၏။ ပြဿနာသည် ခန္ဓာဗေဒ နှင့် သက်ဆိုင်သည်လည်း ရှိ၏။ တစ်ခါ တစ်ရံ၌ စိတ်ပိုင်းနှင့် ဆိုင်တတ်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ မသိလိုက် မသိပါဖြစ်နေတတ်သော အစွဲကြီး စွဲနေသည့် ကလေး၏ မကြေနပ်မှုကြောင့်ဖြစ်ရာ ယင်းကို ဖြေဖျောက်မှသာ ပြဿနာ ပြေလည်သည်။ သို့သော် လူများစုသည် ကိုယ်စိတ်တိုင်းမကျသူကို ဒဏ်ပေးရလျှင် ကြေနပ်၏။ ဆေးပညာ အမြင်ကို အဓိပ္ပာယ်မရှိဟု မှတ်ယူတော့သည်။ ဝတ်ရုံချွတ်ကိုယ်လုံးဖော်တတ်သူများလည်း ဤအထဲတွင်ပါသည်။ သူတို့သည် ပြစ်မှုသင့်သဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ထောင်ကျခံရ၏။ သို့သော် လွတ်မြောက်လာလျှင် ဝတ်ရုံချွတ်ကိုယ်လုံးဖော် အပြစ်ကျူးလွန်ပြန်၏။ ဤရောဂါမျိုးကို ကိုင်တွယ်ရသော ဆရာဝန်တစ်ဦးက ကျွန်တော်ယုံကြည်အောင် ပြောပြဖူးသည်။ ဤရောဂါကုနည်း လွယ်လွယ်ကလေး ဖြစ်သည်။ ဘောင်းဘီကို ရှေ့မှ ကြယ်သီးတပ်အစား နောက်မှကြယ်သီးတပ်ကို ဝတ်ပေးလိုက်လျှင် ရောဂါပျောက်ကင်းမည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် ဤနည်းကို စမ်းသပ်သုံးစွဲခြင်း မရှိချေ။ အကြောင်းမှာ လူအများ မကြေမနပ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုသော် လူကောင်းတို့ ကျူးလွန်မည့် ပြစ်မှုကို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းဖြင့် ဟန့်တားနိုင်ပေရာ သည်။ သို့သော် စိတ်ဝေဒနာအခြေခံသော

ပညာတတ်တို့၏ ပေါက်ကရအတွေး

၅၁

မူမမှန်မှုကို ပြစ်ဒဏ်က ဘာမျှတတ်နိုင် ဖွယ်ရာ မရှိချေ။ ဤအကြောင်းကို ယခု သဘောပေါက် နားလည်စပြုပါပြီ။ လိုချင် လို့ ခိုးသော သူခိုးနှင့် အထူးအဆန်းဖြစ် သော စောရနက္ခတ်နှင့် မွေးလာသည့် ဗီဇ သူခိုးကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်ပါပြီ။ အရူး လူသတ်သမားကိုလည်း သာမန်လူသတ် သမားနှင့်မတူ သီးခြားစဉ်းစားနေပါပြီ။ သို့သော် လိင်ပြစ်မှုများမှာ အလွန်မနှစ် မြို့ဖွယ် ဖြစ်ပေရာ ပြစ်ဒဏ်မပေးဘဲ ဆေးပညာနှင့် မကုသနိုင် ဖြစ်ဆဲပင်ဖြစ် ၏။ မကျေချမ်းစိတ်သည် လူထုအင်အား တစ်ရပ် ဖြစ်သော်ငြားလည်း ဆေးပညာ ဖြင့်သာ ကုစားရမည့် ပြစ်မှုများတွင် အန္တရာယ် ဖြစ်နေတော့သည်။

အလားတူ ကိစ္စများသည် နိုင်ငံလိုက် ချီပြီးလည်း ဖြစ်သေး၏။ ၁၉၁၄-၁၈ ကမ္ဘာ စစ်အတွင်းက ဂျာမန်များအပေါ် လူထုက မကျေချမ်းနိုင်ဖြစ်ပြီး သူတို့ စစ်ရှုံးသော အခါ အကြီးအကျယ် ဒဏ်ခတ်ခဲ့ ၏။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်တွင်း ကာလတွင် ဗာဆိုင်း စစ်ပြေငြိမ်းရေး စာချုပ်မှာ ညင်ညင် သာသာ ရှိလွန်းသည်။ ဂျာမန်တွေကို သင်ခန်းစာပေးလောက်အောင် မပြင်းထန် ခဲ့ဟု ပြောဆိုဆွေးနွေးလာသည်။ ဒီတစ် ကြိမ်တော့ မှတ်လောက်အောင် လုပ်ရ မည်ဟု ဆိုကြ၏။ ကျွန်တော်၏ အမြင် အရမူ သာမန်ဂျာမန်လူထုကို ရာဇဝတ် ကောင်တွေဟု မမြင်ဘဲ အရူးတွေဟု မှတ် ယူလိုက်ပါက ဂျာမန်တို့၏ အကြမ်းဖက်မှု ကို ဟန့်တားနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိပေမည်။ အရူး ဆိုသည်က ပြစ်ဒဏ်ပေး၍မရ၊ ဆင်ခြင် တုံတရားနှင့် ဆက်ဆံရမည်။ ဆင်ခြင်တုံ တရားရှိပါမူ အရူးကို ကျေနပ်အောင် ပျော်ရွှင်နေအောင်သာ လုပ်ပေးရန် ဖြစ်

ပေသည်။ အရူးလူသတ်သမားကို မကျေ မနပ်ဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့သော် ပို၍သာ လူသတ်တော့မည်ကို လူတိုင်းသိသည်။ မှန်ပါသည်။ နာဇီတွေထဲတွင် ရာဇဝတ် ကောင် စစ်စစ်တွေ အများကြီး ပါဝင်ပါ သည်။ သို့သော် ရူးသွပ်သူတွေလည်း များ ပြားပါလိမ့်မည်။ ဂျာမဏီကို အနောက် ဥရောပတွင် ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေရာ ပေးမည်ဆိုက သူတို့မှာ အပြစ်ရှိသည်ဟူ သော အစွဲကို အပြီးစွန့်လွှတ်ရပေမည်။ အပြစ်ပေး ဒဏ်ခတ်ခံရသူသည် သူ့ကို အပြစ်ပေးသူအပေါ် အခဲမကြေလှ၏။ ဂျာမန်တို့က လူမျိုးကွဲတွေအပေါ် အမုန်း စိတ် မကုန်သေးသမျှ ငြိမ်းချမ်းရေးသည် အလားအလာ မရှိသေးချေ။

လူရိုင်းများ သို့မဟုတ် ရှေးဘက်ဘီ လုံသား (Babylonians) နှင့် အီဂျစ်သား (Egyptians) များ လက်ခံသော ယုံကြည် မှုများကို ကြည့်လျှင် အံ့ဩလောက်ဖွယ် ထင်မိထင်ရာတွေ ဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ရ ၏။ သို့သော် ထိုနည်းလည်းကောင်း ထင် မိထင်ရာ ယုံကြည်မှုများကို ယခုခေတ်၌ အယဉ်ကျေးဆုံး ခေတ်အမှီဆုံးဆိုသော နိုင်ငံများမှ ပညာတတ်များက လက်ခံ ထားသည်များ ရှိနေ၏။ မတ်လဖွားများ သည် ကံဆိုးသူများဖြစ်သည်။ မေလဖွား များသည် စိတ်အားငယ် စိတ်ထိခိုက်လွယ် သူများ ဖြစ်သည်ဟု အမေရိကန်တွင် အသေအချာ ပြောကြားသည်ကို ကျွန် တော် ကြားခဲ့ရ၏။ ဤအယူသည်းမှုများ ဘယ်လို ဖြစ်လာသည်ကို ကျွန်တော် မသိ ပါ။ သို့သော် ဘက်ဘီလိုနီယန် သို့မဟုတ် အီဂျစ် အကိုးကွယ်ခံ လူတန်းစားပုံပြင်မှ ဆင်းသက်ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ ယုံကြည် မှုများသည် လူ့အပေါ်လွှာတွင် စတင်

ဖြစ်ပေါ်၏။ နောက်တော့ မြစ်ထဲကညွန့် ပမာ တဖြည်းဖြည်း ပညာနိမ့်ရာ အောက် အလွှာသို့ သက်ဆင်းတော့သည်။ အောက် ခြေအထိ ရောက်ရန် နှစ်ပေါင်း ၃၀၀၀-၄၀၀၀ ကြာကောင်း ကြာမည်။ အမေရိကန်တွင် လူမည်း ကျွန်မက ပလေတိုထံ မှ တိုက်ရိုက်လာသော စကားကို ဆိုသံ ကြားနိုင်၏။ သူ့စကားသည် ပညာရှိ သုခမိန်တို့ ပလေတိုထံမှ ကိုးကားချက်များ ၏ အပိုင်းအစ မဟုတ်ချေ။ ပလေတိုဆိုခဲ့သော တောက်တီးတောက်တဲ့ စကားတွေကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဥပမာ ဤဘဝ၌ ပညာမရှာမှီး မဆီးပူးသူသည် နောက်ဘဝ၌ မိန်းမဖြစ်လတ္တံ့ဟု ပလေတိုဆိုခဲ့သော စကားလို အဆိုအမိန့်တွေ ဖြစ်သည်။ ဒဿနဗေဒ ပညာရှင်ကြီးများအကြောင်း ဝေဖန်ဆွေးနွေးသူ အပေါင်းက သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးစွာဖြင့် ဤသို့သော အဓိပ္ပာယ်မဲ့ အဆိုအမိန့်များကို လစ်လျူရှုလေ့ ရှိသည်။

အရစ္စတိုတယ်သည် ဂုဏ် သတင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်ပါသော်လည်း မဟုတ်က ဟုတ်က ဗလပွတွေ ထားခဲ့၏။ မြောက်လေသင့်ချိန် ဆောင်းတွင်းကာလ တွင် ကလေးပဋိသန္ဓေ ယူသင့်သည်။ ငယ် ငယ်ရွယ်ရွယ် အိမ်ထောင်ရက်သား ကျသူ တို့ မိန်းကလေး မွေးလိမ့်မည် စသည်ဖြင့် အရစ္စတိုတယ်က မိန့်ဆို၏။ မိန်းမတို့သွေး သည် ယောက်ျားသွေးထက် မည်းညစ် သည်ဟုလည်း ဆို၏။ ဝက်သက်ပေါက် သော သတ္တဝါသည် ဝက်သာဖြစ်သည်။ အိပ်မပျော်ရောဂါရသည့်ဆင်ကို ပခုံး၌ ဆား၊ သံလွင်ဆီနှင့် ရေဖြင့် ပွတ်ပေးအပ် ၏။ မိန်းမမှာ ယောက်ျားထက် သွား ချောင်းရေနည်းသည် စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ဒဿနိကဆရာ

အပေါင်းက အရစ္စတော်တယ်ကို အခေါင် အထွဋ်ပဏ္ဍိတကြီး ဖြစ်ပေသည်ဟု မှတ်ယူကြလေသည်။

ရက်ရာဇာနှင့် ပြဿဒါးနေ့များနှင့် ပတ်သက်သော အယူသည်း အစွဲအလမ်း များသည် အရပ်ဒေသတိုင်းတွင် ရှိ၏။ ရှေးခေတ်တွင် ထိုအယူတို့သည် စစ်ဗိုလ် ချုပ်တို့၏ စစ်ရေးအမိန့်ကို အဆုံးအဖြတ် ပေး၏။ ကျွန်တော်တို့ မျက်မှောက်တွင် သောကြာနေ့နှင့် ၁၃ ဂဏန်းကို အညံ့ ထားသော အယူသည် ရှင်သန်အား ကောင်းနေဆဲ ဖြစ်၏။ သင်္ဘောသားတို့က သောကြာနေ့တွင် ခရီးမစချင်ကြ။ ဟိုတယ်များစွာတွင် ၁၃ ထပ်ဟူ၍ မရှိ အောင် စီမံထားသည်။ ပညာကြီးဉာဏ် ကြီးသူတို့ပင် တစ်ချိန်က ၁၃ နှင့် သောကြာ အယူစွဲကို ယုံခဲ့ကြ၏။ ယခု တော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယင်းတို့ကို ဥပါဒ် ကင်းသော အသိဉာဏ်ယွင်းမှု အဖြစ် လက်ခံနေ၏။ သို့သော် ယနေ့ကာလ ပညာရှိတို့ ယုံကြည်သော အယူအမြောက် အမြားသည် နောင်အနှစ် ၂၀၀၀ ကြာ ကာလရောက်သော အခါအလားတူ အသိဉာဏ်ယွင်းမှု (မိုက်မဲမှု) ဟူ၍ ဖြစ် လာချေဦးမည်။ လူသည် ယုံလွယ်သော သတ္တဝါဖြစ်၏။ ယုံမှတ်စရာရှိမှလည်း နေတတ်၏။ ယုံလောက်အောင် အကြောင်း မခိုင်လုံလင့်ကစား အမှားမှား အယွင်းယွင်းကို ယုံကြည်ရမှ ကျေနပ်တတ် ၏။

“သဘောတရား” နှင့် “သဘာဝကျ သမျှ” ကို ယုံမှတ်ခြင်းသည် အမှားများစွာ ၏ ပင်ရင်း ဖြစ်နေသည်။ ဆေးပညာ လောကတွင် ဤအယူမှားများ ရှိခဲ့သည်။ ယခုလည်း တစ်ခုသော အတိုင်းအတာထိ

ပညာတတ်တို့၏ ပေါက်ကရအတွေး

၅၃

ရှိနေဆဲဖြစ်၏။ လူ့ခန္ဓာသည် သူ့အတိုင်း ထားပါက အတိုင်းအတာ တစ်ရပ်အထိ မိမိကိုယ်ကို ကုနိုင်သော ကိုယ်ခံအားရှိ၏။ ထိခိုက်ရန် အသေးစားတို့ အလိုအလျောက် အနာပျောက်သည်။ အအေးမိလျှင်လည်း အလိုလိုသက်သာသည်။ အပြင်းစား ရောဂါများလည်း ဆေးဝါးမပါဘဲ တစ်ခါတစ်ရံ ပျောက်ကင်းသက်သာတတ်၏။ သို့သော် သဘာဝကုထုံးကို ဆေးဝါးထောက်ကူ ပေးသော် ကောင်း၏။ အနာကို မသန့်စင်ပါက ထိခိုက်နာသည် ပြည်တည်ပြီး အနာဝင်နိုင်၏။ အအေးမိရာမှ အဆုတ်ရောင်ရောဂါ ဖြစ်လာနိုင်၏။ အပြင်းစားရောဂါ ဖြစ်သောအခါ ဘာမျှလုပ်ရန် မစွမ်းသာသော ခရီးသည်နှင့် စွန့်စားလေ့လာရေး သမားတို့ကသာ မကုသဘဲ ထားသည်။ ယခုအခါ “သဘာဝကျ” နေသော ထုံးစံများသည် ရှေးက “သဘာဝမကျ” ခဲ့ချေ။ ဥပမာ အဝတ်ဝတ်ဆင်ခြင်းနှင့် ဖွတ်လျှော်ခြင်းတို့ ဖြစ်၏။ အဝတ်အစား မဝတ်သေးမီက လူတို့သည် အအေးပိုင်းဒေသတွင် မနေနိုင်ကြချေ။ သန့်ရှင်းစင်ကျယ်မှု စိုးစဉ်းမျှမရှိသော နေရာတွင် တိုက်ဖို့ကဲ့သို့သော ရောဂါမျိုးစုံ ဖိစီး၏။ အနောက်နိုင်ငံတို့ကား ဤရောဂါဘေးမှ ကင်းခဲ့ပြီ။ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းကို “သဘာဝနှင့်ဆန့်ကျင်မှု” အဖြစ် ကန့်ကွက်ခဲ့၏။ ယခုလည်း လက်မခံသူ ရှိသေး၏။ သို့သော် ကန့်ကွက်သံတို့မှာ တညီတညွတ်တည်း မဟုတ်။ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ဖြစ်၏။ အရိုးကြိုးလျှင် ပင်ကိုယ်သဘာဝအတိုင်း ပြန်ဆက်လိမ့် မည်ဆိုသည်ကို မည်သူမျှ လက်မခံနိုင်ချေ။ ချက်ပြုတ်ပြီး အစာကို စားသောက်သည်မှာ “သဘာဝမကျ” ပါ။ နေအိမ်ကို မီးဖို နှင့်

အနွေးဓာတ်ပေးသည်ကလည်း သဘာဝအလုပ် မဟုတ်ပါ။ တရုတ်ဒဿနဗေဒ သုခမိန်ကြီး လောဇီ (Lao-tse-600 BC) ကလည်း လမ်း၊ တံတား၊ လှေ၊ သင်္ဘောတွေကို “အသဘာဝ” ပစ္စည်းများအဖြစ် ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ပြောမရသောအခါ မကျေမချမ်းဖြစ်ပြီး တရုတ်ပြည်မှ ထွက်သွားကာ အနောက်ဒေသ လူဝိုင်းတို့နှင့် သွားရောက်နေထိုင်လေသည်။ ပေါ်ပေါက်လာသမျှ ယဉ်ကျေးမှု ခြေလှမ်းသည် ပေါက်ဖွားပြီး မကြာမီ အရှုတ်ချ အဝေဖန် ခံရသည်ချည်း ဖြစ်၏။

ပဋိသန္ဓေ တားဆီးမှုကို ဆန့်ကျင်ရာ၌ အများဆုံး အကြောင်းပြချက်မှာ “အသဘာဝအလုပ်” ဖြစ်သောကြောင့် ဟူ၏။ (တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် အဗြဟံစရိယသီလသည် သဘာဝနှင့် ဆန့်ကျင်ပေသည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ဆိုခွင့် မရှိချေ။ ကျွန်တော် စဉ်းစားမိသမျှ တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းရင်းမှာ ယင်းသီလသည် အသစ်အဆန်း မဟုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေ၏။) မာသူ (Malthus) က လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ရန် နည်းလမ်းသုံးသွယ်သာ တွေ့မြင်ခဲ့၏။ သီလထိန်းခြင်းကတစ်ရပ်၊ အကုသိုလ်အလုပ်ကတစ်ရပ်၊ မွဲတေသော ဒုက္ခကတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ သီလထိန်းနည်းဖြင့် လူဦးရေ အတိုးရပ်ရန်မှာ လူများစုလက်ခံ ဖွယ်မရှိကြောင်း သူဝန်ခံ၏။ အကုသိုလ်အလုပ် (တစ်နည်း ပဋိသန္ဓေတားခြင်း) ကိုမူ သာသနာ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သူ မာသူက မနှစ်မြို့နိုင်ချေ။ မွဲတေဆင်းရဲ ဒုက္ခတစ်လမ်းသာ ပွင့်တော့သည်။ မာသူကိုယ်တိုင်ကမူ မပူမပင် မကြောင့်မကြ နေရသူဖြစ်လေရာ လူများစုကြီး၏ ဆင်းရဲဒုက္ခကို စိတ်အေးအေးဖြင့် စဉ်းစားခံစားကြည့်၏။ ဒုက္ခ

ကင်းဝေးရေး ကြံဆသော လူမှုပြုပြင်ရေး သမားတို့၏ အမှားများကို ဝေဖန်ထောက် ပြ၏။ ခေတ်သစ် ပဋိသန္ဓေတားဆီးမှု ဆန့်ကျင်သူ ဘာသာရေးသမားတို့မှာ (မာသူလောက်) ရိုးစင်းမှုမရှိချေ။ စားမည့် ပါးစပ် မည်မျှများများ ဘုရားကကျွေးလိမ့် မည်ဟု ယုံကြည်ဟန်ဆောင်ကြသည်။ ဘုရားသခင်သည် ပေါက်ဖွားသမျှ ပါးစပ် တွေကို မကျွေးခဲ့ဖူးကြောင်း သူတို့ မေ့ လျော့နေ၏။ လူထုကို ပစ်ထားသဖြင့် သန်းချီ၍ အငတ်ဘေးနှင့် သေခဲ့ကြသည် ကို မေ့နေကြ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် သူတို့ပြောသမျှကို တကယ်ယုံကြည်၍ ပြောခြင်းဖြစ်ခဲ့သော် ခို့ဘုရားက ကြည့် မနေတော့ဘူး တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြဖို့ မလို သေးဖူးလို့ အခုထိ ယူဆခဲ့ပေမယ့် ဒီအချိန် ကစပြီး ဘုရားက တန်ခိုးပြတော့မယ်” ဟု ထင်မြင်ယုံကြည် နေသည်ဟုဆိုရတော့ မည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း “ဒီဘုံနိမ့်မှာ လတ်တလော ဒုက္ခခံစားရတာ အရေးမ

ဟုတ်။ တမလွန်ကသာ အရေးကြီးတယ် မဟုတ်လား” ဟု သူတို့က ဆိုကောင်းဆို လိမ့်ဦးမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်လည်း သူတို့လက်ခံသော ဓမ္မဒေသနာအရဆို လျှင် ပဋိသန္ဓေတားဆီးမှုကို ဟန့်တားပိတ် ပင်သဖြင့်သာ လူ့ဘဝ ကြုံကြိုက်ခွင့်ရရှာ သော ကလေးသူငယ် အများစုသည် ငရဲ ကျရမည့်သူများ ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်း များကြောင့် သူတို့သည် ကမ္ဘာမြေဝယ် ဘဝအဆင့်မြှင့်တင်ရေးကို ဆန့်ကျင်သူ များဟု မှတ်ယူရတော့မည်။ လူသန်းပေါင်း များစွာတို့ ထာဝရဆင်းရဲနှင့် နေရခြင်းကို သူတို့က အကောင်းထင်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် မာသူသည် အကြင်နာရှိပုံရပါ၏။

မူရင်းစာတမ်း - An Outline of Intellectual Rubbish in Unpopular Essays, Bertrand Russell (Simon and Schusten, 1964) မှ ပြန်ဆိုပါသည်။

ဘိုးလှိုင်

စာမျက်နှာ(၄၈)မှ

အာဏာရှိနေသူတွေ ပါဝင်နေတာ မှန်ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့အာဏာ ရှိနေတာ ဟာ လူတွေ မျက်စိကန်းနေကြလို့သာ ဖြစ် တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရမ္မက်တွေကို ပြောင်းလဲလို့ မရနိုင်ဘူးလို့ လက်ခံထားတဲ့ အသိဉာဏ်ကြောင့်ပဲ။ ကမ္ဘာကြီးဟာ လက်ရှိ ဆုတ်ကပ်ကြုံနေရတာ ဖြစ်တယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အလိုရမ္မက်တွေ ဟာ ပြောင်းလဲလို့ မရနိုင်တာတွေ မဟုတ် ကြဘူး။ ဒီလို ပြောင်းလဲဖို့ တတ်ကျွမ်းမှု အများကြီးတောင် မလိုပါဘူး။ တချို့သော ဘက်တွေမှာ ထူးထူးခြားခြား ကျွမ်းကျင်မှု ရှိတဲ့ လူသားမျိုးနွယ်ဟာ ပျက်စီးလောက်

အောင်တော့ မိုက်မဲလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် မယုံကြည်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်ဟာ ဝိပုတ္တိခေတ်ပဲ။ သို့သော် ဒီက ပေါက် ဖွားလာတဲ့ ကြောက်စိတ်တွေဟာ ဉာဏ် ပညာရဲ့ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ လူသားမျိုးနွယ်ဟာ အန္တရာယ် ထူပြောတဲ့ နှစ်ကာလတွေကြားမှာ စိတ် ပျက်အားငယ် မသွားသင့်ဘူး။ အတိတ်က ရှိခဲ့သမျှထက် အများကြီး သာလွန်ကောင်းမွန်တဲ့ အနာ ဂါတ် မျှော်လင့်ချက်ကို မွေးမြူ ထားကြ ရမယ်။ ဒါဟာ မဖြစ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေက ရွေးချယ်ရင် ဖြစ်နိုင်တယ်။

မောင်ရဲခိုင်

၉၀ နီးကြီးတစ်ဦး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ဦးဆွေတင် (D.S.C)

ယခင်လမှအဆက်

(၃) ရေတပ်တိုက်ပွဲများ

ကျွန်တော် သင်္ဘောပေါ်ရောက်ပြီး တစ်နှစ် မပြည့်ခင် အီတလီတောင်ပိုင်း Aegean Sea သို့ ဝင်ရောက်စဉ် လပြည့်နေ့ သန်းခေါင်ကျော် ၂ ချက်တီး၌ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောတော်ပီဒို အပစ်ခံရပါသည်။ သို့သော် သင်္ဘောပိုင် အင်အားဖြင့်ပင် လေကြောင်း အကာအကွယ်ရှိသော မော်လတာကျွန်းသို့ သွားရောက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အရင် ပျံသန်းနိုင်သော လေယာဉ်အားလုံးကို သင်္ဘောမှ ထွက်ခွာစေခဲ့ပါသည်။ မော်လတာကျွန်း ဆိပ်ကမ်းရောက်ရောက်ချင်း၊ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် အားလုံးချပြီး သင်္ဘောသားအားလုံးလိုလိုကိုလည်း မော်လတာကျွန်း၌ ထားခဲ့ပါသည်။ သေဆုံးသွားသော ရဲဘော် (၇) ဦး၏ ဈာပနအခမ်းအနားကိုလည်း ထိုည၌ပင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

စစ်ကြီးပြီးတော့မှ အထက်ပါတိုက်ပွဲ မည်မျှ အရေးကြီးကြောင်း သိရပါသည်။ စစ်သင်္ဘော H.M.S 'King George VI' ၏ အမြောက်များ နေ့ခင်းကြောင်တောင်ရန်သူတော်ပီဒို ဗုံးကြဲ လေယာဉ် ၁၂ စင်းကို ဖြိုခွင်းကြောင်းကိုလည်း လျှို့ဝှက်ထားခဲ့ပါသည်။ 'The Man Who Never Was' ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို ကြည့်ပြီးတော့မှ အေဂျင်ပင်လယ် Taranto အနီး လသာ

သော ညတစ်ည စွန့်စားခဲ့ခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ် ပေါက်လာ၏။

မော်လတာ ပြုပြင်ရေး အလုပ်ရုံ တွင် သင်္ဘော၏ ပျက်စီးသွားသော နေရာတစ်ဝိုက်က ၄ လက်မသံချပ်မှ မူလီတို့ကို ထုတ်၊ ကောက်ကွေးသွားသော သံပြားတို့ကို ဖြတ်၊ ဟင်းလင်းဖြစ်နေသော အပေါက်ကြီးကို အမိုးကာ၍ သံဂဟေ ဆော်၏။ တန်ထောင်ပေါင်းများစွာသော ပင်လယ်ရေထိုအခန်းထဲ၌ လူးလို့မ့်နေရာ ထိုသို့ လူးလို့မ့်တိုင်း ကျွန်တော်တို့ပါ အပြင်၌ လိုက်ပါလူးလို့မ့်သည်မှာ ရယ်စရာ ကောင်းလှ၏။ ဤကဲ့သို့ သင်္ဘောကြီးသည် အတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာကို တောင်ဘက်ယွန်းယွန်း ဖြတ်သန်းသွားခဲ့၏။ ဂျာမန်ရေငုပ် သင်္ဘောများ၏ အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ရန် Destroyer အချို့က လိုက်ပါစောင့်ရှောက်၏။ သင်္ဘောပြင်ဆင် ပစ္စည်းလဲလှယ်ရန် သွားရောက်သည့် နေရာမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဗာဂျီးနီးယား ပြည်နယ်ရှိ Norfolk မြို့ဖြစ်၏။ လမ်းခရီးတွင် Bahamas ၌ ရက်အနည်းငယ် ရပ်နား၏။ လူအများအပြားက မြန်မာ၏ ထိုစဉ်က အခေါ် Burma နှင့် လွဲမှားသည့် နေရာဖြစ်၏။ စစ်ကြီးအတွင်းက ဝင်ဆာ မြို့စားကြီး ဘုရင်ခံလုပ်သွားသည့် နေရာ ဖြစ်၏။

လေကြောင်းအင်ဂျင်နီယာ Digger ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် ကျွန်တော် သင်္ဘောပေါ်၌ လူအနည်းငယ်နှင့် ကျန်ခဲ့၏။ (ဩစတေးလျံတိုင်းလိုလို Digger ဟု အမည်ပေးခံရ၏။) ကျွန်တော်သည် အမေရိကန် ရေတပ် လေယာဉ်လုပ်ငန်း အကြောင်း သိချင် သင်ချင်၏။ ဘယ်သူကမှ မပြောသော်လည်း ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောတွင် Hellcat, Avenger စသော အမေရိကန် လေယာဉ်သစ်များ အသုံးပြုရမည်ကို သိနေ၏။ သို့ကြောင့် ကျွန်တော်ကပင် စတင်၍ ၎င်းလေယာဉ်များ အကြောင်း သိရှိရန် အင်ဂျင်နီယာ သင်တန်းများကို တက်ရောက်ခဲ့၏။ စက်ပစ္စည်းသစ်များ ရရှိရေး သို့တည်းမဟုတ် ရှိပြီးသားတို့ကို ပြုပြင်ရေးမှာ ကျွန်တော်တို့ တာဝန်ဖြစ်၏။ လေယာဉ်သစ်တို့ကို ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုရန် ဖြစ်၏။ လေယာဉ်သစ်တို့ ကုန်းပတ်ကျယ်ပေါ် တောင်ပံနှင့် အခြားပစ္စည်းကြီးများ တင်နိုင်ချေရန် ညှိနှိုင်းပေးရမည် ဖြစ်၏။ ဥရောပစစ်ပွဲမှာ မကြာမီ ပြီးဆုံးမည်ဖြစ်သဖြင့် သင်္ဘောကို အီကွေတာ အပူပိုင်းဇုန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် အလားအလာရှိသောကြောင့် သံမဏိချပ်ခံ လေယာဉ်အတက်အဆင်း ကုန်းပတ်အောက်တည့်တည့်၌ တည်ရှိသော စက်ပစ္စည်း ပြင်ဆင်ခန်းကို အပူဓာတ်မှ အကာအကွယ်ပေးဖို့ လိုမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် စဉ်းစားမိ၏။ နောင်အခါ၌ လေယာဉ်ထိန်းသိမ်းရေး တပ်သားတို့ ကျေးဇူးတင်စရာ ဖြစ်လာ၏။

အခြား သင်္ဘောများမှာထက် သက်တမ်းရှည်၍ ကုန်းပတ်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးကျဆုံးမှာ ပြောင်းနိုင်ရွှေ့နိုင်သော ကုန်တင်ကုန်ချမောင်း ဖြစ်၏။ စင်တီဂရိတ်

၄၂၅ မှ အရည်ပျော်သော အမဲဆိကို အမေရိကန် ရေတပ်ဆိုင်ရာ ကျွန်တော် အများကြီး မှာယူခဲ့၏။ Norfolk ၌ ရပ်နားစဉ် ကုန်တင်ကုန်ချ မောင်းကို ၎င်းအမဲဆိကောင်းကောင်း သုတ်ခဲ့၏။ ထို့ပြင် ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူတို့ မစဉ်းစားမိသည့် ကိစ္စတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့၏။ ၎င်းမှာ ထိုအမဲဆိကို ခဲမပါသော ဓာတ်ဆီရိုးရိုးဖြင့် ဖျော်၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြိုးများနှင့် လမ်းလွှဲခလုတ်တို့ကို သုတ်ပေး၏။ ဤကိစ္စကို မည်သူ့ကိုမျှ မပြောခဲ့။ ထင်ရာလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

အီတလီ၏ တောင်ဘက် အေဂျင်ပင်လယ်သို့ လသာသော ညတစ်ည ကျွန်တော်တို့ အရမ်းဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်းမှာ ဂျာမန်တို့အား ဒုတိယ စစ်မျက်နှာကို ထိုပတ်ဝန်းကျင်၌ ဖွင့်မည်ဟု ထင်မှားစေရန် ဖြစ်ကြောင်းက စစ်ကြီးပြီးတော့မှ သိ၏။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ 'The Man Who Never Was' ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကား ရိုက်ကြ၏။

ဗြိတိသျှ ရေကြောင်းလေတပ်မှ အရေးကြီး ပုဂ္ဂိုလ်ပမာ အမေရိကန်တစ်ခွင်သွားလိုရာသွား၍ နောင်အသုံးပြုရမည့် ရေတပ်လေယာဉ်သစ်တို့ကို ကြည့်လိုရာ၌ ကြည့်ခွင့်ရရှိခဲ့ခြင်းမှာ ဝမ်းသာစရာပင်။ မိမိအစီအစဉ်ကို မိမိကြိုက်သည့် အချိန်၌ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့၏။ အကြောင်းမှာ သင်္ဘောဘယ်ဘက်သို့လှည့်လှည့်လည်လည် တည်ဆောက်ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ မည်သူကမျှ ကျွန်တော့်အား အမိန့်မပေး။ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘော သူတို့သင်္ဘောကျင်း၌ ရောက်နေခြင်းကြောင့် အမေရိကန်တို့သည် ဗြိတိသျှ လေယာဉ်တင် သင်္ဘောတို့၏ သံချပ်ကာ ကုန်းပတ်ရှိခြင်း၏ အကျိုးကိုလည်း သိရှိနားလည်သွား၏။

၁၉၄၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့ 'D'

၉၀ နီးကြီးတစ်ဦး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

Day မတိုင်မီ အဆင်သင့် ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း၊ စစ်ရေးသာသဖြင့် Hellcat, Avenger သည် အင်္ဂလန်၏ မြောက်ဘက် အကျဆုံး ဆိပ်ကမ်း Scarpa Flow မှ ထွက်ခွာ၍ အိန္ဒိယပင်လယ်၊ ထိုမှတစ်ဖန် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာသို့ သွားရောက်ခဲ့၏။ ထိုအခါ၌ ဂျပန်လေယာဉ် အကောင်းဆုံး ထက်သာသော Hellcat နှင့် Avenger အပြည့်အစုံ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောပေါ်၌ ရှိနေပေပြီ။ ၎င်း၏ သံချပ်ကုန်းပတ်သည် အမေရိကန် လေယာဉ်တင် သင်္ဘောတို့ထက် ဂျပန်ခါမိခါဖဲ တိုက်လေယာဉ်တို့အား ခုခံအားပိုရှိ၏။ အရွယ် ပိုငယ်သော်လည်း ပိုမြန်၏။

ပထမဆုံးသော အဏုမြူဗုံး ဟိရောရှီမ မြို့ပေါ် ကျသောအခါ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောသည် မိုင် ၁၈၀ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှိနေခြင်းကြောင့် အဏုမြူအား ပြန်ကျခြင်းကို ပထမဆုံး အတွေ့အကြုံ ရှိခဲ့၏။ အဏုမြူဗုံးကြောင့်ပင် ဂျပန်စစ် ပြီးဆုံးသွားရ၏။

ထိုနေရာမှ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၊ နယူးဆောက်ဝေးလ်ပြည်နယ် ဆစ်ဒနီမြို့သို့ သွားနေစဉ်ပင် ဘုရင့်ရေတပ်မတော်သည် ကတိတည်စွာ ကျွန်တော်၏ကိုယ်စား လေကြောင်းအင်ဂျင်နီယာ တစ်ဦးကို သင်္ဘောပေါ်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ခေါ်ယူလိုက်၏။ နာဂါဆကီးမြို့ပေါ် အဏုမြူဗုံးချပြီးလျှင် ဂျပန်လက်နက်ချတော့မည်ကို သူတို့သိရှိနေပြီးဟန် တူ၏။ ကျွန်တော်၏ တာဝန်လည်း ကျေပြန်ပြီဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောသည် ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုရာသို့ သွားရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော့်အား (P & O 'Orontes' ဇိမ်ခံသင်္ဘောကို စစ်သားတင်သင်္ဘော

အဖြစ် ပြောင်းလဲထားသည့်ပေါ်သို့ တင်၍ ယူကေအိမ်သို့ ပြန်ပို့လေသည်။ ထိုသင်္ဘောပေါ်၌ ဘာတွေစဉ်းစားမိသည်ကို ပြန်မမှတ်မိချင်တော့ပါ။

လန်ဒန်မြို့ရှိ ရေကြောင်းဌာနချုပ် ပြန်ရောက်တော့မှ ၎င်းတို့၏ ရေတပ်မတော် အရာရှိများကြား မြန်မာဆို၍ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ရှိကြောင်း စဉ်းစားမိ၏။ ၁၉၄၆ ခု နှစ်သစ်ကူးဘွဲ့ တံဆိပ်စာရင်းထဲ ကျွန်တော် Distinguished Service Cross ထူးချွန် အမှုထမ်းကောင်းဆု ရရှိကြောင်း သိရ၍ ဝမ်းသာမိပါ၏။ ထိုမျှနီးပါး ဝမ်းသာမိသည့် သတင်းမှာ ကျွန်တော့်မွေးရာဇာတိ နိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့တော့မည်ဆိုသည်ပင်။

ကျွန်တော်၏ နိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်ရောက်သည့်နေ့မှ စ၍ ၆ လတိတိ လစာ ပြည့်နှင့် တပ်ခွာခွင့်ရမည်ဆို၍ ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်မိ၏။ မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်ပြီး အလုပ်ရှာဖွေရန် ၆ လ အချိန်ရပေမည်။ မြန်မာ့မြို့ပြ လေကြောင်းဌာန မည်သူ့လက်အောက်နေသည်မသိ။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးရန် ထွက်ခွာစဉ်က ၎င်းဌာန၏ လုပ်ငန်းပညာဆိုင်ရာ အရာရှိ ဖြစ်ခဲ့၏။

ကျွန်တော် အင်္ဂလန်မှ အိန္ဒိယဘုံ ဘေမြို့သို့ သာမန်စစ်သားတင် သင်္ဘောဖြင့် သွားရောက်ခဲ့၏။ ထိုမှ ဘုံဘေနှင့် ရန်ကုန်ကြား ပြေးဆွဲသည့် နောက်ဆုံး သင်္ဘောတစ်စီးဖြစ်ဟန်တူသည့် တန် ၂၀၀၀ သာ ရှိသော ကမ်းပတ်သင်္ဘော s.s.Begum ၏ တစ်ဦးတည်းသော ခရီးသည်အဖြစ် လိုက်ပါခဲ့၏။ ရန်ကုန်သို့ ဆိုက်ရောက်သည့် ၁၉၄၆ ခု ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့အထိ တစ်နေ့မှ

နေမမြင်ရခဲ့။ မိုးရာသီဖြစ်၍ တိမ်တိုက်တို့ ပေါင်းသောင်းအထိ တက်နိုင်ပြီး ယင်းတိမ် လွှာတို့ နေရာ နိမ့်နိမ့်လွှမ်းလျှင် ရက်ချီ၍ နေရောင်မတိုးနိုင်။

သင်္ဘော ပဲ့ယန္တရား တော်တော် များများ ပြင်ဆင်ရန် သင်္ဘောကျင်း၌ ကြာ ခဲ့ကြောင်း ဘုံဘိုင်၌ ထိုသင်္ဘောပေါ် မတက်ခင် မသိခဲ့ရ။ ပင်လယ်ထွက်သည့် ပထမညတွင် ထမင်းစားခန်းထဲ၌ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်းသာရှိ၍ Goa လူမျိုး ထမင်းချက်က သင်္ဘော လုပ်သားတို့ ပင်လယ် မထွက်ရသည်မှာ ကြာသော ကြောင့် လှိုင်းမူးနေကြောင်း ပြော၏။

ရေတပ်မတော် သင်္ဘောကြီးများ ပေါ်၌ ယခုထက်ပိုဆိုးသော ရာသီဥတု တွေ့ဖူး၍သာ၊ သို့မဟုတ် ကျွန်တော်လည်း အထိနာပေမည်။ ကျွန်တော့်အခန်း အောက်မှ ကုန်းပတ်မှာ အများအားဖြင့် ရေတင်နေ၏။ ကုန်တော်တော်များများ တင်ထား၍ သင်္ဘောကလေးမှာ သိပ်လှုပ် ရမ်းခြင်း မရှိပေ။ အိန္ဒိယလူမျိုး သင်္ဘော ကပွိတန်က ခရီးမည်မျှ ရောက်နေကြောင်း ကျွန်တော့်အား အသိပေးရှာ၏။ ၆ ရက် ၇ ရက်ကြာသော် တည်ငြိမ်သော ရန်ကုန် မြစ်ထဲရောက်လာ၏။

သံလျင်ဆိပ်ကမ်း၌ ကျောက်ဆူးချ သည့်နံနက်၊ ကျွန်တော် ကုန်းပတ်ပေါ်က အသံများကြောင့် လန့်နိုး၏။ နံနက်စာ မြန်မြန်စားပြီးနောက် သိရသည်မှာ မြန်မာ ရေတပ်မှ သင်္ဘောကလေးတစ်စင်း နောက် တစ်နာရီအတွင်း ကျွန်တော့်အား လာကြို မည်ဟု။

ရေတပ်သင်္ဘောကို ဦးစီးသူမှာ ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေဟောင်း ဗိုလ်မှူး အောင်ကြီးဖြစ်၍ ၎င်းက ရန်ကုန်အခြေ

အနေ ပြောပြစဉ် စစ်ကျန်ပစ္စည်း သံမဏိ ခဲယမ်းထည့် သေတ္တာများနှင့် သင်္ဘောတင် သေတ္တာများရှိ ကျွန်တော့်ပစ္စည်းများကို သင်္ဘောပေါ်မှ ချလေသည်။ ၎င်း၏ အစ်ကို ဆစ်ဒနီသည် ကျွန်တော်၏ စတုတ္ထ နှမ Noeline (ခင်ဆွေလှ) နှင့် အကြောင်းပါ ကြောင်း၊ ယခု ကျွန်တော့်အား ပထမနှမ Laura ၏အိမ်သို့ ခေါ်သွားမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ ထိုအိမ်၌ ဆွေမျိုး အားလုံး ကျွန်တော့်အား ကြိုဆိုရန် စောင့်နေ ကြောင်းပြော၏။ ဘုရင့်ရေတပ်မတော်က ကျွန်တော် အိမ်ပြန်ရောက်လျှင် ထိုက် သင့်သော ကြိုဆိုမှုရှိအောင် စီစဉ်ထားပုံ ရ၏။ ကျွန်တော့်နောက်ဆုံးသင်္ဘောကြီး၏ ကပွိတန် Eccles ၏ လက်ရာပင်ဖြစ်ရ မည်ဟု နားလည်လိုက်၏။

ထိုနံနက်အကြောင်း ပြန်စဉ်းစားမိ လျှင် ပြည်တော်ဝင်အစီအစဉ်နည်းပါးမှုကို သတိရမိ၏။ ၁၉၄၆ ခု အစနေ၌ ဗြိတိသျှ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှ ဘုရင်ခံထံ အာဏာ ပြောင်းပြီး (၇) လအကြာ၌ စစ်လက်ရာ အနည်းငယ်သာ ကျန်၍ နယ်ဘက်တို့က လည်း ရာထူးရှာရေး၌ အလုပ်များပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်နေသည်ကို ဂရုပြု မိပုံမရ။

ကျွန်တော့်နှမများနှင့် သူတို့ဆွေမျိုး စုများအားလုံး ဘေးမသီ ရန်မခ စစ်ကို ကျော်လွန်နိုင်ပြီး အိန္ဒိယသွားသူတို့လည်း ပြန်ရောက်၍ နေထားတကျ ရှိသည်ကို တွေ့ရ၍ ဝမ်းသာမိ၏။ ဆစ်ဒနီမှာ ကြည်း တပ်၏ AQMG လက်ထောက် စစ် ထောက်ချုပ်ဖြစ်၍ Cyril မှာ ရေတပ် ဒုဗိုလ်ဖြစ်၏။ ၎င်း၏ အထက်အရာရှိကြီး ခင်မောင်ဘိုမှာ ကျွန်တော်၏ ကျောင်းနေ

စာမျက်နှာ(၆၇)သို့

သမိုင်းပညာ (၄)

အနန္တသုရိယရဲ့ မျက်ဖြေလင်္ကာ လေးပုဒ်ကို ဖြေရာခံခြင်း

ဒေါက်တာတိုးလှ

သမိုင်းနောက်ခံ

ဦးကုလားရဲ့ မဟာရာဇဝင်ကြီးမှာ ပုဂံ အကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ သံသယပွားစရာတွေ အများအပြား ရှိတာကို ကြုံတိုင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ အခုလည်း အနန္တသုရိယ ရဲ့ မျက်ဖြေလင်္ကာ လေးပုဒ်နဲ့ ပတ်သက် ပြီး ဆွေးနွေးတင်ပြစရာတွေ ပေါ်လာခဲ့ပြန် ပါပြီ။ တင်ပြဆွေးနွေးချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက် က နှစ်ချက် ရှိပါတယ်။ ပထမရည်ရွယ်ချက်ကတော့ သမိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာကို တင်ပြလိုရင်းနဲ့ ဒုတိယကတော့ ရာဇဝင်ဆရာကြီး ဦးကုလားရဲ့ စေတနာကို မြင်စေလိုချင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပုဂံမှာ အလောင်းစည်သူလို့ အသိများတဲ့ စည်သူ ၁ (အေဒီ ၁၁၁၂-၆၇) ကို သူ့ရဲ့သားဖြစ်တဲ့ ကုလားကျလို့ အသိများတဲ့ နရသူ (၁၁၆၇-၇၀) က သတ်ပြီး နန်းလုယူခဲ့တယ်။ အဖေကိုသတ်တဲ့ နရသူကိုလည်း ပြင်ပကလာတဲ့ ရန်သူက သတ်လို့ နန်းကျခဲ့ရပြန်တယ်။ သူသေတော့ သားဖြစ်တဲ့ မင်းယဉ်နရသိင်္ခီ (၁၁၇၀-၇၃) က နန်းတက်လာခဲ့တယ်။ မင်းယဉ်နရသိင်္ခီ လက်ထက်မှာ ပြဿနာက စတော့တာပါပဲ။ ကျောက်စာအထောက်အထားနဲ့ ပြောရရင် မင်းယဉ်နရသိင်္ခီ အကြောင်းကို များများ မသိရှိရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဦးကုလား ပြောတာတွေဟာ ဘယ်ကရတဲ့ အထောက်

အထားလဲလို့ သိချင်လာပါတယ်။ ဒီစေ့ဆော်ချက်ကြောင့် ခုလို စူးစမ်းရှာဖွေမိလာခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးကုလား အဆိုအရတော့ ဒီမင်း (မင်းယဉ်နရသိင်္ခီ) လည်း မင်းကောင်းတစ်ပါးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ညီဖြစ်သူ နရပတိရဲ့ မယားကို လုယူချင်တော့ ညီကို တကယ်မရှိတဲ့ စစ်မြေပြင်ဆီ ပို့ပြီး နောက်ပိုင်းက ညီရဲ့ မယားကို သိမ်းယူခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် သူလည်း ညီတော်ရဲ့ ကျွန်တော်အောင်စွာငယ်က လုပ်ကြံလို့ နတ်ရွာစံခဲ့ရတယ်။

ဦးကုလားအဆိုအရ ပြောရရင် နရပတိ (၁၁၇၃-၁၂၁၀) ဟာ ကတိမတည်တဲ့မင်း ဖြစ်တယ်။ အငြိုးကြီးတဲ့မင်း ဖြစ်တာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ ဒီပုံပေါ်အောင် ဦးကုလားက နရပတိရဲ့ အမှားသုံးရပ်ကို ထုတ်ဖော်ရေးပြခဲ့တယ်။ ပထမ အမှားက အောင်စွာငယ်အား ပေးထားတဲ့ ကတိကို ဖျက်ခဲ့ရုံလောက်မဟုတ်ဘဲ သူ ကို သတ်လို့ တောင်ပစ်ခဲ့တယ်။ ဒုတိယ အမှားကတော့ နောင်တော်ကြီးရဲ့ အထိန်းတော်သား အနန္တသုရိယကို (ပြစ်မှုကျူးလွန်တာမရှိဘဲ၊ နောင်တော်ကြီးရဲ့ ကျွန် ဖြစ်လို့) သေဒဏ်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ “ကျူပင်ခုတ်၊ ကျူငုတ် မကျန်စေရ” ဆိုတဲ့ စကားပုံအတိုင်း

လုပ်ဆောင်ချင်တဲ့ သဘောကို ရည်ညွှန်း လိုတာများပေလားလို့ ယူဆရပါတယ်။ တတိယအမှားကတော့ စူဠာမဏိစေတီ တော် တည်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပုံသဏ္ဌာန် မထေရ်နဲ့ မင်းတို့ သဘော မတိုက်ဆိုင် ဖြစ်ကြတဲ့အခါ ဆရာတော်ကို နိုင်ငံက နှင်ထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအကြောင်း တွေကို ဦးကုလားက ပုံပေါ်အောင် တင်ပြ ရေးသားခဲ့တယ်။ ခုလို ရေးနိုင်အောင် သမိုင်းအထောက်အထားကို ဘယ်ကရ သလဲတော့ မသိရပါ။ ဆွေးနွေးချင်တဲ့ အပိုင်းကလည်း ဒီမှာရောက်ပါပြီ။ အဲဒါ ကတော့ “အနန္တသုရိယ” ဆိုတဲ့ အမတ်နဲ့ သူရေးတယ်ဆိုတဲ့ “မျက်ဖြေ လင်္ကာ လေးပုဒ်” ပြဿနာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အနန္တသုရိယ ဘယ်သူလဲ။

ပုဂံခေတ်က ရေးထိုးခဲ့တဲ့ ကျောက် စာတွေ ရာဂဏန်းနဲ့ချီပြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ကျောက်စာတွေထဲမှာ အနန္တသုရိယဆိုတဲ့ အမတ်တစ်ဦး ရှိခဲ့တယ်လို့ မတွေ့ရှိရဘူး သေးပါ။ ကျောက်စာထဲ မပါတာနဲ့ မရှိရ တော့ဘူးတဲ့လားလို့ မေးရင် သာမန်အား ဖြင့် “ရှိနိုင်ပါတယ်” လို့ ဖြေရမှာပါ။ အခု ဆွေးနွေးမှာက ဒါထက် ကျယ်ပြန့်တဲ့ အကြောင်းအရာကို ရနိုင်သမျှ အထောက် အထားတွေနဲ့ ဘက်ပေါင်းစုံက ကြည့်ရှု လေ့လာသုံးသပ်ပြီး ဆွေးနွေးရမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။

ဦးကုလားက ပုဂံရာဇဝင်အပိုင်းကို ရေးတုန်းက အစဉ်အလာ သိနေကြတဲ့ ဒဏ္ဍာရီတွေနဲ့ ဒေသရာဇဝင် (Local Chronicles) တွေကို မဏ္ဍိုင်ထား ရေး သားခဲ့တာလို့ ယူဆရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဒဏ္ဍာရီတွေနဲ့ ဒေသရာဇဝင်တွေကို သူမစစ်ဆေးနိုင်ဘူးလို့ ယုံကြည်ရပါတယ်။

အထူးသဖြင့် ပုဂံကျောက်စာတွေ လေ့လာ ပြီး ကျောက်စာပါ အချက်အလက်တွေနဲ့ လည်း မညှိခဲ့ပါဘူး။ ခုလို ဦးကုလား မလုပ် ဆောင်နိုင်ခဲ့တာကို တွင်းသင်းနဲ့ မှန်နန်း ရာဇဝင် ဆရာများက ဝေဖန်ခဲ့ကြပါတယ်။ အမှန်တော့ ဦးကုလားဟာ ကျောက်စာ တွေကို လုံးဝ လျစ်လျူရှုခဲ့တာတော့ မဟုတ် ပါဘူး။ သူ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရနိုင်သမျှ ကျောက်စာများကိုတော့ လေ့လာ အသုံးချ ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် စစ်ကိုင်း၊ အင်းဝ၊ ပင်းယ စတဲ့ ဒေသတွေက ကျောက်စာတွေကို လေ့လာ ခဲ့တာပါ။ နောက်ပြီး အင်းဝခေတ်က ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ မော်ကွန်း၊ ဧချင်းဆိုတာတွေကို လည်း လေ့လာခဲ့တာ တွေ့ရှိရပါသေး တယ်။ ဒီစာတွေကို ဦးကုလားဟာ သမိုင်း အထောက်အထားတွေလို့ သဘောထား ခဲ့တာ သတိပြုမိပါတယ်။

ပုဂံခေတ်ဆိုင်ရာအပိုင်းကို ဦးကုလား ချဉ်းကပ်သုံးသပ်ပုံနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဂရုပြု လေ့လာမိတဲ့အခါ အင်းဝခေတ် စာပေတွေ ရဲ့ အရှိန်အဝါ ဩဇာတွေက ဦးကုလား အပေါ်မှာ အတော်ကြီး ပိနေတာ တွေ့ရ ပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ အင်းဝခေတ် ပျို့စာပေ တွေထဲက ကောင်းနိုး ရာရာတွေကို ထုတ် နှုတ်ပြီး ဆိုးတဲ့မင်းတွေကို အသိတရား ပြန်ဝင်လာအောင် ဆုံးမချင်တဲ့ စေတနာ ပေါ်လာခဲ့ဟန် တူပါတယ်။ ဒီအတိုင်း လည်း ဖြစ်အောင် သူ တစ်ကယ်လုပ်ခဲ့ တယ်။ ပျို့စာပေ ပညာရှင်တွေရဲ့ ဆိုဆုံးမ ချက်တွေကို ဦးကုလားက ပုဂံမင်းအချို့ လက်ထက် အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့တွဲပြီး ဖော်ပြခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အခုတင်ပြမယ့် အနန္တသုရိယနဲ့ မျက်ဖြေ လင်္ကာလေးပုဒ် ပြဿနာ ပေါ်လာခဲ့တာပေါ့။ ဒီမျက်ဖြေ

သမိုင်းပညာ (၄)

လင်္ကာ လေးပုဒ်ကို ဦးကုလားထက်စောပြီး မည်သူမျှ မတင်ပြခဲ့ဖူးပါဘူး။ ဘယ်မှာမှ လည်း မတွေ့ရှိရဖူးပါဘူး။ ဦးကုလားဟာ အနန္တသီလ အမည်တပ်ပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်များ ရေးထည့်လိုက်လေသလားပဲ။ ဒီလို တွေးရတဲ့ အကြောင်းကို အခု ရှင်းပြပါမယ်။

အနန္တသီလကျောက်စာ

စစ်ကိုင်းမြို့က ထူပါရုံဘုရားကြီးရဲ့ မြောက်ဘက်မှာ ကျောက်စာရုံ နှစ်ရုံရှိပါတယ်။ အနောက်ဘက်က ရုံထဲမှာ “အနန္တသီလကျောင်းကျောက်စာ” ဆိုတာရှိတယ်။ ကျောက်စာတိုင်အမှတ် ၂၂ ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးကုလားဟာ ဒီကျောက်စာကို ဧကန်ဖတ်မိခဲ့ပါမယ်။ နောက် အဲဒီကျောက်စာရှင် အနန္တသီလကို ပုဂံဇာတ်လမ်းထဲမှာ ဇာတ်ကောင်အဖြစ် သူထည့်သုံးခဲ့တာလို့ ယုံကြည်ရပါတယ်။ ယုံကြည်နိုင်စရာ အချက်တွေလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

ပထမအချက် အနေနဲ့က ကျောက်စာရေးထိုးပုံ ဖြစ်တယ်။ ဒီကျောက်စာကို ခုလို ကာရံနဘေတွေနဲ့ ရေးထိုးထားတယ်။

၁။ သက္ကရာဇ် ၈၁၀ အာသန်နှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၃ ရက် ၅ နေ့ ရတနာ ၃ ပါ၏ အပေါင်းနှိုက်လေည် အလွန်ဩဇာရှိသေသတ္တာ ယုံမိကြည်စွာ

၂။ ထသော သင်္သရာက ပါသည် ရိုက်ရိုက် ကောင်းမှုကျိုးလွှင့် ဖုန်တံခိုက် အသရေတတ်တို့နှင့်တမူလေည် ပြည်စုံမိစွာထသော ကေသရာမည်ရင် ခြင်သေမင်သို

၃။ ဝံရဲခြင်အလွန် သတ္တာထန်ရယ် ရန်မန်ခပ်သိမ်းတိုက်ကို တမူလေည် ဩစင်ပြီထသောမိ ၂ ၏ ရှေ့ဖုန် ရွှေလက်ရုံမိလွှင့် ကျွန်လုံသပြေ ရေမြေနှံမျှ ကျံစော

၄။ ထသော အရိမဒ္ဒန ပုဏ္ဏဂါမ

ဇေယျပူရပြည် ပင်ယနှင့် အဝစစ်ကိုင် နန်းတိုင်ပွင့်လင် အထိပ်နှင့်ရယ် မိုက်ညင်ကလေး ရှေ့နိုင်ငံက အကုန်စသ ရခိုင်သံတွဲ ပုသိမ်

၅။ ရောင်မြတိုင်ကိုင် တမူလေည် အစိုဝ်ရစင်ပြီထသော ဩတ်ခန်ကိုဝ် ခင်ပွန်အန်တူ ထိုင်ဖက်မူသော မောမင်ကြီး သိုဝ်ငံဖွာလေည် ထံပါမကွာ ထွန်ဖွပ်လှာ

၆။ ၏။

ကျောက်စာဟာ ကာရန် အချိတ်အဆက်တွေနဲ့ ရေးထိုးထားလို့ ဖတ်ရတာ ပြေပြစ်တယ်။ ရေးထိုးခဲ့သူ အနန္တသီလဟာ ကဗျာကဝိဖြစ်နိုင်လောက်တယ်။ ကျောက်စာရှေ့ မျက်နှာရဲ့ ကြောင်းရေ ၂၇-၂၉ မှာလည်း အမတ်ကြီးရဲ့ ဘွဲ့မည်ကို ခုလိုဖော်ပြထားတယ်။

၂၇။ ရွှေနန်အသျှင်ဖုရာ

၂၈။ ရှင်နရပတိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇမိပတိ ဩဗမင်ကြီ၏ အထိန်တံသာ ငါသိန်သ ဩတ်စစ်သည်ကိုင် အကြံမူသ စစ်သူကြီ ဆင် (သွေ)

၂၉။ စသ၊ စစ်သူကြီ ဆင်သောင်ပိန်ကိုင် (လှေ) စစ်နိုင်တိုက်ရယ် သတ်ရသော အမတ်ကြီး အနန္တသီလ။

ဖော်ပြပါ အချက်များအရ အနန္တသီလရဲ့ ဖခင်ဟာ မင်းကြီးရဲ့ အထိန်းတော်ကြီးဖြစ်ပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်ကတော့ အမတ်ကြီးဆိုတာ တွေ့ရှိရတယ်။ ဦးကုလားထဲမှာ ဖော်ပြ မထားတာကတော့ အမတ်ကြီးဟာ တရုတ်စစ်သည်တွေကို အနိုင်တိုက်နိုင်ခဲ့တဲ့ မြန်မာသူရဲကောင်းကြီးဆိုတာပါပဲ။ ဦးကုလားဖော်ပြတဲ့ အနန္တသီလနဲ့ အခု ကျောက်စာထဲက အနန္တသီလတို့မှာ တူညီကြတာ လေးချက်ရှိတယ်။

- မင်းအမည် နရပတိချင်း တူကြတယ်။

- အနန္တသုရိယဆိုတဲ့ အမတ် အမည်တူကြတယ်။

- အထိန်းတော်သားဆိုတာတွေ လည်း တူကြတယ်။

- အင်းဝက အနန္တသုရိယဟာ လည်း သူ့ကျောက်စာကို ကာရန်တွေနဲ့ ရေးခဲ့လို့ ကဗျာစာဆို ဖြစ်နိုင်ကောင်း လောက်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဦးကုလားက ပုဂံဇာတ်လမ်းထဲမှာ ထည့် ရေးမိလေသလားလို့ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာ ပါတယ်။ ဦးကုလား အဦးဆုံး ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အနန္တသုရိယ ရေးတယ်ဆိုတဲ့ မျက်ဖြေ လင်္ကာ လေးပုဒ်ဟာလည်း မေးခွန်းထုတ် စရာတွေ အများကြီး ပေါ်လာခဲ့တယ်။

၁။ ပုဂံခေတ်မှာ အထိန်းတော်ကြီး ရဲ့သား အနန္တသုရိယရဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အထောက်အထား ပြနိုင်ပါသလား။

၂။ ပုဂံခေတ်မှာ မျက်ဖြေလင်္ကာ လေးပုဒ်လောက်ကောင်းတဲ့ ကဗျာလင်္ကာ ပေါ်ခဲ့ပြီလို့ရော သက်သေအထောက်အ ထား ပြနိုင်ပါသလား။

၃။ လင်္ကာထဲက ဝေါဟာရတွေ ဟာ ပုဂံခေတ်သုံး ဝေါဟာရတွေ ဖြစ် ကြောင်း သက်သေသာဓက ပြနိုင်ပါ သလား။

ဖော်ပြပါ မေးခွန်းတွေ ဖြေနိုင်ဖို့ အတွက် ရှေးဦးစွာ အနန္တသုရိယအမတ် အသတ်ခံရအံ့ဆဲဆဲမှာ ရေးတယ်ဆိုတဲ့ မျက်ဖြေလင်္ကာ လေးပုဒ်ကို တင်ပြဆွေး နွေးသွားပါမယ်။ ဒီလင်္ကာကို ဦးကုလားက အဦးဆုံး ဖော်ပြခဲ့တာမို့ သူရေးတဲ့ မဟာ ရာဇဝင်ကျမ်းကြီးထဲက အတိုင်းသာ ဖော် ပြပါမယ်။

မျက်ဖြေလင်္ကာလေးပုဒ်

၁။ သူတယောက်သည်၊ ကောင်း

ဘို့ရောက်မူ၊ သူတယောက်ကား၊ ပျောက် လင့်ကာသာ၊ ဓမ္မတာတည်း။

၂။ ရွှေအိမ်နန်းနှင့်၊ ကြဌန်းလည်း ခံ၊ မတ်ဗိုလ်ရံ၍၊ ပျော်စံရိပ်ငြိမ်၊ စည်းစိမ် မကွာ မင်းချမ်းသာကား၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ရေ မျက်နှာ ထက်၊ ခဏတက်သည်၊ ရေပွက် ပမာ တသက်လျာတည်း။

၃။ ကြင်နာသနား၊ ငါ့အားမသတ်၊ ယခုလွှတ်လည်း၊ ဝိပါတ်ကြမ္မာ၊ လူတကာ တို့၊ ခန္ဓာခိုင်ကြည်၊ အတည်မမြဲ၊ ဖောက် လှဲတတ်သည်၊ မချွတ်စသော၊ သတ္တဝါ တည်း။

၄။ ရှိခိုးကော်ရော်၊ ပူဇော်အကျွန်၊ ပန်ခဲ့တုံ၏၊ ခိုက်ကြိုမြိပ်ဝိပါက်၊ သံသာစက် ၌ ကြိုက်လတ်ထွန်မူ၊ တုံ့မယူလို့၊ စိတ်မြဲ သို၍၊ ကြည်ညိုလွှတ်ပြန်၊ သခင်မွန်ကို ချန်ဘိစိစစ်၊ အပြစ်ဖယ်ရေး၊ ခွင့်လျင်ပေး သည်၊ သွေးသည်အနိစ္စ၊ ငါ့ခန္ဓာတည်း (ဦးကုလား၊ ပ-၂၅၀)

သာမန်ကြည့်ရင် အသတ်ခံရခါနီး ဆဲဆဲမှာ သေရတော့မဲ့သူ တစ်ဦးက ဒီ လောက် တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်တဲ့ လင်္ကာ လေးပုဒ်ကို ရေးနိုင်တယ်ဆိုတာ အချို့သော ပညာရှင်တွေက မယုံကြည်နိုင်၊ လက်မခံ နိုင်ကြပါဘူး။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကတော့ တကယ့် သမိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာက ဒါ မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ တကယ့် ပြဿနာက ဒီအဖြစ်အပျက်ဟာ ပုဂံမှာ ပေါ်ခဲ့၊ မပေါ်ခဲ့ဆိုတာရယ်၊ ပုဂံခေတ်မှာ ဒီလောက်အဆင့်မြင့်တဲ့ ကဗျာလင်္ကာတွေ ပေါ်ခဲ့၊ မပေါ်ခဲ့ဆိုတာရယ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

(ဆက်ရန်)

ဒေါက်တာတိုးလှ

ရှေးခေတ်ဘုရင် ထီးဘုရားနှင့် ပညာရှိသုခမိန်များ

တက္ကသိုလ်ညိုသန့်.

ပညာရှိ သုခမိန်ဟူသည် တိုင်းပြည်၏ ဦးခေါင်းပင်
ဖြစ်သည်။ ပညာရှိသည် ပညာနှင့် ယှဉ်ရသည်။
အမှန်တရားနှင့် တွဲနေရသည်

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံ အများအပြား တွင် လူ့သမိုင်း၏ အစောဆုံး ကာလများကပင် သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်များ၏ အုပ်ချုပ်ရေး မျိုးနှင့် အစပြုလာခဲ့ကြသည်။ ဆင်ခြင်တုံတရားရှိပြီး တန်ခိုးကြီးသည့် ဧကရာဇ် ဘုရင်များ လက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော် သည်လည်း သမိုင်းတွင်အောင်ပင် သာယာ စည်ပင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဘုရင်သည် တိုင်းသူ ပြည်သား အားလုံး၏ အထွတ်အထိပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို ဘုရင်များခေတ်တွင်လည်း အနီးအပါးတွင် ပညာရှိ သုခမိန်ကြီးများက ရှိနေမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

သုခမိန်ဟူသည် သုခ မိန စကား နှစ်လုံးကို တွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သုခ သည် ချမ်းသာခြင်း၊ မိနသည် တိုင်းပြည် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်နိုင်ငံတော်ကို ကောင်းကျိုးပြု စွမ်းနိုင်သော ပညာရှိကြီး များ၏ အကူအညီ အကြံဉာဏ်ကို ယူပြီး ဘုရင်များက စီမံအုပ်ချုပ်လေ့ ရှိကြသည်။ ထိုဘုရင်များအပါး ခစားခဲ့ကြသူများတွင် မဇ္ဈိမတိုင်း အိန္ဒိယပြည်၊ ရှေးဟောင်း တရုတ်ပြည်၊ မြန်မာပြည်တို့တွင် ရှိခဲ့ကြ

သော သုခမိန်ကြီးများသည် အထူးထင်ရှား မှတ်သားဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ မဇ္ဈိမတိုင်း တွင် နိုင်ငံပြု သုခမိန်ကျော် အမြောက် အများပင် ရှိခဲ့ကြသည်။ ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့တွင် မဟောသဓာ၊ ဝိဓုရတို့ကို သုခမိန်ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်ကို သတိပြု မိကြပေလိမ့်မည်။

ထို့အတူပင် တရုတ်ပြည်တွင်လည်း ကွန်ဖြူးရှပ်၊ ဆွန်ဇူး၊ မင်းဆီးယပ် အစရှိ သည်တို့သည် ဘုရင့်အပါးတွင် ခစားပြီး ဘုရင်များအား လမ်းညွှန်မှုပေးခဲ့ကြရ သည်။ ယနေ့ မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား တရုတ် ကားမှ သုခမိန်ကြီး ပေါင်ချိန်ဆိုလျှင် ယနေ့ လူငယ်များသိလွယ် မှတ်လွယ် ရှိ ကြပါလိမ့် မည်။ ဘုရင့်အပါး ခစားနေရသည့် သုခမိန် ကြီး ပေါင်ချိန်အဖို့ တိုင်းရေး ပြည်မှုကို ကောင်းကျိုးရှု ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက် အခဲ အကျပ်အတည်း ကြီးစွာ တွေ့ရတတ် ပါသည်။ တိုင်းရေးပြည်ရာများတွင် အမှန် တရားနှင့် ယှဉ်ပြီး ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်သည့် ဓလေ့ သဘာဝ ရှိသည့် ပညာရှိ သုခမိန်များ ဘုရင့် အပါး

ခစားနေခြင်းသည် ကျားနှင့် အိပ်ဖက် ပြုနေရသကဲ့သို့ပင် အန္တရာယ်ကြီးလှသည် ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ပညာရှိ သုခမိန်ဟူသည် တိုင်းပြည် ၏ ဦးခေါင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပညာရှိသည် ပညာနှင့် ယှဉ်ရသည်။ အမှန်တရားနှင့် တွဲနေရသည်။ သိက္ခာ သမာဓိတရားကို လည်း အစဉ်အမြဲ ဖက်တွယ်ထားကြရပါ သည်။ ပြည်ကြီးဥခေါင်း မစောင်းစေရ ဟူ သည် ပညာရှိ သုခမိန်တို့၏ အခန်းကဏ္ဍ ကို ဖော်ပြထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဝိဓုရ သုခမိန်ကြီး ဟောကြားထားခဲ့သော ရာဇ ဝဿတီကျမ်းသည် ဘုရင့်အပါး ခစားသူ များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်က ခေါင်းတော်ညိတ်လိုက်လျှင် ခစားသူက စိတ်တော်ကို သိရသည်။ ဘုရင့်အား အတိုက်အခံ ငြင်းခုံရိုးထုံးစံမျိုး မရှိပေ။ သို့သော် ဘုရင်ထီးဘုရား အကြိုက် ကိုချည်း မလိုက်သည့် သုခမိန်ကြီးများ လည်း ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ မင်းတုန်းမင်းကြီး လက်ထက် ယောမင်းကြီး ဦးဘိုးလှိုင် တို့လို သုခမိန်မျိုးကတော့ အသက်ကိုပင် မငဲ့ ကွက်ဘဲ တိုင်းကျိုးအတွက် ဘုရင့်ကို ရဲဝံ့စွာ ရင်ဆိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

မင်းဧကရာဇ်ဟူသည်မှာလည်း ပုထု ဇဉ်လူသားပင် ဖြစ်သည်။ သူ့တွင် လုပ်ပိုင် ခွင့်အာဏာ ရှိသည့်အလျောက်လည်း သူ ခံစားချက်ရှိရာ သူ စိတ်ကူးမိရာကို လျှောက်လုပ်ချင်စိတ် ရှိတတ်ပါလိမ့်မည်။ သူ့အကြံအစည်သည် တော်၏ မတော်၏ သင့်၏ မသင့်၏ အကျိုးရှိ၏ မရှိ၏ တို့ကို စဉ်းစားချင်မှ စဉ်းစားမိတတ်ကြပါလိမ့် မည်။ ကိုယ်ထင်ရာကို စွတ်လုပ်သဖြင့် မှားခဲ့သည့် အမှားသည် တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးကို ထိခိုက်တတ်ပါလိမ့်မည်။ နောင်

ကမ္ဘာတည်သမျှ သမိုင်း‘တွင်’သွားတတ် သည့် အမှားကြီးများလည်း ရှိသွားတတ် ပါသည်။

စဉ်းစားဉာဏ် ဆင်ခြင်တုံတရား ရှိထားသည့် ဘုရင်ထီးဘုရားတို့ကမူ ပညာ ရှိကို မှီဝဲဆည်းကပ်လေ့ ရှိကြသည်။ ထို ပညာရှိအား တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုး ဆိုးကောင်း ကို တိုင်ပင်လေ့ရှိသည်။ ထိုပညာရှိ သုခမိန် တို့ကလည်း မိမိတို့ရှိနေပါလျက် ရာဇဝင် ရိုင်းမည့် အပြုအမူတို့ကို ဘုရင်များ မပြု မိအောင် တားဆီးရသည့် တာဝန်ကြီးများ ကို တိကျစွာ ယူထားကြရသည်။ ထိုတာဝန် ဟူသည်မှာလည်း အပြောလွယ်လျက် အလုပ်ခက်ပြီး အန္တရာယ်ကြီးလှသည့် အလုပ်ကြီးဖြစ်ပါသည်။

မဇ္ဈိမတိုင်း ဘောဇဘုရင်ကြီးထံတွင် ပညာရှိသုခမိန်ကြီး ကာလီဒါသ ခစားနေ ချိန်က ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့သော အခါ တွင် ဘောဇဘုရင်ကြီးသည် ဟိမဝန္တာသို့ ထွက်တော်မူစဉ် စိတ်ကူးတစ်ခု ပေါ်လာ သည်။ ဘုရင်ကြီးက ရှိနေဆဲပြက္ခဒိန်တွင် ရက်လများကို မှတ်ရသည်မှာ များလွန်း သည်ဟု သူကတွေးမိသည်။ ပြက္ခဒိန်တွင် တစ်လကို ရက်ပေါင်းသုံးဆယ် ပြဌာန်း ထားပြီး တစ်နှစ်လျှင် ဆယ့်နှစ်လထားရ သည်မှာ များလှသည်။ မှတ်ရသည်က လည်း ခက်သည်။ ထို့ကြောင့် ရက်သုံး ဆယ်အစား တစ်လကို ရက်ပေါင်းခြောက် ဆယ်ထားပြီး တစ်နှစ်ကို ဆယ့်နှစ်လ အစား ခြောက်လသာထားရလျှင် ကောင်းမည်ဟု မှူးမတ်များရှေ့တွင် မိန့်ကြားခဲ့သည်။ မည်သည့် အမတ်ပညာရှိကမျှ မသင့် ကြောင်း မလျှောက်တင်ရဲကြဟု ဆိုပါ သည်။

ထို့နောက် သုခမိန်ကာလီဒါသ

ရှေးခေတ်ဘုရင် ထီးဘုရားနှင့် ပညာရှိသုခမိန်များ

သည် ညီလာခံသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။
ဘုရင်ကြီးက သူပြဌာန်းသတ်မှတ်မည့်
ပြက္ခဒိန်အသစ်၏ ရက်လ အရေအတွက်
တို့မှာ သင့်မသင့် ပညာရှိသုခမိန်ကြီးအား
တိုင်ပင်လိုက်ပါသည်။ “ငါ၏ ပြက္ခဒိန်
အသစ်တွင် တစ်လတွင် ရက်ပေါင်း
ခြောက်ဆယ်ထားပြီး တစ်နှစ်လျှင် လ
ပေါင်းခြောက်လသာ သတ်မှတ်တော်မူ
မယ်” ဟူ၍ ကာလီဒါသအား ဖွင့်ဟတိုင်
ပင်တော်မူပါသည်။

ထိုအခါ ကာလီဒါသက “အရှင်မင်း
ကြီးသည် ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးမားလှသည်မှာ
မှန်ပါသည်။ သို့သော် ယခုပြက္ခဒိန်သစ်
ကိစ္စမှာ သဘာဝကိစ္စကြီး ဖြစ်နေ၍ မသင့်
လျော်ဟု ထင်မြင်ပါသည်။ ဘူးသီးကို ဖရုံ
သီးဟုခေါ်လျှင် ပြည်သူတို့ လိုက်နာကြ
မည်မှာ သေချာပါသည်။ ယခုကိစ္စမှာမူ လ
ဟူသည် ဆယ့်ငါးရက်တစ်ကြိမ် ပြည့်တတ်
ပြီး ဆယ့်ငါးရက်တစ်ကြိမ်လည်း ကွယ်
တတ်ပါသည်။ ထိုလပြည့် လကွယ်ကို
မူတည်၍ ပြည့်ဆယ့်ငါး ကွယ်ဆယ့်ငါး
နှစ်ပိုင်းအားဖြင့် တစ်လဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြ
ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလသည် ပြည့်
သုံးဆယ်ဖြစ်ရန်နှင့် ကွယ်သုံးဆယ်ဖြစ်ရန်
ထိုမျှကြာရှည်စွာ စောင့်ဆိုင်းနေနိုင်မည်
မဟုတ်တော့ပါ” ဟု သဘောအဓိပ္ပာယ်ပါ
သော စကားကို လျှောက်တင်လိုက်လေ
သည်။ ထိုအခါ ဘောဇဘုရင်ကြီးသည် မိမိ
ထုတ်ပြန်တော့မည့် အမိန့်ကို ရုပ်သိမ်း
လိုက်ရလေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း
ဘိုးတော်ဘုရား ဘုရင်ကြီးလက်ထက်တွင်
ဤသဘောဖြစ်ရပ်မျိုး ကြုံခဲ့သေးကြောင်း
မှတ်သားမိဖူးပါသည်။ တစ်ခုသော ညီလာ
ခံတွင် ဘိုးတော်ဘုရားသည် မိမိဗေဒင်

ကိန်းခန်းအရ ဆယ့်တစ်လပိုင်းတွင် ဇာတာ
တော်ခိုက်နေကြောင်း၊ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို
ပင် စွန့်ရမည့် အဟောများ ရှိနေကြောင်း
ပညာရှိသုခမိန် ဦးပေါ်ဦးအား တိုင်ပင်ပါ
သည်။ မင်းတရားကြီးက စေတီတော်ကြီး
အပြီးမသတ် မုဆိုးသူညကပ်ဟု သိုက်တ
ပေါင်များ ထွက်နေကြောင်း ဦးပေါ်ဦးအား
ရှင်းပြသည်။ ထို့ကြောင့် ယတြာကောင်း
လျှင် မင်းလောင်းပျောက်ရသည် ဆိုသကဲ့
သို့ ဆယ့်နှစ်လပိုင်း တန်ခူးလမှာ နှစ်သစ်
သင်္ကြန်ကူးမြဲ အစား ဆယ့်တစ်လ တပေါင်း
လတွင် နှစ်သစ် သင်္ကြန် ကူးရသော်
မကောင်းပေဘူးလား” ဟု ဦးပေါ်ဦးအား
တိုင်ပင်ပါသည်။

ထိုအခါ ဦးပေါ်ဦးက အရှင်မင်းကြီး
ဇာတာကိန်းခန်းအရ ခိုက်နေသောအခါနှင့်
ကြုံကြိုက်နေသဖြင့် ဆယ့်တစ်လနှင့်
သင်္ကြန်နှစ်သစ် ကူးပြောင်းရန် ကြံရွယ်
ခြင်းအတွက် နိုင်ငံတော် အတွင်းရှိ လူရှင်
ရဟန်းတို့ကတော့ အရှင်အမိန့်ကို ဖီဆန်
မည့်သူမရှိပါဟု လျှောက်တင်လေသည်။
ထိုအခါ ဘုရင်မင်းမြတ်က “လူရှင်အပေါင်း
တို့က ဖီဆန်မည့်သူမရှိလျှင် မည်သူတို့က
ငါ့အမိန့်တော်ကို ငြင်းဆန်စရာ ရှိသေး
သနည်း” ဟု ဦးပေါ်ဦးကို မေးလိုက်ပါ
သည်။

ထိုအခါ ဦးပေါ်ဦးက “အရှင်မင်း ကြီး
အမိန့်ကို ခုခံငြင်းဆန်မည့်သူ နှစ်ဦး တော့
ရှိနေပါသေးတယ် ဘုရား။ မှန်ပါ ဘုန်း
တော်ကြောင့် သည်နှစ်ဦးကတော့ ခွေး
တိရစ္ဆာန်နဲ့ သစ်ပင်များ ဖြစ်ကြောင်းပါ
ဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်တင်လိုက်လေ
သည်။ ထိုအခါ ဘုရင်မင်းမြတ်က “အင်း
လေ ဟုတ်ပါပေတယ် မောင်မင်းရယ်” ဟူ၍
မိန့်တော်မူပြီး ညီလာခံကိုစဲ၍ အတွင်း

တော်သို့ ဝင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုပညာရှိ နှစ်ပါးကား ဘုရင့်အလို ဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် မှန်ကန်စွာ နည်းလမ်းပြပေးနိုင်ခဲ့သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘီစီ ၃၂၀ လောက်တင် တရုတ်နိုင်ငံ လီယန်ပြည်တွင် ဟူရီ (Hui) ဘုရင်ကြီး အုပ်စိုးခဲ့သည်။ ထိုနိုင်ငံသို့ တရုတ်ပညာရှိ သုခမိန်ကြီး မင်းဆီးယပ်စ် (Mencius) ဆိုသူ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဟူရီဘုရင် သည် မင်းဆီးယပ်စ် ရောက်ရှိလာသော အခါ ရာထူးကြီးများပေး၍ အားတက်သရော မြှောက်စားရန် ကြံရွယ်ထားခဲ့ပါသည်။ မင်းဆီးယပ်စ်လို ပညာရှိသုခမိန်ကြီး တစ်ပါး ရောက်ရှိလာလျှင် မိမိတန်ခိုး အာဏာ ကြီးမားပြီး နိုင်ငံတော်ကြီး ကြီးပွားတိုးတက် မည်ဟုလည်း ဘုရင်ကြီးက မျှော်လင့်ကြီး စွာ ထားခဲ့သည်။ မင်းဆီးယပ်စ်ကမူ မိမိ ယုံကြည် ခံယူထားချက်အတိုင်း တိကျ ပြတ်သားစွာ ပြောဆိုလေ့ ရှိတတ်ပါသည်။

တစ်နေ့သောအခါ ဟူရီဘုရင်က မင်းဆီးယပ်စ်ကို “ငါ့နိုင်ငံတော်ကြီး တိုးတက် ကြီးပွား အကျိုးအမြတ်များအောင် အဘယ် သို့ လုပ်ရပါမည်နည်း” ဟူ၍ မေးလိုက် လေသည်။ ထိုအခါ မင်းဆီးယပ်စ်က “အရှင် မင်းကြီး အကျိုးအမြတ်ဆိုသည့် စကားကို အဘယ်ကြောင့် ဆိုရပါသနည်း” လူ့ လောကတွင် လူဆန်သော Huminity နှလုံးသားရှိမှုနှင့် တော်တည့်ဖြောင့်မှန်မှု ရှိလျှင် လုံလောက်ပေပြီ မဟုတ်ပါလော” ဟူ၍ ဆိုလိုက်လေသည်။ ထို့ပြင် ဘုရင်၏ အကျိုးအမြတ်ကို ရှာလိုသောစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော ဆိုးကျိုးတရားများကို မင်းဆီးယပ်စ်က ဆင်ခြင်ပြလိုက်ပါသေး သည်။

“ဘုရင်သည် တိုင်းပြည်အတွက်

အကျိုးအမြတ်ကို ရှာအံ့။ ထိုအခါ များကြီး မတ်ရာတို့ကလည်း သူတို့ဆွေမျိုးသားချင်း တို့၏ အကျိုးအမြတ်ကိုသာ ရှာပေတော့ မည်။ ထိုအခါ သာမန်ပြည်သူများနှင့် ဝန်ထမ်းများကလည်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို သာ ရှာနေကြပေတော့မည်။ ထိုသို့ အကျိုး အမြတ်ကိုချည်းသာ ရှာနေကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အထက်နှင့်အောက် ဆော်ကြ နှက်ကြ တိုက်ကြ ခိုက်ကြပေတော့မည်။ ထိုအခါ တိုင်းပြည်မကြီးပွားသည့်အပြင် ကြီးစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့်သာ ရင်ဆိုင် ရပေတော့မည်။” ဟူ၍လည်း မင်းဆီးယပ်စ် က လျှောက်ထားခဲ့ပါသေးသည်။ သူက လူတို့သည် အကျိုးအမြတ်ကိုသာ အရေး ပဓာန ထားကြပြီး တော်တည့်ဖြောင့်မှန်မှု ကို အရေးမထား တတ်ကြသောအခါ ထိုသူတို့သည် အခြားသူတို့ ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို မထိပါးဘဲနှင့် မရောင့်ရဲ နိုင်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အရှင်မင်းကြီးသည် အကျိုး အမြတ်ရရေးကိုသာ မရှာသင့်ပါ ဟူ၍ ဟောပြောဆုံးမခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ပြောကြားလိုက်သောအခါ တွင် တန်ခိုးဩဇာ ထက်မြက်ရေးနှင့် စစ် ရေးကိုသာ လိုလားနေသော ဟူရီ ဘုရင် ကြီးက မင်းဆီးယပ်စ်သည် မိမိအကျိုးကို စွမ်းစွမ်းတမံ သည်ပိုးနိုင်မည့်သူ မဟုတ်ဟု ယူဆပြီး သူ့အပေါ် နှစ်လိုကြည်ညိုမှု ကင်းမဲ့သူ တစ်ဦးအဖြစ် ရောက်ရှိသွားရ လေသည်။ မင်းဆီးယပ်စ်သည် စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် ဘုရင်ကို လမ်းညွှန် ချက်ပေးခဲ့သော်လည်း ဘုရင်နှင့် အစေး မကပ်တော့သဖြင့် တစ်နှစ်ခန့်အကြာတွင် ပင် တစ်ခြားပြည်နယ် တစ်ခုသို့ ထွက်ခွာ သွားခဲ့လေသည်။ ဘုရင့်အလိုဆန္ဒနှင့် အညီ မလျှောက်တင် မညွှန်ကြားနိုင်သည့်

ရှေးခေတ်ဘုရင် ထီးဘုရားနှင့် ပညာရှိသုခမိန်များ

၆၇

အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အကျိုးအမြတ် မရခဲ့ သည့်သမိုင်းဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်လေ သည်။

ရှေးပါဠိစကားတစ်ရပ်တွင် “ရာဇာနိ ပဓာနံ” ဟူသော စကားရှိထားပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်က ဘုရင်မင်းတို့ ပြဌာန်းသမျှ သည် ဖြစ်နိုင်သည်ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖြစ် ပါသည်။ တစ်ခြား မြန်မာစကားတစ်ရပ် တွင် “ဆင်သွားလျှင် လမ်းဖြစ်သည်” ဟူသော စကားလည်း ရှိထားပါသေးသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ အင်အားကြီးသူက ဆောင် ရွက်လျှင် ဖြစ်နိုင်သည်ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ် ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာစကား တစ်ရပ်တွင်လည်း ဆင်ကန်းတောတိုး ဟူသော စကားတစ်ရပ်လည်း ရှိထားပါ သေးသည်။ ဆင်ဟူသည်မှာ ကုန်းသတ္တဝါ အားလုံးတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သဖြင့် သူ လျှောက်နင်းသွားသမျှ သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးကြေမွပြီး ညီညာသော လမ်းကြီး ပင် ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။ မျက်စိအမြင် ကွယ်နေသော ဆင်ကြီးတစ်ကောင်သည်

ခြေဦးတည့်ရာ တောထဲသို့ တိုးဝင်လျှောက် နင်းသွားနေပါလျှင် တောထဲရှိ တန်ဖိုးကြီး လှသော အပင်ငယ်များလည်း ပျက်စီးသွား နိုင်သည်။ အပြစ် ကင်းသော သမင်၊ ဒရယ် ကျေးငှက် စသည့် အကောင်ငယ်ကလေး များလည်း အနင်းအခြေခံလိုက်ကြရသည်။ ထို အကောင်ငယ် ကလေးများကို နင်းခြေ သွားသည့် ဆင်ကန်းကြီးလည်း နောက် ဆုံးတွင် တောင်ချောက်အတွင်း ကျဆင်း သေဆုံးသွားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဤသဘောကို တွေးတောမိကြ သည့် ရှေးပညာရှိ သုခမိန်ကြီးများသည် မင်းဧကရာဇ်အပါးတွင် ခစားပြီး ဘုရင့် အတွက် လုပ်သင့်မသင့်၊ ရာမရာကို ဖြောင့် မတ်မှန်ကန်စွာ လျှောက်တင် တည့်မတ် ပေးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤ ဓလေ့စရိုက်မျိုး ရှင်သန်တိုးတက်ခဲ့ကြခြင်းသည် တိုင်းနိုင်ငံ သာယာငြိမ်းချမ်းခြင်း၏ အကြောင်းရင်း တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်လှပါသည်။

တက္ကသိုလ်ညိုသန့်

စာမျက်နှာ(၅၈)မှ

ဖက်ဖြစ်၍ သူနှင့် စစ်အတွင်း နောက်ဆုံး တွေ့ခဲ့သည်မှာ သီဟိုဠ် Trincomalee ၌ မြန်မာရေတပ် သင်္ဘောငယ်၏ ကပ္ပိတန် အဖြစ် ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့သည် ဂျပန်က ရန်ကုန်ကို မသိမ်းမီ သင်္ဘောငယ်များဖြင့် ထွက်ပြေးလာခဲ့ကြ၏။ သူနှင့်တွေ့စဉ်က ကျွန်တော်သည် မကြာမီ ဗြိတိသျှ ပစိဖိတ် ရေတပ်၏ ဦးစီးသင်္ဘောဖြစ်မည့် တန် ၃၃,၀၀၀ လေး လေယာဉ်တင်သင်္ဘော H.M.S. 'Indomitable' ပေါ်၌ အထက် တန်းလေကြောင်း အင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်ခဲ့၏။ သံချပ်ဘေးကာများနှင့် ၄. ၅ လက်မရှိ

သံချပ်ကာကုန်းပတ်ရှိလင့်ကစား ၃၃ Knots ပြေးသည့် တစ်ခုတည်းသော လေယာဉ် တင်သင်္ဘော ဖြစ်၏။ ဂျပန်ခါမိခါဇဲ လေ ယာဉ်တို့ အကြိုက်တွေ့သော သစ်သား ကုန်းပတ်သုံး အမေရိကန် လေယာဉ်တင် သင်္ဘောများထက် တစ်ပန်းသာ၏။

ဦးဆွေတင် (D.S.C)

(ဦးဆွေတင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသော သူ၏ ဘဝတစ်တွေ့မှတ်တမ်းကို အငြိမ်းစား သံအမတ်ကြီး ဦးသက်ဇွန်းက အတွေး အမြင်အတွက် မြန်မာပြန်ဆိုပေးသည်။)

**ကျားဗိုလ်တို့၏ စွမ်းအားသတ္တိ သစ္စာရှိပုံ အလုံးစုံနှင့်
ထူးခြားမှတ်သားဖွယ်ရာ အကြောင်းမှန်တို့ကို မီလိုက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံမှ စုံစမ်းသိရှိသမျှ**

ရွှေဘိုမိမိကြီး

**အရေးပိုင်စိမ်းဘားနှင့်
ကျားဗိုလ်**

ပုသိမ်ဘက်မှ သူပုန်များ

သီပေါမင်း ပါတော်မူပြီးနောက် မြို့ရွာများ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားခြင်း မရှိသေးဘဲ၊ သူတလူ ငါတမင်းလုပ်ပြီး လူသူလက်နက် အင်အား စုလျက် ထကြွသောင်းကျန်နေ ကြသူများ အနက် ပုသိမ်ဘက်မှ ကျားဗိုလ်၊ ဘဗိုလ်၊ ဗိုင်းဗိုလ်၊ စိန်ဘယက်ဗိုလ်တို့ သောင်းကျန်း နေကြပုံ။

၁၂၄၇ ခုနှစ်တွင် အထက်မြန်မာ ပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းပိုက်၍ သီပေါ ဘုရင်မင်းမြတ်အား နန်းကချခါစနှစ်မှာပင် မြန်မာလူစွမ်းကောင်း ဗိုလ်မှူးကြီးလေးဦးတို့ တစ်ချိန်တည်း တစ်ပြိုင်တည်း ထွက်ပေါ် လာကြပြီးလျှင် မန္တလေး ရွှေမြို့တော်၌ တွဲဘက်ရုံးတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင် “စိမ်းဘား” ဆိုသူအား တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ပြီး ယခုအထိ ဖမ်းဆီး ရမိသည်ဟု သတင်း မကြား မသိရသေး သောကြောင့် ထိုစဉ်အခါက အဖြစ် အပျက်များသည် ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ မအူ

ပင် စသော နယ်အရပ်ရပ်တွင် အထူးမှတ် တမ်းတွင်ရစ်နေတော့၏။

ဤအကြောင်းများကို ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် မီလိုက်ရ၍ ကျားဗိုလ်တို့နှင့် တိုက်ခိုက်ရန်အသွား “စိမ်းဘား” အရေး ပိုင်နှင့် ပါသွားသူ ရုံးအမှုလိုက် ပင်စင် အငြိမ်းစား ဦးဘိုးစောထံမှ စုံစမ်းသိရှိရသမျှ ရေးသားဖော်ပြလိုက်ပါကြောင်း။

၁၂၄၇ ခု၊ သီပေါဘုရင်အရှင်သခင် နန်းမှကျသောနှစ်မှာပင် မြန်မာတို့သည် ဇာတိသွေး၊ ဇာတိစိတ်၊ ဇာတိမာန်စိတ် ဖွားဖွားတက်ကြွလျက် ရှိကြသေးသဖြင့် မိမိတို့ တိုင်းပြည်ကို မိမိတို့အရှင်သခင်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် နေထိုင်ခြင်းဖြင့် သခင် ဘဝမှ တစ်ပါးသူတို့၏ ကျွန်အဖြစ် ကျွန် ဘဝသို့ မခင်လိုကြ၍ လက်အောက်မခံ ကြဘဲ ပုန်းအောင်းရှောင်တိမ်းပြီး ပုန်ကန် ထကြွကြသဖြင့် ထိုစဉ်အခါက တိုင်းပြည် မြို့ရွာ မငြိမ်မသက်ချေ။ မြို့သူမြို့သား

အရေးပိုင်စိမ်းဘားနှင့် ကျားဗိုလ်

၆၉

လူအများတို့မှာ အစိုးရကိုလည်းကြောက် ရာ သူပုန်၊ ဓားပြဘေးရန်ကိုလည်း ကြောက် နေကြရလျက် အင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့မှာလည်း သီပေါဘုရင်ကို လွယ်လင့် တကူ ဖမ်းယူပြီး နန်းကချရသည်ထက် သူပုန်၊ ဓားပြဘေးရန် တို့ကို နှိမ်နင်းရန် မလွယ်ကူဘဲ ရုတ်တရက် မအောင်မြင်နိုင်သေး၍ ပုသိမ်မြို့ကို အုပ် ချုပ်စေရန် မန္တလေးမြို့တော်၌ တွဲဘက် ရုံးစိုက်ခဲ့ဖူးသော “စိမ်းဘား” ဆိုသူအား အရေးပိုင် အဖြစ်နှင့် အမှုထမ်းရွက်စေ၏။

၎င်းအရေးပိုင်သည် ယောကျ်ား ကောင်းပြီသောရုပ်လက္ခဏာနှင့် ပြည့် စုံ၍ အရပ်အမောင်း ခြောက်ပေသုံးလက် မ ရှိကြောင်း။ ၎င်းသည် မန္တလေးရွှေမြို့ တော်ကြီးတွင် မြန်မာတို့နှင့် နီးစပ်စွာ နေထိုင်ခဲ့၍ မြန်မာစကား မြန်မာစာပေကို အထူးတတ်ကျွမ်း နားလည်လာသူတစ်ဦး ဖြစ်ရာ ၎င်းရုံးသို့ လျှောက်လွှာများတင် သည့်အခါ လျှောက်လွှာတွင် မြန်မာစာ အရေးအသား မမှန်မကန် ရှိနေ၍သော် လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ဝစ်စေ့ပေါက်၊ အောက်မြစ်၊ ရွှေစီးများပါသင့်သော နေရာ တွင် မပါဘဲ ကျန်နေခဲ့လျှင် ထိုလျှောက် လွှာကို

“နိုးဝစ်စိပေါက်၊ အပီလီကေးရှင်း ရီဂျက်တက်” ဟူ၍ အမိန့်ချပြီး ပယ်တတ် သည်ဆိုကြောင်း။ ဤအရေးပိုင်သည် မြို့ ရွာများသို့ လျှောက်ကြည့်ရှုသည့်အခါ ၎င်း နောက်မှ မြန်မာအဝတ်အစား ကျကျနန ဝတ်ဆင်သူ ငွေဓားဆွဲ ၂ ယောက် အမြဲ ပါရ၏။ ၎င်းအပြင် လမ်းဖယ်ရှားပေးရန် ကြိမ်လုံးကိုင်တစ်ယောက်နှင့်၊ နောက်ဘက် မှ ကြာပွတ်ကိုင် လူတစ်ယောက် ပါရသေး သည်ဆို၏။ ဤအရေးပိုင် လက်ထက်၌ အမှုအခင်း စီရင်ပုံမှာ ယခုခေတ်နှင့်မတူ။

တစ်ချက်လွှတ် အမိန့်တော်ချတတ်၏။ ၎င်းအား လူအများ ကြောက်ရွံ့ကြသော အကြောင်းများအနက် ထိုခေတ်က အလွန်ခေတ်စားနေသော တုတ်ပြီး၊ ဓား ပြီး၊ သေနတ်ပြီးဆေးများ ထိုးနှံ ထားသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်ကြ၏။ မန္တလေး မြို့မှ ထိုအကြောင်းများ ကျွမ်းကျင်သော မြန်မာများနှင့်ပေါင်းသင်းပြီး အကျွမ်း တစ်ဝင် ပြုပြီး ရထားသည်ဟုလည်း သတင်း ကြီးသည်။

ကြက်ခိုးမှု ထောင်ဒဏ် ရှစ်နှစ်၊

အမှုအခင်း စီရင်ပုံများမှာ မြို့သစ်ကုန်း အိုးဖိုတန်းအရပ်၌ ရှစ်ပဲတန် ကြက်တစ် ကောင်ကို ခိုးမှုတွင် ၎င်းကိုယ်တိုင် စစ်ဆေး ပြီးလျှင် ထောင်ဒဏ်ရှစ်နှစ် အပြစ်ပေး ကြောင်း။ ထိုအခါမှစ၍ တစ်မြို့လုံး ကြောက်ရွံ့ကြလျက် နောက်ထပ်ခိုးမှုများ မရှိသလောက် ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆို ကြောင်း။ အရေးပိုင်၏ စိတ်နေသဘော ထား အသုံးအနှုန်း အမူအရာများမှာ အလွန် မြန်မာဆန်ချင်ကြောင်း။ အချို့ အမှုအခင်းများကို ကြိမ်ဒဏ်ပေးလျှင်၊ မိမိ ရုံးရှေ့ လူအများမြင်ကွင်းတွင် ကြိမ်ဒဏ် ရိုက်ပြစေကြောင်း၊ ဤအခါ ယခုအလွန် စည်ကားလျက်ရှိသော အသည်ကြီးဈေးချို များတွင် ခါးပိုက်နှိုက်၊ လူဆိုး သူခိုးများ မရှိသလောက် မြို့ရွာအထူး ငြိမ်ဝပ်ပိပြား လျက်ရှိကြ၏။

တုံ့လှုပ်ချောက်ခြားစေသော

သတင်းတစ်ရပ်၊

သို့ရာတွင် ပုသိမ်မြို့ကြီး တစ်ခုလုံး အထူးတုံ့လှုပ် ခြောက်ခြားစေလျက် ဈေး များ၊ ရုံးများ၊ ကျောင်းများပိတ်ရန်၊ တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့်နှင့် မြို့ပျက်လု ခမန်းနှင့် ပြေးသူပြေး ပုန်းသူပုန်း ဖြစ်ပွား

လာသော အကြောင်းထူးတစ်ရပ်မှာ ပုသိမ် တစ်မြို့လုံးက အထူးအားကိုး ယုံကြည် စိတ်ချလျက် ရှိနေသည့် ဓားလှံ သေနတ်နှင့် အသက်မသေနိုင်ပြီးနေသော အရေးပိုင် “စိမ်းဘား” မှာ ရင်ဘတ်တွင် သေနတ် ဒဏ်ရာနှင့် သေနေသော အလောင်းကို ပုသိမ်အစိုးရ သင်္ဘောဆိပ်တွင် တွေ့မြင် ကြရသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ ထို အခါက မြန်မာလူစွမ်းကောင်းလေးဦး ကျားဗိုလ်၊ ဘဗိုလ်၊ ဗျိုင်းဗိုလ်၊ စိန်ဘယက် ဗိုလ်ဆိုသူ လေးဦး ပေါ်ထွက်လာကြ၏။ ၎င်းတို့သည် ပုသိမ် ဒီစကြိတ် မအူပင်နယ် မှစ၍ အစိုးရ ကင်းဂတ်ဌာနများကိုပင် ဝင်စီးကြပြီးလျှင် ရသမျှ လက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက်အစုံကို သိမ်းကြိုးယူငင်ပြီး ဂါတ်တဲတွင် ချုပ်ထားသော အချုပ်သား တရားခံများကိုပါလွှတ်၍ မိမိတို့ တပ်အဖွဲ့ တွင် ထမင်းအိုး ဟင်းအိုးထမ်းအဖြစ်ဖြင့် အလိုက်ခိုင်းကြကြောင်း။ ထိုဗိုလ်လေးဦး သည် ပုသိမ်နယ်ထဲသို့ ရောက်လာ၍ ငပုတောမြို့မှ ရုံးစာရေးကြီးကိုသေ့နှင့် ရွှေနေ ဦးရွှေဖော့ဆိုသူ နှစ်ဦးကို ဖမ်းသွား ကြပြီးလျှင် အစိုးရဘက်တော်သား အား ပေးကူညီ ဆောင်ရွက်နေသူ အစိုးရအလို တော်ရိများဖြစ်ကြ၍ ငါတို့၏ ရန်သူဖြစ် ခြင်းကြောင့် နှိပ်ကွပ်ဆုံးမမှ တော်မည်ဆို ပြီး ရေဘောရွာ တံတားတစ်ခုပေါ်တွင် နှစ်ယောက်စလုံး ဓားနှင့်ခုတ်ပိုင်း သတ် ဖြတ်ထားခဲ့ကြ၏။ ဤသို့ ကျားဗိုလ်တို့ ဘက်က အစိုးရဘက်တော်သားနှင့်တကွ အစိုးရ အလိုတော်ရိများအား ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်သည်ကို တွေ့မြင်ကြားသိ ကြရ သောအခါ အစိုးရ အရာရှိများမှာ မြို့ရွာ ငြိမ်ဝပ်ရေးအတွက် ထိုကျားဗိုလ်တို့ကို

ဖမ်းဆီးနိုင်ရန် ကြိုးစားကြလေ၏။ သူပုန် တို့ကို ကြောက်ရွံ့၍ ငပုတောမြို့ပိုင် ဦးရဲပြားဆိုသူမှာ တောထဲတွင် တစ်နေ့နှင့် တစ်ည ထမင်းအငတ်ခံပြီး ပုန်းအောင်း နေရသည်ဟု ဆို၏။

ယုံတောင်ပြေး ခွေးမြောက်လိုက်။

ထိုဗိုလ်လေးဗိုလ်နှင့် ၎င်း၏ လူစု တို့ကို ဖမ်းဆီးရန် အစိုးရအမှုထမ်းများအား စေခိုင်းကြရာ အချို့သော အမှုထမ်း အရာ ထမ်းများသည် မိမိတွင် ဓားလှံ၊ သေနတ် ပါသော်လည်း ကျားဗိုလ်တို့ကဲ့သို့ မပြီးသေး ၍လားမသိ၊ ကျားဗိုလ်တို့ကို ရင်ဆိုင်တွေ့၍ ဖမ်းဆီးပေးနိုင်ဖို့ ဝေးစွာ ကျားဗိုလ်တို့ တောင်အရပ်မှာ ရောက်နေပြီဟု ကြားလျှင် ၎င်းတို့က မြောက်အရပ်သို့ ကျားဗိုလ်အား ဖမ်းဆီးရန် ထွက်ကြသည် ဟူ၏။

ကျားဗိုလ်ကို လိုက်ဖမ်းခန်း။

သို့အားဖြင့် ကျားဗိုလ်တို့ရန်မှာ တစ်စတစ်စ ကြီးကျယ်လာလျက် မြို့ရွာ အတော် ဆူပူလှုပ်ရှားလျက် ရှိနေရာ သူရ သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၍ သေနတ်၊ ဓားလှံ ပြီး နေသည်ကို ယုံကြည်စိတ်ချကာဖြင့် ကျားဗိုလ်ကို ဖမ်းဆီးရန် ကြိုးစားရှာသော အရေးပိုင် “စိမ်းဘား” လိုက်ပါလာသည်။

စိမ်းဘား ပုသိမ်ဒီစကြိတ်သို့ ရောက် လာခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်တို့သည် သီပေါဘုရင် ကို လွယ်လင့်တကူ နန်းမှချရသည်ထက် သူပုန်ဓားပြ ဘေးရန်တို့ကို နှိမ်နင်းရန် မလွယ်ကူဘဲ ရုတ်တရက် မအောင်မြင်နိုင် သေး၍ ပုသိမ်မြို့ကို အုပ်ချုပ်စေရန် မန္တလေးမြို့တော်၌ တွဲဘက်ရုံးစိုက်နေခဲ့ သော စိမ်းဘားဆိုသူအား အရေးပိုင်အဖြစ် နှင့် အမှုထမ်းရွက်စေ၏။ ပုသိမ်မြို့နယ် ကလည်း သူ့အား ယုံကြည်အားထားကြ သည်။ အရေးပိုင် စိမ်းဘားလိုက်ပါလာ

အရေးပိုင်စိမ်းဘားနှင့် ကျားဗိုလ်

သော သင်္ဘောတစ်စင်းကို ရေဘောရွာ တွင် ကျားဗိုလ်တို့အဖွဲ့က လူများသည် လောင်းလှေ ၃-စင်းဖြင့် လိုက်ကြရာ သင်္ဘောက ပြန်လှန်ခုခံသောကြောင့် လှေပဲ့ မှ လူတစ်ယောက် သေနတ်မှန်ပြီး ရေထဲသို့ လိမ့်ကျသွားလေရာ လှေများ နောက်ထပ် မလိုက်လာကြတော့ဘဲ အရေးပိုင် သင်္ဘော ကို အော်ဟစ်လျက် “ဟေ့ သည်နေ့ည ငရုပ်ကောင်းရွာကို ရောက်အောင်သွားမယ်၊ ရဲရင်လိုက်ခဲ့ကြ” ဟု ပြောသွားကြောင်း။

အရေးပိုင် စိမ်းဘားသည် ပုသိမ်သို့ ပြန်လာပြီး “ဗျိုင်း” ခေါ် အစိုးရသင်္ဘော အကြီးတစ်စင်းကို ယူ၍ စစ်ဘာရီပန်ချာပီ ကုလား (၇၀) ကျော်၊ ရိုင်ဖယ်နှင့် အခြား သေနတ်၊ ပေါင်းသေနတ် (၇) စင်းနှင့် စိမ်းဘား၏ အချစ်တော် လက်စွဲ ကိုအုန်း ဘူး၊ ရုံးအမှုလိုက် အင်စပိတ်တော် ဦးဘိုးတေ၊ ရေကြောင်းပြမာဖီတို့ပါ ခေါ် ဆောင်ပြီး မော်တင်စွန်းဘက်သို့ လိုက်ကြ ရာ မော်တင်စွန်းသို့ မရောက်မီ ရေဘော ရွာတံတားတစ်ခု၌ ကြိုးဖြင့်တုပ်လျက် လူတစ်ယောက်အား သတ်ထားသည်ကို တွေ့ကြရလေသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် ဆက်လက်သွားကြပြန် ရာ မောင်တင်နှင့် ကမ်းတစ်ဖက် ဘောဦး ရွာအနီး ကမ်းစပ် သဲသောင်ပြင်၌ လူ (၃) ယောက် လျှောက်သွားနေသည်ကို မြင်၍ အရေးပိုင်က လှမ်းခေါ်သည်မှာ

“ဟေ့ လူကလေးများ နေအုံးသည် ကို လာအုံး၊ ကျွန်ုပ်ပုသိမ်အရေးပိုင် ဖြစ် သည်” ဟု အော်ပြောသည်။ ထိုအခါ ကမ်းစပ်နား သဲသောင်ပြင်တွင် လျှောက် သွားနေသူ သုံးယောက်မှာ အရေးပိုင်ခေါ် သည်ကို လှည့်ကြည့်ပြီး ဂရုမစိုက်သကဲ့သို့ သွားမြဲ သွားနေကြလေ၏။

ကျားဗိုလ်နှင့် စိမ်းဘားတိုက်ပွဲ

အရေးပိုင် သင်္ဘောသည် ရေမီ သော နေရာတွင် ဆိုက်ပြီး သမ္ဗန်ဖြင့် ကုန်းပေါ်သို့တက်ကြ၏။ ပထမတွေ့လိုက် ရသော လူသုံးယောက်မှာ အရေးပိုင်က ရွာသားများထင်၍ ကျားဗိုလ်တို့အကြောင်း ကို စုံစမ်းကြည့် ခေါ်ဟန်တူ၏။ ကုန်းပေါ် သို့ တက်မိကြသူများမှာ အရေးပိုင်စိမ်း ဘား၊ ၎င်း၏လက်စွဲတပည့် ကိုအုန်းဘူး၊ အမှုလိုက် အင်စပိတ်တော်ဦးဘိုးတေ၊ လမ်းပြမာဖီ၊ ပေါင်း ၄ ယောက်ဖြစ်၏။ အရေးပိုင်တွင် ကြိမ်လုံးတစ်ချောင်းသာ ပါ၏။ ကိုအုန်းဘူးထံတွင် ငါးလုံးပြူး သေနတ်တစ်လက်၊ ဦးဘိုးတေ၌ ဓားပါ၏။ ၎င်းတို့သည် ကုန်းပေါ်တက်၍ ကမ်းစပ်မှ ၁၂ တောင် ဝါးလေးပြန်လောက် လျှောက် သွားမိကြသောအခါ ခိုင်းခနဲ သေနတ်သံ တစ်ချက် ကြားလိုက်ရသဖြင့် ကြည့်လိုက် ရာ ကျားဗိုလ်၏ ကင်းစောင့်က သေနတ် ဖြင့် ချိန်ရွယ်ပစ်ခတ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါ အရေးပိုင်က ရှေ့ဆုံးကဖြစ်လျက် “ဟေ့ မပစ်နဲ့ မပစ်နဲ့” ဟု ပြော၏။ သို့ရာ တွင် ကျားဗိုလ်၏ ကင်းစောင့်က ခိုင်း ခိုင်း ခိုင်းနှင့် အဆက်မပြတ် ပစ်ရာ လူကို တစ်ချက်မှမထိ၊ အရေးပိုင်ကလည်း ကြောင်ကြည့်နေစဉ် ကျားဗိုလ်၏တပ်မှ ဒူ ဒူဟူသော မောင်းသံများနှင့် ဟေ့ လိုက် ကြဟေ့ လိုက်ကြဟေ့ အော်သံများနှင့် အတူ လူပေါင်း ၃၀၀ ခန့် အရေးပိုင်ရှိရာ သို့ ထိုးတက်လာကြသဖြင့် အရေးပိုင်နှင့် တကွ နောက်ပါလူသုံးယောက်တို့သည် ကမ်းစပ်သမ္ဗန်နှင့် နီးအောင် နောက်ဆုတ် ပြီး လာခဲ့ကြရ၏။

သို့ဖြင့် သမ္ဗန်ပေါ်သို့ ရောက်ကြ သောအခါ သင်္ဘောဆီသို့ လှော်အသွား

တွင် ဒိုင်းဟူသော သေနတ်သံတစ်ချက် ကြားရလျက် အရေးပိုင်၏တပည့် ကိုအုန်းဘူး၏ နားထင်ကို သေနတ်ကျည်ဆံ ထိမှန်သောကြောင့် အုန်းဘူး၏ ခေါင်းပေါင်းကလေးမှာ ရေထဲသို့ ခွေလျက်သား ကျသွားလေ၏။ အုန်းဘူးမှာ သေနတ်မှန်သော ဒဏ်ရာနှင့် လူးလိမ့်ပြီး အရေးပိုင်ကို သွား၍ ဖက်မိရာ အရေးပိုင်မှာ သွေးစွန်းသွားသဖြင့် နောက်ထပ် ကျားဗိုလ်တို့ဘက်က ပစ်လိုက်သော သေနတ်ကျည်ဆံ တစ်ခုမှာ အရေးပိုင် “စိမ်းဘား” ၏ ရင်ခွင်ကို ဖောက်ထွင်းထိမှန် ပြန်သောကြောင့် အရေးပိုင်ပါ သမ္ဗန်ထဲ လဲကျသွားပြန်လေ၏။ ကျန်နှစ်ယောက်မှာ မကြိတ်တတ်၊ မစိတ်တတ်နှင့် သင်္ဘောသို့ မရောက်ခင် လွတ်မှလွတ်ပါမလားဟု တွေးတောနေစဉ် ဒိုင်းဆို နောက်တစ်ချက်ထပ်ပစ်ပြန်ရာ ဦးဘိုးတေမှာ ရေထဲ ခုန်ဆင်းပြီး သမ္ဗန်နှင့် ကွယ်၍ အသာတွယ်လိုက်၏။ ရေကြောင်းပြမာဖီမှာ ပေါင်တွင် သေနတ်ဒဏ်ရာနှင့် သေပြီဟု အောင်းမေ့သော်လည်း မသေဘဲ သတိရလာသဖြင့် သမ္ဗန်ကို လက်နှင့်ယက်ပြီး သင်္ဘောသို့အရောက်ကူးခဲ့ကြရလေ၏။

ကျားဗိုလ်၏ လက်ချက်ဖြင့် အသက်သေဆုံးရသော စိမ်းဘားနှင့် အုန်းဘူး၏ အလောင်းနှစ်လောင်းကို သင်္ဘောနှင့် ယူဆောင်လာ၍ ပုသိမ်ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်လာသောအခါ တစ်မြို့လုံး အထူးထိတ်လန့် တုန်လှုပ်လျက် ဈေးများပိတ်ခြင်း၊ ကျောင်းအစရှိသည်တို့ ပိတ်ထားကြပြီးလျှင် ကျားဗိုလ်တို့ ဘယ်တော့ မြို့ဝင်စီးကြမလဲဟူ၍ တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့် နှင့် မြို့ပျက်လုခမန်း ဖြစ်နေကြ၏။

ကျားဗိုလ်နှင့် စိမ်းဘားတို့မှာ မန္တလေးမြို့တော်၌ ဆေးအတူထိုးဘက် ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆို၏။ ကျားဗိုလ်ဖမ်းရန် အရေးပိုင်နှင့် ပါသွား

သော အမှုလိုက် ဦးဘိုးတေထံမှ သိရသည်မှာ ကျားဗိုလ်မှာလည်း ယောက်ျားကောင်းပြီသော ရုပ်လက္ခဏာနှင့် ခန့်ညားသူတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ခဲ့ပုံပြောပြ၏။ ဦးဘိုးတေမှာ အလွန်ကံထူး၍ မသေဘဲ ပုသိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်ကို ၎င်း၏ နှုတ်မှ ယခုအထိ ပြောမဆုံးအောင် ရှိနေသေး၏။

ကျားဗိုလ်တို့မှာ ပထမပုတောမြို့ကို ဝင်စီးရန် ကြံရွယ်ကြ၏။ ထို့နောက် တစ်ဖန် အခွင့်သာခဲ့လျှင် ပုသိမ်မြို့ကို ဝင်စီးပြီး ဈေးတံခါးဖွင့်၍ စားနပ်ရိက္ခာ ယူရန် အကြံရှိထားကြောင်း သတင်းကြားရသဖြင့် အတော် ထိတ်လန့်နေကြရ၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် ပုသိမ်သို့ ဝင်မတိုက်ဘဲ အနောက်ရိုးမတောင် ကို ခို၍ တောင်ခြေ တစ်လျှောက် ရိုးမ တောင်နှင့် နီးသော ရွာကြီးရွာငယ်များသို့ ဝင်ပြီး စားနပ်ရိက္ခာ ထောက်ပံ့ရန် တောင်းခံသွားကြ၏။ ကျားဗိုလ်တို့၏ တပ်တွင် လောင်းလှေ၊ ဆင်၊ ကျွဲ၊ နွားလှည်းများ အစုံပါသည့်အတိုင်း ၎င်းတို့သည် ပုသိမ်ပိုင် ကွင်းချောင်း မဲဇလီသစ်တောအတွင်း၌ သစ်လုပ်နေသော ဆင်သုံးကောင်ကို ဖမ်းယူသွားကြသည်ဆို၏။ ထိုဆင်များအား ကျားဗိုလ် တို့ စီးကြသည်ဆို၏။

ရွာတစ်ရွာကို စီးခြင်း။

ဤသို့အားဖြင့် ကျားဗိုလ်တို့မှာ အထူးအင်အားကြီးလျက် အစိုးရတို့က နှိပ်ကွပ်နိုင်နင်းရန် ခဲယဉ်းစွာ ရှိနေလေ၏။ ၎င်းတို့သည် သာပေါင်းမြို့အပိုင် လှေကြီးပျက် ရွာကြီးတစ်ရွာကို ဝင်စီးကြပြန်၏။ ဤအခါ ပုသိမ်မြို့ ရှေ့နေကြီး ဦးလူ၏ယောက်ဖ သစ်ခေါင်းတောအုပ်

အရေးပိုင်စိမ်းဘားနှင့် ကျားဗိုလ်

ကိုဘိုးစံဆိုသူမှာ ကျားဗိုလ်တို့ လှေကြီးပျက် ရွာကို ဝင်စီးစဉ်က အဖမ်းခံရသူ အထဲတွင် ပါဝင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် လွတ်လာသောအခါ ၎င်းကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ခဲ့ရသော ဖြစ်ပုံများကို ပြောပြသဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း စုံစမ်းသိရှိရ၏။

ကျားဗိုလ်ဆိုသူမှာ အသက် ၃၅ နှစ် ခန့်ရှိမည်ဟု ထင်ရ၏။ ဘဗိုလ်ဆိုသူမှာ အသက် (၄၀-၄၅) နှစ်ခန့်ရှိမည် ထင်ရ၏။ ကျားဗိုလ်တို့ အထဲတွင် ဘဗိုလ်၏ အမိန့် အာဏာကို အထူးနာခံ ရှိသေကြရသည်။ ဘဗိုလ်၏လက်တွင် အမြဲ အုန်းသား စိပ် ပုတီးကြီး ပတ်ထား၏။ ဘဗိုလ်မှာ အခါ ပေး နက္ခတ်ရွေးချယ်ပြီး ဗေဒင်အတတ် များ အထူးတတ်ကျွမ်းကြောင်း၊ ထွက် တိုက်ရန် အချိန်အခါကို ၎င်း၏ အမိန့် နာခံပြီး တိုက်ရသည်။ တိုက်ရန်ထွက်ကြ သော အခါ၌လည်း ဘဗိုလ်က တပ်သား များကို ထုံးမန်းပြီး နဖူးတွင် ဝကွက်ပေး ကြောင်း။ အရမ်းမဲ့ တိုက်ခိုက်စေခြင်း မဟုတ်။ လူ ၂၀ စီ၊ ၃၀ စီခွဲ၍ တပ်တစ်ခု စီဖွဲ့ပြီး တိုက်ရသော် တိုက်၍ရလာသမျှ ပစ္စည်းများကို ငယ်သားတို့က တပြားတစ် ချပ် မထိန်ချိန်ဘဲ အကုန် ဘဗိုလ်သို့ အပ်ရ ၏။

ဘဗိုလ်၊ ကျားဗိုလ်၊ ဗျိုင်းဗိုလ်၊ စိန် ဘယက်ဗိုလ်တို့က လူကြီးလုပ်၍ ငယ်သား များကို အညီအမျှ ဝေချမ်းပေး၏။ ၎င်းတို့ သည် ကျေးရွာများသို့ ဝင်ပြီး လူများကို အရမ်းသတ်ဖြတ် ညှင်းဆဲပြီး ပစ္စည်းများကို လုယူခြင်းမဟုတ်၊ အစိုးရဘက်သို့ သတင်း ပေးသူများကိုသာ သတ်လေ၏။ ရွာသား များအား အသာတကြည် ပြောဆို တောင်း ခံယူ၏။ လှေကြီးပျက် ရွာကို စီးရာတွင် လူများကို ဖမ်းဆီးစုစေ၍ ကျားဗိုလ်က

အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားသည်ဆို၏။

“မင်းတို့က ငါတို့ကို ကူညီဆောင် ရွက်ကြပါ။ ငါတို့မှာ ရွှေမြို့တော် တပ်မ ကြီးနှင့်ဆက်၍ အကြောင်းအခွင့် သာ အောင်၊ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ အတွက် ငါတို့ကို မင်းတို့က ရွှေမြို့တော် က တပ်မကြီးနှင့် ဆက်မိအောင် ကူညီပါ။ အကယ်၍ ငါတို့အခွင့်အရေးများ သာလာ ခဲ့ပါလျှင် မင်းတို့က အခုလို စိုက်ထုတ်ပေး တာထက် ဆယ်ဆတန်ဖိုးမက ချမ်းသာခွင့် ရပါစေမည်။ ငါတို့စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဆန်တစ်ပြည်နှင့် ငွေတမတ်ကျစီ ထောက် ပံ့ကူညီကြစေချင်ပါသည်” ဆို၍ ဖမ်းထား သူများအထဲက အိမ်ပြန်ပြီး ယူပေးပါရစေ ဟု အခွင့်တောင်းသူ အားလုံးကို အစောင့် အကြပ်မရှိ လွှတ်လိုက်၏။

ကျားဗိုလ်တို့ ဖမ်းဆီးမိသူများမှာ မည်သူ့ကိုမှ မနှိပ်စက် မညှင်းပန်းခြင်း အတွက်ကြောင့် ဝံသာနု ဓားပြဗိုလ်တို့ကို အလွန် ကြည်ညိုကြ၍ထင်ရဲ့။ ၎င်းတို့ အလိုရှိ တောင်းခံသည့် ဆန်တစ်ပြည် ငွေတမတ်မျှမက ကိုယ်စီကိုယ်ငှ အဝတ် အစား၊ အသုံးအဆောင်၊ ဗုံတောင်၊ လင်းကွင်း မောင်းစသော ပစ္စည်းများပါ ဝမ်းသာအားရ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေး ကမ်းကြ၍ ထိုနေ့ညတွင် လှေပျက်ကြီးရွာ ရှိ ဇရပ်ကြီးတစ်ခု၌ ကြီးကျယ်ခန်းနားသော ကျားဗိုလ်တို့၏ ပျော်ပွဲကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေ ကြ၏။

ထိုသို့သော အခိုက်အခါ၌ ပုသိမ်မြို့ ဆန်စက်ကြီး တစ်စက်သို့ ရေမိဆိုက်ကပ် ရန် စပါး (၁၄၀၀) ဝန်တင် စပါးလှေကြီး တစ်စင်းတွင် လှေထိုးသား တစ်ယောက်က “လှေသူကြီး ကျွန်တော်တို့ သည်လမ်းကို ခေါက်တုတ်ခေါက်ပြန် လှေထိုးတက်

ခတ်လိုက်ဘူးပါတယ်။ ဟောသည်လေ့ကြီး ပျက်ရွာဟာ ထမနဲအားကြီးထိုးတဲ့ရွာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဟောဟိုမှာ လေ့သူကြီး မြင်ရဲ့ မဟုတ်လား။ ဇရပ်ပေါ်မှာ မီးတွေထွန်းလို့ လူတွေစုလို့ ထမနဲထိုးနေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့လေ့ ခဏဆိုက်ပါရစေ။ ပုသိမ်မြို့ကို ရေမှီရောက်ရင် ပြီးရောပေါ့” ဟု လေ့ထိုးသားတစ်ယောက်က ပြောရာ လေ့သူကြီးက လေ့ဦးတည်ပြီး ဆိုက်လျှင် ကျားဗိုလ်တပ်မှ ကင်းစောင့်များက လေ့သို့ ဆင်းလာပြီး စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ငါးပိ ငါးခြောက်ငါးခြမ်း၊ ဆီဆန်ဆားငြုပ် ကြက် သွန်အစုံတို့ကို သိမ်းကြိုးယူငင်၍ လေ့ပေါ်တွင် ပါသူများအား ဖမ်း၍ ကျားဗိုလ်ထံ ခေါ်သွားကြလေ၏။

ကျားဗိုလ်က ဆန်တစ်ပြည် ငွေတစ်မတ်ကျစီ ပေးနိုင်ကြမလားဟု မေးရာ ၎င်းတို့က မပေးနိုင်ကြောင်း ပြော၍ ဒါဖြင့် ကောင်းပြီ၊ မင်းတို့ခရီးသည်များ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ချမ်းသာပေးမည်။ သို့ရာတွင် မင်းတို့လူမိုက်များ ဖြစ်ကြတယ်။ အစားကလေး တစ်လုပ်နှင့် ပုသိမ်ကို အချိန်မှီ ရောက်ဖို့အရေးကို မထောက်။ ငါ့ထံ ဝင်ရောက်လာကြသော ငမိုက်များ ဖြစ်သောကြောင့် “ဟေ့ လေ့သူကြီး ဘယ်သူလဲ” ဟုမေး၏။ ထိုအခါ လေ့သူကြီးက ကျွန်တော်ပါဟုဆိုရာ ကျားဗိုလ်က လေ့သူကြီးကို ကျောကို ၃ ချက်၊ ရင်ကို ၂ ချက်၊ ပေါင်း ၅ ချက်ထောင်း၊ ကျန်လေ့ထိုးသားများကို ကျော ၂ ချက်၊ ရင် ၂ ချက်စီ ထောင်းပြီး လွှတ်လိုက်ရမည်ဟု အမိန့်ပေး၏။ ဤအခါကျမှ ကျားဗိုလ်တပ်မှန်း သိကြသောကြောင့် ကြောက်ရွံ့ပြီးလျှင် သူ့အရင်ထောင်းပါ၊ ငါ့အရင်ထောင်းပါနှင့် အော်ကြ၏။ အထောင်းခံရပြီးသူများမှာ ပြီးလျှင်

ပြီးခြင်း အူယားဖားယား လေ့ရှိရာသို့ ပြေးကြပြီး အားလုံးလေ့ပေါ်သို့ ရောက်သကာလ အလွန်ကြောက်သောဇောနှင့် ဘာကိုမှ သတိမရကြဘဲ လေ့ကြီးကိုသာ အတင်း နင်းကန် လှော် တ်ကြ၏။

ကြောက်အားပို၍ ကြိုးမဖြုတ်မိ။

သို့ရာတွင် လှော်သာလှော်၊ ခတ်သာခတ်ရာ လေ့ကြီးမှာ တဖွားမှရှေ့သို့ မတိုး။ မရွေ့ပဲ သည်အတိုင်းသာ ရှိနေသည်ကို ကျားဗိုလ်၏ ကင်းစောင့်က မြင်၍ လွန်စွာမြင်ပြင်းကပ်လာသဖြင့် လေ့ကြီးကို ကြိုးမဖြုတ်၊ ကျောက်မနှုတ်ဘဲ လှော်နေ၍ မိမိလက်ရှိဓားဖြင့် ကျောက်ကြိုးကို ခုတ်ဖြတ်ပေးလိုက်သောအခါမှ လေ့ ရေလယ်သို့ ထွက်သွားလေ၏။

လေ့ရေလယ်သို့ ရောက်ကြသော အခါ လေ့သူကြီးက ပြောသည်မှာ “တန်ပေါ့ကွာ၊ မင်းတို့နဲ့များဖြင့် နောက်ကို တစ်ခေါက်တည်း ဆယ်ဆဖိုးဖြတ်မည်ဆိုတောင် ငါမခေါ်တော့ဘူး။ ဟိုလူလိမ္မာတစ်ယောက်က လေ့ကြီးပျက်ရွာဟာ ထမနဲထိုးသကိုး၊ သူသည် လမ်းကို ခေါက်တုတ်ခေါက်ပြန် လေ့ထိုးလိုက်သူပါသကိုး အခုကြည့်စမ်း အလွန်ကံကောင်းလို့သာ အသက်မသေကြတယ်ဟု ပြောရာ လေ့ထိုးသားက တော်ပါ တိတ်တိတ်နေပါ လေ့သူကြီးရယ် ခင်ဗျားလည်း စားချင်လို့သာ ဝင်ဆိုင်တာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ ကျုပ်တို့ အပြစ်မဟုတ်ပါဘူးဟုဆိုသောကြောင့် ထိုအဖြစ်အပျက် အကြောင်းတစ်ခုမှာ ကျားဗိုလ်တို့ အကြောင်း၌ ရီစရာမှတ်သားဖွယ် တကယ့်အကြောင်းထူးကို သစ်တောအုပ် ကိုဘိုးစံက လွတ်လာသောအခါ ပြောပြ ကြားသိရကြောင်း။

ဤလေ့ကြီးပျက်ရွာကို ကျားဗိုလ်တို့

အရေးပိုင်စိမ်းဘားနှင့် ကျားဗိုလ်

၇၅

ရှိနေစဉ် ၎င်းတို့တပ်အဖွဲ့တွင် ထမင်းအိုး ထမ်း၊ ဟင်းအိုးထမ်း၊ လမ်းပြ၊ အစုစုတပ် သား (၄၀၀) ခန့်လောက်ရှိသည်ဆို၏။ ကျားဗိုလ်တို့သည် သူတို့ကို ဖမ်းရန် ပုသိမ် အရေးပိုင်၊ သံတွဲအရေးပိုင်၊ ဟင်္သာတ အရေးပိုင်၊ ပြည်အရေးပိုင်တို့ ဝိုင်းလိုက် ကြသော်လည်း မမီလိုက်ဘဲ ပြည်၌ ပန်ချာ ဝီ တပ်တစ်တပ်ကို ဝင်စီးတိုက်ပြီးမှ လွတ် သွားကြောင်း၊ ယင်းတို့အား လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၅၀) အတွင်း အစိုးရက ဖမ်းဆီး မိသည်ဟု မကြားမသိရချေ။

ကျားဗိုလ်တို့၏ စွမ်းအားသတ္တိ သစ္စာရှိပုံ အလုံးစုံနှင့် ထူးခြားမှတ်သားဖွယ် ရာ အကြောင်းမှန်တို့ကို မှီလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံမှ စုံစမ်းသိရှိသမျှ ရေး လိုက်ရပါကြောင်း။ ရေးသူ-ဗိုလ်ကြီး

ပုံများကိုပါဖော်ပြထားရာ-

ပုသိမ်အရေးပိုင် အသတ်ခံရသော

အခေါက်၌ ကျားဗိုလ်တို့အား ဖမ်းဆီးရန် အရေးပိုင် စိမ်းဘားနှင့် လိုက်ပါသွားသူ။ ရုံးအမှုလိုက် အင်စပိတ်တော် ဦးဘိုးတေ ပုံ ၎င်းမှာ ယခုပင်စင်ယူလျက် အသက် ၇၅ နှစ်ရှိနေကြောင်း။

၁၂၄၇ သီပေါဘုရင် နန်းကျခါစ တွင် မန္တလေး၌ တွဲဘက်ရုံးစိုက်ခဲ့ရဖူးသော ပုသိမ်အရေးပိုင် စိမ်းဘားမှာ သေနတ်ပြီး သည်။ မီးမကူးနိုင်သော်လည်း ကျားဗိုလ်၏ သေနတ်ဒဏ်ကို မခံနိုင်သဖြင့် ကျဆုံး သောကြောင့် ၎င်း၏ အလောင်းမြှုပ်သော သင်္ချိုင်းနေရာပုံ တို့ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေဘိုမိမိကြီး

ရည်ညွှန်း

၁၉၃၀ ခုနှစ် မတ်လထုတ် သူရိယ မဂ္ဂဇင်းမှ ဗိုလ်ကြီးရေး “ကုလားကြီးတက် စဉ်က” ဆောင်းပါး။

၁၂လရာသီ အက်ဆေး ရေးကျင့်လိုသော

ကျောင်းသားကျောင်းသူများအတွက်

အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်မည့်

ဆရာမကြီးဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ ပြောင်မြောက်သောလက်ရာ

Flowers and Festivals round the Myanmar Year ကို

ဆရာမကြီး၏ မြေးချစ် ဂျူနီယာဝင်း မြန်မာပြန်

၁၂လရာသီပန်းများနှင့် ပွဲတော်များ

အင်္ဂလိပ်+မြန်မာ နှစ်ဘာသာတွဲ

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၀၂/၂၀၀၃(၂)

ထွက်နေပါပြီ။

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ လွမ်းချင်း

ညိမ်းညိမ်း

တစ်နေ့က စာအုပ်စင် ရှင်းရင်း စာအုပ် အဟောင်းလေးတစ်အုပ်ကို အမှတ်မထင် ကောက်လှန်မိသည်။ ခေတ်စမ်း စာပေ လောကကို ဦးဆောင်ခဲ့ကြသော ဆရာကြီး ဦးဝန်နှင့် ဦးသိန်းဟန်တို့ ရွေးချယ် စီစဉ်သည့် ခေတ်သစ်ကဗျာ စာအုပ် ကလေး ဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ် ကဗျာဟု အမည်ပေးခြင်းမှာ ဆရာတို့ ရွေးနုတ် တင်ပြထားသော ကဗျာလေးများသည် မင်းတုန်းမင်းခေတ်မှ ၁၉၃၀ ကျော် ဗြိတိသျှ မြန်မာခေတ်အထိ ရေးခဲ့သော မြန်မာ ကဗျာများထဲမှ ခေတ်သစ်ဘက်သို့ ဦးတည် နေသော သဘောပါသည့် ကဗျာ လေး များကို တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မိန့် ဆိုသည်။

ဆရာကြီး နှစ်ဦးစလုံးသည် ခေတ် ဟောင်း စနစ်ဟောင်း အတွေးအခေါ် ဟောင်း လမ်းရိုးဟောင်းများကို ဖယ်ကြဉ် ကာ အတွေးသစ်အမြင်သစ် ရေးဟန်သစ် တို့ဖြင့် ခေတ်စမ်းကဗျာခေတ်ကို ဖန်တီး ခဲ့သူများ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဆရာတို့ ရွေးချယ်ခဲ့သော ခေတ်ကဗျာစာအုပ်လည်း ဆရာတို့ မိန့်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အတွေးသစ် အမြင်သစ်များပါဝင်သော ကဗျာလေးများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ သောကြောင့် ထိုကဗျာစာအုပ်ကလေးကို တမြတ်တနိုး သိမ်းဆည်းထားမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဗျာစာအုပ် ကလေးထဲတွင် ပထမဦးဆုံး ဖော်ပြထားသော မန္တလေးဘွဲ့ ကဗျာလေးကို တင်ပြလိုပါသည်။ ရေးသူ အမည်မသိသော ထိုကဗျာလေးသည် မန္တလေးမြို့၏ သာယာပုံကို ရိုးသားလှပစွာ တင်ပြနိုင်သည့် အတွက်လည်းကောင်း၊ စိတ်ကူးရိုးရိုးလေးကို စေတနာသန့်သန့်ဖြင့် တင်ပြပုံ ပေါ်လွင်လှသည့် အတွက် လည်း ကောင်း ဆရာတို့ ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်မည် ဟု ထင်ပါသည်။

မန္တလေးဘွဲ့ (လွမ်းချင်း)

အမည်မသိရေးစာဆို

လာမေ လိုက်ခဲ့တော့
ငယ်ကြိုက်ကယ် ကြင်ဆွေ
တို့မန်းမြေမှာ
ကန်တော်ရေ ချိုချိုသောက်ပါလို့
ဘေးပျောက်လို့ ရန်ကွာ
သာယာထူးတဲ့ မြို့ပေလေး။
တချောင်းရွှေငယ်
လောင်းလှေရယ်မှ ကူးတို့
ဗုံတည်ညံ စုန်ကာဆန်
ပြန်ကာပို့လို့
တို့က ခင်မေ
ယဉ်တဆွေရယ် မြင်စေပြီးမှ
လှလှရွှန်းရွှန်း ကွမ်းသီးပန်းကို
ကမ်းစေသမှု ဝက်မြေဥနှင့်
နန်းသူသက်လှယ်

မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ လွမ်းချင်း

လက်ဆောင်တော် ပေးရန်ဖို့
ခင်လေးမောင် ဝယ်ခဲ့မယ်
မဟာနွယ် သမုသိန်ရယ်
ရေတိမ်မြစ် ဟိုသောင်စဆီသို့
စခန်းတော် မောင်မယ်ချပါလို့
တောပုရှင် စိန္တေယျကို
ဖူးရမယ်လေး။

လွမ်းချင်းကဗျာဟူသည် လွမ်းမော
တမ်းတဖွယ် အကြောင်းချင်းရာတို့ကို
သီချင်းကဲ့သို့ ရွတ်နိုင်ဆိုနိုင်အောင် ဖွဲ့ဆို
ထားသော အချိုးနှစ်ချိုးပါသော ကဗျာမျိုး
ဖြစ်သည်။ မန္တလေးဘွဲ့ လွမ်းချင်းကဗျာ
သည် မန္တလေးရတနာပုံမြို့သစ် တည်
ထောင်ပြီးနောက် မင်းတုန်းမင်း နန်းစံသော
ကာလများအတွင်း ရတနာပုံမန္တလေးမြို့၏
သာယာပုံနှင့် မန္တလေးမြို့သူ မြို့သားများ
နေထိုင်သွားလာ စားသောက်ခဲ့ကြပုံတို့ကို
လွမ်းမောဖွယ် ဖြစ်အောင် ရေးစပ်ခဲ့သည့်
လွမ်းချင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။

မောင်မယ်နှစ်ဦးရဲ့ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ
ကို ဖော်ကျူးရာတွင် မန္တလေးမြို့ဝန်းကျင်
ရှိ သာယာလှပသော ရွာခင်းရှုကွက်များကို
ထည့်သွင်းစပ်ဆိုလျက် နာပျော်ဖွယ် ဖြစ်
အောင် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ရတနာပုံ မန်း
နေပြည်ရှိရာ အရပ်တွင် မြို့သူမြို့သားများ
မည်သို့မည်ပုံ သွားလာနေထိုင်ကြကြောင်း
ကို မောင်က မယ်အား ပြောပြဟန်ဖြင့်
ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုမျှ ရွှေတစ်ချောင်း တွင်
လောင်းလှေစီးရန်၊ တောတောင် အလှကို
ကြည့်ရန်၊ တောဘုရားကို ဖူးမြော်ရန်နှင့်
မယ်ကလေးအတွက် ကွမ်းပန်းလေးများနှင့်
ဝက်မြေစာဥများကို ပေးလိုက်ပါဦးမည့်
အကြောင်း ချစ်သူကို ဖိတ်ခေါ်ထားသော
ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။

ကဗျာဟူရာတွင် ရသနှစ်သက်ခြင်း ကို
ပေးနိုင်မှသာ ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဟု

ပညာရှင်တို့က သတ်မှတ်သည်။ ရသ
နှစ်သက်ခြင်း ဆိုရာတွင် ဘဝအသိနှင့်ယှဉ်
သော စိတ်စေတနာနှင့် ခံစားနားလည်
နိုင်သော အသိအမြင်မျိုးကို ဆိုလိုသည်။
ဘဝအသိနှင့် ယှဉ်သော အာနိသင် နှစ်သစ်
ခြင်းကို ပေးနိုင်စွမ်းသော ကဗျာကောင်း
တစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

ကဗျာ၏ အစတွင် ‘လာမေလိုက်ခဲ့
တော့’ ဟု ချစ်သူအား ခေါ်လိုက်ဟန်နှင့်
စတင်ထားသည်။ မန်းမြေ၏အလှကို မယ့်
အား ပြချင်သောကြောင့် လိုက်ခဲ့ပါဟုခေါ်
ကာ ချစ်သူအား ကြည်နူးဖွယ် အလှတို့ ကို
ဖွဲ့နွဲ့ပြပါသည်။ ‘တို့မန်းမြေမှာ ကန်
တော်ရေချိုချို သောက်ပါလို့’ ဟု ဆိုပါ
သည်။ ရတနာပုံ မန်းမြို့တော် အရှေ့ဖက်
မျက်နှာတွင် အောင်ပင်လယ်ကန်၊ နယား
ကန်နှင့် ဇောင်းကလောကန်တို့ ရှိပါသည်။
ကန်တော်ရေ၏ အရသာချိုကြည်ပုံကို
ချစ်သူ ကိုယ်တိုင် သောက်ကြည့် စေလို
သည်။ မန္တလေးမြို့သည် ဘေးရန် အန္တရာယ်
အပေါင်းမှ ကင်းကွာသောမြို့ ဖြစ်သည်။
‘အသက်ရှည်စေလို မြနုနွာ ရေညိုသန်းတဲ့
မန်းတောင်ရိပ်ခို ခေါင်းလောင်းသံချိုချိုနဲ့
ရွှေဗဟိုရံစည်သံဟိန်းတယ် ဘေးရန်ကင်း
ငြိမ်း’ ဟူသော အဆိုရှိသည့်အတိုင်း မန်းရွှေ
မြို့တော်ကား အေးချမ်းလှပါသည်။

မန်းမြေ၏ သာယာပုံတွင် ထပ်ဆင့်
လောင်းသည့် အနေဖြင့် ရွှေတချောင်း
ချောင်းကလေး၏ ထူးခြားမှုကို ဖော်ပြ
ထားပါသည်။ ‘တချောင်းရွှေငယ် လောင်း
လှေရယ်မှ ကူးတို့ ဗုံတည်ညံ စုန်ကာဆန်
ပြန်ကာပို့လို့’ ဟူ၍ ရွှေတချောင်း ချောင်း
ငယ်အတွင်း ကူးတို့ လှေငယ်နှင့် လူ အများ
တပျော်တပါး သွားလာလှုပ်ရှားနေပါသည်။
ကူးတို့လှေငယ်များတွင် ဗုံသံ တည်ညံ
ပေးလျက် အစုန်အဆန် အသွား အပြန်

ပို့နေပုံမှာ ပျော်ရွှင်စရာကောင်းလှ ပါသည်။ ချစ်သူအား ထိုမြင်ကွင်းကို မြင်စေလိုပါသည်။ ချစ်သူအတွက် ယူလာပေးမည့် လက်ဆောင်များကိုလည်း ပြောပြပါဦးမည်။ ‘လှလှရွှန်းရွှန်း ကွမ်းသီးပန်းကို ကမ်းစေ့သမ္မု ဝက်မြေဥနှင့် နန်းသူသက်လှယ် လက်ဆောင်တော်ပေးရန်ဖို့ ခင်လေးမောင်ဝယ်ခဲ့မယ်’ ဟူ၍ ဆိုပါသည်။ ချစ်သူခင်လေး ဘုရားလှူရန် ကွမ်းသီးပန်းများလည်း ပေးပါမည်။ ခင်လေးစားရန် ဝက်မြေဥများကိုလည်း ဝယ်လာခဲ့ပါဦးမည် ဟု သူ၏ စေတနာကို ချစ်သူအား ဖွင့်ဟပြပါသည်။ ချစ်သူကို ဧရာဝတီမြစ်၏ ရေတိမ်စ အချိန်တွင် ပေါ်ထွန်းနေသော သောင်ခုံပေါ်သို့လည်း ခေါ်ဆောင်သွားချင်ပါသည်။ ထိုသောင်ခုံပေါ်တွင် စခန်းချကာ တောပုရွှင်ဘုရားကို အတူဖူးကြမည်ဟုလည်း သူ၏ စိတ်ကူးကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စာဆိုသည် ချစ်သူမိန်းမပျို အပေါ်ထားရှိသော မောင်၏မေတ္တာကို သရုပ်ဖော်သွားပုံမှာ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းပါသည်။ ဤကဗျာ၏ အလှမှာ ရိုးဝဏ်ရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရတနာပုံ နန်းမြေ၏ အလှကို ဖော်ပြရာတွင် ထီးသံနန်းသံ မပါဘဲ သဘာဝအလှအပ စိတ်စေတနာအလှတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသည်။ ချစ်သူအပေါ် ထားရှိသော သူ၏မေတ္တာ စေတနာမှာ ရိုးသားပြီး ချစ်စဖွယ်ဖြစ်သည်။ ချစ်သူအား ကန်တော်ရေချိုချိုကို သောက်စေချင်သည်။ သို့မှသာ ဘေးရန်အပေါင်းမှ ကင်းကွာလိမ့်မည်ဟု သူယုံကြည်သည်။ ချစ်သူအား ရွှေတချောင်းတွင် ဗုံသံ တည်ညံ့ပေးလျက် အစုန်အဆန် သွားနေသော ကူးတို့လှေငယ်ကို စီးဖူးစေချင်သည်။ ပျော်ပျော်ပါးပါး သွားစေလာစေချင်သည်။

ချစ်သူအတွက် ကွမ်းသီးပန်းကို ပေးမည်။ ချစ်သူစားရန် ဝက်မြေဥကို ဝယ်ကျွေးမည်ဟု ကတိများပေးသည်။ ချစ်သူနှင့် အတူ ရေတိမ်သောင်စပ်တွင် စခန်းချ နားနေကာ တောပုရွှင်ကို ဖူးကြပါမည်ဟု သူ၏ ရိုးစင်းသလောက် လှပသောစိတ်ကူး၊ ပကာသန မပါသော ဖိတ်ခေါ်မှုများကို ဖွင့်ဟထားသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဗျာသည် ရတနာပုံ မန္တလေးခေတ် မင်းတုန်းမင်းကြီး အုပ်စိုးစဉ်ကာလ ကို နောက်ခံထားသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ရွှေတချောင်းမြောင်းသည် ကဗျာ၏ ကာလဒေသ နောက်ခံကို သဲလွန်စပေးနေသည်။ မင်းတုန်းမင်းခေတ် အခါက နိုင်ငံတော်အတွင်း အမြို့မြို့အရွာရွာက လာသမျှသော စီးပွားရေးသမားများအား ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု လွယ်ကူစေရန် ကုန်းလမ်းရေလမ်းများ ဖောက်လုပ်ထားပါသည်။ မြို့တွင်းတစ်လျှောက်တွင် မဟာနဒီ ကုန်စီးမြစ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသော ရွှေတချောင်းမြောင်းကြီးသည် မတ္တရာမြစ်နှင့် ဆက်သွယ်ထားသဖြင့် စီးပွားရေးသမားတို့ နေ့ည မဟူ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရန် လှေသမ္ဗန်တို့ဖြင့် စုန်ဆန်သွားနေကြပါသည်။ ရွှေတချောင်းမြောင်း (သို့) ရွှေလောင်းမြောင်းတော်ဟု ခေါ်သော ထိုမြောင်းမှာ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်ကပင် ဆည်ဖို့တူးဖော်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို အောင်ပင်လယ်ကန် ကျောက်စာ၌ ‘တော၏ ကျက်သရေ တောင်အခြေကို ရစ်ခွေစီးဝင်သွားလေသော မတ္တရာမြစ်ကို ကျောက်အတိ ဆည်ထားပိတ်ဆို အပ်သော ရွှေတချောင်းမြောင်းတော်’ ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တွင် ရောင်းဝယ်

မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ လွမ်းချင်း

ရာ၌ အရေးပါသော နေရာတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သီပေါမင်း လက်ထက်တွင် မြို့ရွာချောက်များပြီး အရောင်းအဝယ် အကူးအသန်းများ ရပ်စဲခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေတချောင်းမြောင်းအတွင်း ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား သွားလာသူများနှင့် စည်ကားနေသော အချိန်မှာ မင်းတုန်းမင်းကြီး အုပ်စိုးစဉ်ကာလ ဖြစ်မည်ဟု ကာလဒေသနောက်ခံကို ခန့်မှန်းနိုင်ပါသည်။

စာရေးသူသည် သူ၏ ငယ်ကြိုက်ကယ်ကြင်ဆွေအား သူမေ့လျော် ပျော်ပိုက်ရာ မန်းမြေအလှကို ကန်တော်ရေချိုချို သောက်နိုင်သောမြို့၊ ဘေးပျောက်လို့ ရန်ကွာသောမြို့၊ သာယာပုံထူးခြားသောမြို့ဟု ဖော်ပြသည်။ ချစ်သူအပေါ်ထားရှိသော သူ၏ စေတနာကို ဖော်ပြရာတွင် မရောက်ဖူးသော ဒေသကို ရောက်ဖူးစေလိုသော ဆန္ဒ၊ ချစ်သူအား ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေစေလိုသော ဆန္ဒ၊ စားကောင်းသောက်ဖွယ်တို့ကို ကျွေးချင်မွေးချင်သော ဆန္ဒ စသည်တို့၏ တိုက်တွန်းစေ့ဆော်မှု ဖြင့် မန်းမြေသာယာပုံ ကို ပြောပြလိုသော စိတ်စေတနာအား ဖြစ်ပေါ်လာစေသည် ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်ဆီလျော်မှု ရှိမရှိဟူသော အချက်သည်လည်း ကဗျာလေ့လာသူတို့ ဂရုပြုသင့်သော အချက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤကဗျာတွင် လွမ်းစရာ ကြည်နူးစရာ ကောင်းသော ရေမြေသာယာပုံတို့ကို အခြေခံပြီး လွမ်းချင်း၏ အင်္ဂါရပ်နှင့်ကိုက်ညီအောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်သဖြင့် ဖတ်ရှုသူ၏ စိတ်အာရုံတွင် ကြည်နူးချမ်းမြေ့ဖွယ် မြင်ကွင်းအလှနှင့် သာယာညွတ်နူးဖွယ် ဖိတ်ခေါ်သံတို့ကို ကြားယောင် မြင်ယောင် ဖြစ်စေသည်ဟုဆိုချင်သည်။

ဤကဗျာသည် မန်းမြေ၏ သာယာပုံထူးသည်ကို ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနှင့် ပေါ်လွင်စေသည်။ လွမ်းမောကြည်နူးဖွယ် သဘာဝအလှအပတို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော စိတ်မျက်စိဖြင့် ရှုမြင်ကာ မိမိနှင့်ထပ်တူ ချစ်သူခင်သူအား ခံစားစေလိုသည်။ ထိုစေတနာ၏ စေ့ဆော်မှုဖြင့်ပင် မန္တလေးရွှေမြို့တော်ကြီး၏ အလှကို ထီးသံနန်းသံ ကြွန်းသံတို့ဖြင့် ရေးသားဖွဲ့ဆိုခဲ့ကြသော စာဆိုတော်ကြီးများ၏ ကြိုး၊ ဘွဲ့၊ သီချင်းခံ၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား စသည်တို့၏ အရေအတွက်မှာ များပြားလှသည်။ ဆရာမြသန်းတင့်ကပင် မန္တလေးမြို့သည် အခြားမြို့များနှင့်မတူ စာဆိုတို့ ရေးကြဖွဲ့ကြသည်မှာ များပြားလွန်းလှသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်းဟုဆိုကာ သူ၏အမြင်ကို ‘တောင်သမန်းရွှေအင်းက လေညင်းဆော်တော့’ ဟူသော စာအုပ်တွင် ဖော်ညွှန်းခဲ့သေးသည်။ ထိုသို့ ရေးသားခဲ့ကြသော ကဗျာယဉ် စာယဉ်များစွာထဲတွင် ထီးမူနန်းရာမပါပဲ ရိုးစင်းလှပသော ဤကဗျာကလေးကို ဆရာကြီးနှစ်ဦးတို့ မျက်စိကျခဲ့သဖြင့် အတွေးသစ်တင်ပြပုံ ဆန်းသစ်သော ခေတ်သစ်ကဗျာတစ်ပုဒ်အဖြစ် ရွေးချယ်ဖော်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

စေတနာရိုးရိုး အတွေးရိုးရိုးဖြင့် မိမိ၏ မေတ္တာကို ရိုးသားစွာဖော်ထုတ်ပြသနိုင်ခဲ့သော ထိုလွမ်းချင်း ကဗျာလေးသည် ခေတ်အဆက်ဆက် မရိုးနိုင်ပဲ ထူးခြားဆန်းသစ်နေဦးမည်ကို အမည်မသိ ရှေးစာဆိုကလေးအား ပြောပြချင်သော စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြလျက် ရှိနေပါတော့သည်။

ညိမ်းညိမ်း

ထား
မေတ္တာ

ပွား
မေတ္တာ

ပွဲ
မေတ္တာ

ဆွေအေးမောင်

လူတို့၏ ကိုးကွယ်မှုသမိုင်း တစ်လျှောက်တွင် အဘယ်မည်သောကာလက စ၍ “မေတ္တာ”ဟူသော စကားလုံးကို ဘာသာအယူဝါဒရှုထောင့်မှ စတင်ဟောပြောပို့ချခဲ့ပါသနည်း။ အဖြေတော့ ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရေမြေ တော တောင်၊ သစ်ပင်စသည်တို့ကို စောင့်သော နတ်များနှင့် နေလနက္ခတ်များအပြင် အသက်မွေးမှုကိုပါ ချုပ်ကိုင်စီမံသည်ဟု ယူဆချက်ဖြင့် မိုးနတ်၊ လေနတ်၊ မီးနတ် တို့ကို ကိုးကွယ်လာသော ယုံကြည်မှု တစ်ခေတ်သည် လူသားတို့တွင် ကြီးစိုးခဲ့ကြသည်။ ထိုယုံကြည်မှုသည်ပင် မိမိတို့၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကိုလွန်၍ ပြင်ပမှ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်များကို ရယူရာ ဟန့်တားပေးရာများအဖြစ် “အားကိုး”လိုမှု၊ “အကာအကွယ်”တို့ကို ဖြစ်စေပြီး “ကိုးကွယ်မှု”သည် ထိုလူသားတို့၏ မြေကမ္ဘာတွင် စတင်ပေါ်ထွန်းလာခဲ့လေသည်။ ဤကား “နတ်ကိုးကွယ်မှုဓလေ့”တို့ပင် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်ကို သမိုင်းမှတ်တမ်းများက ပြောပြနေပါသည်။ သို့သော် “မေတ္တာ”ကား အဘယ်မှာနည်း။ ရှာလျှင်တော့လည်း တွေ့ရပေမည်။

ရာစုနှစ်များကို ဖြတ်သန်း၍ လူတို့သည် အစုအဖွဲ့အသွင်သဏ္ဌာန်မှ အပြန့်ကျယ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းသို့ တိုးတက် ဖြစ်တည်လာသောအခါ အစုအဖွဲ့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်း ယဉ်ကျေးမှု (Culture)မှ ခေတ်တစ်ခေတ်ရှိ တိုးတက် ဖြစ်တည်လာသော လူမှုအဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ရပ်၏ ယဉ်ကျေးမှု (Civilisation) အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါ၏။ ခြားနားသည်က ဓလေ့ထုံးတမ်းသည် အုပ်စုများ အတွင်း၌

ထားမေတ္တာ-ပွားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ

ဆက်လက် ရှင်သန်နေပြီး လူမှု အဖွဲ့ အစည်းကြီးတစ်ရပ် တိုးတက်မှုတည်း ဟူသော လူယဉ်ကျေးမှုသည် လူမှုစီးပွား ပုံစံသစ်တို့ကို နေရာ အစားယူ စေခြင်း သဘောဆောင်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းတို့၏သမိုင်းတွင် မေတ္တာကို ရှာမရဘဲ စိုးရိမ်မှု အကြောက်တရားဖြင့် ကိုးကွယ်ခြင်းကိုသာ တွေ့ရပေသည်။ သို့နှင့် တစ်ဖန် ယဉ်ကျေးမှုတို့၏ သမိုင်းအစတွင် မေတ္တာအယူအဆကို ရှာမိပြန်၏။ သို့သော် မတွေ့၊ ရှေးဦး လူ့အဖွဲ့အစည်းများကြား တွင်မူ မေတ္တာနှင့်ဆင်သော်လည်း မေတ္တာ ၏ အခြေခံသဘောကင်းမဲ့သော မပီပိုဝါး မြင်ကွင်းများကို နီးတစ်ခါ ဝေးတစ်လှည့် ပိုးကပ်(စ်) မကိုက်သော ပုံသဏ္ဌာန်များ ပမာ တွေ့နေရပါ၏။

ဤသို့ မေတ္တာရှာပုံတော် ဖွင့်ရာ တွင် သမိုင်းနောက်ပြန်လျှောက်၍ ကြည့်မိ သောအခါ ဘီစီ(၅၀၀၀)ခန့်က ပေါ်ထွန်းခဲ့ သော အီဂျစ်-ဆူမားရီယန် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ် ရှေးဦးလူ့အဖွဲ့အစည်းများမှစကာ ဗုဒ္ဓရှင်တော် ထွန်းပွင့် မပေါ်မီအထိ မေတ္တာ ရနဲ့ ကိုးကွယ်မှု အယူဝါဒ အကန့်တိုင်း၌ ဖြန့်ကြက်ရှာမိပြန်ပါတော့သည်။ သို့သော် အယူဝါဒ နောက်ခံထဲ၌ ထိုမေတ္တာ၏ အသံက တိတ်နေသည်။ ထိုမှနောက်(ဘီစီ- ၂၀၀၀)ဟိဘလူးလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်ပေါ်လာ၍ (နောင်အခါ ခရစ်ယန် မူဆလင် ဟိဘလူး ဘာသာတို့၏ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းစာလာ) ပညတ်တော် ၁၀ပါးတွင်လည်း သေရည် သောက်စားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သီလ သိက္ခာပုဒ်မှတစ်ပါး(၄)ပါးသော သီလ ကိုသာတွေ့ရပါ၏။ ထို့ကြောင့် ထာဝရ ဘုရား(ယေဟိုဝါ)က ဘီစီ(၁၂၃၀)တွင် မောရှည့်(မိုးဇက်)ကို ဆိုင်နိုင်တောင်ပေါ်

တွင် ဟောကြားသော ပညတ်တော် (၁၀) ပါး၊ တောင်ပေါ်တရားတွင်လည်း ထို မေတ္တာတရားကို ဘာသာရေးစကားအဖြစ် မတွေ့ရသေးပေ။ သို့သော် အထက်က တင်ပြသကဲ့သို့ မေတ္တာနှင့်ဆင်သော အဆို အမိန့်တခုကို ဘီစီ(၆၀၄)တွင် ပေါ်ထွက် လာသည့် တရုတ်တွေးခေါ်ရှင် “တော် ယစ်ဇင်” ခေါ် “တောင်”ဝါဒကို တီထွင်သူ လာအိုဇီ(လောင်ဇူ)က ဤသို့ ဆိုခဲ့ဖူး၏။

“မိမိကို ရန်ပြုမည့်သူအား သည်းခံခြင်းတရားဖြင့် တန်ပြန်ကျင့်သုံး ရမည်။ မိမိအား စော်ကားသူကိုပင် ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံရမည်။ သည်းခံ သောသူသည် ပညာရှိဖြစ်၏။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော် သူတစ်ပါးကို နှိမ်နင်း နိုင်သူသည် လူစွမ်းကောင်းသာဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကို အောင်နိုင်သူမှသာ အစွမ်း အထက်ဆုံးဖြစ်သည်”ဟူသော သည်းခံ ခြင်းတရားကိုသာ ဟောခဲ့ပေသည်။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်နှင့် ခေတ်ပြိုင်ပေါ်ထွက်လာ သူ ကွန်ဖြူးရှပ်ကလည်း “မိမိကိုယ်တိုင် လက်မခံနိုင်သော ကိစ္စမျိုးကို သူတစ်ပါး အပေါ် သွားရောက် မကျင့်ကြံပါနှင့်”ဟု မိန့်ခဲ့ဖူး၏။ ကိုယ်ချင်းစာတရားသာ ဖြစ်နေ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားထဲမှ မေတ္တာ၏ ညီအစ်ကိုတော် ကရုဏာနှင့် ဆင်သော်ငြား မေတ္တာတရားကား မဟုတ်ပါချေ။ ဤတွင် မေတ္တာကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဖွင့်ဆိုပြရန် ခံစားပြလေသည်။ တစ်ပါးသူတို့၏ ကိုယ် စိတ်၂-ပါး ချမ်းသာစေရန် မိမိအကျိုးမဖက် ဆောင်ရွက်ပေးလိုသောဆန္ဒ၊ စိတ်ဓာတ်နှင့် လုပ်ရပ်တို့ဖြစ်သည် ဆိုပါက သင့်မြတ် လိမ့်မည်ဟု ဆိုနိုင်မည်ထင်ပါ၏။ မေတ္တာမှာ အေးမြခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ညံ့သက်ခြင်း၊ သိမ်မွေ့ခြင်းနှင့် ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ အကျိုး

ဆောင်ပေးလိုခြင်းစသည့် စသည်တို့၌ အပ်အစဟူ၍မရှိ၊ နောင်ကြိုးမတ် ပကတိဖြူစင်သော ဒေါသကင်းသော ကံ(၃)ပါးအမှုဟု ယူသော် မှားမည်မဟုတ်ပေ။ မေတ္တာဝေမျှ ပို့သခံရသူတို့မှာ ကိုယ်စိတ် လွတ်လပ် နှစ်လိုဖွယ်အကျိုးရလဒ်ကို ရအပ်သည်သာတည်း။

ဤတွင် မဝေးသော အတိတ်မှ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ဆိုချင်ပါသည်။ တစ်ခါသော် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နောင်အခါ ပထမဆုံး ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာမည့် နေရူးသည် နိုင်ငံရေးကိစ္စတစ်ခုနှင့် တိမ်းရှောင် နေစဉ်က ဖြစ်ပါ၏။ စိတ်ဓါတ်ကျနေ၍ အကျဉ်းအကျပ်ထဲ ရောက်နေခိုက် မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ပို့လိုက်သော ဓါတ်ပုံ တခုက စားပွဲပေါ်တွင် ထောင်လျက်သား သူနဲ့ဘေးတွင် ရှိနေသည်။ ထိုဓါတ်ပုံကို အမှတ်မတင် မျက်စိရောက်သွားရာ အေးချမ်းသော ဒေါသဗျာပါဒကင်းစင်သော ဓါတ်တစ်ခုက သူ၏ရင်သို့ စီးဝင်လာသည်ဟု တမုဟုတ်ချင်း ခံစားရလိုက်သည်ဟု နေရူးကရေးပြထားသည်။ ထိုအကြောင်းကို အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်၏ “အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း”တွင် ဖတ်ရပါသည်။ အဆိုပါဓါတ်ပုံမှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်၏ ရုပ်ပုံတော်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ကိလေသာငြိမ်းစင်သော ဗုဒ္ဓ၏ ရုပ်ပုံတော်မျက်နှာ၌ပင် မေတ္တာရောင်ခြည်လွှမ်းပါဝင်နေသည်ဆိုလျှင် သက်တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်၏ မျက်နှာတော်ဆိုပါမူ အသို့ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အနေဖြင့် မေတ္တသုတ္တန်ကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူကြောင်းသိကြသည်သာဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် လူတို့၏ ကိုးကွယ်မှုဘာသာ

သမိုင်း၌ မေတ္တာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့်နေရာ မည်သည့်အချိန်၌ စတင်ဟောပြုဖူးသည်ကို ခြေရာကောက်၍ ရှာဖွေရာမှ တစ်ခါက ဗုဒ္ဓ၏ စကားတော်ကို မှတ်ရမိပြန်၏။ “ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားသည် အညတိတ္ထိသ (ဘာသာခြား) ၏အရာ မဟုတ်၊ ငါဘုရားကို ဖြစ်စေ၊ ငါဘုရား၏ တပည့်သာဝက တို့ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ တစ်ဆင့် ကြားနာရဖူးသူကို ဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤဗြဟ္မဝိဟာရပြဿနာတို့ကို စိတ်ကျေနပ်လောက်အောင် ဖြေဆိုနိုင်မည့်သူ တစ်ဦး တစ်ယောက် နတ်နှင့်တကွ သုံးလောက၌ မရှိချေ”ဟု ဘုရားရှင်က “မေတ္တာသဟဂတ” သုတ်တော်၌ ဤသို့ အတိအလင်း ဟောမြွက်ခဲ့၏။ ထိုသည်ကို ထောက်သော် ဘာသာ-သာသနာသမိုင်းတွင် မေတ္တာရနံတို့ကို ထုံပျံ့စေသူမှာ ဘီစီ(၆၀၀)ခန့်က ပွင့်ထွန်း ပေါ်တော်မူသော ရှင်တော်ဂေါတမ ဗုဒ္ဓတစ်ပါးတည်းသာ လက်မွန်မဆွဟောဆုံးမသူဖြစ်ပါသည်ဟု မှတ်ယူပါက ယခု ခရစ်နှစ် ၂၀၀၅ခုကိုပါ ထည့်သွင်း ရေတွက်ပါလျှင် နှစ်ပေါင်း ၂၆၀၀ ကျော်မျှ ကြာမြင့်ခဲ့လေပြီ။ (ဤတွင် ယေရှုခရစ်တော်နှင့် တမန်တော် မိုဟာမက်တို့ကို ဗုဒ္ဓနောက်အနှစ် ၆၀၀နှင့် ၁၂၀၀ခန့်ကြာမှသာ ပေါ်ထွက်လာခြင်းကြောင့် ဤမေတ္တာအစရာရာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မပြုပါ။ ဤကား စကားချပ်တည်း)

သို့ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဘာသာ၊ သာသနာများထဲ၌ တစ်မူ ထူးခြားနေသော ထိုမေတ္တာလမ်းစဉ်ကို မည်သို့ ထပ်မံဖွင့်ဆိုနိုင်မည်နည်း။ တဖန် ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓသည် လောကီတွေးခေါ်ရှင်မဟုတ်၍ ထိုသူများကဲ့သို့ မေတ္တာဝါဒကို

ထားမေတ္တာ-ပွားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ

နှလုံးပိုက်ရုံမျှ မထား။ လူမှုဆက်ဆံရေး ကြားခံတရား လောကီအစီးအပွားလောက် သာ ရည်ညွှန်းသည်မဟုတ် မေတ္တာသရုပ်ကို ခွဲ၏။ အနက်ကိုဖွင့်၏။ အမျိုးအစားတို့ကို သီးခြားစီ ဆို၍ အထည်ကိုယ်ကို ပြ၏။ မျက်မှောက်နှင့် နောင်သံသရာအစီးအပွား၊ နိဗ္ဗာန်တံခါးထိတိုင် ရနိုင်သော အကျိုး တရားတို့နှင့်အတူ ကမ္မဋ္ဌာန်းမေတ္တာ အကျင့် စရဏကိုပါ ဟောဖော်ခဲ့လေသည်။ မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဘယ်သို့ စီးဖြန်းပါမည်နည်။ ဆက်ပါဦးအံ့။ ဤဆောင်းပါး တင်ပြရာတွင်

ချုပ်ပျက်သော သဘောရှိသည်ကိုလည်း ငါဟောအပ်ခဲ့ပြီ။ သင့်တွင်ကျွတ်ထိုက် သော ပါရမီကုသိုလ်သည် ရှိ၏။ ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ရမည်သာတည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤတွင် ဘုရားရှင်၏ စကားတော်၌ မေတ္တာကို ကံသုံးပါးနှင့် ယှဉ်၍ဟောသည်ကိုတွေ့ရပါ သည်။ သို့ဆိုလျှင် မေတ္တာ၏နယ်ပယ်သည် သုံးပါးသောကံတို့နှင့် ထိစပ်နေသည် ဟု ဆိုပါက မေတ္တာ မနောကံကို စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သောမေတ္တာ၊ မေတ္တာဝစီကံနှင့်

မေတ္တာ၏နယ်ပယ်သည် သုံးပါးသောကံတို့နှင့် ထိစပ်နေသည် ဟု ဆိုပါက မေတ္တာမနောကံကို စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သောမေတ္တာ၊ မေတ္တာဝစီကံနှင့် မေတ္တာကာယကံကို ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မေတ္တာဟုယူသော် ရလေသည်

အကြောင်းအရာနှင့် ဓမ္မ၏ သဘာဝကို လိုက်၍ “ပွားမေတ္တာ-ထားမေတ္တာ-ပို့ မေတ္တာ”ဟူ၍ အစဉ်လိုက်သာ တင်ပြသွား မည်ဖြစ်ပါသည်။

အချိန်မှာလေးဆယ့်ငါးဝါ၏ နောက်ဆုံးရက် အခါသမယမှာ ညဉ့်ဦး ယမ်မတိုင်မီတွင် ဖြစ်ပါ၏။ နေရာမှာ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ် အတွင်းရှိ ဗုဒ္ဓသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသည်ကိုသိ၍ သောတာပန်မျှသာ ဖြစ် သော အရှင်အာနန္ဒာသည် ငိုကျွေးဝမ်းနည်း လျက်ရှိနေ၏။ ဘုရားရှင် အခေါ်တော်ရှိ၍ ရောက်လာသောအခါ ဤသို့လျှင် ဆိုဆုံးမ ၏။ “အာနန္ဒာ သင်သည် ငါဘုရားအား မေတ္တာကာယကံ မေတ္တာဝစီကံ မေတ္တာ မနောကံတို့ဖြင့် အလုပ်အကျွေးပြုအပ်ခဲ့ပြီ၊ မငိုကျွေးလင့်၊ ဤသင်္ခါရဓမ္မတို့သည်

မေတ္တာကာယကံကို ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မေတ္တာဟုယူသော် ရလေသည်။

ဆက်၍ တင်ပြရပါလျှင် ဘုရား ၏အလိုတော်အရ စိတ်လျှင်ရှေ့သွား ဖြစ်၍ မေတ္တာမနောကံကို ဦးစွာ ပြုရပါမည်။ စိတ်ဖြင့် မည်သို့ ပြုမည်နည်း။ အာရုံ စူးစိုက်မှုသမာဓိဖြင့်သာ ပြုအပ်လှပါ၏။ ဤသို့ တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ စူးစိုက်မှု ကိုသာထား၍ မေတ္တာစိတ်ကို ခိုင်ခံ့တိုးပွား စေခြင်းဖြင့် “ပွားသည်” ဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် “ပွားမေတ္တာ”က စလေသည်။ ထိုသို့ပွား ရာတွင်လည်း အာရုံစူးစိုက်မှုအဆင့်က (၃)ဆင့်ရှိပြန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးစူးစိုက်မှုကို ဟိနသမာဓိ၊ အလယ် အလတ်ကို မဇ္ဈိမ သမာဓိနှင့် အကောင်းဆုံး အထက်မြက် ဆုံးသမာဓိကို ပကိတသမာဓိ ဟူ၍ ဘုရား ဟောရှိပါ၏။ ဤမေတ္တာပြုရာ၌လည်း

သမာဓိအဆင့်အလျောက် ပွားမှုမြောက် နိုင်ပေသည်။ “ပွားသည်”ဆိုသည်မှာ တိုးပွား များပြား စည်ပင်စေခြင်းမည်၏။ တစ်စုံတစ်ဦး မေတ္တာပွားသော် ထိုသူ၏စိတ်သဏ္ဌာန်၌ မေတ္တာပမာဏသည် စိတ္တပမာဏတို့၏ မရေမတွက်နိုင်သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်လေ၏။ သို့ရောက်လျှင် ရင်တွင်း မေတ္တာဓါတ်တို့ ယိုဖိတ်လျှံကျ ပေတော့ မည်။ အပြုအမူ အပြောအဆိုနှင့် စက္ခု ကြွေ အကြည့်သို့တိုင် မေတ္တာဓါတ်တို့ လွှမ်းမတ်ရစ်ခြံပေတော့မည်။ ဤရင်တွင်း မှ ယိုဖိတ်လျှံကျလာသော ပွားမေတ္တာတို့ သည် မေတ္တာခံယူတို့ထံ ဝေငှနိုင်ပြီမဟုတ် ပါလော။ စင်စစ် ပွားမေတ္တာကို လောကီ ဥပမာဖြင့် တင်ပြရသော် နှလုံးသားစက်ရုံမှ မေတ္တာကုန်ထုတ်ယန္တရားကြီးပမာ မေတ္တာ တည်းသော ကုန်ပစ္စည်းများကို အလျှံပယ် ထုတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်ချေ၏။

ပွားမေတ္တာကိုထိုသို့ဆိုပါက ထားမေတ္တာကိုမူ မည်သို့ ဆိုရပါမည်နည်း။ ထားမေတ္တာဟုဆိုသည့်အတိုင်း “လျာ ထားမှု”ကပါနေပါ၏။ ဩဒိသ တစ်စုံ တစ်ယောက်ဆီသို့လား၊ အနာဓိသ- အတိုင်း အရှည် မရှိသော သတ္တဝါ အနန္တ ဆီသို့လား၊ နည်းများမဟူ ရည်မှတ်မှုက ရှိနေသည်။ ပွားမေတ္တာက ထုတ်ဆောင် ပေးလိုက်သော မေတ္တာ စွမ်းအင်များကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ဆီ ဩဒိသမေတ္တာ ဆိုပါက ထိုတစ်ယောက်သူ၏ပုံလွှာကို ဦးစွာ စိတ်မှ ပိုင်းဖြတ်ရပေပြီ။ ထို့နောက် စူးစိုက်မှု ကို ညွှတ်ကိုင်းကာ ထိုမေတ္တာခံပုဂ္ဂိုလ်ထံ မေတ္တာစိတ်တို့ ရှေ့ရှဦးတည် “ထား”လိုက် ရသော မေတ္တာဖြင့် ရည်မှတ်သည်ဟု ပြော၍ရသကဲ့သို့ ထိုမေတ္တာကို ထိုသူ၏ အပေါ် ပိုင်းဖြတ်ချိန်ရွယ်လိုက်လေသည်။

သို့သော် အနာဓိသ ဦးတည်ချက်မှာ တစ်ဦး တစ်ယောက်ထံ ပိုင်းဖြတ် တည်ထား မှုမျိုးမဟုတ်ဘဲ အရေအတွက် များစွာသော မေတ္တာခံတို့ထံ လွှမ်းခြုံဖြန့်ကျက်၍ နယ် မကျဉ်းသော ရည်မှတ် လျာထားချက်မျိုး ဖြစ်၏။ ထားရှိသော သဘောချင်း တူညီ သော်လည်း ချိန်ရွယ်ချက်မှာ မေတ္တာ အမှတ်အလိုက် အနည်းအများ ကွဲပြား သည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ဤတွင်လည်း လောကီဥပမာပြုရပ်သော် ဤထားမေတ္တာ သည် ပွားမေတ္တာ၏ မေတ္တာထုတ်ကုန်များ ကို စနစ်တကျ ခန့်ခွဲပေးသော မေတ္တာ မန်နေဂျာ လုပ်ငန်း ဟုဆိုလျှင် စာဖတ်သူတို့ စိတ်မျက်စိ၌ ပုံဖမ်း၍ ရတန်ပြီဟု ထင်မိ ပါသည်။ ဤတွင် ထားမေတ္တာတည်း ဟူသော မေတ္တာမန်နေဂျာက မည်သူ့ထံ သွားရမည် မေတ္တာတွေဖြစ်သည်ကို ပိုင်းဖြတ် သတ်မှတ်၍ ချိန်ရွယ်“ထား”ပေး မည် ဖြစ်ပါ၏။ ဤတွင် မနောကံ၏ ပွားမေတ္တာမှ မေတ္တာစီးကြောင်းသည် မေတ္တာ မနောကံမျဉ်းကိုဖြတ်၍ မေတ္တာ ကာယကံနယ်တွင်းသို့ ညွှတ်ပြောင်း ညှင် သာစွာ စီးဝင်စီးဆင်းလေပြီ။ ထိုဖြစ်စဉ်တွင် မေတ္တာမနောကံ၏ တွန်းအားအရှိန်သည် လိုက်ပါလျက် ရှိသေးသည်ကိုမူ ဆင်ခြင်သိ ဖြင့် သိနိုင်ပါ၏။

ဤတွင် ထားမေတ္တာ၏ စီမံ ချက်သည် ပို့မေတ္တာအတွက် တာထွက်နေ ပြန်သည်။ အထက်က ဥပမာများကဲ့သို့ပင် ပို့မေတ္တာမှာ မေတ္တာ သယ်ဆောင်ရာ ယာဉ် ရထား သို့မဟုတ် မေတ္တာရေအလျဉ် စီးဆင်းစေကြောင်း ဖြစ်သော ရေမြောင်း သဖွယ်ဟူ၍ ဆိုနိုင်ကောင်းပါ၏။ အဓိက ပို့မေတ္တာ၏ ထူးခြားချက်မှာ ရွတ်ဆိုပို့သ ခြင်းက ဦးဆောင်ဦးရွက်နေရာတွင် ရှိနေ ဟန်

ထားမေတ္တာ-ပွားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ

၈၅

တူနေ၏။ မေတ္တသုတ္တန်လာ ရဟန်းတော်(၅၀၀)တို့ မူလတောအုပ်သို့ ပြန်ရာတွင်လည်း ဘုရားရှင်သင်ပြသော မေတ္တသုတ်ကို ရွတ်ဆိုသရဇ္ဈာယ်၍ တောသို့ဝင်လေ၏ဟု ကျမ်းလာ ရှိနေသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ပို့မေတ္တာကို ဝစီကံ မေတ္တာတွင် အဓိကထား၍ ရွတ်ဆိုပို့သရာဖြစ် ဟုဆိုသော်ရ၏။ သို့သော် စက္ခုမျက်စိ၏ မေတ္တာ အကြည့်၊ သောတနား၏မေတ္တာ

ထင်သာ ထောက်ပြ ပြောဆို၍ရသော အပြုအမူများ ဖြစ်၏။ မေတ္တာရယူသူကိုရော ပေးသူပါ ထင်ရှား သိသာ၏။ တစ်နည်းဆိုသော် ကာယမေတ္တာ၏ လားရောက်ရာသည် စောဒကတက်စရာမရှိ၊ မြင်သာပါ၏။ သို့ရာတွင် စောဒက တက်ဖွယ်တစ်ခုက ရှိနေ၏။ “စိတ်”မေတ္တာ မနောက်သက်သက်မျှဖြင့် စွမ်းအင်တို့ မေတ္တာခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံ လားရောက်နိုင်ပါ၏

လက်တွေ့တွင်မူ ပြုံးပြသူကို ပြုံးတုန်ပြန်ကြမြ၊
ပေးကမ်းသဒ္ဓါကြီးသူကို ချစ်ခင်နှစ်လိုမြ၊ အသက်နှင့်ရင်း၍
ကယ်တင်သူကို ချစ်ကြည် ဂုဏ်ပြုကြမြမှာ ဓမ္မတာ

သံနှင့် ကာယ-ကိုယ်အမူအရာတို့၏ မေတ္တာအပြုအမူတို့မှလည်း မေတ္တာစမ်းရေသည် ဆင်းနိုင်သေးသည်မဟုတ်ပါလော။ မည်သို့ဆိုစေ မေတ္တာအမူတိုင်းတွင် အာရုံစူးစိုက်မည့် သမာဓိက အရေးကြီးသော အခန်းမှ အစဉ်ပါဝင်နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် “ပထမစပြီးထားပါ နောက်တွင်မှ ပို့ပါ။ ထိုမေတ္တာ” ဟုဆိုသော် လျော်ကန်သော မေတ္တာဝေမှု ဖြစ်သည်ဟုသာ ဆိုချင်ပါတော့သည်။

ဤ ပွားမေတ္တာ-ထားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ တင်ပြချက်တို့ကို ပြန်လှန် သုံးသပ်လေလျှင် ပွားမေတ္တာမှာ မေတ္တာစီးဆင်းရာဌာနတိုင်း ပါရှိမြဲဖြစ်နေ၏။ သူမပါလျှင် မပြီး၊ မေတ္တာအရှိန် အဝါက ကြီးနေ၏။ လက်တွေ့တွင်မူ ပြုံးပြသူကို ပြုံးတုန်ပြန်ကြမြ၊ ပေးကမ်းသဒ္ဓါကြီးသူကို ချစ်ခင်နှစ်လိုမြ၊ အသက်နှင့်ရင်း၍ ကယ်တင်သူကို ချစ်ကြည်ဂုဏ်ပြုကြမြမှာ ဓမ္မတာ၊ ဤသို့သော မေတ္တာ၏သက်ရောက်မှုများမှာ မြင်သာ

လော။ သို့တည်းမဟုတ် မရောက်နိုင်ဘူးလော။ ဤအမေးကို သာမန်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အဖို့ တာဝန်ယူ ဖြေကြားနိုင်သော အနေအထားတွင် မရှိပါ။ ကောင်းမြတ်သော ဆန္ဒနှင့် ယုံမှား၍ မေးဘိမူ အသို့လျှင် ဖြေရအံ့နည်း။ အဖြေမှာ မေတ္တသုတ္တန် ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် ဗုဒ္ဓ၏ ဥပမာတော်တို့ကို လက်ညှိုးထိုးပြရုံမှ တစ်ပါးသော သာဓကသည် အဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါမည်နည်း။ ဤသို့ဆိုပါက မေတ္တာဇာတ်တော်ကို အကျဉ်းမျှ ဖွင့်ဆိုရပါလိမ့်မည်။

အခါတစ်ပါး ဗုဒ္ဓရှင်တော်သည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်စဉ်က ဖြစ်ပါ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ပွားများဆောက်တည်မရကုန်သော ရဟန်း ၅၀၀တို့သည် ဟိမဝန္တာအနီးတောအရပ်မှာ ပထမဝါတွင်းပင်ဖြစ်လင့်ကစား ဘုရားရှင်ရှိရာသို့ ပြန်ကြွလာကြသည်။ အကြောင်းမှာ သစ်ပင်

ရင်းတို့၌ ရုက္ခမူ ကျင့်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ သီလတန်ခိုးကြောင့် ဗိမာန်ဌာန ပျောက်ကုန်ကြသော ရုက္ခစိုးတို့ ခြောက် လှန့် နှောင့်ယှက်၍ဖြစ်၏။ ရဟန်း ၅၀၀၏ ကျွတ်တမ်းဝင်မည့် ဥပနိဿယကိုသိတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် မေတ္တာသုတ္တန်ကို သင်ကြား၍ မူရင်းတောအုပ်သို့ ပြန်လည်စေလွှတ်၏။ နိဂုံးချုပ်သော် မေတ္တာသုတ်တော်၏ အာနိသင်ကြောင့် ရုက္ခစိုးနတ်တို့ ချစ်မြတ်နိုး၍ အေးချမ်းစွာ တရားအလုပ်ပြီးမြောက် ရဟန္တာ (၅၀၀) အဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်၏ဟု ကျမ်းဂန်၌ လာရှိ၏။ ဤသုတ္တန်၏လိုရင်းအချုပ်မှာ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းပို့သစီးဖြန်းမှုကို ရုက္ခစိုးတို့ ရသည်မှာ ထင်ရှားနေ၏။ ထိုမေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းတွင်လည်း ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံမေတ္တာသုံးပါးလုံး အကြိုးဝင်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ထိုမေတ္တာသုတ္တန်၏ အနက်ဖွဲ့တည်ပုံကို ဆင်ခြင်ကြည့်ထိုက်ပေသည်။ ဤတွင် အဓိကကဏ္ဍငါးရပ် အခန်း(၅)ခန်းဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ (၁) နိဒါန်း၊ (၂) ပို့မေတ္တာခန်း (၃) ထားမေတ္တာခန်း (၄) ပွားမေတ္တာခန်းနှင့် (၅) နိဂုံးဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ နိဒါန်းတွင် ကမ္မဋ္ဌာနပဒါရီ(၁၅)ပါး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူသူ၊ လူယောဂီ၊ ရဟန်းယောဂီတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမထိုင်မီ ထားရှိအပ်သော ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ စိတ်နေစိတ်ထား ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ ဖြစ်၍ နိဂုံးပိုင်း၏ အဓိကဖော်ပြချက်မှာ ဤသို့ မေတ္တာဖြင့် တရံမလပ် နေထိုင်ခြင်းကို မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားစီးဖြန်းသူသည် တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသို့ မကျမရောက်နိုင်

ဟူ၍လည်းကောင်း ပြည့်စုံထားပါသည်။ သို့ဆိုပါက “ပို့မေတ္တာခန်း”ကိုစ၍ ဆင်ခြင်ကြည့်ကြပါစို့။ ဦးစွာ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် (က) ကိုယ်ကျန်းမာ၍ ဘေးရန်ကင်းပါစေ ဟူ၍ အတိုင်းအရှည်မရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို လွှမ်းခြုံ၍ အနောဓိသမေတ္တာပို့၏။ (ခ) အနောဓိသမေတ္တာ ပို့ကိုပင် များစွာသောသတ္တဝါတို့၏ စိတ်ထားအနက် ခန္ဓာကိုယ်အရွယ်အစား အလိုက် ထားမေတ္တာမှ ပြဋ္ဌာန်းပေးသည့်အတိုင်း ကျန်းမာ၍ ဘေးကင်းပါစေ ဟု တစ်ဖန် ရွတ်ဆိုပို့သပြန်၏။ (ဂ) ထိုပြဋ္ဌာန်းပြီးသား အနောဓိသမေတ္တာ ဖြင့်ပင်ထပ်၍ မိမိနှင့် ကြုံဖူး ဆုံဖူးသူ မကြုံဖူး မဆုံဖူးသူ ရပ်နီးရပ်ဝေး ဘဝပြတ်စဲ၊ မပြတ်စဲသူ မရှိသည့် ဘုံသုံးပါး ၌ ထင်ရှားရှိသော အနန္တသတ္တဝါတို့ကို ကိုယ်-စိတ်ချမ်းသာ ဘေးကင်းကွာကြပါစေဟူ၍ ဝစီကံမေတ္တာဖြင့် မေတ္တာပို့ခြင်းကို ဟောကြားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ ဥပမာဆောင်သော် ကုသိုလ်အဖို့ကို မိမိတို့ပြုသမျှ သတ္တဝါဝေနေယျတို့အား မေတ္တာရှေ့ထား၍ အမျှဝေသော် ပတ္တနုမောဓနာ -သာဓုခေါ်စေရာအမှုတွင်လည်း ဤသို့ မေတ္တာ၏ သဘော သက်ဝင်နေ၏။ ထင်ရှားသောသာကေတစ်ခုမှာလည်း တိပိဋက မင်းကွန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသား စီရင်တော်မူသော မေတ္တာပို့လင်္ကာဖြစ်ပါ၏။ ရေးသားစီစဉ်ပုံကို ထောက်ရှုပါက ပို့မေတ္တာအဓိကအဖြစ် နှုတ်ဖြင့် ပို့ရန် မေတ္တာဝစီကံရှေ့သွားစာပိုဒ်များဖြစ်ချေသည်ဟု ကောက်ယူနိုင်ပေသည်။

ဤမေတ္တာသုတ္တန်၏ “ထားမေတ္တာ”ခန်းသည် ပို့မေတ္တာခန်းမှာကဲ့သို့ အများသို့ ရည်မှတ်ပို့ဆောင် အနောဓိသ

ထားမေတ္တာ-ပွားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ

မဟုတ်ပဲ သြဗိသမေတ္တာကို ဦးတည် ပိုင်းဖြတ်ဟောကြားထား၏။ ဟောကြား ရာတွင်လည်း မေတ္တာဝေငှ မည့်သူ၏ ရင်တွင်း၌ မေတ္တာသဘောကို ဤသို့ ဤပုံ “ထား”လော့ဟု တစ်ဦးချင်းစီကို ဟောပြ နေပုံဖြစ်ပါ၏။ တစ်ယောက်သူသည် တစ်ယောက်သောသူအား လှည့် ဖျား ယုတ်ညစ် မကောက်ကျစ်ရာ တစုံတခု သောအမှု၌ တယောက်သောသူအား

မစွန့်လွှတ်နိုင်သော တွယ်တာမှုတို့မှ ကင်းသော သားငယ် အတွက် အကျိုးဆောင်လိုသော နှောင်ကြိုး မဖက် သန့်စင်သော မေတ္တာကိုသာ သက် ရောက်စေအပ်၏ဟု ဒေသနာတော်တွင် အတိအလင်း ဟောဖော်ညွှန်ပြခဲ့ပါသည်။ အချုပ် ဆိုသော် ဤထားမေတ္တာခန်းသည် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံသုံးပါးလုံးဖြင့် မေတ္တာ “နှလုံးသား အထားအမှား”စေရန်

မွေးမိခင်သည် မိမိရင်နှစ်သည်းချာ ဖြစ်သော
တစ်ဦးတည်းသော သားငယ်အတွက် မငဲ့ကွက်ဘဲ လွန်ကဲ
ကြင်နာ စောင့်ရှောက်ရာသကဲ့သို့ အလားတူစွာပင်

မထေမဲ့မြင်မပြုရာ။ သတ္တဝါ အချင်းချင်း အား ညှင်းဆဲခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခိုက်ရန် တိုးအောင် ငြိုးရန်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဘေးဒဏ်ခံရသည် ကိုလည်းကောင်း အလိုမရှိရာ”ဟူ၍ ပါရှိ၏။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်သည် ဤထားမေတ္တာခန်း၌ “မကောက်ကျစ်ရာ၊ မထေမဲ့မြင်မပြုရာ။ ဘေးဒဏ်ခံရသည်ကို အလိုမရှိရာ”ဆိုသည့် မကျင့်သုံး မဆောက်တည်အပ်သောတရား တို့ကို ပြဆိုဟန့်တား ၍ မေတ္တာနှလုံးဖြောင့် စွာ ကျင့်သုံးစေလို ခြင်းကို “တည်ဆောက် ထားပါ၍ဟုသာ သတိပေးဟောပြသည့် ကာယကံမေတ္တာသို့ မသက်ရောက်မီ ထား မေတ္တာ၏ အစပိုင်း တွင် ဦးစွာ နှလုံးသွင်း၍ ဤသို့လျှင် ထားရှိအပ်ကြောင်း ကြိုတင် နိုးဆော်နေဘိ သည့် အလား တွေ့ရပါ သည်။ တုဖက်ကင်းသော မိခင်မေတ္တာ တွင်လည်း သားငယ်အပေါ် စွဲညှိသော ချစ်ခင်မှု၊ မိမိ၏ပိုင်ဆိုင်မှု နယ်ပယ်အတွင်းမှ

တယောက်ချင်းဆီသို့ ဦးတည်ဖွင့်ဆိုသည့် သြဗိသမေတ္တာခန်းပင်ဖြစ်သည်။
ဗုဒ္ဓရှင်တော်၏ “ပွားမေတ္တာ” ဖွင့်ဆိုချက်ကို ဆက်၍ ဆန်းစစ်ကြည့် ပါမည်။ လောကီမေတ္တာမှ အထွဋ်တကာ တို့၏ထိပ်ကို ပမာပြုနှိုင်းယှဉ်ပြ တော်မူ ထား၏။ ထားမေတ္တာခန်းမှာကဲ့သို့ ဟန့်တားပိတ်ပင်ချက်ဖြင့် မပြု၊ တိုက်တွန်း နှိုးဆော်မှုဖြင့်သာ နည်းလမ်းပြ၏။ “မွေးမိခင်သည် မိမိရင်နှစ်သည်းချာ ဖြစ်သော တစ်ဦးတည်းသော သားငယ် အတွက် မငဲ့ကွက်ဘဲ လွန်ကဲ ကြင်နာ စောင့်ရှောက်ရာသကဲ့သို့ အလားတူစွာပင် ထူးထွေများစွာအလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်အရပ် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်း မရှိသော အဒေါသဟိတ် မေတ္တာစိတ်ကို ယိုဖိတ်ပွားများရာ၏”ဟူ၍ မိခင်မေတ္တာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ထားကာ အနာမိသ အတိုင်း အရည်မရှိသော မေတ္တာကို ပွားရန်

နည်းလမ်း ပေးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ။ နောက်ဆုံး အပိုင်းတွင်ကား နှိုင်းယှဉ်မှု မဟုတ်သကဲ့သို့ မေတ္တာခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့ ရည်ညွှန်းသည် မဟုတ်။ မေတ္တာပွားသူ၏ အတိုင်းအရှည်ပမာဏ အချိန်ကာလနှင့် သတိတရားကိုသာ ပေးထားလေသည်။ “လျောင်း-ထိုင်-ရပ်-သွား-စိတ်ကြည်လင်ခိုက် မအိပ်-မငိုက် သမျှ-ကာလပတ်လုံး မေတ္တာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော အသိတရားကို ယိုဖိတ်ပွားများရာ၏”ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ပြောလိုရင်းမှာ

**“လျောင်း-ထိုင်-ရပ်-သွား-
စိတ်ကြည်လင်ခိုက် မအိပ်-
မငိုက်သမျှ-ကာလပတ်လုံး
မေတ္တာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော
အသိတရားကို
ယိုဖိတ်ပွားများရာ၏”**

ဣရိယာပုဒ် လေးပါးစလုံး၌ သတိကို မလစ်ဟင်းစေဘဲ အိပ်နေသည်မှအပ မေတ္တာစိတ်ကို ယိုဖိတ်ပွားများ ကြလေလော့ ဟု အတိအလင်းဟောကြား၍ “ပွားမေတ္တာခန်း” ကို အဆုံးသတ် ထားပါ၏။

ထိုသို့ဆိုပါက မေတ္တာ ကာယကံ မေတ္တာဝစီကံ မေတ္တာမနောကံ သုံးပါးသော ကံတို့ဖြင့် ပွားပို့ဆောက်တည် ဝေငှသည်တွင် အချုပ်မှာ မနောကံ မေတ္တာ၏ အလုပ်က အခေါင်အချုပ်သဖွယ် တွေ့ရလေသည်။ ဤတွင် မနောကံမေတ္တာဖြင့် မေတ္တာခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံ တိုက်ရိုက်ဖြန့်ဝေ ရောက်နိုင်ပါချေ၏လော။ မရောက်၏လော

ဟု ဆိုသည်ကို စာရှုသူတို့ ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ အကောက်အယူဖြင့် စွဲယူနိုင်စေရန်အလို့ငှာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင်၏ ပွားမေတ္တာ သာဓကတစ်ခုကို တင်ပြ၍ နိဂုံးချုပ်လိုပါသည်။

တစ်ပါးသော အခါသမယ၌ ဘုရားရှင်သည် ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဒေသစာရီကြွချီ၏။ ထိုရောအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား အများတို့ ဘုရား အမှူးရှိသော သံဃာတော်တို့အား ကြိုဆို ပူဇော် ဖူးမြော်ရန်လာကြကုန်လေသည်။ ထိုအထဲတွင် ဘုရားတရား သံဃာ ရတနာသုံးပါး အပေါ်မကြည်ညိုသူ မလ္လာမင်းသား ရောဇတစ်ယောက်လည်း ပါဝင်နေသည်ကို အရှင်အာနန္ဒထေရ် တွေ့မြင်လေ၏။ ထိုရောဇမှာ အာနန္ဒာ ထေရ်၏ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း ဖြစ်ဖူးလေရာ အရှင်အာနန္ဒက “အဆွေရောဇ သင် ဤသို့ ဘုရားရှင်အား ကြိုဆိုခြင်းသည် ကောင်းမြတ်ပေ၏”ဟူသော ဆိုစကားကို “အရှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓအား ကြည်ညိုသက်ဝင်နှစ်သက်ခြင်းသည်မဟုတ်၊ မကြိုပါက ဒဏ်ထားမည်ဟူသည့် ကတိစကားရှိ၍သာ လာရပေသည်”ဟု ဖြေချက်ကို ဘုရားရှင်အား တဖန်လျှောက်ကြား၍ ဤသို့လျှင် တောင်းပန်၏။ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤမည်သော မလ္လာမင်းသားရောဇသည် ကုသိနာရုံ၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသူဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍ အချင်းရောဇသာ ဘုရားရှင်သာသနာသို့ သက်ဝင်ငြားအံ့။ သာသနာအကျိုး စီးပွားများဖွယ် ရှိပါသည်။ ထို ရောဇအား သက်ဝင်ယုံကြည်ချင်းသို့ရောက်စေခြင်းငှာ ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူပါဘုရား”ဟူသော လျှောက်ထားချက်အဆုံးတွင် “ချစ်သား

ထားမေတ္တာ-ပွားမေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ

၈၉

အာနန္ဒာ ဤကိစ္စအတွက် ငါဘုရား၌ ခက်ခဲခြင်းသည်မရှိ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။
ဩဇာသ မေတ္တာပွားလျက်သာလျှင် ဂန္ဓကုဋိ ကျောင်း အတွင်းသို့ လှမ်းကြွစံဝင်လေ၏။

ဤတွင် ထိုရောဇမ္မာ အိမ် အပြန်လမ်းသို့ လှမ်းနေလေပြီ။ သို့သော် ကျောင်းပရဝုဏ်အပြင်မရောက်မီပင် သူ၏ ခြေလှမ်းတို့က ရှေ့သို့ မလှမ်း ချင်တော့။ နောက်ပြန်လှည့်ချင်စိတ်တို့ကသာ လှမ်းမိုး နေပြီ။ အနိုင်းမဲ့သော ဘုရားရှင်၏ ကြီးကျယ်များမြှောင်လှသည့် မေတ္တာတော် နှင့် အတုမဲ့စွမ်းအားကြီးသည် စူးစိုက်မှု သမာဓိတို့က သတ္တဝါတို့ထံ ဖြန့်ကျက်မြဲ ထုထယ်ကြီးဖြင့် မလ္လာမင်းသား ရောဇ တစ်ယောက်တည်းအပေါ် ပြုကျရောက်နေ လေပြီ။ ရောဇ မခံနိုင် တော့။ “ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးရာကျောင်း ဘယ်ဆီမှာ ရှိပါ

သလဲ”ဟု ပြေးလွှား အော်မေးရင်း နောက်ဆုံးတွင် ဂန္ဓကုဋိကျောင်း တံခါးဝသို့ လေးဘက်သော ခြေလက် အစုံတို့ဖြင့် ရောဇတစ်ယောက် ထောက်ဝင်ညွတ်တွား ခစားခြင်းသို့ ရောက်ရှိလေတော့သည်။

ဤသည်လျှင် တန်ခိုးတော် အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ ကံတော်အနန္တ၊ ကြီးမားတော်မူသော သုံးလောက ထွဋ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်တို့ ပွားရောက်စေခဲ့သော “ပွားမေတ္တာ”သာဓက အစစ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ပထမ ပွားပါ။ ပြီးက ထားပါ။ နောက်တွင်မှ ပို့ပါ ထိုမေတ္တာ”ကိုလက်ခံပါလျှင်ဤဆောင်းပါး ခေါင်းစီးကိုလည်း “ပွားမေတ္တာ- ထား မေတ္တာ-ပို့မေတ္တာ”ဟု ဖတ်ရှုပေးပါရန် လေးစားစွာ ပန်ကြားချင်ပါသည်။

ဆွေအေးမောင်

အငြိမ်းစား မြန်မာစာပါမောက္ခ (လန်ဒန်တက္ကသိုလ်)

ဒေါက်တာလှဘေ ရေး

ဒေါက်တာတင်လှိုင် မြန်မာပြန်

The Myanmar Buddhist: His Life from the Cradle to the Grave

*မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက်၏ဘဝ၊

ပုဂံတွင်းမှသည် ဂူတွင်းအထိ

(အင်္ဂလိပ်+မြန်မာ နှစ်ဘာသာတွဲ)

*နိုင်ငံခြားရောက် မြန်မာမိသားစုများ မြန်မာအကြောင်း အင်္ဂလိပ်လို ပြောနိုင် ရေးနိုင်ရန် အထောက်အကူပြုသည်။

*မြန်မာအကြောင်းသိလိုသော နိုင်ငံခြားသားမိတ်ဆွေများကို ဂုဏ်ယူပြီး လက်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၇၂၄/၀၃/ (၁၀)

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

B.Sc ဘွဲ့ရပြီးမှ ဆေးတက္ကသိုလ်ကို ပြန်တက်လိုလျှင်လည်း ဓာတုဗေဒနှင့်
 ဇီဝဗေဒကို အတန်းပြန်ဆင်း၍ ပြေဆိုနိုင်သည်။ အမှတ်မီလျှင်
 ဆေးတက္ကသိုလ် တက်နိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် စာရေးဆရာမ ကြည်အေးသည်
 ဆရာဝန် ဖြစ်သွားခဲ့သည်ကို မှတ်မိပါသည်

တစ်ချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်များက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆယ်တန်းနှစ်မျိုး ရှိခဲ့ပါသည်။ တစ်ခုကို Matriculation ဟုခေါ်ပြီး၊ နောက် တစ်ခုကို High School Final ဟု ခေါ်ပါသည်။ အခေါ်အဝေါ် ကွဲသော်လည်း အတန်း၊ သင်ရိုး၊ စာမေးပွဲအားလုံးမှာ အတူတူ ဖြစ်ပါသည်။ ကွဲပြားသွားသည်မှာ အောင်စာရင်း ထွက်သွားသည့်အခါကျမှ ဖြစ်ပါသည်။ Matriculation အောင်သောသူသည်သာ တက္ကသိုလ်ဆက်၍ တက်ခွင့်ရပါသည်။ High School Final သာ အောင်သောသူသည် ဆယ်တန်းအောင်သော်လည်း တက္ကသိုလ် ဆက်တက်ခွင့်မရပါ။ Matriculation အောင်သောသူသည် High School Final ပါ တစ်ပါတည်း အောင်သည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း ခံရပါသည်။ High School Final သာအောင်ပြီး Matriculation မအောင်သောသူများ

သည် Matriculation အောင်ချင်လျှင် နောက်ထပ် ကြိုးစားနိုင်ပါသည်။

ဆယ်တန်းအောက် တစ်တန်းနိမ့်သော အတန်းကို Pre-matric ဟုခေါ်ပါသည်။ Pre-matric မတိုင်မီ အတန်းမှာ ခုနစ်တန်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် Pre-matric သည် ယခုခေတ် အခေါ်အဝေါ် ဖြင့် ဘာနဲ့တူသနည်းဟု ဆိုလျှင် ရှစ်တန်း နှင့် ကိုးတန်းပေါင်းထားတာနဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုရပါမည်။ ထိုအချိန်က အခေါ်အဝေါ်အရ

ခုနစ်တန်း

Pre-matric

Matric (and High School Final)
 (H.S.F) ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဆယ်တန်းတွင် ငါးဘာသာရှိပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာ၊ မြန်မာစာနှင့် သင်္ချာသည် မယူမနေရ ဘာသာများဖြစ်ပါသည်။

တစ်ချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်

၉၁

ကျန်နှစ်ခုကို သိပ္ပံဘာသာများထဲမှ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ အထွေထွေသိပ္ပံ၊ စိတ်ကြိုက် သင်္ချာတို့နှင့် ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်များထဲမှ သမိုင်း၊ ပထဝီ၊ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာ တို့ထဲမှ ရွေးရပါသည်။ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သမိုင်း ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ရူပဗေဒ နှင့် ဓာတုဗေဒယူသောသူသည်အထွေထွေ သိပ္ပံကိုမယူရပါ။ အကြောင်းမှာ အထွေထွေ သိပ္ပံသည် ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒနှင့် ဇီဝဗေဒ နည်းနည်းစီ စပ်ထားသောဘာသာ ဖြစ် သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ မယူမနေရ ဘာသာ သုံးခုအပြင် စိတ်ကြိုက်ရွေးရသော ဘာသာနှစ်ခုရှိပါသည်။ နှစ်ခု မယူဘဲ သုံးခု ယူလျှင်လည်း ရပါသည်။ ယင်းသုံးခုထဲမှ နှစ်ခုအောင်လျှင် စာမေးပွဲ အောင်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဆယ်တန်းအောင်ဖို့ ငါး ဘာသာ အောင်ရန်သာ လိုပါသည်။ အကယ်၍ ခြောက်ဘာသာ ဖြေဆိုခဲ့လျှင် လည်း မယူမနေရ ဘာသာ သုံးခုနှင့် စိတ်ကြိုက်ရွေးသော ဘာသာနှစ်ခု (စုစု ပေါင်းငါးဘာသာ) အောင်လျှင် ဆယ်တန်း အောင်ပါသည်။

ဟိုခေတ်က အကြောင်းအရာများ ကို သမိုင်းမှတ်တမ်း အနေအဖြစ် ကျန်ရစ် ရန် ယခုကဲ့သို့ ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ် သည်ကို သိစေချင်ပါသည်။

ထိုအချိန်က ဆယ်တန်းအောင်မြင် သူ အရေအတွက်မှာ တော်တော်နည်းပါ သည်။ နှစ်စဉ် ၁၅% (ရာခိုင်နှုန်း) သည် အများဆုံးဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဂုဏ်ထူးထွက်သည့် ဘာသာအနေဖြင့် လည်း သုံးခုသည် အများဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ သင်္ချာ၊ ဓာတုဗေဒ၊ ရူပဗေဒတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ပထမ တစ်မှ တစ်ဆယ်ရ သူများပင်လျှင် အများဆုံး ဂုဏ်ထူးသုံးခု

သာ ရရှိပါသည်။ သုံး၊ လေးနှစ်လောက်ကို တစ်ကြိမ် ဂုဏ်ထူးလေးခု ထွက်သောသူ တစ်ဦး၊ နှစ်ဦး ပေါ်တတ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ် စာ၊ မြန်မာစာ၊ ပထဝီ၊ သမိုင်း၊ ဂုဏ်ထူး ထွက်သောသူများ နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်လောက် တွင် တစ်ဦးစ နှစ်ဦးစ ရှိတတ်ပါသည်။

ဤသည်ကား ဟိုခေတ် အခါက အခြေအနေကို အရင်းအတိုင်း စာရေးသူ တွေ့ခဲ့သည့်အတိုင်း ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်သည် ကိုတော့ ကြိုးစားပြီး မစဉ်းစားတော့ပါ။

ဆယ်တန်းအောင်ပြီး တက္ကသိုလ် တက်သည့်အခါ ဘာတွေဖြစ်ပါသနည်း။ ဆက်လက်၍ ပြောပါမည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုအချိန်က ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် ၎င်းတို့ ၏ လက်အောက်ခံ ကောလိပ်များသာ ရှိပါ သည်။ ဆယ်တန်း အောင်သောသူများ တတ်ရန်ကို ဆိုလိုပါသည်။ ထို တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်တို့တွင် နှစ်နှစ်တက်ပြီးတော့မှ ဆေးတက္ကသိုလ်၊ စက်မှုတက္ကသိုလ်တို့ကို ဆက်လက်၍ တက်ရပါသည်။ ထိုအချိန်က စီးပွားရေး တက္ကသိုလ် မရှိသေးပါ။ စီးပွား ရေး ဘာသာရပ်များကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၏ ဌာနခွဲများကသာ သင်ကြားပါသည်။

ထိုအချိန်က ရှိခဲ့သော စနစ်တစ်ခုမှာ ဆယ်တန်းကို မည်သည့်ဘာသာဖြင့်ပင် အောင်မြင်ခဲ့စေကာမူ တက္ကသိုလ်တွင် ကြိုက်ရာ ဘာသာတွဲကို ရွေးချယ်ခွင့်ရှိ ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုကဲ့သို့ အထူးဘာသာ (Major Subject) ဟူ၍ မရှိပါ။ ဘာသာ တွဲစနစ် (Combination System) သာ ရှိပါသည်။ ဘာသာတွဲအနေဖြင့် နှစ်မျိုး ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲနှင့်

သိပ္ပံဘာသာတွဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဆယ်တန်းကို ဘာနဲ့အောင်လာစေကာမူ ကြိုက်ရာ ဘာသာတွဲကို ယူနိုင်သည်။ အားလုံးအတွက် အင်္ဂလိပ်စာနှင့် မြန်မာစာသာ မယူမနေရဖြစ်ပြီး ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲ အနေဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်များထဲမှ သုံးဘာသာရွေးရပါသည်။ သိပ္ပံဘာသာတွဲတွင် သိပ္ပံဘာသာများထဲမှ သုံးဘာသာကို ရွေးရပါသည်။ သိပ္ပံဘာသာတွဲ အနေဖြင့် ရွေးနိုင်သော ဘာသာတွဲများမှာ သင်္ချာ၊ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒနှင့် ဇီဝဗေဒ (ဘိုင်အို)၊ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒဟူ၍ နှစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ် ဝိဇ္ဇာအတန်းများကို Intermediate of Arts (I.A) Part A နှင့် Part B ဟုခေါ်သည်။ ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ် သိပ္ပံအတန်းများ ကို Intermediate of Science (I.Sc.) Part A နှင့် Part B ဟု ခေါ်ပါသည်။ ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ်ကို B.A., B.Sc ဟူသော အမည်များ မခေါ်ပါ။

Inter (I.Sc) Part B ကိုအောင်ပြီး သင်္ချာတွင် အမှတ် ၅၀ နှင့် ရူပဗေဒတွင် အမှတ် ၅၀ ရသူအားလုံးသည် စက်မှုတက္ကသိုလ်ကို တက်ခွင့်ရသည်။ ဇီဝဗေဒ Bio အမှတ် ၅၀ နှင့် ဓာတုဗေဒအမှတ် ၅၀ ရသူအားလုံးသည် ဆေးတက္ကသိုလ်ကို တက်ခွင့်ရသည်။ အကယ်၍ ဘာသာတစ်ခုခုတွင် အမှတ်မမီခဲ့လျှင်၊ အမှတ်မမီသော ဘာသာတစ်ခုတည်း၊ သို့မဟုတ် နှစ်ခုတည်းကို ထပ်ဖြေနိုင်သည်။ အမှတ်မီလျှင် စက်မှုတက္ကသိုလ် သို့မဟုတ် ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်နိုင်သည်။ စက်မှုနှင့် ဆေးတက္ကသိုလ် တက်ခွင့်ရဖို့ တယ်လွယ်ပါလားဟု ဆိုချင်ဆိုကြပါလိမ့်မည်။ မှန်ပါသည်။ သို့သော် ယခုခေတ် အခြေအနေ

နှင့် ကြည့်လျှင် အံ့ဩစရာ တစ်ခုမှာ အမှတ်မီလျက်ဖြင့် ဆေးတက္ကသိုလ်နှင့် စက်မှုတက္ကသိုလ်သို့ မတက်သူများစွာ ရှိကြပါသည်။ သင်္ချာ၊ ဓာတုဗေဒနှင့် ရူပဗေဒဖြင့် အောင်မြင်သောသူသည် ဆေးတက္ကသိုလ် တက်ခွင့်မရှိပါ။ အကယ်၍ ထိုကျောင်းသားသည် ဓာတုဗေဒတွင် အမှတ် ၅၀ ရရှိပြီးဖြစ်ပြီး အကယ်၍ ဆေးတက္ကသိုလ်ကို တက်လိုလျှင် ဇီဝဗေဒတစ်ဘာသာတည်းကို ပြန်လည်၍ သင်ကြားပြီး အမှတ် ၅၀ ရအောင် ဖြေနိုင် သည်။ B.Sc ဘွဲ့ရပြီးမှ ဆေးတက္ကသိုလ် ကို ပြန်တက်လိုလျှင်လည်း ဓာတုဗေဒနှင့် ဇီဝဗေဒကို အတန်းပြန်ဆင်း၍ ဖြေဆိုနိုင်သည်။ အမှတ်မီလျှင် ဆေးတက္ကသိုလ် တက်နိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် စာရေးဆရာမ ကြည်အေးသည် ဆရာဝန် ဖြစ်သွားခဲ့သည်ကို မှတ်မိပါသည်။ သူသည် B.Sc ဘွဲ့ရပြီး အိမ်ထောင်ကျ၊ ကလေးများ ရရှိပြီးမှ ဆေးတက္ကသိုလ်ကို ပြန်တက်ပြီး ဆရာဝန် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်တွင် ဒုတိယနှစ် (ယခင်ကအခေါ် Inter B) အောင်ပြီးသည့်အခါ နောက်ထပ် လိုင်းခွဲများကို ရွေးရပါသည်။ ရွေးနိုင်သော လိုင်းခွဲများမှာ စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ဆေးတက္ကသိုလ်၊ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (B.A)၊ သိပ္ပံဘွဲ့ (B.Sc)၊ စီးပွားရေးဘွဲ့ (B.Com) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်ထိုအချိန်က မရှိသေးသဖြင့် ရန်ကုန်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၏ ဌာနခွဲများ က ဤဘွဲ့ကို ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ထူးခြားသည်မှာ သိပ္ပံအတွဲဖြင့် အောင်မြင်သော သူများသည် ယခုအခေါ် တတိယနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ သိပ္ပံတွဲ၊ သို့မဟုတ် ဝိဇ္ဇာတွဲကို ယူနိုင်ပါသည်။

တစ်ချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်

၉၃

သို့သော် ဝိဇ္ဇာတွဲဖြင့် အောင်မြင်သူများ သည် သိပ္ပံတွဲကို ယူ၍မရပါ။

အချုပ်ကို ဆိုရသော် ဘာသာရပ် များအနေဖြင့် နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ် (ရှေး ကအခေါ်အဝေါ် Inter A နှင့် B) တို့တွင် ယူခဲ့ပြီးမှ တတိယနှစ်နှင့် စတုတ္ထနှစ် (ရှေး ကအခေါ်အဝေါ် B.A, B.Sc, Part A နှင့် B) တို့တွင် ယူခွင့်ရသော ဘာသာရပ်များ နှင့် ပထမနှင့် ဒုတိယနှစ်တို့တွင် ယူခဲ့သည် ဖြစ်စေ မယူခဲ့သည်ဖြစ်စေ တတိယနှစ်တွင် ယူနိုင်သောဘာသာရပ်များ ဟူ၍ ဖြစ် သည်။

ပထမအမျိုးအစားတွင် သင်္ချာနှင့် သိပ္ပံဘာသာရပ်များ ဖြစ်ကြသော ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သတ္တဗေဒ၊ ရုက္ခဗေဒတို့ ဖြစ် ပြီး ဒုတိယအမျိုးအစားတွင် ဝိဇ္ဇာဘာသာ ရပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယ နှစ် (Inter Part B) ကို သိပ္ပံဖြင့်အောင် သောသူသည် ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲ ကြိုက်ရာ ပြောင်းနိုင်သည်။ ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲဖြင့် အောင်မြင်သူများမှာ သိပ္ပံယူ၍ မရပါ။ ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲများကိုသာ ကြိုက်သလို ယူနိုင်သည်။

သိပ္ပံဘာသာတွဲများတွင် (ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သင်္ချာ) (ရူပဗေဒ၊ သင်္ချာ၊ အသုံးချသင်္ချာ) (ဓာတုဗေဒ၊ သင်္ချာ၊ အသုံး ချသင်္ချာ) (ရူပဗေဒ၊ အသုံးချရူပဗေဒ၊ သင်္ချာ) (ဓာတုဗေဒ၊ ရုက္ခဗေဒ၊ သတ္တဗေဒ) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲများတွင် သင်္ချာပါ သော ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲနှင့် သင်္ချာမပါသော ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲဟူ၍ ရှိသည်။ သင်္ချာသင် ရိုးသည် ဝိဇ္ဇာတွဲနှင့် သိပ္ပံတွဲများအတွက် အတူတူဖြစ်သည်။ သင်္ချာပါသော ဝိဇ္ဇာ

ဘာသာတွဲများ အချို့ကို ဖော်ပြရသော်၊ (သင်္ချာ၊ သမိုင်း၊ ပထဝီ) (သင်္ချာ၊ အသုံးချ သင်္ချာ၊ အင်္ဂလိပ်စာပေ) (သင်္ချာ၊ အသုံးချ သင်္ချာ၊ သမိုင်း) . . . စသည်တို့ ဖြစ်ကြ သည်။

Inter (B) အောင်ပြီးသွားပြီး၊ စက်မှု တက္ကသိုလ်၊ ဆေးတက္ကသိုလ်တို့သို့ မသွား လိုသူများသည် တတိယနှစ်တွင် သာမန် ဘာသာတွဲများယူပြီး နောက်ထပ် နှစ်နှစ် နေပြီးလျှင် B.A သို့မဟုတ် B.Sc သို့ မဟုတ် B.Com ဘွဲ့များကို ရနိုင်သည်။ ယခုခေတ် အခေါ်အဝေါ် တတိယနှစ်နှင့် စတုတ္ထနှစ်တို့ကို B.A သို့မဟုတ် B.Sc သို့မဟုတ် B.Com, Part (A) နှင့် Part (B) ဟုခေါ်သည်။

သာမန် ဘာသာတွဲမယူလိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ပါမောက္ခ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ၊ ဂုဏ်ထူးတန်း (Honours) တက်နိုင်သည်။ ဂုဏ်ထူးတန်း တက်ရန် အရည်အချင်းမှာ ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်များအတွက် ၅၀ နှင့် သိပ္ပံ ဘာသာရပ်များအတွက် ၆၅ မှတ်ဖြစ် သည်။ အကယ်၍ ထိုအမှတ်များကို မမီ လျှင်လည်း ပါမောက္ခထံ လျှောက်လွှာထင် ၍ ခွင့်ပြုချက်ရလျှင် တက်နိုင်သည်။ ပါမောက္ခသည် မည်သူ့ကိုမဆို ဂုဏ်ထူး တန်းတက်ခွင့် ပေးနိုင်သည်။ ကျွန်တော်၏ မိခင်ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်သည် သမိုင်းကို အလွန်ဝါသနာပါ၍ ကြိုက်နှစ် သက်သည့်အတွက် ဂုဏ်ထူးတန်း တက် နိုင်ရန်အတွက် အမှတ်မီအောင် ကြိုးစား ခဲ့သည်။ သို့သော် အမှတ် ၅၀ မရဘဲ ၄၇ မှတ်သာ ရခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က သမိုင်း ပါမောက္ခက ထိုအကြောင်းကို သိ၍ သူ့ထံ လျှောက်လွှာတင်လျှင် ဂုဏ်ထူးတန်း တက် ခွင့် ပေးရန် စဉ်းစားပေးမည်ဟု ဆိုသော်

လည်း ကျွန်တော့်အမေက သူ ဧကန်တကယ် အရည်အချင်း မမီဘဲ မတက်လိုဟုဆိုကာ လျှောက်လွှာမတင်ခဲ့ချေ။ မြန်မာစာ အမှတ်သည်လည်း အောင်မှတ်ရရုံဖြစ်၍ ဂုဏ်ထူးတန်းကို မတက်ခဲ့ရပါ။ အင်္ဂလိပ်စာ ဂုဏ်ထူးတန်း တက်ရန် အမှတ်တော့ မီပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် မသိသောအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့်၊ အင်္ဂလိပ်စာ ဂုဏ်ထူးတန်းကိုတော့ မတက်ခဲ့ပါ။ သာမန် ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲဖြင့် B.A ဘွဲ့ကို ယူခဲ့ပါသည်။

B.A သို့မဟုတ် B.Sc ဘွဲ့ရပြီးသည့်အခါ ဥပဒေဘွဲ့ (B.L) သို့မဟုတ် ပညာရေးဘွဲ့ (B.Ed.) ကို ရရှိရန် နောက်ထပ် နှစ်နှစ်တက်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဟိုခေတ်က အချို့သူများ၏ အမည်နောက်တွင် B.A, B.L., B.Sc., B.L., B.A., B.Ed. ဟု သောဘွဲ့များကို တွေ့နိုင်သည်။ ဥပမာ စာရေးဆရာ ဦးထင်လင်းသည် B.A., B.L ဖြစ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်တွင် မဟာဘွဲ့ (M.A, M.Sc) ရရှိနိုင်သော နည်းလမ်းနှစ်ခု ရှိပါသည်။ တစ်ခုမှာ ဂုဏ်ထူးတန်း (Honours) မှ သွားသောလမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယနှစ်အောင်ပြီး သာမန်ဘာသာတွဲ ဖြင့် သာမန် B.A, B.Sc ဘွဲ့အတွက် နှစ်နှစ် တက်ရပါသည်။ သို့သော် ဂုဏ်ထူးတန်းအတွက် နောက်ထပ် သုံးနှစ် တက်ရပါသည်။ သို့သော် ဤလမ်းကို ရွေးချယ်သောသူ တော်တော်နည်းပါသည်။ ကျွန်တော်၏ မိဘများဖြစ်ကြသော ဆရာ ဦးခင်မောင်လတ် နှင့် ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်တို့က ဂုဏ်ထူး တန်းတက်ရောက်သူများကို သူရဲကောင်း များဟု ခေါ်ကြပါသည်။ ကျွန်တော့် ဖခင် ဦးခင်မောင်လတ်ကိုယ်တိုင်သည်ပင်လျှင်

M.A. ဘွဲ့ရရန်အတွက် ထိုလမ်းကို မရွေးခဲ့ပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ဟူသည်ကို ရှင်းပြပါမည်။

ဂုဏ်ထူးတန်းတွင် အဆင့်ငါးဆင့် ရှိပါသည်။ ဆောက်ဆုံးမှ စတင်၍ ဖော်ပြရသော်

Pass Degree (ရိုးရိုးအောင်)

Third Class (တတိယဆင့်)

ဒုတိယဆင့်၊ ဘီ (Second Class B)

ဒုတိယဆင့်၊ အေ (Second Class

A)

ပထမဆင့် (First Class)

ရိုးရိုးအောင်သော သူများသည် ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ကို မရရှိဘဲ သာမန်ဘာသာတွဲ ယူသူများကဲ့သို့ B.A, B.Sc. အဆင့်သာ ဖြစ်သဖြင့် တစ်နှစ်ပိုနေရပြီး ရိုးရိုးဘွဲ့သာ ရသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ တတိယဆင့် ရရှိသူများသည် ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ကိုတော့ ရပါသည်။ သို့သော် မဟာတန်း (M.A, M.Sc.) ကို ဆက်တက်ခွင့် မရပါ။ ပြန်ဖြေ ခွင့်လည်း မရှိပါ။ ဒုတိယဆင့်ဘီနှင့် အထက် ရရှိသူများသည် ဘွဲ့နှစ်ခုကို ရရှိသည့် သဘောသက်ရောက်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဂုဏ်ထူး ဘွဲ့ B.A (Hons), B.Sc (Hons) နှင့် မဟာအရည်အချင်းစစ်ဘွဲ့ (M.A. or M.Sc., Qualifying) (M.A .Q) or (M.Sc, Q) တို့ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့၏ အမည်သည် ဂုဏ်ထူးတန်းအောင်စာရင်းနှင့် မဟာတန်း အရည်အချင်းစစ် အောင်စာရင်း၊ နှစ်ခုစလုံးတွင် ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် ဒုတိယဆင့် ဘီရဖို့သည် အလွန် ခက်ပါသည်။ သာမန်ဘွဲ့ ကဲ့သို့ လျော့ လျော့ပေါ့ပေါ့ စဉ်းစားပေးခြင်း မရှိ။ အလွန်တင်းကြပ်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်သာ ဖြေဆိုခွင့် ရရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားအများစု

တစ်ချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်

၉၅

သည် ဂုဏ်ထူးတန်းကို စွန့်စား၍ မတက်လိုကြပါ။ မဟာဘွဲ့ M.A, M.Sc. ဘွဲ့ကို ရရှိလိုသူ အများစုသည် အလွယ်လမ်းကို လိုက်ကြပါသည်။ အလွယ်လမ်းမှာ ဤသို့ ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ဘာသာတွဲတစ်ခုခုကို ယူ၍ B.A သို့မဟုတ် B.Sc ဘွဲ့ကို ရအောင် လုပ်လိုက်ပါသည်။ ဘွဲ့ရပြီးသည့်နောက် မဟာအရည်အချင်းစစ် (M.A.Q) or (M.Sc. Q) အတန်းကို နှစ်နှစ်တက်ပါသည်။ ထိုအတန်းကို အောင်လျှင် မဟာဘွဲ့ အတန်းကို ဆက်တက်ခွင့် ရပါသည်။ ကျောင်းသားအတွက် ဟန်ကျသည်မှာ မဟာအရည်အချင်းစစ် အတန်းကို မအောင်မချင်း ထပ်မံ၍ ဖြေနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်ထူးတန်းကဲ့သို့ တစ်ကြိမ်သာ ဖြေရမည်ဟူသော သတ်မှတ်ချက် မရှိခြင်းကြောင့် ကျောင်းသားအတွက် သက်သာသည်။

M.A (Q) သို့မဟုတ် M.Sc (Q) မဟာအရည်အချင်းစစ် အတွက် သင်ရိုးနှင့် ဂုဏ်ထူးတန်း သင်ရိုးသည် အတူတူဖြစ်ပါသည်။ ကွာခြားသည်မှာ ရရှိသည့်အချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ဂုဏ်ထူးတန်းအတွက် တတိယ နှစ်မှစပြီး သုံးနှစ်သင်ကြားရသော သင်ရိုးသည် မဟာအရည်အချင်းစစ် အတန်းတွင် လေးနှစ်သင်ကြားရသော သင်ရိုးနှင့် အတူတူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဂုဏ်ထူးတန်း တက်သူများသည် လေးနှစ်စာကို သုံးနှစ်ဖြင့် အပြီး သင်ရသည့် သဘောသက်ရောက်ပါသည်။

ဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် မဟာအရည်အချင်းစစ် အတန်းတို့ကို ပြန်လည်နှိုင်းယှဉ်သော်၊

ဂုဏ်ထူးတန်း၏ သုံးနှစ်စာသည်၊

မဟာအရည်အချင်းစစ်တန်း၏ လေးနှစ်စာနှင့် တူ၏။

ဂုဏ်ထူးတန်းသည် တစ်ကြိမ်သာ ဖြေခွင့်ရှိပြီး မဟာအရည်အချင်း စစ်အတန်းသည် မအောင်မချင်း ဖြေခွင့်ရှိသည်။

ဂုဏ်ထူးတန်းတွင် အနည်းဆုံး ဒုတိယဆင့် ဘီရမှသာ၊ မဟာဘွဲ့အတန်း ကို တက်ခွင့် ရသော်လည်း မဟာအရည်အချင်းစစ် အတန်းအတွက် အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း မရှိ၊ အောင်လျှင် မဟာတန်းကို တက်နိုင်၏။

ထို့ကြောင့် ဂုဏ်ထူးတန်းကို တက်သောသူများကို ကျွန်တော့် မိဘများက သူရဲကောင်းများဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အဖေ ကိုယ်တိုင်သည် M.A ဘွဲ့ကို ရရှိရန်အတွက်၊ အလွယ်လမ်းဖြစ်သော မဟာအရည်အချင်းစစ် အတန်းကို တက်သောနည်းကို လိုက်ခဲ့သည်။ ဆိုခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့်၊ ကျွန်တော့် မိဘများသည် ဂုဏ်ထူးတန်းတက်သောသူများကို အလွန်အထင်ကြီးသည်။ ဦးဝင်းဖေ စာရေးဆရာ မြင်သည် သူတို့ထက် အတန်းငယ်သော်လည်း၊ ပထမအဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်သွားသည့်အတွက် ချီးကျူး၍ မဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူတို့ထက်ပင် သာသည်ဟု အမြဲပြောလေ့ ရှိသည်။

ကျွန်တော့် အဖေကတော့ ဤသို့ ပြောသည်။ ‘ငါကတော့ သူရဲကောင်း မဖြစ်ချင်နေပါစေ၊ သေချာတာကိုပဲ လုပ်ချင်တယ်’ ဆိုသည့်အတိုင်းပင်-

M.A (Q) အတန်းကို နှစ်နှစ်တက်၊ စာမေးပွဲဖြေ၊ အောင်ပြီးမှ M.A. ကို ဆက်တက်၍ M.A. ဘွဲ့ကို ရရှိသွားပါသည်။ ကျွန်တော့်အဖေ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်

ကမူ M.A. (Q) အတန်း၊ M.A. အတန်း တို့ကို ဝါသနာအရ လိုက်တက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် ကလေးထိန်း ရသော အလုပ်များကြောင့် (ဤနေရာ တွင် ကလေးဟူသည်မှာ စာရေးသူဖြစ်ပါ သည်။) စာမေးပွဲ မဖြေဖြစ်၍ B.A. ဘွဲ့ ဖြင့်သာ ကြော်ငြာခဲ့ရပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် Inter (B) အောင်ပြီး တတိယနှစ်တွင် ဘာသာ ခွဲများ ရွေးရမည့်အချိန် ရောက်လာပါ သည်။ ကျွန်တော်သည် သိပ္ပံ၊ သင်္ချာ တွဲဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း၊ တတိယ နှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာတွဲ ပြောင်းယူခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ယူသော ဘာသာတွဲမှာ အင်္ဂလိပ် စာပေ (English Literature) သင်္ချာ (pure maths) နှင့် အသုံးချသင်္ချာ (applied maths) တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဘာသာတွဲ မျိုးကို ထိုအချိန်က အင်္ဂလိပ်စာ ပါမောက္ခ ဦးကန်ကြီးနှင့် သူ့သားသမီးများ ဖြစ်ကြ သော လဲနပ်ကန်ကြီးနှင့် အယ်လယ်နာ ကန်ကြီးတို့လည်း ယူခဲ့ကြသည်ဟု ကြားဖူး ပါသည်။ သို့သော် သူတို့သည် အင်္ဂလိပ် စာပေဘက်ကို လိုက်၍ M.A ဘွဲ့များကို ယူပြီး အင်္ဂလိပ်စာ ပါမောက္ခများဖြစ်သွား ကြပါသည်။

ဂုဏ်ထူးတန်းကို တက်ရောက်ပြီး ထူးချွန်သွားသူများထဲတွင် ကျွန်တော့် ယောက္ခမ ဦးသိန်းညွန့်နှင့် သင်္ချာပါမောက္ခ ဦးနက်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ သူတို့ နှစ်ဦးစလုံးသည် သင်္ချာဂုဏ်ထူးတန်းတွင် ပထမအဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ပြီး အဆင့် အားဖြင့် ဦးနက်သည် ပထမရရှိခဲ့ပါသည်။ ဦးနက်သည် M.Sc. ဆက်တက်ပြီး၊ သင်္ချာ ပါမောက္ခ ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ ဦးသိန်းညွန့် သည် သင်္ချာဌာနတွင် နည်းပြခေတ္တလုပ်ခဲ့

ပြီး ထိုခေတ်က အတွင်းဝန်လိုင်းသို့ ရွေးခဲ့ ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ကို ရရှိပြီး၊ ရုံးဘက်သို့ ပြောင်းသွားသူ အများအပြား ရှိပါသည်။ ဦးဝင်းဖေ (စာရေးဆရာမြဇင်) သည်လည်း တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးအခါက ဘာသာရပ်တစ်ခုတွင် ဂုဏ်ထူးတန်း အောင်မြင်ပြီးမှ အတန်းပြန် ဆင်းပြီးနောက် တစ်ဘာသာတွင် ဂုဏ်ထူး ဘွဲ့ရအောင် လုပ်သူများလည်း ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်သိသည့် အထဲတွင် ထိုစဉ်က ဓာတုဗေဒပါမောက္ခ ဦးအောင်ခင်သည် တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ဦးအောင်ခင်သည် ရူပဗေဒ ဘာသာရပ်တွင် ဂုဏ်ထူးတန်း အောင်မြင်ပြီး ဓာတုဗေဒဂုဏ်ထူးကို ပြန် တက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင် ပြောပြ ချက်အရ သိရပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဓာတုဗေဒဘာသာကို M.Sc. ဘွဲ့ဆက်ယူ ပြီး ဓာတုဗေဒ ပါမောက္ခဖြစ်သွားခဲ့ပါ သည်။

အချို့သည် M.Sc. ဘွဲ့တစ်ခု ရပြီးမှ၊ အတန်းပြန်ဆင်း၊ ဘာသာပြောင်းပြီး M.Sc ဘွဲ့ နောက်တစ်ခုကို ယူသူများလည်း ရှိပါ သည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်တွင် ရှေးက M.Sc. သင်္ချာနှင့် ရူပဗေဒ၊ ဘွဲ့နှစ်ခုကို ရရှိသူများရှိကြောင်းကို သိရပါသည်။

M.A, M.Sc. ဘွဲ့အတွက် သွားရာ လမ်းနှစ်ကြောင်းအနက်၊ ဂုဏ်ထူးတန်းမှ သွားသောလမ်းသည် ဆူးခင်းသောလမ်း ဖြစ်သည်။ ခြေချော်လက်ချော် ဖြစ်ခြင်းကို လုံးဝထည့်မစဉ်းစားသောလမ်း ဖြစ်သည်။ ဘုရင့်နောင် ဖောင်ဖျက်သော နည်းလမ်း မျိုးဖြစ်၍၊ သူရဲကောင်းများအတွက်သာ ဖြစ်သည်။ ဤသူရဲကောင်းများထဲတွင် ကျွန်တော့် မိဘများနှင့် ကျွန်တော်ကိုယ် တိုင် မပါပါ။ ကျွန်တော့် မိဘများကတော့

တစ်ချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်

၉၇

မှန်မှန်ကြိုးစားပြီး၊ သေချာသည့်လမ်းကို သာ ရွေးပါသည်။

ကျွန်တော်သည် မိဘများကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်စာကို ရွေးချယ်ပါသည်။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်စာ အမှတ်မမီခြင်းက တစ်ကြောင်း၊ မိဘများက သူတို့နှင့်လိုင်းခွဲ၍ လုပ်စေချင်တာက တစ်ကြောင်း သင်္ချာကို ရွေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်သည်လည်း ကျွန်တော့် အဖေ၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း မဟာဘွဲ့ကို အလွယ်လမ်းဖြင့်သာ ရအောင်လုပ်ဖို့ စိတ်ကူးပါသည်။ သာမန်ဘာသာတွဲဖြင့် B.A. ဘွဲ့ကို ယူမည်။ ပြီးလျှင် M.A. (Q) နှစ်နှစ် အေးအေးဆေးဆေး တက်မည်။ ပြီးလျှင် M.A. ဆက်တက်မည်။ ဤသည် ကား နဂိုရ်က မျှော်မှန်းထားသော အစီအစဉ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် စနစ်တစ်ခု ပြောင်းသွားသောကြောင့် ထိုအစီအစဉ် ပျက်သွားခဲ့သည်။

ဖြစ်ပုံမှာ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်တာလှမြင့် အမည်ရှိ ပါမောက္ခချုပ်အသစ် ရောက်လာသည်။ သူသည် အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးတန်း (General Honours) ဟူသော စနစ်တစ်ခုကို တီထွင်လိုက်သည်။ ယင်းဂုဏ်ထူးတန်းသည် ယခင်က ရှိခဲ့သော ဂုဏ်ထူးတန်းလောက် မတင်းကြပ်၊ ကျောင်းသားများနှင့်လည်း ပို၍ လက်လှမ်းမီစေချင်သော ရည်ရွယ်ချက်ရှိပုံ ရသည်။ အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးတန်းသည် တက္ကသိုလ် ပထမနှစ်မှ တတိယနှစ်အထိ ယခင်ကအတိုင်း ဖြစ်ပြီး စတုတ္ထနှစ် (နောက်ဆုံးနှစ်) ရောက်သောအခါကျမှ ခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်။

စတုတ္ထနှစ်ရောက်သော အခါတွင် ယခင်က အတိုင်း သာမန်ဘာသာတွဲ စနစ်

ဆက်၍ ယူနိုင်သည်။ အကယ်၍ ကိုယ်ဝါသနာပါသော ဘာသာရပ်တစ်ခုခုကိုသာ ယူလိုလျှင် အခြားဘာသာတွဲများ အစား ကိုယ်ယူလိုသော ဘာသာခွဲများကို အစားထိုးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သင်္ချာဖြင့် တတိယနှစ်ကို အောင်သောသူသည် သင်္ချာအထွေထွေ ဂုဏ်ထူးကို ယူလိုလျှင်၊ ရူပဗေဒနှင့် ဓာတုဗေဒ နေရာတွင် သင်္ချာဘာသာခွဲများ အစားထိုး ယူလိုက်ရုံဖြင့် အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးဖြစ်သွားသည်။ အချိန်မှာလည်း သာမန်ဘွဲ့ကဲ့သို့ နောက်ထပ်တစ်နှစ်သာ ကုန်သည်။ ယခု ကျင့်သုံးနေသော အထူးပြု ဘာသာစနစ် (major system) နှင့် အလွန်ဆင်တူပါသည်။

အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးစနစ်ပေါ်လာသည့်အတွက် ကျွန်တော်သည် သင်္ချာအထွေထွေ ဂုဏ်ထူးတန်းကို တက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာ အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးကို ယူလိုသော်လည်း ရှေ့ကပြောခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့် မယူဖြစ်ခဲ့ပါ။ အထွေထွေ ဂုဏ်ထူး (General Honours) စနစ်သည် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာလှမြင့် ထွက်သွားသည့်နောက်ပိုင်း ဆက်လက်၍ မရှိတော့သဖြင့် နှစ်နှစ်လောက်သာ ခံခဲ့ပါသည်။ ယခုခေတ် လူတော်တော်များများ သည် General Honours ဟူသော အမည်ကိုပင် မကြားဖူးကြပါ။

ယခုအထိ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးသော အရာတစ်ခုမှာ အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးသည် ယခင်က ရှိသော ဂုဏ်ထူးတန်း နှင့် အဆင့်ချင်း တူပါသလား။ သို့မဟုတ် နိမ့်ပါသလား။ သေချာတာ တစ်ခုမှာ တက်ခဲ့ရသော အချိန်နှင့် သင်ရသောစာအနေဖြင့် General Honours သည် ပို၍

နည်းပါသည်။ နောက် သေချာတာတစ်ခုမှာ ယခင်က ဂုဏ်ထူးတန်းအောင်မြင်သူနှင့် အထွေထွေ ဂုဏ်ထူးတန်း အောင်မြင်သူ အားလုံးသည် မဟာအတန်း (M.A., M.Sc.) အတန်းကို အတူတူ တက်ခွင့်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤအချက် နှစ်ချက်သည်ပင်လျှင် ဝိရောဓိ ဖြစ်နေသောကြောင့် တော်တော် ဆုံးဖြတ်ရခက်၊ အငြင်းပွားပြီး ဘယ်တော့မှလည်း အဖြေရမည့်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ။

General Honours စနစ်ပျက်ပြယ်သွားပြီး ယခင်စနစ်အတိုင်း တည်ရှိပြန်လာသည်မှာ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အထိ ဖြစ်သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်သည် တက္ကသိုလ်ပညာရေးစနစ် တစ်ခုလုံးကို ပြောင်းသွားသောနှစ် ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းမတိုင်မီက အထူးပြုဘာသာ (Major Subject) ဟူသော စကားလုံးကိုပင် မကြားဖူးကြပါ။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် အထူးပြုဘာသာစနစ် စတင်၍ ဖြစ်လာပါသည်။ ဤစနစ်မှာ ယခုကျင့်သုံးနေသော စနစ်ဖြစ်၍ ၎င်းအကြောင်းကိုတော့ ရှင်းပြစရာ မလိုတော့ပါ။

ပြောင်းလဲသွားသော စနစ်၏ ထူးခြားချက်မှာ ဆေးတက္ကသိုလ်၊ စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ပညာရေးတက္ကသိုလ် ဟူသော တက္ကသိုလ်တို့ကို ဆယ်တန်းအောင်ပြီးသည်နှင့် တက်နိုင်

ခြင်း ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များတွင် ယခင်က Inter (A) (B) ဟူသော အခေါ်အဝေါ်များ ပျောက်သွားပြီး ၎င်းတို့အစား First Year B.A., B.Sc., Second Year B.A., B.Sc. ဟူသော အမည်များ အစားထိုး ဝင်ရောက်လာသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဆေးတက္ကသိုလ်၊ စက်မှု တက္ကသိုလ်တို့သို့ တက်လိုသူများ အလွန် များလွန်းသဖြင့် အမှတ်ဖြင့်ရွေးရသည့်စနစ် ပေါ်လာလေသည်။

အထူးပြု ဘာသာစနစ် ပေါ်လာသောအခါ အထူးပြုခြင်းသည် ယခင်က ဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် တူသည်ဟူသော ယူဆချက်ဖြင့် ဂုဏ်ထူးတန်းစနစ် ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သည်။ အထူးပြု ဘာသာဖြင့် ဘွဲ့ ရပြီး အရည်အချင်းမီလျှင် မဟာအတန်း (M.A., M.Sc.) တက်ခွင့်ရသည်။

သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အထူးပြုဘာသာ စနစ်နှင့်အတူ ဂုဏ်ထူးတန်း ပြန်လည်၍ ပေါ်လာပြန်သည်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့သည်မှာ ၁၉၅၀ နှင့် ၁၉၆၄ ကြား ကျင့်သုံးခဲ့သော စနစ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟူသည်ကို ကြိုးစား၍ မဖြေဘဲ အရင်းအတိုင်း ဖော်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

သမိုင်းမှတ်တမ်းတစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

သိပ္ပံစာရေးဆရာကြီး **အိုက်ဇက် အာဆီမော့ပ်** ၏ လက်ရာ

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း+တက္ကသိုလ်ရွှေရိဝင်း

အသက်ကိုဖန်တီးခြင်းနှင့်သိပ္ပံစာတမ်းများ

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၆၉/၀၃/ (၅)

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း:၃၇၃၂၁၀

မောင်သာနိုး

သင်္ခတဗေဒနဲ့ အဆောက်အအုံပျက်ခြင်း

ဂျီနီဗာဂိုဏ်း ဆိုတဲ့ ဝေဖန်ရေးသမားတို့ဟာ ဟတ်ဆယ်ရဲ့
သင်္ခတဗေဒ ပုံသဏ္ဌာန်ကို စာပေ ဝေဖန်ရေးမှာ
အသုံးချလာတယ်။ အကျိုးဆက်က ဘာလဲ။ ပထမ၊ သူတို့က
စာပေ စာကိုယ်ကို စစ်မှန်တဲ့ အသိစိတ်ရဲ့ တည်ရာလို့
သဘောထားတယ်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ ကမ္ဘာလောကကို
စိတ်ရဲ့ အာရုံအဖြစ် စာရေးသူက အဇ္ဈတ္တမှာ ခံစားပုံကို
ဖော်ပြနေတယ်။ ကဗျာပြင်ပက အရာတိုင်းကို
ပထုတ်ထားတယ်

စာဖတ်သူ အလေးပေးတဲ့ သဘောတရား
တွေကို သီးသန့် မစဉ်းစားမီ စာရေးသူရဲ့
စာကို ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အသိစိတ် အမျိုးမျိုး
ကို စေ့ငုတဲ့ ဩဇာညောင်းတဲ့ ဝေဖန်ရေး
ဂိုဏ်း တစ်ဂိုဏ်း အကြောင်း ဆွေးနွေးလို
တယ်။ စာရေးသူရဲ့ လောကကို မြင်ပုံ
မြင်နည်းကို ခံစားလို့ သရုပ်ဖော်လို့ရတယ်
လို့ ဂျီနီဗာ ဝေဖန်ရေးသမားတွေက
ယုံကြည်ကြတယ်။ ဝါဒစုံ ဝါဒ်ရဲ့ ကဗျာ
တစ်ပုဒ်ကို သင်္ခတဝါဒ ဖတ်နည်းနဲ့ ဖတ်ပြီး
တဲ့နောက် သဘောတရားကို ဝေဖန်ပုံ
တချို့ ပြောပြမယ်။ ဖတ်ထားတာကို ကဗျာ
ကို အဆောက်အအုံပျက်တာနဲ့ယှဉ်ပြမယ်။

‘သင်္ခတဗေဒ’ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရက
‘သင်္ခတတွေ’ကို လေ့လာတာလို့ အဓိပ္ပါယ်
ရတယ်။ ခေါ်မစကား phenomenon
(သင်္ခတ) က ‘ထင်ရတဲ့ အရာ’လို့ အဓိပ္ပါယ်

ရတယ်။ ခေတ်ပေါ် သင်္ခတ ဗေဒရဲ့ ဖခင်
အက်ဒမန် ဟတ်ဆယ်က ကျုပ်တို့
သေချာပေါက် သိတဲ့ တစ်ခုတည်း အရာ
ဟာ ကမ္ဘာလောကကို ကျုပ်တို့ အသိစိတ်ပဲ
ဖြစ်တယ်လို့ မိန့်ကြားတယ်။ ကျုပ်တို့
စိတ်ပြင်ပမှာ ‘ဟောဟိုမှာ’ အရာဝတ္ထုတွေ
ရှိနေကြတယ်လို့ ဒဿန နည်းကျ သေချာမှု
နဲ့ မပြောနိုင်ကြဘူး။ အရာဝတ္ထုတွေ ကျုပ်တို့
အသိစိတ်မှာ ထင်ရ တာပဲ လို့သာ ပြော
နိုင်ကြတယ်။ ကမ္ဘာလောကကို အသိစိတ်
ဟာ (ကြေးမုံက အရာဝတ္ထုတွေ ထင်ဟပ်
သလို) အရာဝတ္ထုတွေ ရှိနေတာကို အသေ
သဘော လက်ခံတာ မဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာ
လောကကို တက်တက်ကြွကြွ ပုံဖော်တာ
ရည်ရွယ်တာ ဖြစ်တယ်လို့ သူက ဆွေး
နွေးတင်ပြတယ်။ အရာဝတ္ထု အားလုံးဟာ
‘ရည်ရွယ်ထားတဲ့ အရာဝတ္ထုများ’ ဖြစ်ကြ

တယ်။ ဒါဟာ အမှန်တရားကို အလွန် ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ဆန် မရေမရာနိုင်တဲ့ အမြင်ပဲ လို့ ထင်ရမယ်။ တကယ်တော့ ဟတ် ဆယ်က တစ်ဦးချင်း အသိစိတ်ကို လောက ကို ကျုပ်တို့ နားလည်တဲ့ တစ်ခုတည်း အရာလို့ ယူဆတယ်။ နောက်ပြီး ခံစားမှု တွေ ပရမ်းပတာ စီးဆင်းနေတာ (ပြတင်း ပေါက်ထဲ အလင်းဝင်သလို စိတ်ထဲ နိမိတ် ပုံတွေ လင်းလက်နေတာ) မျှနဲ့ ကန့်သတ် ထားတာမဟုတ်။ အရာဝတ္ထုတွေရဲ့ အရေး တကြီး အသွင်တွေကို အသိစိတ်ထဲ ဆုပ် ထားနိုင်ကြတယ်။ အဲဒီ ‘အရေးတကြီး တွေ’ကို ဆင်ခြင်မှုဆိုတဲ့ စိတ်ဖြစ်စဉ် အရသာ သိလာရတာ ဖြစ်တယ်။ အရာ ဝတ္ထု တစ်ခုမှာ ဘာက တည်မြဲတယ်၊ ဘာ က သူ့ကို အဲဒီ အရာဝတ္ထု ဖြစ်အောင် တစ်ဦးချင်း ဘဝပေးတယ်လို့ တွေ့ရှိလာ တယ်။

ဆွစ်လူမျိုး စာရေးဆရာ ဂျီးန့် ရူဆေးနဲ့ ဂျီးန့် စတာရှီဘင်စကီ၊ ပြင် သစ် ရှောန်ပျဲ ရီရှားနဲ့ အမေရိကန် ဂျ-ဟီးလစ် မီလာတို့ ပါဝင်တဲ့ ဂျီနီဗာ ဂိုဏ်း ဆိုတဲ့ ဝေဖန်ရေးသမားတို့ဟာ ဟတ်ဆယ်ရဲ့ သင်္ခတဗေဒ ပုံသဏ္ဌာန်ကို စာပေ ဝေဖန် ရေးမှာ အသုံးပြုလာတယ်။ အကျိုးဆက်က ဘာလဲ။ ပထမ၊ သူတို့က စာပေ စာကိုယ် ကို စစ်မှန်တဲ့ အသိစိတ်ရဲ့ တည်ရာလို့ သဘောထားတယ်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ ကမ္ဘာလောကကို စိတ်ရဲ့ အာရုံအဖြစ် စာရေးသူက အဇ္ဈတ္တမှာ ခံစားပုံကို ဖော်ပြနေတယ်။ ကဗျာပြင်ပက အရာ တိုင်းကို ပထုတ်ထားတယ်။ အရေးကြီး တာက သူ့မှာ ပါဝင်နေတဲ့ စိတ်အခြေ အနေ ဖြစ်တယ်။ သူနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ အရာတွေ မဟုတ်ဘူး။

ဘယ်လဂျီယန် ဝေဖန်ရေးသမား ရှော့ ပူလေးက ဒီ ဝေဖန်ရေး ချဉ်းကပ် နည်းကို သူ့ရဲ့ နာမည်ကျော် ‘ဝေဖန်ရေးနဲ့ အတွင်းသဘော ခံစားမှု’ စာတမ်းမှာ အလွန် ရှင်းရှင်း တင်ဆက်ထားတယ် (အဆောက် အဦးဝါဒ အငြင်းအခုံ၊ ၁၉၇၂)။ ပန်းအိုး၊ ဒါမှမဟုတ် ရုပ်တုနဲ့ မတူ၊ စာအုပ်ဟာ အဓိကအားဖြင့် ပြင်ပ အရာ ဝတ္ထုအဖြစ် တင်ပြလာတာ မဟုတ်။ ‘အတွင်းသဘော’အနေနဲ့သာ စာဖတ်သူဆီ ရွှေ့ပြောင်း ရောက်လာတာ ဖြစ်တယ် လို့ သူက ဆွေးနွေးထားတယ်။ စာအုပ်ဟာ စိတ်ကို ထည့်ထားစရာသာ ဖြစ်တယ်။ စာအုပ်ဟာ စိတ်နှစ်ခု (စာရေးသူ စိတ်နဲ့ စာဖတ်သူ စိတ်) အတူ ကြုံဆုံရခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပူလေးက ဒါကို ထူး ဆန်းတဲ့ ကျီစယ်တဲ့ တကယ့်အဖြစ်လို့ မြင်တယ်။ စာဖတ်သူကို အခြား တစ်ယောက်ရဲ့ အတွေးတွေကို တွေးစေတာ ဖြစ်တယ်။ ကျုပ်ဖတ်တဲ့ စာအုပ်ဟာ အခြား တစ် ယောက်ရဲ့ သွေးနဲ့ အသက်ဆက်ရတဲ့ သွေးစုပ်ကောင်လို့ ကျုပ်ကတစ်ဆင့် အသက် ဆက်နေတာ ဖြစ်တယ်။ ကျုပ် စာဖတ်နေတဲ့ အခါ၊ ကျုပ်ဟာ စာရေးသူရဲ့ အတွေးတွေ၊ ခံစားချက်တွေ၊ ‘အိပ်မက်ပုံ၊ နေထိုင်ပုံ နည်းတွေ’ ဆီ တိုက်ရိုက် ဝင်ခွင့် ရနေတယ်။ ဖတ်ရင်းလည်း ဒီအတွေး တွေကို ကျုပ်ကိုယ်တိုင် တကယ် တွေးနေ တယ်။ ဒါပေမယ့် စာကိုယ်တွေမှာ နေ ထိုင်ပြီး ကျုပ် စာဖတ်စဉ် ကျုပ်အထဲမှာ နေတဲ့ တခြား ‘ကျုပ်’ဟာ တကယ့် စာရေး သူ မဟုတ်ဘဲ စာထဲ ပူးဝင်နေတဲ့ စိတ် သာလျှင် ဖြစ်တယ်။ ဒီ အခြား စိတ်ထဲ ကျုပ်ဝင်ခွင့် ရတာဟာ စာက တစ်ဆင့် သာ ဖြစ်တယ်။ စာရေးဆရာ တစ်ယောက် ရဲ့

သင်္ခတပေဒနဲ့ အဆောက်အအုံဖျက်ခြင်း

၁၀၁

အရေးအသား အမျိုးမျိုးနဲ့ ကျုပ်ရင်းနှီး
 တာက စာရေးဆရာရဲ့ အတ္ထဘာဝ
 အဆောက်အအုံ (စာရေးဆရာရဲ့ ‘ဘုံ
 အနှစ်သာရ’) ထဲ ဝင်ခွင့်ပေးလိမ့်မယ် လို့
 လည်း ပူလေးက ယုံတယ်။ ဒါ အဓိပ္ပါယ်
 ဖွင့်ဖို့ အလွန်ခက်တယ်။ အလွန် စိတ္တဇ
 ဆန်တဲ့ ဝေါဟာရများနဲ့သာ ဖြစ်နိုင်မယ်။
 စာရေးသူရဲ့ စိတ်စကြဝဠာရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်ပါပဲ။
 ဆဲမြူဝလ် တေလာ ကိုးလရစ်
 (ကဗျာဆရာ၊ ဒဿနဆရာ၊ ဝါဒစိဝါဒရဲ့
 သူငယ်ချင်းနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူ)ရဲ့
 သားကို ရည်ညွှန်းတဲ့ ဝါဒစိဝါဒရဲ့ ‘ခြောက်
 နှစ်ရွယ် ဟ-ခ-သို့’ ကဗျာဟာ စာဖတ် သူကို
 အထူး ပြင်းထန် ရှုပ်ထွေးတဲ့ စိတ်ဘဝ ကို
 နေစေတယ်။ ကဗျာဟာ ပြောနေသူက
 ကလေးအကြောင်း တွေးတာကို ပွင့်ပွင့်
 လင်းလင်း တင်ပြထားတာ ဖြစ်တယ်။
 ကဗျာထဲက ‘ငါ’ဟာ သူ့ ကံပုဒ် (ကလေး)ကို
 အလွန် ပီပြင်တဲ့ နည်းနဲ့ ဆင်ခြင်တယ်။
 ကဗျာက ဖော်ပြတဲ့ စိတ် အဆောက်အအုံ
 - ဒီ ‘ငါ’ရဲ့ အနှစ်သာရကို ကျုပ်တို့ ဘယ်လို
 သရုပ်ခွဲမလဲ။ ဒီမှာ ကဗျာပါ-

အို အသင်။ အတွေးတွေ
 အဝေးက ယူလာသူ၊
 သင့် စကားတွေကို အဝတ်
 အစားအတူ ပြုသူ၊
 မဖော်ထုတ်နိုင်တဲ့ အတွေးများ
 ဆီ
 လေညင်းလို လှုပ်ရှားမှုနဲ့
 အတ္တဖွားတေးကို တပ်ပေးသူ။
 အသင် နတ်ဒေဝါ ခရီးသည်၊
 ကြည်လင်တဲ့ ရေမှာ မျောသမို
 သင့်လှေဟာ မြေချောင်းပေါ်
 မဟုတ်

လေပေါ် တွေးတယ် ထင်ရ
 တယ်၊
 ကောင်းကင်လို ကြည်တဲ့
 ချောင်းထဲ တွဲလောင်း၊
 မြေနဲ့ ကောင်းကင် နိမိတ်ပုံ
 တစ်ခုတည်း ဖြစ်နေရဲ့။
 အို မင်္ဂလာ မြင်ကွင်း၊ သုခ
 ကလေးငယ်၊
 အလွန် လှလှပပ ရှိုင်းလေသူဌေး၊
 အနာဂတ် နှစ်များမှာ မင့်ကံ
 ဖန်လာမှာကို
 ကြောက်စိတ်အများနဲ့ သင့်
 အကြောင်း ငါ တွေးမိတယ်။
 ငါ တွေးခဲ့မိတယ်-ဒုက္ခက မင်းရဲ့
 ဧည့်သည်၊ မင်းအိမ်ရဲ့
 အရှင်၊ မင့် ဖော်ရွေမှုရဲ့ အရှင်
 ဖြစ်မယ့် အချိန်၊
 မသက်သာတဲ့ ချစ်သူ ပရိဒေဝ
 ကလည်း
 မင့် အထိအတွေ့ထဲ ထိုင်ရမှ
 သာငြိမ်နေတတ်မယ့် အချိန်တွေကို။
 အို ဝီရိယကောင်းလွန်းတဲ့
 မိုက်မဲမှု။
 အို မောက်မာ အကြောင်းမဲ့
 မှိုင့်တွေမှု၊
 သဘာဝက သင့်ကို လုံးဝရင်
 လည်း နှိပ်ချုပ်စေမယ်၊
 ကြည်နူးမှု ကာလကို ရှည်ကြာ
 စေကာ၊
 တစ်ဦးချင်း အခွင့်အရ သင့်ဖို့
 သိမ်းရင်လည်း သိမ်းထားလိမ့်
 သက်ရင့် သိုးအုပ်ထဲ သိုးငယ်
 နှလုံးသား။
 သင့်မှာ စိတ်ဒုက္ခနဲ့ ဘာဆိုင်သတုန်း။

နက်ဖြန်ရဲ့ ဒဏ်ရာများနဲ့ရော
ဘာဆိုသတုန်း။
သင်ဟာ မနက်က သယ်လာ တဲ့
နှင်းစက်ပဲ။
မကြင်နာတဲ့ သောကတွေနဲ့
တိုးဝှေ့ဖို့ ဇာတာ မပါ။
မြေကြီးညစ်ပေါ် ရွတ်ဆွဲစရာ
လည်း မဟုတ်။
အသက်ရှင်တုန်း လင်းလက်တဲ့
ကျောက်မျက်၊
ဘာ ကြိုတင် သတိပေးချက်မှ
မပေး၊
အမှား ထိလိုက်တာနဲ့
တစ်ခဏတွင်း ဘဝထဲက လစ်
ထွက်သွားရော။
(ကဗျာများ၊ အောက်စဖစ်
တက္ကသိုလ် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၇၆၊ စာ ၇၀)

အချိန်မဲ့နဲ့ အချိန်ရှိကြား ရွှေ့ရှား
နေတဲ့ . အောက်ခြေက ခွဲဝါဒ အတွေး
တစ်ခုနဲ့ ကဗျာကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်
ထားတယ်။ စကားပြောသူ (ကဗျာဆရာ
များလား မသိ) ဟာ သူ့အတွေးရဲ့ ကံပုဒ်ကို
ခွဲဝါဒ အမြင် ဝန်ရိုးစွန်း နှစ်ခုကြား ထန်ပြင်း
တင်းမာ ကိုင်ထားတယ်။ စိတ်ကူးနဲ့ တကယ်၊
ကောင်းကင်နဲ့ မြေကြီး၊ အချိန်မဲ့နဲ့အချိန်ရှိ
ကြား သူ ရွှေ့လျားတယ်။ အရေ ကြီးတာ
က ခွဲခာဝိဘဇန(နှစ်ခုတွဲ)တွေရဲ့ နောက်ဆုံး
အတွဲ ဖြစ်တယ်။ ကလေးရဲ့ ပြည့်စုံမှုကို
ခြိမ်းခြောက်နေကာ သူ့ဆီ အပြောင်းအလဲ
အန္တရာယ်တွေ ယူလာမှာ က အချိန်ဖြစ်
တယ်။ ဟောဒီမှာ ကဗျာမှာ ပါတဲ့ ဝန်ရိုး
စွန်းနှစ်ခု စာရင်းဇယား-

မဖော်ထုတ်နိုင်တဲ့ အတွေးများ

ဒုက္ခ/ပရိဒေဝ
နတ်ဒေဝါခရီးသည်
နက်ဖြန်ရဲ့ ဒဏ်ရာများ
လေ မြေကြီး မြင်ကွင်း
မြေကြီးညစ်
သိုးငယ် နှလုံးသား
သက်ရင့် သိုးအုပ်

ဆက်ဦးမယ်
မောင်သာနိုး

မူရင်း

Raman Selden: Phenom-
enology,
*Practising Theory and
Reading Literature*

စကားလုံးစု

အက်ဒမန် ဟတ်ဆာလ်
Edmond Husserl
အချိန်မဲ့ timeless
အချိန်ရှိ temporal
အဆောက်အအုံ structure
အဆောက်အအုံဖျက်ခြင်း
deconstruction ဖြိုဖွဲမှုမှာ subjectively
အတွင်းသဘော interiority
အသိစိတ်၊ စိတ် consciousness
ကိုးလရစ်၊ ဆဲမြူဝဲလ် တေလာ
Coleridge, Samuel Taylor
ခေါမ Greek
ခြောက်နှစ်ရွယ် ဟ-ခသို့ To H.C. Six Years
Old
ဂျီနီဗာ ဂိုဏ်း Geneva School
စတာရိုဘင်စကီ၊ ရှော့န် Starobinski,
Jean
စာပေ စာကိုယ် literary text

သင်္ခါတဗေဒနဲ့ အဆောက်အအုံဖျက်ခြင်း

၁၀၃

စာဖတ်သူအလေးပေးတဲ့ reader-orientated	ရီရှား၊ ရှောန်ပဲ Richard, Jean-Pierre
ဆင်ခြင်မှု reflection	ရူဆေး၊ ရှောန် Rousset, Jean
တစ်ဦးချင်း ဘဝ individual being	ဝါဒ်ဝါဒ် Wordsworth
ဒွိဓာတ်ဘဇန (နှစ်ခုတွဲ) dichotomy	ဝေဖန်ရေးနဲ့ အတွင်းသဘော ခံစားမှု Criticism and the
ဒွါလီ dualism	Experience of Interiority
ပုံဖော်တာ forming	သင်္ခါတ phenomenon (na)
ပူလေး၊ ရှော့ရှီ Poulet, Georges	သင်္ခါတဗေဒ phenomenology
ပြင်ပ အရာဝတ္ထု exterior object	သဘောတရား theory
ဘုံ အနှစ်သာရ common essence	ဟတ်ဆယ်၊ အက်ဒမန်
မီလာ၊ ဂ-ဟီးလစ် Miller, J. Hillis	Husserl, Edmund
ရည်ရွယ်တာ intending	
ရည်ရွယ်ထားတဲ့ အရာဝတ္ထုများ intentional objects	

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအနဲ့ ခြေဆန့်ခဲ့သည့်
မြန်မာသံတမန်တစ်ဦး၏

ရှုထောင့်စုံအမြင်များ

ဦးသက်ထွန်း

(အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး)

A Myanmar
Looks at Others

မြန်မာတစ်ဦး၏

ကမ္ဘာ့အမြင်

နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၊ နိုင်ငံခြားလူမျိုးများအပေါ်

မြန်မာတစ်ယောက်က ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံကို

လှပသော အင်္ဂလိပ်စာအရေးအသားဖြင့် တင်ပြထားသည်။

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၄/၂၀၀၄/ (၅)

အင်္ဂလိပ်+မြန်မာ နှစ်ဘာသာတွဲ ထွက်နေပါပြီ။

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

ကျပန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာစာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်များ မြန်မာ့အသံကျော်ဦး

နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါး ကျွန်တော် ကျင်လည်
ခဲ့သော ဌာနမှာ လူတန်းစား အလွှာ
အသီးသီးတို့နှင့် နေ့စဉ်တိုက်ရိုက် ထိတွေ့
ဆက်ဆံရသော အသံလွှင့်နှင့် ရုပ်မြင်
သံကြား ဌာနဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့်
မြန်မာစာပေပညာရှင်၊ တေးဂီတ ပညာရှင်
စသည့် အနုပညာရှင်များ ဖြစ်ကြပါသည်။
အကြောင်းအားလျော်စွာ ကျွန်တော်သည်
စာပေဗိမာန် စာတည်းဌာနတွင်လည်း
လက်ထောက်စာတည်းအဖြစ် အမှုထမ်း
ခဲ့ဖူးရာ စာပေပညာရှင် များစွာနှင့်လည်း
သိကျွမ်း ခင်မင် ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းခဲ့ရ
ပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အလွှာများမှ
ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးသည် ကျွန်တော်လူမှန်း
သိတတ်စ အရွယ်ကတည်းက အလွန်
လေးစား ကြည်ညိုခဲ့သူများဖြစ်ပါသည်။
ထိုအထဲတွင် ဇာတ်သဘင်လောက၊ ရုပ်ရှင်
လောကမှ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။
အကြောင်းဆိုက်၍ ရေးရလျှင်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ကျွန်တော် ထွက်ခွာ
လာခဲ့ချိန်အထိ ကျွန်တော် နေ့စဉ်မြင်တွေ့
နေရသော နေရာသည် တောင်ငူမြို့၊
လမ်းမတော် (ယခုဗိုလ်မှူးဖိုးကွန်းလမ်း)

ပေါ်၊ ကျွန်တော့်အိမ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်
ရှိ ရင်စီနီမာ ယခုဝင်းသီရိ) ရုပ်ရှင်ရုံဖြစ်ပါ
သည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာ
ပါမောက္ခဦးချမ်းမြ (ဆရာမြကေတု) တို့
ညီအစ်ကိုများပိုင်၊ ၎င်းတို့ဖခင် ဦးဘိုးရင်ကို
အစွဲပြု၍ မှည့်ခေါ်ထားသော အမည်
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရုံကို စစ်ပြီးစ (၁၉၄၆)
ခုနှစ်က ဆောက်လုပ်၍ ရုပ်ရှင် ဖလင်များ
ရှားပါးချိန် ရုပ်ရှင်ကားသစ်များ လှိုင်လှိုင်
မရိုက်နိုင်မီ ရန်ကုန်မှ ဂျပန်ခေတ် လက်
ကျန် ပြဇာတ်များ လာလာ က ကြ၏။
ထိုပြဇာတ် အဖွဲ့များတွင် ရုပ်ရှင်မင်းသား
ကျော်အေး၊ မင်းသမီးခင်ခင်ရီ၊ စိန်ဂျွန်း
ထွန်းရွှေ၊ ဂျော်လီဆွေ၊ ပါနောက်စသည့်
ရုပ်ရှင်အနုပညာရှင်များလည်း ပါလာရာ
သူတို့ကို ရုပ်ရှင်များထဲမှာသာ တွေ့ဖူးပြီး
လူကိုယ်တိုင်ကို ယခုတွေ့ရသောအခါ
အလွန် ဝမ်းသာကြည်နူးမိ၏။ တစ်မုံစီမုံ
ကြည့်နေမိ၏။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်
ကလည်း ၁၂ နှစ်သား။ သူတို့ကို မဆိုထား
နှင့်၊ ပြဇာတ်နောက်ခံ ကားလိပ်ဆွဲတင်သူ
မီးစက်မောင်းသူများကိုပင် အိမ်အလည်
ခေါ်၍ ထမင်းဖိတ်ကျွေး၏။ ကံကောင်းလို့

ဂျပန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာစာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်များ

၁၀၅

အစ်မဖြစ်သူ ပါမသွားခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ပတ်ဆယ်ရက် စသဖြင့် သူတို့နေထိုင် ကပြသွားပြီး ဇာတ်ပစ္စည်း အပြည့်တင်ထား သော လော်လီကားကြီးများပေါ်တွင် သူတို့လိုက်ပါ၍ ရန်ကုန်သို့ ပြန်သွားကုန်ကြလေသောအခါ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုသည် အိမ်အပေါ်ထပ်မှ လှမ်းကြည့်ရင်း မျက်ရည်တစမ်းစမ်းဖြင့် လွမ်းဆွေးစွာ ကျန်ရစ်ကုန်ကြတော့သည်။ အိမ်နံရံတွင်လည်း ရုပ်ရှင်ပြဇာတ် မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့ပုံ ပါသော ရောင်စုံရုပ်ရှင် ကြော်ငြာစာရွက်များကို ကပ်ထားကြသည်မှာအပြည့်။ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုသည် အနုပညာရှင်များကိုဆိုလျှင် ဤမျှပင် အထင်ကြီးလေးစား ကြည်ညိုခဲ့ကြသည်။

စာရေးဆရာများကိုလည်း ထို့အတူပင်။ ရန်ကုန်သို့ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ရောက်ဖူးသည့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်၌ အမြင်ဖူးချင်ဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်များထဲတွင် စာရေးဆရာများ ပါ၏။ ထို့ကြောင့် စကော့ဈေး (ယခု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဈေး) အနောက်ဘက်တန်းရှိ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတိုက်ရှေ့တွင် ယောင်ပေ ယောင်ပေလုပ်ကာ ထိုတိုက်ထဲမှ ထွက်လာသူများကို တင့်တယ်လား၊ သော်တာဆွေလား၊ ဗန်းမော်တင်အောင်လား၊ သာဓုလား၊ သန်းဆွေလား၊ လင်းယုန်နီလား စသည်ဖြင့် အဝေးမှ တွေးကြည့်၊ ငေးကြည့်ရသည်မှာအမော။ မန္တလေးမှ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၊ လူထုဦးလှ၊ လူထုဒေါ်အမာတို့များ ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသို့ ပြန်ကြမည့် အကြောင်း သတင်းစာများထဲတွင် သတင်း အဖြစ် ပါလာပါက ရန်ကုန်မှ ထွက်လာသော စာပို့ရထား ညအိပ်ရပ်နားမည့် တောင်ငူဘူတာတွင် သွားသွားကြည့်ရ၏။ ထိုစဉ်က ရန်ကုန်-မန္တလေး ရထားနှစ်စင်းသာရှိရာ စာပို့ခေါ်

အမြန်ရထားနှင့် လော်ကယ်ခေါ် အနှေးရထားဖြစ်၏။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းတို့သည် စာပို့ရထား အထက်တန်းတွဲတွင် စီးလေ့ရှိရာ ထိုတွဲ၏ မနီးမဝေးသို့ ဖြတ်လျှောက်ပြီး တလေးတစား ခိုးကြည့်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျေနပ်ပီတိ ဖြစ်ရ၏။ ရန်ကုန်ရောက်စဉ် ပန်းဆိုးတန်း ဝင်းဝင်းပြဇာတ်ရုံနား၌ ဒဂုန်ဆရာတင်၊ ဗိုလ်ကလေး တင့်အောင်၊ ဂီတလှလင် မောင်ကိုကို စသည့်ပုဂ္ဂိုလ် များကို မြင်ရနိုးနိုး သွားသွားကြည့်ရသည်မှာလည်း အမော။

ဤကဲ့သို့သော လူစားမျိုးဖြစ်သည့် ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောအခါ အသင်းအဖွဲ့များလုပ် ရင်း ကလောင် အသင်းကိစ္စ၊ တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်းများကိစ္စ၊ စာပေဆွေးနွေးပွဲ၊ စာပေဟောပြောပွဲ၊ ဉာဏ်ကြီးရှင်ဖြေဆိုပွဲ၊ စကားရည်လှပွဲကိစ္စများဖြင့် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၊ ဆရာဇော်ဂျီ၊ ဆရာမင်းသူ ဝဏ်စသော စာပေပညာရှင်ကြီးများ သာမက နိုင်ငံရေးလောက၊ စာပေလောကများထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ စာရေးဆရာကြီး ငယ်၊ ကဗျာဆရာကြီးငယ်များ ပန်းချီဆရာကြီးငယ်များနှင့် တွေ့ဆုံဆက်ဆံရသဖြင့် ပျော်လှသည်။

ကျောင်းဆောင်နှစ်ပတ်လည် ညစာစားပွဲ ဖျော်ဖြေရေး ကိစ္စများဖြင့် ရုပ်ရှင်လောက၊ သဘင်လောက၊ ဂီတလောက စသည့် နယ်ပယ်များမှ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီး နှင့် တွေ့ထိ ဆက်ဆံရသဖြင့် ပျော်လှသည်။ တက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်တွင် ၁၉၅၃ မှ ၆၂ အထိ (၉) နှစ်ကြာ ကျောင်းသင်ခန်းစာများကိုပင် ကျောခိုင်း အတန်းလစ်သည် အထိ တက္ကသိုလ်တွင် စာမေးပွဲ (၇) ကြိမ် ကျသည်အထိ သူတို့နှင့် စိတ်လွတ်လက်လွတ် ပေါင်းသင်းခင်မင် ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီး

လာရသောအခါ အချိန်ကုန်၍ပင်ကုန်မှန်း မသိဖြစ်ခဲ့သည်။ စမ်းချောင်းမြို့နယ်ရှိ ကိုတင်ဖေ (စာရေးဆရာ အောင်လင်း) အိမ်မှာဆို သွားအိပ်နေကျ။ စာရေးဆရာ ရန်ကုန်ဘွဲ့ဆွေဆိုလျှင် ဦးထိပ်တင်ထားပြီး သူ့စာတွေကို နှုတ်ငုံဆောင်။ ၁၉၆၇ ဗဟန်း ရွှေတောင်ကြားတွင် ကျွန်တော် အိမ်နှင့် ခြံဝယ်တော့လည်း ဇာတ်မင်းသားကြီး ဘုရားဒကာဦးဘိုးစိန်၏ အိမ်ဖြစ်နေပြန်ရာ သားများဖြစ်သူ ဦးကက်နက်စိန်၊ တသက် စိန်၊ မြေးများဖြစ်ကြသော ရဲစိန်၊ ညီဝင်းစိန် ဘီအီးဒီအောင်သိုက်တို့နှင့် ရင်းနှီးခင်မင် သွားပြန်၏။

ထိုမှတစ်ဖန် မြန်မာ့အသံလို နေရာ မျိုး စာပေဗိမာန်လို နေရာမျိုးတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသော အခါတွင်မူကား “ရေ ငတ်သောသူ ရေတွင်းထဲကျ” ဆိုသကဲ့သို့ ပြောဖွယ်ရာ အဘယ်ရှိတော့အံ့နည်း။ တစ်ဖန် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် (၃) နှစ်ကျော်ကြာ သွားရောက်နေထိုင် တာဝန်ထမ်းဆောင် ရသော အခါတွင်လည်း ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ အကြောင်းအမျိုး မျိုးဖြင့် ရောက်ရှိလာကြလေကုန်သော တိုကျိုမြို့သို့ ခေတ္တဝင်ရောက်၍ အမေရိ ကန်ပြည်ထောင်စုသို့ သွားကြ၊ ပြန်ကြ လေကုန်သော မြန်မာပြည်မှ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် အခြားသော အနုပညာရှင်များကို တာဝန်အရမဟုတ်ဘဲ ဝါသနာအရ၊ ခင်မင်လေးစား ကြည်ညို မှုအရ ပြုစုဧည့်ခံ လိုက်ပို့ပြသလိုအပ်သည် များကို ကူညီခွင့်ရလေတော့သည်။ ဤသို့ လျှင် ကျွန်တော်သည် စာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်တို့ ဝန်းကျင်ထဲတွင် အမြဲရှိ နေ၏။

တစ်ဖန် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် “ဤ ပုဂ္ဂိုလ်များကား မြန်မာပြည်တုန်းက ဆိုလျှင်

မည်သည့်အကူအညီမှ မလိုလောက်အောင် ပြည့်စုံသူများဖြစ်သည်။ ဤဂျပန်ပြည်တွင်မူ တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုး အကူအညီ လိုနိုင် သည်။ ဒီအချိန်မျိုးတွင် သွားရောက်ကူညီ သင့်သည်ဟူ၍ ဘယ်သူကမှ မပေးသော ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပေးသော ပင်ကိုယ်ဗီဇ စေတနာတာဝန်အရ သွားရောက် ကူညီရင်း တွေ့ဆုံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကူညီရသည်ကို ပင် ပျော်နေပါသည်။

“ငါက ငါ့မှာရှိရင် သူများကိုသိပ်ပေး ချင်တယ်” ဟူသော ငယ်စဉ်ကတည်းက ကြားခဲ့သည့် အမေ့စကားလည်း နားထဲ တွင် အမြဲစွဲနေ၏။ ထိုစကားအတိုင်း ကိုယ့် တွင် အစစအရာရာ ပြည့်စုံနေတော့လည်း သူတစ်ပါးအတွက်ပါ မနေတတ်တော့။ ကူညီချင်သည်။ သူတို့ဆီက ဘာမှမမျှော် လင့်ပါ။ ကြွားဝါခြင်း မဟုတ်ပါ။ လူသဘာ ဝတစ်ခုကို ရေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်တိုင် က ဘိုင်ကျနေလျှင် ခြိုးခြံချွေတာစုဆောင်း နေရလျှင် ဘယ်ဧည့်သည်လာလာ (အထူး သဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များတွင်) ထိုဧည့် သည်ကို ရှောင်နေမှာ ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်မှာ ပြည့်စုံနေခဲ့က အကယ်၍များ သူတစ်ပါး တွင် လိုအပ်နေလျှင် စိတ်မသန့်။ စိတ်မလုံ။ ငါကပင် မတရားအခွင့်အရေး ရရှိခံစားနေ သလိုလို ဖြစ်တတ်သော လူ သဘာဝ စိတ် တစ်မျိုးရှိသည်။ ကိုယ်က နှစ်နာနေလျှင် ကိစ္စမရှိ။ ထိုစိတ်ကလည်း စေတနာကို အမြဲ လှုံ့ဆော်နေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဘယ်အနု ပညာရှင်၊ ဘယ်စာပေပညာရှင်၊ ဘယ် မိတ်ဆွေဖြင့် ဂျပန်ပြည်သို့ လာတော့မည်ဟု တစ်နည်းနည်း ကြားသိရလျှင်ပင် “ဂျပန် ပြည်သို့ရောက်လျှင် ဘာမှမပူနှင့်” ဟူ၍ စာကြိုတင် ရေးထား၏။ သူတို့လာသော နေ့တွင် လေဆိပ် ဟိုတယ်တို့၌ ကိုယ်တိုင် သော်လည်းကောင်း၊ မအားလပ်ပါက

ဂျပန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာစာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်များ

၁၀၇

ဇနီးသည်အား စေလွှတ်၍သော် လည်း ကောင်း သွားရောက်ကြိုဆို၏။ မြန်မာပြည် မှ တချို့မိတ်ဆွေများကလည်း ဂျပန်လာ မည့် သူတို့၏မိတ်ဆွေများလာလျှင်ကူညီပါ ဟု စာဖြင့်လှမ်းအပ်သော “အပ်ထည် အော်ဒါချုပ်” များကို ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံရသည်များကလည်း ရှိသေး၏။

သူတို့တည်းခိုသည့် ဟိုတယ်များသို့ ညတိုင်းနီးပါး သွားရောက်၍ လိုအပ်သည် များကို ကူညီ၏။ သူတို့သွားချင်သည့် နေရာများသို့ လိုက်ပို့၏။ သူတို့ဝယ်လို သော ပစ္စည်းများကို ပစ္စည်းမှန်၊ ဈေးနှုန်း ချိုသာသော ဆိုင်များတွင် လိုက်ဝယ်ပေး ၏။ တိုကျိုမြို့ အချက်အချာ နေရာများ တွင် ဓာတ်ပုံလိုက်ရိုက်ပေး၏။ အချိန်ကုန် ငွေကုန်လူပန်း ဖြစ်တာကတော့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကိုယ်ယုံကြည်သော ကိစ္စကို လုပ်နေရ၍ ပီတိဖြစ်လှသည်။ လိုက်ပို့ သော နေရာများကလည်း လူကိုလိုက်၍ နေရာအမျိုးအစား ကွဲပြားသည်။ အိုဆာ ကာတွင် အလုပ်လုပ်နေသော ဆရာမင်း သုဝဏ်တို့ ဇနီးမောင်နှံ၊ ရန်ကုန်မှလာ သော စာပေဗိမာန်မှ ဆရာဦးတင်အောင်၊ ဆရာတက္ကသိုလ်ထင်ကြီး၊ ဆရာမဒေါ် အုန်းကြည်၊ ပန်းချီဦးအမ်တင်အေးတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်များကိုမူ (ကာမားကူးရား) မြို့ရှိ ကြေးဆင်းတုဘုရားကြီး ရှိရာသို့ ပို့ရသော် လည်း အချို့သော လူလတ်ပိုင်းများကိုမူ ၎င်းတို့သွားလိုသော မြန်မာပြည်တွင်လည်း မရှိသော ညကပွဲ “ညဘက်ကမ္ဘာပျော် စရာ” နေရာများသို့ ပို့ရလေသည်။

အချို့ကိုမူ သူတို့ အချိန်ပေးနိုင်လျှင် အိမ်သို့ ဖိတ်ကြား၍ ထမင်းဖိတ်ကျွေး၏။ လက်ဆောင်ပစ္စည်းများပေး၏။ ဤနေရာ ၌ ကျွန်တော့် သဒ္ဒါတရားထက် ဇနီးသည် ၏ သဒ္ဒါတရားက ပိုလိမ့်ဦးမည်ထင်ပါ

သည်။ အိမ်တွင် ဧည့်သည်ကို ထမင်းဖိတ် ကျွေးပြီး သူတို့ပြန်ခါနီး လက်ဆောင် ပစ္စည်း ပေးစရာရှိလျှင် ဥပမာတိုက်ပုံ အင်္ကျီ ချုပ်ဝတ်ရန် သက္ကလပ်စနစ်စာအုပ်ကို ဘယ် အစကို ပေးရမလဲဟု ဇနီးသည်ကို တိုင်ပင် တိုင်း ဇနီးသည်က နှစ်စလုံး ပေးလိုက် တာပေါ့ဟု ပြောလေ့ရှိပါသည်။ သူ့စကား အတိုင်း လုပ်ဖြစ်သွား၏။

ထိုသို့ လာရောက်သူများထဲတွင် မြန်မာပြည်မှ စာပေပညာရှင်များအပါ အဝင် အနုပညာရှင်တို့ ရောက် ရှိမှုများကို ကျွန်တော်၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း စာအုပ်ထဲ ၌ စုဆောင်းရေးမှတ်ထားသမျှ လက်လှမ်း မီ မှတ်တမ်းပြုထားသမျှကို တင်ပြရလျှင် ပထမဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စာပေဗိမာန်မှ စာတည်းမှူးဆရာဦးတင်အောင် ဖြစ်ပါ သည်။ ကျွန်တော်သည် အကြောင်းအား လျော်စွာ (၁၉၇၁-၇၂) ခုနှစ်က စာပေ ဗိမာန်စာတည်းဌာနတွင် လက်ထောက်စာ တည်းအဖြစ် သွားရောက်အမှုထမ်းစဉ်၊ ဆရာဦးတင်အောင်သည် ကျွန်တော့် အထက် နှစ်ဆင့်မြင့်သော စာတည်းမှူး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေ၏။ တင်အောင် (စာပေဗိမာန်) အမည်ဖြင့် စာကောင်းပေ မွန်များ ရေးနေ၏။ ဆရာသည် စိတ်နှလုံး အလွန်နူးညံ့ ပျော့ပျောင်းပြီး ကိုယ်နှုတ် အမူအရာလည်း အလွန်ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ သူဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ လက်အောက် ငယ်သား အားလုံးသည် ဆရာကို အလွန် တရာမှပင် ကြောက်ချစ်ရှိသေကြ၏။

ကျွန်တော် စာပေဗိမာန်မှ မြန်မာ့ အသံသို့ ပြန်ရောက်လာကာ ဆရာနှင့် မည်သို့မှ မသက်ဆိုင်တော့သော်လည်း ဆရာကို အခင်မင် အကြည်ညိုမပျက် အဆက်အသွယ်မပျက်ခဲ့ပါ။ ဟော အခု ကျွန်တော် ဂျပန်ပြည်သို့ ရောက်ရှိနေထိုင်

ခိုက်၊ ဆရာသည် ယူနက်စကို အစည်းအဝေးတက်ရန် (၂၀. ၆. ၇၄) နေ့တွင် တိုကျိုသို့ ရက်သတ္တတစ်ပတ် လာရောက်မည်ဟု ကြားရသောအခါ ဟာနေဒါလေ ဆိပ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံသွားကြိုကာ သူတည်းခိုမည့် မာရူနီအူချီ ဟိုတယ်သို့ လိုက်ပို့။ ဆရာကို အပြင်ဆိုင်တွင်ကော၊ အိမ်တွင်ပါ ထမင်းဖိတ်ကျွေး (ကာမာကူးရား) ဘုရားကြီးစသော နေရာများစွာသို့ လိုက်ပို့၊ ဓာတ်ပုံရိုက်ပေး။ ထိုဓာတ်ပုံများကို အယ်လ်ဘန်ကြီးတစ်ခု ပြုလုပ်၍ ဆရာကို လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလိုက်၏။ ဆရာကော ကျွန်တော်ပါကြည့်နူး၍မဆုံး။ ဆရာသည် အငြိမ်းစားယူရန် (၈) လအလိုတွင် ရောက်လာခြင်းဖြစ်၏။ ကျန်းမာရေး အခြေအနေလည်း သိပ်မကောင်းလှပေ။ ဤကဲ့သို့သော စာပေပညာရှင်ကြီးကို ပြုစုလိုက်ရ၍ ကျွန်တော်တို့ ကြည်နူး၍မဆုံး။

ထိုနှစ် (၁၉၇၄) အောက်တိုဘာလ (၄) ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့သတင်းစဉ် (နိုင်ငံခြား) အယ်ဒီတာချုပ်၊ ဆရာဦးလွန်း အောင်ခေါင်းဆောင်သော အဖွဲ့ဝင် (၄) ဦးပါ မြန်မာ့သတင်းစာ ဆရာအဖွဲ့ရောက် လာ၏။ သတင်းစာသင်တန်းကျောင်းအုပ် ကြီးဦးစောမြင့်၊ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ အယ်ဒီတာ ဦးသန်းမြင့် စသော မိတ်ဆွေဟောင်းများပါ ပါလာကြ၏။ သူတို့ကို လှည့်လည်ပြသ။ ထိုအဖွဲ့ မပြန်မီ အောက်တိုဘာလ (၉) ရက်နေ့၌ စာနယ်ဇင်းကော်ပိုရေးရှင်း ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအုံးဖေ (ဆရာတက်တိုး) ခေါင်းဆောင်သော အဖွဲ့ဝင် (၄) ဦးပါ သတင်းစာဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ နောက်ထပ်ရောက်လာကြ၏။ မိတ်ဆွေဟောင်းများ ဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်လုပ်သား သတင်းစာအယ်ဒီတာ

ချုပ် ဦးစင်ကိုင်ဖ (ယခုနိုင်ငံခြားသတင်းထောက်များအသင်းဥက္ကဋ္ဌ) နှင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာ ဦးသန်းညွန့်တို့ ပါလာကြ၏။ ဝမ်းသာပျော်ရွှင်ကြည်နူးစွာ နေရာအနှံ့သို့လိုက်ပို့၊ အိမ်သို့ဖိတ်ကြားပြုစု ဧည့်ခံလိုက်ရသည်မှာ ပီတိဖြစ်ဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ထိုသတင်းစာဆရာကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဖွဲ့စလုံး ဂျပန် ပြည်တွင် (၁၅) ရက် နေထိုင်ရာ ဂျပန် အစိုးရ၏ အစီအစဉ်များ အကွက်စေလှ သဖြင့် အချို့သောသတင်းစာဆရာများမှာ ကိုယ့်အဝတ်အစား ကိုယ် လျှော်ဖွတ်ချိန်ပင် မရကြရှာပေ။ ထို့ကြောင့် ဇနီးသည်နှင့်တိုင်ပင်၍ သူတို့၏ အဝတ်အစားဟောင်းများကို ဇွတ်အတင်းသွားယူ အိမ်တွင် ဖွတ်လျှော်မီးပူတိုက်ပြီး ပြန်ပို့ စသည့်နည်းများဖြင့်ပါ ကူညီခွင့် ရလိုက်သည်။ ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းပါသည်။

ထို ၁၉၇၄ ခု အောက်တိုဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှအပြန် တိုကျိုတွင် (၄) ရက်ကြာ နေထိုင်လည်ပတ်ရန် ရောက်လာကြသူများ ကားလုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ် အယ်ဒီတာ ချုပ်ဦးလှမြိုင် (ကိုဆောင်း)၊ ကဗျာဆရာထီလာစစ်သူနှင့် အခြားသတင်းစာဆရာတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ ထီလာစစ်သူသည် တိုကျိုမြို့ ဘားမားထရိတ်မှ ဦးခင်မောင်ရီအိမ်တွင် သွားရောက်တည်းခို သဖြင့် ကျန်နှစ်ဦးကိုသာ ကြည့်သင့်ကြည့် အပ်သော နေရာများသို့ ပို့ဆောင်ဧည့်ဝတ်ပြုနိုင်ခဲ့သည်။

အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပညာရေးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဆရာဦးသောင်းထွတ်(ဗဟန်းမြို့နယ် စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ) ခေါင်းဆောင်သော အဖွဲ့ဝင် (၁၄) ဦးပါ ပညာရေး လေ့လာရေး

ဂျပန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာစာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်များ

၁၀၉

အဖွဲ့ ဂျပန်သို့ ဆိုက်ရောက်လာ၏။ တိုကျိုမြို့တွင်ကော နယ်တွင်ပါ ပညာရေးကိစ္စ များလေ့လာရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ နယ်သို့သွားစဉ် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သူ မကွေးမြို့နယ် ပညာရေးမှူး ဒေါ်နုနုစိန်သည် အကြီးအကျယ် နေမကောင်းဖြစ်သဖြင့် သူတစ်ဦးတည်းကို ကျည်ဆန်အမြန်ရထားဖြင့် တိုကျိုမြို့သို့ ပြန်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ရထားပေါ်တွင် သူ့ကိုစောင့်ရှောက်ရန် ဂျပန်သူနာပြု ဆရာမတစ်ဦးပါ လိုက်ပါလာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တိုကျိုတွင် ဆေးရုံတင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တိုကျိုဘူတာတွင် သွားရောက်ကြိုဆိုကာ ဆေးရုံတွင်လည်း တတ်အားသမျှ ကူညီပါရန်၊ ဒေါ်နုနုစိန် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ထွက်မလာမီ (၇) ရက်အလိုက ဖခင်ဖြစ်သူ ကွယ်လွန်သွားသဖြင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပါ ထိခိုက်လာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဆရာဦးသောင်းထွတ်ထံမှ ဖုန်းဆက်အကြောင်းကြားသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ လင်မယား နှစ်ယောက်သည် ဘူတာရုံတွင် သွားကြိုကာ၊ ဆေးရုံသို့တင်ပို့ရ၏။ ဒေါ်နုနုစိန်သည် ၁၉၆၀ ဒီဇီနှင့် ဘီအီးဒီ သင်တန်းများတက်စဉ်က ကျွန်တော့်ဇနီးနှင့် ခင်မင်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ လူနာစောင့် ရန်လည်း ကျွန်တော့်ဇနီးက ၃ ည သွားအိပ်ပေးရ၏။ သို့သော် သူ့ရောဂါမှာ ဖခင်ကွယ်လွန်ခြင်း ရေပြောင်းမြေပြောင်း ရာသီပြောင်းခြင်း သူ့ခံတွင်းမတွေ့သော ဂျပန်အစားအစာများနှင့် နယ်တွင်ကော ဆေးရုံတွင်ပါ တိုးခြင်း၊ (Homesick) ခေါ် ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကို လွမ်းခြင်းစသည့် အကြောင်းများက အဓိကဖြစ်သဖြင့် မြန်မာအစားအစာများ ချက်ပို့ရ၏။ ဆေးရုံပတ်ဝန်းကျင်တွင်လည်း မပျော်သဖြင့် စိတ်ဓာတ်ရွှင်လန်းပြီး မြန်မာပတ်ဝန်းကျင် အတွေ့အထိ ခံစားနိုင်ရန်

ဆရာဝန်နှင့် တိုင်ပင်ကာ အိမ်သို့ခေါ်ခဲ့၏။ အိမ်တွင် အခန်းတစ်ခု သတ်သတ်ထားပြီး မြန်မာ့အစားအစာများ ဖြစ်သော ကြက်သား မြန်မာနည်းဆွတ်ပြုတ် ငါးရဲ့ခြောက် ဖုတ်ဆီဆမ်း ပဲနီလေးဟင်းချို၊ ငါးပိထောင်း သံပုရာရည်ညှစ်တို့နှင့်တကွ ကလေးငယ်များပါသော မြန်မာအိမ်ထောင်စု အရသာနှင့် တွေ့သွားသဖြင့် သုံးရက်အတွင်း လူကောင်းပကတိ ဖြစ်သွားကာ နယ်မှပြန်လာသော အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းပေးလိုက်ရတော့သည်။

ဒေါ်နုနုစိန်ကို အိမ်သို့ ခေါ်ခဲ့စဉ်က အိမ်တွင် မူလရောက်ရှိ ဆေးကုနေသော ဧည့်သည်လူနာတစ်ဦး ရှိနေနှင့်၏။ သူကား စာပေဗိမာန်မှ ဦးခင်ဦး ဖြစ်လေသည်။ သူသည် ယူနက်စကိုက ကြီးမှူး ဖွင့်လှစ်သင်ကြားသော စာအုပ် ထုတ်ဝေရေး သင်တန်း တက်ရောက်ရန် အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့ကတည်းက ရောက်နေ၏။ သူကလည်း ဂျပန်ပြည်သို့လာခါနီး ကလေးတင် ခြေမျက်စိတွင် ဒဏ်ရာရလာသဖြင့် နေ့ခင်းတော့အကောင်း၊ သို့သော် ညဘက်တွင်ကိုက်၍ မြန်မာဆေးကို ရေနှေးနှင့်ဖျော်ကာ ခြေထောက်စိမ်ရ၏။ ဆေးနံ့ကလည်းဆိုးသဖြင့် ဟိုတယ်တွင် ကရိကထ နိုင်သောကြောင့် ကျွန်တော့် အိမ်မှာနေ၍ သင်တန်းတက်နေသည်မှာ ရက်ပေါင်း (၁၀) ရက်ကျော်ပေပြီ။ သူ့ကိုလည်း တစ်ခန်းပေးထားရသဖြင့် ဒေါ်နုနုစိန် ရောက်လာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ မိသားစု ဧည့်ခန်းတွင် ထွက်အိပ်ကြရ၏။ ပျော်စရာကြီး။

ဤကဲ့သို့ စက်တင်ဘာ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလများတွင် မြန်မာပြည်မှ ဧည့်သည်များကို ဂျပန်အစိုးရက ဖိတ်သည့် အကြောင်းမှာ ထိုလများတွင် ဂျပန်ပြည်၏ ရာသီဥတုသည် ဆောင်းဦးရာသီ သာယာ

သောကြောင့် ဖြစ်လေ၏။ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊
 ဩဂုတ်ကျတော့ နွေရာသီ။ မုန်တိုင်းလည်း
 ဝင်တတ်သည်။ မိုးလည်း ရွာတတ်၏။
 ဂျပန်တို့အဖို့ ပူပြင်း၏။ သူတို့နွေရာသီဖြစ်
 ၏။ ဒီဇင်ဘာ၊ ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
 များကတော့ မြန်မာတို့အဖို့ သေချင်
 အောင်ချမ်းသော သူတို့ဆောင်းရာသီဖြစ်
 ၏။ စာရေးဆရာ မင်းကျော်ရောက်လာ
 သည်မှာ ၁၉၇၅ ခုမတ်လ (၁၅) ရက်နေ့
 ချမ်းတုန်းဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
 ကလောင်အသင်းတွင် အတူလုပ်ခဲ့ကြ
 သည့် လူရင်းများဖြစ်၏။ အိမ်မှာတည်းစေ
 ၏။ ဟိုတယ်မှာဆိုလျှင် ငွေသိပ်ကုန်မည်။
 ကိုမင်းကျော်ကဲ့သို့ ဆောင်းတွင်းလာသော
 ဧည့်သည်များအတွက် မြန်မာပြည်တွင်
 လုံးဝမသုံးရသော အနွေးထည်အချည်
 (လောင်းကုတ်) များကို အပို (၂) စုံ ဝယ်
 ထားရ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုမင်းကျော် အတွက်
 အဆင်သင့်ဖြစ်သွား၏။ လေဆိပ်တွင် သွား
 ကြိုကတည်းက ယူသွားရ၏။

စာပေဗိမာန် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦး
 ထင်ကြီး (တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး) ရောက်
 လာသည်မှာ ၁၉၇၅ ဇူလိုင် ၆ ရက်၊ နွေရာ
 သီဖြစ်၏။ လိုက်ပို့လို့ကောင်း၏။ ထို ၁၉၇၅
 ခု အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင်
 ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ လက်ထောက်ညွှန်
 ကြားရေးမှူး ဦးညွန့်မောင် ခေါင်းဆောင် ၍
 အဖွဲ့ဝင် (၁၅) ဦးပါ။ ပညာရေးလေ့လာ
 ရေးအဖွဲ့ ရောက်ရှိလာ၏။ အဖွဲ့ဝင်များ
 အဖြစ် ကချင်ပြည်နယ်၊ ဗန်းမော်မြို့မှ
 နိုင်ငံကျော် ကဗျာဆရာကြီး ဦးထွေး၊ မွန်
 ပြည်နယ်မှ မြို့နယ်ပညာရေးမှူး ဆရာ
 ဦးကြီးစိန်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ဆရာမဒေါ်နု မြင့်
 (ယခုညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အမျိုးသားပြ တိုက်)
 တို့ ပါဝင်ကြ၏။ သူတို့သည် ခရီး
 ဆန်ခဲ့ရာတိုင်းတွင် ဂျပန်အစားအစာ

ဥရောပအစားအစာများနှင့် နေရာတိုင်း
 လိုလို တွေ့နေကြသဖြင့် မြန်မာအစား
 အစာကို တမ်းတနေခိုက် ကျွန်တော့်အိမ် က
 ဖိတ်ကျွေးသော မြန်မာအစားအစာနှင့်
 တွေ့သွားသောအခါ မြန်လိုက်ကြသည့်
 ဖြစ်ခြင်း။ ထို့ကြောင့် ဆရာဦးကြီးစိန်တို့၏
 မော်လမြိုင်ဘက်တွင် လူကြိုက်များလှ သော
 ဝက်သား၊ ချဉ်ပေါင်ရွက်၊ ပဲသီး တောင့်၊
 မျှစ်၊ ခရမ်းသီး၊ ရုံးပတီသီး၊ နံနံပင်၊
 ငရုတ်စိမ်းတို့ စုပေါင်းချက်ထားသည့်
 “မော်လမြိုင်ဟင်းပေါင်း” ကို ချိုင့်ကြီးချိုင့်
 ငယ်များနှင့် ထည့်၍ သူတို့တည်းခိုရာ
 ဟိုတယ်နယူးဂျပန်သို့ သွားပို့ရသည့် အထိ
 ပင်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်
 နေ့တွင် ဂျပန်အသံလွှင့် ကော်ပိုရေးရှင်း
 (N.H.K) ပွဲတော်၌ သီဆိုကပြန်ရန် အတွက်
 ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ ဦး အောင်နိုင်
 ခေါင်းဆောင်သော အဖွဲ့ဝင် (၂၀) ပါ
 မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအကအဖွဲ့ သည်
 တိုကျိုမြို့သို့ ရောက်ရှိလာကြ၏။ အခြား
 အာရှနိုင်ငံများမှလည်း ၎င်းတို့၏ ရိုးရာ
 ယဉ်ကျေးမှု အကအဖွဲ့များစေလွှတ်ကာ
 (N.H.K) ဇာတ်ရုံကြီးတွင် တခမ်းတနား
 တင်ဆက် ကပြကြ၏။ မြန်မာအဖွဲ့သည်
 ဂျပန်တို့အကြိုက် အထူးသဖြင့် မြန်မာပြည်
 ရောက် စစ်ပြန်ရဲဘော်ကြီးများ အကြိုက်
 ဖြစ်သွား၏။ ကျွန်တော်က ထိုအကြောင်း ကို
 “လက်ခုပ်သံကြားမှမြန်မာ အက” ဟူ၍
 လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာတွင်
 ဆောင်းပါးတစ်စောင် ရေးလိုက်၏။ ထိုအဖွဲ့
 ထဲတွင် အသိများစွာ ပါသည့်အနက် ရင်းနှီး
 သူများမှာ နိုင်ငံကျော် စောင်းဆရာကြီး
 ဦးမြင့်မောင် (အင်းလေး) နှင့် အကပညာ
 ရှင် (ဒေါ်) အမာစိန်တို့ ဖြစ်လေသည်။
 ဦးမြင့်မောင်မှာ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်

ဂျပန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာစာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်များ

၁၁၁

ကျောင်းသားဘဝ က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အနုပညာအသင်း ဒေသန္တရဗဟုသုတရှာမှီးရေး အဖွဲ့ဟူ၍ ဖွဲ့ပြီး ကျောင်းသားကျောင်းသူ ဆရာ ဆရာမ (၈၀) ခန့်နှစ်စဉ် သီတင်းကျွတ် ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် မြန်မာပြည်အနှံ့ ခရီးဆန်းခဲ့ရာ၌ ၁၉၆၀ ခုနှစ်က တောင်ပိုင်း ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်သို့ အရောက်၊ အင်းလေးတွင် စတင်သိကျွမ်းပြီး ကျွန်တော် မြန်မာ့အသံသို့ ရောက်ချိန်အထိ ခင်မင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ အမာစိန်မှာ ၁၉၅၇ လောက်ကတည်းက မန္တလေး တစ်ဝိုက်နှင့် အထက်မြန်မာပြည်

မှာ ဒေါက်တာသာလှဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်သည်လည်း အင်းဝဆောင် လက်ထောက် အဆောင်မှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းနေ၏။ အငြိမ့်ကိစ္စ ဆက်သွယ်ရင်း အမာစိန်နှင့် သိကျွမ်းခဲ့သည်။ ထိုအငြိမ့်ပွဲ အောင်မြင်လွန်းသဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က အမာစိန်အား ဂုဏ်ထူးဆောင် (ဘီအေ) ဘွဲ့ကို ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာသာလှကိုယ်တိုင် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ကျွန်တော် မြန်မာ့အသံသို့ ရောက်လာသောအခါ မြန်မာ့အသံ ကြော်ငြာဌာနသို့လည်း ခေတ်ဟောင်းအဆိုတော်ကြီး ဥဩ (ဦး) ဘ

အမာစိန်အပါအဝင် ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာရှင်များ ပြန်ခါနီး သူတို့ကို ကူညီရင်း ဈေးလိုက်ဝယ်ပေးစဉ် ကြုံလိုက်ရသော ဖြစ်ရပ်ကလေးတစ်ခုကလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှ၏။

တွင် ဟိုးဟိုးကျော် အငြိမ့်မင်းသမီး ဖြစ်သည်။ မန္တလေးသို့ ရောက်တိုင်း သူ့အငြိမ့်ကို မနည်းတိုးဝှေ့ ကြည့်ခဲ့ရ၏။

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် အောင်ဆန်းတံခွန်စိုက် ခိုင်းဆုကြီးကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဘောလုံးအသင်းက ရလိုက်၏။ ထိုအခါ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နယ်မြေတစ်ခုလုံးက ထိုဘောလုံးအသင်းကို ဂုဏ်ပြုပွဲများ ခြံမိခြံမိသဲ ကျင်းပသည့်အနက် အမာစိန်အငြိမ့်ကို မန္တလေးမှ ဖိတ်ခေါ်ကပြစေရာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘောလုံးကွင်းကြီးထဲ တွင် ပရိသတ် ကွင်းလျှံလောက်အောင်ပင် တစ်ခဲနက် အားပေးကြ၏။ အငြိမ့်မင်းသမီးနှင့်မတူသော အရပ်သူလေးကဲ့သို့သော အငြိမ့်မင်းသမီး အမာစိန်ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ အသဲစွဲဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်

သောင်၊ စန္ဒရားနီနီ၊ ကိုမောင်မောင်သီ၊ အမာစိန်စသော အနုပညာရှင်များ ရောက်လာကြ၏။ ထို့နောက် အမာစိန်သည် ယဉ်ကျေးမှု ဌာနသို့ပြောင်းသွား၏။

အမာစိန်တို့ အပါအဝင် ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာရှင်များ ပြန်ခါနီး သူတို့ကို ကူညီရင်း ဈေးလိုက်ဝယ်ပေးစဉ် ကြုံလိုက်ရသော ဖြစ်ရပ်ကလေးတစ်ခုကလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှ၏။ လူစည်ကားလှသော လမ်းဘေးပလက်ဖောင်းတွင် လျှောက်ကြရင်း ဂျပန်ပြည်တွင် လွန်ခဲ့သော နှစ် (၃၀) ကတည်းက ရောက်ရှိ သီတင်းသုံးနေသော ကျွန်တော်တို့ တောင်ငူဇာတိ ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့လိုက်ရ၏။ ကျွန်တော်ကမူ ရင်းနှီးပြီးသား ဆရာတော်ဖြစ်၍ အဖွဲ့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးမည်ပြုစဉ် ကျွန်တော် ခေါ်ဆောင်လာ

သော ယဉ်ကျေးမှုကဇာတ် အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့သည် ဆရာတော်ကို တွေ့လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘာမပြော ညာမပြော၊ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ပီသစွာ မြန်မာပြည် အချို့ဒေသ၏ ဓလေ့အတိုင်း လူစည်ကားလှသောပလက်ဖောင်း စင်္ကြံပေါ်တွင်ပင် တညီတညွတ်တည်း ရှိသောစွာ ထိုင်၍ ဦးချကြကုန်တော့သည်။ ဂျပန်ပြည် အပါအဝင် နိုင်ငံခြားတွင် ထူးထူးဆန်းဆန်း ဤဖြစ်ရပ်ကြောင့် လမ်းသွားလမ်းလာများသည် ရုတ်တရက် အံ့သြသွားကုန်ကြကာ ကြောင်အမ်းအမ်း ဘာမှန်းမသိဖြစ်ကုန်ပြီး နောက်မှ သဘောပေါက်သွားကုန်ကြတော့သည်။

ထိုအဖွဲ့ မြန်မာပြည်သို့ မပြန်သေးခင်မှာပင် နိုဝင်ဘာလ (၅) ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်ပန်းချီ ပန်းပုကျောင်းအုပ်ကြီး ပန်းချီဆရာကြီး ဦးအမ်တင်အေး ရောက်လာသဖြင့် (ကာမားကူးရား) ဘုရားကြီး အပါအဝင် ကျွန်တော့်ဝါသနာအရ အကြိမ်ကြိမ် ရောက်ခဲ့ဖူးသော ပန်းချီပြခန်းများသို့ ပို့ခွင့်ရလိုက်သည်။ ထိုအချိန် ဆောင်းဦးရာသီဖြစ်၏။ ဂျပန်ပြည်တွင် ရှုခင်းများ တစ်မျိုး တစ်ဖုံ လှနေချိန် ဖြစ်သည်။ သစ်ရွက်များလည်း ပင်လုံးကျွတ် တောလုံးတောင်လုံး ကျွတ်ဝါထိန်နီကြန်ကုန်ကာ “ဘယ်ပန်းချီရေးလို့မမီ” ဟူသော အချိန်ဖြစ်၏။ ထိုရွက်ဝါ ရွက်နီများကို ဂျပန်လို “မိုးမြေဂျီ” ဟုခေါ်ပါသည်။ ဆရာ ဦးအမ်တင်အေးသည် ပန်းချီအနုပညာရှင် ပီပီထိုရှုခင်းကို ခံစားပီတိဖြစ်၍ မဆုံးတော့ပေ။

ထို ၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့သတင်းစဉ် (ပြည်တွင်း) အယ်ဒီတာချုပ် ဦးလှထွန်း (လှထွန်းတုံတေး) နှင့် လုပ်သား (အင်္ဂလိပ်) မှ အယ်ဒီတာ၊ စာရေးဆရာဦးတင်မြ (မောင်

တင်မြ) တို့သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ အပြန် ဝင်လာ၏။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ပင် ထိုရက်များက ဂျပန်ပြည်သို့ လေမုန်တိုင်းဝင်နေချိန် ဖြစ်၏။ ခင်မင်ရင်းနှီးသူများ ဖြစ်ကြသောကြောင့် သူတို့ မော်တော်ကားဝယ်ရေး၊ ဈေးဝယ်ရေး ကိစ္စများတွင် မကူညီ၍မဖြစ်။ လိုက်လည်း လိုက်ကူညီပေးချင် ၏။ ထို့ကြောင့် လေထဲမိုးထဲတွင် သုံးယောက်သား တပျော်တပါးအပြေးအလွှား။

၁၉၇၅ ခု ဒီဇင်ဘာလ (၂၁) ရက် နေ့ချမ်းအေးလှသော ရာသီတွင် စာပေ ဗိမာန်မှ စာတည်း ဒေါ်အုန်းကြည်သည် ယူနက်စကို အစည်းအဝေးတက်ရန် ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော် စာပေဗိမာန် တွင် အမှုထမ်းစဉ်က မမဒေါ်အုန်းကြည် သည် ကျွန်တော့် အထက် တာဝန် ကျပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ စိတ်သဘောကောင်းလှသူ ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်မြန်မာ့အသံသို့ ပြန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ပုဂ္ဂိုလ်အရ မိသားစုချင်းပင် ခင်မင်ရင်းနှီးသူဖြစ်သည်။ မမ ဒေါ်အုန်းကြည်ကို (ကာမားကူးရား) ဘုရားကြီးသို့ ပို့ပေး၊ ဈေးဝယ်ခြမ်းရေး ကိစ္စများအဝဝတွင်ပါ ကူညီနိုင်ခဲ့သည်။ မမ ဒေါ်အုန်းကြည်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် မေလတွင်လည်း နောက်တစ်ကြိမ် ရောက်လာပြန်ပါသေးသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် မေလထဲတွင် သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်း ကော်ပိုရေးရှင်း ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးဖြစ်သူ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးဘကျော် (M.B.K) နှင့် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ အယ်ဒီတာ ဦးစိုးသိမ်း (စာရေးဆရာ မောင်ဝံသ)တို့သည် သတင်းစာဆရာကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရောက်လာကြ၏။ သူတို့သည် ဂျပန်ပြည် အနောက်ပိုင်း မြို့တော်ဖြစ်သည့် အိုဆာကာမြို့သို့လည်း ရောက်ကြ၏။ အိုဆာကာ နိုင်ငံခြား

ဂျပန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာစာပေပညာရှင် အနုပညာရှင်များ

၁၁၃

ဘာသာသင် တက္ကသိုလ်တွင် ဧည့်ပါမောက္ခ အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသော ဆရာမင်းသုဝဏ်က နေ့လယ်စာနှင့် ဧည့်ခံ လိုက်၏။ ကျွန်တော်သည် သူတို့နှင့် မူလ ကတည်းက ခင်မင်ရင်းနှီးသူများပီပီ တိုကျို တစ်ဝိုက်တွင် လျှောက်လည် ကြ၏။ မောမောနှင့်ပြန်အလာ သူတို့ တည်းခိုရာ တိုကျိုတွင် နာမည်အကြီးဆုံး ဟိုတယ်တစ်ခု ဖြစ်သည့် (နယူး အိုတာနီ) ဟိုတယ်၌ သူတို့က အခန်းတွင်းအရောက် (Room Service) မှာကြား ဧည့်ခံသော စက္ကူခံ ကြိမ်လင်ဗန်းအမောက် ထည့်ပေးသည့် ကြက်အတုံးကြော် (Chicken Basket) အမြည်းနှင့် ဘီယာ သုံးဆောင်ရသည်ကို လည်း တစ်သက် မမေ့နိုင်တော့ပေ။ မောင်ဝံသနှင့် ကျွန်တော်သည် ဤသို့လျှင် တစ်သက်မမေ့နိုင်သော အကောင်းအဆိုး နေရာအမျိုးမျိုးတွင် မကြာမကြာ ဆုံရလေ့ ရှိသည်။ ရှေးရေစက် တစ်မျိုးပါပေ။ ပဌာန်း ဆက်ဟု ခေါ်မလားမသိ။

သူတို့ပြန်သွားပြီး များမကြာမီ ကဗျာ ဆရာ၊ စာရေးဆရာ ဦးဝင်းမောင် (မင်းယု ဝေ) နှင့် စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ တက္ကသိုလ်မြတ်သူတို့ ရောက်လာကြ၏။ သူတို့ လည်ပတ်ချင်သော နေရာများနှင့် တကွ ထုံးစံအတိုင်း ကာမားကူးရား ခိုင်းဘုရင်ခေါ် (ကာမားကူးရား) ဘုရားကြီး သို့လည်း သွားပို့ရ၏။ (ခိုင်းဘုရင်) ဆိုသည် မှာ ဂျပန်လို ဘုရားကြီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဂျပန်စကားကို ပြောရာ၌ ဤနေရာတွင် အတော်သတိထားရ၏။ ခိုင်းဘုရင်မှာ ဘုရားကြီးဖြစ်သော်လည်း ခိုင်းဘုရင်အင်းမှာ တိရစ္ဆာန်ရုံ ဖြစ်၏။ မင်းယုဝေတို့ ရောက် ချိန်သည် ကျွန်တော်မိခင် သုံးလကျော်ကြာ ဂျပန်ပြည်သို့ လာရောက်လည်ပတ်နေ သည်နှင့် ကြုံကြိုက်နေ၏။

ထို့နောက် ရောက်လာသူများမှာ ဆရာဝန် စာရေးဆရာ ဒေါက်တာမောင် မောင်ညိုနှင့် အခြားဆရာဝန်တစ်ဦးဖြစ် လေသည်။ သူတို့သည် အမေရိကန် ပြည် ထောင်စုမှအပြန် တိုကျိုသို့ သုံးရက်ကြာ ဝင်ရောက်လည်ပတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တိုကျိုဟိုတယ်များ စရိတ်ကြီးလွန်းသဖြင့် ကျွန်တော် အိမ်တွင် တည်းခိုနေထိုင် ကျွေးမွေးပြုစုလိုက်သည်။ တိုကျိုတွင် ပညာတော်သင်အဖြစ် ရောက်နေသော စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ်အောင်ခင်ဦးနှင့် လည်း တွေ့သွားကြ၏။

ထို့နောက် ဧည့်ခံပြုစုလိုက်ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အဆိုတော်ကိုသန်းလှိုင်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်နှင့် တက္ကသိုလ်ကတည်းက သူငယ်ချင်းဖြစ်သည်။ သူသည် ယဉ်ကျေး မှုဝန်ကြီးဌာန၊ ဂီတသုတေသန အရာရှိ အဖြစ် လေ့လာရေးခရီး ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထုံးစံအတိုင်း ရောက်သင့် သော နေရာများသို့ လိုက်ပို့ပြုစုဧည့်ခံ လိုက်သည်။ ၁၉၇၇ ခုမတ်လ ကျွန်တော် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခါနီးတွင် ရောက်လာ သူများကား ပညာရေးကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်သည့် မော်လမြိုင်ကောလိပ်ကျောင်း အုပ်ကြီး ဆရာဦးခင်မောင်တင့် (တက္ကသိုလ် ဘုန်းနိုင်) နှင့် ပုသိမ်ကောလိပ် ကျောင်းအုပ် ကြီး ဆရာဦးတင်လှိုင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ မူလ ကတည်းက ခင်မင်သူများ ဖြစ် သော်လည်း ကျွန်တော်ပြန်ခါနီး နှစ်ရက်အလိုတွင် ဖြစ် သောကြောင့် တွေ့ရုံသာ တွေ့ရ၏။ တခြား စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ၊ အနုပညာ ရှင်များကို ပြုစုသကဲ့သို့ မပြုစုလိုက်ရပေ။ တောင်းပန်ပါ၏။

ဤကဲ့သို့ ကျွန်တော်ခင်မင် လေး စား ကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို စိတ်တိုင်းကျ ကျွေးမွေးဧည့်ခံ ပြုစုလိုက်ရသဖြင့် ဟင်းမျိုးစုံ

လှသော ထမင်းပွဲကြီးကို သုံးဆောင်လိုက်ရသကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက် ပီတိ ဖြစ်ရပါ၏။ အချို့ကိုဆိုလျှင် ရုံးမှခွင့်ယူပြီးတော့ပင် လိုက်ပို့ရ၏။ တစ်ဖက်မှကြည့်လျှင် ဤဒါနများအတွက် စိတ်ကျေနပ် ပျော်ရွှင်မှုတည်းဟူသော ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကိုရ၏။ အခြားတစ်ဖက်မှ ကြည့်လျှင်ကား ကလေးစကားနှင့် ပြောရလျှင် ကျွန်တော်သည် အဘက်ဘက်က (ဖလက်) (Flat) ပြသွား၏။ မောမုမော။ သူတို့ပြန်သည့် လေယာဉ်ပျံ ကြီးလေထဲသို့ ပျံတက်သွားသည်ကို မြင် လိုက်မှ အမောဖြေနိုင် တော့သည်။ သို့သော် မိမိစေတနာ နှင့်တူသော အကျိုး ပေးသည်ဟု အခိုင်အမာ ယုံကြည်နိုင်သော ဆိုနိုင်သောအချက်ကား မြန်မာပြည်တွင်း အနှံ့ပြည်ပ နိုင်ငံများအနှံ့ ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံ ဘယ်သွားသွား၊ ကူညီဧည့်ခံ ပြုစုမည့်သူများက အဆင်သင့် ရှိနေကြသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ စာပေပညာရှင်၊ အနုပညာရှင်များထဲမှ အချို့သာမက အခြားသာမန် မြန်မာဧည့်သည်အချို့သည် ကျွန်တော့်အတွက် မြန်မာပြည်မှ နောက်ဆုံးထုတ် စာနယ်ဇင်းများကို ယူယူခဲ့ကြ၏။ အထူးသဖြင့် စာပေဗိမာန်မှ ဆရာဦးထင်ကြီး (တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး) ဖြစ်၏။ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ရုံးအဖွဲ့မှူး၊ ကျွန်တော်နှင့် တစ်ရပ်တည်းသား ဦးမြ (ရဲဘော်မြ) သည်လည်း သူ့ကို ဂျပန်ရောက် မြန်မာဧည့်သည်အဖြစ် ကျွန်တော် မပြုစုရစေကာမူ သူဖတ်ချင်သော ရှားပါးစာအုပ်များကို ကျွန်တော်က ဂျပန်ပြည်မှ ပို့ပေးသဖြင့် ကျွန်တော့်ကို ကျေးဇူးတင်မဆုံးတော့ပေ။ သူကလည်း ကျွန်တော် ဂျပန်ပြည်တွင် ဖတ်ရန်စာအုပ်မျိုးစုံသာမက ကျွန်တော် ကြိုက်တတ်သော မြန်မာမုန့်မျိုးစုံကိုပါ

ပို့ပေး၏။ မြန်မာပြည်မှ လေယာဉ်သည် နံနက် (၇) နာရီတွင် ထွက်လေ့ရှိပြီး ဗန်ကောက်တွင် လေယာဉ် ပြောင်းစီး၊ တိုကျိုသို့ ဒေသစံတော်ချိန် ညနေ (၆) နာရီတွင် လေယာဉ်ဆိုက်လေ့ ရှိရာ၊ ရန်ကုန်မရမ်းကုန်း (၈) မိုင်ဈေးထဲတွင် နံနက်ပိုင်းရောင်းချသော မုန့်ခေါ်ပြင်၊ မုန့်လိပ်ပြာ၊ မုန့်စိမ်းပေါင်း၊ ဘိန်းမုန့် စသည် များကို ည (၇) နာရီတွင် တိုကျိုမြို့၌ ကျွန်တော် စားရလေ့ရှိ၏။ ဦးလေးမြ၏ ကျေးဇူးပါပေ။

သူတို့ ပို့သော စာအုပ်များနှင့် ကျွန်တော့်အိမ်ကပို့သော စာအုပ်မျိုးစုံမှာ ကျွန်တော့်အိမ်တွင် အလှံပယ်ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဖတ်ပြီးသားစာအုပ်များကို စာပေဒါနပြုရန် စဉ်းစားသော်၊ ကျွန်တော့်ထက် စာငတ်ပေငတ်ဖြစ်နေသော ပင်လယ်ပျော် မြန်မာသင်္ဘောသားများကို စဉ်းစားမိ၏။ ထို့ကြောင့် အဝေးရောက် မြန်မာသင်္ဘောသားများ အတွက် စာပေ ဒါနဟူသော ရော်ဘာ တံဆိပ်တုံး တစ်ခုကို ကျွန်တော့် တိုကျိုလိပ်စာအပြည့်အစုံပါ ထည့်သွင်း၍ ပြုလုပ်ပြီး စာအုပ်များပေါ်တွင် ရိုက်နှိပ်ကာ တိုကျိုရောက် မြန်မာသင်္ဘောသားများမှတစ်ဆင့် လှူလိုက်ရာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ် သင်္ဘောများပေါ်ရှိ မြန်မာသင်္ဘောသားများထံသို့ ပျံ့နှံ့သွားလေတော့သည်။ သူတို့ဆီကလည်း ဤစာပေဒါနအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း သာဓုခေါ်ကြောင်း စာများကို ကျွန်တော့်ထံသို့ စာတိုက်များမှတစ်ဆင့် ပေးပို့လာကြကုန်တော့သည်။

ဪ သူများ၏ အကျိုးဆောင်ရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော အလှူကွန်ရက် အကျိုးဆက် ကုသိုလ်များပါတကား

မြန်မာ့အသံကျော်ဦး

ကြည်မင်း

ကွင်စလန်အကောင်

တော်တော်

ထောင်တယ်တဲ့လား

သုတေသန စာတမ်း ဖတ်ပွဲတွေဆိုလျှင် ဆူဆူညံညံ ဆွေးနွေးသည့် အထဲမှာ ကျွန်တော်ပါနေလေ့ရှိသည်။ စာတန်းတွေကို ဝေဖန်လွန်း၍ ကြာတော့ ကွင်စလန်ကအကောင် တော်တော် ထောင်တယ် ဟု ထောမနာပြုကြကြောင်း ပြန်သိရ၏

ကွင်စလန်နှင့် ကျွန်တော်

ဘွဲ့တွေထပ်ယူဦးမည်၊ ဖြစ်နိုင်လျှင် ပါရဂူ ဘွဲ့အထိ ဆက်လုပ်ဦးမည်ဟု ကျွန်တော် စိတ်ကူးရှိနေဆဲဖြစ်၏။ အငြိမ်းစားယူပြီး သည့် ယခုအထိတော့ ကျွန်တော့်မှာ ပညာရေးဆိုင်ရာ ဘွဲ့ ၂ ဘွဲ့သာ ရှိပါသည်။ တစ်ခုက BVS ခေါ် တိရစ္ဆာန် မွေးမြူဆေးကုဆိုင်ရာ ပထမဘွဲ့။ နောက်တစ်ခုက သြစတြေးလျပြည်ကွင်စလန်တက္ကသိုလ် မှရသော မာစတာဘွဲ့။

ကျွန်တော် မာစတာဘွဲ့ယူပြီး ပြန်လာတော့ ကျောင်းမှာ နိုင်ငံခြားပြန် မာစတာတွေကော ဒေါက်တာတွေပါ လက်ချိုးရေလို့ ရနေလေပြီ။ သုတေသန စာတမ်း ဖတ်ပွဲတွေဆိုလျှင် ဆူဆူညံညံ ဆွေးနွေးသည့် အထဲမှာ ကျွန်တော်ပါနေလေ့ရှိသည်။ စာတန်းတွေကို ဝေဖန်လွန်း၍ ကြာတော့ ကွင်စလန်ကအကောင် တော်

တော်ထောင်တယ် ဟု ထောမနာပြုကြကြောင်း ပြန်သိရ၏။

ကွင်စလန်

ကွင်စလန်က ကျွန်တော့်အပေါ် တော်တော်ဆိုးခဲ့သည်ဟု ထင်ခဲ့ဖူး၏။ ပြန်လည်မေးစမ်းကြည့်တော့ မြန်မာများအပေါ် တော်တော်ဆိုးသည်ဟု ပြောရလောက်သော အဖြစ်အပျက်တွေ တွေ့လာရ၏။ ထပ်ပြီး အသေးစိတ် စုံစမ်းတော့ တစ်ခြားနိုင်ငံသားတွေအပေါ် မပြောနှင့်၊ သူတို့လူမျိုး အချင်းချင်းအပေါ်မှာပင် ပညာနှင့် ပတ်သက်၍ မညာခဲ့တာတွေ၊ ဘွဲ့မရဘဲ ပြန်ထွက်သွားရသော မျက်နှာဖြူ ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားတွေ ရှိခဲ့တာတွေ ရသည်။ ပညာနှင့် ပတ်သက်ပြီး သမိုင်းအစဉ်အလာ ကြီးမားခဲ့၍ ဘွဲ့တစ်ခုကို ပေါပေါလောလော ပေးပစ်တာမျိုးမရှိ။

ကျွန်တော့်ရှေ့တွင်ပင် ဒိုမီနီကန်မှ တစ်ယောက် ပြန်သွားရသည်။ Ph.D လုပ် နေသော ကထိကတစ်ဦးလည်း အချိန်စေ သွား၍ ပါရဂူဘွဲ့ မရသည့်ပြင် အလုပ်ပါ ထွက်သွားရသည်။ ပထမဘွဲ့.ရ အပြီး အောင်မှတ်တွေကောင်း၍ မာစတာ ဆက် တက်သော ကျောင်းသူတစ်ဦးမှာ အိမ် ထောင်ကျကာ ကိုယ်ဝန်ရှိလာ၍ သုတေ သန ဆက်မလုပ်နိုင်တော့သဖြင့် ထွက်စာ တင်သွားရသည်။

၇ နာရီစာမေးပွဲ

၇ နာရီ ဆက်တိုက်ဖြေရသော စာမေးပွဲဟူ၍ ကွင်စလန်ကျမှ ကြားဖူး တော့သည်။ တိ/ကု ကျောင်း (School of Veterinary Science တိရစ္ဆာန်ဆေးကု ပညာမဟာဌာန) နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကျောင်း (School of Agriculture) မှာ ကွင်စလန် လက်အောက်ရှိ မဟာဌာနချင်းအတူတူ ဖြစ်သည်။ အဆောက်အဦးချင်းကလည်း ဘေးချင်းယှဉ်လျက်သား။ ကိုက် ၅၀ ပင် မကွာ။

စိုက်ပျိုးရေးမှ ကျောင်းသားတစ်ဦး က နောက်ဆုံးနှစ် စာမေးပွဲတွင် ထိပ်ဆုံးမှ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ စာတော်သူများသာ ဘွဲ့လွန်ဆက်လုပ်ကြသည့် ထုံးစံရှိသည်။ သူက အဆင့်တစ်ဖြင့် ပထမတန်း ဂုဏ်ထူး First class Honours ရသော ကြောင့် ဘွဲ့လွန်ဆက်တက်မည် ကြံသည်။ သူတို့ လည်း မွေးမြူရေးကို သင်ယူရလေရာ သိုးမွေးမြူရေး အာဟာရဗေဒကို အထူးပြု ပြီး Ph.D ဆက်တက်မည် ဟု တိ/ကု မဟာဌာနသို့ လျှောက်လွှာတင်သည်။ အရည်အချင်းစစ် စာမေးပွဲ အောင်မှ လက်ခံနိုင်မည်ဆိုကာ မေးခွန်းလွှာတစ်ခုကို သူတစ်ယောက်တည်း သီးသန့်ဖြေစေ

သည်။ အခန်းတွင်း ထည့်ထားပြီး စားချင် သမျှသွင်းပေးကာ ၇ နာရီလုံးလုံး ထိုမေး ခွန်းတစ်လွှာတည်းကို ဖြေခိုင်းပါသည်။ ထို ကျောင်းသား၏ အမည်မှာ John Milton ဂျွန်မီလတန်ဖြစ်၏။

ရှင်းရမှာလေးတွေ

ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ စိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ်၊ တိမွေးကုတက္ကသိုလ် ဆိုပြီး သီးသန့်ရှိသည်။ စောစောက ကျွန်တော် ပြောနေသည့်အထဲတွင် တိ/ကု ကျောင်း တို့ စိုက်ပျိုးရေးကျောင်းတို့ ပါသွားသဖြင့် နားရှုပ်လောက်ပါသည်။ နားရှင်းသွားစေ ရန်အတွက် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အများစု (အမှန်တော့ တစ်ကမ္ဘာလုံးနီးပါး) ကျင့်သုံး သည့် တက္ကသိုလ်ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြောမှရမည်။

University ဆိုသော တက္ကသိုလ် သည် အဌာန ၁၈ ရပ်ကို သင်ကြား လေ့ကျင့်ပေးသော တက္ကသိုလ်ဆိုသည့် သဘောမျိုးနှင့် တူ၏။ တက္ကသိုလ်တွင် မဟာဌာနတွေ ထပ်ခွဲသည်။ စိုက်ပျိုးရေး မဟာဌာန၊ တိ/ကုမဟာဌာန၊ ဆေးပညာ မဟာဌာန၊ ဝိဇ္ဇာမဟာဌာန၊ သိပ္ပံမဟာ ဌာန၊ လူမှုရေးသိပ္ပံမဟာဌာန၊ ပညာရေး မဟာဌာန၊ ဥပဒေမဟာဌာန၊ အင်ဂျင်နီ ယာမဟာဌာန စသည်ဖြင့် မဟာဌာန Freulty တွေ ကွဲပြားသွားသည်။

အုပ်ချုပ်ပုံ

တက္ကသိုလ်တစ်ခု၏ အကြီးဆုံးမှာ အဓိပတိ Chancellor ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး ရာထူးဖြစ်၍ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အဓိ ပတိလုပ်လေ့ရှိသည်။ ဘုရင်ခံတို့ ရှင်ဘုရင် တို့က အဓိပတိလုပ်သော တက္ကသိုလ်များ လည်း နိုင်ငံ၏ ထုံးစံကိုလိုက်၍ မူကွဲအဖြစ် ရှိသည်။

တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေး အတွက်

ကွင်စလန်အကောင် တော်တော်ထောင်တယ်တဲ့လား

၁၁၇

တကယ်အလုပ်လုပ်ရသော တာဝန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တက္ကသိုလ်ဆရာများထဲမှ တက်သွားသော ဒုတိယအဓိပတိ Vice Chancellor ဖြစ်သည်။

ထိုအောက်တွင် မဟာဌာနမှူးများ ရှိသည်။ မဟာဌာနတစ်ခုရှိ ဌာနမှူး၊ ပါမောက္ခများထဲမှ ရွေးချယ် ခန့်ထားသော ပါမောက္ခက မဟာဌာနမှူးအဖြစ် အုပ်ချုပ်ရသည်။ Dean ဟုခေါ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးမဟာဌာနတွင် စိုက်ပျိုးရေး Dean တိ/ကု မဟာဌာနတွင် တိ/ကု Dean က အကြီးဆုံး။ (မြန်မာ တက္ကသိုလ်များပုံစံနှင့် ဆိုလျှင် ပါမောက္ခချုပ် ရာထူး ဖြစ်ပါ၏။)

Dean ၏ လက်အောက်တွင် ဌာနတွေရှိသည်။ သိပ္ပံမဟာဌာန Faculty of Science ဆိုပါစို့။ Zoology, Botany, Physics, Chemistry, Geology စသည်ဖြင့် ဌာနတွေရှိမည်။ ထိုဌာနတွေ၏ အကြီးအကဲမှာ ဌာနမှူး ပါမောက္ခဖြစ်၏။ ပါမောက္ခအောက်မှာမှ လက်ထောက် ပါမောက္ခ၊ ကထိကနှင့် သရုပ်ပြတို့ ရှိကြသည်။ လက်ထောက်ပါမောက္ခ အချို့ တက္ကသိုလ်များတွင် Assistant Professor ဟုခေါ်ပြီး အချို့ တက္ကသိုလ်များတွင် Reader ဟုခေါ်သည်။ Associate Professor ဆိုသော ရာထူးကတော့ အထူး တီထွင် ရာထူးမျိုးဖြစ်သည်။ ပါမောက္ခနှင့် တန်းတူ ဖြစ်သော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ကို မကိုင်ရသော ပါမောက္ခဖြစ်သည်။

ကျောင်းဆိုတာ

သူတို့ဆိုမှာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာ မဟာဌာနများကို School ဟုခေါ်လေ့ရှိသည်။ ဝိဇ္ဇာတို့ သိပ္ပံတို့ကိုလည်း School of Arts စသည်ဖြင့် သုံးတာရှိပါ

သည်။ သိပ်တော့ မတွင်။

စိုက်ပျိုးရေး ဆိုပါစို့။ Faculty ဖြစ်သော်လည်း School of Agriculture ဟု သုံးသည်။ အလှူရှင်နာမည် သို့မဟုတ် ဂုဏ်ပြုခံ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ နာမည်နှင့် တွဲသုံးတာမျိုးလည်း ရှိသည်။ တိ/ကု မဟာဌာနဆိုလျှင် Seddon School of Veterinary Science ဟု ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သည်။ Seddon ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က အဆောက်အဦး လှူခဲ့၍ဖြစ်သည်။ အလွယ်တကူ အဖြစ်တော့ Agri School, Vet School ဆိုတာမျိုးပဲ ခေါ်ကြသည်။ School ဆိုလျှင် အထက်တန်းကျောင်းပဲ ဟု ထင်နေကြသူများ နားရှင်းစေဖို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကွင်စလန်သို့ ကံပစ်ချရာ

ကံဆိုသည်မှာ အလုပ်၊ အလုပ်ကောင်းရင် ကံကောင်းသည် ဆိုသော စကားကို ကြားဖူးကြပါလိမ့်မည်။ ကွင်စလန်တက္ကသိုလ် University of Queensland သို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားရသည်မှာ ကံပစ်ချရာအတိုင်းဟု ပြောရမည် ထင်ပါသည်။

ပညာသင် ရွေးချယ်သည့် စာမေးပွဲ အောင်စာရင်း ထွက်လာသောအခါ ဩစတြေးလျသို့ သွားရမည်ဟူ၍ပဲ ပါသည်။ ဘယ် တက္ကသိုလ် ဟု မပါ။ သံရုံးတွင် လျှောက်လွှာပုံစံတွေ ဖြည့်ကြရသောအခါ ဘာသာရပ်အလိုက် တက္ကသိုလ်တွေတန်းစီ ပြထားသည်။ တက္ကသိုလ်တည်ရှိရာ မြို့၏ ရာသီဥတုအခြေအနေကိုလည်း ပေးထားသည်။ ကျွန်တော့် ဘာသာရပ် အတွက် ဆစ်ဒနီ၊ မဲလဘုန်းနှင့် ကွင်စလန် တို့သို့ သွားနိုင်သည်။ ရာသီဥတုကို ကြည့်လိုက်တော့ ပိုပြီး တောင်ဘက်ကျသည့် ဆစ်ဒနီနှင့် မဲလဘုန်းတို့မှာ ဆောင်းတွင်းတွင်

ပိုအေးကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကွင်စလန် တက္ကသိုလ် တည်ရှိရာ ဘရစ် စဘိန်း Brisbane မြို့က အချမ်းပေါ်သည်။ ကျွန်တော်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သား ပီပီ အအေးကြောက်တတ်သည်။ အပူလည်း မကြိုက်ပါ။ ဘရစ်စဘိန်းက ဟို နှစ်မြို့ထက် ပိုပြီး သမမျှတပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် သွား လိုသည့် တက္ကသိုလ် ဆိုသောနေရာတွင် University of Queensland ဟု ဖြည့် လိုက်ပါ၏။

(ဤလို အကောင်းဆုံး ရွေးလိုက် သည့်မြို့မှာပင် ဆောင်း၏အအေးဒဏ်နှင့် နွေ၏အပူဒဏ်ကို လိမ့်နေအောင် ခံခဲ့ရ ပါသည်။)

လိပ်ပြာတောင်ဟုန်

၁၉၉၀ ဝန်းကျင်တွင် ခေတ်စားခဲ့ သော Butterfly Effect ဆိုသည့် သီအိုရီ တစ်ခုရှိ၏။ အရှေ့တောင်အာရှ အီကွေ တာသစ်တောထဲရှိ လိပ်ပြာတစ်ကောင်၏ တောင်ပံခေတ်မှု အဟုန်ကြောင့် အမေရိ ကန်တွင် လေမုန်တိုင်းကြီး တစ်ခု ကျနိုင် သည်ဆိုသော သီအိုရီဖြစ်သည်။ ရိုးရိုးတွေး Common sense အရတော့ ရယ်စရာ ကောင်းသော သီအိုရီ။ စင်ကာပူတို့ မလေး ရှားတို့ အင်ဒိုနီးရှားတို့မှာ ပေါလိုက်သည့် လိပ်ပြာတွေ။ သူတို့ တစ်ကောင်ချင်း ကြောင့်သာ အမေရိကန်ပြည်မှာ မုန်တိုင်း ကြီး တစ်ကြိမ်ကျရလျှင် အမေရိကန်ပြည် သည် တစ်ပတ်အတွင်း မြေပုံပေါ်မှ ပျောက် ကွယ်သွားလိမ့်မည်။

သို့သော်

ထိုသီအိုရီကို တကယ်သုတေသန ပြုကြည့်တော့ ဟုတ်နေသည်ကို တွေ့ရ ကြောင်း ဖတ်လိုက်ရ၏။ ကျွန်တော်တော့ နားမလည်။ လိပ်ပြာတောင်ဟုန်ကြောင့်ပဲ

ဆက်သွယ်ရေး သတင်းပို့ချက်တွေ နည်း နည်း လွဲသွားရာက မိုးလေဝသ ခန့်မှန်း ချက်တွေ မှားတာလား၊ လေအဟုန်၏ ဆင့်ပွား ကွင်းဆက်သက်ရောက်မှုကို ပြော ချင်တာလား။

ကျွန်တော်ကတော့ ကိုယ်တွေ့နှင့် ယှဉ်ပြီး အကြောင်းမရှိဘဲ အကျိုးမပေါ် ဆိုသော သဘောမျိုးကို ပြောချင်ဟန် ရှိ သည်ဟု ထို လိပ်ပြာတောင်ဟုန် သက် ရောက်မှု သီအိုရီကို ခံယူပါသည်။

ကျွန်တော့်ဘဝတွင် တစ်ဆင့်တစ် ဆင့် ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီးနောက် အသက် ၅၈ နှစ်ကျော်ကျော်မှာ အငြိမ်းစားယူပစ် လိုက်ခြင်းကို ပြန်ကြည့်လျှင် အရင်းခံမှာ ထို ပညာတော်သင် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် University of Queensland ဟု ဖြည့်လိုက် မိခြင်း ဖြစ်၏။ အရင်းစစ်တော့ အမြစ် သည် ကွင်စလန်။ ကွင်စလန် ကြောင့် ကျွန်တော် တတ်ခဲ့သည်။ ပြန်လည်ဖြန့်ဖြူး ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ကွင်စလန်ကြောင့် ကျွန်တော် လက်မ တထောင်ထောင်နှင့် မာနတက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်သူတွေ မများသင့်ဘဲများပြီး အကြီးတွေသာမက တန်းတူတွေနှင့် အငယ်တချို့၏ ခါးခါး သီးသီး မုန်းတီးခြင်းကို ခံရသည်။ အခွင့် သာတော့ နံကြားသာမက နောက်ကျော ကိုပါ ဓားနှင့် အထိုးခံရသည်။

အသက် ၄၀ မတိုင်ခင်လောက်က ဗေဒင်တွေ လျှောက် မေးဖူးသည်။ အကောင်းတွေပဲ ဟောကြသည့်အထဲမှာ ထူးထူးခြားခြား မှတ်မိနေသည်ကတော့ အဆိုးဟောတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အသက် ၅၈ မှာ ရာထူးကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်မယ်။ ရစရာရှိတာ မရရင် အမြန်ဆုံး ထွက်၊ မထွက်ရင်

စာမျက်နှာ(၁၂၀)သို့

ဇာတ်ခုံပေါ်ကပြကြတဲ့အခါ

မောင်ကောင်းမြင့်

လောကဇာတ်ခုံ၊ ဘဝဇာတ်ခုံ စသဖြင့် လူလောကကြီးအား တင်စား ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ လောကကြီးသည် လည်းကောင်း၊ ဘဝသည် လည်းကောင်း ဇာတ်ခုံ ဖြစ်လာသောအခါ လူသားတို့သည် (ဝါ) မိမိတို့သည် ဇာတ်ကောင် ဖြစ်လာရတော့သည်။ ဤတွင် ဇာတ်နှင့် ဇာတ်ကောင်၏ သဘာဝကို ဆင်ခြင်မိသည်။

ဇာတ်ကပြသောအခါ ဇာတ်မင်းသားသည် တစ်ညတွင် မင်းကြီး အခန်းက ပါဝင်ကပြရ၏။ နောက်တစ်ညတွင် အမတ်ကြီးအခန်းမှ ပါဝင် ကပြရ၏။ တစ်ညတွင် ပညာရှိသူတော်ကောင်း အခန်းမှ ပါဝင်ကပြရ၏။ နောက်တစ်ညတွင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောသူ အခန်းမှ ပါဝင်ကပြ ရ၏။ တစ်ညတွင် လူတော်- လူပျော်အခန်းမှ ပါဝင်ကပြရ၏။ (ဤ ဇာတ်များမှာ ကွယ်လွန်သူ အလင်္ကာကျော်စွာ ရွှေမန်းတင်မောင်၏ ဗုဒ္ဓဝင် ဇာတက၊ လှည်းသမား၊ ရွဲကုန်သည်နှင့် မောင်မျိုး ဇာတ်များကို အခြေခံ၍ ရွှေမန်းတင်မောင် တစ်ဦးတည်းက ဇာတ်ရုပ်အမျိုးမျိုးကို ပါဝင်ကပြခြင်းအား သိသာရန် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။)

ဇာတ်ဆရာ တစ်ဦးတည်းက မိမိ ကပြရသော ဇာတ်လမ်းစဉ်အရ ဇာတ်ကောင်စရိုက် အမျိုးမျိုးကို ကပြရခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် ဇာတ်လမ်းအရ၊ ဝတ်စားထားရသော အဆောင်အယောင် အဆင် အပြင် အရ ထိုဇာတ်ကောင်၏ ပြောဟန်ဆိုဟန်ကို ကွဲပြားခြားနားစွာ သရုပ်ဆောင်ရခြင်း ဖြစ်၏။ တကယ်တမ်းတွင်မူ ဇာတ်ဆရာ၏ အလိုကျ ကပြရသော်လည်း ရွှေမန်းတင်မောင် တစ်ဦးတည်းသာ ဖြစ်သည်။ ကြည့်ပါ။

မင်းကြီးဖြစ်လာသောအခါ မင်းကြီးဟန်ဖြင့် ပြောဆိုစဉ် အားလုံးက ‘မှန်ပါ့ဘုရား’ ဟု လျှောက်တင်၍ အလိုကျ ရိုသေပြကြ ရ၏။ အမတ်ကြီးအခန်းမှ အမတ်ကြီးအသွင်ဖြင့် ကပြသောအခါ သူ၏ ပညာဉာဏ်၊ သူ၏ ထိုးထွင်းဉာဏ်ကို အားလုံးက အံ့သြပြကြရ၏။ ကောက်ကျစ်ယုတ်မာသော၊ အလိုကြီးသော၊ လိမ်ညာသောသူအဖြစ် ကပြရသောအခါ အားလုံးက မုန်းတီးကြ၏။ ‘ဒီလောက်တောင်ပဲလား၊ သေတာနည်းသေးတယ်’ ဟု ထင်မှတ်ကြရ၏။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ်

ဖြင့် အားလုံး၏အသက်ကိုကယ်သောအခါ ‘ဪ ပညာရှိများအတွေး ပြေးကြည့်တာထက် မှန်ပါလားဟု’ ဆင်ခြင်မိကြရတော့၏။

လောကဇာတ်ခုံတွင်လည်း သည်သဘောပင် ဖြစ်သည်။ လောက ကြီးသည် ဇာတ်ခုံသာဖြစ်၍ မိမိတို့သည် ဘဝကပေးသော၊ ကံဇာတ်ဆရာ က ခွဲတမ်းချပေးခြင်း ခံရသော ဇာတ်ကောင်သာ ဖြစ်၏။ ကံ ကောင်းသော အခါ အကျိုးပေး ညီညွတ်သောအခါ အထက်တန်းကျ၏။ အောင်မြင်၏။ အကျိုးပေးကံ ကုန်သောအခါ နိမ့်ကျရ၏။ ဆုံးရှုံးရ၏။ တကယ်တော့ အထက်တန်းကျခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်း၊ နိမ့်ကျခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း စသည် တို့သည် မိမိ၏ ကံ (ဝါ) မိမိ၏ကမ္မ (ဝါ) မိမိ၏ ပြုခြင်း မိမိပြုမှုကြောင့်သာ ဖြစ်ရာသည်။ တကယ် အားလုံးသည် ဇာတ်ဆရာအလိုကျ ခေတ္တ ခဏ အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားအလိုက်သာ ဖြစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထာဝရဟု မရှိချေ။

မိမိသည် မိမိသာ ဖြစ်၏။ အခြား ဘာမျှ မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ် မိမိ ဇာတ်ပြချိန်ကုန်သောအခါ ‘ကောင်းသောမိမိ’ ဖြစ်နေဖို့သာ လိုမည်လားဟု ဆင်ခြင်မိသည်။

မောင်ကောင်းမြင့်

စာမျက်နှာ(၁၁၈)မှ

လည်စင်းပေးရသလို ခံရလိမ့်မယ်တဲ့။ ထိုဟောပြောချက်ကို ကျွန်တော် ဘယ် တော့မှ မမေ့။ မမေ့သဖြင့် တစ်ခြားနယ် ပယ်မှာ ဂရုစိုက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ကွင်စ လန်ကျောင်းထွက်ပီပီ ပညာပိုင်းမှာတော့ ကျွန်တော်မလျော့။ ကွင်စလန်က ကျွန်တော့်ကို သင်ကြားပေးလိုက်ပြီ ဖြစ်ရာ ထိုလမ်းသည် ပညာရေးအတွက်လမ်း ကောင်းလည်း ဖြစ်နေ၍ ကျွန်တော်မစွန့် နှိင်။ အသက်ကြီးကာမှ ရာထူးအတွက် ဘွဲ့လွန်ကျမ်းပြုသူ တစ်ဦးက “သူငယ်ချင်း မြန်မြန်စစ်ကွာ ၁၅ မိနစ်ပဲလုပ်၊ ပြီးရင် ဂုဏ်ထူးပေး” ဟု လာပြော၏။ ကျွန်တော် စစ်လိုက်တာ မနက်ရှုန်နာရီမှ ည ၆ နာရီ အထိရောက်သွားသည်။ အောင်စေချင်၍ သာ ထိုမျှလက်တွဲ ခေါ်ယူနေခြင်းဖြစ် သည်။ တကယ်ဖြစ်သင့်သည်ကား တစ်နာ

ရီလောက် စစ်မေးပြီး အမှားအလုံး ၅၀ လောက် တွေ့သည်နှင့် ချပစ်လိုက်ဖို့ပင်။ ဒါမှမဟုတ် ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဆိုပြီး မျက်စိ မှိတ် အအောင်ပေးလိုက်ဖို့ပင်။ ဤလို ပေါပေါလောလော အဆင့်နိမ့်နိမ့် အလုပ် မျိုးကိုတော့ ကျွန်တော်မလုပ်ရဲ။ မသိလို့ အအောင်ပေးလွှတ်တာက တစ်မျိုး။ သိသိ ကြီးနှင့်ကတော့ မဖြစ်နိုင်။ သည်တော့ တစ်လုံးချင်း စစ်မေးပြီး ပြင်ပေးဖို့သာ ရှိ တော့သည်။ ခံလိုက်ရသူဖက်က ကြည့် တော့ ဒီကောင် သူငယ်ချင်းချင်း လူပါးဝ တယ်ဟု မြင်မည်။ အမှန်တော့ သူငယ် ချင်းမဟုတ်။ သူ ကျွန်တော့်အပေါ် သူငယ် ချင်းဟု သဘောထားသည်မှာလည်း ထို တစ်ကြိမ်သာ ရှိခဲ့၏။
ကံပစ်ချရာပါပဲ။

ကြည်မင်း

ပညာဆိုတာ အလွတ်ကျက်မှတ်ခြင်းလို့ ယူဆလို့
မရပါဘူး။ ပညာဆိုတာ မှတ်ဉာဏ်ကို စမ်းသပ်တာ
မဟုတ်ပါဘူး။ ပညာဆိုတာ လူရဲ့ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုကို
စမ်းသပ်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာဆိုတာ လူရဲ့
ဦးနှောက်ထဲမှာပဲ ရှိပါတယ်။ စာအုပ်ထဲမှာ မရှိပါဘူး

အကျိုးရှိပြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်သော သင်ယူမှု

ကျော်မြင့်(မြောင်းမြ)

I can't teach anybody anything, but make them think.' (ကျွန်တော် ဘယ်သူ့ ကိုမှ ဘာမှ သင်မပေးနိုင်ပါဘူး။ သူတို့ကို စဉ်းစား လာအောင်ပဲ လုပ်ပေးနိုင်တာပါ)

ဂရိဒဿနပညာရှင်ကြီး ဆော့ခရတို့ ရဲ့ အဆိုအမိန့်ပါ။ ကျွန်တော်ဟာ ဒီအဆို အမိန့်ကို နှစ်လည်း နှစ်သက်၊ လေးလည်း လေးစားပါတယ်။ ဘဝမှာ လူတိုင်းဟာ တစ်စုံတစ်ခုကို သင်ယူနေကြရတာချည်း ပါပဲ။ ဒီလို သင်ယူလေ့လာနေခြင်းဟာ လူ့သဘာဝတစ်ခုဖြစ်ပြီး လှုံ့ဆော်နေမှု တစ်ခုလည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့ဟာ လူ့လောကထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ သိနားလည် တတ်ကျွမ်းတဲ့ အသိပညာ အတတ်ပညာရဲ့ အကူအညီနဲ့ အသက်ရှင် ရပ်တည်ကြရပါတယ်။ မုဆိုးက သား ကောင်ဖမ်းတဲ့ အတတ်ပညာနဲ့ သူ့ရဲ့ အသက်ရှင် ရပ်တည်မှုအတွက် ကြိုးစား ရုန်းကန်ရသလို၊ တံငါသည်ဟာလည်း ငါး

ဖမ်းတဲ့ အတတ်ပညာနဲ့ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ပြုနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် လည်း ဘဝတစ်ခု ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ဖို့ အတွက် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ တစ်ခု ဟာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

လူတွေဟာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သင်ယူ လေ့လာနေကြပါတယ်။ ကလေးငယ်လေး တစ်ယောက်ပင်လျှင် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်က အရာမှန်သမျှကို စူးစမ်းလေ့လာတတ်ပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပညာသင်ယူကြ တယ်။ ဒါကြောင့် ပညာတတ်တွေ ဖြစ် လာကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးချင်း ရဲ့ စွမ်းရည်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ သင်ယူ လိုက်တဲ့ ပညာကို လက်ခံတဲ့ အခါမှာ လက်ခံပုံ လက်ခံနည်း ကွာခြားသွားတဲ့ အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့လည်း ကွာခြား သွားရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာဆိုတာ တကယ်တော့ စိတ်ကို အလုပ်ပေးတာပဲ

ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာဆိုတာ အလွတ်ကျက် မှတ်ခြင်းလို့ ယူဆလို့ မရပါဘူး။ အလွတ် ကျက်မှတ်ခြင်းထက် ကျော်လွန်နေပါ တယ်။ ပညာဆိုတာ မှတ်ဉာဏ်ကို စမ်း သပ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပညာဆိုတာ လူရဲ့ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုကို စမ်းသပ်တာပဲ ဖြစ် ပါတယ်။ ပညာဆိုတာ လူရဲ့ ဦးနှောက်ထဲ မှာပဲ ရှိပါတယ်။ စာအုပ်ထဲမှာ မရှိပါဘူး။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သဘောတရားရေးရာ ပညာရှင်ကြီး ဘီအက်ဖ်စကင်နာရဲ့ အဆို အမိန့်ကို ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။ 'Education is what remains after one has forgotten everything learned in school.' (ပညာရေး ဆိုတာ ကျောင်းမှာသင်ယူလာသမျှ အရာ တွေ အားလုံး မေ့သွားပြီးတဲ့နောက် ကျန်နေ ခဲ့တဲ့ အရာတွေကို ခေါ်ပါတယ်။)

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘာကြောင့် သင် ယူရသလဲလို့ တစ်ယောက်ယောက်က မေး ရင် တတ်ချင်လို့ သိချင်လို့ သင်ယူရတယ် လို့ ဖြေကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ အများစုဟာ မိမိမှာ ရှိတဲ့ စွမ်းရည်တွေကို ထုတ်သုံးပြီး လေ့လာ သင်ယူသမျှကို ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုနိုင် ခြင်း မရှိကြပါဘူး။ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်ရသလဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပညာကို စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု၊ ဝေဖန်သုံး သပ်မှုတွေ မပါဘဲနဲ့ အလွတ်ကျက်မှတ် ရွတ်ဆိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာ သင်ကြားမှုမှာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဖုံးကွယ် နေတဲ့ စွမ်းရည်ကို ထွက်ပေါ်လာအောင် လုပ်ခြင်းက အရေးအကြီးဆုံး အချက်တစ် ချက် ဖြစ်ပါတယ်။

အကြောင်းအရာတစ်ခုကို သင်ကြား နေချိန်မှာ ဆရာနှင့် တပည့်ဟာ အဲဒီ အကြောင်းအရာကို ဝေဖန်ဆွေးနွေးတာ၊

စဉ်းစားတွေးခေါ်တာ၊ ထပ်မံ ချဲ့ထွင် တွေး ခေါ်ကြံဆတာမျိုးဟာ ပညာသင်ကြားရေး မှာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့ အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါ တယ်။ သင်ယူလေ့လာနေသူ တစ်ယောက် ဟာ အကြောင်းအရာ တစ်ခု အပေါ်မှာ လေ့လာတဲ့အခါ ၎င်း အကြောင်းအရာကို ဝေဖန်ဆွေးနွေးရင်း စဉ်းစားတွေးခေါ်ရင်းနဲ့ နောက်ထပ် အသစ် အသစ်သော အယူ အဆ အတွေးအခေါ်တွေ ထွက်လာတာ မျိုး၊ မိမိမှာ ရှိနေပြီး မိမိမသိသေးတဲ့ စွမ်းရည် တွေကို ထုတ်သုံးမိတာမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာနိုင် ပါတယ်။ ဒါဟာတကယ်ပဲ ကောင်းမွန် မှန်ကန်တဲ့ ပညာသင်ယူရေး နည်းစနစ် တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

လူတွေဟာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မိမိတို့ရဲ့ ဦးနှောက်ကို အသုံးပြု နေကြရပါတယ်။ အဲဒီလို အသုံးပြုတဲ့အခါ အလွတ်မှတ်မိဖို့ အသုံးပြုသလို စဉ်းစားတွေးခေါ်ဖို့လည်း အသုံးပြုကြပါတယ်။ ထို့အပြင် ဝေဖန် သုံးသပ်ခြင်း၊ တီထွင်ကြံဆခြင်း စတာတွေ မှာလည်း အသုံးပြုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပညာရေးမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ ဦးနှောက်ကို အလွတ်ကျက်မှတ်ရာ တွင်သာမကသေးဘဲ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စွမ်း ရည်တွေကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်တဲ့ နည်း လမ်းများကို အသုံးပြုပြီး လေ့လာသင်ယူ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့မှသာ အကျိုးရှိပြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်တဲ့ ပညာရေး စနစ် တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါ တယ်။

ကျော်မြင့်(မြောင်းမြ)

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနှင့် ဥပဒေ

မင်းခက်ရဲ

ဥပဒေ ဒဿနပညာမှာ ဥပဒေဟာ ဥစ္စာကို အမြင့်ဆုံး မြှင့်တင်ပေးရေးဆိုတဲ့ အယူအဆ ဝင်ရောက်လာပါတယ်။ ၎င်း အယူအဆကို တော့ စီးပွားရေး စိစစ်မှု (economic analysis) လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဥပဒေမှာ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးအမြင်တွေ ဆက်စပ်နေပြီး နေဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့် အရေးကို ထည့်တွက်လာကြတဲ့ အမြင် ပါပဲ။ ဒီအယူအဆဟာ အမေရိကန် ဥပဒေ ပညာရှင်တွေထဲမှာ ၁၉၆၀ ပတ်ဝန်းကျင် လောက်က ခေတ်စားလာပါတယ်။

၂၀ ရာစု အစောပိုင်း အမေရိကန် ဒဿနပညာရှင်တွေက သူတို့ရဲ့ အယူ အဆတွေကို အများစု ပျော်ရွှင်ရေးဝါဒ (utilitarianism) ဆီ ဦးတည်လာကြပါ တယ်။ အများစုပျော်ရွှင်ရေးဝါဒရဲ့ ပြဿနာ တစ်ခုက ဥပဒေက ချမှတ်လိုက်တဲ့ ဆုံးဖြတ် ချက်နဲ့ ပေါ်လစီတွေဟာ အများစုကို ဘယ်လောက် အကျိုးအမြတ် ရသွားစေ သလဲ ဆိုတာကို အသေအချာ မတွက်ချက် နိုင်တာပါ။ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းက လူတွေရဲ့ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်မှု တွေဟာလည်း မတည်ငြိမ်ဘဲ ရွေ့လျားနေတတ်ပါတယ်။ လူတစ်စုက အမြတ်တွေ ရပြီး ပျော်ရွှင်နေ ပေမယ့် လူတချို့က အကျိုးအမြတ် ဆုံးရှုံး ပြီး စိတ်ဆင်းရဲချင် ဆင်းရဲနေပါမယ်။ ဒါမှ မဟုတ်လည်း လူတချို့က အကျိုးအမြတ်

တွေ အများကြီးရပြီး ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း လောက် ပျော်ရွှင်နေကြပေမယ့် လူတချို့ ကတော့ အကျိုးအမြတ် သိပ်မရှိလှတဲ့ အတွက် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း လောက်သာ ပျော်ရွှင်ချင် ပျော်ရွှင်နေလိမ့်မယ်။ အဓိက ကတော့ ပျော်ရွှင်မှုဆိုတာ ဖမ်းဆုပ်ရခက် တဲ့အတွက် တိုင်းတာဖို့ မလွယ်တာပါပဲ။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနဲ့ အများစု ပျော်ရွှင်ရေးဝါဒဟာ အခြေခံ အားဖြင့် ကွဲလွဲပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက စီးပွားရေးပညာ တွေ သတ်မှတ်ပြဌာန်းတဲ့ ‘တန်ဖိုး’ သဘော ပါ။ သူတို့ အယူအဆအရ ‘တန်ဖိုး’ ဆိုတာ အသုံးကျမှု အခြေအနေတစ်ခုလို့ မြင် တယ်။ တန်ဖိုးကို တိုင်းတာရာမှာ ပစ္စည်း တစ်ခုကို လူတစ်ယောက်ရဲ့ အမြင့်ဆုံး ပေးနိုင်စွမ်းအားနဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ စွန့် လွှတ်နိုင်မှု အနိမ့်ဆုံး စွမ်းအားတွေနဲ့ တိုင်းတာနိုင်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ ဒီက နေမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးပညာရှင်တွေက ပုဂ္ဂလိက ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှု အရေးပါပုံကို တွက်ပြတယ်။ တကယ်လို့များ ကုန်ပစ္စည်း တစ်ခုကို တစ်စုံတစ်ယောက်က ကိုယ်ပိုင် ပိုင်ဆိုင်ထားတာမျိုး မရှိရင် ၎င်းကုန်ပစ္စည်း မှာ အသုံးတန်ဖိုး မရှိတော့ဘူး။ ကုန်ကျ စရိတ် အသုံးတန်ဖိုးမဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်နေမယ် လို့ မြင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ခေတ်

သစ်စီးပွားရေး ပညာရှင်တွေက ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်နိုင်မှုကို အလေးထားပါတယ်။

၎င်း အယူအဆကို အခြေခံပြီး ထိရောက်မှုရှိခြင်း (efficiency)၊ သာလွန်ခြင်း (superiority)၊ ခွဲဝေခြင်း (allocation)၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း (distribution)၊ အကောင်းမြင်မှုစတဲ့ အယူအဆ (concept) တွေဆီ လှည့်လာပါတယ်။ ပါရဂိုင်းတို့ရဲ့ အတွေးအခေါ် ၎င်းအယူအဆတွေကို တွေ့နိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိစစ်မှုက အများစု ပျော်ရွှင်ရေးဝါဒ စီးပွားရေး ပညာရှင်တွေရဲ့ အယူအဆနဲ့ မတူပေမယ့် အများကြီး ဆက်နွှယ်နေပါတယ်။ ၎င်း အယူအဆနှစ်ခုဟာ စီးပွားရေး စိစစ်မှု ဒဿန ပေါ်ပေါက်လာဖို့ တွန်းအားတွေလို့ လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပါရဂိုင်းတို့ရဲ့ အမြင်တွေဟာ စီးပွားရေး စိစစ်မှုအတွက် အခြေခံအကျဆုံး အမြင်တွေလို့ ဆိုရပါမယ်။ ဒီနေရာမှာ ဒွေဒါရ်ကင်လို ဒဿနပညာရှင်က စီးပွားရေး စိစစ်မှုနဲ့ ပါရဂိုင်းတို့ရဲ့ အယူအဆတွေ မတူဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပါရဂိုင်းတို့ရဲ့ အယူအဆဟာ စီးပွားရေး စိစစ်မှုအတွက် အခြေခံအကျဆုံး အရာ ဖြစ်တယ်လို့ စီးပွားရေး စိစစ်မှု ဒဿနပညာရှင် ပေါ့စနာ (A.S. Posner)တို့လိုလူမျိုးက ယူဆထားပါတယ်။

ပါရဂိုင်းတို့ရဲ့ အယူအဆလွှမ်းမိုးတယ် ဆိုရာမှာလည်း အထူးသဖြင့် ဓန ဥစ္စာ ခွဲဝေဖြန့်ဖြူးပုံသာ ဖြစ်တယ်။ ဓန ဥစ္စာခွဲဝေ ဖြန့်ဖြူးမှုဟာ စီးပွားရေးတန်ဖိုး (economic value) နဲ့ စီးပွားရေးမှာ အရေးပါတဲ့ အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေမှုအပေါ်ကို လွှမ်းမိုးပြဋ္ဌာန်းတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဓနဥစ္စာကို ပြန်လည်ခွဲဝေ ဖြန့်ဖြူးကြမယ်ဆိုရင်တောင်

ထိရောက်စွာ အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှုမှာ ကွဲပြားနေမယ်လို့ ယူဆတယ်။ ထိရောက်စွာ ခွဲဝေမှုဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အရေးကြီးတဲ့ အရာတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ‘ထိရောက်စွာ’ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရက အသုံးတန်ဖိုးကို ပြတယ်။ ဆောင်းရာသီမှာ ခိုက်ခိုက်တုန်အောင်ချမ်းနေတဲ့ သူဆင်းရဲတစ်ယောက် အတွက် စောင်တစ်ထည်ရရှိတာဟာ သူ့အတွက် ထိရောက်စွာ ခွဲဝေခံရတဲ့ အကျိုးရလဒ်ကို ခံရတယ်။ ဆောင်းရာသီရဲ့ အပူအအေးတိုးမြှင့်လျှော့ပေါ့နိုင်တဲ့ အခန်းတစ်ခန်း ထဲက လူတစ်ယောက်အတွက် တော့ စောင်တစ်ထည် ရရှိလာတာဟာ ထိရောက်စွာ ခွဲဝေခံရတဲ့ အကျိုးရလဒ်ကို ခံစားရတယ်လို့ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပါမယ်။ ဒီသဘောက ဘာကို ပြသလဲဆိုရင် လူ့ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ မဆုံးနိုင်တဲ့ ထိရောက်စွာ ခွဲဝေမှု အကျိုးရလဒ်တွေ မြောက်များစွာ ရှိနေတယ်ဆိုတာကို ပြတယ်။ ဒီလို အကျိုးရလဒ်တွေ မဆုံးနိုင် ဖြစ်နေခြင်းက လူ့အဖွဲ့အစည်း ထဲက လူသားတစ်ဦးချင်းစီအပေါ် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ (welfare) ကို ဖြန့်ဝေရာမှာ အမျိုးမျိုး ခြားနားသွားလိမ့်မယ်ဆိုတာကို ညွှန်ပြနေပါတယ်။

စီးပွားရေး စိစစ်မှု သီအိုရီဆိုတာ လူမှုရေးဓနဥစ္စာ (social wealth) ကို အမြင့်ဆုံး မြှင့်တင်ပေးနိုင်ဖို့ရာ ဆုံးဖြတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးကြခြင်းပါပဲ။ ဓနဥစ္စာ အမြင့်ဆုံး ဖြစ်လာခြင်း (wealth maximization) ဆိုတာက ကုန်ပစ္စည်းနဲ့ တခြားအရင်းအမြစ်တွေကို ၎င်းကုန်ပစ္စည်းနဲ့ အရင်းအမြစ်ကို တန်ဖိုးထားသူရဲ့ လက်ထဲမှာ ရှိတဲ့ အခါမှာဖြစ်စေ၊ လူတစ်ယောက်က ကုန်ပစ္စည်းကို ဝယ်ယူနိုင်တဲ့ တန်ဖိုး အတိုင်း အတာအရဖြစ်စေ ဓနဥစ္စာအမြင့်ဆုံး

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနှင့် ဥပဒေ

ဖြစ်လာမယ်လို့ မြင်ကြတယ်။ သဘောက လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်ဟာ သူပိုင် ဥစ္စာဓနကို အမြင့်ဆုံး မြှင့်တင်နိုင်မယ် အချိန်ဆိုတာ သူ့မှာပိုင်ဆိုင်တဲ့ အရင်း အမြစ်တွေရဲ့ တန်ဖိုး တိုးပွားလာအောင် လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အချိန်ကျမှ အမြင့်ဆုံး မြှင့်တင်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးကို စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အသုံးကျမှု ရှုထောင့် ကနေ စဉ်းစားတယ်။

စီးပွားရေး စိစစ်မှုအမြင်မှာ လူ့အဖွဲ့ အစည်းအတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်နေသူ ဘယ်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမှ နစ်နာနေသူတွေ မဟုတ်သလို အနိုင်ရနေသူ တွေလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ အခြေခံအားဖြင့် ယူဆပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချမှတ် စေတယ်။ ပြဿနာအတွင်းမှာ ဘယ်သူကတော့ ဘယ်သူ့ထက်ပိုပြီး အခွင့်အရေးရှိရမယ်၊ ရသင့်တယ် ဆိုတာမျိုးတွေ မရှိစေချင်ဘူး။ နှစ်ဦးစလုံးဟာ ဆုံးရှုံးသူတွေ ဖြစ်ချင်ဖြစ် မယ်။ အနိုင်ရသူတွေလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ် မယ်။ ဒီအတွက် အခွင့်အရေးကို ကြိုတင် ရထိုက်စေလို့ သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားတာ မျိုးဟာ မတရားဘူး။ ဒါကြောင့် ပြဿနာ တစ်ခုမှာ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားတဲ့ အခွင့် အရေးများကို မကြည့်ဘဲ ဓနဥစ္စာကို အမြင့်ဆုံး မြှင့်တင်နိုင်ရေးသာလျှင် အဓိက ဦးတည်ချက်အဖြစ် ထားစေလိုခဲ့တယ်။ ဒါရက်ရဲ့ အိမ်ခြေတန်ဖိုး ကိစ္စကို ကြည့် ရင် သိနိုင်တယ်။ ဒါရက်က အိမ်တစ်လုံး ဝယ် ထားတယ်။ သူ့အိမ်နဘေးမှာ လေယာဉ် ကွင်းတစ်ခု လာဆောက်တယ်။ လေယာဉ် ကွင်းရဲ့ ဆူညံသံတွေကြောင့် ဒါရက်ရဲ့ အိမ်ဈေး တန်ဖိုးဟာ မူလတန်ဖိုးထက် ဒေါ်လာနှစ်ထောင်လောက် လျော့ကျသွား

တယ်။ ဒီအခါ ဒါရက်က လေယာဉ်ကုမ္ပဏီ ကို ဆူညံနှောင့်ယှက်မှု ဥပဒေနဲ့ တရားစွဲ ပါတယ်။ ဥပဒေအရ ဆုံးဖြတ်ကြည့်တဲ့အခါ လေယာဉ်ရဲ့ ဆူညံသံတွေ ဒါရက်ရဲ့ အိမ် ဆီကို ဝင်မလာဖို့ ပြန်လည်ပြုပြင် စီမံမယ် ဆိုရင် ဒေါ်လာသုံးသောင်းထက်မက ပိုကျ ပါမယ်။ ဒီတော့ ရုံးတော်က ဆူညံ နှောင့် ယှက်မှု မရှိဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါ တယ်။

ဒီသဘောကြောင့် မေးစရာရှိလာ တာက ဆုံးရှုံး နစ်နာသူ (loser) တစ်ဦး အတွက် လျော်ကြေးဆိုတာ မရှိတော့ဘူး လားဆိုတဲ့ မေးခွန်းပါပဲ။ ဓနဥစ္စာ အမြင့် ဆုံး မြှင့်တင်ရေးကို အခြေခံထားတဲ့ စီးပွား ရေးအရ စိစစ်မှု သီအိုရီက ဘာပြောသလဲ ဆိုရင် ဆုံးရှုံးသူ (loser) ဆိုတာ ဆုံးရှုံး နစ်နာထိုက်တဲ့အတွက် ဆုံးရှုံးနစ်နာတာလို့ ပထမ ယူဆလိုက်တယ်။ နောက်တစ်ခုက ဆုံးရှုံးနစ်နာသူတွေကို အကာအကွယ်ပေး ဖို့အတွက် ကုန်ကျစရိတ်ဟာ မမျှော်မှန်း နိုင်လောက်အောင် အရမ်းကြီးမားလွန်းနေ မယ်။ ဒါကြောင့် ဥစ္စာဓန အမြင့်ဆုံး မြှင့် တင်ဖို့သာ အရေးကြီးတယ်ဆိုတဲ့ မူအရ လျော်ကြေးကိစ္စကို လျစ်လျူရှုရမယ်လို့ မြင်တယ်။ ဒီအမြင်ဆီကို ရောက်ဖို့ရာ အထိ ၎င်းဖြစ်စဉ်တွေမှာ ဒဿနနဲ့ ဥပဒေ ရှုထောင့်တွေကနေ တွေးပြသွားတာတွေ ရှိတယ်။ အဓိကကတော့ ဘယ်အရာမဆို လက်တွေ့အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုနဲ့ အသုံးကျမှု ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အခြေခံရှုထောင့်ကနေ

ကြည့်ထားတာပါပဲ။ ဒီတော့ ဆုံးရှုံးသူဘက်ကို လိုက်ဖို့ဆိုတာ အမှန်တရား ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်သလို တရားမျှတမှု ရှိတယ်လို့ ခေါ်နိုင်ချင်မှလည်း ခေါ်နိုင်မယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ဆီကသာ ဆင်ခြင်ကြပါတယ်။ ဆုံးရှုံးနစ်နာသူဘက်ကို လိုက်ပြီး ဓနဥစ္စာကို ဖြန့်ဝေဖို့ ကြိုးစားတာ မျှတတယ်လို့လည်း မခေါ်နိုင်ဘူး။ တန်ဖိုးထားမှုတွေကလည်း တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး မတူညီကြတာတွေ ရှိတဲ့အတွက် ဒီလို ဆုံးရှုံးနစ်နာသူဘက် ဦးစားပေးလွန်းအားကြီးတဲ့ အမြင်ဟာ မသင့်လျော်ဘူး။ ဒီလိုဆိုတဲ့အတွက် အနိုင်ရသူဘက်ကို ကြည့်သလို ဖြစ်သွားတယ်လို့လည်း မြင်ကြည့်လို့မရဘူး။ သူတို့ရဲ့ အယူအဆအရ ရှုံးသူနဲ့ နိုင်သူဆိုတာကို ထည့်မတွက်ဘဲ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးအတွက်ဖြစ်စေ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက်ဖြစ်စေ ဓနဥစ္စာကို အမြင့်ဆုံး မြှင့်တင်နိုင်ရေးသာ အဓိကလို့ ရှုမြင်ပါတယ်။

တကယ်တမ်း တချို့နေရာတွေမှာ သူတို့အနေနဲ့ တရားမျှတမှုလို့ သုံးသာသုံးနေတာ သူတို့အဓိက ထားတာက တော့ ဓနဥစ္စာ အမြင့်မားဆုံး ဖြစ်လာရေး ပါပဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့သုံးတဲ့ တရားမျှတမှုဆိုတာတောင် ဓနဥစ္စာ အမြင့်မားဆုံး အပေါ် အခြေခံထားတယ်လို့ ဆိုရမလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အမြင်တွေမှာ တရားမျှတမှု ဖြန့်ဝေခြင်း (distribution of justice) ဆိုတာ ပျောက်နေတာကို တွေ့ရပါမယ်။ ဒီနေရာမှာ အများကောင်းကျိုးအတွက် ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုတာမျိုးကို အဓိကထားပါတယ်။ တက္ကိကဗေဒ (metaphysics) ဆန်ဆန် တွေးတောခဲ့တဲ့ တရားမျှတမှုဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေကိုလည်း သံသယရှိလာတာကို တွေ့ရပါမယ်။ လူ့

အဖွဲ့အစည်း ပျော်ရွှင်ချမ်းသာမှုသာ အဓိကဖြစ်ပြီး ဓနဥစ္စာကို ဖြန့်ဝေနိုင်ရမယ်လို့ အခြေခံအားဖြင့် ယူဆ ထားပါတယ်။ တရားဥပဒေရဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ် အဖြစ် တရားမျှတမှုရှိရေးဆိုတဲ့ တက္ကိက ဗေဒဆန်ဆန် ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းမှုတွေ နောက်ကို လိုက်ပြီး တည်ဆောက် ထားတာဟာ မရေရာ မှန်ဝါးတဲ့ လမ်းခရီး တစ်ခုကို လျှောက်နေတာလို့ မြင်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် အများစု ပျော်ရွှင်ရေးအတွက် ဘာလုပ်ရမလဲ ဆိုတာကိုသာ စဉ်းစားတွေးခေါ်လာကြတာလို့ ဆိုရပါမယ်။

စီးပွားရေးအရ စိစစ်မှုဒဿန ကိုင်စွဲထားတဲ့ တန်ဖိုးစံက လူမှုရေး ဓနဥစ္စာ ချမ်းသာမှုကို အမြင့်ဆုံး တိုးမြှင့်ခြင်းသာ ထားအပ်တဲ့ ပန်းတိုင်တစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ စံပါပဲ။ ၎င်းအမြင်ကို တည်ဆောက်ထားတဲ့ အဓိက အခြေခံ ခံယူချက်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ ၎င်းက လူမှုရေးဓနဥစ္စာ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာမှု (social wealth) သာလျှင် လူမှုရေးတန်ဖိုး ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ဖြစ် တယ်။ ၎င်းအခြေခံ အကျဆုံးအမြင်ကို ကိုင်ပြီး စီးပွားရေး စိစစ်မှု ဥပဒေဒဿန ပေါ်ပေါက်လာတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဒါကိုပဲ ဒဿန ပညာရှင် ရော်နယ်လ်ဒွော့ရ်က က လူမှုရေးအရ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို ဥပဒေရဲ့ အဓိက ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားခြင်းရဲ့ အကြောင်းက ဘာလဲလို့ မေးခွန်းထုတ်ပါတယ်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုဟာ လူမှုရေးတန်ဖိုးတွေအတွက် အဓိက ကျရဲ့လားဆို ပြီးဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။

ကျမ်းကိုး - Introduction to
Jurisprudence
LORD LLOYD

မင်းခက်ရဲ

မောင်စူးဝမ်း

အပိုလာမ္မ

ဂလိုဘယ်လေယာနယ်

ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာသမိုင်း

ကမ္ဘာ့ စီးပွားရေးအကြောင်း ပြောလျှင် ဓန Wealth ကို ဗဟိုပြုပြောသည်။ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံရေးအကြောင်း ပြောလျှင် အင်အား တန်ခိုးဩဇာပါဝါ Power ကို ဗဟိုပြု ပြောသည်။ ယခုအပိုလာကမ္ဘာ apolar world အကြောင်း ပြောလာသည်။ အပိုလာ ဆိုသည်မှာ ဝင်ရိုးမရှိခြင်း ဝင်ရိုးမဲ့ခြင်းကို ညွှန်းသည်။ ကမ္ဘာရေးရာ သမိုင်း၌ ဝင်ရိုးစုံ multipolar ရှိခဲ့ဖူးသည်။ ယခု အမေရိကန် စူပါ ပါဝါ တစ်ဦးတည်း ရှိ၍ ဧကဝင်ရိုး unipolar ဖြစ်ထွန်းနေသည်။

ဒီတော့ ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာဆိုပြီး အနာဂတ် မှာ မပေါ်နိုင်ဘူးလားဟု မေးခွန်းထုတ်သည်။ သို့ဖြင့် အတိတ်သမိုင်းမှာရော ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာ apolar world ရှိခဲ့ဖူးပါသလော ဟူ၍လည်း မေးခွန်းထုတ်သည်။ တစ်ဆက်တည်း၌ ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာ ဖြစ်လျှင် မည်သို့သော အကျိုးဆက်တွေ ပေါ်နိုင်သနည်းဟု မေးသည်။

အနာဂတ်၌ ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာ ပေါ်နိုင်ခြေ ရှိမရှိကို မဆွေးနွေးမီ အတိတ်က ပေါ်ခဲ့ဖူးသော ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာအကြောင်းကို လှန်လှောကြည့်သည်။ ထုံးစံအတိုင်း ရောမခေတ်ကို စတင်သည်။ ရောမအင်ပါယာကြီး ရောမနှင့် ဘိုင်ဇာတိုင်တို့ဟူ၍ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသောအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး ထိစဉ်က ဥရောပနိုင်ငံရေးတွင် ဝင်ရိုးမဲ့သွားသည်။

တစ်နည်းပြောလျှင် အင်အား တန်ခိုး ဩဇာ ပါဝါ ကျင့်သုံးသော စင်တာ ပျောက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ ပါဝါမရှိသော ကမ္ဘာကြီး ခေါင်းဆောင်မရှိသော ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဤသို့သော ပါဝါ သို့မဟုတ် ဝင်ရိုးမရှိသော အခြေအနေ apolarity သည် ၉ ရာစုနှစ်နှင့် ၁၀ ရာစုနှစ်တို့တွင် ပေါ်ခဲ့သည်။ ရောမအင်ပါယာသည် ပြိုကွဲပြီး ရောမနှင့် ဘိုင်ဇာတိုင်တို့သည် ပါဝါအထွတ်အထိပ်မှ လျှောဆင်းကုန်သည်။ အနောက်တိုင်း ဥရောပခေါင်းဆောင်မှုသည် ခရစ်ယာန် အသိုင်းအဝိုင်းကို ခေါင်းဆောင်သော ပုပ် ရဟန်းမင်းကြီးနှင့် ရှားလမိန်း၏ နန်းအမွေခံတို့ကြား နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသည်။ ၈၄၃ ခုနှစ်က ချုပ်ဆိုသော ဗာဒွန်းစာချုပ်အရ ရှားလမိန်းအင်ပါယာသည် သက်ဆုံးမရှည်ခဲ့ပေ။ ဟုတ္တိပတ္တိ နန်းမွေဆက်ခံသူ မရှိခဲ့။ ၉၆၂ ခုနှစ်ကျမှသာ အော်တို Otto ကို နန်းတင်ရသည်။ သူသည် ဂျာမန်မင်းသားဖြစ်၍ အီတလီကို အုပ်စိုးရန် နန်းလျှာ လျှာထားခံရသော် လည်း တကယ်လက်တွေ့ မဖြစ်ခဲ့ပေ။ ထို့အချိန်၌ ဘိုင်ဇာတိုင်သည် မြောက်ပိုင်း ဘူလ်ဂေး သူပုန်တို့ကို နှိမ်နင်းနေရသည်။

ခြားနားမည့်အကျိုးဆက်

အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒေသ၌ ခရစ်နှစ် ၇၅၀ ပြည့်၌ အဘူ အာရ် အာ ဘတ်(စ်)က

တည်ထောင်ခဲ့သော အာဘာဆေ့ ဘာသာ
ရေးအစိုးရ (ကာလီဖိုးနီးယား) တို့သည် ၉၀၀
ပြည့်နှစ်၌ အထွတ်အထိပ် ရောက်သည်။
၁၀ ရာစုနှစ်ထဲ၌ ပါဝါဇောက်ထိုး ကျဆင်း
သွားသည်။ တရုတ်ပြည်၌လည်း တန်နှင့်
ဆန် မင်းဆက်တို့ ကြားတွင် အင်ပါယာ
ပါဝါလည်း ထိုးစိုက်ဆင်းခဲ့သည်။

၁၀၉၅ ခုနှစ်က ခရစ်ယာန်တို့က
ဆင်နွှဲသော ခရီးဆိတ်စစ်ပွဲသည် အပို
လာကမ္ဘာ၏ လူ့ယဉ်ကျေးမှုချင်း ပဋိပက္ခ
ကို သရုပ်ဆောင်သည်။ ၈၄၂ နှင့် ၈၄၄ခု
တို့တွင် အဝေးမှ ဗိုက်ကင်းတို့သည်
အနောက်ဥရောပမြို့များသို့ ဝင်ရောက်
တိုက်ခိုက်ရာ တောင်ပိုင်းအထိ ရောက်
သည်။ ရက်စက်ကြမ်းတမ်းသော ရပ်(စ်)
(ရုရှမျိုးနွယ်စု) တို့က ဘိုင်ဇာတိုင်ကို
ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်။

အင်အားကြီးသော ပါဝါမရှိတော့
သည့်အခါတွင် ရီပတ်ဗလစ် Republic
အငယ်လေးတွေ ပေါ်သည်။ မြို့နိုင်ငံတော်
City state တွေ ပေါ်သည်။ နောက်ပိုင်း
အဲလ်ဖရက်သည်ဂရိတ် အင်္ဂလန်၌ နန်း
တက်၍ နိုင်ငံအစိုးရ nation-states တို့
ပေါ်ခဲ့သည်။ အထက်ပါတို့ကား သမိုင်း တွင်
ဝင်ရိုးမဲ့ ပါဝါမဲ့ အပိုလာ အခြေအနေ
ဖြစ်ထွန်းလျှင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးသော အကျိုး
ဆက်တို့ပင်ဖြစ်သည်။

ယခုအနာဂတ်တွင် အပိုလာကမ္ဘာ
တကယ်ပေါ်ထွန်းခဲ့လျှင် ရှေးဟောင်း ဖြစ်စဉ်
အကျိုးဆက်တို့အတိုင်း ပုံစံတူဖြစ် ဖွယ်
မရှိပေ။ အကျိုးဆက်တို့သည် ခြား နားမည်။
မည်ကဲ့သို့ ခြားနားမည်နည်းဟု
တွက်ချက်စရာ ပေါ်လာသည်။

နိဂုံးတရားနှစ်ပါးနှင့် အဆန်အစုံ

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သတ်၍ နိဂုံးတရား
နှစ်ပါးကို ထောက်ပြမှုရှိသည်။ ပထမ နိဂုံး
မှာ အစိုးရတို့က ဆက်သွယ်ရေးချေနယ်

တို့ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားသော ခေတ်
သည် နိဂုံးချုပ်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆက်
သွယ်ရေး ချေနယ်တို့အပေါ် အစိုးရ၏
လက်ဝါးကြီးအုပ် ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှုသည်
ကုန်ဆုံးသွားလေပြီ။ လူတိုင်းက လူတိုင်းကို
ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး အစိုးရ၏ ကွပ်ကဲ ထိန်း
ချုပ်မှုကို ဆွဲဖြုတ် ဆက်သွယ်နိုင်ပြီ။

ဒုတိယနိဂုံးသည် အကြမ်းဖက် လက်
နက်ကိရိယာတို့ကို အစိုးရကသာ လက်
ဝါးကြီးအုပ် ထိန်းချုပ်ထားမှုလည်း နိဂုံး
ချုပ်သွားပြီ။ လက်နက်ပြန့်ပွားရေးကို
မတားဆီးနိုင်ပေ။ အစိုးရအဖွဲ့တွေကသာ
လက်နက်ကိုင်နိုင်သည်မဟုတ်။ ပုဂ္ဂလိက
အဖွဲ့နှင့် တစ်ဦးချင်းစီကလည်း လက်နက်
တို့ကို ရရှိနိုင်ကြသည်။ ကိုင်စွဲအသုံးပြုနိုင်
ကြသည်။

ဝင်ရိုးမရှိသော ကမ္ဘာဆိုသည်မှာ
ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်လုပ်မှုပျက်ပြားသွားခြင်း ကို
ရည်ညွှန်းသည်။ ယင်းမှ လေဟာနယ်
Vacuum ပေါ်နေခြင်းကို ပြသည်။ ဤလေ
ဟာနယ်ကို နိုင်ငံရေးက မုန်းသည်။ poli-
tics abhors vacuum ဟု စာဆိုရှိလေရာ
ဤလေဟာနယ်ကို မျိုးစုံသောအင်အားစု
တွေက ချက်ချင်းဝင်ဖြည့်တော့မည်ဖြစ်
သည်။ ဟာကွက်အထားမခံပေ။ ထို့ကြောင့်
လေဟာနယ်ကို ဖြည့်ရန် ဘယ် အင်အားစု
တို့ကစောင့်နေသလဲဟု ရှာကြည့်လာသည်။

အများက ကုလသမဂ္ဂကို အားကိုး
သည်။ ပါဝါမရှိသောကမ္ဘာ၊ ဝင်ရိုးမဲ့သော
ကမ္ဘာကြီးတွင် ပေါ်နေသော လေဟာနယ်
ကို ကုလသမဂ္ဂက ဝင်ဖြည့်နိုင်ကောင်းရဲ့ ဟု
တွက်ကြသည်။ သို့သော် ပါဝါသည်
အထက် မဆန်၊ အောက်သို့သာ စုန်သည်။
Power shift not upwards but only down
wards ဆိုသော သမိုင်းသင်ခန်းစာကို
ကြည့်၍ ကုလသမဂ္ဂ၏ အစွမ်းထက်မြက်မှု
နှင့် ပါဝါအပေါ်သံသယရှိလာကြသည်။

စီးဆင်းမှုနှစ်ရပ်နှင့် တန်ခိုးတိုးမြှင့်မှု

ပါဝါတွေ တန်ခိုးထွားစဉ်၌ လောက အလုံးစုံလက္ခဏာ universal claim တို့ကို ရင့်ကျူးလေ့ရှိသည်။ အင်ပါယာတို့သည် ကမ္ဘာလုံးချီ စိုးမိုးရန် ကြွေးကြော်သည်။ လူ့ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခု တန်ခိုးထွားလျှင် လည်း ဤ လူ့ယဉ်ကျေးမှုသည်သာ တစ်ကမ္ဘာလုံး လောကအလုံးစုံနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု အော်ဟစ်သည်။ ဂလိုဘယ် ခရစ်ယာန် လောကဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံ အကျုံးဝင်သော ကောင်းကင်ဘုံ အင်ပါယာဟူ၍လည်းကောင်း ကြွေးကြော်ကြသည်။ ဤသို့ ကြွေးကြော်ရင်းနှင့်ပင် နိုင်ငံရေး အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ကွဲပြားမှုတွေ ပေါ်ခဲ့သည်။

ယခုဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ် ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း ဆက်သွယ်ရေးချေနယ်တို့ အပေါ် အစိုးရက လက်ဝါးကြီးအုပ်မှု နိဂုံးချုပ်နေသည့်ခေတ်၊ အကြမ်းဖက် ကိရိယာ လက်နက်တို့ကို အစိုးရတို့က လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားခြင်း နိဂုံးချုပ်နေသည့်ခေတ်၊ အစိုးရမပါသော ဇာတ်ကောင် non-state actors တို့၏ အခန်း ကဏ္ဍ မြင့်မားလာသောခေတ်တွင်စုစည်းမှု integration ရှိသလို စုစည်းမှု ပျက်ပြားမှု၊ အစိတ်စိတ် ကွဲပြားမှု disintegration တို့လည်း ပြိုင်တူဖြစ်ထွန်းလာသည်။

ဆက်စပ်၍ လွတ်လွတ်လပ်လပ် စီးဆင်းမှု ပြဿနာ Free flows နှစ်ရပ် အကြောင်းကိုလည်း ဆွေးနွေးကြည့်သည်။ ရှေးဦးပထမ အင်ဖော်မေးရှင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် စီးဆင်းမှု Free flow of information သည် မာလ်တီနေရှင်နယ် ကော်ပိုရေးရှင်း တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းတို့အပါအဝင်) တို့ကိုလည်းကောင်း စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် တန်ခိုးကို

တိုးမြှင့်တပ်ဆင်ပေးသည်။ ဒုတိယ စီးဆင်းမှုသည် ဖျက်အားရှိသော တကန့်လိုဂျီတို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် စီးဆင်းစေသော အချက်ဖြစ်သည်။ ဤစီးဆင်းမှုသည် ရာဇဝတ်ဂိုဏ်းတို့ကိုလည်း စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် တိုးမြှင့်သည်။ အကြမ်းဖက် ကလပ် စည်းတို့ကိုလည်း စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် တန်ခိုးမြှင့်ပေးသည်။

ဂလိုဘယ် ဖရိုဖရဲ

အမေရိကန် စူပါပါဝါသည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ကမ္ဘာ့ ခေါင်းဆောင်မှုမှ ဆုတ်ခွာသည်။ အခြား အင်အားကြီး နိုင်ငံတို့ကလည်း အမေရိကန် ရုပ်သိမ်းသွားသော ခေါင်းဆောင်မှုနေရာတွင် လိပ်ပြာမသိုးမသန်ဖြစ်၍ ဝင်ရောက် အစားထိုးရဲ၊ မိမိတို့ အကျိုးစီးပွားသည် ကမ္ဘာ့ပြန့်တာဝန်ယူရန် မဟုတ်။ ကိုယ့်ဒေသထဲ ကျင်းဝပ်နေရန်သာ ဖြစ်သည်ဟု မြင်နေသည်။ ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ခန့်ခွဲမှု global governance တွင်လည်း ပျော့နေမည်။ ဤအခြေအနေတို့သည် ခေါင်းဆောင် မရှိသောကမ္ဘာ world without hegemony ကို ပြသည်။ ဝင်ရိုးမဲ့ကမ္ဘာ apolar world ကိုပြသည်။ ပါဝါမရှိသောကမ္ဘာကို ပြသည်။

ဤလိုကမ္ဘာတွင် ဘာတွေဖြစ်မည်နည်း။ အမှောင်ခေတ်ရောက်မည်။ ဟုတ်ပါသည်။ အမှောင်ခေတ်အသစ် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာ့စနစ် ဖရိုဖရဲဖြစ်မှုအသစ် new world disorder ပေါ်မည်။ တစ်နည်း ဂလိုဘယ်ပါဝါ လေဟာနယ် global power vacuum ပေါ်မည်။

အညွှန်း
Foreign Policy World Without Power by N.Ferguson.

မောင်စူးစမ်း

ဂိမ်းသီအိုရီ နောက်ဆက်တွဲ

ဦးကြည်မြင့်

ဂိမ်းသီအိုရီနှင့် နက်ရှ်အားမျှခြေ ဆောင်းပါး
ကို အတွေးအမြင် (စာစဉ် ၁၆၄) မှာ
အထူးဆောင်းပါးအဖြစ် ရေးသားပြီးတဲ့
နောက် ဂျွန်နက်ရှ်ရဲ့ ဘဝဇာတ်လမ်းဖြစ်တဲ့
Akiwa Goldman's Beautiful Mind ကို
“စိတ္တဇနေ့များ” လို့ ဘာသာပြန် ရေးသား
ထုတ်ဝေတဲ့အခါမှာ ထပ်မံ ထည့်သွင်း
ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဂိမ်းအဆုံးသတ်လေးမျိုး
ဟိုတယ်လင်းတို့၊ ဘာထရန်တို့၊ ဘာနိုလီ တို့၊
အားလိစ်တို့၊ တပ်ခကာတို့၊ ခရပ်မင် တို့ရဲ့
အဆိုတွေ ပါရာဒေါက်စ်တွေ နမူနာတွေ
သင်္ချာမေထရစ်နဲ့ တွက်ချက်ပုံတွေကို
အပြည့်အစုံ ဖော်ပြပြီးပါပြီ။

အခုဆောင်းပါးကတော့ အတွေး
အမြင်တွေ မပြတ်သေးလို့ ဆက်ရေးတာ ပါ။
ရူပသိပ္ပံ၊ ဇီဝသိပ္ပံ၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊
စီးပွားရေးစတဲ့ ဘာသာရပ် အားလုံးရဲ့
အခြေခံ အတွေးအခေါ် ပြောင်းလဲ သွားစေ
တဲ့ နက်ရှ်အားမျှခြေ Nash equilibrium
ဘယ်ကောက် ကျယ်ပြန့်မယ်ဆိုတာ သိ
လောက်ပါတယ်။ အရင်တုန်းက တစ်ဦးချင်း
ဖြစ်မှု individuality ကို အခြေခံခဲ့ရာက
အလျှော့ပေးလိုက်လျော့မှု၊ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှု၊
အပေးအယူတွေနဲ့ လောကကြီး သာယာ
တိုးတက်လာတာပါ ဆိုတဲ့ Conformity
..harmony ကိုပြောင်းလဲ လာမှုပါ။

ဂိမ်း game ဆိုတာကလည်း ပြိုင်

ဆိုင်နေရတဲ့ ကစားပွဲနဲ့တူတဲ့ စွန့်စားရတဲ့
ရဲဝံ့ဖို့လိုတဲ့ အချိုးအကွေ့တွေ ဆုံးဖြတ်
ရွေးချယ်စရာတွေ ကြုံတွေ့ရမယ့် လူ့ဘဝ
ကို ထင်ဟပ်တဲ့အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူ့ဘဝ
ကို အဖြူအမည်း ၆၄ ကွက်ပါတဲ့ ကစား
ဘုတ် checkered life၊ အခြေခံမခိုင်လို့
ပြိုကျတဲ့ ဘဝကို house of cards၊ သူများ
အတွက် စေစားတာလုပ်နေရသူကို နယ်ရုပ်
pawns စသဖြင့် ကစားပွဲတွေနဲ့ ခံစား
တင်ပြကြပါတယ်။

ဥရောပသားတွေရဲ့ ဒဏ္ဍာရီတစ်ပုဒ်
ရှိပါတယ်။ ဒါကို Vikings ဆိုတဲ့ ရုပ်ရှင်မှာ
ကျောရိုးအဖြစ် ထည့်သွင်းထားပါတယ်။
အဲဒီ ဥရောစုလောက်က ဥရောပ အ
နောက်မြောက်ပိုင်းသား ဗိုက်ကင်းတွေဟာ
အင်္ဂလန်ကျွန်း ကမ်းခြေက မြို့နိုင်ငံတွေကို
ဝင်ရောက်လုယက် တိုက်ခိုက်လေ့ရှိပါ
တယ်။ တစ်ကြိမ်မှာတော့ ဗိုက်ကင်းဗိုလ်က
နိုင်ငံငယ်ကလေးက ဘုရင်ကို သတ်ဖြတ်
ပြီး မိဖုရားကို ကျူးလွန်လိုက်ပါတယ်။
ဗိုက်ကင်းတွေ ပြန်ထွက်သွားတော့ မိဖုရား
မှာ သေသွားတဲ့ဘုရင်ရဲ့ ကိုယ်ဝန်လား၊
ဗိုက်ကင်းရဲ့ ကိုယ်ဝန်လား မခွဲခြားနိုင်ဘဲ
ကျန်ရစ်ပါတယ်။ သေသွားတဲ့ ဘုရင်မှာ
ထီးနန်းဆက်ခံမယ့် ရင်သွေးမရသေးဘူး။
နန်းတင်ချင်တဲ့ လူတွေကလည်း ဒီမွေး
လာမယ့် ကလေးကို လက်ခံရမလား၊
လက်မခံရဘူးလား ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီ

ဝိမ်းသီအိုရီ နောက်ဆက်တွဲ

၁၃၁

ကလေးကို မမွေးအောင်လုပ်ရမယ်၊ မလုပ်ရဘူးဆိုတာ မိခင်ဖြစ်တဲ့ မိဖုရားကြီးမှာ အပူလုံးကြီးပါပဲ။ မွေးပြီးမှ ဘယ်သူနဲ့မတူဘူး ဘယ်သူနဲ့တူတာတွေက သတ်ဖြတ်ပွဲ တွေ စစ်ပွဲတွေအထိ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

ဒါက ရှေးတုန်းက တစ်ခုကိုပဲ ကိုယ်လိုလားတာပဲ ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ တစ်ဦးချင်း individuality အယူအဆ၊ အားကြီးသူနိုင်ရမယ် လက်ဦးသူနိုင်ရမယ်၊ အားနည်းသူ၊ လက်နည်းသူ၊ ပျော့ညံ့တွေဝေသူ ရှုံးရမယ်ဆိုတဲ့ သဘာဝ ရွေးချယ်မှု nature's choice အယူအဆ အတွေးအခေါ် ကျဉ်းမြောင်း ပြီးတစ်လမ်းသွား အပိတ်တွေးခေါ်မှုများကြောင့် ပြဿနာကြီးအဖြစ် တွေ့ရတာပါ။ မိဖုရားကြီး ဆုံးဖြတ်ရမှာ၊ မှူးမတ်ပြည်သူတွေ ဆုံးဖြတ်ရမှာက တစ်ဖက်သတ်ပွဲနဲ့ အားလုံးကို အကျိုးဆက်ခံစားရစေမယ့် အနိုင်အရှုံးပေါင်း သုညအောက်က အဖြေကစားပွဲ non-zero sum game ဖြစ်နေပါတယ်။ ညှိနှိုင်းမှုလက်မခံတဲ့ non-cooperative game လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး ရုပ်ရှင်ထဲမှာ မိဖုရားကြီးကတစ်နေရာမှာ ဇော်မြူပ်ပြီး ကလေးကို မွေးလိုက်ပါတယ်။ ဒါက သူသာ ကိုယ်သာဆိုရင် လုပ်နိုင်ရင် ဒီလိုပဲ လုပ်ကြမှာပါ။ ဒါက နက်ရှိုင်းအားမျှခြေ သဘာဝရှိမှုပါ။ ဒီသဘောထား ဒီလို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြလို့ ဒီအားမျှခြေရှိလို့ လောကကြီး ပျက်စီးမသွားဘဲ တိုးတက်တည်တံ့နေရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခေတ်အနေနဲ့ဆိုရင် ပြေးလွှားပုန်းအောင်း လုပ်ရမယ့် ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ သဘောထားကြီးမှု ကိုယ်ချင်းစာမှု၊ မေတ္တာတရား loving kindness အခြေခံပြီး အပေးအယူ bargaining၊ ညှိနှိုင်းမှု collusion၊ အလျော့ပေး လိုက်လျောမှု

Concession တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ တွေ့ဆုံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု cooperative game ဖြစ်လာမှာပါ။ ရှည်လည်းလျှောက်သာ ပျားလည်းစွဲသာ အတူတကွဖြစ်မှု conformity နဲ့ ရုပ်ရှင်ထဲက ဇာတ်ကောင်နက်ရှိုင်းပြောသလို “ပြဿနာတစ်ခုအတွက် အဖြေတစ်ခုမက ရှိတယ်” ဆိုတာပါပဲ။

ဖုံးကွယ်မှု၊ မပွင့်လင်းမှု၊ အပိတ်စဉ်းစားမှုရဲ့ non-cooperative game ရဲ့ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ညီဖြစ်သူက ဖအေတူ အစ်ကိုကို အစ်ကိုမှန်းမသိဘဲ မျက်စိတစ်ဖက် စွန့်ထိုးအောင် လုပ်ခဲ့မိတယ်။ နောက်ဆုံး အသေသတ်လိုက်မိပြန်တယ်။ အဖေကိုလည်း ကိုယ်ရှေ့မှာ သေတာ အဖေမှန်း မသိခဲ့ဘူး။ အဖေကလည်း သားမှန်းမသိဘူး။ ညီမှန်းသိတဲ့ အစ်ကိုကတော့ ညီကို အရှုံးပေးခဲ့တယ်။ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ မညှိနှိုင်းခြင်း၊ သဘောထားမကြီးနိုင်ခြင်းတွေချည်းသာ လောကမှာ ရှိနေရင် စမစ်တို့၊ ဒါဝင်တို့၊ စပင်ဆာတို့ရဲ့ ကိုယ်ကျိုးကြည့် ပြိုင်ဆိုင်မှုတွေချည်းသာ ရှိနေရင် ကမ္ဘာကြီးဟာ လက်နက်ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ ကုန်သွယ်ရေး စစ်ပွဲတွေနဲ့ ကျောက်ခေတ်ပြန်ရောက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Akiwa Goldman က သူ့ဇာတ်ကောင်ကို “စမစ် မှားတယ်” လို့ ပြောခိုင်းလိုက်ပါတယ်။

xxx

နောက်ထပ် ကျွန်တော့်အတွေးထဲ ပြန်ဝင်လာတဲ့ဘဝမှာ ရွေးချယ်မှု ကြုံတွေ့တတ်တာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြပ်အတည်းကစားပွဲ ဥပမာတစ်ခု အနေနဲ့ ပေါ်လာတာကတော့ ဝင်းဦးရဲ့ သီချင်းလည်း ဟုတ်၊ ရုပ်ရှင်လည်းဟုတ်၊ ဝတ္ထုလည်းဟုတ်တဲ့ ကျားစာပင်ကျွေး လေမလား ထားကညာ

ပင်ပေးလေမလား၊ ဝေခွဲမရ ဘဝချစ်ပုံပြင် ဆိုတဲ့ စာသားပါ ပုစ္ဆာတစ်ပုဒ်ပါပဲ။

ပုံပြင်က အိန္ဒိယရှေးဟောင်းပုံပြင်ပါ။ စော်ဘွားကြီး တစ်ဦးရဲ့ သမီးတော်လေး ရှားရှားပါးပါး တစ်ယောက်ထဲကို စောင်းအို လုလင်နဲ့ ချိန်းတွေ့တာ ပက်ပင်းမိတော့ ဒီလိုလုပ်ပါတယ်။ နင့်လူကို ကျားစာကျွေး ရမလား၊ နောက်ကညာတစ်ပါးနဲ့ ပေးစား ရမလား၊ တစ်ခုတည်းရွေး လို့ ဆိုလိုက်တာ ပါ။ သမီးတော်လေး အသည်း ကျွဲခတ်ပြီ ပေါ့။ လွယ်ပါတယ် နောက်တစ်ယောက်နဲ့ ပေးစားလိုက်ပေါ့လို့ အချစ်ဆိုတာ စွန့်လွှတ် ခြင်း သမားတွေ၊ ဒီခေတ် လူတွေက ပြော ကြမှာပဲ။ သမီးတော်လေး က ဒီလောက် မကြမ်းတမ်းဘူး။ ရင်ကွဲနာကျပြီး သေ လောက်အောင် နူးညံ့တယ်။ ဘုရင်ကြီးက လည်း ပြောသာပြောတယ်။ သမီးသေရင် သူပါရူးမှာ။ ဒါဆိုရင် ဘာလို့ ဒုက္ခရှာ မလဲဆိုရင် ဟိုခေတ်လေ ဟိုခေတ် ဆိုတာ အတ္တမာနတွေ သိပ်ကြီးတာ။ ကြားက ဘယ်သူမှ ဝင်မဖျောင်းဖျရဲဘူး။

ဒီဘက်ခေတ်မှာတော့ တတိယလူ Third party ဆိုတဲ့ ကြားက ဝင်ရောက် စေ့စပ်သူတွေ ဖျောင်းဖျညှိနှိုင်းပေးတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ အများကြီး ပေါ်နေပါပြီ။ သူတို့ ကျင့်သုံးတာက ညှိနှိုင်းမှု cooperative game မှ အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခြင်း repeated game ပါ။ အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ် တော့ ကြားက ကွာဟချက် surplus သေးငယ်သထက် သေးငယ်သွားတယ်။ ချော့ဆစ်ကြည့်ပါလား။ တဖြည်းဖြည်း သူတောင်းတဲ့ ဈေးထက်သေးသွားတယ်။ ကိုယ်ပိုပေးရတာ နည်းသွားတယ်လေ။

အဖြေပေါင်း သုညပွဲ zero sum game နဲ့တူညီလာမယ်။

တတိယလူ ကြားဝင်တာကို စေ့စပ် ရေး arbitration လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဈေး နည်းရာက ဈေးများရာကို သယ်ယူရောင်း ချမှုနဲ့ ရိုးရိုးသားသား အမြတ်ရှာမှု arbitrage နဲ့ မှားယွင်းတတ်ပါတယ်။ arbitrage ကြောင့် နှစ်နေရာလုံး ဈေးညီသွားတာကို အကြောင်းပြုပြီး စေ့စပ်လို့ ပြေလည်သွားမှု arbitration နဲ့ မှားလေ့ရှိတတ်တာပါ။ ကြားလူစကားကို နားထောင်မယ်၊ ဆုံးဖြတ် တာကို ခံမယ်ဆိုရင် binding၊ ကြားလူက စကားကို ပယ်နိုင်တယ်ဆိုရင် non-binding နဲ့ နှစ်ဖက်ပြောသမျှကို သယ်ပို့ပေးရုံ ဆိုရင် နာရီချိန်သီးရွေ့တဲ့ ကြားဝင်မှု pendular arbitration လို့ခေါ်ပါတယ်။

ကြားလူမလိုဘဲ ကိုယ့်ဘာသာ သဘောထားကြီးကြီး အမြင်ကျယ်ကျယ် နှစ်ဖက်ကြည့်၊ ကိုယ်ချင်းစာ၊ မေတ္တာထား သူတွေ ဒီခေတ်မှာ အလေ့အကျင့်များလာ တာနဲ့အမျှ ပေါများလာပါပြီ။ လူတန်ဖိုးဟာ လူတန်းစား တိုက်ပွဲထက် ပိုအရေးကြီး တယ်လို့ ဂေါ်ဘာချေ့ခ်လိုင်းကို ရုရှား ကွန်မြူနစ်ပါတီကတောင် လက်ခံခဲ့တာပဲ။ နောက်ပြီး ဒိုင်ယာနာ ဈာပနကို ခွဲပြီးနေ တယ် seperation လို့ ယဉ်ယဉ်ကလေး သုံးစွဲခဲ့တဲ့ ခင်ပွန်းဟောင်း အိမ်ရှေ့စံ ချားလ်မင်းသားနဲ့ ပြည်သူတွေက ခမ်းခမ်း နားနား လုပ်ပေးတာပဲ ကြည့်လေ။

ဂိမ်းသီအိုရီကမ္ဘာလေးမှာ နက်ရှို ခ်အားမျှခြေ လွှမ်းမိုးမှုကလေး တွေးမိလို့ ရေး လိုက်မိကြောင်းပါဗျာ။

ဦးကြည်မြင့်

စစ်အေး (၂)

ပေါ်လစီနှစ်ရပ်

ကျော်ဝင်း

ရုစဗဲ(လ)၏ အဓိက အားနည်းချက်မှာ စတာလင်ကို လျှော့တွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူက စတာလင်နှင့် ပတ်သက်လျှင် ဟစ်တလာကို ကာယကံမြောက်တိုက်ခဲ့သော ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ကြည့်မြင်သည်။ တစ်ချိန်တွင် အလွန်အကျွံ ငါမင်း ငါချင်း ဝါဒကို အသက်သွင်းမည့် ကွန်မြူနစ်အဖြစ် မမြင်။ အရှေ့ဥရောပ ပိုင်စားနယ်မြေ ထူထောင်မည့် စီမံချက်များကို အလေးမထားမိ. . .

စစ်အေး၏ အကြောင်းရင်းများကို ပြန်လည် ဆန်းစစ် ရာတွင် ထိုကာလ နှစ်ဖက် ခေါင်းဆောင်များ၏ ပေါ်လစီနှင့်လည်း ချိန်ဆကြည့်ဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ ရုစဗဲ(လ) ပေါ်လစီ (အမေရိကန်ပေါ်လစီ) နှင့် စတာလင်ပေါ်လစီ (ဆိုဗီယက်ပေါ်လစီ) တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ရုစဗဲ(လ)ပေါ်လစီ

သမ္မတ ဖရန်ကလင် ရုစဗဲ(လ)၏ စိတ်အခံတွင် ပထမကမ္ဘာစစ်၏ အမှားမျိုး ကို ရှောင်ရှားလိုဟန် ရှိပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့်ပင် ဗာဆိုင်းစာချုပ်နှင့် ကျားကန်ထားရသော ငြိမ်းချမ်းရေးမျိုးကို မလိုလားဘဲ ဂျာမနီကို ချင်းချက်မရှိ လက်နက် ချစေလိုခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ရုစဗဲ(လ) အနေနှင့် ၁၉၃၀ အလွန် စီးပွားပျက်ကပ် ကိုလည်း ပူပူနွေးနွေး သတိရနေပါလိမ့်

မည်။ ဤစီးပွားပျက်ကပ်မှ ကမ္ဘာစစ်ကြီး အထိ ဦးတည်သွားခဲ့ရသည်ကို မေ့လိမ့် မည်မဟုတ်ပါ။ သို့အတွက်ကြောင့်ပင် “ကိုယ်ကျိုး စီးပွားကာကွယ်ရေးဝါဒ” (Protectionism) ကို ရှောင်ရှားနိုင်မည့် လစ်ဘရယ် ကုန်သွယ်ရေး ပေါ်လစီကို ရှေ့ဆောင် တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ထက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု အနေနှင့် အစဉ် အလာ “သီးသန့် ဝါဒ” (Isolationism) ထဲသို့ ပြန်လည်ထွက်သွား မည်ကိုလည်း စိုးရိမ်ဟန်တူပါသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့လျှင် စစ်ပြီးခေတ် နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေးကို ဆိုဗီယက်တို့ လက်ထဲသို့ ဝကွက် အပ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားမည်ကို သူကောင်းကောင်း သဘောပေါက်သည်။ သို့အတွက် လုံခြုံ ရေးကောင်စီမှ ထိန်းချုပ်သော ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးကို ထူထောင်

လိုခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

သို့ဖြင့် ဖက်ဆစ်စနစ် အမြစ်ဖြတ်ရေး၊ ဘရိတန်ဝှံ စီးပွားရေးအစီအစဉ်နှင့် ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂတို့မှာ ရုစဗဲ(လ)၏ စစ်ပြီးခေတ် ပေါ်လစီဒေါက်တိုင်များဟု ယူဆရပါသည်။ ဤပေါ်လစီ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး အတွက် ပြည်တွင်းတွင် ပြိုင်ဘက်ရဲဘတ်ဗလီကင်ပါတီနှင့် လက်တွဲကြိုးပမ်းလိုသလို ပြည်ပတွင်းလည်း ဆိုဗီယက် ယူနီယံနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်လိုသည့် သဘောရှိသည်။ စင်စစ် ရုစဗဲ(လ)၏ ယော်လတာ ကွန်ဖရင့် ရပ်တည်ချက်မှာ ဤသဘောဖြစ်ဖို့ များပါသည်။ ဤသည် ပင်သူ၏ အတွေ့အကြုံနုနယ်ရာကို ဖော်ပြသော စိတ်ကူးယဉ်မှုဟု ဝေဖန်ကြသည်များရှိသည်။ ပြောရလျှင် ရုစဗဲ(လ) ပေါ်လစီမှာ စိတ်ကူးယဉ်ရာ ရောက်သည်တော့ မဟုတ်ပါ။ အမှန်ပင် ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိပါသည်။ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင်မူ စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့သည်များ အမှန်ပင် ရှိခဲ့သည်။

ရုစဗဲ(လ)၏ အဓိက အားနည်းချက်မှာ စတာလင်ကို လျော့တွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူက စတာလင်နှင့် ပတ်သက်လျှင် ဟစ်တလာကို ကာယကံမြောက် တိုက်ခဲ့သော ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ကြည့်မြင်သည်။ တစ်ချိန်တွင် အလွန်အကျွံ ငါမင်း ငါချင်း ဝါဒကို အသက်သွင်းမည့် ကွန်မြူနစ်အဖြစ် မမြင်။ စစ်အောင်ပွဲ၏ အသီးအပွင့်ကို မဟာမိတ်တို့နှင့် ခွဲဝေယူပြီး စစ်ပွဲ၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များကို ကုစားလိမ့်မည်ဟု တွက်ထားသည်။ အရှေ့ဥရောပ ပိုင်စားနယ်မြေ ထူထောင်မည့် စီမံချက်များကို အလေးမထားမိ။ သို့ဖြင့် စစ်ပြီးခေတ် အင်အားချိန်ခွင်လျှာကို ဒစ်ပလိုမေစီဖြင့် ထိန်းနိုင်

လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့သည်။

သို့နှင့်တိုင် အများစွာစွဲကြသလို ၁၉၄၅ ယော်လတာ ကွန်ဖရင့်မှာ အမေရိကန် အကျိုးစီးပွားအားလုံးကို စတာလင်လက်ထဲသို့ ထိုးအပ်လိုက်သည်တော့ မဟုတ်ပါ။ စီးပွားရေး အကူအညီမက်လုံးဖြင့် ဆိုဗီယက်တို့ကို ပျော့ပျောင်းလာစေရန် ကြိုးပမ်းကြည့်ခဲ့သည်မှာ မှန်သည်။ သို့သော် အဏုမြူလက်နက် နိုင်ဖဲကို လက်ကမ်းခဲ့သည် မဟုတ်။ အရှေ့ ဥရောပတွင် အခိုင်အမာ တပ်စွဲပြီးဖြစ်သော ဆိုဗီယက်တပ်နီတော် အန္တရာယ်ကို နောက်ထပ် စစ်ပွဲတစ်ခု မလိုဘဲ ဖယ်ရှားလိုခြင်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ စင်စစ် သမ္မတထရူးမင်းကိုယ်တိုင်သည်ပင် ရုစဗဲ(လ) ပေါ်လစီကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခုပဲ ကွာသည်။ ထရူးမင်းမှာ စတာလင်နှင့် ပတ်သက်လျှင် လုံးဝစိတ်ကူးမယဉ်။ ပိုပိုသာသာ လွန်လွန်ကဲကဲပင် ကြည့်မြင်သူဟု ဆိုနိုင်သည်။

စတာလင်ပေါ်လစီ

စတာလင်၏ လတ်တလော စစ်ပြီးခေတ် ပေါ်လစီမှာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏ ပြည်တွင်း အရပ်ရပ်အခြေအနေကို ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးက ဆိုဗီယက် ယူနီယံ၏ အသက် အိုးအိမ် စည်းစိမ်နှင့် စီးပွားရေး အင်အားကို ထိခိုက်စေရုံ မျှသာမက ကွန်မြူနစ် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကိုပါ အခြေမှ ကိုင်လှုပ်ခံလိုက်ရသလို ရှိသည်။ စင်စစ် ဆိုဗီယက်တို့၏ ဂျာမန်ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲမှာ တူတံဇဉ် အလံလွှင့်၍ တိုက်ခဲ့ရသည်မဟုတ်။ ‘အဖနိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး’ ဆိုသော အမျိုးသားရေး ကြွေးကြော်

စစ်အေး (၂)

၁၃၅

သံဖြင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော် ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် စစ်ပြီးခေတ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် စီးပွားရေးသာမက အိုင်ဒီအိုလိုဂျီပါ အကျိုးဝင်လျက် ရှိသည်။

ထို့ထက် ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ထူထောင်စ ကာလက၊ အနောက်အရင်းရှင် နိုင်ငံကြီးများ ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ တိုက်ခိုက် ခံခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံကိုလည်း စတာလင်ကိုယ်တိုင် ကောင်းကောင်း သိမိထား ခဲ့သည်။ ရှေ့လာမည့် စစ်ပြီးခေတ်တွင် အထီးကျန်ဘဝနှင့် မလုံခြုံတော့မှန်းလည်း ကြိုတင်တွက်ဆပြီး ဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင် ဥရောပနှင့် အမေရိကတို့မှ ကူးစက်လာနိုင် စရာရှိသော ကွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်ရေး လေထုကိုမူ စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်နေပြန်သည်။ သို့ဖြင့် ယုံကြည်စိတ်ချရသော မိမိကိုယ်ပိုင် မဟာမိတ် ဖွဲ့စည်း ထူထောင်ရေးမှာ စတာလင်၏ ပေါ်လစီ ဖိုးကပ်(စ)ဖြစ်လာ တော့သည်။

ဤသို့ဆိုသည်နှင့် စတာလင်မှာ စစ်အေးကို လိုလားသူဟူ၍ ကောက်ချက် ချနိုင်မည်တော့ မဟုတ်ပါ။ မိမိ၏ အရှေ့ ဥရောပအင်ပါယာ စီမံချက်ကို မထိခိုက် သမျှ၊ အနောက်နှင့် သဟဇာတမျှလိုသူ သာ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အနောက် မှ စီးပွားရေးအကူအညီ (အရင်းအနှီး) ကို လိုချင်သည်။ မိမိ၏ ကွန်မြူနစ် ယုံကြည် ချက်အရ ပေးလိမ့်မည်ဟုလည်း ယုံထား သည်။ (အရင်းရှင် နိုင်ငံများ အနေနှင့် ပြည်တွင်း စီးပွားပျက်ကပ်ကို ရှောင်နိုင်ရန် ပြည်ပသို့ မလွဲမရှောင်သာ အရင်း တင်ပို့ရ မည်ဟု ကွန်မြူနစ် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီက ခံယူ သည်။) အနောက်မှ ရသော အရင်းအနှီး ဖြင့် ဆိုဗီယက် စီးပွားရေးကို ပြန်လည်တည် ဆောက်မည်။ နောင် ဆယ်နှစ် သို့မဟုတ်

ဆယ့်ငါးနှစ်အကြာ အရင်းရှင် စီးပွားပျက် ကပ် တစ်ခုဖြစ်လျှင် (ဤသို့ဖြစ်ကိုဖြစ်ရ မည်ဟုလည်း ခံယူထားသည်။) အနောက် ကို ဖြတ်ကျော်တက်နိုင်လိမ့်မည်ဟုလည်း စိတ်ကူး ဖဲရိုက် ထားပါလိမ့်မည်။

စင်စစ် စတာလင်မှာ စွဲမြဲသော ကွန်မြူနစ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည့်တိုင် လက်တွေ့ဝါဒီ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်က ဗြိတိသျှနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ‘အန်တိုနီအီဒင်’ ကို စတာလင်က ဤသို့ ပြောဖူးသည်။ “ကျုပ်က အကွရာ သင်္ချာ ထက် ဂဏန်းသင်္ချာကို ပိုကြိုက်တယ်ဗျ” ဟူ၏။ သီအိုရီထက် လက်တွေ့ကို ပို အားသန်သည့်သဘော ပြောလိုဟန်တူ ပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့်ပင် ချာချီကြီး၏ ငါးဆယ်၊ ငါးဆယ် အချိုးအဆဖြင့် ဘော်လကန်ဒေသ ခွဲဝေယူရေး အဆိုပြု ချက်ကို လက်ခံလိုက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ပြောရလျှင် ရုစဗဲ(လ)ကမ်းလာသည့် လက်ကို စတာလင်ကိုယ်တိုင်က ပုတ်မချ သည့်အပြင် လိုလိုလားလားကြိုဆိုချင်ဟန် ရှိပါသည်။

သို့နှင့်တိုင် စစ်ပြီးခေတ် ဆူပါ ပါဝါ နှစ်ခုမှာ ရွှေလမ်းငွေလမ်း မဖောက်နိုင်ခဲ့ ကြပါ။ နှစ်ဖက်လုံးမှ လိုလားကြသည် မဟုတ်ပါဘဲနှင့် စစ်အေးဆိုသော တွင်း မည်းကြီးထဲသို့ ပြိုင်တူ သက်ဆင်းမိလိုက် ကြသည်။ ဘာကြောင့်လဲ...။

ဘာကြောင့်စစ်အေးလဲ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ချဉ်း ကပ်ပုံ သုံးမျိုးနှင့် ပေါ်လစီနှစ်ရပ်ကို ဆက် စပ်စဉ်းစား ကြည့်လိုက်လျှင် ‘ဘာကြောင့် စစ်အေးလဲ’ ဆိုသည့် အဖြေကို မှန်းဆ ကြည့်နိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါသည်။ စစ်အေး ကို ပေါ်လစီက မွေးထုတ်လိုက်သည်

မဟုတ်ပါ။ အခြေအနေက ဖန်တီးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရုစဉ်(လ)၊ ထရူးမင်းချာချီ၊ စတာလင်စသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စိတ်ဆန္ဒကြောင့် စစ်အေးတိုက်ပွဲ ဖြစ်ရသည်လည်း မဟုတ်ပါ။ စင်စစ် စစ်အေးသန္ဓေသားသည် အဆိုပါ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လူမဖြစ်မီ၊ နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာလောက်ကတည်းက ရှိနေပြီဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ အဓိကအကျဆုံးဟု ယူဆရသော စစ်အေး၏ အကြောင်းတရားများမှာ ဤသို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ဝက်စဖေးလီးယားအမွေ

အနှစ်သုံးဆယ် စစ်ပွဲအပြီး ဥရောပ နိုင်ငံများကြား ၁၆၄၈ ခုနှစ်က ချုပ်ဆိုခဲ့သော ဝက်စဖေးလီးယား ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်ကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာချုပ်ပါ အခြေခံမူများသည်ပင်လျှင် ယနေ့ထိ ကျင့်သုံးလျက်ရှိသော “ကမ္ဘာ့အစီအစဉ်” (World order) ဟုဆိုနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ ဤကမ္ဘာ့အစီအစဉ်၏ အခြေခံယူနစ်မှာ “အမျိုးသားနိုင်ငံများ” Nation states ဖြစ်သည်။ အခြေခံ အကောက်အယူမှာ “အချုပ်အခြာ အာဏာ” Sovereignty အယူအဆ ဖြစ်ပြီး အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ “အမျိုးသားအကျိုးစီးပွား” National Interest ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ကျင့်သုံးကြသည့် ဗျူဟာမှာ “အင်အားချိန်ခွင်လျှာညီမျှရေး” Balance of Power ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ခေတ်နှင့်သူ လက်တွေ့ကျသည့်တိုင် ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မာသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရနိုင်စရာမရှိသည့် ကမ္ဘာ့အစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အဆင့်လွန်နိုင်ငံနှစ်ခု ပေါ်ထွက်လာခြင်း

စစ်ပြီးခေတ် အမေရိကနှင့် ဆိုဗီ

ယက်ယူနီယံကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။ စစ်ကြိုခေတ် အင်အားကြီးနိုင်ငံများ ဖြစ်သော ဥရောပနှင့် ဂျပန်မှာ ဒုတိယအဆင့် နိုင်ငံများအဖြစ် လျော့ကျခဲ့ပြီဖြစ်ရာ စစ်ပွဲကြားမှ ရုန်းထလာနိုင်သော ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှာ အမေရိကနှင့်အပြိုင် ဖြစ်လာသည်။ ဤတွင် ပါဝါကွက်လပ် ဖြစ်နေသော ဥရောပ အလယ်ပိုင်းမှာ ဆူပါပါဝါ နှစ်ခု၏ ဖိုးကပ်(စ) အသစ် ဖြစ်လာရတော့သည်။ ဤအခြေအနေကို ဝက်စဖေးလီးယား အမွေလာ အင်အားချိန်ခွင်လျှာ အယူအဆက စီရင်ဆုံးဖြတ်လိုက်ရာ “ဒွိစုံ အင်အားချိန်ခွင်လျှာ” ဖြစ်လာရတော့သည်။ ဤသည်ပင် “စစ်အေး” ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ယုံကြည်မှုဝန်ရိုးကင်းမဲ့ခြင်း

အင်အားချိန်ခွင်လျှာ အယူအဆ၏ အားနည်းချက်မှာ ယုံကြည်မှု ဝန်ရိုးကင်းမဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားများကို အင်အားဖြင့် ထိန်းညှိခြင်းဖြစ်ရာ ယုံကြည်မှုကိစ္စနှင့် မဆိုင်ဟူ၍ပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆိုဗီယက်နှင့် အမေရိကတို့၏ မတူသော အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ ယုံကြည်မှု များက အပြန်အလှန် သံသယများကိုသာ ဖန်တီးပေးရာ ယုံကြည်မှုဝန်ရိုး ကင်းမဲ့ရုံမျှမက ကျိုးပျက်ရာပင် ရောက်နေ တော့သည်။ သို့နှင့်တိုင် စစ်အေးမှာ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီတိုက်ပွဲ သက်သက်တော့လည်း မဟုတ်ပါ။ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ ဦးထုပ်ကိုယ်စီ ဆောင်းထားသော အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားချင်း အားပြိုင်မှုသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤအကြောင်း သုံးရပ် သည်ပင် “စစ်အေး” ဆိုသော သမိုင်းခေတ်တစ်ခေတ်ကို ဖန်တီးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ကျော်ဝင်း

သည်ကနေ့ အချိန်အခါမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထက် ပိုမို အရေးတကြီး စိုးရိမ်ကြောင့်ကြစရာဆိုတာ မရှိပါဘူး။ သေနတ်ကိုင်ဆောင်ခွင့် ထိန်းချုပ်ရေး၊ သတင်းမီဒီယာမှ အကြမ်းဖက် အပြုအမူ၊ နိုင်ငံစီးပွား ငွေကြေးစနစ် ပြုပြင်ရေး စည်းရုံးဆော်ကြမှုတွေလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ စစ်ပွဲဒုက္ခသည် ပြဿနာ သို့တည်းမဟုတ် ဘေးဆိုးကပ်ဆိုး ကျရောက်စေမည့် ရောဂါဘယတွေကို ကုသပေးရေးတွေတောင် မဟုတ်ပါဘူး

မြေကမ္ဘာနေ့များ

ဦးခင်မောင်ဆွေ

မကြာသေးမီ နှစ် အနည်းငယ် ကာလ လောက်တုန်းက ပြင်သစ်တောင်သူ လယ်သမားတွေက ဥရောပ သမဂ္ဂကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြတဲ့ အနေနဲ့ အမြစ်ကနေ ဆွဲနှုတ်ယူလာခဲ့တဲ့ ဂျုံစိုက်ခင်း စိုက်ကွက် အပိုင်းတွေနဲ့ နွားတွေ မြင်းတွေ သိုးဆိတ် တွေကို ပဲရစ်မြို့လယ်ခေါင်က ယေလီ ဆေးနန်းတော်ဆီကို ယူဆောင်လာခဲ့ကြ တယ်။ မြို့တော် ပေါ်မှာ ရုတ်ချည်း ကျေးလက် ရှုခင်း ထိုးတင်လိုက်တာကို ဝိုင်း တားဆီးဖို့ ပဲရစ်ရဲတွေက ကဗျာကသီ ရောက်ရှိလာကြတယ်။ သည်ဆန္ဒပြပွဲဟာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေကိုရော ယာဉ် အသွားအလာတွေကိုပါ အနှောက်အယှက် ဖြစ်ပါလေရော။ ရဲတွေက ပဲရစ်မြို့ သားတွေနဲ့ သည်တောင်သူလယ်သမား တွေအကြား ထိုးကြိတ်သတ်ပုတ်ပွဲတွေ မဖြစ်အောင်လို့ အားဖြည့်ဖို့ လာခဲ့ကြတာ ပါ။ သို့ပေမယ့် ပဲရစ်မြို့သားတွေကလည်း ရှုခင်းတွေနဲ့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်တွေကိုလည်း မြင်ရော ဒေါသနဲ့ တုံ့ပြန်ကြမယ့်အစား

သူတို့တွေက သည်ဆန္ဒပြ တောင်သူ လယ်သမားတွေရှိရာကို ပြေးသွားကြ တယ်။ ဂျုံခင်းတွေအကြား လမ်းလျှောက် ကြတယ်။ သည်ထဲမှာ ရှေ့နေတွေ၊ ချစ်သူ စုံတွဲတွေ၊ တောင်သူလယ်သမားတွေနဲ့ ရဲတွေရော စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်ဆန်ဆန် အတူတကွတွဲလို့ပေါ့။ အဲသည်နေ့တုန်းက သူတို့တစ်တွေ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ဘယ်သူ တွေလဲ ဘယ်မှာရောက်ရှိ နေကြတာလဲ ဆိုတာ နာရီအနည်းငယ်လောက် ပြန် လည်သတိမရခင်မှာတော့ အားလုံးဟာ ကျေးလက်ဆီကို ပျော်ပျော်ကြီး ပြန်လည် ရောက်ရှိသွားခဲ့ကြပါတယ်။

သည်အဖြစ်အပျက်ကနေ ကောက် ချက်နိဂုံးနှစ်ခု ဆွဲရပေလိမ့်မယ်။ နှစ်ခုစလုံး ဟာလည်း မှန်ကန်ပါတယ်။ ကတ္တရာ ကွင်းပြင်ကြီးနေရာယူထားတဲ့ ပဲရစ်မြို့ လယ်ခေါင်ကို ယေလီဆေးလို ခေါ်ပါ တယ်။ သို့ပေမယ့် သည်နာမည်ဟာ သာမန်အားဖြင့် ပြောင်လက်တောက်ပ ခြင်း သို့မဟုတ် အေဒင်ဥယျာဉ်နဲ့ ဘာမျှ

မတူဘူးဆိုတာကို ဖော်ညွှန်းတဲ့ ချေပချက် တစ်ခုပါတဲ့။ မြို့ပြကြီးတွေမှာ သည်လို နေရာမျိုးတွေကို ဖန်တီးတတ်လေ့ ရှိတာ ဟာ (နယူးယောက်မြို့ကြီးရဲ့ မယ်ဒီဆင် စက္ကယား ဥယျာဉ်မှာ ကျူလစ်ပန်းခင်းကို တွေ့ရတာဟာ) ကျေးလက်ပတ်ဝန်းကျင် ရှုခင်းကို လွမ်းဆွတ်တသတဲ့အခါ တစ် ချက်တစ်လေ စောင်းငဲ့ကြည့်ဖို့ သူတို့က အစားထိုးတာပဲပေါ့။ တကယ်လို့ အဲသည် နေ့က ပဲရစ်မြို့တော်မှာ တောင်သူလယ် သမားတွေသာ ကျေးတောသား ဆန္ဒပြပွဲ ကြီးကို သယ်ဆောင်မလာခဲ့ဘူးဆိုလျှင် ပဲရစ်မြို့ကြီးသားတွေဟာလည်း တခြား ဘယ်ဆီကမဆို မြို့ကြီးသားတွေနည်းတူ သူတို့တွေရဲ့ ဘဝ ရှင်သန်မှုကို သဘာဝထဲ က ဘာနဲ့မှ အဆက်အစပ် မရှိဘဲ ဆက် လက် လုပ်ဆောင်ကြအုံးမှာပါ။ သို့ပေမယ့် ဒါဟာ သုခဘုံတစ်ခုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

သည့်အပြင် ကျေးလက်ရှုခင်း တစ် ခဏ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဟာ ပဲရစ်မြို့ကြီး သားတွေကို ကြာတောင့်ကြာရည် မေ့လျော့ထားရ သို့မဟုတ် အပစ်ပယ်ခံ ထားရပြီး ငုပ်နေတဲ့ သပ္ပာယ်ကမ္ဘာကြီးနဲ့ (သဘာဝလောကနဲ့) ပီပြင်စွာ ရုတ်ခြည်း ပြန် အဆက်အသွယ် ပြုပေးလိုက်တာပါ။ သည်ကျေးလက် ရှုခင်းခံစားချက်ရဲ့ အနက်အရှိုင်းဟာ ကဗျာဆရာ ဝပ်ဒ်စ် ဝပ်သ် က “ရယူခြင်းနဲ့သုံးဖြုန်း ပစ်ခြင်း” လို့ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့တဲ့ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာရှိပြီး စက်မှုတည်ထောင်မှု စိတ်ဇော အဟုန် နဲ့တော့ ဖီလာ ဆန့်ကျင်ဖက် ပါပဲ။ တကယ်တော့ သည်စိတ်ဇောအဟုန် နှစ်ခု အကြား အားပြိုင်နေတဲ့ တင်းမာမှုဟာ

သက်ရှိဘဝ အများစုကို ဝိသေသပြုထား တာပါ။ ရာစုနှစ်သစ်ရဲ့ မြေကမ္ဘာနေ့ (ဧပြီ ၂၂-ရက်) မှာ ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ ပစ္စက္ခ ကုန်သွယ်မှု စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွေ နဲ့ ဆိုင်ဘာစပေ့စ် ထဲက ကျုပ်တို့ရဲ့ အနာဂတ်တွေကို မိဖို့အတွက် ဒေရာ သောပါး ပြေးလိုက်နေကြရပါတယ်။ တစ် ချိန်တည်းမှာပဲ ဂျုံခင်း တစ်ခုဆီကို ရောက် သွားရုံနဲ့ပဲ ကျုပ်တို့ရဲ့ သက်ရှိဘဝတစ်ခု ဟာဖြင့် တခြားဘက်ရှိ ဘဝတွေအားလုံးနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို ပြန် ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်စွမ်းခဲ့တယ်ပေါ့။

ကျုပ်တို့တစ်တွေ ဘယ်ဂလောက် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ရယူကြပြီး သုံးဖြုန်းပစ် ကြသည်ပဲဖြစ်စေ သည် မြေကမ္ဘာရဲ့ သဘာဝ ရှင်သန်မှုကို တွယ်တာမှုတစ်ခု ကတော့ ကျုပ်တို့ရဲ့ သက်ရှိစနစ်ထဲမှာ စွဲမြဲကျန်ရှိနေဆဲပါ။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ပတ် ဝန်းကျင် ဝါဒီတွေက သည်တွယ်တာမှုရဲ့ မှတ်ဉာဏ်ဟာ သိပ်ကို နက်ရှိုင်းစွာ မြှုပ်နေ တာကြောင့် ယင်းဟာ ရှိမြဲအတိုင်း အပေါ် ယ်ကို ပေါ်ထွက်လာတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ နေရာဒေသတွေရဲ့ အမည်နာမတွေ အနေနဲ့သာမက ခေတ်သစ်လူသား အတွေ့ အကြုံအရဆိုလျှင် အဓိပ္ပာယ်မရှိတော့ဘဲ ဘာသာစကားရပ် အနေနဲ့ရော ဘာပဲဆိုဆို မပျောက်မပျက် ရှိနေဆဲ နှုတ်မှုစကား ဆိုင်ရာ အမှတ်တရ အောင့်မေ့ ဖွယ်ရာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ မြင်းကောင်ရေအား၊ သိစိတ်အလျဉ်တို့သည်မှာ ချုံနွယ်ပိတ် ပေါင်းတွေဖုံးလွှမ်းနေ^၂ တယ် ဆိုတဲ့ ဘန်း စကားတို့ (ရိုင်းစိုင်းတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ ။ ဘာသာပြန်သူ) စတာတွေပဲပေါ့။

မြေကမ္ဘာနေများ

တစ်စုံတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘယ် ကျေးဌာန် တစ်ကောင်၊ သစ်ပင် တစ်ပင် နှင်းဆီပန်း တစ်ပွင့်နဲ့မှ မဆက်စပ် မနီးနွယ်ဘဲလျက် အဓိကရ ဈာန်ဝင်စားတဲ့ တေးရေး ဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ၊ စာရေးဆရာ တစ်ယောက် ဆိုတာမျိုး စိတ်ကူးကြည့်လို့တောင် မရ စကောင်းပါဘူး။ လူတွေဟာ ပင်လယ် ကမ်းခြေက ခရုစုတ်ငှက် တစ်ကောင် သို့မဟုတ် ဘော်ငွေရောင် တဖိတ်ဖိတ် တောက်ပနေတဲ့ ပင်လယ်ငါးအုပ်တစ်အုပ် သို့မဟုတ် အမေရိကန် တောင်ပိုင်း က အူတတ်တဲ့ မျောက်တွေရဲ့အသံစာစာ ငိုငြိုးသံ စတာတွေကို မြင်တွေ့ရကြားရတဲ့ အခါမျိုးမှာ ဖော်ကျူးစရာ စကားလုံးမရှိ လောက်အောင် လေးစား ကြည်နူးစွာနဲ့ အလိုလို ခံစားမှုထဲမှာ နစ်မြုပ်သွားကြလေ ရဲ့။ သို့တည်းမဟုတ် လူတွေနှုတ်က စကား မဆိုဘဲ ဆိတ်ငြိမ်စွာနဲ့ သမုဒ္ဒရာရေပြင် ကျယ်ကြီးကို ငေးငေးငူငူ စိုက်ကြည့်တတ် ကြတာဟာလည်း သူတို့ရဲ့ ရှေးပဝေသဏီ က ပိုးမွှားငယ် ဇီဝသက်ရှိ အတိတ်ဘဝကို လွမ်းမော တသ နေသယောင်ပါ။

သည်မြေကမ္ဘာကြီးမှာ အားလုံးဟာ ဆက်စပ်နေကြတာပါ။ ကြမ်းတမ်းခက်ထန် တဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ သတ္တဝါတွေနဲ့ ကျားရဲတွေဟာ ပင်လယ်ခူ တွေနဲ့ ယင်ကောင်တွေက အသားစား ကတ္တတစ်ငါးတွေနဲ့ တံငါသည်တွေနဲ့ အား လုံးဟာ ဆက်စပ်နေကြတာချည်းပါပဲ။ မုတ်သုန် တောတွေထဲမှာ အပင်ကြီးတွေ အောက် ကပ်ပေါက်နေတဲ့ စလူပင်တွေရဲ့ ပင်စည်က ထိုးထွက်လာတဲ့ ကိုင်းတွေဟာ သူတို့အပေါ် မိုးနေတဲ့ အပင်ကြီးတွေက ရွက်ကြွေခြောက်တွေကို အပင် အာဟာရ ဓာတ်အဖြစ် ခံယူတဲ့ကောင်တွေ အဖြစ်

ရှိနေကြပါတယ်။ သည်လို စပ်ဟပ် ဖွဲ့စည်း ထားရှိမှုကြောင့်ပဲ သည်စလူပင်တွေ ရှင် သန်နေကြတာပါ။ အပူပိုင်း ဒေသတွေရဲ့ ဂေဟစနစ်တွေမှာ ခြသတ္တဝါတွေဟာ အပင်ငယ်တွေရဲ့ အဓိက အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တဲ့ ဆဲလူလို့စ်တွေကို စားသုံးကြပြီး တော့ အစာခြေညက်ပစ် ကြပါတယ်။ သည်လို ဆဲလူလို့စ်တွေဟာ ဆွေးမြေ့ သွားခြင်း မရှိဘဲဖြစ်နေကြလျှင်တော့ သည် အပင်ငယ်တွေရဲ့ ရှင်သန်မှု စနစ်ဟာ တောပြုန်းပင် ငုတ်တိုတွေရဲ့ ထောင် ချောက်မှာ ဆိတ်သုဉ်း ပျောက်ကွယ်ကုန် ကြရမှာပါ။ ထိန်ဝှက်ထားတဲ့ ကမ္ဘာလော ကတွေမှာ ထိန်ဝှက်ထားတဲ့ အရာတွေ အချင်းချင်း ဆက်စပ်ယှက်နွယ် နေကြပါ တယ်။ အသားနီပင် (ဂဒီ၊ စစ်စေးလို အပင်) ရဲ့ အခေါက်တွေထဲမှာ ရေညှိပင် ရှိပြီး သည်အောက်မှာက ဖားပြုတ်တွေနဲ့ ပိုးမွှား တွေ နေကြပါတယ်။ ပင်လယ် ကမ်းခြေက ဒီရေအကျန် ရေအိုင်တွေဟာ အဆုံးအစမရှိ အသုတရာမက နက်တဲ့ ပင်လယ်တွေရယ်၊ ကျုပ်တို့တွေရဲ့ ဇီဝမျိုး ဗီဇဆိုင်ရာ ခရိုမိုဆွန်း တွေနဲ့ပါ ဆက်စပ်နေကြတာပါ။

ကမ္ဘာကြီး အနေနဲ့ သည်မြေကမ္ဘာ နေမှာ ဆောင်ကြဉ်းစရာ အကြောင်းကိစ္စ တွေကို လျှို့ဝှက်မနေဘဲ အဆောတလျင် ပဲ ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုနေပါပြီ။ သည်ကနေ့ အချိန်အခါမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ထက် ပိုမို အရေးတကြီး စိုးရိမ်ကြောင့်ကျစရာဆိုတာ မရှိပါဘူး။ သေနတ်ကိုင်ဆောင်ခွင့် ထိန်း ချုပ်ရေး၊ သတင်းမီဒီယာမှ အကြမ်းဖက် အပြုအမူ၊ နိုင်ငံစီးပွား ငွေကြေးစနစ် ပြုပြင် ရေး စည်းရုံးဆော်ငြာမှုတွေလည်း မဟုတ် ပါဘူး။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ စစ်ပွဲဒုက္ခသည် ပြဿနာ သို့တည်းမဟုတ် ဘေးဆိုးကပ်ဆိုး

ကျရောက်စေမည့် ရောဂါဘယတွေကို ကုသပေးရေးတွေတောင် မဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန် ပြည်သူတွေဟာ သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်ပွဲတွေမှာ သမ္မတ လောင်းတွေက သည်ချင်းရောက်စွတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အာဘောင်အာရင်း သန်သန် နဲ့ တွန်းအားပေး ပြောကြားခြင်း ခံရမှာပါ။ သည်ချင်းရာတွေ အားလုံးဟာ ကျုပ်တို့ရဲ့ ပကတိပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်စောင့် ရှောက်ရေးနဲ့ တိုးမြှင့်ရေး လိုအပ်ချက်တွေနဲ့ နှိုင်းစာလျှင် သေးနပ်နေပါတယ်။ ကျုပ်တို့ တစ်တွေဟာ သည်ပြဿနာရပ်ရဲ့ ပြည့်စုံ တဲ့ အတိုင်းအဆကိုပင် မရှိကြသေးပါဘူး။

သည်ကမ္ဘာမြေပေါ်က တိရစ္ဆာန် တွေ၊ အပင်တွေနဲ့ ပိုးမွှားသက်ရှိ သတ္တဝါ ၂ သန်းထက်မပိုတဲ့ မျိုးစိတ်တွေကိုတော့ ခွဲခြားပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ သည့်တိုင်အောင် ဆယ် သန်းထက် ပိုမိုမယ့် မျိုးစိတ်တွေဟာ သမုဒ္ဒ ရာတွေမှာ မုတ်သုန်သစ်တောကြီးတွေထဲ မှာနဲ့ လူတိုင်းရဲ့ ဥယျာဉ်ခြံမြေတွေထဲမှာ ရှိနေကြအုံးမှာပါ။ သမုဒ္ဒရာတွေထဲက အောက်အနက်ရှိုင်းမှာ သို့မဟုတ် အောက် ကြမ်းပြင်မှာ အသက်ရှင်နေထိုင် နေကြတဲ့ အပင်တွေနဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ကမ္ဘာမြေ ပေါ်က သိရှိရ အနည်းဆုံး ဂေဟစနစ်ကို ကိုယ်စားပြုထားကြပါတယ်။

သောက်သုံးရေ သန့်ရှင်းရေးနဲ့ တော တွေကို ထိန်းသိမ်းရေး အလားအလာဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ လက်လှမ်းမမီ နိုင်အောင်ကို ကျယ်ပြောမှုက ပေါ်လွင်လာ တာကြောင့် သည်ပြဿနာ အတိုင်းအဆရဲ့ ဧရာမ ကြီးမားမှုကြောင့် ရိုးရိုးရိပ်ရိပ် လောက်ပဲ သိမြင်ကြတာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်

ပေလိမ့်မယ်။ လူအများစုကြီးဟာ စိုက်ပျိုး ရေး သို့မဟုတ် သစ်ပျဉ်ကိစ္စ တွေနဲ့ မပတ် သက်ကြပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာ့ မုတ်သုန် သစ်တောတွေရဲ့ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကတော့ ပျောက်ကွယ် သွားခဲ့ပါပြီ။ အများစုက ပိုတက်ဆီယမ် ကာဘိုနိတ် ဘေးထွက် ပစ္စည်းတွေ (ပီ၊ စီ၊ ဘီ) တွေကို မြစ်တွေထဲ မထည့်ခဲ့ကြပါဘူး။ အများစုက ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးစေတဲ့ ဓာတ်ငွေ့တွေကို ကြီးမားလှတဲ့ ပမာဏနဲ့ ထုတ်လုပ်တဲ့ ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတွေကို မလည်ပတ် ကြပါဘူး။ လုပ်ကိုင်စရာတွေကို သာမန် သမားရိုးကျ အတိုင်းပဲ လုပ်ကိုင်နေထိုင်သွားကြရာမှာ လူတွေက မြို့ပြကြီးတွေ သို့မဟုတ် ပုံပန်း မညီမညာ တိုးချဲ့ထားတဲ့ ဆင်ခြေဖုံးတွေရဲ့ နေထိုင်မှုဘဝတွေမှာ ယီးလေးခို လိုက်နေ ကြတာပါ။ လူတွေဟာ သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်တွေကို တဖြည်းဖြည်းချင်း သွားနေကြ ဓမ္မတာ လမ်းစဉ်နဲ့ ပုံမှန်အတိုင်း ပြုန်းတီးသွားစေ ကြပါလိမ့်မယ်။ သို့တည်း မဟုတ် လူတွေဟာ အင်တာနက်ပေါ်က သညာသိအစစ်အမှန်^၁ ရှိရာ လေထဲက မြို့တော်ကြီးတွေဆီကို ခြေဦးလှည့်ဖို့ ဟန်တပြင်ပြင် ရှိနေ ကြပါလိမ့်မယ်။ သူတို့ တွေက တီထွင်ဖန်တီးထားတဲ့ ကွန်ရက် တွေနဲ့ အဆက်အသွယ်လုပ်ဖို့ ပိုမိုနှစ်သက် ကြတယ် မဟုတ်လား။

သို့သော်ငြားလည်း သဘာဝ ကမ္ဘာ ကြီးကို မပျက်စီး မယိုယွင်းသွားအောင် ထိန်းသိမ်းထားရေးဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စွမ်းအားရဲ့ ပြင်ပမှာ ရှိမနေပါဘူး။ သည် အချက်ကို လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်တစ်ရာလောက် တုန်းကတည်းက တယ်ဒီရူစဗဲလ် နှင့်

မြေကမ္ဘာနေများ

ရွန်မူယာ^၁ တို့လို လူတွေက သက်သေပြခဲ့ကြပြီးပြီပဲ။ သို့တစ်စေ မြေကမ္ဘာရဲ့ ကောင်းကျိုး ဖြစ်ထွန်း စေမှု ဟာ လက်တဆုပ်စာသာရှိတဲ့ အတတ်ပညာရှင်၊ အသိပညာရှင်တွေပေါ်မှာ မူမတည်ပါဘူး။ သာမန်ပြည်သူတွေ အများစုနဲ့ တည်ထောင်ထားတဲ့ နိုင်ငံအများအပြားတွေရဲ့ မြို့ပြကြီးတွေမှာ လူတွေဟာ ဆထက်ထမ်းပိုးတိုးပြီး စွန့်ပစ် ပစ္စည်းအသစ် တစ်ဖန် အသုံးပြုရေး ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမယ့် ကားများ အသုံးပြုရေး၊ သဘာဝ အသီးအနှံ စားသုံးရေး၊ ဘေးသင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များကို ကယ်ဆယ်ရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ပညာပေးရေး၊ ဂေဟပညာပေးခရီးသွားလာရေး၊ မှန်လုံအိမ်စိုက်ပျိုးရေး၊ တည်မြဲတဲ့ အကျိုးတူစု အုပ်စုဝန်းကျင်တည်ဆောက်ရေးအတွက် နှံ့ပြင်ကနား ဖွင့်လှစ်ရေးတို့ မှာ သူတို့ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ ပါဝင်ပတ်သက်လာကြပါပြီ။

သည်လို လှုပ်ရှားမှု လုပ်ရပ်တွေဟာ စိတ်အားထက်သန်မှုရဲ့ တစ်ရှူးထိုးလုပ်ဆောင်ချက်တွေမျှသာ မဟုတ်ပါဘူး။ သည်မြေကမ္ဘာမှာ ခိုင်နော်ဆော သတ္တဝါတွေ သေဆုံးသွားကုန်ကြကတည်းက အဆိုးရွားဆုံး မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်မှု လှိုင်းဂယက်လိုမျိုးမှာ လှုပ်ရှားတက်ကြွသူတွေက ဧရာမလူထုကြီးကို စိတ်ပါကိုယ်ပါ ပါဝင်လာသည်ထိအောင် မလုပ်နိုင်ကြသေးပါဘူး။ လူတွေက ကျန်းမာရေး သတင်းပလင်းတွေ

ကို မရပ်မနားတမ်း အာရုံစိုက်ကြပြီး မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိ ရတက်မအေးတော့ ဖြစ်ကြပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် တစ်စုံတစ်ယောက်ဟာ မိမိကိုယ်ကို သဘာဝသက်ရှိ အင်္ဂါစုတစ်ခုဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ပိုမိုသိမှု ပြုဖို့အချိန်မရှိတာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သည့်တိုင်အောင်လည်း မိမိ ကိုယ်အတွက် ကြောင့်ကြမှုက မျိုးစိတ်တွေ အတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုကို ပိုက်တွေး မိသည် အထိ လောက် လောက် လားလားဆန့်ထွက် မသွားသေးခဲ့ပါဘူး။ ပိုပြီး သေချာတာက အားလုံးသော မျိုးစိတ်တွေအတွက်ဆိုတာ မပါဝင်ပါဘူး။ တကယ်တော့ မျိုးစိတ်တစ်ခုဟာ မျိုးစိတ်အားလုံးနဲ့ တူညီတဲ့ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ် အားဖြင့် ဆက်စပ်နေကြတာပါ။ ကျုပ်တို့တစ်တွေက ဇီဝ ဆိုင်ရာ နည်းပညာမှာ သဘာဝနဲ့ တုံးတိတိ အနီးစပ်မှု အရှိဆုံးတွေလုပ်တဲ့ အတတ်ပညာအဖြစ်နဲ့ ဖျက်ဆီးပစ်နေ ကြပါတယ်။ ကျုပ်တို့တစ်တွေ မကြာခဏ စားသုံးကြတဲ့ အစာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အပြစ်ရှိ ခံစားချက် တွေ ဖြစ်ပေါ်နေကြပါတယ်။ ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ သဘာဝမှာ ကျင်လည်ကျက်စားကြတယ်။ ပြီးတော့ သဘာဝကို ဖီဆန်သမှုလည်း ပြုကြတယ်။ ကျုပ်တို့တစ်တွေရဲ့ သက်ရှိဘဝတွေဖြစ်တယ်။ ယင်းကို ဖီဆန်မှုပြုလျှင် အသက်ရှင်သန်မှုကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းပဲဆိုတာကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုထားကြပါတယ်။

၁။ Teddy Roosevelt (1858-1919) & John Muir (1838-1914) - အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သမ္မတ တယ်ဒီရူဗလ်နဲ့ သဘာဝ အရင်းအမြစ် ထိန်းသိမ်းရေးဝါဒီ ရွန်မူယာတို့ဟာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု သဘာဝ တောကြီးတွေနဲ့ တောရိုင်းမြေတွေကို ကနဦး အမျိုးသားပိုင်ဆိုင်မှု ဥပဒေ ပြဌာန်းရေးကို ရှေ့ဆောင်လမ်းပြခဲ့ကြသူ နှစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။

လူတွေမှာ ကျေးလက်နဲ့မြို့ပြ ပစ္စက္ခ အားပြိုင်မှု တစ်ခုရှိနေပါတယ်။ တစ်ဖက် မှာ အောင်မြင်မှု၊ ရည်မှန်းချက်၊ နိုးကြား တက်ကြွမှု၊ သွားလာလှုပ်ရှားနေတဲ့ လူအုပ် ကြီး၊ ရာဇဝတ်မှု၊ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်း မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ အတွေး စိတ်ကူး တွေနဲ့ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားချက်တွေ၊ ကျန် တစ်ဖက်မှာက ကြည်လင်အေးဆေးမှုရဲ့ ခမ်းနားသိုက်မြိုက်မှု တုံ့ကျဘောဆန်မှု၊ ထိန်ဝှက်မှု၊ လူခြေတိတ်ခြင်း၊ ကျေးလက် ရနံ့သင်းမှုနဲ့ လူနေအိမ်ခြေမဲ့ တောကန္တာရ အမျိုးမျိုးတွေပေါ် တိမ်းညွတ်တဲ့ ခံစား နားလည်မှုတွေ၊ သည်ကမ္ဘာနှစ်ခုလုံးဟာ သာယာလှပကြပါတယ်။ ဆောင်းရာသီ ညချမ်းမှာ မြို့ပြက လမ်းမီးအိမ်တွေဟာ ယိမ်းနွဲ့နေကြတဲ့ ပင်လယ်ကျောက်ကပ် ပင်တောအုပ်^၁ လို့ပဲ စိတ်အာရုံကို ဆွဲ ဆောင်အား ကောင်းပါတယ်။ သည်ကမ္ဘာ နှစ်ခုစလုံးဟာ သာယာလှပကြပါတယ်။ အကြပ်တွေ့နေရတာက အစဉ်သဖြင့် သဘာဝကလည်း ဒွန်တွဲအားပြိုင်ပွဲမှာ ရှုံးနိမ့်နေရခြင်းပါ။ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အကြောင်းရင်းကတော့ သဘာဝက ခေတ် သစ် စည်းကမ်းချက်တွေနဲ့ မယှဉ်ပြိုင်နိုင် လို့ပါပဲ။ သဘာဝက ဒီမိုကရေစီ မဆန် ပါဘူး။ စိုစွတ်တဲ့ သို့မဟုတ် ခြောက်သွေ့တဲ့ တောကန္တာရက သက်ရှိတစ်ကောင်မှ ဂုဏ်ဒြပ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ ခွန်အားကြီး သူက အားနည်းသူကို သတ်ဖြတ်စား သောက်ပစ်မှာပါပဲ။ လူသားတစ်ယောက်ရဲ့ သာတူညီမျှခြင်းနဲ့ တရားမျှတခြင်းဆိုတဲ့ လူသားဆန်တဲ့ စံနှုန်းမြင့်တွေဟာလည်း

အစာအာဟာရအတွက် သတ်ဖြတ်ရခြင်း ဆိုတာမှာ နစ်မွန်း ပျောက်ပျက် သွားကုန် ကြမှာပါ။ စာရေးဆရာမ ရိုက်စ်ကာရိုးလ် အော့တီစ်^၂ က သဘာဝနဲ့ဖီလာဆန်ကျင် ခြင်း^၃ ဆိုတဲ့ လေးနက်တဲ့အကြောင်းအရာ ကို ဟာသနှောတဲ့ စကားပြေစာတမ်း တစ်ပုဒ် ရေးသား ခဲ့ပါတယ်။ သူမက သဘာဝ ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ ပကတိ အကြောင်းရင်းအားဖြင့် သရော်ဆန်တဲ့ သို့မဟုတ် ဟာသရသဆန်တဲ့ စိတ်အာရုံခံ စားမှု သတ္တိမျိုးတွေ မရှိဘူးလို့ မှတ်ချက်ချ တယ်။ ဖျံတွေ အစာစားသောက်ကြတဲ့ အချိန် စောင့်ကြည့်မိသူ တစ်ယောက်က တော့ ဟာသရသဆန်တဲ့ စိတ်အာရုံခံစား မှု သတိရှိကြောင်း ငြင်းချက်ထုတ်ကြမှာ ပေါ့တဲ့။ သို့ပေမယ့်လည်း စိတ်အာရုံမှာ ကပ်ငြိစေပြီး သစ်လွင်တောက်ပမှုတွေ ကြောင့် နှလုံးတုန် ရင်ခုန်စေတဲ့ မြို့ပြ အသက်ရှင်သန်မှု ဘဝကို တစ်စုံတစ် ယောက်ရဲ့ သဘာဝကမ္ဘာလောက အပေါ် တုံ့ပြန်မှုနဲ့ နှိုင်းယှဉ်တဲ့အခါ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခံစားမှုတွေကတော့ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ရိုသေ ကျိုးနွံခြင်း၊ ဆည်းကပ်ခြင်းတို့ ဆိုတာတွေက သိပ်ကိုယဉ်ကျေးဖွယ်ရာတွေပါ။

တကယ့်အခက်အခဲက သဘာဝနဲ့ ကျုပ်တို့ရဲ့အကြား အသုံးဝင်တဲ့ အဆက် အသွယ် တည်မြဲရေးပါ။ သို့သော်ငြား လည်း သဘာဝက ကျုပ်တို့တစ်တွေနဲ့ အဆက်အသွယ်လုပ်ဖို့ မရှာကြံဘူးဆိုတဲ့ အချက်ကြောင့် သည်အခက်အခဲတွေက ပေါ်ပေါက်ရတာပါ။ သည်ခက်ထန်တဲ့ သစ္စာတရားကို လက်ခံရခက်ပါတယ်။

၁။ Kelp forest
၂။ Joyce Carol Oates

၃။ Against Nature

မြေကမ္ဘာနေများ

၁၄၃

ဒါပေမယ့်လည်း သဘာဝကတော့ ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေ အသက်ရှင်သန်နေသလား၊ သေဆုံးကွယ်ပျောက်ကုန်ကြသလားဆိုတာကို ဂရုမမူပါဘူး။ ဥပမာပုံဆောင်ရလျှင် ကျွန်ုပ်တို့လူသားတွေဟာ သမုဒ္ဒရာတွေ မရှိဘဲလျက် အသက်မရှင်သန်နိုင်ကြပါဘူး။ သို့ပေမယ့် သမုဒ္ဒရာတွေကတော့ ကျုပ်တို့တစ်တွေ မရှိဘဲနဲ့လည်း အထူး ကောင်းမွန်နေကြမှာ ပါပဲ။ သဘာဝ ကမ္ဘာကြီးက ကျုပ်တို့တစ်တွေရဲ့ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု သို့မဟုတ် ကျုပ်တို့ကိုယ် ကျုပ်တို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု စွမ်းပကားကို စစ်ဆေးဖို့ တည်ရှိနေတာလို့ တစ်စုံ တစ်ယောက် အနေနဲ့ ကောက်ချက်ချလို့ ရပါတယ်။ သို့ပေမယ့်လည်း သည်စိတ်ကူး စိတ်သန်း သည်ပင်လျှင် လူကလုပ်တာပါ။ သဘာဝကတော့ သူလမ်းသူလျှောက်နေတာပါ။ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဦးနှောက်မပါ ခံစားမှု နှလုံးသား ကင်းမဲ့စွာနဲ့ပါ။ လူသား တစ်ယောက်က သူတို့ တုံ့ပြန်သည်ဖြစ်စေ၊ မတုံ့ပြန်သည်ပဲဖြစ်စေပေါ့။ သည်လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု သို့မဟုတ် အခြား လုပ်ဆောင်ချက်ကို လုပ်ဆောင်ဖို့ မက်လုံး ဆိုတာက လုံးဝ မိမိဖာသာ ပေါက်ဖွားယူ ရတာမျိုးပါ။ သတင်းအချက်အလက်တွေကို စုဆောင်းခဲ့ကြပြီ။ အဆိုပြုချက်ကို တင်သွင်းခဲ့ကြပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကိုလည်း ချမှတ်ခဲ့ကြပါပြီ။ မြေကမ္ဘာနေတွေ လည်း ရောက်ရှိလာလိုက် ကျော်လွန်ကုန်ခဲ့လိုက်နဲ့ပါပဲ။

သည်လို ရှိနေစဉ် အခိုက်အတံ့မှာပဲ သဘာဝက သူ့ရဲ့ထူးခြားထင်ရှားတဲ့ ကိုယ်ပိုင် လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့ ကျုပ်တို့ကိုယ် ကျုပ်တို့ စောင့်ထိန်းကြဖို့ ပြန်လွှဲချလိုက်ပါပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ တီထွင်ဖန်တီးထားတာတွေကိုသာမက ကျုပ်တို့ရဲ့ လောကကျင့်ဝတ်

ပိုင်းဆိုင်ရာ အတ္တတွေကိုပါ အပါအဝင်ပေါ့။ လူသားဟာ ကမ္ဘာမြေပြင်အနှံ့ ဘယ်နေရာကိုမဆို သွားရောက်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ တစ်ခုတည်းသော မျိုးစိတ်ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ကျုပ်တို့တစ်တွေ ကောင်းတာရော ဆိုးတာကိုပါ ဘယ်မှာမဆို လုပ်နိုင်တဲ့ စွမ်းပကားရှိတယ်ဆိုတဲ့ သဘောသက်ရောက်ပါတယ်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်ဩတ္တပကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံး လှုပ်ရှားရေးလုပ်ဖို့ရာမှာ အခက်ခဲဆုံး အချက်ကတော့ သည်ဟာကို လုပ်တာမှန်တယ် လုပ်သင့်လုပ်ကိုင်တယ် ဆိုတာပါပဲ။ ယခုထက်ထိတိုင်အောင် အဆုံးသတ်မှာတော့ သည် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုတဲ့ အချက်သာပဲ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်ဆုံးဆိုတာ ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ အကယ်၍ ကျုပ်တို့တစ်တွေ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါတွေလဲ၊ ဘယ်က လာကြသလဲ ဆိုတဲ့ ပုံပြင်က ဂျုံခင်းတစ်ခု ကျုပ်တို့ဘဝထဲကို ဝင်ရောက်လာခါကျမှ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီး ပြန်ပြောပြနေသလို ဖြစ်တဲ့ တဒဂ်အချိန်ကလေးမှာသာပါပဲ။ သို့မဟုတ်လျှင်တော့ ကျုပ်တို့တွေဟာ မေ့လျော့ခြင်းဘက်ဆီကို တိမ်းပါးနေကြမှာပါ။

(Time, April-May 2000, Earth Day Special Issue ၌ပါသော Rosenblatt, R ၏ All The Day of Earth စကားပြေစာတမ်းကို မြန်မာပြန်ဆို တင်ပြ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

ဦးခင်မောင်ဆွေ

ခွက်လှည့်သဘင်

(သို့မဟုတ်)

ချစ်မေတ္တာ

ငိုကာ

မောင်သန်းဆွေ
(ထားဝယ်)

ထမင်းစားပွဲကို အလွမ်း စာဆိုကလေး
 အဂါထုန် အိမ်မှာ ဘီစီ (၄၁၆)ခု နေ့
 တစ်နေ့တွင် ကျင်းပနေသည်။ ရုပ်ရည်လှပ
 ပျိုမြစ်သည့် အလွမ်း စာဆို ကလေး၊
 အသက် (၃၁) နှစ်ခန့်ရှိ အဂါထုန်သည်
 “အောင်ပွဲဆု” ကို ရက်အနည်းငယ်က
 ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ “အောင်ပန်းဆု” ဆင် ရသည့်
 အကြောင်းကား သူ၏ အလွမ်း
 ဇာတ်ထုပ်များမှ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကို
 ဒီယိုနိုင်ဆို ပြဇာတ်ရုံကြီးမှာ ပထမဆုံး
 စင်တင်ကျင်းပရာ အောင်မြင်လှ၍ ဆွတ်
 ခူးရရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြဇာတ်ရုံကား
 အသင်မြို့တော်၏ အကရီပိုလီတောင်
 ခြေမှာ ရှိ၍ ပွဲကြည့်ပရိသတ် သုံးသောင်း
 မျှ ချောင်ချီစွာ အသုံးပြုနိုင်သည့် ဇာတ်ခုံ
 ကြီး ဖြစ်သည်။ အဂါထုန်မှာ ပြဇာတ်ဇာတ်
 လမ်းနှင့် လုံးဝမပတ်သက်သည့် သံပြိုင်သီ
 သီချင်းများကို ပြဇာတ်တွင်းသို့ လက်ဦး
 ထည့်သွင်းမြှင့်ဆောင်သွားသူ ဖြစ်တော့
 သည်။ ဤ “ခွက်လှည့်သဘင်” ၏ တစ်နေ
 ရာတွင် အဂါထုန်၏ ဤမျှများပြားသည့်
 ပရိသတ်ထုကြီးအား ရဲရဲကြီး မျက်နှာဆိုင်
 ရဲပုံကို စာရှုသူ တွေ့မြင်နိုင်သည့် အောင်
 မြင်မှု အတွက် အဂါထုန်နှင့် သူ၏ အဆို
 တော် ဇာတ်ကောင်များသည် ကျေးဇူးတင်
 ယစ် ပသမှု ပြုကြပြီးသည့် နောက်နေ့
 ညနေတွင် သူ၏ မိတ်ဆွေများအား ဤ
 ထမင်းစားပွဲကို ကျင်းပပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

သူ၏ ဧည့်သည်များထဲတွင် ပါဝင်
 သူများအနက် အချို့မှာ-

ဆိုကရိတ် - အသက် (၅၃) နှစ်

ဖီဒရို - ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်
 ရွက်ရန် ဖိတ်ကြားထားသူ ပလေတို၏
 ရင်းနှီးမိတ်ဆွေ၊ ပလေတို၏ အချစ်ကြောင်း
 နှင့် ပတ်သက်ရာမှာ ထင်ရှားလှသော ဖီဒရို

ခွက်လှည့်သဘင် (သို့မဟုတ်) ချစ်မေတ္တာဋီကာ

၁၄၅

ခေါ် စာအုပ်မှာ သူ၏ နာမည်ကို စွဲ၍ မှည့်ထားသောအမည် ဖြစ်သည်။

ပေါဆနီယာ - စီယိုမြို့မှ စာရေးဆရာ (Sophit)၊ ပရိဒီကို၏တပည့်

အရစ်စတိုဖာနီ - ကျော်ကြားသော အသောပြဇာတ်ရေးဆရာ၊ ထိုအခါက အသက် ၃၂ နှစ်ခန့်။ သူ၏ “တိမ်လွှာများ” (Clouds) ခေါ်သော ပြဇာတ်တွင် ဆိုကရိတ်အား ရယ်စရာဖြစ်အောင် အမျိုးမျိုး မှန်းသခဲ့သည်။

အဲလ်စီဘီယာဒီ - အသက် ၃၅ နှစ်ခန့်ရှိ ကျော်ကြားထင်ရှားသော အစိုးရသံတမန်ကြီး ဉာဏ်အလွန်ကောင်း၍ အလွန် လှပ ချောမောသူ၊ သို့ရာတွင် သဘောထားမြုပ်စေတတ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ဘာရယ်လို့ မထားသူ၊ ဆိုကရိတ်အား တကယ်လေးစားသူ အသက် ၂၀ လောက် တုန်းက စစ်ပွဲတွင် ဆိုကရိတ်က အသက်ဘေးမှ ကာကွယ်ပေးခဲ့ရသူ။

ခွက်လှည့် သဘင်မှာ ပြောဆိုကြသော စကားများကား ထိုပွဲတွင် ဆိုကရိတ်နှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့သူ အရစ်စတိုဖီမွန်၏ ပြောပြချက်မှ နောက် ၁၅ နှစ်ခန့် ကြာသောအခါ၌မိတ်ဆွေနှစ်ယောက်နှင့် လမ်းလျှောက်ရင်းမှာ အပိုလိုဒိုရိုက ထိုမိတ်ဆွေအား ပြန်လည် ပြောပြချက်များမှ မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် စာပေဖြစ်သည်။

အီရိုင်စီမာကျိုက ဆိုတော့ပြီ။

“ယူရီပီဒီ မေလာနိုပေမှ ကိုးကားယူ” လို့ ကျွန်တော်စကားကို စရမှာပဲ။ အခု ကျွန်တော်ပြောမယ့် ဝတ္ထုက ကျွန်တော်ဟာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ဖီဒရိုရဲ့ ဝတ္ထုလို့ပဲ မှတ်ကြပါ။ “အီရိုင်စီမာကျိုရဲ့ ကဗျာ ဆရာ ဆရာတွေ ပြုစု သိဒ္ဓိမြောက် ပေးတဲ့ သီချင်းတွေ၊ လင်္ကာကဗျာတွေဟာ တခြား

တခြား နတ်တွေ နတ်တွေထွက်နည်းပဲ မနည်းဘူး။ ဒါပေမယ့် ရှေးလည်းအကျဆုံး အားတန်ခိုးလည်း ပြည့်လှုံဆုံးဖြစ်တဲ့ ဤသည့် အချစ်နတ်မင်းအတွက်မှာတော့ ဘယ်မှာလဲ၊ နှက်စရာကြီးတိုင်း၊ တပါးတလေမျှ မရှိဘူးဟာ။ ပေါ်ခဲ့လေသမျှ အသောင်းမက ကဗျာကဗျာ ဆရာဆရာတွေ အနက်မှ အချစ်နတ်အကြောင်း သံပေါက်တိုတိုတစ်ပုဒ် ရေးဖူးသူပင်။ တစ်ဦးတစ်ယောက် မထွန်းပေါက်ဘူးခဲ့ပေလေဗျ။ နောက် ခင်ဗျားတို့ စေတနာဖြူမယ်ဆိုရင် စာပေပါမောက်ကြီးများကို ရှုစားပါဦးလော့။ တကယ့်ကဝိ ပရိဒီကိုတို့လို ကိုပါမောက်ကြီးတွေဟာ ဟီရက်ကလီတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်တွေအကြောင်းကို မဆုံးအကြောင်းများသုံးကာ နှုံးဖွဲ့သိဒ္ဓိတင်ကြလေပြီကော။ ဒါဟာလည်း အဲလောက်ဖို့တိုင် မလိုလှသေးဘူးလေ။ မကြာ မတင် လေးက ကျွန်တော် ပညာရှင်တစ်ဦးရဲ့လက်ရာ၊ စာညွန့်စာအုပ်ကို တွေ့ရခဲ့ကြုံခဲ့ရသေးသပေါ့။ အဲဒီစာအုပ်ကတော့ ဆားရဲ့အသုံးဝင်ပုံကို ကောင်းကင်ဘုံရောက် ကြွေးဟစ်ချီးပထားတဲ့ စာအုပ်ပဲလေ။ ခင်ဗျားတို့လည်း အလားတူ တခြားအကြောင်းအရာ သာမန်ကလေးမျှတွေမှာ ကောင်းကင်ရောက်ဋီကာချဲ့ ဝဏ္ဏနာဘွဲ့ထားတဲ့၊ ကျမ်းကြီးဂန်ကြီးမျိုးတွေ တွေ့ဖူးကြမှာ ချည်းပါလေ။

“ကဲ တွေးရုံကလေးပဲ တွေးကြည့်ပါတော့။ ဘယ်လိုလူသား တစ်ဦးတစ်လေမျှ အချစ်အတွက် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ကဗျာတစ်ပုဒ်တပါး မချရဲ မကြံရဲ ဖြစ်နေရတုန်း သမယမျိုးမှာ ဆားလို အရာမျိုးတွေ အတွက်မူ၊ မက်၍ပင်မနိုင်ရအောင် ရွှန်းရွှန်းဝေ ရေး၍မဆုံး၊ ဖြစ်လေသမျှတွေက

တော့ ဘယ်လောက် “ဟား” စရာ ကောင်းပါတော့သနည်း။ ဤမျှ ဂုဏ်ရှင် အချစ်နတ်ကြီး တစ်ဦးအား မေ့နိုင်သမျှ ကား မည်သည့်အဆင့်မြင့်တိုင် ထိပါတော့ သနည်း။ ဒီအချက်မှာ ဖီဒရိုဟာ တော် တော် အမှန်ဘက်မှာ တည်ရပ်နေတော့ သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်မိပါသည်။ ဒါကြောင့်လည်း ဒီ “ခွက်လှည့်သဘင်” မှာ သူ့အတွက် ကျွန်တော်အနည်းငယ် ချီးကျူးဂုဏ်ပြုချင်ပါသည်။ ဆုလာဘ် လည်း ကမ်းငှချင်ပါသည်။ ဒီပြင်လည်း အချစ်နတ်ကိုဒီ “ခွက်လှည့်သဘင်” မှာ ပါဝင်သူ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးက ဂုဏ်ရည်ညွှန်းလှ ပြောရရင် ကောင်းမွန် လျော်ကန်လှမယ်လို့လည်း ကျွန်တော် ယူဆပါသည်။

ကျွန်တော့်အဆိုကို ခင်ဗျားတို့က မဲတင်းပေးနိုင်ကြမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တစ်လှည့်စီ ဆွေးနွေးချက်တွေ ရွှင်မြူးစေ ရာ အချက်တွေ အကွက်တွေ အများ အပြား ထွက်လာမှာ အမှန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အဆို ပြုချက်က အချစ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ချီးကျူး ကြရာမှာ အဆင်အသွင် အပြည့်အစုံ ဥသုံ ကုန်စင်ကို မထိန်မချန် အကုန်လှန်ပြကြ ဖို့ကိုသာ ရော်ရည်ထားသည့်ကြောင့်သာ ပါပဲ။ လက်ဝဲမှ လက်ယာရစ် လှည့်လို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး တစ်ယောက်မကျန် ပါဝင် ဆွေးနွေးကြရပါလိမ့်မယ်။ ဖီဒရိုက တော့ လက်ဦး ပထမဆုံးမှာ နေရာယူထား လေသူမို့ ဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ လက်ဦးအဆိုရှင် လည်းဖြစ်၊ ဒါကြောင့် အဆိုရဲ့ဖခင်ကြီး လည်း ဖြစ်ရှာပါလိမ့်မယ်ဗျ။ ဒီတွင် ဆိုက ရိတ်က ထောက်ပြောပြောပေသည်။

“အီရိုဂ်မာကျိုရေ၊ ခင်ဗျားအဆိုကို

မည်သူကမျှ ကန့်ကွက်မှာ မဟုတ်တော့ ဘူး။ ကျွန်တော်ရဲ့ သက်မွေးမှု ပညာရပ် တစ်ခုလောက်နီးနီး ကျွမ်းကျင်သိမြင်ချင် လာခဲ့တာကတော့ အချစ်ရေးရာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားအဆိုကို ကျွန်တော် မငြင်းရဲ။ ဒီလိုပဲ ကျွန်တော် နှလုံးသက်မိ ပါတယ်။ နောက်ပြီး အဂါထုန်ပေါသနီယာ နဲ့ အရစ်စတိုဖာနီတို့ဟာလည်း မကန့်ကွက် ကြတော့ဘူး ဆိုတာ ကျွန်တော် ယူဆပါ တယ်။ အရစ်စတိုဖာနီ ဆိုတာကတော့ ဒီယိုနိုင်ဆိုနဲ့ အဖရိုဒီတီနတ်သမီးများကို အချိန်ရှိသမျှ ကိုးကွယ်လာသူ တစ်ယောက် ပါ။ နောက် ဒီမှာ ကျွန်တော် တွေ့တွေ့သမျှ လူမွန်အားလုံးဟာလည်း သဘောကျကြ မှာချည်းပဲလို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ခုတော့ ရှိပြန်တယ်။ ဒါကတော့ နောက်ဆုံးမှ အလှည့်ယူရမယ့် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဖို့ရာမှာ အီရိုဂ် မာကျိုရဲ့ အစီအစဉ်ဟာ မစားသာလှဘူးဗျ။ ဒါပေမယ့်လေ အရင် ပြောသွားမယ့် ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတွေက တကယ့် တကယ် ကောင်းမွန် တဲ့ အဆိုအမိန့်တွေချည်း ပြုသွားကြမယ် ဆိုပါရင်တော့ အဲဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ကြင်နာခြင်းတမည်ပါပဲပေါ့ဗျာ။ ကဲ . . . ကဲ ဖီဒရိုကပဲစပါတော့။ အချစ်နတ် “ဘုံခန်း” ကိုစပါတော့ဗျ။ ဖီဒရိုကကောင်း ပါစေသော်။

ကျန်ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံး သဘောတူကြ ပြီး ဆိုကရိတ် အဆိုပြုချက်အတိုင်း စတင် ရန် ဖီဒရိုအား တောင်းပန်ကြသည်။ သို့ရာ တွင် အရစ်စတိုဖီမိုတစ်ယောက်က သူတို့ တစ်ဦးစီ ပြောကြားသမျှကို တစ်ပါဒတစ် လုံးမျှ မမှတ်မိနိုင်ခဲ့ရှာ။ ကျွန်တော် ကိုယ် တိုင်ကလည်း သူပြောသမျှကို မမှတ်မိ။ သို့သော် ကျွန်တော် မှတ်မိတာတစ်ခု၊

ခွက်လှည့်သဘင် (သို့မဟုတ်) ချစ်မေတ္တာဋီကာ

၁၄၇

အဲဒါဟာလည်း မှတ်ကို မှတ်မိထိုက် လောက်တဲ့ အချက်ကြီးလည်း ဖြစ်တဲ့ဟာ တွေကိုတော့ ကျွန်တော် ပြောပြပါမယ် လေ...။

သောက်ခွက်လှည့်သဘင်မှာ လက် ဦး နေရာယူမိသည်မို့ လက်ဦးပြောရသူ ဖီဒရို၏ အချစ်အကြောင်း ပြောပြချက်က တော့ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လေသည်။

“အချစ်ဆိုသည်မှာ တန်ခိုးကြီး နတ် မင်းကြီးတစ်ဆူ ပထဗျာမြေလွှာနဲ့ အဇ္ဈော လွှာ အာကာသထဲတွင်ပါ အံ့ဩလောက် စရာကြီး၊ အထူးအနေမှာက အချစ်နတ်ရဲ့ သန္ဓေယူဖွား မြင်ဟန်ကိုက ပို၍ အံ့စရာ၊ အသက်အရှည်ဆုံး ရှေးအကျဆုံး နတ် အဆူဆူ အဝင်အပါမို့ ဂုဏ်ပြုထိုက်စရာ နတ်မင်းကြီး၊ အထောက်သာဓကမှာမူ အချစ်နတ်ရဲ့ မိဘဟူသည်ကား ဤဘဝ ဘောင်ဝယ်မရှိ။ မရှိသည်ကြောင့်လည်း ကဗျာဆရာဖြစ်ဖြစ်၊ သဗ္ဗုဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်ဦး တစ်လေကမျှ အချစ်နတ်၏ မိဘနာမည် မပြောပြနိုင်လာခဲ့။”

“လောကအစမှာ ဦးရှုပ်ထွေးက လက်ဦးပေါ်တည့် ဒီနောက်မှ ပါဏနဲ့ သတ္တကုန်စင်တွေ၏ အမှီအတည် မြေလွှာ မိခင်မြတ် ရင်ချိုချို ထိုနောက်တွင်မှ အချစ် နတ်မဒီ...”

အထက်ပါ ကဗျာတို့ကို ဟီဆီယို သည် ရေးစီခဲ့သည့်အပြင် အကျူဆီလီယို ကလည်း ၎င်းနှင့်ထပ်မျှ ယူဆရေးဆိုခဲ့ဘူး သည်ပင် မှန်စေကာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကပင် ဦးရှုပ်ထွေးနောက် မြေလွှာနှင့် မေတ္တာဒေ ဝါတို့ ပေါ်ထွန်းကြကြောင်း အဆိုတူကြ ပေတော့သည်။ အကျူဆီလီယို၏ စကား မှာ-

“ကမောက်ကမတရား (ဦးရှုပ်ထွေး)

၏နောက်တွင် မြေလွှာနှင့် အချစ်ဟူသော သဘောနှစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်သည်” ဟုဖြစ် သည်။ သို့ရာတွင် ပါမင်နီဒေးကမူ ဇာတိ အကြောင်း ပြောဆိုရာ၌ ဇာတိ (Birth) သည် မေတ္တာ၊ အချစ်ကို နတ်အားလုံးတို့ လက်မွန်ကြိုးသွန် တည်ဆောက်ပေးသည် ဟု အဆိုပြုပြန်သည်။

သို့ကြောင့်လျှင် နတ်တကာတို့တွင် မေတ္တာနတ်သည် အရေးကျဆုံးဖြစ် ကြောင်း၊ အများသူငါပင် အယူအဆတူမျှ ကြလေပြီ။ တစ်ဖန်လည်း သို့အရှေးကျဆုံး ဖြစ်သည့်အတွက် အချစ်နတ်သည် လူ သားများအတွက် အကောင်းဆုံးဟူသည့် တရား၏ သောက်ရေမြစ် ဖြစ်ပြန်လေ သည်။ ငယ်ရွယ်ပျိုမြစ်သူများတွင် မိမိချစ် သူအား ပြုမူသော အရာလောက် ကောင်း မွန်လှပသည့် အရာမျိုးကို ဘယ်ဒင်းရယ် လို့ ကျွန်တော်ဖြင့် မမြင်မမြော်တတ် အောင်ကို ရှိခဲ့ရပါသည်။ ဘဝသက်တာ တစ်လျှောက်လုံးမှာ လူ့လောကကို လမ်း ညွှန်အလင်း ပြနိုင်သည့် အရာမှာ ကောင်း မွန်သော ဘဝတည်ဆောက်ရန်သာ စင် စစ်ဖြစ်ပါလေက အချစ်သာ ဖြစ်ရသည်။ အမျိုးသွေးဇာတ် မြင့်မြတ်မှုသော်လည်း ကောင်း၊ ရာထူးဌာနန္တရသော်လည်း၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာသော်လည်းကောင်း၊ ဒီပြင် မည်သည့် အရာတွေပင် ဖြစ်စေကာလည်းကောင်း၊ ဤအချက်အတွက် အချစ်လောက် မဆောင်စွမ်းနိုင်ကြရိုးသာ မဟုတ်ပါလော။ ဒီစကားနဲ့ ကျွန်တော်ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ကတော့ အရုပ်ဆိုးတာတွေမှာ ရက် ကြောက်တတ်တာနဲ့ လှလှပပ အရာတွေမှာ ဇွဲထက်ထက် လိုချင်ပြုစုတတ်တာတွေကို ဆိုလိုခြင်းပါ။ ဒီအရုပ်ဆိုးတာ မလှတာကို ရွံရှာမှုနဲ့ လှလှပပ ပစ္စည်းမှာ အမွန် ဇော

တက်စေကာတွေသာ သုန်းပါးနေပါလျှင် ဘယ်လိုတိုင်းပြည် ဘယ်လိုလူမျိုးမျိုးမျှ တင့်မားလှပသည့် လုပ်ငန်းရပ်ကြီးမျိုးတွေ၊ ပြီးမြောက်စေနိုင်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မဟုတ်ပါလား။ အချစ်ရှိသူ တစ်ဦးဟာ အရုပ်ဆိုးတာ တစ်ခုခု ပြုမိရင်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) သူ့ရဲဘောကြောင်မှုကြောင့် မကာကွယ်နိုင်ဘဲ တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် အရုပ်ဆိုးတဲ့ အပြုအမူမျိုးကို ခံယူရရင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသူဟာ အဖေ၊ မိတ်ဆွေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သိရှိသွားခြင်းထက် မိမိချစ်သူက သိရှိသွားမှာကို ပိုကာ စိုးရိမ် ရှက်ကြောက် ပူပင် သွားခြင်း ဖြစ်ရသည်ဟု ကျွန်တော် ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ဆိုရဲခြင်း ဖြစ်တော့သည်။ ဤနည်းတူပင် ချစ်သူ အတွက် ဖြစ်ပြန်သည်။ ချစ်သူရှေ့မှာ အခြေမလှသည့် အဖြစ်မျိုးကြုံက အပြင်း အပြ ရှက်ရွံ့တတ်သည်ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့မြင်ကြရပြီ။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည် တစ်ပြည်အတွက် (သို့မဟုတ်) စစ်တပ် တစ်တပ်အတွက် တည်ဆောက်ရေးမှာ ချစ်သူနှင့် ချစ်သူ ချည်းသာ ပါဝင်စေရ အောင် နည်းကောင်း လမ်းကောင်း တစ်ခုခု သာ ထွင်တည်နိုင်ဘိပါလျှင် အဲဒီတိုင်းသူ ပြည်သား၊ အဲဒီ စစ်သား စစ်သမီးတွေဟာ အသက်ရှည်ရှည် နေနည်းမျိုးသော်ပင် တွေ့ကောင်း ရကောင်းမှ တွေ့ကြမှာပါ။ ဘာကြောင့်ဆိုတော့ အဲဒီ ပြည်သူ ပြည်သားတွေဟာ တစ်ဦးထွက်တာ တစ်ဦး က ညစ်ပတ်နေမှုမှ ရှောင်ရှား၍ လှလှပပ အရာတွေကို တည်ဆောက်ပြုစုမှာချည်း။ ဇောသန်ဟိုက် မောနေကြရတော့မှာ ဖြစ်၍ ပင် စစ်မြေမှာ ဆိုရင်လည်း ချစ်သူချည်း ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဲဒီစစ်တပ်မျိုးဟာ ဦးရေ အားဖြင့် နည်းကောင်း နည်းမည် ဖြစ်စေ

ကာ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ကောင်းကောင်းကြီး အောင်ပွဲ သိမ်းယူနိုင်မယ့် စစ်တပ်ကြီး ဖြစ်သွားနိုင်မယ်။ အကြောင်းကတော့ ချစ်မိသူတစ်ယောက်ဟာ စစ်မြေပြင်မှ ရှောင်တိမ်း ထွက်ပြေးတာ သို့မဟုတ် ကိုယ့် လက်နက်ကို ချတာတို့လိုဟာကို ကျန် တစ်လောကလုံးက မြင်မှာစိုးကြောက်မှာ ထက် မိမိချစ်သူက မြင်သိမှာသာ စိုးရိမ် ပိုကြီးမားရမှာမို့ပဲ။ ထိုစစ်သားမျိုးဟာ လက်နက်ချ အညံ့ခံမှာ ထွက်ပြေးမှာထက် ချစ်သူရှေ့မှာဆိုတော့ အကြိမ်တစ်ရာ သေ သေ သေမင်းနဲ့ ရင်ဆိုင်မှုကိုပဲ ရွေးချယ်လေ မှာ ဖြစ်တော့သည်။ ဟုတ်ပါတယ်လေ။ ချစ်သူတစ်ယောက်ကို စွန့်ပစ်ထားရစ်တာ တို့၊ ဘေးရန်ကြုံတုန်းမှာ မကူမညီ လုပ်တာ တို့မျိုးကိုတော့ အချစ် ကိုယ်တိုင်က အားသစ် ဖို့ပေးမှုနဲ့ အားပေးခြင်းကို မခံယူနိုင်တဲ့ လူနလူအမျိုးရယ်လို့ ဒီကမ္ဘာမှာ ဘယ်မှာမှ ရှိတာမျိုးမှလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အချစ်ဟာ အဲဒီလူကို ကိုးရီးသူရဲကောင်း ကြီးနဲ့ ဇတ်ဇတ်ကြဲ တူနဲ့အောင် ပြုပြင်ပေး နိုင်သည် မဟုတ်ပါလား။ နောက်ပြီး တချို့ သော သူရဲကောင်းကြီးများ သန္တာန်တွင်း သို့ဘုရားက “သတ္တိကိုသွင်းနှံပေးတော့ သည်” ဟု ဟောမားက ပြောဖူးသလိုပေါ့။ အချစ်ကလည်း ချစ်သူများအား သူထံမှ တိုက်ရိုက်ထွက်သော အင်အားသတ္တိကို တကယ့်ကို ပေးအပ်လေတာပေါ့။

ထို့ပြင် တစ်ပါးသူ တစ်ဦးအတွက် အသက်စွန့်ရန် ဆိုတာမှာ ချစ်သူတွေသာ ဤအလုပ်မျိုး လုပ်ရဲလုပ်ချင်ကြစရိမ်း။ ချစ်သူဖြစ်က ကျားမဟူ မမဟူ လုပ်ရဲရင် ဆိုင်ရဲကြစရိမ်းတည်း။ ပေလီယာ၏ သမီးပျို အဲလ်စေတီသည် ကျွန်တော်တို့ အမျိုး

အသက်အရွယ်၊ အတွေ့အကြုံ၊
ဆင်ခြင်တုံတရားတွေကြောင့် တဖြည်းဖြည်း
ဖြစ်လာတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို
(တစ်ခါတစ်ရံ ပြင်ပယောဂကြောင့်)
ရှုတ်တရက် ဖြစ်လာရတဲ့ အပြောင်းအလဲနဲ့
ခွဲခြား သိမြင်ရပါမယ်

အစွဲချွတ်ခြင်း စိတ်ပြောင်းခြင်း ဦးနှောက်ဆေးခြင်း

သက်ထွန်း(ဆေးသိပ္ပံ)

Proselytize ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားရဲ့ တိကျတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အစွဲချွတ်တာပါ။ အစွဲဆိုတာ မှာလည်း ကောင်းတာ (သမာ)၊ ဆိုးတာ (မိစ္ဆာ)၊ မှန်တာ မမှန်တာတွေ ဘာမှမပါပါဘူး။ လူတစ်ယောက် စိတ်ထဲမှာ စွဲနေတဲ့ ဒါမှမဟုတ် ယုံကြည်သက်ဝင်နေတဲ့ အယူအဆ၊ ဝါဒ၊ ဘာသာအယူဝါဒတွေကို မယုံကြည်တော့ဘဲ ပစ်ပယ်ပြီး အခြား အယူအဆ ဝါဒ တစ်ခုကို ပြောင်းလဲယုံကြည်အောင် အနုနည်းနဲ့ သော်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းနည်းနဲ့သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်လိုက်တာပါ။

အဲသည့် စကားလုံးကိုပဲ ကိုယ့်ရဲ့ ဆန္ဒဂတိ၊ ဘက်လိုက်ပြီး စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုပါတဲ့ ဝေါဟာရတွေနဲ့ လိုရင်လိုသလို မလိုရင် မလိုသလို သုံးစွဲကြပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ သာသနာပြုခြင်း (Missionary)၊ အတင်းအကျပ်အယူဝါဒသွတ်သွင်းခြင်း (Indoctrination)၊ စိတ်ပြောင်းစေခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း (Thought conversion and control)၊ ဘာသာရေးနှင့် ဝါဒ မှိုင်းတိုက်ခြင်း၊ ဦးနှောက်ဆေးခြင်း (Brain-wash) စတာတွေပါပဲ။

နိုင်ငံရေးသမား၊ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်နဲ့ စိတ်ရောဂါကု ဆရာဝန်တွေဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေကို အမြန်ဆုံးနဲ့ ထာဝရ အတည်တံ့ဆုံးဖြစ်အောင် ဘယ်လို ပြောင်းမလဲ (How) ဆိုတဲ့ အဲသည့် ပြဿနာကို လေ့လာနေကြပါတယ်။

ရုရှားနိုင်ငံကတော့ မဟာအောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးကတည်းက ဦးနှောက်နဲ့ အာရုံကြောအဖွဲ့ရဲ့ ဇီဝကမ္မ ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတွေကို အထူးသုတေသန ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သူတို့ဟာ ဦးနှောက်ဆေးခြင်းနဲ့ အတွေးထိန်းချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းစနစ် တွေမှာ တော်တော်ပဲ ရှေ့ရောက်ခဲ့တယ်။ အမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန် နိုင်ငံတွေကတော့ နောက်ကျန်နေခဲ့တယ်။

၁၉၅၄ ဩဂုတ်လမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက သံပန်းတွေကို ရန်သူနိုင်ငံက ဖမ်းမိသွားတဲ့အခါ ဦးနှောက်ဆေးခြင်းကို ခုခံ တွန်းလှန်နိုင်အောင် ဘယ်လိုလေ့ကျင့်ပေးမလဲ ဆိုတာ လေ့လာဆန်းစစ်ဖို့ အထူးကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါတယ်။ ဆိုဗီယက် အုပ်စုဝင် နိုင်ငံတွေအတွင်းမှာ အဖမ်းခံရတဲ့ အကျဉ်းသားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထားရှိတဲ့ တည်ဆဲဥပဒေတွေ၊ အစိုးရချင်း သဘောတူညီချက်တွေ၊ စစ်တပ်ဌာနပေါင်းစုံရဲ့ မူဝါဒတွေကိုပါ ပြန်လေ့လာဖို့ လိုအပ်တယ်လို့လည်း သူဝန်ခံခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှာ အဲဒီကော်မတီက ‘စစ်ပွဲအပြီးနောက်တိုက်ပွဲ’ Fight after the battle ဆိုတဲ့ စာတမ်းတင်သွင်းခဲ့တယ်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာလည်း နိုင်ငံရေးဝါဒ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းခြင်းတွေကို ဖြစ်စေတဲ့ နည်းပရိယာယ်တွေကို အပြင်းအထန် သုတေသနလုပ်ဖို့ လိုအပ်ကြောင်း တောင်းဆိုလာကြ တယ်။ ဥပမာ ထင်ရှားတဲ့ ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦးရဲ့ဇနီး Mrs Charlotte Haldaneဟာ မာ့(ခင်) အနုပဋိလောမ ရုပ်ဝါဒကို ရုရှားတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်အတိုင်း ယုံကြည်ဖို့ အတင်းအကျပ် အလုပ်ခံရပါတယ်။ သူမဟာ ရုရှားစနစ်ရဲ့ မှားယွင်းမှုကို နှစ်မျှားစွာကြာအောင် မမြင်နိုင်ဘဲ ရှိနေရာက အနောက်တိုင်း ရှုထောင့်အမြင်သို့ ရုတ်တရက်ပြန်ပြောင်းသွားတဲ့အခါ သူမကိုယ်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ပြောင်းလဲမှု အဖုံဖုံကို သိပ္ပံနည်းကျ (စက်ကိရိယာဆန်ဆန်) သုတေသနလုပ်ဖို့ တောင်းဆိုပါတယ်။

ကွန်မြူနစ်ဝါဒအား လေ့လာချက် (၆) ချက် စာတမ်း (Six studies in Communism) ထဲက မအောင်မြင်သော ဘုရားသခင် (The God that failed) ကို ရေးသားခဲ့တဲ့ “ကိုစတလာ” (A. Koestler) နဲ့ အခြားသူတွေကလည်း သူတို့ ကိုယ်ပိုင်ဘဝမှာ အလားတူအတွေ့အကြုံမျိုးတွေ တွေ့ကြုံခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

သံမဏိကန့်လန့်ကာနောက်က တရားစီရင်မှုတွေမှာ ဉာဏ်ပညာကြီးပြီး စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာသူ (တရားခံ) အများအပြားဟာ ရုရှားဝါဒကို လက်ခံယုံကြည်ရုံသာ မကဘူး၊ သူတို့ရဲ့ အတိတ်ကာလက အတွေးအခေါ်တွေနဲ့ လုပ်ရပ်တွေအားလုံးဟာ ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ မှားယွင်းပါတယ်လို့ တကယ်ပဲ ရိုးရိုးသားသား ဝန်ခံ ကြတာကို တွေ့မြင်ရတဲ့အခါ လူအများအပြားအဖို့ ဇဝေဇဝါ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ဘယ်လိုများ လုပ်လိုက်တာလဲလို့ လို့ သူတို့မေးကြတယ်။

အဲဒါဟာ သာမန်ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ပြီး လူလေးစားခံရတဲ့ သူတချို့လို ဘဝ ဆိုတာ အသုံးမကျရုံတင် မကဘူး၊ မဆုံးနိုင်တဲ့ ဝဋ်ဒုက္ခတစ်မျိုးပါလားလို့ သိမြင်လာတဲ့အခါ ရုတ်တရက် ဘာသာပြောင်းသွားတာမျိုးနဲ့ တူညီတဲ့ နိုင်ငံရေးဝါဒ အပြောင်းအလဲမျိုးပါ။ စိတ်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အဲသည့်ဖြစ်ရပ်မျိုးကို တွေ့ရပါတယ်။

ဖခင်ကို အပြင်ပန်းမှာ အလွန်ရိုသေ ချစ်ခင်မှုတွေ ပြနေတဲ့ စိတ်ဝေဒနာရှင်တစ်ဦးရဲ့ စိတ်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ရင် သူဟာ ဖခင်ကို တူးတူးခါးခါး မုန်းတီးနေပြီး ဒါကြောင့်ပဲ စိတ်ရောဂါ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာကို တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ လူတွေကို သိသာ ထင်ရှားတဲ့ (မငြင်းနိုင်တဲ့) အချက်တွေနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီး ယုံကြည်မှု ပြောင်းအောင် ဘယ်လို လုပ်လိုက်တာလဲ။

အစွဲချွတ်ခြင်း စိတ်ပြောင်းခြင်း ဦးနှောက်ဆေးခြင်း

၁၅၁

အသက်အရွယ်၊ အတွေ့အကြုံ၊ ဆင်ခြင်တုံတရားတွေကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်လာတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို (တစ်ခါတစ်ရံ ပြင်ပယောဂကြောင့်) ရုတ်တရက် ဖြစ်လာရတဲ့ အပြောင်းအလဲနဲ့ ခွဲခြား သိမြင်ရပါမယ်။ အပြောင်းအလဲ ဆိုတဲ့ အထဲမှာ တစ်သက်လုံး နှစ်နှစ်ကာကာ သက်ဝင် ယုံကြည်ခဲ့တာတွေကို လုံးဝ မယုံကြည်တော့တာ၊ လုံးဝ ဆန့်ကျင်နေတဲ့ အယူဝါဒသစ်ကို လက်ခံယုံကြည်လိုက်တာတွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။

သာမန်လူ တစ်ယောက်ဟာ ပြင်းထန်တဲ့ ဖိစီးမှုတွေနဲ့ ကြုံလာရတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ် ပုံကျ (Break down) သွားတာကို လေ့လာဖို့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးက ရတောင့်ရခဲ့ အခွင့် အရေးတွေ ပေးခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၄ ဇွန်လ နော်မန်ဒီ ကမ်းတက်တိုက်ပွဲတုန်းက အင်္ဂလန်နိုင်ငံဟာ စစ်ဖက် နဲ့ နယ်ဖက်မှာ စစ်ဆင်ရေးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် ရုတ်ချည်းဖြစ် နှုတ်ချစ် စိတ်ရောဂါ Acute Neurosis တွေအတွက် ပြင်ဆင်မှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာကျော် ရုရှား သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်တဲ့ ပက်ဗလော့(ဗ်) (Pavlov) ဟာ အကြောင်းဆက် တုံ့ပြန်မှုနှင့် စိတ်ရောဂါ (Conditioned Reflexes and Psychiatry) ဆိုတဲ့ စာအုပ် တစ်အုပ်ကို ရေးခဲ့ပါတယ်။ ပက်ဗလော့(ဗ်)ရဲ့ တိရစ္ဆာန်များအပေါ် စမ်းသပ်သုတေသန ပြုလုပ်ချက် ရလဒ်တွေကို သင်တန်းပို့ချထားတဲ့ အဲသည်စာအုပ်ဟာ သာမန်တွေ့ကြုံနေကျ မဟုတ်ဘဲ ပြင်းထန်တဲ့ စိတ်ဖိစီးမှုတွေကြောင့် ဖြစ်လာရတဲ့ အပြုအမူတွေကို နားလည်သဘောပေါက်ဖို့ရာ အတော် အသုံးဝင်ခဲ့ပါတယ်။

ခွေးတွေကို သူစမ်းသပ်ပြီး ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ “စမ်းသပ်စိတ်ရောဂါ” Experimental Neurosis ရောဂါလက္ခဏာတွေနဲ့ War-Neurosis စစ် စိတ်ရောဂါ လက္ခဏာတွေဟာ အတော်ကလေး တူညီနေပါတယ်။ စစ်နူးရိုးဆစ် ရောဂါကို ကုသဖို့ စမ်းတဝါးဝါး လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း တိုးတက်လာတဲ့ ကုထုံးတွေဟာလည်း နှစ်ရှည်လများ စမ်းသပ်ပြီး ပက်ဗလော့(ဗ်) ကြိုတင် ဟောကိန်း ထုတ်ခဲ့သလိုပါပဲ။

ခွေးနူးရိုးဆစ်နဲ့ လူနူးရိုးဆစ်တို့ဟာ တော်တော်ကြီး တူနေတာကြောင့် နူးရိုးဆစ် စိတ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်းဆိုင်ရာ ခေတ်သစ် စိတ်ပညာ သီအိုရီတွေကို ပစ်ပယ်ရမလား၊ လက်ခံရမလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေ ထွက်လာတယ်။ လက်ခံမယ်ဆိုရင် လူတွေလိုပဲ ခွေးမှာလည်း ဖုံးကွယ်စိတ် Sub-conscious mind သိစိတ်၊ စူပါအိုဂို (Super Ego)၊ အီဂိုနဲ့ အစ်ဒ်(စ်) (Ids) တွေ ရှိကြောင်း လက်ခံရပါလိမ့်မယ်။

လူ့သက်တမ်း နောက်ပိုင်းအချိန်တွေမှာ ပက်ဗလော့(ဗ်)က လူတွေနဲ့ ခွေးတွေရဲ့ ဦးနှောက်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှုတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရလဒ်တွေကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာမှု ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဗြိတိသျှနဲ့ အမေရိကန်သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ဒါကို လက်မခံပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ အယူသီးမှုတွေက လူတွေမှာ ဦးနှောက်နဲ့ အာရုံကြော အဖွဲ့အပြင် ဝိဉာဏ်ဆိုင်ရာ တန်ဖိုး (Spiritual Value) နဲ့ ဓလေ့ထုံးစံကို ထိန်းသိမ်းတဲ့ Metaphysical Soul ဆိုတာ ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်နေကြတယ်။

ခွေးမှာက ဦးနှောက်ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် Soul မရှိဘူးလို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါ ကြောင့် လည်း တိရစ္ဆာန်နဲ့ လူ့အပြုအမူတွေကို နှိုင်းယှဉ်တာဟာ စော်ကားမှု တစ်ရပ်လို့ ယူဆပြီး

အနောက်ကမ္ဘာဟာ ပက်ဗလော့(ဗ်)ရဲ့ စမ်းသပ် တွေ့ရှိချက်တွေကို ခါးခါးသီးသီး လက်မခံနိုင်ကြတာပါ။ ပြီးတော့ ပက်ဗလော့(ဗ်)ရဲ့ ဟာကွက်မရှိတဲ့ သိပ္ပံနည်းကျ အမြင်နဲ့ သုတေသန စာတမ်းတွေကို စိတ်ပညာရှင်နဲ့ စိတ်ရောဂါကု ဆရာဝန်တွေ အများစုက မျက်ကွယ် ပြုထားကြတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အချိန်ကစပြီး ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ စိတ်ရောဂါ သုတေသန လုပ်ငန်းတွေဟာ သိသိသာသာ တိုးတက်ပြီး ဓမ္မဓိဌာန်ကျလာပါတယ်။ အရပ်သားနဲ့ စစ်သားတွေမှာဖြစ်တဲ့ နျူရိုဆစ် ရောဂါကို ဆေးဝါးနဲ့ အခြားနည်းလမ်းတွေနဲ့ ကုသ တဲ့အခါ တွေ့ရှိရတဲ့ မငြင်းပယ်နိုင်တဲ့ ရလဒ်တွေကြောင့် စိတ်ရောဂါအပေါ် ဇီဝကမ္မဗေဒရဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ဦးစားပေး သုတေသန လုပ်ငန်းအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ကြတယ်။

တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ အပြုအမူပုံစံကို ပြောင်းလဲစေခဲ့တဲ့ ပက်ဗလော့(ဗ်)ရဲ့ စမ်းသပ် ချက်တွေ၊ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ တွေ့ရတဲ့ အယူဝါဒ သွတ်သွင်းခြင်း၊ ဘာသာရေး မှိုင်းတိုက်ခြင်း၊ အစွဲချွတ်ခြင်း၊ ဦးနှောက်ဆေးခြင်း စတာတွေကို ဖြစ်စေတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို သေချာလေ့လာ စူးစမ်းကြတယ်။ အဲသည့်အခါ နျူရိုဆစ် ရောဂါကို ဆေးဝါးနဲ့ ကုသတဲ့ ကုထုံးတွေလည်း ပိုတိုးတက်လာခဲ့တယ်။

ဒန်းကပ်တိုက်ပွဲ၊ ဗြိတိန်တိုက်ပွဲနဲ့ လန်ဒန်မြို့ အကြီးအကျယ် မီးလောင်မှုကြောင့် နျူရိုဆစ် ရောဂါသည်တွေ တိုးလာပါတယ်။ ထိတ်လန့်ဖွယ် အတွေ့အကြုံတွေက စိတ် လှုပ်ရှားမှု (Emotions) ကို မြင့်တက်လာစေပြီး နောက်ဆုံးမှာ အာရုံ ကြော ချွတ်ခြုံကျခြင်း (Nervous Breakdown) ကို ဖြစ်စေပါတယ်။ တချို့ဆေးတွေဟာ အဲသည်လို မြင့်တက် လာတဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို လျော့ချပေးပါတယ်။

နျူရိုဆစ် စိတ်ရောဂါကို ကုတဲ့အခါ လူနာကို ဆေးထိုး၊ ဆေးတိုက်၊ ဆေးငွေ့ ရှူစေပြီး စိတ်ရောဂါကိုယ်ပါ ချွတ်ခြုံကျစေတဲ့ အတွေ့အကြုံကို စိတ်ထဲမှာ ပြန်ခံစားစေ ပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံကျတော့ အဲသည့် အတွေ့အကြုံတွေဟာ စိတ်အတွေး (ဦးနှောက်) ထဲမှာ ဖိနှိပ်ခြင်း (Surpress) ခံနေရလို့ လူနာပြန်မှတ်မိလာအောင် လုပ်ပေးရပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျတော့လည်း လူနာက အားလုံးကို မှတ်မိ သတိရနေတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ အတွေ့အကြုံနဲ့ ဆက်နွှယ်တဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကတော့ အဲဒီကတည်းက ဖိနှိပ်ခြင်း ခံလိုက်ရပါပြီ။ လူနာရဲ့ အကောင်းအဆိုး ရှေ့ အလားအလာဟာ ဖိနှိပ်ခြင်း ခံထားရတဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ဖွင့်အန်ထုတ်နိုင်ခြင်း (Release) ရှိမရှိဆိုတဲ့ အပေါ်မှာ တည်နေ ပါတယ်။

ဖိနှိပ်ခံ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ဖွင့်အန်ထုတ်ခြင်းကို စိတ်ပညာမှာ Abreaction လို့ ခေါ်ကြတယ်။ Abreaction ကြောင့် လူနာအတွက် အကျိုးအရှိဆုံး စိတ်လှုပ်ရှားခြင်းတွေက ဒေါသစိတ်နဲ့ ကြောက်လန့်စိတ်ပါ။ စိတ်ညှိုးနွမ်းအားငယ်နေတဲ့ လူနာတစ်ယောက်ကို ငိုခိုင်းလိုက်တာဟာ ဘာမှ အကျိုးမရှိဘဲ ပိုလို့တောင် စိတ်ဓာတ်ကျစေပါတယ်။

လူနာတစ်ယောက်ကို ပြန်စိတ်ကျန်းမာအောင် လုပ်တဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ရံမှာ သူ့စိတ် ဒဏ်ရာရစေတဲ့ အတွေ့အကြုံမျိုး ပြန်ကြုံတွေ့ခံစားစေခြင်းမျိုးတင် မကပါဘူး။ သူ့ကို

အစွဲချွတ်ခြင်း စိတ်ပြောင်းခြင်း ဦးနှောက်ဆေးခြင်း

၁၅၃

စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အတွေ့အကြုံနဲ့ တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်တဲ့ အခြား ပြင်းထန်တဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ဖွင့်ထုတ်စေခြင်း အားဖြင့်လည်း အကျိုးရှိတာကို တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ အဲသည်တွေ့ရှိချက်တွေဟာ ပက်ဗလော့(ဗ်)စမ်းသပ်တွေ့ရှိတာတွေနဲ့ တူညီနေတယ်။

နော်မန်ဒီတိုက်ပွဲ နှုတ်ခွင့်ပေးပေးတဲ့ ပေါက်ကွဲလို့ဖြစ်တဲ့ နှုတ်ခွင့်ပေးတဲ့မှာ ဆေး ပေးထားတဲ့ လူနာကို ဒေါသစိတ်နဲ့ ကြောက်စိတ်တွေ Abreaction လုပ်အောင် စိတ်ကူး အတွေ့အကြုံတွေကို ညွှန်းခြင်း (Suggestion) အားဖြင့် ဖန်တီးပေးနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲသည် Emotion တွေဟာ လူနာ တကယ်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေနဲ့ သွယ်ဝိုက် ပြီး တစ်နည်းတစ်ဖုံ ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေရပါမယ်။ လူနာကို တကယ်အဖြစ်အပျက် အတိုင်း အသေးစိတ် ပြန်နေထိုင်စေခြင်းထက် စိတ်ကူး အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ သူ့ကို Abreaction ဖြစ်စေတဲ့အခါ ပိုကောင်းတဲ့ ရလဒ်တွေ ရပါတယ်။

ဥပမာ တင့်ကားတိုက်ပွဲကြောင့် နှုတ်ခွင့်ပေးရနေတဲ့ လူနာတစ်ယောက်ကို ဆေးကျွေး ပြီးနောက်မှာ သူဟာ မီးလောင်နေတဲ့ တင့်ကားထဲမှာ ပိတ်မိနေပြီး သူ့ ဘာသာသူ ဖောက် ထွက်မှ ဖြစ်တော့မယ် လို့ ညွှန်းပြီးတော့ သူ့စိတ်ကို ထကြွလာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးလို့ ရပါတယ်။ အဲသည်လို တင့်ကားထဲမှာ ပိတ်မိနေတဲ့ အဖြစ်မျိုး သူတကယ် မတွေ့ကြုံခဲ့ရပေ မယ့် သူလည်း အဲသည်လိုမျိုး ပိတ်မိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ကြောက်စိတ်က သူ့နှုတ်ခွင့်ပေး ရောဂါမှာ အားဖြည့်ပါဝင်နေပါတယ်။

ဒေါသစိတ်နဲ့ ကြောက်စိတ်တွေ တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာပြီး ပေါက်ကွဲတဲ့အထိ ဖန်တီးပေး တဲ့အခါ လူနာရဲ့ စိတ် အခြေအနေဟာ ရုတ်ချည်း ပုံကျသွားတာမျိုး နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ လူနာတစ်ယောက်ဟာ သူ့ရဲ့ ဖိနှိပ်ခံ စိတ် လှုပ်ရှားမှုတွေကို ပေါက်ခွဲဖွင့်ထုတ်လိုက်ပြီးတဲ့နောက် အိပ်ရာပေါ်မှာ လုံးဝ သတိလစ် သွားပါတယ်။ သူ သတိပြန်လည်လာတဲ့အခါ သူ့ရောဂါ ပျောက်သွားတာကို အံ့ဩစဖွယ် တွေ့ရပါတယ်။ Abreaction နည်းနည်းပဲ ဖြစ်ရင်တော့ ရောဂါလည်း နည်းနည်းပဲ သက်သာပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တကယ်မဟုတ်ဘဲ လုပ်ကြံထားတဲ့ စိတ်ကူး အတွေ့အကြုံတွေဟာ ပိုအားကြီးတဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ဖွင့်ထုတ်စေနိုင်ပြီး ရောဂါသက်သာစေတဲ့ ဇီဝကမ္မဆိုင် အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေတယ်။ အဲသည် ကုထုံးဟာလည်း ပက်ဗလော့(ဗ်)ရဲ့ စမ်းသပ်တွေ့ရှိချက်တွေကြောင့်သာ တိုးတက်လာတာပါ။

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာကျော် ၁၇၃၉-၄၀ လောက်က ဂျွန်ဝက်စလီဆိုတဲ့ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ရှိခဲ့တယ်။ မှတ်တမ်းများအရ ဝက်စလီ တရားဟော တဲ့အခါ ပရိသတ်တွေဟာ တစ်ခါတစ်ရံ ယာယီသတိမေ့သွားတဲ့အထိ စိတ်တွေ လှုပ်ရှား လာပါတယ်။ ဝက်စလီက ပရိသတ်ကို သူတို့ဟာ ငရဲကျခြင်းနဲ့ သူတို့ ဝိညာဉ်တွေကို ကယ်တင်မယ့် ဘာသာအယူဝါဒတစ်ခုကို ကူးပြောင်းခြင်းဆိုတဲ့ နှစ်ခု၊ တစ်ခုခုကို ချက်ချင်း ရွေးရတော့မယ့် အခြေအနေမှာ ရောက်နေပြီလို့ ယုံကြည်လာအောင် ညွှန်းပါတယ်။

သူ့ရဲ့ ဝိပြင်လှတဲ့ တရား (ညွှန်းချက်) ကြောင့် ငရဲမှာ လောင်ကျွမ်းခံရမှာကို ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူ တစ်ဦးနဲ့ မီး လောင်နေတဲ့ တင့်ကားတွင်းမှာ ပိတ်မိနေတယ်လို့

အညွန့်ခံရတဲ့ စစ်ပြန်ချိုးဆစ်သမားတစ်ဦးကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် နည်း စနစ် နှစ်ခုစလုံးဟာ တူညီနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

ခေတ်သစ် မက်သဒစ်(စ်) ဘုန်းတော်ကြီးတွေဟာ ဂျွန်ဝက်စလီရဲ့ အောင်မြင်မှု အသေးစိတ် အချက်တွေကို ဖတ်ရတဲ့အခါ ဇေဝဇဝါ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ သူတို့ တရားဟော တာ ဝက်စလီလို ဘာကြောင့် မထိရောက်ရတာလဲ။ သူတို့ဟာ ပရိသတ်ကို အကျိုး အကြောင်းနဲ့ ရိုးရိုးပဲ တရားဟောတယ်။ ပရိသတ်ကို ပြင်းပြတဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုဖြစ်အောင် ဆွပေးနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ သူတို့ သတိမပြုမိကြဘူး။

ဆေးဝါး အကူအညီနဲ့ ချိုးဆစ်တွေကို ပြင်းထန်တဲ့ Abreaction ဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်းတွေ၊ ပရိသတ်ကို စိတ်လှုပ်ရှားအောင် လုပ်ပြီး တရားဟောတဲ့ ဝက်စလီနဲ့ အခြားဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ နည်းတွေ၊ ခေတ်သစ် ဦးနှောက်ဆေးကြောနည်း တွေဟာ ယေဘုယျအချက်တွေ တူညီနေကြပြီး သိပ်မခြားနားလှပါဘူး။

တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ အပြုအမူကို ပြောင်းလဲစေတဲ့ ပက်ဗလော့(ဗ်)ရဲ့ စမ်းသပ် တွေ့ရှိချက်တွေဟာ အဲသည်နည်းစနစ်တွေအကြောင်း ကောင်းကောင်း နားလည် သဘောပေါက်စေပါတယ်။ စစ်တွင်းကာလ စိတ်ရောဂါကုဌာနမှာ အဲသည့် အတွေးအကြံ တွေသာ မရှိဘူး ဆိုရင် ပက်ဗလော့(ဗ်) ရဲ့ စမ်းသပ်မှုတွေက ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ နည်းလမ်း တွေနဲ့ ဂျွန် ဝက်စလီရဲ့ ၁၈ ရာစု အင်္ဂလန်မှာ အစုလိုက် ဘာသာပြောင်းစေတဲ့ တရားဟော နည်းတွေ ဆက်နွှယ်ဆက်စပ်ပုံကို စဉ်းစားမိကြမှာ မဟုတ်သလို ယနေ့ခေတ် လေ့လာ မှုတွေဆီကိုလည်း ချီတက်ဖြစ်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ရုတ်တရက် ဘာသာပြောင်းလာသူတွေရဲ့ အတိတ်က မှတ်တမ်းတွေ၊ လူတွေကို နတ်သိကြားတွေအပေါ် သက်ဝင် ယုံကြည်လာစေဖို့ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်က ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းတွေ သုံးစွဲတဲ့ နည်းလမ်းတွေ၊ သူတို့ရဲ့ သာမန်လူတွေရဲ့ စိတ်ကို အကြီး အကျယ် ထိခိုက်စေတဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေကို သေချာလေ့လာကြည့်ရင် အလွန်ပဲ စိတ်ရှုပ်စရာ ထိတ်လန့်စရာ ကောင်းလှပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ ထုံးတမ်းတွေကို ခြိမ်းခြောက်နေတာကို ကျောမခိုင်းဘဲ “လူတွေဟာ ခွေးမဟုတ်ဘူး” လို့ အာခံ လိုက်ပါ။

အနည်းဆုံး အခုအချိန်အထိ ဘယ်ခွေးမှ ခွေးအချင်းချင်းအပေါ် စမ်းသပ်သုတေသန မလုပ်သေးပါဘူး။ လောလောဆယ်မှာ ကမ္ဘာလူဦးရေ အတော်များများဟာ အတင်းအကျပ် အယူဝါဒသွတ်သွင်းခြင်း ခံနေရရုံတင် မကပါဘူး။ ဆေးပညာစနစ်ကြီး တစ်ခုလုံးဟာလည်း ပက်ဗလော့ (ဗ်)ရဲ့ စမ်းသပ်မှုမျိုးတွေဆီ ဦးတည်နေပါတယ်။

ဒီစာစုလေးဟာ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေးနဲ့ လူမှုဓလေ့ထုံးစံတွေနဲ့ မပတ်သက် ပါဘူး။ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ မမှန်သည် ဖြစ်စေ ယုံကြည်မှု အယူဝါဒတွေကို လူသားတွေရဲ့ ဦးနှောက်ထဲကို အတင်းအကျပ် ရိုက်သွင်းလို့ ရပါတယ်။ (Indoctrination) လူသားတွေကို သူတို့ရဲ့ မူလ အယူဝါဒကနေ အဲဒါနဲ့ လုံးဝမတူတဲ့ စိတ်ထင်ရာစိုင်း အယူဝါဒကို ပြောင်းလဲယုံကြည်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ နည်းစနစ်တွေ တကယ် ရှိပါတယ်။ Proselytize and Conversion)။ အဲဒါတွေကို သိစေဖို့ပဲ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

အစွဲချွတ်ခြင်း စိတ်ပြောင်းခြင်း ဦးနှောက်ဆေးခြင်း

၁၅၅

ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်မှာ နိုင်ငံရေးသမားတွေ၊ ဘုန်းကြီးနဲ့ နတ်ဆရာတွေ၊ ပုလိပ်တွေ၊ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့တွေ၊ စိတ်ရောဂါကု ဆရာဝန်တွေဟာ အဲသည်နည်းတွေကို သုံးစွဲနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူသာမန်တွေဟာ လက်မခံသင့်တဲ့ အဲသည်လို အတင်းအကျပ် အယူဝါဒ ရိုက်သွင်းခြင်း၊ အစွဲချွတ်ခြင်းတွေနဲ့ ကြုံတွေ့လာရတဲ့အခါ ဘာတွေ ရင်ဆိုင်ရမယ်၊ ဘယ်လို ပြန်တိုက်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တိုက်ပွဲ Battle for the mind နည်းပရိယာယ်တွေကို သိထားသင့်ပါတယ်။

လိုရင်းအချုပ်က ဇီဝကမ္မဗေဒနည်းတွေသုံးပြီး ရိုးရှင်းတဲ့စိတ် ပြောင်းစေခြင်း ဆိုတာ တကယ်ရှိပါတယ်။ စိတ်ပညာနဲ့ တက္ကိကဗေဒ (Metaphysic) လို့ပြောနေကြတဲ့ ဦးနှောက်ရဲ့ ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွေအကြောင်း အများကြီး လေ့လာဖို့ ကျန်ပါသေးတယ်။ ဦးနှောက်ရဲ့ သာမန်နဲ့ သာမန်မဟုတ်တဲ့ စံလွဲလုပ်ငန်းတွေ အကြောင်းကို သိရှိနားလည်ထားပြီး အဲသည့် ဗဟုသုတတွေကို အသုံးချဖို့ အသင့်ရှိနေရင် နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ အယူဝါဒရေး၊ စိတ်ဓာတ်ရေးဆိုင်ရာ အတင်းအကျပ် ဖိအားပေးမှုတွေကို အောင်မြင်နိုင်မှာပါ။

သက်ထွန်း(ဆေးသိပ္ပံ)

စာမျက်နှာ(၁၄၈)မှ

သားများအား အထက်ပါ အချက်အတွက် လုံလောက်တဲ့ သက်သေအထောက်အထား ပြသွားသူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးပေါ့ဗျ။ သူမ၏ခင်ပွန်းသည်မှာ အဖေအမေ အပြည့်အစုံရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် သူမ တစ်ယောက်တည်းသာ သေပွဲရင်ဆိုင်ရန် သတ္တိပြောင်ခဲ့တော့တာပဲ မဟုတ်လား။ အချစ်နယ်မှာ သူတို့ကို အဲလံစေတီက အပြတ်အသတ် လွန်သွားတာပေါ့။ သူမရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်က အဲဒီ သူ့ခင်ပွန်းသည်ရဲ့ မိဘတွေဟာ သူတို့သားအပေါ်မှာ တစ်စိမ်းပြင်ပြင်တွေမျှသာ နာမည်ခံသွေးသားလောက်သာ ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာကို ဗူးဖော်ဖော်ပေးလိုက်တာပဲ မဟုတ်လား။ ဤစွန့်စားမှုကြောင့် လူတင်မက နတ်များကပါ သလောက်မွန်မြတ်သော စွန့်စားမှုအား သူမပြုရှာလေတယ်ဟု အသိအမှတ်

ပြုကြတယ် မဟုတ်ပါလား။ နတ်တွေက သူမရဲ့ ဝိညာဉ်ကို အလောင်းကိုယ်ထည်မှ ထုတ်ယူပြီး လုပ်ရပ်အား ကြည်ညိုလေးစားစွာဖြင့် မြင့်ရာသို့ တင်ပို့လိုက်ကြတယ်လေ။ ဒီ ငရဲမှ နှုတ်ပြီး မြင့်ရာသို့ တင်ပို့တဲ့ဟာမျိုးကတော့ မြင့်မြင့်မြတ်မြတ် ထမ်းဆောင်ရင်း အသက်ဆုံးသွားသူများ အတွက်သာ နတ်များက ကူညီစောင့်မခြင်း ဖြစ်တာမျိုးဆိုတာကိုတော့ လူတွေ ဟာ ယခင်ကပင် လက်ခံယုံကြည်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလား။

မောင်သန်းဆွေ(ထားဝယ်)

အညွန့် - ထားဝယ်မြို့၊ ဇလွန်းဆရာတော် အရှင်နာဂသေန အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သော စာစုကို ဘာသာပြန်ဆိုချက်။

စိတ်ဆင်းရဲနေသူတွေ
 သတိပြုရမှာကတော့
 စိတ်ချမ်းသာ
 နေသူတိုင်း အမြဲတမ်း
 ကြိုးစားရုန်းကန်
 နေကြသူတွေချည်း
 ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါ

စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို သင့်ဘာသာကုသပါ

အောင်သန်းချစ်

ကျွန်တော်တို့ ဇနီး မောင်နှံ အတွက် အင်မတန် စိတ်မချမ်းမြေ့စရာ အဖြစ်နဲ့ ကြုံခဲ့ကြရတာပါ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အခါလည် သားလေး ရောင်းခါလေခမျာ လူလောကကြီးနဲ့ နံရံခြားပြီး လူသားကမ္ဘာရဲ့

ပြင်ပမှာ ရောက်နေခဲ့ပါတယ်။ ကလေးတွေ ဖြစ်ပွားတဲ့ စိတ်ရောဂါတွေအနက် အဆိုးပါးဆုံးဖြစ်တဲ့ ငါစိတ်စွဲရောဂါ (Autistic) သူ့မှာ ဖြစ်ပွား နေကြောင်း သိခဲ့ရ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မျှော်လင့်ချက် လုံးဝ မရှိတဲ့ ကုသလို့မရတဲ့ စိတ်ဝေဒနာသည်လေး အဖြစ် တစ်သံတည်း ထွက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက ထုတ်ဝေပြီး ခဲ့သမျှ စိတ်ရောဂါနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျမ်းတွေကကော စိတ်ရောဂါ ပါရဂူတွေရဲ့ အဆိုအရပါ သားလေးကို ဘယ်လိုမှ ကုသလို့ မရနိုင်ပါ။

သားလေးကလည်း တကယ့်ကို စိတ်ရောဂါရဲ့ သားကောင်ပါ။ ကြည့်ပါ။ တစ်ဦးတည်း အမြဲတမ်း ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် မလှုပ်မရှက် တစ်နေ့လုံး ထိုင်နေတတ်ပါတယ်။ စားချင်တဲ့ ဆန္ဒလည်းမပြ၊ ဝမ်းမသွား ဆီးမပေါက်ဘဲ ငုတ်တုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့က ကူညီဆောင်ရွက်ကြရပါတယ်။ သူ့ကို တစ်စုံတစ်ဦးက မလှုပ်ခဲ့ရင် သားလေးက ကျောက်ရုပ်ပါ။ သူမြင်ရတဲ့ အရာတိုင်းကိုလည်း သူ့လက်တွေနဲ့ နာရီပေါင်းများစွာ ယှက်နွယ်ထားတတ်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာတော့ သူ့ဘာသာ လက်ချောင်းလေးတွေ လှုပ်ရင်း ပြုံးနေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ပါးစပ်က လုံးဝ အသံမထွက်ပါ။ စကားပြောဖို့ ဆိုတာ ဝေလာဝေးပါ။ လက်ဟန်ခြေဟန်လေးနဲ့တောင် တစ်ပါးသူကို အဆက်အသွယ် မလုပ်ခဲ့ပါ။ သူတစ်ပါးနဲ့ မျက်စိချင်းလည်း လုံးဝမဆိုင်ပါ။ ဆွံ့အနားမကြား ဒုက္ခိတ လေးအဖြစ်နဲ့ တစ်ဦးတည်း ငြိမ်ငြိမ် သက်သက် ထိုင်နေလေ့ ရှိခဲ့ပါတယ်။

တိုင်းပြည် တစ်ခွင်လုံးက ရှိရှိသမျှ စိတ်ရောဂါ အထူးကုပါရဂူတွေထံမှာ သူ့ကို

စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို သင့်ဘာသာကုသပါ

၁၅၇

ကျွန်တော်တို့ ပြသခဲ့ပြီးပါပြီ။ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ ပြီးသမျှ စိတ်ရောဂါဆိုင်ရာ ဆေးကျမ်း တွေကိုလည်း မွေနှောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သားလေးကို လျှပ်စစ်ကုထုံး (Electric shock treatment) နဲ့လည်း ကုသပြီးခဲ့ပါပြီ။ နောက်ဆုံးတော့ ခေတ်သစ် ဆေးသိပ္ပံကို ချည်း ကျွန်တော်တို့ အားကိုးလို့ မဖြစ် တော့ပါ။ ဆရာဝန်တွေအဆိုအရ သားလေး ကို ဘယ်သူနဲ့မှ မမြင်စေဘဲ နံရံ လေးဖက် ကာထားတဲ့ အခန်းထဲမှာ ထည့်ထားရပါ မယ်။ အဲဒီအခန်းထဲမှာ ထုံကျင်တဲ့ ဝေဒနာ ကို ခံစားနေစေရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ လည်း ဆရာဝန်တွေရဲ့ ကောက်ချက်နဲ့ အကြံပြုချက်ကိုပါ ဥပက္ခာပြုခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘာသာ ကျွန်တော်တို့ ပုံစံနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စိတ်တိုင်းကျ သားလေးကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့ သန္နိဋ္ဌာန် ချခဲ့ကြပါတယ်။

သားလေးရဲ့ အခြေအနေ ပိုဆိုးလာ လေမလား၊ ကောင်းလာမလားဆိုတာက တော့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုတင်မှန်းဆလို့ မရတဲ့ ကိစ္စပါ။ လက်ရှိအတိုင်း ဘာမှမ လုပ်ပဲ ကြည့်နေတာထက် ကြိုးစားကြည့် တာက သင့်လျော်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့က သားလေးကို တလေး တစား ဆက်ဆံ ကြရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တဲ့ အပြုအမူတွေ၊ ပုံစံ တွေအတိုင်း သူလိုက်နာစေဖို့ နိုင်လိုမင်း ထက် အမိန့်မပေးသင့်ပါ။ သူနဲ့အတူ နည်း မျိုးစုံနဲ့ ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ကြရင်း ချစ်ချစ် ခင်ခင် မေတ္တာအပြည့်ထားပြီး တရင်းတနှီး စကားတွေ ဖောင်ဖွဲ့ရင်း၊ သူ့အတွက် စာ တွေဖတ်ပြရင်း သူနိုးနိုးကြားကြား ဖြစ်နေ တဲ့ အချိန်တွေမှာ တက်တက်ကြွကြွ ပူးတွဲ နေထိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့်

တစ်ပတ်ကို နာရီပေါင်းရှစ်ဆယ်ခန့် သား လေးနဲ့ ဖက်လှဲတကင်း နေထိုင်ခဲ့ကြပါ တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မေတ္တာအပြည့် နဲ့ သားလေးရဲ့ ဆိတ်ငြိမ်ကမ္ဘာလေးထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ပူးပေါင်းဝင်ရောက် လက်တွဲ လျှောက်ခဲ့ကြတာပါ။ မည်သည့်အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်စေ၊ သားလေး လုပ်ချင်ကိုင်ချင် တာတွေ အကောင်းဆုံး ဖြစ်စေဖို့သာ ကျွန်တော်တို့ ဦးတည်ခဲ့ကြပါတယ်။

သားလေးရဲ့ အခြေအနေကတော့ တိုးတက်မှု နှေးကွေးလွန်းပါတယ်။ စတင် ကြိုးပမ်းချိန်မှာ တိုးတက်မှု အရိပ်အယောင် တစ်စွန်းတစ်စမျှ မမြင်ခဲ့ကြရပါ။ ကျွန်တော့် သမီးနှစ်ယောက်နဲ့အတူ မိသားစုလိုက် ပူးပေါင်းလုံးပန်း ခဲ့ကြရတာပါ။ သမီးကြီးက ရှစ်နှစ်နဲ့ အငယ်က ငါးနှစ်သာ ရှိသေးတဲ့ ကလေးတွေပါ။

ရှစ်လကြာ ကျွန်တော်တို့စုပေါင်း ကြိုးစားပြီးချိန်မှာ မျှော်လင့်ချက်မရှိတော့ ဘူးဆိုတဲ့ သားလေးက အစ်မတွေနဲ့အတူ ဆော့ကစားတတ်လာပြီး စကားတွေပါ ပြောလာပါတယ်။ ချစ်စရာကောင်းပြီး ဉာဏ်ရည်ကြွယ်တဲ့ ကလေးငယ်လေး ဖြစ် လာပါတော့တယ်။ အရွယ်နဲ့ မလိုက် အောင် သွက်လက်ချက်ခြာတဲ့ ကလေး အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။

ဆေးပညာရှင်တွေ စိတ်ရောဂါ ပါရဂူတွေ ကြိုတင်ပြောပြခဲ့သလို ဆွံ့အ နားမကြား ဒုက္ခိတလေး အဖြစ်နဲ့ နိဂုံးချုပ် ရမယ်ဆိုတာ မမှန်တော့ပါ။ သားလေးရဲ့ ရယ်မောသံ၊ ချစ်စဖွယ်စကားတွေနဲ့ တေးဆိုသံတွေက ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို လွှမ်းမိုးနေပါတော့တယ်။ စာကျက်သံ တည်ညံ့ကိုတောင် ကြားကြရပါသေးတယ်။

တချို့ကတော့ ပျောက်စေဆရာနဲ့

တွေ့ခဲ့လေသလားလို့တောင် တအံ့တဩ မေးလာကြပါတယ်။ တချို့ကလည်း လူတစ်သန်းမှာ တစ်ယောက် တွေ့ရခဲ့တဲ့ အဖြစ်ဆန်းပါလို့ သားလေးရဲ့ အပြောင်းအလဲကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုက သားလေးအပေါ် ထူးထူးကဲကဲ လုပ်ဆောင်မှုတွေ ပြုခဲ့ကြတာ မရှိပါဘူး။ အိမ်ထောင်စုအတွင်း မေတ္တာအပြည့်အဝထားပြီး တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ချစ်ချစ်ခင်ခင် ရိုင်းပင်းခဲ့ကြတာပါ။ မိသားစုလိုက် စိတ်ရှည်လက်ရှည် ကြိုးပမ်းမှုရဲ့ ရလဒ်အဖြစ် အခုလို ပျော်ရွှင်မှုကို ရခဲ့ကြတာပါ။ အရင်ကလို သားလေးကို ကြည့်ပြီး စိတ်မချမ်းမြေ့စရာ မရှိတော့ပါ။ ဆေးပညာရှင်တွေပြောခဲ့သလို စိုးရွံ့ပြီး သောကပွားမနေဘဲ ကျွန်တော်တို့ဘာသာ သန္နိဋ္ဌာန်ချပြီး ပိုင်းဖြတ်ချက်အပြည့်နဲ့ ကြိုးစားခဲ့ကြတာပါ။ ဒါ့အပြင် မိသားစုဝင်တိုင်း ကျရာအခန်းကနေ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ တက်ညီလက်ညီ စုပေါင်း ကြိုးစားကြပြီး အခွင့်အလမ်းကောင်းကို ဆုပ်ကိုင်ခဲ့ကြတာပါ။

ကံအားလျော်စွာပဲ ကျွန်တော်ကောဇနီးသည်ပါ သားလေးမမွေးခင်ကတည်းက စိတ်မချမ်းမြေ့စရာ အခြေအနေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါ ကျော်ဖြတ်နိုင်တဲ့ နည်းတွေကို ဖတ်ရှုလေ့လာ ခဲ့ကြပါတယ်။ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် ဒဿနကို ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံက သဘောကျခဲ့ကြပါတယ်။ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် ဒဿနကတော့ လူသားတစ်ဦး စိတ်မချမ်းမြေ့စရာနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါမျိုးမှာ အလွန်အသုံးတည့်ပါတယ်။

ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် ဒဿနရဲ့ ပထမဆုံးအဆိုကတော့ မိမိနဲ့ ထပ်တူ သူတစ်ပါးအပေါ်မှာ မေတ္တာထား ရပါမယ်။

ကျွန်တော်တို့ မိသားစုအဖို့ကတော့ မေတ္တာတရားကြောင့် အခုလို ပျော်ရွှင်တဲ့ သီရိဂေဟာလေး ဖြစ်လာရတာ လက်တွေ့သာမကပါ။

ဒုတိယအဆိုကတော့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး နားလည်သဘောပေါက်ဖို့ပါ။ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ တစ်ဦးရဲ့ စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို တစ်ဦးက နားလည်လက်ခံနိုင်ဖို့ပါ။ ဥပမာ ပြရရင် ကျွန်တော်တို့ မိသားစုရဲ့ စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်ခဲ့ရမှုကို ကြည့်ပါ။ အယူအဆဟောင်းတွေက စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို တိုးပွားလာစေပြီး တွေဝေစေခဲ့ပါတယ်။

ဘာကြောင့် စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို အခုလို မစူးစမ်းဘဲ အမြဲတမ်း ခံစားနေရမယ့် ကိစ္စတစ်ရပ်အဖြစ် မှားမှားယွင်းယွင်း လက်ခံထားမိခဲ့ကြပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်က လူသားတွေလိုပဲ ကျွန်တော်လည်း ဝမ်းနည်းစရာကော ဝမ်းသာစရာတွေကိုပါ တွေ့ကြုံရမှာ ဓမ္မတာပါ။ ဒါဟာ လောကဓံပါ။ ကျွန်တော်တစ်ဦးတည်း ထူးထူးခြားခြား ခံစားရတာမဟုတ်ပါ။ လူ့အသိတရားက ကျွန်တော့်ကိုကော တစ်ခြားလူတွေကိုပါ တွန်းအားပေး လှုံ့ဆော်မှုတစ်ရပ်ပါ။

ဥပမာ သိပ်ဝလွန်းတာကြောင့် မိမိဘာသာ ကြောက်လန့် စိုးရိမ်ပြီး အစားအသောက်ကို စနစ်တကျ လျှော့ပစ်ဖို့ တွန်းအားပေးခဲ့ပါတယ်။ အဆုတ်ကင်ဆာဖြစ်မှာ စိုးရိမ်တာကြောင့် ဆေးလိပ်ဖြတ်ပစ်ခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်ပြုတ်မှာ စိုးရိမ်လို့ လုပ်ငန်းခွင်မှာ ကြိုးကြိုးစားစား အလုပ်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတွေ စိတ်မချမ်းမြေ့စရာနဲ့ ကြုံတွေ့ရတဲ့အခါ သူတို့အတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်းကို

စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို သင့်ဘာသာကုသပါ

၁၅၉

အေးအေး ဆေးဆေး ကျမှသာ နှောင့် နှောင့် နှေးနှေး ပြသတတ်ကြပေမယ့် တစ်ပါးသူ အပေါ် ဒေါသထွက်တဲ့ အခါမျိုး မှာတော့ ချက်ချင်းအလျင်အမြန် ပေါက်ကွဲ လေ့ ရှိပါတယ်။

စိတ်မချမ်းမြေ့စရာတွေကို မကြာခဏ ကျွန်တော့်ဘာသာ ဖန်တီးနေတာ ကောင်းတဲ့ လုပ်ရပ် ဟုတ်ပါရဲ့လားလို့ စစ်ကြောသုံးသပ်မိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုက ဒီလို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဝေဖန်ဆန်းစစ်တာမျိုးကို အထောက်အကူ ပေးပါတယ်။ တကယ်တော့ စိတ်မချမ်းမြေ့တာဟာ လူသားရဲ့ တွေးတောခံစားမှု ပါ။ ခံစားနေရတာကို ရုပ်လုံးဖော်လိုက်တာပါ။ ဒါကြောင့် အခက်အခဲတွေ ပြဿနာတွေကို လူသားက တုံ့ပြန်တာလို့လည်း ယူဆလို့ ရပါတယ်။ ပျော်ရွှင်ထုံထိုင်းမှု ဆိုတာ ရှောင်တခင် ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ကောက်ချက်တစ်ရပ်မျှသာ မဟုတ်ပါ။ ဒါပေမယ့် ပျော်ရွှင်မှုနဲ့ ထူအခြင်းတို့က တော့ အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးတည်းကို ဖော်ဆောင်တယ်လို့ သံသယပွားနေပါတယ်။ အဲဒီ အယူအဆနဲ့ တစ်ခြားအယူအဆ တွေကို ကျွန်တော် ယုံကြည်လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အယူအဆတွေကို ဘယ်တော့မှ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ တရားသေ သံမှီစွဲမထားပါ။

ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်လေ ကျွန်တော့်လိုအင်ဆန္ဒတွေ မပြည့်လေတိုင်း စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်ခဲ့ရတာကို တအံ့တဩ ပြန်တွေ့ရလေ ဖြစ်လာပါတယ်။ အကယ်၍ ကျွန်တော့်ချစ်သူက ကျွန်တော့်ကို ဂရုမစိုက်ရင် ကျွန်တော် စိတ်ဆင်းရဲရပါလိမ့်မယ်။ အကယ်၍ ကျွန်တော် မျှော်မှန်းထားတဲ့

ပန်းတိုင်ဆီ မရောက်ခဲ့ရင် ကျဆုံးမှုအတွက် ကျွန်တော် ဒေါပွပါလိမ့်မယ်။ လိုအင်ထက် ပိုရခဲ့ရင် ပျော်ရွှင်နေပါလိမ့်မယ်။ အကယ်၍ ကျွန်တော် လိုချင်တာတွေကို မရခဲ့ရင်တော့ စိတ်ဆင်းရဲနေပါလိမ့်မယ်။ ဒါတွေဟာ မိမိအတ္တအတွက် ဆန္ဒပြည့်လို့မှုတွေ ပါ။

ဒါပေမယ့် အခုတော့ အတ္တအတွက် ဆန္ဒတွေကို နည်းလမ်းမကျဘူးလို့ ကျွန်တော် မြင်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သားလေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံ စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်နေကြတာနဲ့ သားလေးကို ကူညီစရာ ရောက်ပါ့မလား။ သားလေးကကော ဒုက္ခိတ ဘဝ က လွတ်မြောက်သွားပါ့မလား။ ပကတိ အခြေအနေကို လက်ခံပြီး မိမိအတ္တအတွက်သာမက သူတစ်ပါး အကျိုးကိုပါ ဆောင်ရွက်ကြရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်လှမ်းမမီတဲ့ ကလေးအဖြစ် အဆုံးအဖြတ် မပေးသင့်ပါ။ စိတ်ဆင်းရဲနေသူတွေ သတိပြုရမှာကတော့ စိတ်ချမ်းသာနေသူတိုင်း အမြဲတမ်း ကြိုးစားရုန်းကန်နေကြသူတွေချည်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါ။ အမြဲတမ်း ကြိုးစားနေသူတိုင်း ငြီးငွေ့သွားရိုး မရှိပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင် ကြိုးစားရုန်းကန်နေရင် ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် စွမ်းဆောင်နိုင်အားတွေ တိုးပွားလာပါလိမ့်မယ်။ ဒုက္ခကို ရင်မဆိုင်ဘဲ ရှောင်ပြေးနေမယ့်အစား ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရင် ကျွန်ုပ်တို့ လိုအင်ဆန္ဒတွေကို ပုံဖော်နိုင်မယ့်အပြင် ပန်းတိုင်ဆီလျှောလျှောရူရှူ ရောက်ကြပါလိမ့်မယ်။

Ref; Cure Yourself of Unhappiness.

အောင်သန်းချစ်

အသစ်လိုသော ယောက်ျား အိုဟောင်းသွားတဲ့ မိန်းမ

ယဉ်မင်းဦး
(ဆေးတက္ကသိုလ်)

အသစ်ကိုလို၊ အအိုကိုပစ်
ချစ်သည့်အပျို အိုမြဲဆို

ယောက်ျားရယ်မှ မဟုတ်။ မိန်းမပင်
ဖြစ်စေ-

ပုထုဇဉ် လူသားတိုင်းအတွက် ငြီး
ငွေ့လွယ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ်
ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် အခက်တွေ့နေကြရ
သည်။ ကျွန်မတို့ ဖန်တီးမှု အသစ်အသစ်
တွေကို မက်မောသည်။ ရုပ်ဝတ္ထု အသစ်
အသစ်များကို လိုချင်သည်။ အဖော်အသစ်
တွေကို လိုလားသည်။ ရင်ခုသံ အသစ်
အသစ်များကို မြတ်နိုးသည်။ ဟောင်းနွမ်း
သွားခြင်းနှင့် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းကို မည်သူ
မျှ စွဲလန်းတမ်းမက်ခြင်း မရှိချေ။

ကလေး၊ လူငယ် လူကြီး၊ ကျားမ
မရွေး သစ်လွင်ခြင်းကိုသာ နှစ်သက်၍
အသစ်၊ အသစ်တွေကိုသာ တမ်းတ မက်
မောပါသည်။ သို့ဆိုလျှင် . . .

အသစ်ဆိုတာ ဘာလဲ?

သစ်လွင်ခြင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်
နည်း?

အမှန်စင်စစ် အသစ်သည်
အဟောင်း၏ မူလအစဖြစ်၍

အဟောင်းသည် အသစ်၏ အခြေ
ခံပင် မဟုတ်လား။

သစ်လွင်ခြင်းနှင့် ဟောင်းနွမ်းခြင်း

တို့သည် ဆက်စပ်နေပြီး အချိန်ကာလ
အလျောက် ပြောင်းလဲခြင်း၊ အစိုးမရခြင်း၊
မရေရာ မသေချာခြင်း သဘောတရားများ
ပါပဲ။

ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်ကဗျာဆရာ
ဝီလျံဝဒ်ဝတ် (William Wordsworth)
သည် သူ့ရဲ့ “တမ်းချင်း” အမည်ရှိ ကဗျာ
တစ်ပုဒ်ကို ရေးသားရာမှာ ကဗျာရဲ့ ကနဦး
အပိုဒ်တွေမှာ မျှော်လင့်ခြင်း ရောင်ခြည်ထဲ
နစ်ဝင်လို့ တက်ကြွစွာ ဒီလိုရေးဖွဲ့ခဲ့တာပါ။

အချင်း မင်္ဂလာရှိတဲ့ သတ္တဝါတို့၊

သင်တို့ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ခေါ်သံ
ငါကြားပါရဲ့။

သင်တို့ ပျော်မြူးတော့ ကောင်းကင်
ပြင်ပါ သင်တို့နဲ့ လိုက်ရယ်မောတာ ငါ
ကြားရဲ့။

ငါ့အသည်းနှလုံးဟာ သင်တို့ရဲ့
ပွဲတော်မှာပါ။

ငါ့ခေါင်းဟာ ပွဲတော်ရဲ့ ပန်းသရဖူ
ဆောင်းလို့ပါ။

သင်တို့ချမ်းသာမှု ပြည့်ဝပုံကို ငါခံ
စားမိရဲ့၊ ငါ အကုန်ခံစားမိရဲ့။

ဒီလှပတဲ့ မေလ နံနက်ခင်းမှာ

ကမ္ဘာမြေကိုယ်တိုင်က အလှပြနေချိန်၊

အဝေးအနီး ချိုင့်ဝှမ်းတစ်ထောင်မှာ

ဝစ်ဝစ်ဝတ်ဟာ ဒီအပိုဒ်တွေရေးပြီး

အသစ်လိုသော ယောက်ျား အိုဟောင်းသွားတဲ့ မိန်းမ

၁၆၁

သုံး၊ လေးနှစ် ကြာပြီးကာမှ ပဉ္စမပိုဒ်ကို ဆက်ရေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီကာလအတွင်းမှာ သူ့အနေနဲ့ ညီလေးနှင့် သားဖြစ်သူတို့ သေဆုံးသွားကြတာမို့ သံဝေဂရပြီး ဘဝ ဒဿနတွေ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဆင်ခြင်ပါတော့ တယ်။ ပိုလို့ လေးနက်ရင့်ကျက်လာတာ တွေ့ရပါတယ်။

သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးပိုဒ်က -

လူရွယ်ဟာလည်း၊ သဘာဝရဲ့ နတ် ဝင်သည်ဖြစ်တုန်းပါပဲ။

မြင့်မြတ်တဲ့ အရောင်အလင်းက

သူ့ခရီးလမ်းမှာ လိုက်ပါလို့ပဲ။

နောက်ဆုံးမှာတော့ အလင်းသေ ဆုံးသွားကာ၊

သာမန်နေတာရဲ့ အလင်းထဲ မှန် ဝါးသွားတာကို

လူသားမြင်ရတော့တယ်... တဲ့။

ဪ... တကယ်တော့ အလင်း ရောင်လည်း တစ်ချိန်မှာ

ပျောက်ကွယ် မည်းမှောင် သွားရ စမြဲပဲ မဟုတ်လား။

လှပခြင်းသည် အကျည်းတန်သွား ရစမြဲ။

ဖြစ်တည်ခြင်းသည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရစမြဲ။

တည်မြဲခြင်းကို မည်သူကမျှ မပိုင် ဆိုင်နိုင်ပါ။

ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲမပြတ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း ခံနေရ သော ကျွန်မတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော ဘဝ ပေါင်းများနေပါရော။ ခန္ဓာတွေပျက်စီးခဲ့ရ တာ မနည်းပါတကား။ အစစ်အမှန် မဟုတ်ဘဲ ကျွန်မတို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ သားလေး၊ သမီးလေး၊ မြေး စသည်ဖြင့် ပညတ်တွေ အပေါ်မှာ

သာ ရူးသွပ်စွဲလန်း နေကြတာကြောင့် လည်း ဝဋ်ဒုက္ခဝဲဂယက်ကြီးထဲမှာ ချာချာ လည်ပြီးရင်း လည်နေကြရတာပါပဲ။

ဆံပင်၊ ဆံမွေးများအားလုံး ရိတ်သင် စွန့်လွှတ်ပြီး သီလရှင်ဝတ်ဖြင့် မကြာခဏ တရားစခန်းဝင်၊ တရားကျင့်ကြံ အားထုတ် ကြိုးပမ်းနေသော ကျွန်မအား ကျွန်မ၏ သူငယ်ချင်း (စူပါမတ်ကက်များစွာ ပိုင်ဆိုင် သူ သူဌေးကတော်) က သနားကရုဏာ သက်သော မျက်လုံးအစုံဖြင့် ကြည့်လျက် ဆုံးမစကား ပြောကြားပါသည်။

“စာအုပ်တွေ အများကြီး ဖတ်လွန်း တဲ့ သူငယ်ချင်း ယဉ်မင်းတစ်ယောက် ရူး ကြောင်ကြောင် ဖြစ်သွားတာလား။ ဒါမှ မဟုတ် မင်း စိတ်ကျဝေဒနာ စွဲကပ်နေပြီ လားဟင်၊ မင်းရုပ်ရည် မင်းအသက်အရွယ် လေးနဲ့ အခုလို ခေါင်းတုံးကြီးနဲ့ဆိုတော့ ရစ်သမ် လွဲချော် နေသလို ကီးမဝင်တဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ် ခံစားရသလိုပဲ” တဲ့။

ကျွန်မ၏ ချွေးနှံစာများ စုစုပြီး ကျေး လက်ဘုန်းကြီးကျောင်းများနှင့် သီလရှင် စာသင်တိုက်များတွင် ကုဋီများ ပြုပြင်ပေး ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခြင်း၊ ရေတွင်း ရေကန်တူးဖော်ခြင်းများ ကျွန်မ တစ်နိုင် လှူဒါန်းသည့်အခါ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ သူဌေးကတော်ကြီးကို ကျွန်မထက် ငွေအား ကြွယ်ဝပြည့်စုံသူမို့ သူမကို ပါဝင်စေချင် ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မအား အတွေး အခေါ် အယူအဆတွေ လမ်းချော် တိမ်း စောင်းနေသူဟု ဝေဖန် ပြစ်တင်ပါတော့ သည်။

“ဟာ မင်းကလည်း ကုဋီတွေ မင်း မပြင်ပေးလည်း သူ့ဘာသာ သုံးနေကြတာ ပဲဥစ္စာ၊ အီတလီ ပလက်တီနမ် ဆွဲကြိုး ဒီဇိုင်း အသစ်တွေ ရောက်တယ်ကွ။ အဲဒါ

သွားဝယ်ရအောင်၊ စိန်ပွင့်လေးတွေ သိပ် လှတာပဲ။ ရက်ဗလွန် နှုတ်ခမ်းနီတောင့်နဲ့ မိတ်ကပ်လည်း မှာထားတာ သွားယူရဦး မယ်။ ဒေါက်မြင့်ဖိနပ် ဒီဇိုင်းဆန်းတွေ ရောက်နေပြီဆိုလို့ သွားရွေးရဦးမှာ။ တော်ကြာ သူများ ဦးသွားလိမ့်မယ်ကွ။ အသား အရေတွန့်တာကို ကာကွယ်ပေးတဲ့ ဆေးပုလင်းလည်း ဝယ်ယူရဦးမယ်လေ။ ဆီဒိုးနားမှာ ကိုယ်လုံးအလှ လေ့ကျင့်ခန်းတွေ သွားလုပ်ရမယ်၊ မင်းလိုက်ခဲ့။ ကိုယ့်မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အလှမပျက်အောင် ဂရုစိုက်နေရတာ။ ကိုယ့်ပိုက်ဆံတွေ သူများ လက်ထဲ ပါမသွားရလေအောင် မင်းသိတဲ့ အတိုင်းပဲ။ ကိုယ့်ယောက်ျားက ငွေလုပ်တဲ့ စက်၊ ရွှေထုတ်ပေးတဲ့ စက်ကြီးဆိုတော့ ကောင်မလေးတွေက ခပ်ကဲကဲ ခပ်ရဲရဲနဲ့ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတာကွ။ ကိုယ့်ယောက်ျား သူများနောက် မပါသွားအောင် သူ့ကို ဆွဲဆောင်ထားနိုင်ဖို့က ကိုယ့်ဘဝအတွက် အရေးကြီးဆုံးပဲ” တဲ့လေ။

ဪ ကျွန်မ၏ သူငယ်ချင်း သူဌေးကတော်ကြီးသည် သူမ၏ ခင်ပွန်းကို သူမ၏ အလိုအတိုင်း အမြဲဆွဲဆောင်ထားနိုင်ဖို့ အားထုတ်ကျင့်ကြံ နေပါသည် ဆိုပဲ။ ကျွန်မတို့တစ်တွေဟာ တခြားလူသား တစ်ဦးကို အမြဲပိုင်ဆိုင် အစိုးရဖို့ မဆိုနှင့်ဦး။ မိမိရရှိထားသော မိမိတို့ ထမ်းပိုးထားရသော မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် အခါ ခပ်သိမ်း အစိုးရနိုင်ပါ၏လော။

အိုမင်း ရင့်ရော်လာခြင်း၊ ဇရာ၊ နာမကျန်း ရောဂါဝေဒနာ ခံစားရခြင်း၊ ဗျာဓိသေခြင်း မရဏ တရားတို့ကို ရွှေ့ဆိုင်း ဖယ်ရှားနိုင်စွမ်း ရှိပါ၏လော။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ သူသဘော သူဆောင်၍ သူ့အချိန် ရောက်လျှင် အိုမင်းတွန့်ကာ ဖျားနာလျက်

ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသည်ချည်း။ မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် မိမိတို့ မပိုင်ဆိုင် အစိုးမရနိုင်တာ၊ အဘယ်ခန္ဓာကို အစိုးရ ပိုင်ဆိုင်နိုင် ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်၍ ရနိုင်ပါ့မလဲ။ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေ သည်းလက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ အညှို့စသည့် ကောဋ္ဌာ သ (၃၂) ပါးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ် ရာ ထိုကောဋ္ဌာသတို့ကို တစ်စုစီ စုပုံထား လိုက်မည်ဆိုလျှင် မည်သည့်အစုအပုံကို “လူ” ဟုခေါ်မည်နည်း။ “လူ” ဆိုသည်မှာ ဘယ်သို့ပျောက်သွားပါသနည်း။

ဂုဏ်သရေရှိ လူကဲ့သို့ အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးများကိုသာ အထူးဖိတ်ကြားထားသည်ဆိုသော ကျွန်မ မိတ်ဆွေ တစ်ဦး၏ ဂုဏ်ပြု ညစာစားပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသော တစ်ခုသော ညချမ်းအချိန်အခါကို မြင်ယောင် ခံစားမိပြန်ပါသည်။ မဖြစ်မနေ တက်ရောက်ရမည်ဟု ဇွတ်အတင်း လာရောက် ခေါ်ဆောင်ခဲ့သော ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေသည် ထိုပွဲတွင် ဝတ်ဆင်ဖို့ သူ၏ ဝတ်စုံနှင့် လက်ဝတ် ရတနာ တန်ဆာများကို သိန်း ရာဂဏန်း အထိ အကုန်ခံထားကြောင်း၊ ယခု ကျွန်မ တို့ စားသုံးရန် တည်ခင်းဧည့်ခံထားသော အစားအသောက်များမှာ တစ်ဝိုင်းလျှင် သိန်းနှင့်ချီ၍ တန်ဖိုးရှိကြောင်း ပြောပြပါသည်။ သိန်းရာဂဏန်းအထိ အကုန်အကျခံ တန်ဆာဆင်ထားသော ကျွန်မ မိတ်ဆွေကို ရွှေပွဲလာ ဧည့်ပရိတ်သတ်များက အလွန် လှပ နုပျိုကြောင်း၊ အလွန် ကျက်သရေရှိ တင့်တယ်ကြောင်း ဝိုင်းဝန်း ချီးကျူးနေကြပါသည်။ ထိုမိတ်ဆွေသည် သူ၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖိနှိပ်လျက် ဝေါခနဲ ထိုးအန်လိုက်သောအခါ သူ့ကို ဝိုင်းဝိုင်းလည်

အသစ်လိုသော ယောက်ျား အိုဟောင်းသွားတဲ့ မိန်းမ

၁၆၃

နှုတ်ဆက်နေကြသော လူပုဂ္ဂိုလ်များစွာ ချက်ချင်း ရဲခနဲ ဖဲခွာလိုက်ကြပါတော့သည်။ ကျွန်မ ရှေ့မှောက်မှာပင် တန်ဖိုးအလွန် ကြီးသည်ဆိုသော လွန်ခဲ့သည့် မိနစ်ပိုင်း ကမှ မြန်ရည်ယှက်ရည် စားသောက်ခဲ့ သော သိန်းချီတန်၍ အလွန်မွှေးပျံ့သင်း ကြိုင်ပါသည်ဆိုသော အစားအသောက် များမှာ စူးရှနံ့ဟောင် အနံ့အသက်ဆိုးနှင့် အတူ မသတိစရာ အန်ဖတ်များ အဖြစ်သို့။

တကယ်တော့ ကျွန်မတို့မှာ အရေ ပြားတစ်ထောက်ကို ထွင်းဖောက်မြင်နိုင် သော ပညာဉာဏ်မျက်စိ အစုံသာရှိကြ လျှင် ရှုချင်စဖွယ်အဆင်းလှ၍ ကျက်သရေ ရှိလှပါသည်ဆိုသော ကိုကိုလှ၊ မမချော တို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပုံပျက်ပန်းပျက် ကိုယ်ထည်နှင့် မျက်နှာဆီပြန် အော်ဂလီဆန်စရာ ကို ရုပ်ဆိုး၊ မကျည်းတန်တို့ပဲဖြစ်စေ၊ မည်သူ မဆို အန်ဖတ်ထုပ်များ ထုပ်ပိုးထားသော မစင်အစာဟောင်းတို့ကို သယ်ဆောင်ထား သော အန်ဖတ်ထုပ်၊ အစားဟောင်းထုပ် များသာ ဖြစ်ကြောင်း မြင်တွေ့ကြရမှာ မဟုတ်လား။ သူသည်လည်း အန်ဖတ်ထုပ်၊ အစားဟောင်းထုပ်ကြီး၊ ကျွန်မသည်လည်း အန်ဖတ်ထုပ်၊ အစာဟောင်းထုပ်ကြီးပါ။ ကျွန်မတို့သည် အန်ဖတ်ထုပ်၊ အစာဟောင်း ထုပ်ချင်းအတူတူ၊ အဘယ်အထုပ်အပိုးကြီး ကို လှလိုက်တာ၊ ကျက်သရေရှိလိုက်တာဟု မြတ်နိုးစွဲလန်း နေရဦးမှာလဲ။ အဘယ်သို့ ချစ်ခင်မက်မော နေရဦးမည်နည်း။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါ နီးမှာ သင်းပျံ့တဲ့ အမွှေးနံ့သာ၊ လှပတဲ့ ပန်းပွင့်များ၊ သာယာတဲ့ ဂီတသံတွေနဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတို့က ပူဇော်ကြပါသည်။ ဘုရား ရှင်က အရှင်အာနန္ဒာကို-

“ချစ်သား အာနန္ဒာ၊ ရဟန်း၊ ရဟန်း

မ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမတွေဟာ လော ကုတ္တရာတရားကိုးပါးရဲ့ ရှေ့ပြေး ဖြစ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ပြီး နေတယ်။ အဲဒီလို မြတ်တဲ့ပူဇော် ခြင်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို အရိုအသေပြု တယ်၊ ပူဇော်တယ်” လို့ ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်မြတ် တွေကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီး ပူဇော်နေ ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး လောကဓာတ် တစ်ခုလုံးဟာ အေးချမ်းပြီး မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ သာသနာတော် ထွန်းလင်းတည်တံ့နေ မှာ မလွဲဧကန်ပါပဲ။ အဲဒီ ဓမ္မပူဇာကိုသာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က လိုလားနှစ်ခြိုက်တော် မူတယ်လို့ အဆိုရှိပါတယ်။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်မတို့သည် တုနိုင်းမဲ့ ကျေးဇူးတော် ကြီးမြတ်လှသော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာ အနန္တော အနန္တငါးပါးနှင့် ခင်ပွန်းကြီးဆယ်ပါးတို့အား သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်မြတ်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းတည်းဟူသော အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်သင့်ကြသည် မဟုတ် လား။

မိမိတို့၏ အိမ်ဦးနတ်သခင်၊ ကျေးဇူး ရှင် ခင်ပွန်းလင်ယောက်ျားအား မတည် မြဲသော၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသော မိမိ ကိုယ်တိုင်ပင် အစိုးမရသော မိမိတို့၏ ခန္ဓာ အလှတရားဖြင့် ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းနေ ခြင်းသည် မှန်ကန်သေချာမှု ရှိနိုင်ပါ၏ လော။

မမြဲသော ခန္ဓာကိုယ် အလှတရား သည် ရောင့်ရဲခြင်းကင်းပသော ရာဂစိတ် ကိုသာ ပေးသဖြင့် ပူလောင်ပြင်းပြသော တပ်မက်မှုသာ တုံ့ပြန်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

ဖြူစင်မြင့်မြတ်သော အကျင့်သီလ

တို့ကို ဆောက်တည်ပေးဆပ်ခြင်းဖြင့် လှပ လုံခြုံသော သိက္ခာတရားကို ပေးစွမ်းနိုင် သဖြင့် အေးငြိမ်းချမ်းသာသော မေတ္တာ စစ်ကို ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။

အနာ ရောဂါနှင့် ဝေဒနာတွေ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖိစီး နှိပ်စက်ခံနေရခြင်းသည် အကျင့်သီလ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်အချိုး ကျနေကြောင်း ဘုရားရှင်၏ တရားတော်၊ သံဃာတော်များ၏ ဩဝါဒနှင့် လူကြီးမိဘ တို့၏ အဆုံးအမတို့ကြောင့် ကျွန်မတို့ သိရှိ လက်ခံထားပြီးသားပါ။

သိပ္ပံပညာသည် ရုပ်ဝတ္ထုများကို အမျိုးမျိုး ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲစေပြီး လူသုံး ပစ္စည်းများ ဖန်တီးထုတ်လုပ် ပေးစွမ်းနေ သော်လည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယစသည် စေတ သိက်ဆိုးတို့၏ ချယ်လှယ်မှုကို ခံနေကြရ သော ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတို့ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့အောင် နူးညံ့အေးချမ်းအောင် မသွန်သင် မဆုံးမပေးနိုင်ပါ။ ပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့မှု ရရှိအောင်လည်း မဖန်တီးပေး နိုင်ပါ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို လွန်ကဲဖိစီးနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးတို့ မရ ရှိနိုင်ပါ။ သူတော်ကောင်းတရား မထွန်း ကားဘဲ လူမိုက်တရားအားကောင်း နေလျှင် လူသားအပေါင်းတို့သည် အနှေး နှင့်အမြန် အစုလိုက် အပြုံလိုက် စတေးခံ ကြရမည် သာပဲ။

သူတော်ကောင်းတရား ထွန်းကား အောင် သိပ္ပံပညာက ဆောင်ရွက်မပေးနိုင် ပါ။ မြတ်ဘုရား အဆုံးအမ၊ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ ကသာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါမည်။ ကမ္ဘာ တစ်ဝန်းလုံး၌ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာတရား မြတ်ပွင့်

လန်း ထွန်းကားမည်ဆိုပါလျှင် ဤကမ္ဘာ ကြီးသည့် အလွန်ငြိမ်းချမ်း၍ သာယာလှပ နေမှာ မလွဲပါ။

မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကျူးလွန်ခြင်း ဖြင့် ရရှိလာမည့် အကျိုးတရားကတော့ ရှင်းနေပြီးသားပါ။ မှန်သားပြင်မှာ ထင် ဟပ်လာသည့် ပုံရိပ်မြင်ကြရသလိုပါပဲ။

ကျွန်မတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသမျှ ဘဝ များကို မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၊ မည် သည့် တန်ခိုးရှင်ကမှ ဖန်တီးပေးတာ မဟုတ်ဘဲ မိမိဘဝကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အကြောင်းတရားတိုင်းမှာ အကျိုး ဆက် ပေါ်ထွန်းစမြဲ။

မည်သည့် အကျိုးတရားမဆို အ ကြောင်းရင်းခံ ရှိစမြဲပင်။

အသစ် အသစ်ကိုသာ လိုလား မက် မောနေသူအတွက် အသစ်ဆိုတာ အမြဲ မဖြစ်နိုင်။ အမြဲသစ်လွင်နေချင်သူများ အဖို့ လည်း အစဉ်သဖြင့် အသစ် မဖြစ်နိုင်။ သစ်လွင် နုပျိုခြင်းနှင့် ဟောင်းနွမ်း အိုမင်း ခြင်းတို့သည် ကျောချင်းကပ် အနေအထား မှာ မကြာမတင်ကာလမှာပင် ရွေ့လျော့ ပြောင်းလဲကြရပါသည်။

အသစ် လိုလားသူအတွက် အသစ် ရဖို့ဆိုတာ မသေချာသလို၊ အမြဲတမ်းသစ် လွင်နေချင်၍လည်း မရေရာ မခိုင်မာလှ ပါ။ သို့မို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မတို့သည် သေချာသော အေးငြိမ်းချမ်းသာမှုအတွက် ရေရာခိုင်မာသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်မြတ်တို့ ဆောက်တည်ပေးဆပ်ခြင်း ဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် ပူပြင်းလောင်မြိုက်ခြင်း ဒုက္ခများ တတ်အားသရွေ့ စွန့်ပယ်ဖယ်ရှား ကြပါစို့လားရှင်။

ယဉ်မင်းဦး (ဆေးတက္ကသိုလ်)

စာကလေးတစ်ကောင်ရဲ့

သုတေသန

မေသက်ဦး

“ငှက်တွေဟာ ပျံရင်းနဲ့ သေကြတယ်၊ လူတွေဟာ ကြံရင်းနဲ့ သေကြတယ်” တဲ့။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူရယ်လို့ စတင်ပေါ်ပေါက်တဲ့ အချိန်ကစပြီး အခုမျက်မှောက်ကာလထိ လူတွေရဲ့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကြံစည်စိတ်ကူး တီထွင်မှုတွေကြောင့် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ခေတ်မှီတိုးတက်တဲ့ နည်းပညာတွေဟာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ လိုက်မမီနိုင်အောင် သစ်ဆန်းနေပါတယ်။

သတ္တလောကမှာ “လူ” ဆိုတာ၊ အသိဉာဏ်အရှိဆုံး၊ ဦးနှောက်အဖွံ့ဖြိုးဆုံး သတ္တဝါပို့ တီထွင်ကြံဆနိုင်ကြတာ မဆန်းပေမယ့် သက္ကဏမျိုးနွယ်ဝင် စာကလေးတစ်ကောင်ဟာ အသိဉာဏ် အဆင့်မြင့်တဲ့ လူသားတွေလိုပဲ “ကြံရင်းနဲ့သေသွားတယ်” လို့ ပြောရင် ယုံနိုင်ကြပါမလားပဲ။

xxx

တက္ကသိုလ်မှာ လုပ်သက်ရင့်လာတဲ့ ဆရာမတစ်ဦးအနေနဲ့ ဘွဲ့လွန် မဟာသိပ္ပံတန်းတွေမှာ သင်ကြားရတဲ့အခါ ပို့ချရုံ သက်သက် ဘာသာရပ်တွေ သင်ရသလို သူတို့ရဲ့ မဟာဘွဲ့အတွက် လိုအပ်တဲ့ ကျမ်းကြီး ကျမ်းငယ် ပြုစုရာမှာလည်း ကြီးကြပ်သူအဖြစ် တာဝန်ယူရတာတွေ ရှိပါတယ်။

ကျွန်မတို့ တက္ကသိုလ်တက်စဉ် မဟာသိပ္ပံကျောင်းသူဘဝတုံးကတော့ ကျမ်းကြီး (Thesis) တစ်ခုကို ပြုစုဖို့အချိန်တွေ နှစ်နဲ့ချီပြီး ပေးထားပါတယ်။ ကျမ်းအတွက် လိုအပ်တဲ့ သုတေသန လုပ်ငန်းတွေကို ကြီးကြပ်သူ၊ စာစစ်သူ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ စိတ်ကြိုက်ဖြစ်အောင် အသေးစိတ် အချိန်ယူပြီး လုပ်ရသလို နှုတ်ဖြေစာမေးပွဲမှာ မေးသမျှ ဖြေနိုင်အောင် ရည်ညွှန်းစာအုပ်ပေါင်းများစွာကိုလည်း ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ရပါတယ်။

ကြီးကြပ်သူ ဆရာတွေ စိတ်တိုင်းမကျရင် အော်ငေါက်ဆူပူတတ်တာတွေကိုလည်း “ပညာရှာ ပမာသူဖုန်းစား” ဆိုတာလို အပြုံးမပျက် ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် လေ့ကျင့်ထားခဲ့ရပါတယ်။

ဆရာရဲ့ စိတ်တိုင်းကျ မဖြစ်မချင်း ထပ်ခါတလဲလဲ ပြန်ရေးရတဲ့ စာကြမ်းတွေ၊ ပြန်လုပ်ရတဲ့ သုတေသနတွေကြောင့် စိတ်မောလူမော ဖြစ်ရလွန်းလို့ တစ်ခါတရံမှာ မျက်ရည်တောက်တောက် ကျခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက “မဟာသိပ္ပံကျမ်းဟာ မငိုရဘဲနဲ့ မပြီးဘူး” လို့တောင် ဆိုစမှတ်ပြုခဲ့ကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း နှုတ်ဖြေစာမေးပွဲပြီးလို့ ကိုယ်တိုင်သွင်းတဲ့ကျမ်းဟာ မဟာ

သိပ္ပံဘွဲ့နဲ့ ထိုက်တန်ကြောင်း စာစစ်သူ ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများက တိုင်ပင် အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ပြီး စာဖြေသူ ကျွန်မ တို့ကို Gongratulations လို့ ဝမ်းသာအား ရ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကြတဲ့ အခါမှာတော့ ဝမ်းသာပီတိကြောင့် ပင်ပန်းခဲ့သမျှ အကုန် မေ့သွားတာပါပဲ။

ကျွန်မတို့ခေတ်က ဘွဲ့တစ်ခု အတွက် အဲဒီလောက် စိတ်ပင်ပန်း လူပင်ပန်း ဖြစ် ခဲ့ရပေမယ့် အခုခေတ် မဟာတန်း ကျောင်း သားကျောင်းသူများကတော့ ကျွန်မတို့ လောက် အလေးအနက် မရှိကြတော့တာ ကို စိတ်မကောင်းစရာ တွေ့ရပါတယ်။

ကျမ်းတစ်ခု ပြုစုဖို့ကို မှီငြမ်းစာအုပ် တွေကိုပဲ အားကိုးပြီး ကိုယ်ပိုင်စွမ်းဆောင် ချက်တွေ အတော်အားနည်း လာကြပါ တယ်။ ကျမ်းကြီးကြပ်သူ ဆရာ၊ ဆရာမ ကသာ ကိုယ့်နာမည် အပျက်မခံနိုင်လို့ ကျမ်းတစ်စောင်ဖြစ်မြောက်အောင် အပတ် တကုတ် အားထုတ်ကြရပြန်တာမို့ “သူ့ ခေတ်နဲ့တော့ သူတွင်ကျယ်” လို့သာ သတ္တု ချရတော့တာပါပဲ။

ကျွန်မ လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင် နေတဲ့ တက္ကသိုလ်မှာ ဆရာမများ နေဖို့၊ နေရာချထားပေးတဲ့ အဆောင်ဟာ သုံးထပ် အဆောက်အဦးတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မနေရတဲ့ အခန်းဟာ အောက်ဆုံး ထပ်ဖြစ်ပြီး 'L' ပုံသဏ္ဌာန် ထောင့်ချိုး နေရာဖြစ်တာမို့ အပေါ်ထပ်က ဆင်းလာ တဲ့ လှေကားနဲ့ ကပ်လျက် ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီလှေကားရင်းမှာ စားပွဲနှစ်ခုကို ဆက် ပြီး ကျွန်မတို့ ဆရာမတစ်စုရဲ့ ထမင်းစား ရာ စကားစမြည်ပြောရာ နေရာလေးတစ် ခုအဖြစ် ဖန်တီးထားပါတယ်။ စားပွဲရဲ့ဘေး၊ အပေါ်ထပ်က ဆင်းလာတဲ့လှေကားနဲ့

မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီး တစ်ချပ် ချိတ်ထားပါတယ်။ သုံးထပ်စလုံး က ဆရာမတွေ ဆင်းလိုက်တက်လိုက်လုပ် တိုင်း ဒီမှန်ကြီးကို ကြည့်ပြီး ကိုယ့်ရဲ့ ဆင် ယင်ထုံးဖွဲ့မှုတွေကို စိတ်တိုင်းကျပြင်ဆင် ကြရတဲ့ မရှိမဖြစ် ပစ္စည်းတစ်ခုပေါ့။

မှန်ချိတ်ထားတဲ့ နောက်ဖက်မှာ တရုတ်ကပ်မှန်တွေနဲ့ သံစကားတွေ တပ် ထားပါတယ်။ အဲဒီမှန်တွေကြားက စာက လေးတွေဟာ အမြဲဝင်လိုက် ထွက်လိုက် လုပ်နေတတ်ပါတယ်။

တစ်နေ့မှာတော့ ကျွန်မတို့ ဆရာမ တစ်စု ထမင်းစုစားနေတုန်း တတောက် တောက်နဲ့ အသံတစ်ခုကို ကြားလိုက်ရလို့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ စာကလေးတစ် ကောင်ဟာ မှန်ရဲ့အပေါ်ဖက် အလူမီနီ ယမ်ဘောင်ကို ခြေထောက်တစ်ဖက်ချိတ် ပြီး ဇောက်ထိုး တွဲလောင်းပုံစံနဲ့ မှန်ကို သေသေချာချာ ကြည့်နေတာ တွေ့ရပါ တယ်။

“အမယ်၊ ဒီစာကလေးက မှန်ကြိုက် တယ်တော့”

“ငါတို့လိုပေါ့ဟယ်”

“ဒီလောက်အကြာကြီး ကြည့်နေပုံ ထောက်တော့ စာကလေးက အမ ထင် တယ်”

“အောင်မယ် အထီးတွေကော မှန် မကြည့်ဘူးတဲ့လား။ ဟိုဖက်အဆောင်က ဆရာတွေလိုလေ”

တစ်ယောက်တစ်ပေါက် လျှောက် ပြောရင်း စာကလေးကို သဘောကျစွာနဲ့ ဝိုင်းကြည့်နေပါတယ်။ သေသေချာချာ ကြည့်မိမှ ဒီစာကလေးဟာ မှန်ကိုကြည့် တာ မဟုတ်ဘဲ မှန်ထဲက သူ့အရိပ်ကို တခြား စာကလေးတစ်ကောင်ထင်ပြီး လိုက်ရှာ

စာကလေးတစ်ကောင်ရဲ့ သုတေသန

၁၆၇

နေတယ်ဆိုတာ ခံမိလာပါတယ်။ သူထင်တာ မှန်မမှန် သေချာဖို့အတွက် မှန်ကို ဇောက်ထိုးကြည့်လိုက်၊ မှန်ရဲ့နောက်ဖက်ကို သွားကြည့်လိုက်၊ နောက်ဖက်မှာ ဘာမှ မတွေ့တော့ မှန်ကိုပြန်ကြည့်လိုက်နဲ့ တစ်ကောင်ထဲ အလုပ်ရှုပ်နေပါတယ်။ အဲဒီလို လုပ်နေရတာ သူ့အတွက် တကယ်တော့ မသက်သာလှပါဘူး။ ခြေထောက်တစ်ဖက်နဲ့ မှန်ဘောင်ကို ချိတ်ထားရသလို၊ ပြုတ်မကျအောင်လည်း သူ့ရဲ့တောင်ပံတွေကို တပျက်ပျက် ခတ်နေရပါတယ်။ အားစိုက်ပြီး အတောင်ပံခတ်နေရတဲ့ အတွက် သူ့အမြီးလေးဟာ ယပ်တောင်လေးကို ပြန့်ကားပြီးနေတာကို သတိထားမိပါတယ်။

ပထမတော့ ကျွန်မတို့ သဘောကျစွာ ကြည့်နေကြတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီစာကလေးဟာ အဲဒီအပြုအမူကို တစ်နေကုန် လုပ်နေတာ မြင်ရတော့ သူ့အစား မောလာပါတယ်။ “မှန်” ဆိုတာ ဘာမှန်းမသိတဲ့ တိရစ္ဆာန်ငယ်လေးဟာ သူ့ရဲ့ စပ်စုချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် မောရပန်းရမှန်း မသိရှာဘဲ သူသိချင်တာ မသိရမချင်း လက်မလျှော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ထားသလို ဇွဲကောင်းလွန်းလှပါတယ်။

သူ့ဘယ်လောက် ဇွဲကောင်းနိုင်မလဲဆိုတာ ထိုင်ကြည့်ရင်း မိုးချုပ်သွားလို့ သူ့အသိုက်ကို အိပ်တန်းတက်ဖို့ ပြန်သွားတော့မှပဲ ကျွန်မတို့လည်း သက်ပြင်းချပြီး အမောဖြေရပါတော့တယ်။

xxx

နောက်နေ့ မနက်စောစော ကျွန်မထမင်းထချက်ချိန်မှာ တတောက်တောက် အသံကြားလို့ ကြည့်လိုက်တော့ ကိုရွှေစာကလေး ရောက်နေပြန်ပါပြီ။ ဝီရိယကောင်းလှတဲ့ စာကလေးဟာ မနေ့က

အတိုင်း မှန်ကိုဇောက်ထိုးကြည့်လိုက်၊ မှန်ရဲ့နောက်ဖက်ကိုကြည့်လိုက်၊ စဉ်းစား သလိုငြိမ်နေလိုက်နဲ့ အတော်ကြာကြာ လုပ်နေပြန်ပါတယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ အဖြေရှာ မရတော့တဲ့ စာကလေးဟာ နည်းဗျူဟာ အသစ်ပြောင်းပါတော့တယ်။

မှန်ရဲ့ရှေ့က လှေကားထစ်ပေါ်ကို ပျံတက်သွားပြီး မှန်ရှေ့တည့်တည့်ကနေ ကြည့်ဖို့ အားထုတ်ပြန်ပါတယ်။ လှေကားထစ်ကနေ မှန်ဖက်ကို ရှေ့ရှုပြီး “ဝိုးခနဲ” ပျံသွားလိုက်တာ၊ မှန်နဲ့တည့်တည့်ဝင်တိုးပြီး သူ့ခမျာ “ဘုတ်” ဆို ပြုတ်ကျသွားတာ တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ ကြည့်နေတဲ့ ကျွန်မမှာ အလန့်တကြားနဲ့

“ဟယ် ဒုက္ခပါပဲ” လို့ လန့်အော်မိပြီး စာကလေးကို ကောက်မလို့ ဟန်ပြင်တုံး၊ သူက ထပျံပါတယ်။ တစ်ခါပြန်ပြီး ခုနအတိုင်း မှန်ကို မျက်နှာပြုပြီး ပျံသွားလိုက်၊ မှန်နဲ့ဝင်တိုးမိပြီး အောက်ကိုပြုတ်ကျလိုက် ဖြစ်နေတာကို မြင်ရတဲ့ ကျွန်မမှာ ဉာဏ်ဝီရိယကောင်းလွန်းလှတဲ့ စာကလေးကို အံ့သြချီးကျူး နေမိပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သူ့ကိုကြာကြာ ကြည့်မနေအားဘဲ အတန်းချိန်မီအောင် ကျောင်းကို ထွက်လာခဲ့ရပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာတော့ ဒီစာကလေးမောလာရင် ဒီအလုပ်ကို ရပ်သွားမှာပဲလို့ ထင်မိပေမယ့် ကျွန်မအထင်မမှန်ကြောင်း ညနေကျောင်းအပြန်မှာ တွေ့ရပါတယ်။

ကျွန်မကျောင်းက ပြန်လာချိန်အထိ အဲဒီစာကလေးဟာ သူ့အပြုအမူကို လုပ်နေတုန်းပဲဆိုတာ တအံ့တဩ တွေ့ရပါတယ်။ သူ့ကြည့်ရတာ အတော်မောနေပါပြီ။ အတောင်တွေ ညောင်းနေပြီး နှုတ်သီးလည်း မှန်နဲ့ဆောင့်မိလို့ အတော်နာ

နေလောက်ပြီ ထင်ပါတယ်။ သူ့ကိုကြည့်ပြီး ကျွန်မမှာ စိတ်မသက်သာစွာနဲ့ ညည်း ညှူမိပါတယ်။

“စာကလေးရယ် မင်းသိချင်တဲ့ ‘မှန်’ အကြောင်း မင်းကို ငါပြောပြချင်လိုက်တာ၊ ခက်တာက မင်းကလည်း လူစကားနား မလည်၊ ငါကလည်း မာဂဘောသာ မတတ်၊ ‘မှန်’ အကြောင်း မသိရလို့လည်း ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး မင်းပင်ပန်းလွန်းလှပါပြီ။ တော်ပါတော့ ကလေးရယ်”

xxx

နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာလည်း ဒီ စာကလေး အချိန်မှန် ရောက်လာပြီး အရင်နေ့တွေကအတိုင်း သူ့ရဲ့ သုတေသန လုပ်ငန်းကို ဇွဲကောင်းကောင်းနဲ့ လုပ်နေ ပြန်ပါတယ်။

ကျွန်မကျောင်းကို ရောက်လို့ မဟာ တန်းက တပည့်တွေကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ထဲက “Animal behaviour” လို့ခေါ်တဲ့ တိရစ္ဆာန်များရဲ့ အပြုအမူ အလေ့အထ တွေအကြောင်း သင်တဲ့အခါ အဆောင် မှာတွေ့ခဲ့ရတဲ့ စာကလေးအကြောင်း ဥပမာပေးပြီး ပြောမိရပါတယ်။ အဲဒီ ဘာသာရပ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ ပြဌာန်းစာအုပ်တွေ မှာ ငှက်တွေရဲ့ အပြုအမူအကြောင်း အလေး ပေး ဖော်ပြထားပါတယ်။

ကိုယ်ရဲ့ဥက ပေါက်တဲ့ သားငယ် တွေကို သူတို့ရဲ့ စလုပ်ထဲက နို့ရည်တွေ အန်ထုတ်ပြီး တိုက်တတ်တဲ့ “ခိုကလေး” အကြောင်းတွေ

ကိုယ်အသိုက်ကို သေသေချာချာ မဆောက်ဘဲ သူများအသိုက်ထဲဝင်ပြီး ဥ ဥချတတ်တဲ့ “ဥဩ” ငှက်ကလေး အကြောင်းတွေ

အ လွန်းလို့ သူ ဥမှန်း၊ ကိုယ့် ‘ဥ’

မှန်းမသိဘဲ ဝပ်ပေးနေရပြီး အကောင် ပေါက်တဲ့ အခါကျမှ ဥဩလေးတွေ ဖြစ် နေတတ်တာကို တွေ့ရတဲ့ ‘ကျီးကန်းမလေး’ အကြောင်းတွေ

ပုဂံခေတ်က တရုတ်ပညာရှိတွေ တောင် မျက်စိလည်အောင် အသိုက် ဆောက်တော်လှတဲ့ စာဗူးတောင်းရဲ့ ဗိသု ကာပညာရှင် ‘စာကလေး’ အကြောင်း တွေ...

အဲဒီအကြောင်းတွေကို စာသင်ရင်း ပြောပြတော့ ကျွန်မတပည့်လေးတွေရဲ့ မျက်လုံးတွေဟာ စိတ်ဝင်စားမှုနဲ့ အရောင် တောက်နေကြပါတယ်။ ကျွန်မဖတ်ဖူး၊ မှတ်ဖူးသမျှ ငှက်တွေအကြောင်းတွေမှာ သုတေသနလုပ်ချင်တဲ့ စပ်စုတတ်သော အလေ့အထရှိတယ်ဆိုတာတော့ ဘယ် စာအုပ်မှာမှ မတွေ့ဖူးပါဘူး။

ဒါပေမယ့်လည်း ကျွန်မကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံရတဲ့ အဆောင်က စာကလေးကို ဥပမာပေးပြီး ကျွန်မတပည့်တွေကို သုတေ သနဖက်မှာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိလာအောင် တိုက်တွန်းပညာ ပေးခဲ့ရပါတယ်။

အတန်းချိန်ပြီးလို့ အဆောင်ကို ပြန် လာတဲ့အခါမှာ

စာကလေး ‘ကိုစပ်စု’ တစ်ကောင် ဇွဲကောင်းတုန်းပဲလားဆိုတာ သိချင်လို့ မှန်ကြီးရှေ့ သွားကြည့်မိလိုက်တဲ့ အခါမှာ တော့ ကျွန်မရင်ထဲမှာ နင့်ခနဲ ဖြစ်သွားရ ပါတယ်။

သုတေသီ စာကလေးဟာ မှန်ရှေ့ မှာ တောင်ပံတွေကျိုးပြီး နှုတ်သီးမှာ သွေး သံရဲရဲနဲ့ သေပွဲဝင်နေရှာပါပြီ။

ကျွန်မဟာ စိတ်မကောင်းခြင်းကြီး စွာနဲ့ အချိန်အတော်ကြာအောင် ငိုနေမိ
စာမျက်နှာ(၁၇၃)သို့

လူငယ်တိုင်းမှာ ဘဝရဲ့ ရည်မှန်းချက်ရှိရမယ်။
ရှိလည်း ရှိသင့်ပါတယ်။ ရည်မှန်းချက်ပြည့်ဖို့အတွက်
စိတ်ဓာတ် ခွန်အားတွေ လိုတယ်

အင်္ဂါချင်းဆုံးနေ့.

(၂)

စိန်ရင်ဘသော်

သား မျိုးမင်းသော်ရဲ့ ကုတင်သန့်ရှင်းရေး
လုပ်ပေးရင်း စာအုပ် တစ်အုပ် တွေ့လို့
ဖတ်ကြည့်မိတဲ့အခါ သားနာမည် တပ်
ထားတဲ့ “မြန်မာစာ နည်းပြ မှတ်တမ်း”
စာအုပ် တွေ့လိုက်ရတော့ ကျွန်တော်
ရင်တွေ တုန်သွားပါတယ်။ ဝမ်းလည်း
ဝမ်းနည်းမိခဲ့ပါတယ်။ မှတ်တမ်း မှတ်ရာ
ဘာတစ်ခုမှ ရေးမထား၊ စာရွက်တွေပေါ်
မှာ ဗလာချည့်သက်သက်။ စကားပြော
ကဗျာ၊ ကျောက်စာနဲ့ ပတ်သက်တာ ဘာ
တစ်ခုမျှမပါ။ ဆရာရဲ့ လက်မှတ်ထိုးနဲ့
မှတ်ချက်လည်း မတွေ့ရ။ ဘာလေ့ကျင့်
ခန်းမှလည်း လုပ်မထားတော့ ဆရာစားပွဲ
ပေါ်မတင်ဖြစ်။ မတင်ဖြစ်တော့ ဆရာက
မှတ်ချက်ပေးမထား။ မှတ်ချက်ပေးဖို့
ကျောင်းသားက မတင်ပြတာ ဆရာမှာ
ဘာမျှ အပြစ်မရှိဘူး မဟုတ်လား။
ကျောင်းသားက လေ့ကျင့်ခန်းမှန်မှန်လုပ်၊
ဆရာက မှန်မှန်စစ်ရင် ကျောင်းသားရဲ့
အခြေအနေ ဆရာမှာ သိသင့်တယ်။
ကျောင်းသားဖြစ်သူက ကိုယ့်စာ ကိုယ်

လေးစားမှုမရှိတာ ဆရာ ဘယ်သိပါ့မလဲ။
ပထမနှစ်၊ ဒုတိယပညာသင်ကာလမှာ
မြန်မာစာကျခဲ့တယ်။ တော်ပါသေးရဲ့၊
ကျတဲ့ဘာသာ ပြန်ဖြေရတဲ့ တက္ကသိုလ်
စနစ်ရှိနေလို့။ ပထမနှစ် ပညာသင်ကာလ
ပင်ရင်းမြန်မာစာ စကားပြေ ရွေးချယ်
ချက်မှာ

၁။ ကျစွာမင်းနှင့် မိထွေးတော်

မြန်မာတိုင်းရင်းကျောက်စာ

၂။ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ဂုဏ်ရည်
ရှင်မဟာသီလဝံသ

၃။ ကျေးဇူးတရား

ရှင်စန္ဒလင်္ကာ

၄။ ဝေသန္တရာဇာလိကဏှာစိန်

ဦးဩဘာသ

၅။ ရဲသော်မသေ သေသော်ငရဲ

မလား

မဟာဓမ္မသင်္ကြ

၆။ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲ

၇။ ဟံသာဝတီကြောင်းချီ အမိန့်
တော်ပြန်တမ်း

မစ္စတာတော်စိန်ခို
 ၈။ စကားခြောက်ခွန်းလူ၌ထွန်း
 ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်
 ၉။ ပန်းပဲရွာမှာ အပ် ရောင်းနိုင်
 အောင် ကြိုးပမ်းရမည်
 သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း
 ၁၀။ အမျိုးနှင့် အမျိုးစောင့်တရား
 လယ်တီပဏ္ဍိတဦးမောင်ကြီး
 ၁၁။ ရှေ့နေထူး ဦးတူ
 မှော်ဘီဆရာသိန်း
 ၁၂။ အလုပ်ဂုဏ်
 ပီမိုးနင်း
 ၁၃။ မြန်မာစာတိုးတက်ပေးမည်
 ဦးဖေမောင်တင်
 ၁၄။ မယ်မျှင်
 အမျိုးသားပညာဝန်ဦးဖိုးကျား
 ၁၅။ အဝေးရောက်မင်း
 ဦးအောင်ကြီး
 သိပ္ပံမောင်ဝ
 ပထမနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက်မှာ-
 ၁။ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား
 ဦးဗဂျီ
 ၂။ ခွန်အားရှိသောစာ
 ရွှေဥဒေါင်း
 ၃။ အလှနှင့်ရသ
 ဇေယျ
 ၄။ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု
 ပါမောက္ခဦးဇမောင်
 ၅။ ပုဂံမြို့ဟောင်းနှင့်ကျွန်တော်
 ဇော်ဂျီ
 ၆။ ပီမိုးနင်း၏နေရိရီ
 သိန်းဖေမြင့်
 ၇။ ငယ်စဉ်ကဖြစ်ရပ်တစ်ခု
 ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်
 ၈။ ထားဝယ်လုံချည်

မောင်ထင်
 ၉။ ကလေး မှတ်ဉာဏ် တစ်ပြုး
 တစ်လံ
 မြကေတု
 ၁၀။ ကျွန်ုပ်တို့၏တာဝန်
 မင်းဆွေ
 ၁၁။ သိပါပြီအမေရယ်
 ငွေဥဒေါင်း
 ၁၂။ နိုင်ငံတော်မျက်နှာ
 တက္ကသိုလ်မောင်မောင်ကြီး
 ၁၃။ စာဖတ်သူနှင့်စာပေ
 တက်တိုး
 ၁၄။ လမ်းဖောက်ခြင်း
 သိုက်စိုး
 ၁၅။ ကျန်စစ်သား
 မင်းယုဝေ
 ပြဌာန်း စကားပြေများမှာ အထင်
 ကရတွေပါပဲ။ ပြုစုရေးသားကြတဲ့ ဆရာ
 ကြီးတွေက ပြည်သူ့စာဆိုတွေပဲ။ သူ့ခေတ်
 သူ့အခါ ပေါ်ထွန်းလာကြတဲ့ ပြည်သူချစ် တဲ့
 စာပေပညာရှင်တွေ။ နာမည်တစ်လုံး၊
 ကလောင်တစ်ချောင်းနဲ့ နေကြသူတွေပါ။
 စာပေ ဆောင်းပါးတွေကလည်း စာ ကောင်း
 စာမွန်တွေပါ။ ထူးပြီး ညံ့တဲ့ဆရာ ထူးပြီးညံ့တဲ့
 စာမူတွေ မဟုတ်ပါ။ လူတွေ သာ
 ဘဝပြောင်းသွားတယ်။ စာတွေက
 ဘဝပြောင်းမသွား။ လတ်ဆတ်မြဲ လတ်
 ဆတ်ဆဲ။ သစ်လွင်တောက်ပဆဲနဲ့ အဆိပ်
 အတောက်မပါတဲ့ စာတွေပါပဲ။
 ပညာကို တန်ဖိုးထား၊ မြန်မာစာကို
 တန်ဖိုးထား။ တန်ဖိုးမသိလို့ ကျခွဲပြီပဲ။
 အချိန်ရှိတုန်း သင်ရတာ။ အချိန်က ဒီရေ။
 အချိန်နဲ့ ဒီရေသည် လူကိုမစောင့်တဲ့။ မျိုး
 မင်းသော်ခမျာ နားလည်တယ်။ သိလည်း
 သိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂရုမစိုက်မိတာ။

အင်္ဂါချင်ဆုံးနေ့ (၂)

၁၇၁

အပေါင်းအသင်း မက်တာလည်း ပါတယ်။ အမှတ်တမဲ့ နေခဲ့မိလို့ ကျတာလည်း ဖြစ်မယ်။ မိမိဘာလုပ်နေတယ် ဘာလုပ် မိခဲ့တယ်ဆိုတာ သိဖို့ကောင်းပါတယ်။ သူများမပြောခင် အပြောမခံရအောင် ဆင်ခြင်ဖို့ သတိနဲ့နေဖို့တော့ အကောင်း ဆုံးပေါ့။ ပစ္စုပ္ပန်ဟာ မိမိဘဝအတွက် အရေးပါဆုံး အထိရောက်ဆုံး အချိန်ဖြစ် တယ်ဆိုတာ သိထားဖို့ လိုတယ် မဟုတ် ပါလား။

ကျွန်တော့် သား မျိုးမင်းသော် စာမေးပွဲကျတာ သိထားခဲ့ပြီ။ ငေါက်ရ မလား၊ ဆူရမလား၊ ရိုက်ရမလား။ ငေါက် ဖို့သင့်တယ်လား၊ ဆူဖို့သင့်တယ်လား၊ ရိုက်ဖို့သင့်တယ်လားလို့ အတွေးခေါင်လို့ ခေါင်းမှာ ချာချာလည် ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ သမီး (၂)၊ သား (၂) ပေါင်း ၄ ယောက်ရှိတဲ့ အထဲမှာ မျိုးမင်းသော်က အငယ်ဆုံး၊ အားလုံးက အလိုလိုက်ထားကြ တယ်။ အကြီးဆုံးသမီးက သူနာပြုဆရာမ နဲ့ စင်္ကာပူမှာ။ အငယ်မက သူနာပြုဆရာ မပဲ။ တာဝန်ထမ်းနေဆဲပါ။ သားအကြီး ကလည်း စင်္ကာပူ ထွက်တော့မှာ။ မျိုးမင်း သော် တစ်ယောက်ပဲ အိမ်မှာရှိမယ်။ အရက်နဲ့ ဆေးလိပ် မသောက်ပါ။ လောင်း ကစားလည်း မလုပ်တတ်ပါ။ သူငယ်ချင်း တစ်သိုက်နဲ့ ဆိုင်ကယ်စီးပြီး ဟီးလေး ဟား လေးလုပ်တတ်ပါတယ်။ ဒါလောက်နဲ့ ငေါက်သင့်သလား၊ ရိုက်သင့်သလား၊ ကျွန်တော် စဉ်းစားရ ကြပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ လေဖြန်းရောဂါနဲ့မို့ ပင်စင် ယူလိုက်ရပါတယ်။ ဒုက္ခိတ တစ်ယောက် ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေရတယ်။

“ဆူမယ်ဆိုရင် ဒေါသသံပါမယ်။ ဒေါသပါရင် မောဟလိုက်လာမယ်။ ရိုက်

ရင် ကိုယ်တိုင်အရင်ခံရမယ်။ ဆဲဆိုကကြိမ်း မောင်းမိရင်လည်း သားမှာ ကံကြီးထိုက် တော့မယ်။ မိဘမေတ္တာ စူးရှတတ်တယ်။ နှုတ်ထွက်ကြမ်းရင် မျိုးမင်းသော် ခံရမယ်။ အရှက်ခွဲဖို့လည်း မရည်ရွယ်။ ရိုက်ဆုံးမဖို့ လည်း မသင့်။ အရှက်ခွဲနည်းနဲ့ ဆုံးမမိခဲ့ ရင် မကောင်း ၊ စေတနာဝေဒနာ ဖြစ်တတ် တယ်။ နောင်ကြည်အောင် ရိုက်နှက်ဆုံးမ ဖို့က မသင့်”

ကျွန်တော့် ဒေါသ ကျွန်တော်သိ တယ်။ ဒေါသ ရင်နဲ့ လှိုင်းထဲခွဲရင် ဆေးကူ သောက်မှ လှိုင်းထပြေမယ် ဆိုတာသိ တယ်။ ဒီနည်းနဲ့ လှိုင်းထရင် ဒေါသကို ဆေးနဲ့ မကုစားချင်။ ဒေါသတွေ၊ မောဟ တွေ၊ မစ္ဆေရစိတ်တွေနဲ့ မဆုံးမချင်။ ဆေးကူလို့မရတဲ့ ဒေါသကို စိတ်ကုမှရ တယ်။ ခင်ပွန်းကြီး ဆယ်ပါးထဲမှာ ဆုံးမစာ တွေပါတယ်။ မင်္ဂလာတရား (၃၈) ပါးထဲမှာ ဆုံးမစာတွေ ပါတယ်။ ကျွန်တော် စိတ်ကို ဘုရား တရားနဲ့ ကုရင်း မျိုးမင်းသော် အတွက် မိကောင်းဖခင်ပီပီ ပျိုးထောင်နိုင်ဖို့ ကြိုတင် လေ့ကျင့်ဖို့သင့်ပြီ မဟုတ်ပါလား။ ကျွန်တော်တို့ ပျိုးဥယျာဉ် ထဲက အင့် အဖူး လေးတွေ အတွက် ရေလောင်း ပေါင်းသင်ဖို့ ကျွန်တော့်မှာ တာဝန်ရှိနေတယ် မဟုတ် ပါလား။

လူငယ်တိုင်းမှာ ဘဝရဲ့ ရည်မှန်း ချက်ရှိရမယ်။ ရှိလည်း ရှိသင့်ပါတယ်။ ရည်မှန်းချက်ပြည့်ဖို့အတွက် စိတ်ဓာတ် ခွန်အားတွေ လိုတယ်။ အရာရာပြီးမြောက် ဖို့က နည်းလမ်းတွေရှိတယ်။ ကိုယ်ဘာလုပ် နေတယ်ဆိုတာ သိဖို့ လမ်းမှားလိုက်မိရင် ပြုပြင်ဖို့၊ အပျော်အပါး မလိုက်စားဖို့၊ စာသင်ချိန်မှာ စာသင်ဖို့၊ မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်မိတဲ့ (ကောင်းတဲ့အလုပ်) အလုပ်ကို

မိမိတာဝန်ယူနိုင်ရမယ်။ အလုပ်ဂုဏ်ကို လေးစားတတ်ရမယ်။ “ပန်းပဲရွာမှာ အပ် ရောင်းနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရမယ်” ဆိုတဲ့ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းရဲ့ စကားလို ကျင့်နိုင် ရမယ်။ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲစိတ်ဓာတ် မွေးမြူ ဖို့လိုလိမ့်မယ်။ “ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား”လို့ တွေး မနေနဲ့၊ ငေးမနေနဲ့၊ “မီးထဲရေပါတယ်” ဆိုတဲ့ ရေပေါ်သံကူးနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ သာကေတွေ ရှိတယ်မဟုတ်လား။ ဒုက္ခ လှလှကြီးတွေမှ “သိပါပြီအမေရယ်” မလုပ်နဲ့။ ထမင်းလည်း ချက်တတ်ရမယ်၊ ဆန်လည်း ပြုတ်တတ်ရ မယ်၊ ကိုယ့်သွားလမ်း ကိုယ်ထွင် “လမ်း ဖောက်ခြင်း” ဆိုတာ နားလည်မှ “ကျွန်ုပ် တို့၏တာဝန်” ကိုလေးစားတတ်လာမယ်။ “ခွန်အားရှိသောစာ” နဲ့ “အလှနှင့်ရသ” ကိုလည်း လူငယ်ပီပီ တွေ့နိုင်အောင် ရှာ ဖွေရမယ်။ ဒီစကားတွေဟာ သင်ရိုးတွေ ထဲမှာပါတဲ့ ဆရာဆရာကြီးတွေရဲ့ ဆုံးမ စကားတွေ မဟုတ်ပါလား။

“ကောင်းမှုလုပ်သူ ကောင်းကျိုးရ၏”
 “မကောင်းမှုလုပ်သူ မကောင်းကျိုး ရ၏”

“အကြင်မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုး၏”
 “ထိုအသီးကို သုံးဆောင်ရ၏” လို့ ဗုဒ္ဓ ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း နေထိုင်ကျင့်ကြံမှ မောင် မျိုးမင်းသော် ပထမနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက် စာမေးပွဲကြီး ဖြေဆိုနိုင်ပြီး ဒုတိယနှစ် ရောက်ရမယ်။ မျိုးမင်းသော်မှ မဟုတ် ကျောင်းသားတိုင်း စာသင်ခန်းမဝင်၊ ဝင်ဖြစ်ပြန်လည်း ဆရာရဲ့ သင်ခန်းစာကို မှတ်သားရမယ်။ ဂရုစိုက်ပြီး မှတ်စုထုတ် နိုင်ရမယ်။ စာမေးပွဲဖြေဖို့ နီးပြီလို့ဆိုရင် ကျူရှင်တက်၊ ဆရာကပ်၊ မေးခွန်းတောင်း၊ ပေါ့ကက်ဒ်နဲ့ကူးချ။ စာမေးပွဲကို စာဖြေပွဲလို့ သဘောမထား၊ စာကူးပွဲ၊ စာခိုးပွဲလို့

သဘောမထားကြနဲ့။ ရေရှည်နောင်ရေး မကောင်းဘူး။ တစ်ပွဲတိုး စနစ်တွေဟာ ဘယ်တုန်းကမှ ကောင်းကျိုး မပေးဘူးလို့ သိထားသင့်တယ်။ မိဘတွေက အလကား မတ်တင်းနဲ့ ပညာသင်ခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ နောင်ကောင်းစားဖို့ ရေရှည်ကြည့်ပြီး သင် ခိုင်းတာ။ မိဘတွေ ပိုက်ဆံကုန်၊ မိမိလည်း အချိန်ကုန်။ မိဘတွေမှာ ရင်တမမနဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်နေသလား၊ ရေနီ မြောင်းဘေးများ ရည်းစားနဲ့ တွေ့နေ သလား။ ဗွီဒီယိုရုံထဲမှာလား၊ ပန်းခြံထဲများ ရောက်နေမလား။ လားပေါင်းများနဲ့ ရင်မနေရတယ်။ ပြန်လာမှပဲ ဪ့ ငါ့သား လေး ဘေးကင်းစွာ ပြန်ရောက်လာပါလား လို့ စိတ်ထင်နဲ့ ချန်ထားတဲ့ ထမင်းဟင်း ခူးခပ်ကျွေးရတယ်။ အိမ်ပြန်ရောက်ပြန် ရင်လည်း အခန်းအောင်းပြီး ရည်းစားစာ ရေးနေသလား။ VCD ကြည့်နေသလား၊ CD နားထောင်နေသလား။ TV ဂိမ်း ကစားနေသလားလို့ ချောင်းကြည့်ရတာ အမော။ ညစဉ်တိုင်း ဆိုပါတော့။ စိတ်ကူး တွေ စိတ်ကူးတွေ ရောင်စုံစိတ်ကူးတွေ ရင်ထဲမထည့်ဘဲ မျှော်လင့်ချက် စိတ်ကူး တွေပဲ ရှိစေချင်ပါတယ်။ တစ်လွဲစိတ်ကူး တွေ ကောင်းနေဖို့ မသင့်။ ကျောင်းသား အရွယ်တွေမှာ စိတ်ကူးကောင်းတွေ ရှိစေ ချင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်ကနဲ့ မတူတာ သေချာတယ်။

လူတိုင်းမှာ ကိုယ်စီတာဝန်တွေ ရှိ တယ်။ တာဝန်ဆိုတာ မိမိက ဆောင်ရွက် ရန်။ ဝတ္တရားဆိုတာ ဆောင်ရွက်အပ်တဲ့ ကိစ္စ။ တာဝန်မှာပေးအပ်တဲ့လူ ရှိတယ်။ ဝတ္တရားဆိုတာ သဘာဝတရားအရ ပေး အပ်တဲ့သူ မရှိဘဲ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ဖို့ ရှိတယ်။ တာဝန်မှာ တာဝန် အကြီး အငယ်

အငိုချင်ဆုံးနေ့ (၂)

၁၇၃

ခွဲခြားမှုရှိပြီး မိမိအရည်အချင်းနဲ့ အညီ တာဝန်ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဝတ္တရား မှာ ဆောင်ရွက်မှု အရေးပါအရာရောက် တယ်။ လူမှုရေး အဆင့်အလိုက် တာဝန် တွေ အသီးသီးရှိနေကြတယ်။ မိဘတာဝန် သားသမီးတာဝန်၊ ကျောင်းဆရာတာဝန်၊ ကျောင်းသားတာဝန်၊ မျိုးမင်းသော်က တာဝန်တွေဆိုတာ မသိတော့ သူပြုရမယ့် ဝတ္တရားကို မေ့ထားလိုက်တယ်။ ခေါင်းစဉ် မရှိ၊ ပန်းတိုင်မရှိရင် ကျောင်းလွယ်အိတ် အသာချ၊ ပေါက်ပြား၊ ပလာယာ၊ တူဖြစ်ဖြစ် ကိုင်တတ်ရမယ်။ တာဝန်သိသိ ဝတ္တရားရှိရှိ လူ့ဘဝကို ဖော်ဆောင် ရမယ်။ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး အပေါင်းလက္ခဏာတွေနဲ့ ပြည့်စေချင်တယ်။ အနှုတ်လက္ခဏာတွေနဲ့ မင်နီတွေ မတွေ့စေချင်ပါဘူး။ မျိုးမင်း သော်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရင်လတွေတုန်းက “အငိုချင်ဆုံးနေ့” ရယ်လို့ ဆယ်တန်းစာမေးပွဲ မအောင်ခဲ့လို့ ရေးခဲ့ပြီးပြီပဲ။ အခုလည်း အငိုချင်ဆုံးနေ့ရယ်လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်လိုက် ရတယ်။ ၃.၁၂. ၂၀၀၄ (သောကြာ) နေ့ဟာ စာမေးပွဲ ပြန်ဖြေရမယ့်နေ့ပါပဲ။

မိဘတွေရဲ့ ခြေရာ မနင်းချင်နေ အစ်ကို အစ်မတွေရဲ့ ခြေရာနင်း နိုင်ရင် မွေးရကျိုးနပ်ပြီ၊ ကျေနပ်ပါတယ်။ ကိုယ့် ခြေထောက်ပေါ်ကို မတ်မတ်ရပ်တာပဲ ဖြစ် ချင်ပါတယ်။ သူတစ်ပါးကို မှီခိုပြီး မရပ် စေချင်ဘူး။ အစ်ကိုတွေ၊ အစ်မတွေရဲ့ မျက်နှာနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပုံရိပ်မထင်စေ ချင်ဘူး။ ကိုယ့်အရည်အချင်းကို ဖော်နိုင် စေချင်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း မိဘကျေးဇူး ဆပ်ရာရောက်ပါမယ်။ ကျွန်တော်တောင် မိဘအမည် ဂုဏ်ယူပြီး “စိန်ရင်ဘသော်” ကလောင်နဲ့ ဆောင်းပါးတွေ ရေးနေမိသား ပဲ။ အမေအမည် ဒေါ်စိန်ရင်။ အဖေ အမည် ဦးဘသော်။ ကဲ ကျွန်တော့် ကလောင်က “စိန်ရင်ဘသော်” အဖေဂုဏ် အမေဂုဏ်၊ မာတာပီတုဂုဏော၊ အန္တနော အနေနဲ့ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေမယ့် ဆောင်းပါးတွေ မရေးဘူး။ ခုလည်း ရေးဖို့ စိတ်မကူး။ နောင်လည်းရေးလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။

စိန်ရင်ဘသော်

စာမျက်နှာ(၄၈)မှ

ပါတယ်။ ခဏနေတော့မှ စာကလေး အသေကောင်ကို စက္ကူဗူးလေးထဲထည့်၊ အပေါ်က စာတန်းလေးရေးပြီး အဆောင် သန့်ရှင်းရေး အလုပ်သမားလေးကို လှမ်း ခေါ်လိုက်ပါတယ်။

“ထွေးခင်ရေ . . . ဒီစာကလေးကို မြေကြီးတူးပြီး မြှုပ်လိုက်ပါနော်။ ခွေးတွေ မယက်နိုင်အောင် ကျင်းနက်နက်တူးပြီး မြှုပ်နော်”

“ဟုတ်ကဲ့ ဆရာမ” လို့ပြောပြီး ထွေးခင်က စက္ကူဗူးလေး လှမ်းယူပြီးမှ

စက္ကူဗူးပေါ်က “ဒေါက်တာစာကလေး” လို့ ရေးထားတဲ့ စာတန်းကို ဖတ်လိုက် ကျွန်မ မျက်နှာကို နားမလည်သလို ကြည့်လိုက်နဲ့ ပါးစပ်အဟောင်းသား ဖြစ်နေရှာပါ တယ်။

“ငှက်တွေလို ပျံရင်းနဲ့မသေဘဲ လူတွေလို ကြံရင်းနဲ့ သေသွားတဲ့ စာကလေး၊

နောက်ဘဝတွေမှာ လူအဖြစ်ကိုရ ပြီး “သုတေသီကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ် ပါစေ”လို့ပဲ ကျွန်မ ဆုတောင်းပေးနေမိပါ တော့တယ်။

မေသက်ဦး

ဂိုဏ်းဂဏ

အာယာတ

နဲ့
မစ္ဆရီယ

ဝင်းထွဋ်ဇော်

သည်လောကမှာ ယခုခေတ် ပါတီ အဖွဲ့ အစည်းတွေလို ဂိုဏ်းတွေ အုပ်စုတွေ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ကာလဟာ အနည်းဆုံး နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ငါးရာကျော် လောက် ရှိခဲ့ပြီလို့ တွက်ဆနိုင်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ရှေးပဝေသဏီကာလတုန်းက လူတွေဟာ ဘာအယူ ဘာဝါဒမှ မရှိဘဲ လောကကြီးမှာ မျက်ကန်းသဖွယ် စမ်းတဝါးဝါးနဲ့ နေထိုင်ခဲ့ကြရတယ်။

ထိုစဉ်က လူသားတွေဟာ မိမိတို့ နေထိုင်ရာ ကမ္ဘာလောကကြီး အကြောင်းကိုလည်း မသိ၊ အသက်ရှင်ခြင်း သေဆုံးခြင်းတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကိုလည်းမသိ၊ မိမိတို့ဘဝရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် မသိဘဲနဲ့ လူ့ဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ကြတယ်။

ထိုအခြေအနေ အတွင်းမှာ နေထိုင်လာရတာ ကြာညောင်းလာချိန်မှာတော့ လူတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ ဘဝအကြောင်း၊ မိမိတို့ နေထိုင်ရာ လောကအကြောင်း၊ သေခြင်းတရားနဲ့ အသက်ရှင် နေထိုင်ခြင်းတို့ရဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေ

အပြင် သေလွန်ခြင်းရဲ့ အခြားတစ်ဖက်မှာ ရှိတဲ့ အကြောင်းအရာတွေကိုပါ သိရှိလိုစိတ်တွေ ပြင်းထန်လာခဲ့တယ်။

သည်အချိန်မှာတော့ လူအများ သိရှိလိုတဲ့ အတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာတွေကို စူးစမ်းအဖြေရှာဖို့ ကြိုးပမ်းလာကြတဲ့ သာမန်လူတွေထက် ထူးကဲတဲ့ လူတွေ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။

ထိုသူတွေကတော့ လူ့လောက အတွင်းမှာ ရှေးဦးစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြတဲ့ အတွေးအခေါ်ရှင်တွေပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ယင်း အတွေးအခေါ်ရှင်တွေနဲ့ အတူပဲ အတွေးအခေါ် ဂိုဏ်းကြီးတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် မပွင့်ပေါ်မီမှာ အယူဝါဒ အမျိုးမျိုးကို တည်ဆောက်ကာ ဂိုဏ်းဂဏတွေ ထူထောင်ခဲ့ကြတဲ့ တိတ္ထိဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ တယ်။ အဆိုပါ ဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေထဲမှာ အထင်ရှားဆုံး ဆရာကြီး ခြောက်ဦးတို့ကတော့ ပူရဏကဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာလ၊ အဇိတကေသ

ဂိုဏ်းဂဏ အာဃာတနဲ့ မစ္စရိယ

၁၇၅

ကမ္မလ၊ ပကုဓကဇ္ဈာယန၊ သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌ ပုတ္တ၊ နိဂဏ္ဌပုတ္တတို့ပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဆိုပါ ဂိုဏ်းတွေ၊ ဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းနဲ့အတူ ဂိုဏ်းဂဏဝါဒ (Sectarianism) ဟာလည်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

ဂိုဏ်းတွေနဲ့အတူ မိမိရဲ့ဂိုဏ်း၊ မိမိဂိုဏ်းက စွဲတိုင်ကျင့်သုံးတဲ့ အယူဝါဒ၊ မိမိတို့ရဲ့ ဂိုဏ်းဝင်များစတဲ့ အစွဲတွေဟာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ ဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေနဲ့ ဂိုဏ်းဝင်တွေဟာ မိမိဂိုဏ်းနဲ့ အယူဝါဒ ပြန့်ပွားရေး၊ မိမိတို့ဂိုဏ်းမှာ နောက်လိုက်တွေ ဂိုဏ်းဝင်တွေ တိုးပွားလာရေးအတွက် ကြိုးပမ်းလာကြတယ်။

ယင်းသို့ ကြိုးပမ်းရာမှာ မိမိဂိုဏ်းရဲ့ အယူဝါဒကို အမွှန်းတင်ပြီး အခြားဂိုဏ်းရဲ့ အယူဝါဒတွေကို ပုတ်ခတ် ပြောဆိုကြတယ်။ သည်လိုနဲ့ ဂိုဏ်း၊ ဂိုဏ်းဂဏဝါဒ၊ ပဋိပက္ခနဲ့ အာဃာတတွေ ပေါ်ပေါက်လာပါတော့တယ်။

ထိုကာလကစပြီး ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ ဂိုဏ်းဂဏဝါဒဟာ ခေတ်သစ်ကာလသို့ တိုင် အောင်လံလွှင့်ထူကာ ခရီးဆက်ခဲ့တယ်။

နိုင်ငံရေးနယ်မှာ၊ စီးပွားရေးနယ်မှာ၊ ဒဿနနယ်ပယ်မှာ၊ စီးပွားရေး နယ်ပယ်မှာ စာပေအနုပညာနယ်ပယ်မှာ ဂိုဏ်းတွေ ပါတီအဖွဲ့အစည်းတွေ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။

ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး အမေရိကန်တော်လှန်ရေးနဲ့ ရုရှတော်လှန်ရေး အတွင်းမှာ နိုင်ငံရေးပါတီမျိုးစုံ ဂိုဏ်းမျိုးစုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီးအတွင်းမှာဆိုရင် ကွန်ဒိုဆေး မဒိမ်းရို

လန်တို့ ခေါင်းဆောင်တဲ့ ဂီရွန်ဒစ်ခေါ် လစ်ဘရယ်ဂိုဏ်းနဲ့ အစွန်းရောက်ပါတီဖြစ်တဲ့ ဂျက်ကိုဘင်ပါတီတို့ ကွဲခဲ့ကြတယ်။ အမေရိက ပြည်ထောင်စုမှာ ကွန်စတီကျူးရှင်းနယ်လစ်တွေ၊ ဒီမိုကရက်တွေ၊ ရီပတ်ဘလီကန်တွေဆိုပြီး ဂိုဏ်းကွဲတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာဆိုရင်လည်း ဘုရင်စနစ် လိုလားတဲ့ တိုရီပါတီနဲ့ ဝှစ် (Whig) ပါတီဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ အလားတူပဲ ရုရှနိုင်ငံမှာဆိုရင်လည်း အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးမအောင်မြင်မီ ကာလက ရုရှ ဆိုရှယ် ဒီမိုကရက်တစ် လေဘာပါတီအတွင်းမှာ ဘော်လ်ရှီဗစ်ဂိုဏ်းနဲ့ မင်ရှီဗစ်ဂိုဏ်းတို့ ကွဲခဲ့ကြတယ်။

အလားတူ ဒဿန နယ်ပယ်မှာလည်း ဒဿနဂိုဏ်းပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့သလို ဘောဂဗေဒ ပညာရပ် နယ်မှာလည်း ကွဲပြားခြားနားတဲ့ အယူအဆတွေပေါ်မူတည်ပြီး ဝင်ငွေဂိုဏ်း၊ အသုံးစားရိတ် ဂိုဏ်း၊ ဈေးနှုန်းဂိုဏ်း စသည်ဖြင့် ဘောဂဗေဒဂိုဏ်းတွေ အမျိုးမျိုး ပေါ်ထွန်းခဲ့တယ်။

စာပေ၊ အနုပညာ၊ ပန်းချီ စတဲ့ နယ်ပယ်တွေမှာလည်း မိမိတို့ ယုံကြည်လက်ခံတဲ့ စာပေအယူအဆ အနုပညာအယူအဆတွေပေါ် အခြေခံတဲ့ ဂိုဏ်းတွေ အသီးသီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။

ခေတ်သစ်ကာလမှာလည်း နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ဂိုဏ်းတွေ အသီးသီး ရှိကြတယ်။

ယင်းသို့ ဂိုဏ်းကွဲတွေ ရှိလာတာနဲ့အမျှပဲ မတူ ကွဲပြားတဲ့ ဂိုဏ်းတွေဟာ တစ်ဂိုဏ်းနဲ့တစ်ဂိုဏ်း ပုတ်ခတ်တိုက်ခိုက်လာကြတယ်။ ယင်းသို့ တိုက်ခိုက်ရာမှာ

အယူအဆရေးကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး တိုက်ခိုက်ကြတာ ရှိသလို ပုဂ္ဂိုလ်ရေး တိုက်ခိုက်မှုတွေ ပြုလုပ်ကြတာလည်း ရှိပါတယ်။

ဂိုဏ်းဂဏ ကွဲပြားကြသူတွေဟာ မိမိဂိုဏ်းရဲ့ အယူအဆမှ မှန်တယ်။ အခြားဂိုဏ်းရဲ့ အယူအဆဟာ မှားယွင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဝါဒဖြန့်မှုတွေ ပြုလုပ်ကြသလို အခြားဂိုဏ်းရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ ဂိုဏ်းဝင်တွေကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ ပုတ်ခတ်ကြတယ်။

ဒါ့အပြင် ဂိုဏ်းဂဏဝါဒီတွေဟာ မိမိဂိုဏ်းရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှ၊ မိမိတို့ရဲ့ ဂိုဏ်းဝင်မှ တော်တယ် တတ်တယ်။ အခြားဂိုဏ်းကလူတွေဟာ အကုန်အလကားလူချည်းပဲ ဆိုတဲ့ ပုတ်ခတ်ပြောဆိုမှုတွေကိုလည်း အခွင့်ကြုံရင် ကြုံသလို လုပ်လေ့ရှိကြတယ်။

ဂိုဏ်းဂဏဝါဒ အဆင့်သစ်တစ်ရပ် ကို ရောက်လာချိန်မှာတော့ ဂိုဏ်းဂဏစိတ်ဓာတ်ဟာ အလွန်ပြင်းထန်လာပြီး မတူကွဲပြားတဲ့ ဂိုဏ်းတွေအကြားမှာ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုတွေ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတွေအထိ ပေါ်ပေါက်လာလေ့ ရှိပါတယ်။

အမေရိကန် သမ္မတတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ အီဘရာဟမ်လင်ကွန်းနဲ့ ဂျွန်ကနေဒီတို့ဟာ လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု ခေါင်းဆောင်ကြီး လီနင်ဟာလည်း သေနတ်နဲ့ ပစ်ကာ လုပ်ကြံခံခဲ့ရဖူးပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ထိုစဉ်က အသက်မသေခဲ့ပါဘူး။

ရုရှနိုင်ငံ အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးကြီးရဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သူ ထရော်စကီဟာလည်း လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။

ဂိုဏ်းဂဏစိတ်တွေ ပြင်းထန်လာ

ချိန်မှာတော့ ဂိုဏ်းဂဏဝါဒီတွေရဲ့ နှလုံးသားတွေထဲမှာ အာဃာတ စိတ်တွေ မစ္စရိယ စိတ်တွေဟာ ပိုမိုအားကောင်းလာတယ်။ ထိုသူတွေဟာ မိမိနဲ့ ဂိုဏ်းကွဲသူတွေအပေါ် အပြီးတွေ အတေးတွေ ထားတတ်ကြသလို မစ္စရိယစိတ်တွေလည်း ထားတတ်ကြတယ်။

ဂိုဏ်းဂဏစိတ် ပြင်းထန်သူတွေဟာ မိမိနဲ့ ဂိုဏ်းမတူသူ သို့မဟုတ် မိမိက တစ်ဖက်သတ် ကြိတ်ကာ ယှဉ်ပြိုင်နေသူရဲ့ ကောင်းသတင်းတွေကို ကြားရရင်ဘဲ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်တတ်ကြပါတယ်။

ထိုသူတွေဟာ မိမိရဲ့ ပြိုင်ဘက်ဟာ တော်တယ်၊ ပညာတတ်တယ်၊ ထူးချွန်တယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သတင်းကျော်ဇောမှုတွေ ရှိလာခဲ့ရင် ထိုသူမကျော်ကြားလေအောင် တားဆီးပိတ်ဆို့ဖို့ အားထုတ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ယင်းသို့ တားဆီးပိတ်ဆို့လို့ မရတဲ့ အဆုံးမှာတော့ ထိုလူတွေဟာ မိမိတို့နဲ့ ဂိုဏ်းမတူတဲ့ ထိုပြိုင်ဘက် (ဂိုဏ်းဂဏဝါဒီတွေက ပြိုင်ဘက်အဖြစ် တစ်ဖက်သတ်သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူ) မှာရှိတဲ့ သေးမွှားတဲ့ အပြစ်အနာအဆာလေးပါ မကျန် မှန်ဘီလူးနဲ့ ရှာဖွေပြီး သွားပုပ်လေလွင့် ချဲ့ကားပြောဆို လာရှုတ်ချတတ်ကြပါတယ်။

အကယ်၍ မိမိတို့ မလိုလားသူဟာ ဘီယာ တစ်ခွက်တစ်လေ သောက်ရင်ပင် ထိုလူဟာ တကယ့်ကို အချိန်ပြည့် မူးရူးနေသူ ယစ်ထုပ်ကြီး ဖြစ်လေဟန် ပါးစပ်သတင်း ဖြန့်ချိတတ်ကြတယ်။

တကယ်တော့ လူတန်းစား ကွဲပြားမှုတွေ မရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်မှာ ဆိုရင် လူတွေကြားမှာ ရန်ဘက် အသွင်ကို မဆောင်တဲ့ ပဋိပက္ခ (Non-antagonistic

စာမျက်နှာ(၂၀၃)သို့.

နိုင်ငံတကာ က ကြိုးပမ်းနေတဲ့

အကျင့်ပျက်မှု

တိုက်ပျက်ရေး

မင်းဟန်စော

၁၉၉၇ ခုနှစ်က ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) ရဲ့ အစီရင်ခံစာ တစ်ရပ်က အဂတိ လိုက်စားမှု အကျင့်ပျက်မှုတွေဟာ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကို ထိခိုက်စေတယ်လို့ ပြောဆိုခဲ့တယ်။ ထိုကာလက အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်နေသူ ဂျာဝါလား ကလည်း ‘ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ ပြည်ပရဲ့ ကျူးကျော်မှုနဲ့ စစ်ပြုမှုကို လွယ်လွယ်ကူကူ ရှင်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ အန္တရာယ်ထက် တိုင်းပြည်တွင်းမှာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ လုပ်နေကြသူတွေရဲ့ အန္တရာယ်က ပိုမို ကြီးမားပါတယ်’ လို့ ပြောဆိုခဲ့တယ်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၈ ရက်မှာ ဘီဘီစီ သတင်းဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်က ‘အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ရှေ့နေချုပ်ရုံးက မိမိတို့ နိုင်ငံဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အတွင်းမှာ အဂတိလိုက်စားမှုကြောင့် ဒေါ်လာ ၂. ၃၅ ဘီလီယံ ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်လို့ ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း’ ဖော်ပြခဲ့တယ်။

အချို့သော ပညာရှင်တွေကလည်း ‘ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံတွေမှာ အများဆုံး ဖြစ်ပွားလေ့ရှိတဲ့ အကျင့်ပျက် အဂတိလိုက်စားမှု (bribery & corruption) တွေဟာ ယင်း နိုင်ငံတွေအတွက် အေအိုင်ဒီအက်(စ်)လို

ရောဂါဆိုးကြီးတွေထက်ပင် ပိုပြီး ထိခိုက်နစ်နာစေတယ်’ လို့ ပြောဆိုခဲ့ကြတယ်။

တကယ်ကလည်း လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ အကျင့်ပျက်မှုတွေဟာ ဘယ် နိုင်ငံဘယ်သူ့အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံ အသီးသီးမှာ လူဦးရေလည်း နည်းပါးပြီး စီးပွားရေးစနစ်ကလည်း သမရိုးကျ စီးပွားရေးစနစ် (simple economy)အဆင့်သာ ရှိခဲ့စဉ် ကာလတွေ တုန်းကတော့ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ အကျင့်ပျက်မှုတွေဟာ မရှိသလောက်ပင် နည်းပါးခဲ့မယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

အကြောင်းကတော့ လာဘ်ပေးခြင်းဆိုတာတွေဟာ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာမှာ အကန့်အသတ်တွေ အခက်အခဲတွေနဲ့ အဆင်မပြေမှုတွေ ရှိတဲ့ အခြေအနေတွေမှာ ပေါ်ပေါက်လာတတ်တာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။ အလားတူပဲ တံစိုးလက်ဆောင်ရယူတဲ့ အလေ့အထဟာလည်း စိတ်ကောင်း စေတနာ ထားရှိမှု၊ တာဝန်ကျေပွန်မှု၊ မိမိရဲ့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို လေးစားတန်ဖိုးထားမှုဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ပျက်ယွင်းနေပြီး၊ စီးပွားရေးကျဆင်းနေတဲ့

ခေတ်တွေမှာ ပေါ်ပေါက်တတ်ပါတယ်။

မိမိလိုချင်တဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုကို တန်ရာ တန်ဖိုးပေးပြီး လွယ်လင့်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်မယ်ဆိုရင် အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ထိုပစ္စည်းအတွက် အပိုကြေး ပေးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အလားတူ မိမိရဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဖြစ်စေ၊ အခြားလုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို ဆောင်ရွက် ရာမှာ ဖြစ်စေ မလိုအပ်တဲ့ ကန့်သတ်ချက် တွေမရှိဘဲ ပုံမှန်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင် မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုလူမျိုးကမှ အပိုကြေး ပေးဖို့ စိတ်ကူးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါ့အပြင် လူတိုင်းလူတိုင်း စီးပွားရေး အရ ချောင်ချိုမှုရှိပြီး ငွေကြေးက လူ့ဂုဏ် သိက္ခာကို လွှမ်းမိုးခြင်း မပြုနိုင်တဲ့ အခြေ အနေတွေအောက်မှာ တံစိုးလက်ဆောင် ရယူသူ အလွန်နည်းပါးမှာသာ ဖြစ်ပါ တယ်။

တကယ်တော့ အကျင့်ပျက် အဂတိ လိုက်စားမှုဟာ အကျင့်ပျက်သူတွေ အပါ အဝင် ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာ နိုင်ငံကိုလည်း အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေပါတယ်။ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံမှာ အပိုကြေးတွေရရှိမှသာ အလုပ်လုပ်တဲ့လူတွေ များပြားလာခဲ့ရင် ယင်းနိုင်ငံရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ထိခိုက်လာမှာ အမှန်ပါ။

အဂတိ လိုက်စားမှုရှိတဲ့ နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံမှာ အရည်အချင်း မပြည့်ဝသူတွေဟာ တံစိုးလက်ဆောင် ပေးခြင်းဖြင့် ပညာရေး အောင်လက်မှတ်တွေ ရရှိလာနိုင်သလို အလုပ်အကိုင် နေရာကောင်းတွေကိုလည်း ရရှိလာနိုင်ပါတယ်။ သည်နည်းနဲ့ အလုပ် အကိုင် နေရာအများအပြားဟာ အရည် အချင်း မပြည့်ဝသူတွေ လက်တွင်းကို ရောက်ရှိလာခဲ့ရင် ယင်းနိုင်ငံရှိ လုပ်ငန်း

ဌာနတွေမှာ စီမံခန့်ခွဲမှုတွေ အရည်အသွေး တွေ ကျဆင်းလာနိုင်ပါတယ်။

အလားတူ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ အကျင့်ပျက်မှုတွေ လွှမ်းမိုးလာခဲ့ရင် ယင်း နိုင်ငံရဲ့ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွေ မှာလည်း အရည်အသွေးတွေ ကျဆင်း လာမှာ ဖြစ်တယ်။ အရည်အချင်း မပြည့်မီ သူတွေဟာ တံစိုးလက်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် ဘွဲ့တွေ အောင်လက်မှတ်တွေ ရရှိလာနိုင် တာကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းခွင် တွေမှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ အရည် အသွေးတွေ ကျဆင်းလာမှာ ဖြစ်တယ်။

အဂတိ လိုက်စားမှု လွှမ်းမိုးတဲ့ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံမှာ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာ ရေး၊ ကျန်းမာရေးတွေဟာ အဘက်ဘက် က ကျဆင်းလာနိုင်ပါတယ်။ သည့်ထက် ပိုဆိုးတာကတော့ စိတ်ဓာတ် အရည် အသွေးတွေ ပျက်စီးမှုပါပဲ။ အကယ်၍ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရှိ ပြည်သူတွေအကြားမှာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူခြင်းဖြင့် အရာရာကို ဖြေရှင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ယူဆချက်ဟာ ကျယ်ပြန့်၊ လွှမ်းမိုးလာမယ် ဆိုရင်တော့ မသမာတဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေဟာ ကျယ်ပြန့်အားကောင်းလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရေရှည်မှာ နိုင်ငံတိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကို အထောက်အကူပြုမယ့် စီးပွားရေး အခြေခံတွေဟာ အားနည်းလာမှာဖြစ် တယ်။ ဒါ့အပြင် ယင်းနိုင်ငံရှိ ပြည်သူတွေ ထဲမှာ ကိုယ်ပိုင်အရည်အသွေးနဲ့ ကိုယ်စွမ်း ကိုယ်စတွေကို အားကိုးလိုစိတ်တွေ လျော့ နည်းလာပြီး အချောင်စိတ်ဓာတ်တွေ လွှမ်းမိုးလာမှာ ဖြစ်တယ်။

မကြာသေးမီ ကာလတွေအတွင်း မှာတော့ နိုင်ငံအတော် များများဟာ မိမိ တို့ နိုင်ငံမှာ အဂတိလိုက်စားမှုတွေ

နိုင်ငံတကာ ကြိုးပမ်းနေတဲ့ အကျင့်ပျက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး

ကျဆင်းပပျောက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လာကြပါတယ်။

၂၀၀၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက် မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ ရိုက်တာသတင်းတစ်ပုဒ် က ‘မလေးရှား အစိုးရဟာ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူမှုတွေကို တိုက်ဖျက်ဖို့အတွက် လာဘ်မယူတဲ့ ရဲဝန်ထမ်းတွေကို ဆုငွေ ပေးမယ်လို့ ကြေညာခဲ့ကြောင်း’ ဖော်ပြခဲ့ တယ်။

ယင်းသို့ ချီးမြှင့်မယ့် ဆုငွေဟာ လာဘ်ထိုးတဲ့ငွေရဲ့ နှစ်ဆရှိမှာဖြစ်တယ်လို့ ပါဟန်ပြည်နယ် ရဲချုပ်ရမ်လီယူဆွတ်က နယူးစထရိတ်တိုင်း သတင်းစာကို ရှင်းပြ ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ရမ်လီယူဆွတ်က ‘ဥပမာ ပြောရရင် ရဲဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးဟာ သူ့ကို ၅၀ ရင်းဂစ် လာဘ်ပေးတဲ့လူကို ဖမ်းပေး ခဲ့ရင် သူ့ကို ရင်းဂစ်တစ်ရာ ဆုချီးမြှင့်မှာ ပါ’ လို့ ရှင်းပြခဲ့တယ်။

မလေးရှားနိုင်ငံမှာ ဝန်ကြီးချုပ် အဗ္ဗ ခူလာအာမက်ကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ကာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ တိုက်ဖျက်ရေး စီမံချက်ကို ဆောင်ရွက်နေတာ ဖြစ်ပါ တယ်။

ဒါ့အပြင် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်ထုတ် သည့် စထရိတ်တိုင်း သတင်းစာမှာလည်း တရုတ်နိုင်ငံ ဂန်စုပြည်နယ် အကျင့်ပျက် အဂတိလိုက်စားသူတွေကို ဖမ်းဆီး နှိမ်နင်း တဲ့ သတင်းတစ်ရပ်ကို ဖော်ပြခဲ့တယ်။ အဆိုပါ သတင်းစာက တရုတ်နိုင်ငံ အာဏာပိုင်တွေအနေနဲ့ ဂန်စုပြည်နယ်က အရာရှိ ၄၄ ဦးကို ဒေါ်လာသန်း ၉၃၀ ဖိုးအလွဲသုံးစားပြုမှုနဲ့ ဖမ်းဆီးခဲ့တယ် လို့ ရေးသားခဲ့တာကို ဖတ်ရှုခဲ့ရပါတယ်။

ယင်းကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆင်ဟွာ

သတင်းဌာနက ‘ဂန်စုပြည်နယ်အတွင်း လမ်းတွေနဲ့ ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းတွေ အတွက် နိုင်ငံတော်က ခွဲဝေစုထားပေးခဲ့တဲ့ နိုင်ငံပိုင် ငွေကြေးအမြောက်အမြားကို ဒေသတွင်းရှိ အစိုးရ အရာရှိတွေက အလွဲ သုံးစား လုပ်ခဲ့ကြကြောင်း အစိုးရရဲ့ စာရင်း စစ်အဖွဲ့က တွေ့ရှိခဲ့တယ်’ လို့ ရေးသားခဲ့ ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အဆိုပါ သတင်းစာမှာပဲ ‘တရုတ်နိုင်ငံ ဂွန်ဒေါင်းပြည်နယ်မှာ အစိုးရ ရဲ့ အဂတိ လိုက်စားမှု ပပျောက်ရေး ကြိုး ပမ်းမှုရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဂွန်ဒေါင်း ပြည်နယ်ရှိ နိုင်ငံပိုင် လုပ်ငန်းတွေမှ အမှု ဆောင် အရာရှိတွေကို နှစ်စဉ်ယွမ် ၁. ၅ သန်းအထိ ဆုကြေးတွေပေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ဂွန်ဒေါင်းနိုင်ငံပိုင် အက်ဆက်များ ကော်မရှင် အကြီးအကဲ လျူဖူကိုင်က နိုင်ငံ ပိုင် လုပ်ငန်းတွေရှိ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ် တွေနဲ့ ထိပ်ပိုင်းအရာရှိတွေကို အစီအစဉ် သစ်အရ တစ်နှစ်လျှင် ယွမ် ၁၅၀၀၀၀ မှ ယွမ် တစ်သန်းခွဲအထိ ဆုကြေးတွေ ချီးမြှင့်မယ်လို့ ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

ယနေ့ အချိန်မှာဆိုရင် နိုင်ငံခပ် များများဟာ အဂတိလိုက်စားမှု အန္တရာယ် ကို နိုင်ငံကို အကြီးအကျယ် ဒုက္ခပေးမယ့် အန္တရာယ်တစ်ရပ်အဖြစ် သဘောထားကာ တိုက်ဖျက်ဖို့ ကြိုးပမ်းလျက် ရှိကြပါတယ်။ တကယ်ကလည်း ယင်းအန္တရာယ်ဟာ အချိန်မီ တားဆီးချေမှုန်းနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ရင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို မျိုးဆက်နဲ့ချီပြီး ဒုက္ခပေး နိုင်တဲ့ အန္တရာယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

မင်းဟန်စော

စာသင်ကျောင်း၏ ရည်မှန်းချက်များ

သူရိန်ထက်လင်း

ပညာရေးသည် ကလေး၏ ငယ်ဘဝကပင် စတင်ကြောင်း ရှင်းလင်းခဲ့ ပြီးပါပြီ။ ကလေးသည် ကျောင်းနေရွယ် မတိုင်မီကပင် ငယ်ဘဝ သင်ယူမှုများဖြင့် သူ့ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် ပတ်သက်သော အသိတရားအချို့ကို သိမြင်နားလည်သည်။ ရိုးစင်းသည့် မိခင်ဘာသာစကားကို ပြောတတ်ဆိုတတ်သည်။ သူ၏ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ လိုအပ်ချက် များကို ဆောင်ရွက် နိုင်သော လုံလောက်သည့် လှုပ်ရှားထိန်းကိုင်နိုင်မှု ရှိသည်။ တစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့လိုက် ဆက်ဆံရေးကို အတော်အသင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု ရှိသည်။ ကလေးသည် သူ၏ တစ်ကိုယ်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့်အတူ ယင်းစွမ်းရည်များကို သင်ယူတတ်မြောက်လေ့ ရှိသည်။

ကလေး၏ ငယ်ဘဝပညာရေးသည် သူနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော သူ့မိသားစု၊ အိမ်နီးဝန်းကျင်၊ လောကဝန်းကျင်ရှိ လူများ၊ အရာဝတ္ထုများ၊ အခြင်းအရာအဖြစ် အပျက်များကို လေ့လာသိမြင်ခြင်းမှ စတင်သည်။ ကလေး၏ ပထမကျောင်းမှာ အိမ်ဖြစ်ပြီး ပထမဆရာမှာ မိဘများပင် ဖြစ်သည်။ ကလေးသည် သူ့မိဘများ၏ ပြုမူပြောဆိုပုံ၊ သူတို့အား မည်သို့ ဂရုစိုက်ပြုမူပုံ၊ သူတို့အား မည်သို့ လမ်းညွှန်သွန်သင်ပုံများကို မှတ်သားသင်ယူလေ့ရှိသည်။ သို့သော် မိသားစုပညာရေး အပါအဝင်

ကလေး၏ ငယ်ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့် သင်ယူမှုများသည် စနစ်တကျ မရှိသေး။ ဘဝအတွက် မလုံလောက်သေး။ လူ့ဘောင် လူ့လောကထဲဝင်ဆုံရန် အဆင်သင့် မဖြစ်သေး။ ယင်းလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်တင်းပြည့်ဝစေရန် မိမိတို့ရင်သွေးငယ်များအား စာသင်ကျောင်းများသို့ ပို့၍ ပညာသင်ယူစေရာသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးတို့ အတွက် ပြည့်စုံလုံလောက်သော ပညာစွမ်းရည်များ (Academic Skills and Ability) နှင့် လူသားစွမ်းရည် (Human Ability) များအား ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် စွမ်းဆောင်မှု ပေးရတော့သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် စာသင်ကျောင်းပညာရေးဟူသည် ကလေးတို့၏ ဗီဇအစွမ်းအစ၊ အလေ့အထနှင့် ဘဝဖြတ်သန်းမှုများ ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးလာအောင်၊ အသိသစ် အမြင်သစ်၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များ နှင့် စိတ်ကူးခံစားမှု၊ တွေးတောဆင်ခြင်မှု၊ လူမှုသင့်မြတ်မှုစွမ်းရည်များကို စနစ်ကျအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကလေးသည် အသက်သုံးနှစ် မူကြိုအရွယ်ကပင်လျှင် သူတို့၏ အသက်အရွယ်အလိုက် ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်လာသော ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုများအရ မိမိအိမ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ သင်ယူခဲ့သည်များထက် ပိုသော အသိ

စာသင်ကျောင်း၏ ရည်မှန်းချက်များ

၁၈၁

တရား၊ အတတ်ပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို လက်ခံရန် အသင့်ဖြစ်နေတတ်သည်။ ယင်းသည် ငါးနှစ်ခြောက်နှစ် မူလတန်း အရွယ်တွင် တဖြည်းဖြည်း ရင့်ကျက်လာတော့သည်။ စာသင်ကျောင်းသည် အိမ်ထက်ပို၍ ကျယ်ပြန့်သည်။ မိသားစုထက်လည်း ပို၍ပညာပေးနိုင်သည်။ တစ်ဖက်ကလည်း စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးငယ်အား လူ့လောကထဲ ဝင်ဆံ့စေမည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်နေပြန်သည်။ အိမ်ကျယ်လေး ဘဝကနေပြီး လူ့လောကထဲ ဝင်ဖို့ ပြင်ဆင်ပေးခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးငယ်အတွက် အသိအလိမ္မာ ပညာဗဟုသုတများကို အကောင်းဆုံး ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်သည့် ဌာနတစ်ခုဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မငြင်းနိုင်ပေ။ ဤနေရာတွင် ဦးစွာ ဆွေးနွေးလိုသည်မှာ စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးပညာရေး ပျိုးထောင်မှုအတွက် မည်သို့သော ရည်မှန်းချက်များကို ထားရှိဆောင်ရွက်သင့်သနည်းဟူသည်ပင်။

အစဉ်သဖြင့်ဆိုသလို မိဘများ၏ ပညာရေးအပေါ် သဘောထားနှင့် စာသင်ကျောင်း၏ ရည်မှန်းဆောင်ရွက်ချက်မှာ ကွဲလွဲနေတတ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်မူ မိဘများက မိမိတို့ကလေးအား ပညာတတ်စေချင်၍ ပညာသင်ယူစေသည်။ စာသင်ကျောင်းကလည်း ကလေးကို ပညာတတ်အောင် သင်ပေးသည်။ ဤအခြေခံအထိ ကွဲပြားစရာမရှိ။ သို့သော် မိဘများ၏ နောက်ကွယ် ရည်မှန်းချက်များတွင် မိမိတို့ကလေးအား ပညာသင်ယူစေရာ၌ ပညာတတ်ကြီးဖြစ်ရန်၊ မန်နေဂျာကြီးဖြစ်ရန်၊ ဆရာဝန်ကြီးဖြစ်ရန်၊ အင်ဂျင်နီယာကြီးဖြစ်ရန်၊ ပါမောက္ခကြီးဖြစ်ရန် စသည်ဖြင့် သက်မွေးအာမခံချက် အရသော်

လည်းကောင်း၊ မိသားစု၏ ပညာဂုဏ်ရည်မြင့်မားရန်သော်လည်းကောင်း၊ ရည်မှန်းချက်ကြီးကြီးမားမား ထားတတ်ကြသည်။ ယုတ်စွာအဆုံး အတန်းငယ်ဘဝ စာသင်ခန်းအတွင်း၌ပင်မူ မိမိကလေးအား ပညာဘာသာရပ်များ၌ အမှတ်ကောင်းကောင်း ရစေချင်သည်။ အဆင့်ကောင်းကောင်း ရစေချင်သည်။ စာသင်ကျောင်းကမူ မိဘတို့၏ ယင်းရည်မှန်းချက်များကို မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါ။ စာသင်ကျောင်း၏ အလုပ်မှာ ဘယ်သူ့သားသမီး အမှတ်ကောင်းကောင်း အဆင့်ကောင်းကောင်း ရစေဖို့ မဟုတ်။ မိမိတို့၏ ကျောင်းသားကျောင်းသူတိုင်း ပညာဘာသာရပ်များအား စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန်၊ ကျယ်ပြန့် နှံ့စပ်စွာ သိနားလည်လာစေရန် နှိုးဆွ သင်ကြားပေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်ကလည်း စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးအား ဆရာဝန်ဖြစ်ရန်၊ အင်ဂျင်နီယာဖြစ်ရန် ပုံလောင်းအလေ့အကျင့်ပေးသည် ဆိုခြင်းထက် ကလေးငယ်တို့၏ ဗီဇ ဝါသနာအလျောက် မိမိတို့၏ ဘဝ အနာဂတ်များကို ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ် ပုံဖော်တည်ဆောက်နိုင်စေရန် ပျိုးထောင်ပေးခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်သည်။ အခြေခံအားဖြင့်မူ စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးငယ်တို့အား ပညာရည်ပညာရပ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးနေသည်။

အရေးအဖတ်စွမ်းရည် ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်စေရန်မှာ ကလေးပညာရေး ပျိုးထောင်မှု၌ အထူးအရေးပါသော ပညာရည်ဖြစ်သည်။ မည်သည့်ကလေးမဆို သူ၏ မိခင်ဘာသာ စကားကို ကျွမ်းကျင် စွာ ပြောနိုင်ဆိုနိုင်ပေမည်။ လူကြီးသူမများ ၏ ပြောဆိုစကားများကိုလည်း နားလည်ပေလိမ့်မည်။ ပညာအခြေခံသည် ဘာသာ

စကား၌ တည်သည်။ ဘာသာစကား သည် လူတို့၏ ဆက်ဆံရေး၌သာမက အသိပညာ ရပ်များအားလည်း ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းနိုင်စွမ်း ရှိသော ကြားခံမီဒီယာလည်း ဖြစ်သည်။ သည့်အတွက် ပညာ ဗဟုသုတ များကို ကျယ်ပြန့်နှံ့စပ်စွာ လေ့လာဆည်းပူးရန်မှာ အခြေခံ အရေးအဖတ်မှသည် ပညာရပ် ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရ များကို နားလည် သဘောပေါက်ရန်နှင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အသုံးပြုတတ်ရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု၏ အရေးပါ သောအချက်များမှာ ဆိုလိုသောအဓိပ္ပာယ် ကို ထိရောက်စေမည့် စကားလုံးများ သုံး တတ်ခြင်း၊ အဓိပ္ပာယ် အနည်းငယ် ကွဲလွဲ သော စကားလုံး၊ အသုံးအနှုန်း များကို ရွေးချယ်သုံးစွဲတတ်ခြင်း၊ စကားလုံးတစ်လုံး ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အမျိုးမျိုး နားလည်ခြင်း တို့ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်ကလည်း စာ သင်သား၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ၊ အတွေး စု၊ အတွေးပြိုင်များအား ဖော်ထုတ်ရေးသား နိုင်စွမ်းနှင့် အဆင့်အတန်းရှိသော စာပေ၊ ပညာရပ်များအား ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်စွမ်း ရှိဖို့ရန် လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးရပေမည်။

စာသင်ကျောင်းများက ကလေးများ အ တွက် ပညာစွမ်းရည် ပျိုးထောင်မှုများတွင် အရေးအဖတ် ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု အပြင် သင်္ချာ၊ ယုတ္တိဗေဒနှင့် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်း၊ သမိုင်းကို နားလည်ခြင်း၊ ပထဝီကိုလေ့လာခြင်း၊ အသုံးချသိပ္ပံပညာ အပါအဝင် အခြေခံ သိပ္ပံပညာရပ်များကို တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်မှု ရှိလာစေရန် ရည်မှန်းဖော်ဆောင်ပေးရမည်။

သို့ရာတွင် ကလေးငယ်များအား ပညာ ဘာသာရပ်များ လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးရုံမျှဖြင့် စာသင်ကျောင်း၏ ရည်မှန်း ချက်များ ပေါက်မြောက်အောင်မြင်ပြီဟု

မဆိုနိုင် သေးပေ။ ပညာရေးဟူသည် ကလေးတို့၏ တစ်စတစ်စ ဖွံ့ဖြိုးလာသော လူ့အရည်အသွေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်ဆောင်ပေး ရန် တာဝန်ရှိသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆို သော် ကလေးတို့အား အသိအတတ်ပညာ ပေးရုံမျှမက ကလေးတို့၏ တစ်ကိုယ်ရည် ဘဝတည်ဆောက်မှု၊ လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် လောကခြင်းရာများအား သိမြင်နားလည် ရေးနှင့် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး လေ့လာ သင်ယူမှုများအတွက် အလေ့အကျင့်ပေး ပျိုးထောင်ပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။ သည့် အတွက် စာသင်ကျောင်းသည် ကလေး ငယ်တို့၏ အနာဂတ်ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အတွက် ပြင်ဆင်ပေးနေသော နေရာဖြစ် ရမည်။ စာသင်ကျောင်း၏ ရည်မှန်းချက် များသည်လည်း ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အတွက် အကျိုးများစေသော အခြေခံ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ဖြစ်ထွန်းလာ အောင် ရည်ရွယ်ရမည်။ ယခုမှ စာသင် ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိလာမည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ကလေးငယ်များအတွက် မည်သို့သော ပညာရေး ရည်မှန်းချက်များ ထားရှိသင့် သနည်းဆိုသည်ကို ပညာရှင် A.N Frandsen ၏ 'How Children Learn' စာတမ်းပါ သုတေသနပြုချက်များမှ ထုတ် နုတ်ဆွေးနွေးပါမည်။

၁။ ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကျန်းမာ ရေး

Physical development and Health care

တစ်ကိုယ်ရည်သန်ရှင်းမှု၊ ဝန်းကျင် ကျန်းမာရေးအသိ၊ ဘေးအန္တရာယ်လုံခြုံမှု၊ ကာယပညာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုကို နားလည်ခြင်း။

စာသင်ကျောင်း၏ ရည်မှန်းချက်များ

၁၈၃

ပညာရပ်စွမ်းရည်များနှင့် ပတ်သက်၍
သီးခြားဆွေးနွေးပါမည်။

၂။ တစ်ကိုယ်ဘဝ၊ လူမှုဘဝနှင့်
စိတ်ထားဖွံ့ဖြိုးမှု

Individual, Social and Emotinal
development

စိတ်၏ကျန်းမာခြင်း၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု
များကို ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး
မြင့်မားမှု၊ မိမိကိုယ်ကို သိနားလည်ခြင်းနှင့်
ဆင်ခြင်သုံးသပ်နိုင်စွမ်း။

၃။ ကျင့်ဝတ်အပြုအမူ၊ အဆင့်
အတန်းနှင့် စရုဏတန်ဖိုး

Ethical behaviour, standards and
values

ကိုယ်ကျင့်စရုဏကို တန်ဖိုးထားခြင်း၊
နိုင်ငံသားစည်းမျဉ်းကို လိုက်နာခြင်း၊
ယဉ်ကျေးမှုထုံးတမ်းစရုဏများကို လေးစား
ခြင်း၊ ချစ်ခင်ကြင်နာမှု၊ စာနာကူညီမှု၊ မျှဝေ
ရိုင်းပင်းမှု အကျင့်စရိုက်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။

၄။ လူမှုဆက်ဆံရေး အသိတရား
Social Consciousness

မိသားစု၊ ဖွဲ့စည်းသိုက်မြို၊ စာသင်
ကျောင်းနှင့် အလုပ်ခွင်ဆက်ဆံရေး ဘဝ
အတွင်း လူတစ်ဦးစီတိုင်း၏ လိုအင်ဆန္ဒ၊
အကျိုးစီးပွားနှင့် စေ့ဆော်မှုများအား
သိနားလည်ခြင်း၊ လူချင်းစာနာတရားများ
ထားနိုင်ခြင်း။

၅။ လူ့ဘောင်၊ လူ့လောက
The Social World

ကလေးငယ်များအား ကျယ်ပြန့်သော
လူမှုအခန်းကဏ္ဍ၌ ဝင်ဆံ့စေခြင်း၊ ရပ်ကွက်၊
ဒေသ၊ တိုင်းနိုင်ငံ၏ ပထဝီ၊ သမိုင်း၊
ပြည်သူ့နီတိ၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်
ဘဝနေဟန်များ နားလည်စေခြင်း။

၆။ သဘာဝဝန်းကျင်
The Natural Environment

သဘာဝဝန်းကျင်ထဲမှ ရူပသိပ္ပံ၊ ဇီဝ
သိပ္ပံပညာရပ်များ လေ့လာသင်ယူစေရေး၊
သိပ္ပံနည်းကျတွေးခေါ်မှု၊ သိပ္ပံနည်းကျ
စစ်ဆေးမှု၊ နေ့တိုင်း ဘဝပြဿနာ ဖြေ
ရှင်းမှုများအတွက် လေ့လာသင်ယူစေခြင်း။

၇။ ရသပညာဖွံ့ဖြိုးမှု

Aesthetic development

စာပေ၊ ပန်းချီ၊ ဂီတ၊ သုခုမ လက်
ရာများအား တန်ဖိုးထားမှု၊ စိတ်ကူးအလှ
တရား ဖော်ထုတ်မှုနှင့် အခြားဖန်တီးမှု
စွမ်းဆောင်ရည်များ။

၈။ ဆက်ဆံရေး ဘာသာစကား

Communication

ထိရောက်သော အရေးစွမ်းရည်၊
ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်စွမ်း၊ စာလုံးပေါင်း၊
အသုံးအနှုန်းနှင့် အသံထွက်မှန်ကန်ခြင်း၊
မိမိဆိုလိုရင်းကို တစ်ပါးသူနားဝင်အောင်
ပြောနိုင်ခြင်း တစ်ပါးသူ၏ ဆွေးနွေးဟော
ပြောမှုများကို နားထောင်ခြင်း။

၉။ သင်္ချာ၊ ယုတ္တိဗေဒနှင့် ပြဿနာ
ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း

(Arithmetic, Logic and Problem-
soiving)

အရေအတွက် သဘောကို ပိုင်နိုင်
ကျွမ်းကျင်မှု၊ စာသင်ခန်း၊ ကျောင်းနှင့်
ဖွဲ့စည်းသိုက်မြိုအတွင်း အဖွဲ့ဝင်သဘော၊
အစုသဘောနှင့် ယင်းတို့၏ အဆက်အစပ်
ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းနိုင်မှု၊ အတွေး
အဆနှင့် ကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှုကို
သိနားလည်ခြင်း။

အခြေခံပညာ ကျောင်းများအနေ
ဖြင့် ဖော်ပြပါ ရည်မှန်းချက်ကိုးရပ်ကို

အထူးဖော်ဆောင်ပေးသင့်ကြောင်း ပညာရှင်များက တညီတညွတ်တည်း သဘောတူကြသည်။ ဂျွန်ဂျူဝီဆိုခဲ့သလိုပင် ပညာရေးသည် ဘဝတစ်မျှ ကျယ်ဝန်းသည်။ လူသားဘဝသည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အနာဂတ် အလားအလာများသို့ ဦးတည်ပြောင်းလဲနေသကဲ့သို့ ပညာရေးကလည်း လူသား၏ ဖွံ့ဖြိုးပြောင်းလဲမှုများအား အထောက်အပံ့ပြုရင်း ဟန်ချက်ညီမျှစေရမည်။ စာသင်ကျောင်းသည် ကလေးငယ်တို့အား ပညာရည် ပညာရပ်များအပြင် ဘဝရှင်သန်မှုနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိမှုများကို သက်ဝင်ဝီပြင်လာအောင် ရွက်ဆောင်ပေးရမည်။ ဖော်ပြပါ ရည်မှန်းချက်များသည် ကလေးငယ်တို့၏ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထူးအကျိုးများကြောင်းကို စောဒကတက်စရာမလိုပေ။ သို့သော် ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးစရာရှိသည်မှာ စာသင်ကျောင်းများ အနေဖြင့် ရည်မှန်းချက်များကို ထားရှိဖော်ဆောင်ရာ ၌ ကလေးငယ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အပြုအမူပြောင်းလဲမှုများနှင့်အညီ မျှတညီညွတ်စွာ ပျိုးထောင်လေ့ကျင့်ပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ကလေးငယ်တို့တွင် သူတို့၏ တစ်ကိုယ်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ပညာဉာဏ်ရည် ရင့်ကျက်လာမှုများနှင့် အတူ သင်ယူမှုနှင့် အပြုအမူ ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ယင်းအပြုအမူ ပြောင်းလဲမှုကို အရည်အသွေး ပြောင်းလဲမှုဟုလည်း နားလည်နိုင်သည်။ စာသင်ကျောင်း၏ ပညာရေး ရည်မှန်းချက်များကို ဖော်ဆောင်ပျိုးထောင်ရာ၌ ကလေးတို့၏ အပြုအမူ ပြောင်းလဲပုံကို အကဲဖမ်းမိမှသာ ပိုမိုအကျိုးများဖွယ်ရှိသည်။ ကလေးတို့၏ တစ်ကိုယ်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့်အတူ ပြောင်းလဲရင့်ကျက်လာသော အပြုအမူများမှာ

၁။ အသိတရားနှင့် နားလည်နိုင်စွမ်း

Knowledge and understand-

ings

၂။ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းရည်

Skills and ampetencies

၃။ သဘောထားနှင့် စိတ်ပါဝင်စားမှု

Attitude and interests

၄။ ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံ

Action patterns တို့ဖြစ်သည်။

ကလေးသည် မည်သည့်ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တိုင်း၌မဆို ပထမအခြေခံအသိတရားမှ ပို၍မြင့်မားသော သို့မဟုတ် ရှုပ်ထွေးသော အသိတရားများကို တဖြည်းဖြည်း နားလည်မှု ရှိလာပေမည်။ ထို့အတူ ပညာရည် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အလုပ်ဖန်တီးမှုများ၌လည်း ခက်ခဲ၍ ပိုမိုအားထုတ်ရသော အလုပ်များကို တဖြည်းဖြည်း ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်လာပေမည်။ ယင်းတို့မှ တစ်ဆင့် သူ၏ စိတ်သဘောထား ခံယူမှု နှင့် ပညာရပ်များအပေါ် စိတ်ပါဝင်စားမှုများအရ ပို၍ ကြိုးစားသင်ယူလာပေမည်။ ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံကမူ ကလေး၏ ပညာအလိမ္မာ၊ အသိတရား၊ ကျွမ်းကျင်မှု စိတ်နေစိတ်ထား စသည်တို့၏ တစ်ကိုယ်ရည် ရုပ်လုံးဖော်မှုပင်ဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းများ၌ ဦးစီးဦးဆောင်ပြုနေကြသော ဆရာဆရာမများသည် ကလေးတို့၏ ယင်းဖွံ့ဖြိုးပြောင်းလဲမှု၊ သင်ယူမှု အားထုတ်မှုများ ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရင်း စာသင်ကျောင်း၏ ပညာရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် ဟန်ချက်ညီညွတ်စွာ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရပေမည်။

သူရိန်ထက်လင်း

အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို လိုလားသူတိုင်းဟာ အင်နားရှား သဘောနဲ့
ဆန့်ကျင်ရပ်တည်မှုတွေကို ရှောင်ကွင်းလို့ မရနိုင်ဘူး၊ ငြင်းပယ်မှုကြောင့်
အားလျော့မသွားရဘူး။ ရုတ်တရက်ကြီး လက်ခုပ်ဩဘာသံတွေ
ထွက်ပေါ်လာလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်လို့ မရနိုင်ဘူး

သူငယ်ချင်းဟောင်း

ဘက်

တစ်လောက နိုင်ငံခြားမှာအလုပ် သွားလုပ်
နေတဲ့ သူငယ်ချင်းဟောင်း တစ်ယောက်
အမိမြန်မာပြည်ကို ပြန်လာခိုက် စကားပြော
ချင်တာနဲ့ ညနေစာ ထမင်းတစ်နပ်လောက်
လာစားဖို့ ဖိတ်ထားပါတယ်။ အဲဒီညနေ
ရောက်တော့ သူ့ခေတ္တ တည်းခိုရာ သူ့ညီရဲ့
အခန်းကို သွားပြီး ခေါ်ရပါတယ်။ အခန်း
က ဆင်းပြီး တက္ကစီငှားဖို့ လမ်းဘေး ပလက်
ဖောင်းမှာ ရပ်နေတုန်း သူငယ်ချင်းဟောင်း
က သူ့ဝသီတော်အတိုင်း မျက်နှာရှုံ့မဲ့ပြီး
“ဟေ့ကောင် ငါ ဒီကို ပြန်ရောက်လာလို့
သီချင်းတွေ နားထောင် ကြည့်တယ်။
အဆိုတော် ဘယ်သူမှန်းသာ မသိတယ်။
သီချင်းကတော့ ငါတို့ ကြားဖူးပြီးသား
အဟောင်းတွေပဲ ဖြစ်နေတယ်ကွာ။
စာအုပ်တန်းဘက် ရောက်တော့လည်း
ဟိုတုန်းက ထုတ်ခဲ့တဲ့ စာအုပ်တွေကို
မျက်နှာဖုံး ဒီဇိုင်းအသစ်နဲ့ ထုတ်ထားတာ
များတယ်ကွ၊ ပြီးတော့--” ဆိုပြီး အဟောင်း
သံသရာကို ရင်ဖွင့်ပါတယ်။ ရွတ်ခနဲ ရွတ်ခနဲ
ဖြတ်သွားနေတဲ့ တက္ကစီတွေထဲက တစ်စီးစီး
ကို အမြန်ရလိုဇောနဲ့ တားနေရတဲ့အတွက်
အဟောင်းသံသရာကို လမ်းဘေးမှာ မဆက်
နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ အိမ်ရောက်လို့ ထမင်းလက်ဆုံ

နဲ့ကြမ္မာပဲ အဟောင်းတွေကိစ္စ မကျယ်
တကျယ်ဆွေးနွေးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါး
ဟာ သူငယ်ချင်းဟောင်းနဲ့ ဆွေးနွေးရာက
ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အတွေးတွေပါ။

သူငယ်ချင်းဟောင်း ကြည့်ရတာ သူ့
သူငယ်ချင်းဟောင်း ကျွန်တော်တို့ ဇနီး
မောင်နှံကို တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပေမယ့်
အဟောင်းတွေထဲက ရုန်းမထွက်နိုင်သေး တဲ့
ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်မှာတော့ အတော်
မကျေမနပ် ဖြစ်နေပုံပါပဲ။ သူ မကျေမနပ်
ဖြစ်မယ်ဆိုလည်း ဖြစ်လောက်ပါတယ်။
ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နောက်မျိုးဆက်သစ်တွေ
ဟာ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးထားတဲ့
အသစ်အသစ်တွေကို ပွေ့ပိုက်ပြီး ရင်ကော့
နေရမယ့်အစား ကျွန်တော်တို့နဲ့ ကျွန်တော်
တို့ရဲ့ အရင် မျိုးဆက်ခေတ်က ရှိပြီးသား
တွေကိုပဲ တံဆိပ်သစ်ကပ်ပြီး ပွဲထုတ်နေ
တာကို နယ်ပယ် အတော်များများမှာ
တွေ့နေရလို့ပါပဲ။ သူငယ်ချင်းဟောင်းက
“နောက်ပေါက်တဲ့ လူငယ်တွေထဲမှာကွာ
သီချင်းရေးတတ်တဲ့လူ မရှိတော့ဘူးလား။
တစ်ယောက်လာလည်း မင်းမင်းလတ်၊
ဘိုဘိုဟန်၊ သန်းနိုင်၊ ထီးဆိုင်၊ စိုးပိုင်၊ ခိုင်ထူး
နောက်တစ်ယောက်လာလည်း ဒါပဲ။ အဲဒါ

တွေက သူ့ခေတ်နဲ့သူ ကောင်းပြီးသား ကွာ။ ထိန်းသိမ်းထားလိုက် နောက်လူငယ် တွေက သူ့ခေတ်နဲ့သူ အသစ်လုပ်ကြ။ ပိုကောင်းအောင် လုပ်ကြ။ ခုတော့ ဒီထက် မကျော်တော့ဘူး။ အဲဒါတွေပဲ အကောင်း ဆုံး လုပ်နေကြတယ်။ ဒါထက်ကောင်း အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်း မရှိကြ တဲ့ သဘောလားကွာ” လို့ သိသာမြင်သာ တဲ့ နယ်ပယ်တစ်ခုကို ရွေးထုတ်ဥပမာပေး ပါတယ်။

အဟောင်းနဲ့အသစ် ပြဿနာဟာ ခေတ်တိုင်းမှာ ရှိခဲ့ကြတာပါပဲ။ အဟောင်း ကလည်း သူတို့ရဲ့ သက်သေပြပြီးသား အောင်မြင်မှုတွေ အပေါ်မှာ အခိုင်အမာ ရပ်ပြီး အင်္ဂါ မပြည့်မစုံ မွေးဖွားလာတဲ့ အသစ်တွေကို ခန့်ပြီး ပြီးတတ်ပါတယ်။ အနာဂတ် အိပ်မက်တွေ စိမ်းစိမ်းလန်းလန်း ပွင့်နေတဲ့ အသစ်တွေကလည်း လူအိုခေတ် (တစ်နည်းပြောရရင် ခေတ်ဆွေးနဲ့) နံနေသူ တွေအဖြစ် အဟောင်းတွေကို မဲ့ပြီး ပြီး ကြည့်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပဋိပက္ခ အသွင်ဆောင်ပြီး အဟောင်းဘက်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အသစ်ဘက်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရပ်နေ သူအားလုံးဟာ အစွန်းရောက်နေသူတွေ သာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ အဟောင်း နဲ့ အသစ်ဆိုတာ အပြန်အလှန် ရှိသေ လေးစားခြင်း၊ အပြန်အလှန် အကျိုးပြုခြင်း ဆိုတဲ့ အညမည သဘောနဲ့သာ ရပ်တည် ကြရမှာပါ။ အညမညသဘောနဲ့ နေနိုင်ခြင်း ဟာ အပြုသဘော ဖြစ်ပြီး ပဋိပက္ခသဘော နဲ့ နေထိုင်ခြင်းဟာ အပျက်သဘော ဖြစ်ပါ တယ်။ လက်ရှိအခြေအနေအရ ဆိုရင်တော့ အညမည အသွင်နဲ့ရော၊ ပဋိပက္ခ အသွင် နဲ့ပါ အဟောင်းနဲ့ ယှဉ်တွဲ ရှင်သန်နေတဲ့ အသစ် ဆိုတာ အရေအတွက် အလွန်

နည်းပါးပြီး အဟောင်းရဲ့လွှမ်းမိုးမှုကသာ များပြားနေတယ်ဆိုတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းဟောင်းကတော့ ပင်ကို သဘာဝအရ အလယ်အလတ် သဘောထားရှိသူ တစ်ယောက်သာ ဖြစ်ပါ တယ်။

သေချာဆွေးနွေး ကြည့်တဲ့အခါ သူငယ်ချင်းဟောင်းက အဟောင်းတွေ အပေါ်မှာ အပြစ်မြင်တာမဟုတ်ဘဲ အသစ် ဖန်တီးရမယ့် နောက်မျိုးဆက်သစ်တွေက အဟောင်းရဲ့ အရိပ်ကို မကျော်လွန်နိုင်ဘဲ (တချို့လူသစ်တွေကျတော့လည်းအဟောင်း မှပဲ ကောင်းတယ်လို့ ပွေ့ပိုက်လို့) နေနေကြ တာကိုသာ အပြစ်မြင်တာပါ။ ဒီလိုဆိုတော့ လည်း သူ့အမြင်ကို ကျွန်တော် လက်ခံနိုင် သွားပါတယ်။ သဘောလည်း တူပါတယ်။ အသစ်တွေ ဘယ်လို ကောင်းကောင်း အဟောင်းကိုတော့ တလည်လည်ပါကွယ် ဆိုတာမျိုးက သီချင်းထဲမှာသာ ကိုယ်ချစ် တဲ့သူ ကျေနပ်အောင် ချော့လို့မော့လို့ ကောင်းတဲ့စကားမျိုးပါ။ မှန်ကန်ပြည့်စုံတဲ့ သဘောထား အမြင်တစ်ရပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဆို ခင်ဗျားက အသစ် အသစ်လေးတွေနဲ့ ငြိမ့်ချင်တယ်ပေါ့လေလို့တော့ အချွန်နဲ့ မမ လိုက်ပါနဲ့။ ကျွန်တော် ပြောနေတာက ဒီကိစ္စတင် မဟုတ်ဘူးလေ။

အဟောင်းဆိုတာကလည်း တစ်ချိန် တုန်းက အသစ်ပဲ မဟုတ်လား။ အသစ် ဆိုတာလည်း တစ်ချိန်ကျ ဟောင်းသွားမှာပဲ မဟုတ်လား။ ဟောင်းမှ ကောင်းတယ်၊ သစ်မှကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ အစွဲအလန်းဟာ အဆင်ခြင်မရှိတဲ့ တရားသေ ဝါဒတစ်ခုပါ။ အဟောင်းတိုင်း မကောင်းသလို အသစ် တိုင်း မညံ့ပါဘူး။ ကောင်းတယ် မကောင်း ဘူး၊ အရည်အသွေး ပြည့်တယ်၊ မပြည့်ဘူး

သူငယ်ချင်းဟောင်း

၁၈၇

ဆိုတာကို အသစ်၊ အဟောင်းဆိုတဲ့ တံဆိပ် တစ်ခုတည်းနဲ့ ဆုံးဖြတ်လို့ရတာ မဟုတ် ပါဘူး။ ဒီနေ့အထိ ဆက်လက် ရှင်သန်နေတဲ့ အဟောင်းတွေ ဆိုတာကလည်း သူ့အရည် အသွေး ပြည့်ဝမှုကြောင့်သာ ရှင်သန်နေ နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့အထိ ရှင်သန်နေ တဲ့ အဟောင်းတွေနဲ့ တစ်ချိန်တုန်းက အသစ်ဘဝမှာ အတူတူ မွေးဖွားခဲ့ပေမယ့် အရည်အသွေး မပြည့်ဝမှုကြောင့် ပျောက် ကွယ် သွားကြတာတွေလည်း အရေ အတွက် အများအပြားပါ။ နောက်တစ်မျိုး စဉ်းစား ကြည့်မယ် ဆိုရင်လည်း ဒီနေ့ ရပ်တည် ရှင်သန်နေတဲ့ အဟောင်းတွေ ထက် အရည်အသွေး ပိုမိုပြည့်ဝတဲ့ အသစ် တွေ ထွက်ပေါ်မလာတဲ့အတွက် (မဖန်တီး နိုင်တဲ့အတွက်) အဟောင်းကိုပဲ တလည် လည် ဖြစ်နေတာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းဟာ အဲဒီလို အဟောင်းတွေကို ကျော်လွန်ပြီး မဖန်တီး နိုင်တဲ့ မျိုးဆက်သစ်တွေအပေါ်မှာ မကျေ မနပ် ဖြစ်နေတာပါ။

အဟောင်းတွေကို ကျော်လွန်ပြီး မဖန်တီးနိုင်ရကောင်းလားလို့ အပြစ်တင် နေရုံနဲ့တော့ ဘာအကျိုးထူးမှ ထွက်ပေါ် လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားရမှာက ဘာကြောင့် အဟောင်း တွေကို ကျော်လွန်ပြီး မဖန်တီးနိုင်ရသလဲ ဆိုတာကိုပါ။ ဒီနေရာမှာ အလျဉ်းသင့်လို့ ပြောရရင်တော့ ပညာရှင် ဖရန်စစ် ဖူကူယာမ(Francis Fukuyama) ပြောသလို သမိုင်းနိဗ္ဗိတံပြီလို့ အဟောင်းစွဲ သမား တွေက ပြောချင်ကြမယ့် အကြောင်းပါ။ သမိုင်းမှာ ပုံသဏ္ဌာန်မျိုးစုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး အခုအခါမှာ နောက်ထပ် ပေါ်ပေါက်စရာ ပုံသဏ္ဌာန်သစ် မရှိတော့ဘူး။ သံသရာ

လည်တဲ့ သဘောနဲ့ သမိုင်းဟာ ပြန်လည် ပတ်နေပြီ၊ ဒါကြောင့် သမိုင်းနိဗ္ဗိတံပြီလို့ ဆိုလိုချင်တဲ့ သဘောပါ။ အဟောင်းစွဲ သမားတွေကလည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သမျှ ပုံသဏ္ဌာန်တွေထဲမှာ ငါတို့သာ အကောင်း ဆုံး၊ ပုံသဏ္ဌာန်သစ် ဖြစ်လာစရာ မရှိဘူးလို့ ပြောချင်ကြမှာပါ။ တကယ်တော့ သမိုင်း ဆိုတာ နိဗ္ဗိတံတယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဒီအပြော မျိုးဟာ အပေါ်ယံ လက္ခဏာလောက် ကိုသာ ကြည့်ပြီး ပြောတာပါ။ သမိုင်းမှာ ဒုတိယတစ်ကျော့ တတိယတစ်ကျော့ ပြန်ဝင်လာတဲ့ ခေတ်တစ်ခေတ်ရဲ့ပုံသဏ္ဌာန် ဆိုတာက ပထမအကြိမ်က ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ တူကောင်းတူနိုင်ပေမယ့် အတွင်းအနှစ် သာရပိုင်းမှာတော့ ကွဲပြားနေမှာ အသေ အချာပါပဲ။ သမိုင်းဟာ နိဗ္ဗိတံဘူးဆိုတဲ့ အတွက် အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုကို လည်း လက်ခံပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အသစ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို လက်မခံဘူး ဆိုရင်တော့ သမိုင်းက နိဗ္ဗိတံသော်လည်း သမိုင်း အီလည်လည် ဖြစ်နေမှာတော့ ငြင်းမရ ပါဘူး။

အချိန်ရဲ့ ရွေ့လျားမှုနဲ့အတူ သမိုင်း ဖြစ်စဉ်တွေဟာ လိုက်ပါပြောင်းလဲနေပါ တယ်။ အချိန်နဲ့ ပြောင်းလဲမှုတို့ရဲ့ အချိုး ဟာ သမိုင်းရဲ့ ရွေ့လျားနှုန်းပါပဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ၂၀-၃၀ က အခြေအနေနဲ့ ဒီကနေ့ အခြေအနေ (သမိုင်းဖြစ်စဉ်အခင်းအကျင်း) ဟာ သိပ်ပြီး ထူးခြားပြောင်းလဲ မသွားဘူး

ဆိုရင် ဒါဟာ သမိုင်းရွေ့လျားနှုန်း နှေးကွေးတဲ့ သဘောပါပဲ။ ဒီကနေ့ IT ခေတ်မှာတော့ သမိုင်းရဲ့ ရွေ့လျားနှုန်းကို ဆယ်စုနှစ်နဲ့ (by decade) မဟုတ်ဘဲ နှစ်ချင်းအလိုက် (by year) နဲ့တိုင်းဖြတ်ရလိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်။ ရွေ့လျားမှုမှာ ဦးတည်ချက်ဆိုတာ ရှိတော့ အဲဒီဦးတည်ချက်ဟာ တိုးတက်မှု ဘက်ကို ဖြစ်နိုင်သလို ဆုတ်ယုတ်မှု ဘက်ကိုလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သမိုင်းရဲ့ ရွေ့လျားနှုန်းဟာ တစ်နိုင်ငံနဲ့ တစ်နိုင်ငံတော့ တူညီနိုင်လိမ့်မယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရေမြေသဘာဝ၊ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေတွေပေါ် မူတည်ပြီး ကွဲပြားပါလိမ့်မယ်။ ယေဘုယျ ပြောရရင်တော့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံတွေ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ သမိုင်း ရွေ့လျားနှုန်းဟာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးဆဲနဲ့ မဖွံ့ဖြိုး မတိုးတက်သေးတဲ့ နိုင်ငံနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ နှုန်းထက်ပိုမို နှေးကွေး နေလိမ့်မယ် ဆိုတာပါ။ အောင်မြင်မှုကို ထိန်းထားချင်တာရယ် အောင်မြင်မှုအပေါ်မှာ သာယာနေတာရယ်ကြောင့် ပြင်းထန်တဲ့ အပြောင်းအလဲကို မလိုလားတတ်ကြသလို နာကျင်ခံခက်လောက်အောင် ရုန်းကန်ချင် စိတ်လည်း လျော့ပါးသွားကြလို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနဲ့ မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ နိုင်ငံတွေကတော့ သမိုင်းဘီးကို အားသွန်ခွန် စိုက်လှည့် ရပါလိမ့် မယ် ။ ဘာကြောင့် သမိုင်းရွေ့လျားနှုန်း နှေးနေတာလဲဆိုတာ အဖြေရှာရ ပါလိမ့် မယ်။ ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းဟောင်း ထောက်ပြချက်အရ ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ်မှာ သမိုင်းရွေ့လျားမှုဟာ နှေးကွေးရုံမျှမက ရပ်တံ့နေတယ်လို့တောင် ပြောလို့ရနေပါပြီ။

ဘာကြောင့် ရွေ့လျားနှုန်း နှေးကွေးတာလဲ။ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုတွေ ဖန်တီးပြီး ရွေ့လျားနှုန်းကို မမြှင့်တင်နိုင်တာလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ရအောင်ပါ။ ပထမဆုံး သိသာမြင်သာတဲ့ အချက်ကတော့ အသစ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ဖို့အတွက် စွန့်စားမှု လုပ်ရသလို ပေးဆပ်မှုလည်း အများကြီး လုပ်ရတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါ။ အသစ်တို့ရဲ့ သဘာဝဟာ အဟောင်းကနေ ခွဲထွက်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ အသစ်ဟာ ပထမဆုံး အဟောင်းနဲ့ ပြိုင်ဆိုင်ရပါတယ်။ လူတွေ လက်ခံထားပြီး ဖြစ်တဲ့ စံနှုန်းတွေထက် ကျော်လွန်ပြည့်ဝ တဲ့ အရည်အသွေးတွေ အသစ်မှာရှိနေဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် သိသာ မြင်သာတဲ့ အလားအလာ (Potential) တွေရှိနေရပါလိမ့်မယ်။ အသစ်ဟာ မမြင်ဖူး၊ မကြားဖူး၊ မထိတွေ့ မဆက်ဆံဖူးတဲ့ အတွက် လူတွေရဲ့ အာရုံခံစားမှုနဲ့ ဆင်ခြင်တွေးတောမှု နယ်ပယ်ကို အလွယ်တကူ မဝင်ရောက်နိုင်ပါဘူး။ လူတွေဟာ ကြည့်တဲ့အရာတိုင်းကို မမြင်သလို နားထောင်တဲ့အသံတိုင်းကိုလည်း ကြားကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ သညာနယ်မှာ ရှိပြီးသား သိပြီးသား အရာများကိုသာ မြင်ကြ၊ ကြားကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ အသစ်ဟာ လူတွေရဲ့ အာရုံခံစားမှု နယ်ပယ် (ကြိုက်တယ်၊ မကြိုက်ဘူး၊ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူးဆုံးဖြတ်ဖို့) ကို မရောက်မီမှာ မှတ်သားမှု သညာနယ်မှာ ယဉ်ပါးအောင် ကြိုးစားရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုယဉ်ပါးဖို့အတွက် အကြိမ်များစွာ ထိတွေ့မြင်ကြား ဖြစ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အေးတိ အေးစက် နိုင်လှတဲ့ အိမ်ရှင်ရဲ့ ဧည့်ခန်းထဲကို မကြာခဏ ဝင်ရောက်ဖို့ဆိုတာ မိတ်ဆွေသစ်တစ်ယောက် ပေးဆပ်

သူငယ်ချင်းဟောင်း

၁၈၉

ရမယ့် အရင်းအနှီး ဖြစ်သလို ကျော်ဖြတ်
ရမယ့် အခက်အခဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်။
အသစ်ရဲ့ ကောင်းကွက်တွေကို မြင်လာဖို့
သိလာဖို့အတွက် အချိန်အရင်းအနှီး၊ လုံ့လ
အရင်းအနှီး၊ ပညာအရင်းအနှီးနဲ့အတူ
ငွေကြေးအရင်းအနှီးလည်း လိုအပ်ပါတယ်။

သမိုင်းဟာ ပေးဆပ်သူတွေ စွန့်စား
သူတွေကြောင့် ရွေ့လျားသွားတယ်လို့
ပြောရင် ရပါတယ်။ နယ်ပယ်အသီးသီးရဲ့
တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတိုင်းဟာ ရုတ်တရက်
အလွယ်တကူ မမျှော်လင့်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့တာ
မဟုတ်ပါဘူး။ နေပြီနေလိုတဲ့ ရွေ့မြီနှုန်း
အတိုင်း ရွေ့လိုတဲ့ အင်နားရှားသဘော
(inertia) ရှိနေတဲ့ ရထားတွဲပေါင်းများစွာ
နဲ့ ဆန့်ကျင်အားကို ရထားစက်ခေါင်း
တစ်ခုက ကျော်လွန်အောင် ရုန်းဆွဲနိုင်မှ သာ
ရွေ့လျားလာမယ်။ ဒါမှမဟုတ် ပိုမို
မြန်ဆန်လာမယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီရထား
စက်ခေါင်းဟာ စွန့်စားသူတွေ၊ ပေးဆပ်
သူတွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု
ကို လိုလားသူတိုင်းဟာ အင်နားရှား
သဘောနဲ့ ဆန့်ကျင်ရပ်တည်မှုတွေကို
ရှောင်ကွင်းလို့ မရနိုင်ဘူး၊ ငြင်းပယ်မှု
ကြောင့် အားလျော့မသွားရဘူး။ ရုတ်တ
ရက်ကြီး လက်ခုပ်ဩဘာသံတွေ ထွက်
ပေါ်လာလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်လို့ မရနိုင်
ဘူး။ ဆန့်ကျင်ရပ်တည်နေတဲ့ အားတွေကို
ကျော်လွန်တဲ့ တစ်ချိန်မှာ အသစ်ဖြစ်ပေါ်
မှုဘက်ကို လိုက်ပါ ရွေ့လျားလာလိမ့်မယ်
ဆိုတာကိုသာ စွဲမြဲ ယုံကြည်စွာနဲ့ ကြိုးစား
ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောခဲ့တဲ့ ယဉ်ကျေး
မှုနယ် (ပန်းချီ၊ ဂီတ၊ စာပေ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဇာတ်
သဘင်) ထဲက ဂီတနယ်မှာလည်း အသံ
သစ်တွေကို ယဉ်ပါးအောင် မလုပ်ကြလို့၊
အဟောင်းတွေထက် ပိုကောင်းတဲ့ အသံ

ဖွဲ့စည်းမှု၊ စကားလုံး ဖွဲ့စည်းမှုကို ရှာနိုင်တဲ့
အသိဉာဏ်၊ အတွေ့အကြုံ လိုအပ်နေသေး
လို့သာ အသစ်ဘက်ကို ရွေ့လျားမလာကြ
တာ ဖြစ်ပါတယ်။ လတ်တလော အများရဲ့
လက်ခံမှု၊ ငွေကြေး မြတ်စွန်းမှုထက် ဂီတ
နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနဲ့ ပရိသတ်တွေ ဂီတပုံစံမျိုးစုံ
ခံစားနိုင်ရေး မျှော်တွေးပြီး (စေတနာထား
ပြီး) အသစ်အသစ်တွေကို ဖန်တီးကြမယ်
ဆိုရင် အခွင့်အလမ်း ပိုများတဲ့ ဂီတနယ်
ကြီး ဖြစ်လာမှာပါ။ ငါးပွက်ရာကို အလှ
အယက် ငါးစာ လိုက်ချနေရတဲ့ ဒုက္ခက
လည်း ကင်းလွတ်သွားမှာပါ။ ဒါက အသစ်
ဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် လိုအပ်ချက်တွေကို
သိသာအောင်လို့ နယ်ပယ် တစ်ခုကို
ဥပမေယျ ပြုရတာပါ။

အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် အခြေခံ
လိုအပ်ချက်တွေ ရှိပါတယ်။ ပထမဆုံး
အချက်ကတော့ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာမှုကို
အပျက်သဘောနဲ့ မဟုတ်ဘဲ အပြုသ
ဘောနဲ့ လက်ခံနိုင်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်
နေရပါလိမ့်မယ်။ (အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုရဲ့
ချို့ယွင်းချက်ကို ထောက်ပြဝေဖန်မဲ့အစား
အကြံပြု ဖြည့်ဆည်း တတ်တဲ့ အခြေခံ
ကောင်းတွေ ရှိနေရပါလိမ့်မယ်။) နောက်
တစ်ချက်ကတော့ ရောက်ရှိနေတဲ့ အဆင့်
နေရာဟာ အကောင်းဆုံး မဟုတ်ဘူး။
ဒီထက် ကျော်လွန်ကောင်းမွန်တဲ့ အသစ်
တွေ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာဦးမယ် ဆိုတဲ့
ကျယ်ပြန့်တဲ့ အမြင်လည်း ရှိဖို့လိုအပ်ပါ
တယ်။ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ သဘောတရားတစ်ခု
အခြေအနေ တစ်ရပ်ဆိုတာ ဘယ်ခေတ်
ကာလမှာမှ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အခြေခံ
သဘောထားလည်း ခိုင်ခိုင်မာမာ ရှိနေဖို့
လိုအပ်ပါတယ်။

လက်တွေ့ဖြစ်မှ ယုံမယ်၊ သက်သေ

ပြပြီးသားမှ မှန်ကန်တယ်ဆိုတဲ့ အဟောင်းကို စွဲလန်းလွန်းတဲ့စိတ်ကြောင့် မပြည့်စုံပေမယ့် အလားအလာကောင်းတွေ ရှိနေတဲ့ အသစ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ ငြင်းပယ်မိကောင်း ငြင်းပယ်နိုင်ပါတယ်။ ငြင်းပယ်မိပြီးသားလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အိပ်မက်တွေဟာ မပြည့်စုံပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအိပ်မက်တွေထဲက သဲလွန်စ ရပြီး လက်တွေ့နယ်မှာ အကျိုးပြုပစ္စည်းတွေ သဘောတရားတွေ ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြတာကို သတိထားသင့်ပါတယ်။ အသစ်ဆိုတာကိုလည်း အိပ်မက်တစ်ခုလို သဘောထားပြီး ဆက်ဆံကြည့်တဲ့အခါ လောကနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးများတယ် ဆိုတာ တွေ့ရ ပါလိမ့်မယ်။ လုံးဝ ငြင်းပယ်ခြင်းထက် လူ့ အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ကိုက်ညီမယ့် အကျိုးပြုမယ့် သဲလွန်စကို သာ လက်လွှတ်မသွား အောင် စောင့်ကြည့် ဆွဲထုတ်ရမှာပါ။ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံတွေမှာရှိတဲ့ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဌာန (Research and Development) ဆိုတာမျိုးက အိပ်မက်မက်ကြည့်ကြတဲ့ သဘောပါ။ လက်တွေ့နယ်မှာ မဖြစ်သေးတဲ့ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို စိတ်ကူးနဲ့ တည်ဆောက်ကြည့်ပြီး အဲဒီထဲကမှ မခိုင်မာတာတွေကို ပယ်ထုတ်ရင်း လက်တွေ့နယ်နဲ့ နီးစပ်လာအောင် အဆင့်ဆင့် လုပ်ယူကြတာပါ။ အဲဒါကတော့ အနာဂတ်ဖြစ်ထွန်းလာမယ့် အကျိုးအမြတ် အသီးအပွင့်ကို မြင်နိုင်တဲ့ အခြေခံ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံနေလို့ လက်တွေ့လည်း အကျိုးခံစားနေကြရလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောမယ့် ကြုံမှသိဆိုတဲ့ လူမျိုးတွေဟာ တွေးခေါ်မြော်မြင်ရေး အားနည်းလို့ (ဗဟုသုတခေါင်းပါးကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် နောက်

ထပ် အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ သဘောတရားဟောင်း (old concept) အပေါ်မှာ ယုံကြည်လွန်းတဲ့စိတ်၊ စွဲလန်းလွန်းတဲ့စိတ် (Conservative) သိပ် မဖြစ်ဖို့ပါ။ ဘာကြောင့် အရေးကြီးသလဲဆိုတော့ သဘောတရားဟောင်း တစ်ခုက ဖြစ်စဉ်ဟောင်းကိုပဲ ဖြစ်စေနိုင်လို့ပါပဲ။ တစ်နည်းပြောရရင်တော့ သဘောတရားသစ်တစ်ခု၊ တွေးခေါ်ပုံ လမ်းကြောင်းသစ်တစ်ခုကို လက်မခံနိုင်ဘဲနဲ့တော့ အခြေအနေသစ်၊ ဖြစ်ထွန်းမှုအသစ်ကို မျှော်လင့်မရနိုင်ဘူးဆိုတာပါပဲ။ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ငြင်းပယ်ခြင်းရဲ့ နောက်ထပ်အကြောင်းတစ်ခုကတော့ မိမိကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု မရှိခြင်းနဲ့ စွန့်စားတဲ့ အလေ့အကျင့် ခေါင်းပါးမှုကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စကားဝိုင်းကို နိဂုံးချုပ်လိုက်တာကတော့ ဘယ်လောက်ပဲ ကျွန်တော်တို့က ရှိပြီးသား အဟောင်းနဲ့ပဲ ကျေနပ်နေနိုင်တယ် ဆိုဦးတော့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ အခြေအနေတွေ ကတောင်းဆိုလာတဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်သစ်တွေကတော့ ရှိနေဦးမှာဖြစ်ပြီး အဲဒီပုံသဏ္ဌာန်သစ်ကို အစောဆုံး တွေ့ရှိသူဟာ မူပိုင်ခွင့်ရသွားပြီး ပုံသဏ္ဌာန်ဟောင်းရရှိတဲ့ အကျိုးအမြတ်ထက် ပိုမိုတဲ့ အကျိုးအမြတ်ကို ရရှိခံစားရမှာ ဖြစ်တဲ့အကြောင်းနဲ့ စွန့်စားမှုများလေ အကျိုးအမြတ်ရလေဆိုတဲ့ သဘောတရား (အဟောင်း) အရ အကျိုးအမြတ်များများ ရရှိခံစားနိုင်ဖို့ အသစ်အသစ်တွေနဲ့ စွန့်စားကြည့်သင့်တဲ့ အကြောင်းပါ။

တွေးခေါ်ပုံ အသစ်နဲ့ ဖြစ်တည်မှု အသစ်မှာ ပျော်ရွှင်နိုင်ကြပါစေ။

ဘက်

အာသာကလတ်အနေဖြင့် သူ၏ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး စိတ်ကူးအတွက်
မည်ရွှေ့မည်မျှ အဖိုးအခ ရသနည်းဟု မေးသောအခါ သူက စာမူခသာ
ရရှိခဲ့ကြောင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။ သူသည် အာကာသ ပင်လယ်ကို အသက်
၁၀ နှစ်သားကပင် စိတ်ဝင်စားခဲ့သူ ဖြစ်သည်

အာကာသခရီးနှင့် ငတ်မွတ်မှုပြဿနာ

အောင်ကျော်

သိပ္ပံပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပတ်သက်
သော အလားအလာကို အနာဂတ်
ဟောကိန်းများအဖြစ် တင်တင်ကြိုကြို
ရေးသားကြရာ၌ ကျော်ကြားသူ တစ်ဦးမှာ
သိပ္ပံပုရောဟိတ် အာသာ ကလတ် ဖြစ်
သည်။ သိပ္ပံအချက်အလက်များဖြင့် စနစ်
တကျ တွက်ချက်ကာ တင်ပြနိုင်သူ ဖြစ်
သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးဆုံးချိန်တွင်
ဗြိတိသျှ လေတပ်မှ ရေဒါအရာရှိ တာဝန်ကို
ထမ်းဆောင်ရင်း စာပေများ ရေးသားခဲ့
သည်။ သူ၏ ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်တွင်
ဆက်သွယ်ရေးစနစ်၌ ဂြိုဟ်တုအသုံးပြုပုံကို
ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ခုံးပျံကို စမ်းသပ်
နေကြဆဲကာလ ဖြစ်သည်။ အာကာသ
ပင်လယ်တွင် ဂြိုဟ်တုထားရန် စိတ်ကူး
မပေါ်ပေါက်ကြသေးသော ကာလဖြစ်
သည်။

ပုရောဟိတ် အာသာ ကလတ်က
ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ရေဒီယို အသံလွှင့် အစီ
အစဉ်တို့ကို မြေပြင်စခန်းမှ ဂြိုဟ်တုဆီသို့
ပေးပို့နိုင်သည်။ ဂြိုဟ်တုမှ အခြားမြေပြင်
စခန်းများသို့ ပြန်ချပေးကာ ဖြန့်ဝေနိုင်ပုံကို

တင်ပြခဲ့သည်။ ဂြိုဟ်တုထားရှိမည့် အမြင့်
ပတ်လမ်းကြောင်း အရွေ့နှုန်း အစရှိသည်တို့
ကိုပါ တွက်ချက်ဖော်ပြခဲ့သည်။ မြေကမ္ဘာ
အလည်နှုန်းနှင့် တူနေစေသော ဂြိုဟ်တု
အရွေ့ကို သတ်မှတ်ပေးထားခြင်းဖြင့် ဂြိုဟ်
တုမှာ မိုးကောင်းကင်တွင် ငြိမ်နေသကဲ့သို့
ရှိမည်။ မြင်နေကျနေရာ၌သာ အမြဲတစေ
မြင်တွေ့နေရမည်ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

အာကာသသိပ္ပံတွင် အရူးအမူးဖြစ်
နေသူ တစ်ဦး၏ လက်တွေ့မဆန်သော
စိတ်ကူးတစ်ခုသဖွယ် ပြီးစရာဖြစ်ခဲ့ရသည်။
နောက်ထပ် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်အကြာတွင်
ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်တို့ကို အာကာ
သမှတစ်ဆင့် လက်ဆင့်ကမ်းပေးနိုင်သော
ဆက်သွယ်ရေး ဂြိုဟ်တုတစ်စင်းသည်
ကမ္ဘာပတ်လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိ
ကာ လုပ်ငန်းစတင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒရမ်စည်ပိုင်း
ပုံသဏ္ဌာန်ရှိပြီး အလေးချိန် ၈၆ ပေါင်ရှိ
သော အဲလီဘတ်ဟု အမည်ပေးထား
သည့် ဂြိုဟ်တုဖြစ်သည်။ ပုရောဟိတ်
အာသာကလတ် ရေးသည့်အတိုင်း ဖြစ်
လာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပတ် ဂြိုဟ်တုများ တစ်

လုံးပြီးတစ်လုံး လွှတ်တင်လာခဲ့ကြရာ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို လက်လှမ်းမီနေစေသော ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး ကွန်ရက်ကိုပင် ထူထောင်ထားနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့တစ်နေရာတွင် ဖြစ်ကြုံနေရသော သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ကမ္ဘာ့နေရာ အနှံ့အပြားမှ ရုပ်မြင်သံကြား ဖန်သားပြင် တွင် ကြည့်ရှုလာနိုင်ကြပြီ ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့အချစ်တော်ဖြစ်သည့် တော်ဝင် မင်းသမီး ဒိုင်ယာနာ၏ ယဉ်တိုက်မှုသတင်း ကို နေ့မကူးခင် သိခဲ့ကြသည်။ ဈာပန အခမ်းအနားကို မိနစ်မဆိုင်း ကြည့်ရှုနိုင် ခဲ့ကြသည်။ မရွေးမနှောင်းမှာပင် မယ် တော် ထရီဇာ၏ ဈာပနကို တိုက်ရိုက် အသံလွှင့်သည့် အစီအစဉ်ကို တစ်ကမ္ဘာ လုံးမှ ကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပွဲများကိုလည်း အလားတူပင် ကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဂိုးဝင်သွားသော အခါ အားရဝမ်းသာ ဩဘာပေးလိုက်ကြ သော အသံများသည် ကမ္ဘာ့နေရာ အနှံ့ အပြားတွင် တစ်ပြိုင်နက် ထွက်ပေါ်လာ သည်။

ဂြိုဟ်တုစီးပွားရေး လုပ်ငန်းတို့တွင် ဆက်သွယ်ရေး ဂြိုဟ်တုလုပ်ငန်းသည် ဝင်ငွေအမြောင့်ဆုံး လုပ်ငန်းဖြစ်နေသည်။ ခရစ်နှစ် နှစ်ထောင်ပြည့်နှစ်က ဂြိုဟ်တု ဆက်သွယ်ရေးမှ ဒေါ်လာသန်းပေါင်း တစ်သိန်းကျော် ဝင်ငွေရခဲ့သည်ဟု သိရ သည်။

အာသကလတ်အနေဖြင့် သူ၏ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး စိတ်ကူးအတွက် မည်ရွေ့မည်မျှ အဖိုးအခ ရသနည်းဟု မေးသောအခါ သူက စာမူခသာ ရရှိခဲ့ ကြောင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။ သူသည် အာကာသ ပင်လယ်ကို အသက် ၁၀ နှစ်

သားကပင် စိတ်ဝင်စားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ တယ်လီစကုပ် မှန်ပြောင်းတစ်ခုကို ကဒ်ထူ စက္ကူနှင့် မှန်ဘီလူးငယ်များ အသုံးပြုကာ တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ လမင်းကို ၎င်းမှန် ပြောင်းဖြင့် စိတ်ဝင်တစား လေ့လာခဲ့ သည်။

အသက် ၁၉ နှစ်တွင် စရိတ်မတတ် နိုင်သဖြင့် ကျောင်းထွက်လိုက်ရသည်။ အလုပ်ဝင်လုပ်ခဲ့ရသည်။ သူနှင့် ဝါသနာတူ တစ်စုသည် ဘီယာဆိုင်တွင်ဆုံပြီး ဆွေးနွေး ပြောဆို ဖြစ်ခဲ့ကြရာမှ အသင်းအဖွဲ့ တစ်ခု ကို ဖွဲ့ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှ ဂြိုဟ်သွား ခရီးစဉ်အဖွဲ့ဟု ခန့်ခန့်ငြားငြား အမည်ပေး ခဲ့သည်။ အဖွဲ့ဝင်တို့သည် ကလတ်ကဲ့သို့ပင် ကောလိပ်ပညာ မသင်ဖူးသူများ ဖြစ်ကြ သည်။ သို့သော် အတွေးတိမ်သူများ မဟုတ်ကြပေ။

လမင်းစန္ဒာ ခရီးစဉ်ကို အသေ အချာ အကွက်စေ့စေ့ စဉ်းစားကာ ရေးဆွဲ ခဲ့ကြသည်။ အသုံးပြုမည့် အာကာသယဉ် ပုံစံကိုပါ ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီကာလ ဖြစ်ပေရာ လမင်းသည် အလှမ်းဝေးနေဆဲ ရှိသည်။ လမင်းခရီးစဉ် တွင် အာကာသသူရဲ သုံးဦး ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် လမင်း ခရီး ရေပန်းစားလာသည်။ လပေါ်သို့ ခြေချနိုင်ခဲ့သော အပိုလို (၁၁) ခရီးစဉ်တွင် အာကာသ သူရဲ သုံးဦး ပါဝင်ခဲ့သည်။ အာသကလတ်တို့၏ စိတ်ကူးသည် လက်တွေ့ တကယ်ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း သက်သေထူပေးလိုက်ခြင်းဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဗြိတိသျှ ဂြိုဟ်သွားခရီးစဉ် အဖွဲ့သည် ကမ္ဘာကျော်သွားသည်။ တချိန်က သရော် ခံခဲ့ကြရာမှ တလေးတစား ဖြစ်ခြင်းကို ခံယူရရှိသည်။

အာကာသခရီးနှင့် ဇာတ်မှတ်မှုပြဿနာ

၁၉၃

အာကာသသို့ ငွေကြေးအမြောက် အမြား အကုန်ခံကာ ခရီးသွားလာ နေကြခြင်းအပေါ် နားမလည်နိုင်ကြသူတို့က အာသာကလတ်ကို မေးခွန်းထုတ်သည်။ မြေကမ္ဘာပေါ်တွင် လေ့လာစရာ သုတေသန ပြုစရာ တစ်ပုံတစ်ပင် ရှိနေပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အာကာသကို ခြေလှမ်းကျွံနေကြသနည်းဟု မေးကြသည်။ ကလတ်က ကိုလံဘတ်ကို ပုံပမာပြုလျက် အဖြေပေးလေ့ရှိသည်။

ဥရောပတွင် လုပ်စရာကိုင်စရာ တစ်ပုံတစ်ပင် ရှိနေသော်လည်း ကိုလံဘတ်သည် ပင်လယ်ခရီးကို စွန့်စွန့်စားစား ထွက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့သာ မထွက်ခဲ့လျှင် အမေရိကတိုက်ကို တွေ့ကြဦးမည်မဟုတ် ဟု အာသာကလတ်က အဖြေပေးလေ့ရှိသည်။

သူ၏ ဂြိုဟ်တုစိတ်ကူးသည် တဟုန်ထိုး ပြန့်ပွားခဲ့ရာ သူမှန်းထားသည်ထက်ပင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သွားသည်။ မိုးလေဝသ၊ တယ်လီဖုန်း၊ တည်နေရာပြကိရိယာ၊ ကောင်းကင်ဓာတ်ပုံ အစရှိသည့် ကိစ္စများသည် ဂြိုဟ်တုနှင့် ပတ်သက်နေသည်။ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်ကို လေ့လာရာ၌လည်း ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးကို သုံးကြသည်။ အာကာသ ပင်လယ်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်ရာ ပြတင်းပေါက်ဖြစ်သော တယ်လီစကုပ် ကို ဂြိုဟ်တုပေါ် တပ်ဆင်ကာ လေ့လာနေကြသည်။ အရေအတွက် မနည်းသော ဂြိုဟ်တုတို့သည် မြေကမ္ဘာကို ပတ်နေကြသည်။ မန္တလတ်ခရိုင်သဖွယ် ပတ်လမ်းများ က သိုင်းခြုံထားသည်ဟုပင် တင်စားပြောဆိုလာကြရသည်။

ပုရောဟိတ် အာသာကလတ်သည် ဘတ်ရောဂျားကို ဇာတ်လိုက်အဖြစ်ထားကာ အာကာသ စိတ်ကူးယဉ်သိပ္ပံဝတ္ထုများ

ရေးခဲ့သည်။ လပေါ်သို့ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် လူသားခြေချနိုင်မည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ တကယ့်လက်တွေ့တွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၌ လပေါ်သို့ ခြေချနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဟောကိန်းထက် စောသွားရသည်မှာ ထိုစဉ်က ရုရှားနှင့် အမေရိကန်တို့သည် စစ်အေးကာလတွင် အင်အားကြီးနှစ်နိုင်ငံ အဖြစ် ပခုံးချင်း ယှဉ်ကာ ပြိုင်ဆိုင်နေကြသည်။ အာကာသ ပြိုင်ပွဲသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ သူထက်ငါ ဦးအောင် လမင်းပေါ် ခြေချနိုင်ရေးကို အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ အပြိုင်အဆိုင် ဝါဒဖြန့်ခဲ့ကြသည်။

အာကာသသို့ ဂြိုဟ်တုတင်ရာတွင် ရုရှားတို့က လက်ဦးခဲ့သည်။ ခရီးသွားဖော် (ဝါ) စပွတ်နစ် ၁ ဂြိုဟ်တုကို တင်နိုင်ခဲ့သည်။ လပေါ်သို့ ခြေချနိုင်ရေးကို ဆက်လက်၍ အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားခဲ့ကြရာ၌ အမေရိကန်က ပထမရခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် စပွတ်နစ်-၁ ဂြိုဟ်တုသည် ကမ္ဘာ့ ပထမဆုံးဂြိုဟ်တု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၎င်းထံမှ ရေဒီယို အချက်ပြပေးပို့ခြင်းကို မြေကမ္ဘာ မှ ဖမ်းယူရရှိခြင်းဖြင့် ဂြိုဟ်တုနှင့် မြေကမ္ဘာ ဆက်သွယ်ခြင်း ပထမခြေလှမ်းကို လှမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ သံကန့်လန့်ကာ နောက်ကွယ်မှ ရုရှားတို့က ဂြိုဟ်တုလွှတ်တင် ပြလိုက်ခြင်းကို ပြိုင်ဘက်တို့က အံ့ဩတုန်လှုပ်သွားခဲ့ကြသည်။

စပွတ်နစ် - ၁ သည် သတ္တုအားဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ဘောလုံးအကြီးစား သဖွယ် ရှိသည်။ ရုရှားသိပ္ပံပညာရှင်တို့ သည် ဒုံးပျံကို သုံးပြီး ဂြိုဟ်တုလွှတ်တင်နိုင်ရေးအတွက် ၁၉၁၀ ခုနှစ်ကတည်းက စတင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ထိုကြိုးပမ်းမှု၏

အောင်မြင်မှု ရလဒ်ကို နှစ် ၅၀ နီးပါး အကြာတွင် ရရှိခဲ့သည်။ စပွတ်နစ် - ၁ ၏ အချင်းမှာ ၂၃ လက်မသာ ရှိပေရာ နှစ်ပေပင် မပြည့်ပေ။ အလေးချိန်မှာလည်း ၁၈၄ ပေါင်သာ ရှိသည်။ ထိုဂြိုဟ်တုကို အာကာသ အတွင်းသို့ ပို့ပေးသော ခုံးပျံ မှာ ပေ (၉၀) ရှည်လျားသည်။ လောင်စာ နှင့် ခုံးပျံအလေးချိန် စုစုပေါင်းမှာ ၄ တန် ရှိသည်။ စပွတ်နစ် ၁ မှာ ကမ္ဘာကိုပတ်ရာ ၌ အနိမ့်ဆုံးနေရာတွင် မိုင် ၁၄၀ သာ ရှိ သော လမ်းကြောင်းဖြင့် ပတ်လေရာ ကမ္ဘာ့ လေထုနှင့် မလွတ်မကင်း ဖြစ်နေသဖြင့် ဆွဲငင်တုံ့နေစေကာ မြေကမ္ဘာသို့ ဂြိုဟ်တု ပြန်လည် ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ မြေကမ္ဘာသို့ အာကာသမှ သက်ဆင်းလာ သော ဂြိုဟ်တုစာရင်းမှာလည်း စပွတ်နစ် ၁ သည် ပထမဆုံးသော ဂြိုဟ်တု ဖြစ်သွား ခဲ့ရသည်။

စပွတ်နစ်- ၂ ကိုတင်သောအခါ ပတ်လမ်းမြင့်မြင့်ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ အလေးချိန်မှာ ၁၁၂၀ ပေါင်ရှိသည်။ လိုင် ကာဟု အမည်ရှိသော ခွေးတစ်ကောင်ကို အစမ်းသပ်ခံအဖြစ် တင်လွှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။ အာကာသ ပင်လယ်တွင် မြေဆွဲ အား ကင်းမဲ့မှုဒဏ်၊ ဓာတ်ရောင်ခြည်သင့် မှု အစရှိသည်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန် လိုင်ကာ ကို တင်လွှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်တို့၏ ဂြိုဟ်တုလွှတ် တင်ရေးသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံး ချိန်ကျမှ ဂျာမန်ခုံးပျံ ပညာရှင်တို့၏ အကူ အညီဖြင့် အဟုန်မြင့်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဂျာမန်တို့သည် ခုံးပျံကို တီထွင်သုံးစွဲရာ၌ စစ်ရေးအတွက် ဦးတည်ခဲ့သည်။ ဟစ်တ လာသည် ဗီ -၂ ခုံးကျည်ဖြင့် ၁၉၄၄ ခုနှစ် တွင် ဗြိတိန်ကို လှမ်းပစ်ခဲ့သည်။

အမေရိကန်တို့သည် ဂြိုဟ်တုတင် ရာ၌ နောက်ကျခဲ့သဖြင့် လပေါ်သို့ ဦးလျင်စွာ ခြေချနိုင်ရေးကို ကြိုးစားခဲ့ကြ သည်။ သမ္မတ ကနေဒီသည် လပေါ်သို့ လူရောက်နိုင်ရေးအတွက် အစွမ်းကုန် ကြိုး ပမ်းဆောင်ရွက်မည်ဟု ကတိကဝတ် ပြုခဲ့ သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီ လပေါ် လူရောက်စေရမည်ဟု ရည်မှန်းချက်ထား ကာ အပိုလို စီမံကိန်းကို စတင်ဆောင်ရွက် စေခဲ့သည်။

အပိုလို ၁၁ အာကာသယာဉ်ကို ခုံးပျံသမိုင်းတွင် အားအပြင်းဆုံး ခုံးပျံဟု သတ်မှတ်ခံရသော ပဉ္စမဆေတန် ခုံးပျံဖြင့် ခရီးထွက်စေခဲ့သည်။ အမ်စထရောင်း သည် လဆင်းယဉ်ပေါ် လိုက်ပါခဲ့ပြီး လပေါ်သို့ ပထမဦးဆုံး ခြေချသောသူ ဖြစ်ခဲ့သည်။

အပိုလို ၁၂ ခရီးစဉ်တွင် မိုးကြိုးနှစ် ကြိမ် ပစ်ခံခဲ့ရသော်လည်း ခရီးစဉ် မပျက် ယွင်းခဲ့ပေ။ အပိုလို ၁၃ ခရီးစဉ်တွင် လျှပ်စစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းမှုကြောင့် အောက်ဆီဂျင် လျှော့ကန် ပေါက်ကွဲခဲ့ သည်။ လဆင်းယဉ်ကို အသက်ကယ်လှေ သဖွယ်သုံးကာ မိခင်ယဉ်ကို စွန့်ခွာခဲ့ကြရ သည်။ အာကာသပင်လယ် ခရီးကို နှင်ပြီး မြေကမ္ဘာသို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ လောင်စာကို ချွေတာခဲ့ကြရသည်။ အပူ ပေးစနစ်ကို ရပ်ထားရသည်။ လဆင်းယဉ် အတွင်း၌ ရေခဲမှတ် ရောက်လူနီးပါး အေးခဲနေခဲ့သည်။ အာကာသ သူရဲတို့ သည် အအေးဒဏ်ကို ခံကြရသည်။ ထို ဖြစ်ရပ်တို့ကို အပိုလို ၁၃ ဟူသော အမည် ဖြင့် ဟောလီးဝုဒ်က ရုပ်ရှင်တစ်ကား ရိုက် ခဲ့သည်။

လနှင့်မြေကမ္ဘာ ခရီးမှာ ၃ ရက်ခရီး

အာကာသခရီးနှင့် ငတ်မွတ်မှုပြဿနာ

၁၉၅

ဖြစ်သည်။ မြေကမ္ဘာသို့ ရောက်အောင် ပြန်လာနိုင်ခဲ့သည်။ အကယ်၍ အင်္ဂါဂြိုဟ် သို့ သွားသောခရီး၌ ဤသို့ဖြစ်ကြုံလျှင် အာကာသ သူရဲတို့သည် အရာရာကို ငတ် မွတ်ကာ သေကြေကြဖွယ်ရာ ရှိသည်။

လစန္ဒာသို့ သွားသောခရီးစဉ်သည် အပိုလို ၁၇ တွင် အဆုံးသတ်သည်။ လပြိုင်ပွဲတွင် အမေရိကန်တို့က အပြတ် အသတ် အနိုင်ရခဲ့ပြီးပြီ ဖြစ်သည်။ လူထု စိတ်ဝင်စားမှု လျော့သွားသည်။ ရိုးအီသွား ပြီ။ စရိတ်စကမှာလည်း ကြီးမားသည်။ ဘတ်ဂျက်အီလာသည်။ ဖြတ်တောက် လျော့ချမှုကို နာဆာကြိုရသည်။ အပိုလို ၂၀ အထိသွားရန် စီစဉ်ထားသည်ကို လျော့ချလိုက်ရသည်။ အပိုလို ၁၇ တွင် လိုက်ပါသွားသော အာကာသ သူရဲ ယူဂျင်းဆာနန်သည် လပေါ်၌ နောက်ဆုံး ခြေချခဲ့သည့်သူအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထား ခံရဆဲဖြစ်သည်။

အပိုလို ၁၇-လသွားခရီးစဉ် အဆုံး သတ်ပြီးသောအခါ အာကာသစခန်း စီမံ ကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ကြ သည်။ ထို့အပြင် ဂြိုဟ်သွားခရီးစဉ်တို့ကို စတင် ကြံစည်လာကြသည်။ အာကာသ လွန်းယုံယဉ်တို့ကို အလှည့်ကျ လွှတ်နိုင် လာခဲ့သည်။ အာကာသနည်းပညာ ပြိုင် ဆိုင်မှုအစား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်လာကြသည်။

အင်္ဂါဂြိုဟ်သို့ လူသားစေလွှတ်ရေး တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလာကြ သည်။ အာကာသ ခရီးသည် အန္တရာယ် ပြွန်းသောခရီးဖြစ်သည်။ ငတ်မွတ်မှု အမျိုး မျိုးကို ကြုံလျှင် သေဘေးနှင့် ဦးသွားတတ် သည်။ ဆိုယု-၁ အာကာသခရီးတွင် ဖိအား လျော့ကျ ငတ်မွတ်မှုကြောင့် အာကာသ

သူရဲ (၃) ဦးစလုံး သေဆုံးခဲ့သည်။

မြေဆွဲအား ငတ်မွတ်မှုသည် ကိုယ် ခန္ဓာ အတွင်း လိုအပ်သော ဓာတ် ပစ္စည်း များ ထုတ်လုပ်မှုကို ကမောက်ကမ ဖြစ်စေ နိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် ကယ်လဆီယမ် (ဝါ) အရိုးဓာတ် ထုတ်လုပ်မှုလျော့ကျစေ နိုင်သည်။ အသက်ရှူရန်အတွက် အောက် ဆီဂျင် ငတ်မွတ်မှုကင်းဝေးအောင် စီစဉ် ထားရမည်။ အသက်ရှူထုတ်လိုက်သော ကာဗွန်ဓာတ်များ ယဉ်အတွင်းမှ ပပျောက် အောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့လည်း လိုသည်။ အင်္ဂါဂြိုဟ်ခရီးသည် အသွား အပြန် ၃ နှစ် ကြာမြင့်မည့် ခရီးစဉ်ဖြစ်ပေရာ အာကာသ သူရဲတို့ အသက်ရှူရန် အတွက် လေကို အလိုအလောက် သယ်သွားလျှင် ဝန်ပို လေးဖွယ်ရာ ရှိပေရာ မြေ ကမ္ဘာတွင် အပင် တို့က အောက်ဆီဂျင် ပြန်ထုတ်ပေးသည့် ဖြစ်စဉ်မျိုးကို အသုံးပြုနိုင်ရန် လိုသည်။ ဝန်ပေါ့သော ရေညှိကဲ့သို့သော အပင်မျိုး ကို တင်ဆောင်ကာ လေသန့်စင်မှုကို ပြုနိုင် သဖြင့် စမ်းသပ်နေကြသည်။

ရေအသက် တစ်မနက်ဟု အဆိုရှိ ပေရာ ရေငတ်မွတ်မှု ကင်းရန်လည်း လို အပ်သည်။ ရေကိုလည်း ၃ နှစ်စာ သယ် ဆောင်သွားပါက ဝန်ပိုထမ်းရဖွယ် ရှိပေရာ ထိုပြဿနာကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြေ လည်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ် သည်။ အာကာသ သူရဲ တစ်ဦးအနေဖြင့် သောက်သုံးရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ အစားအစာအတွက်လည်းကောင်း၊ ကိုယ် လက်သန့်စင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ နေ့စဉ် ရေတစ်ဂါလံ လိုသည်။ အကယ်၍ အာကာသ သူရဲ ၃ ဦးလိုက်ပါလျှင် တစ်နေ့ ရေဂါလံ ၃ ဂါလံလိုသည်။ တစ်လလျှင် ဂါလံ ၉၀ မှ ၁၀၀ အထိ လိုမည်။ သုံးနှစ်

ခရီးအတွက် ဂါလံ သုံးထောင်ကျော် လိုသည်။ ဂါလံ သုံးထောင်၏ အလေးချိန်မှာ အာကာသယဉ်အဖို့ သယ်ဆောင်သွားရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ သို့ဖြစ်ရာ ကိုယ်ခန္ဓာမှ စွန့်ထုတ်သော အရည်ကို သိမ်းယူပြီး ရေပြန်ဖြစ်အောင် သန့်စင်ကာ ရေငတ်မွတ်မှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။

ရေဆူမှတ်သည် ဖိအားနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ဖိအားနည်းလျှင် အပူချိန်နိမ့်နိမ့်၌ ရေဆူပွက်သည်။ လူ့ခန္ဓာမှ စွန့်ထုတ်သော အရည်တွင် ဆီးသည် ပမာဏအများဆုံးဖြစ်သည်။ ချွေးက ဒုတိယလိုက်သည်။ ချွေးထွက်ကာ အငွေ့ပျံသွားသော ရေခိုးရေငွေ့ကိုလည်း ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင်အောင် စီမံထားရမည်။ ဆီးကိုလည်း ဖိအားနည်းနည်းတွင် ကြိုချက်အငွေ့ပျံစေကာ ရေငွေ့ကို ပြန်ဖမ်းယူနိုင်သော ကိရိယာကို အာကာသယဉ်တွင် တပ်ဆင်ထားရမည် ဖြစ်သည်။ ရေချိုးရာမှ ရသော ရေကိုလည်း ပြန်သိမ်းကာ သန့်စင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။

ရုရှားမှ သိပ္ပံပညာရှင် ဒန်နီလက်ကိုသည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင် ဆီးကို သန့်စင်သော နည်းလမ်းများကို သုတေသနပြုခဲ့သည်။ လူ့ခန္ဓာမှ စွန့်ပစ်သော အဆိပ်များ ဆီးတွင် ပါဝင်နေသည်ကို ဖယ်ရှားသန့်စင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သောက်နိုင်သော ရေအဆင့်အထိ ရောက်အောင် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ရလာသော ရေကို မိတ်ဆွေတို့အား တိုက်ခဲ့သည်။ ဆီးမှရသည့် ရေမှန်း မသိသေးသရွေ့ နှစ်ခြိုက်စွာ သောက်သုံးကြသည်။ အကြောင်းသိပြီး သူတို့မှာ သောက်ရမည်ကို ရွံ့နေမိကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အာကာသသူရဲတို့အနေဖြင့် မရွံ့တတ်ရန်သာ လိုသည်။

ရေမှာ ဆေးပညာရှုထောင့်အရ သောက်သုံးရန် သင့်တော်နေ၏။

စားသောက်သော အရာတို့မှာ ဓာတ်ငွေ့ကင်းစင်ရန် လိုသည်။ အာကာသပင်လယ်တွင် မြေဆွဲအား ငတ်မွတ်နေပေရာ အာကာသ သူရဲတို့သည် လေချဉ်တက်၍ မရနိုင်ပေ။ ကိုလာအချိုရည်ကဲ့သို့သော ကာဘွန်နိတ် ဖျော်ရည်တွင် ဓာတ်ငွေ့ပါဝင်ပေရာ အာကာသသူရဲတို့မသောက်ဝံ့ကြပေ။ အရည်ထဲမှ အငွေ့များ ပလုံစီ၍ တက်နေနိုင်သည်မှာ အရည်ကို မြေဆွဲအားက ဆွဲချပေးထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ လေးသော အရည်၏ အထက်ဖက်ဆီသို့ ပေါ့သောဓာတ်ငွေ့တို့ ပလုံစီကာ တက်သွားနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မြေဆွဲအား ငတ်မွတ်နေလျှင် ဓာတ်ငွေ့တို့ အနေဖြင့် ပလုံစီတက်ရန် လားရာပျောက်သွားသည်။ ဝမ်းဗိုက်အတွင်း၌ ရောက်နေလျှင် လေချဉ်မတက်နိုင်သဖြင့် မအီမလည် ခံစားကြရသည်။ လေထိုးလေအောင့် ဝေဒနာခံစားကြရသည်။

အာကာသ သူရဲတို့အဖို့ ၃ နှစ်ခရီးတွင် ကြိုရမည့် ငတ်မွတ်မှုမှာ အသံငတ်မွတ်မှုဖြစ်သည်။ မိုးလင်းမှ မိုးချုပ်၊ မိုးချုပ်မှ မိုးလင်း အသံဗလံတို့ကို ကြားနေရသည်။ အသံဗလံ ကင်းမဲ့ရာ အာကာသပင်လယ်တွင် မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်ကြရသည်။ စိတ်ဂဏှာမငြိမ် ဖြစ်တတ်သည်။ အသံဗလံ ငတ်မွတ်ခြင်းသည် သောတအာရုံ ငတ်မွတ်ခြင်း ဖြစ်ပေရာ အရေးပါသော ငတ်မွတ်မှုတစ်ခု အဖြစ် အာကာသခရီးတွင် သတ်မှတ်ထားရသည်။ ထိုသို့သော အာရုံငတ်မွတ်မှုသည် ကြာကြာကြိုရလျှင် စိတ်ဂဏှာမငြိမ် ဖြစ်ရာမှ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်အောင်

အာကာသခရီးနှင့် ငတ်မွတ်မှုပြဿနာ

၁၉၇

တွန်းပို့ပစ်တတ်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာမှ စိတ် ဂဏှာမငြိမ် ဖြစ်မှုကို ချေဖျက်ရန်အတွက် အိပ်ပစ်လိုက်ခြင်းဟု ယူဆသည်။

လူ့ခန္ဓာ၏ ဇီဝကမ္မ လှုပ်ရှားမှုတို့ သည် အာရုံနောက်သို့ အစဉ်လိုက်တတ် သော သဘောရှိပေရာ အသံသာမက အခြား အာရုံများကိုပါ ငတ်မွတ်မှုနည်းနိုင် သမျှ နည်းအောင် စီစဉ်ပေးထားရန် လို သည်။

အစာ စားခြင်းသည် ဗိုက်ဆာ၍စား သည်ဟု ဆိုကောင်းဆိုမည်။ သို့သော် လျှာက အရသာကိုသိသည်။ အရသာရှိ အောင် အိမ်ရှင်မတို့ တကူးတက စီမံချက် ပြုတ်ရသည်မှာ အရသာအာရုံနောက်သို့ လိုက်သဖြင့် အစားကို စားစေသော တွန်း အားဖြစ်ပေါ်စေသော အရသာမျိုး ရှိနေ စေရန် ချက်ပြုတ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

အာရုံငတ်မွတ်မှုများကို နေ့စဉ် ကြုံတွေ့နေရသော အာကာသ သူရဲသည် ၃ နှစ်ကြာသော ခရီးကို နှင်နိုင်မည်မဟုတ် ပေ။ ပုရောဟိတ် အာသာကလတ်သည် ထိုပြဿနာတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် အတွက် လူအစား မျိုးစေ့ကိုသာ သယ် ဆောင်သွားသော ခရီးစဉ်ကို ရေးသားခဲ့ သည်။ စကြဝဠာတစ်ခုမှ အခြား စကြ ဝဠာတစ်ခုသို့ ခရီးနှင့်ရာတွင် မိခင်ထံမှ မမျိုးဥ၊ ဖခင်ထံမှ သုတ်ပိုးတို့ကို မပျက် မယွင်းရလေအောင် စီမံကာ သိမ်းဆည်း ထားသည်။ လမ်းခရီးတလျှောက်တွင် စက်ရုပ်တို့က အာကာသယဉ်ကို ထိန်း ကျောင်းသွားသည်။ ခရီးပန်းတိုင်ရောက်ရန် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ် အလိုတွင် သုတ်ပိုးနှင့် မမျိုးဥတို့ကို တွေ့ပေးကာ သန္ဓေသား ဖြစ်ထွန်းစေသည်။ ထို့နောက် ကလေးငယ် အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ စက်ရုပ်တို့က

ကလေးထိန်းပေးသည်။ ပညာသင်ပေး သည်။ အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ် လူလား မြောက်သည့်အခါ အာကာသယဉ်မှာ လိုရာခရီးပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီ ဖြစ် ပေရာ ကမ္ဘာသစ်ဆီသို့ ဆင်းသက်ပုံကို ရေးသားခဲ့သည်။

၂၀ ရာစုအလယ်ပိုင်းမှ စတင်ခေတ် စားလာသော ယန္တရားအားကိုးမှုဖြင့် အာကာသ ခရီးကို နှင်စေသော အကြံ အစည်ဟု ဆိုရမည်။ လျင်မြန်ခြင်း၊ တိကျ ခြင်း၊ တသွေမတိမ်း လိုက်နာခြင်း အစရှိ သည့် အရည်အသွေးတို့တွင် ယန္တရားသည် လူသားထက်သာ၏။ သို့ဖြစ်ရာ လူသားက ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ဆုံးဖြတ် ရွေးချယ် ပေး၏။ ယန္တရားက အကောင်အထည်ဖော် ၏။ ထိုသို့ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန် ယန္တရားကို ဇယားချပေးထားရန် လို၏။ လုပ်ငန်း ဆောင်တာ အစီအစဉ်များကို ကြိုတင်၍ သင်ပေးထားရန်လို၏။ ထိုသို့ သင်ကြားပေးသော ဆရာမှာ လူသား ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ရာ လူသား၏ ပေါ့ဆမှု၊ ချို့ယွင်းမှု၊ သတိမမူမိမှု စသည်တို့သည် သင်ကြားမှုတွင် ပါသွားတတ်၏။ ယန္တရား သည် လူသား၏ မှားယွင်းစွာ သင်ကြားမှုကို အမှား အမှန် ဝေဖန်စိစစ်နိုင်စွမ်း ရှိချင်မှ ရှိမည်။ ထိုအဖြစ်မျိုး ရှိနေတတ်ခြင်းကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်ဆန်းကာလတွင် ကြုံခဲ့ကြရ သည်။ ဝိုင်တူးကေ ပြဿနာကို အရိပ် တကြည့်ကြည့်ဖြင့် စောင့်ကြည့်ခဲ့ကြရ၏။ အလိုအလျောက် ထိန်းချုပ်မှုပေးနေသော ယန္တရားတို့တွင် အချိန် ပါဝင်ပတ်သက် နေလျှင် ဝိုင်တူးကေ ပြဿနာ ကြုံနိုင်ဖွယ် ရှိသဖြင့် စီမံချက်များ ရေးဆွဲချမှတ်ကာ ပြဿနာကို စောင့်ကြည့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရ၏။

အာကာသယဉ်တွင် ယန္တရားက

အရာရာကို တာဝန်ယူပေးထားသည်ဟု ဆိုရာ၌ လူသားက သင်ကြားပေးထားသမျှ ကိုသာ တာဝန်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။ မထင်မှတ်သော ပြဿနာမျိုးကိုကြုံလျှင် ယန္တရားသည် ဖြေရှင်းတတ်မည်မဟုတ်ပေ။ ယန္တရားအနေဖြင့် သင်ကြားထားသောအရာမဟုတ်သဖြင့် စမတ်ကျကျ ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ဆင်ကန်းတောတိုး လုပ်ဆောင်သွားမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကွန်ပျူတာတစ်လုံးကို အစစအရာရာ ပြည့်စုံအောင် သင်ပေးထားဖို့ဆိုသည်မှာ ခဲယဉ်းလွန်းလှသည်။ စက်ရုပ်တစ်ရုပ်သည် လူသားကို အစားထိုးနိုင်အောင် သင်ကြားပေးဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း လက်တွေ့တွင် လွယ်ကူသော ကိစ္စမဟုတ်ပေ။ ဂျပန်မှ စက်ရုပ်ကျွမ်းကျင်သူ တစ်ဦးက စက်ရုပ်ကို လူအတိုင်း ဖြစ်လာအောင် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်မှာ ခဲယဉ်းကြောင်း၊ လူကဲ့သို့ လမ်းလျှောက်နိုင်မည်။ ပြေးနိုင်မည်။ လေ့ကားတက်နိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း စက်ဘီးနင်းပြီး တိုကျိုမြို့၏ လမ်းမပေါ် လျှောက်သွားခိုင်းဖို့ မဖြစ်နိုင်သေးကြောင်း စသဖြင့် ပြောပြခဲ့ဖူးသည်။

စက်ရုပ်တစ်ခုအနေဖြင့် စက်ဘီးနင်းနိုင်ရန် ဟန်ချက်ထိန်းခြင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များစွာကို သင်ယူရမည်။ လမ်းမပေါ်တွင် ရှောင်ကွင်းစရာများ အတွက်လည်း အချက်အလက်များစွာကို သင်ယူရမည်။ ထိုသို့ သင်ပေးပြီးသည့်တိုင် အောင် မေ့ကျန်ခဲ့သော အချက်အလက်တစ်ခု နှစ်ခု ရှိနေနိုင်သဖြင့် ထိုသို့ကျန်ခဲ့သော အချက်အလက်ကြောင့် အန္တရာယ်ကို ကြုံသွားနိုင်သည်။

အာကာသခရီးသည် စက်ဘီးစီးခြင်းထက် ပိုမိုရှုပ်ထွေးသည်။ အရေးပေါ်

အခြေအနေ တစ်မျိုးမျိုးကို အချိန်မရွေး ကြုံနိုင်သည်။ ထိုအချိန်၌ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းပေးနိုင်သူမှာ အာကာသသူရဲ ဖြစ်သည်။ ယန္တရားသည် အားကိုးအားထား မပြုလောက်ပေ။

မြေကမ္ဘာမှ လပေါ်သို့ ခရီးစဉ်တွင် အလိုအလျောက် ထိန်းချုပ်စနစ်ဖြင့် သွားလျှင် အောင်မြင်ရန်မှာ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၂၂ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်။ အာကာသသူရဲပါလျှင် အောင်မြင်ရန် ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၇၀ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အာကာသ သူရဲတို့ကို ကြုံလာသည့်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်အောင် သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးထားလျှင် အောင်မြင်ရန် သေချာသော ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၉၃ အထိ ရှိကြောင်း နာဆာနှင့် ရုရှားမှ အာကာသ သိပ္ပံပညာရှင်တို့က သုတေသနပြုကာ အဖြေထုတ်ပေးထားကြသည်။

ထို့ကြောင့် လူမပါသော အာကာသယဉ်များကို စေလွှတ်ရာ၌ မြေပြင်ထိန်းချုပ်ရေးစခန်းမှ လိုသလို ပဲ့ကိုင်၍ ရအောင် ယန္တရားတို့ကို တပ်ဆင်ပေးထားကြရ၏။ မူလချမှတ်ထားသော အစီအစဉ် အဆင်မပြေလျှင် အပြောင်းအလဲ လုပ်ရန်သာလိုသည်။ မည်သို့ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မည်ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက် အသစ်တို့ကို မြေပြင်ထိန်းချုပ်ရေး စခန်းမှ ချမှတ်ကာ စေခိုင်းခြင်းပြုသည်။ ယန္တရားသည် မည်မျှပင် တော်နေပါစေ၊ ကျွန်ကောင်းသဖွယ်သာ ရှိမည်။ လူသားယူထားသော သခင်ဆိုသည့်နေရာကို ဝင်ထိုင်နိုင်မည် မဟုတ်ဟု အာကာသသိပ္ပံပညာရှင်တို့က ယူဆထားကြသည်။

အောင်ကျော်

Ref; Survival in Space by Yuri Gagarin

ဝေါမြို့ကလာခဲ့တယ်

မောင်ဝံသ

(ဝေါမြို့နယ်သား သတင်းစာဆရာ၊ စာရေး ဆရာတစ်ဦး၏ဘဝအတွေ့အကြုံ ပြန်လည် သတိရချက်များ။)

သခင်လမ္ဗအဆက်

လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာ သည် ကျွန်တော့်အဖို့ လက်တွေ့သတင်း စာပညာ သင်တန်းကျောင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ အယ်ဒီတာ၊ သတင်းထောက်လုပ်ငန်း အပြင် သတင်းဘာသာပြန် အလေ့အကျင့် ကိုလည်း လုပ်သားနေ့စဉ်တွင် ပထမဆုံး လုပ်ခွင့်ရခဲ့သည်။ (နောင်အခါ ဘာသာပြန် အတတ်ပညာသည် ကျွန်တော်၏ အဓိက ဝင်ငွေအရင်းအမြစ် ဖြစ်လာပါသည်။)

စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်တော်၏ မူလ တာဝန်များမှာ နေ့ဖောင်၊ ညဖောင် အယ် ဒီတာအဖွဲ့များတွင် လက်ထောက်အယ်ဒီ တာအလုပ် လုပ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်နေ့တည်း အလုပ်ခန့်ထားခြင်း ခံရသူများအနက် ကိုဉာဏ်မြင့် (ဖိုးဉာဏ်) မှာ အထောက်တော် သတင်းစာတွင် ဘာသာပြန် အတွေ့အကြုံ ရှိခဲ့သူဖြစ်၍ နိုင်ငံခြားသတင်း (ဘာသာပြန်) ဌာနကို တန်းပြီး ရောက်သွားသည်။ ကျွန်တော်မှာ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက် ဖြစ်သော်လည်း အစိမ်းသက်သက် ဖြစ်၍ ဘာသာပြန် တာဝန် ပေးခြင်းမခံခဲ့ရပါ။

ထိုစဉ်က လုပ်သားနေ့စဉ် နိုင်ငံခြား သတင်းဌာနမှာ အင်အား အလွန်တောင့် သည်။ သခင်လှကွန်း (မိုးညို) က တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာဖြစ်ပြီး ဦးသန်းစိန်ထွန်း၊ ဦးစိန် လှိုင်၊ ဦးခင်မောင်ကြီး၊ ဦးတင်မောင်ညွန့်၊ ဦးတင်ထွန်း စသည်ဖြင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ကိုဉာဏ်မြင့်ကို အားဖြည့်လိုက်တော့ ပို၍မြိုင်ဆိုင်သွား သည်။

လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် အယ်ဒီတာ ခန်း ဖွဲ့စည်းမှုမှာ စားပွဲများကို 'ဖေ ဇက်' ဆက်ပြီး တွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။ ချိတ်ဆက် စားပွဲအရှည်ကြီးသဖွယ် တွေ့မြင်ရသည်။ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ သတင်းစာမူ (ကော်ပီ) များကို ထသွားပြီး ပေးစရာမလို။ ထိုင်ရာမှမထ လက်ဆင့်ကမ်းပြီး ပေးသွား လို့ ရသည်။

သခင်လှကွန်းတို့၏ သတင်းဘာသာ ပြန်ဌာနမှာ ကျွန်တော်တို့နှင့် စားပွဲတစ် ဆက်တည်း ဖြစ်သည်။ နေ့ဖောင်တွင်

**နေ့ဖောင်တွင် ကျွန်တော်ရှိနေစဉ် သူတို့ ဘာသာပြန်နေကြပုံ၊
ဦးစားပေးသတင်းများကို ရွေးချယ်ရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနေကြပုံကို ကြည့်ပြီး
စိတ်ဝင်စားလာသော ကျွန်တော်က ကိုယ်မလုပ်ဖူးသေးသော
ဘာသာပြန်အလုပ်ကို စမ်းကြည့်ချင်သည်။ သို့ရာတွင် စိတ်က သိပ်မရဲလှ**

ကျွန်တော်ရှိနေစဉ် သူတို့ ဘာသာပြန်နေကြပုံ၊ ဦးစားပေးသတင်းများကို ရွေးချယ်ရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနေကြပုံကို ကျွန်တော်တွေ့မြင်ကြားသိနေရသည်။ သူတို့ကိုကြည့်ပြီး စိတ်ဝင်စားလာသော ကျွန်တော်က ကိုယ်မလုပ်ဖူးသေးသော ဘာသာပြန်အလုပ်ကို စမ်းကြည့်ချင်သည်။ သို့ရာတွင် စိတ်က သိပ်မရဲလှ။

အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ပတ်သက်လို့က တော့ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ဘယ်တုန်းက မှ သိမ်ငယ်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိပါ။ ငယ်ငယ်က ကပ္ပလီကျွန်းပြန် ဆရာကြီး ဆရာဖုန်းရဲ့ လက်ထွက်။ ပဲခူး အမျိုးသားတန်းမြင့်ကျောင်း ရောက်တော့လည်း ဆရာကြီး ဦးသန်း၏ ကန့်ကူလက်လှည့် တပည့် ဖြစ်ခဲ့၍ အင်္ဂလိပ်စာအရာမှာ ငါဆရာမဟုတ်သည့်တိုင်အောင် အညံ့စားမဟုတ်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ သို့ပေမယ့် သတင်းဘာသာပြန်ဖို့အထိကျတော့ အလေ့အကျင့်အတွေ့အကြုံ မရှိလျှင် လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် သခင်လှကွန်းထံတွင် တပည့်ခံရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က သခင်လှကွန်းမှာ အလွန်အလုပ်များသူဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားသတင်းများကို ကိုယ်တိုင်လည်း တရစပ် ဘာသာပြန်သည်။ သူ့လက်ထောက်များ ဘာသာပြန်ထားသည်တို့ကိုလည်း စစ်ဆေးတည်းဖြတ်သည်။

သည်ကြားထဲ မကြာခဏဆိုသလို ဆရာစံတင့်(ရှမ်းပြည်နယ်) လာပြီး မေးမြန်းဆွေးနွေးနေတာကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ဆရာစံတင့်မှာ ထိုနှစ်ကာလများက ဘာသာပြန် စာအုပ်များ တစ်အုပ်ပြီး တစ်အုပ်ထွက်နေသော စာရေးဆရာဖြစ်သည်။ သူက သခင်လှကွန်းထံလာပြီး မရှင်းလင်း

သော စာပိုဒ်များ ဝါကျများကို မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်မျက်စိထဲ မြင်ယောင်နေသေးသည်။ ဆရာစံတင့်က သခင်လှကွန်း စားပွဲရှေ့တွင် ကျို့ကျို့ရဲ့ရဲ့ ထိုင်လို့။ သခင်လှကွန်းက မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာအုပ်ကို ကိုင်မြှောက်ပြီး တစ်ပိုဒ်ဖတ်လိုက်၊ ဝါကျရဲ့ သဘောကို ရှင်းပြလိုက်၊ ဒီလိုရေးလို့လဲ ရတယ်၊ ဟောသလိုရေးလိုက်တော့ ပိုကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ပြောလိုက်။ ဆရာစံတင့်က ဗလာစာအုပ်တစ်အုပ်နှင့် အမီလိုက်ရေးနေရသည်။ ထိုမြင်ကွင်းကို ကျွန်တော်က ယခုထိ စွဲနေသည်။ “တော်လိုက်တာ” ဟု ချီးကျူးအားကျမိသည်။ “ငါလဲ သူလိုဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်” ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့ပါသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် သခင်လှကွန်းမှာ ၁၀ တန်းပင်မအောင်ပါ။ ရေနံမြေ အလုပ်သမားမိသားစုမှ ပေါက်ဖွားခဲ့သူဖြစ်သည်။ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင် “သခင်” ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး ကာလ တွင် အိန္ဒိယ၌ ဦးသိန်းဖေမြင့်၏ အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် လေထီးဆင်းတော်လှန်ရေးသမား၊ လွတ်လပ်ရေးခေတ်တွင် တောခိုပြီး မြေပေါ်ပြန်ရောက်။ ထိုမှတစ်ဖန် သတင်းစာလောကသို့ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

သခင်လှကွန်းကို နာမည်အတိုင်း ခေါ်သူကခေါ်သည်။ ဆရာဟု ခေါ်သူကခေါ်သည်။ ကျွန်တော်က ဆရာသာဂဗိုးကို ဆရာဦးဟု ခေါ်သော အကျင့် ရှိနေ၍ သခင်လှကွန်းကို “ဆရာကွန်း” ဟု ခေါ်ပါသည်။ သူက ကြာကြာအခေါ်မခံပါ။

“ဟေ့ ရဲဘော်လေး ကိုယ့်ကို ဆရာကွန်း လို့ မခေါ်ပါနဲ့။ မခေါ်နဲ့လို့ ပြောတာ အကြောင်းရှိတယ်။ တောထဲမှာ

ဝေါမြို့ကလာခဲ့တယ်

၂၀၁

တုန်းက ကိုယ်တို့လေးစားရတဲ့ ဆရာကွန်းဆိုတာ ရှိတယ်။ သူ့ကို အားလုံးက ဆရာကွန်းလို့ ခေါ်တာ။ ရဲဘော်က ကိုယ့်ကို ဆရာကွန်း လို့ ခေါ်တာကို ကိုယ်က ငြိမ်ခံနေရင် စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရ အပြစ်မကင်းသလို ဖြစ်နေမယ်” ဟု ထုတ်ပြောပါသည်။ သို့ဖြင့် “နတ်နေကိုင်” ထားရသည်ဆိုသော သဘောကို ထိုစဉ်ကတည်းက ကျွန်တော် ခပ်ရေးရေး နားလည်ခဲ့မိပါသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာ သခင်လှကွန်း၏ လေသံကို ကျွန်တော် မှတ်မိသလို ပြန်ပြောပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို “ရဲဘော်” “ရဲဘော်လေး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူ့ကိုယ်သူ “ကိုယ်” ဟူ၍လည်းကောင်း သုံးနှုန်းပုံကို သတိရမိပါသည်။ (နောက် တော်တော်ကလေး ကြာတော့ ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ သုံးနှုန်းပြန်ပါသည်။)

ကျွန်တော် ဘာသာပြန်လေ့ကျင့်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး နိုင်ငံခြားသတင်း အတို အထွာအချို့ကို ကြိုးစားပမ်းစား ဘာသာပြန်ကာ သခင်လှကွန်း အလုပ် နည်းနည်းပါးချိန် တစ်ချိန်မှာ ပြကြည့်ပါသည်။

“ဆရာ ကျွန်တော် ဘာသာပြန်တာ သင်ချင်ပါတယ်။ ကြည့်ပြီး ပြင်ပေးပါ ဆရာ” ဟု မူရင်းရော ဘာသာပြန်ပါ ပေး ပြီး ပန်ကြားရာ ကျွန်တော် မြန်မာလို ရေးထားတာကိုပဲ အရင်ကြည့်ပြီး-

“ခင်ဗျား ဘာသာပြန် စာမေးပွဲ ဝင်နေတာလား။ သတင်းဘာသာပြန်နေတာလား။ ဘာလို့ အင်္ဂလိပ်ဝါကျအတိုင်း လိုက်လိုက်ရေးတာလဲ။ အင်္ဂလိပ်ဝါကျအတိုင်း မြန်မာလို လိုက်ရေးလို့ကတော့ မြန်မာတွေ ဖတ်လို့တောင် နားမလည်တဲ့ ဘာသာပြန် ထွက်လာမှာပေါ့” ဟု ခပ် ငေါက်ငေါက် ပြောသည်ကို မှတ်မိနေပါသည်။

**“ခင်ဗျား ဘာသာပြန်
စာမေးပွဲ ဝင်နေတာလား။
သတင်းဘာသာပြန်နေတာလား။
အင်္ဂလိပ်ဝါကျအတိုင်း
မြန်မာလို လိုက်ရေးလို့ကတော့
မြန်မာတွေ ဖတ်လို့တောင်
နားမလည်တဲ့ ဘာသာပြန်
ထွက်လာမှာပေါ့” ဟု ခပ်
ငေါက်ငေါက် ပြောသည်ကို**

“ဝါကျ တည်ဆောက်ပုံချင်းလည်း မတူဘူး။ သဒ္ဒါလည်း မတူဘူး။ အင်္ဂလိပ်စာနဲ့ မြန်မာစာဟာ သဘာဝချင်းကို မတူဘူး။ အဲဒါကို အင်္ဂလိပ်စာရေးပုံအတိုင်း မြန်မာစာလုံးတွေနဲ့ အစားထိုးဖို့ ကြိုးစားရင် ဘယ်လိုမှ လူနားမလည်တော့ဘူး။ သူ့ဝါကျတွေကို မေ့ပစ်လိုက်၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုပဲယူ။ သဘောကိုပဲယူ” တဲ့။ ဆရာကွန်းရဲ့ ဩဝါဒတွေကို ကျွန်တော်ခုထိ မှတ်မိနေတုန်းပါပဲ။

သူ့ဩဝါဒကို ရရှိခဲ့ပြီးနောက် သူ့ထံ ကျွန်တော့်ဘာသာပြန် လက်ရာများကို ထပ်မပြတော့ဘဲ အတော်ကြာကြာ အချိန်ယူကာ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ကြိတ်ပြီး လေ့ကျင့်နေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့် နည်းကတော့ ဆရာ သခင်လှကွန်းတို့ရဲ့ ဘာသာပြန် သတင်းတွေနဲ့ ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ထားတာတွေကို တိုက်ကြည့်ပြီး ကျွန်တော့် အမှားတွေကို ပြုပြင်တာပဲ ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ် (အင်္ဂလိပ်)ထဲက အလွယ်ဆုံးဟု ကျွန်တော် ယူဆသော နိုင်ငံခြားသတင်း အချို့ကို

ကျွန်တော် ရေးတတ်သလို မြန်မာလို ပြန်ရေးပါသည်။ ပြီးတော့မှ လုပ်သား (မြန်မာ) ထဲက ထိုသတင်း ဘာသာပြန် ဖော်ပြချက်နှင့် တိုက်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သုံးလခန့် ကျွန်တော် ကြိတ်ပြီး ကြိုးစားပြီးမှ ကျွန်တော်ဘာသာပြန်ထားသော သတင်းအချို့ကို သခင်လှကွန်းထံ ပြကြည့်ရာ “အင်း ဒီလောက်ဆို မဆိုးပါဘူး ရဲဘော်ရ။ ဘာသာပြန် ဝါသနာပါရင်တော့ ဆက်လုပ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် စွယ်စုံသတင်းစာဆရာ လုပ်မယ်ဆိုရင် ဘာသာပြန်တစ်ခုထဲမှာ နစ်နေဖို့တော့ မကောင်းဘူး” ဟု ပြောလေသည်။

ဆရာကွန်း၏ သတိပေးချက်သည် ကျွန်တော့်ကို ဉာဏ်အလင်း ဖွင့်ပေးလိုက်သကဲ့သို့ ရှိပါသည်။ ထိုအခါက စပြီး ကျွန်တော်သည် ဘာသာပြန် တစ်လမ်းသွား မလုပ်ဘဲ ပြည်တွင်း ဖောင်ကိုင် အယ်ဒီတာအတွေ့အကြုံကို ပို၍အားထည့် ဖြည့်ဆည်းခဲ့ပါသည်။

သခင်လှကွန်း ကိုယ်တိုင် ကတော့ ဘာသာပြန်တာဝန်ကိုပဲ အကြာကြီး လုပ်ခဲ့ရသည်။ ‘ထန်းတက်လက်မှတ်’ရသလို ဖြစ်နေပြီး သူ နေရာတွင် အခြားသူ အစားမထိုးဘဲ ခိုင်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။ လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ်မှာ အစိုးရက ထုတ်ဝေသော သတင်းစာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံခြားသတင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ရာထူးတွင် သခင်လှကွန်းလို ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ အပြောင်းအလဲမရှိ ကာလရှည်ကြာ ထားရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ရိုးရိုးအယ်ဒီတာ လစာဖြင့် ၁၀ နှစ်ကျော်မျှ ရာထူးမတိုးဘဲ လုပ်နေခဲ့ရသည်။ နောက်မှသူ့ကို ဂါဒီယန် အင်္ဂလိပ် သတင်းစာ အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ (ဒု အယ်ဒီတာချုပ်)

အဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် ကြေးမုံသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် ဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ သို့သော် သိပ်မကြာခင်မှာပဲ အနားယူခဲ့ရသည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော် အမေရိကန်နိုင်ငံ မစ်ရှီဂန်တက္ကသိုလ် သတင်းစာ ဖဲလိုးရှစ်သင်တန်း သွားတက်တော့ အသွားခရီးတွင် လန်ဒန်သို့ဝင်ရန် ခရီးစဉ်ဆွဲခဲ့ရာ သခင်လှကွန်းက လန်ဒန်ရှိ မြန်မာသံအမတ်ကြီး ဦးသာကျော်ထံ စာရေးပေးလိုက်သည်။ သူတို့သည် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကာလတွင် အိန္ဒိယမှ လေထီးဆင်းများ အဖြစ် လက်တွဲခဲ့ကြသူများဖြစ်၍ သံယောဇဉ်ကြီးကြသည်။ ဆရာကွန်း၏ စာ တန်ခိုးဖြင့် ကျွန်တော်သည် သံအမတ်ကြီး၏ ဧည့်သည်အဖြစ် သူ့အိမ်တော်တွင် သုံးရက်လုံးလုံး တည်းခိုခဲ့ရသည်။ သံအမတ်ကြီးက ပေးသော ‘ပေါ့ကက်မန်းနီး’ဖြင့် အနွေးထည်များပင် ဝယ်သွားနိုင်ခဲ့သေးသည်။

သခင်လှကွန်းသည် ကျွန်တော့်ထက် ၁၀ နှစ်ကျော်စောပြီး သတင်းစာ လောကမှနားခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်စလုံး ပြင်ပလောက ရောက်သွားကြတော့လည်း အဆက်အသွယ်မပြတ်။ သူယုံကြည်ရာ အမြင်အတွေးများကို စာတမ်းများ ရေးပြီး ကျွန်တော့်ထံ ပေးဖတ်သည်။ ကျွန်တော်က ချိန်ဘာလိန် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်နေချိန် မြူးနစ်စာချုပ်ကို အထူးပြု လေ့လာနေချိန် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာရေးရာများကို ကျွန်တော်တို့ ကိုယ့်အမြင်နှင့်ကိုယ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ တစ်ခုကောင်းသည်မှာ သခင်လှကွန်းသည် ကျွန်တော့်ကို တစ်ချိန်က ငါဘာသာ ပြန်လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ရတဲ့ သူငယ်လေးပဲ ဟူသော အပေါ်စီး ဆက်ဆံရေးမျိုးဖြင့် နှိပ်နယ်ပြောဆိုခြင်း လုံးဝမရှိ။

ဝေါမြို့ကလာခဲ့တယ်

၂၀၃

ထို့နောက် ကျွန်တော် ခရီးယာယီများနေ၍ အဆက်ပြတ်သွားခဲ့ကြသည်။ ဤအတောအတွင်း သူသည် မိုးဂျာနယ်တွင် ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များ ရေးခြင်း၊ မိုးဂျာနယ်ကို ငွေကြေးစိုက်ပြီး ထုတ်ဝေခြင်းများ ပြုခဲ့သေးသည်ဟု သိရသည်။

မကြာသေးမီက မိုးဂျာနယ်ပြန်လည်ဆန်းသစ်ရေး မိတ်ဆုံ ထမင်းစားပွဲတွင် ကျွန်တော်တို့ ပြန်ဆုံကြသည်။ ဆရာကွန်းအသက် ၈၂ နှစ် ကျော်ပြီ ဆိုတာကို အကြောင်းသိချင်း မို့သာ ယုံရသည်။ အသက်နှင့်စာလျှင် နှုပျို့ ကြွေခိုင်းဆဲ။ အယူအဆတွေကတော့ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲပုံမရှိ။ အရာရာကို အကောင်းမြင်လွန်းပြီး မျှော်လင့်ချက်တွေ အများကြီး ထားနေတုန်း ဖြစ်သည်။ သူတို့လို ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးသမား လက်ဟောင်းကြီးတွေကို တန်ဖိုးထားဖို့ ဝေးစွ၊ သရော်လှောင်ပြောင်ကာ အမနာပ ပြောဆို

တိုက်ခိုက်နေသူများကို သူက နားလည်မှုတွေ ပေးနေသည်။

သခင်လှကွန်းက ဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့် ကျွန်တော် လွန်ခဲ့တဲ့ ၃၇ နှစ်က ပဲခူးတွင် မင်္ဂလာဆောင်စဉ် ဆရာများ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် အမှတ်တရ တွဲရိုက်ထားသော ဓာတ်ပုံဟောင်းတစ်ပုံကို လက်ဆောင်ပေးသည်။ သခင်လှကွန်း၊ ဦးလှမြိုင်၊ ဆရာကို၊ ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးစိန်အေး၊ ကိုသန်းဆက်၊ ကိုခင်ညို၊ သတင်းထောက်ကိုမောင်မောင်လတ်တို့၏ ငယ်ရုပ်သွင်များကို လွမ်းစရာ ပြန်တွေ့ရသည်။ ဓာတ်ပုံဆရာက တက္ကသိုလ်စိုးမြင့်။

ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးစိန်အေး၊ ကိုသန်းဆက်၊ တက္ကသိုလ်စိုးမြင့်တို့ ကွယ်လွန်ကြပြီ။ ကျန်သူတွေကိုလည်း ဇရာက တစ်စတစ်စ ဝါးမျိုနေပါပကော။

(ဆက်ရန်)

မောင်ဝံသ

စာမျက်နှာ(၁၇၆)မှ

contradiction) သာ ရှိပါတယ်။ ခနဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု ကွဲပြားမှုတွေ၊ လူတန်းစား ကွဲပြားမှုတွေ ရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေမှာတော့ ရန်ဘက်အသွင်ဆောင်တဲ့ ပဋိပက္ခ (antagonistic contradiction) တွေ ရှိနေမှာပါ။

သို့ပေမယ့် ယင်းသို့ ကွဲပြားခြားနားတဲ့ ဂိုဏ်းဝင်တွေဟာ တစ်ပါတီနဲ့ တစ်ပါတီဖွဲ့နဲ့ တစ်ဖွဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ကြရာမှာ တရားမျှတတဲ့ နည်းလမ်းတွေနဲ့သာ ယှဉ်ပြိုင်သင့်ပါတယ်။

မူဝါဒချင်း လမ်းစဉ်ချင်းသာ ယှဉ်ပြိုင်သင့်ကြပါတယ်။ မိမိနဲ့ ဂိုဏ်းမတူအမြင်ချင်း မတူတဲ့အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး တိုက်ခိုက်မှုတွေ၊ အောက်တန်းကျတဲ့ (below the

belt) တိုက်ခိုက်မှုတွေမှသည် ပစ်မှတ်ထားပြီး တိုက်ခိုက်မှု၊ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှု၊ ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုတွေလို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုတွေ မပြုလုပ်သင့်ပါဘူး။

ဒါ့အပြင် ဂိုဏ်းကွဲတွေ ထူထောင်ရာမှာလည်း အခြေခံမူဝါဒချင်း ရည်မှန်းချက်ချင်း လမ်းစဉ်ချင်း မတူညီမှသာ သီးခြားဂိုဏ်းတွေအဖြစ် ပေါ်ပေါက်သင့်ပါတယ်။ မိမိရဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ရည်မှန်းချက်အတွက် မိမိရဲ့ အတ္တ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဂိုဏ်းခွဲအဖြစ် ထူထောင်တာမျိုးတွေကတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မဖြစ်သင့်ပါဘူး။

ဝင်းထွဋ်ဇော်

